

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES

Bibliothèque électronique suisse

FLAVII
IOSEPHI
Operum

TOMVS SECVNDVS.

Quo continentur

AUTHORIS VITA.

DE BELLO IYDAICO LIBRI VII.

DE ANTIQVITATE IYDAEORVM
LIBRI II.

ΠΕΡΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ ΛΟΓΙ-
ΣΜΟΥ seu de imperio rationis LIB. I.

Cum INDICE locopleiſſimo.

EXCVDEBAT

IACOBVS STOER,

M. D. XCV.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

FLAVII IOSEPHI
DE BELLO IUDAICO
LIBRI VII.

INTERPRETE RVFINO A-
QVILEIENSI, AD GRAE-
cum collati & emendati per Sigis-
mundum Gelenium.

PROLOGVS.

*V*M bellum, quod cum populo
Romano gessere Iudaei, omnium
maximum quae nostra aetas vidit,
quaeque auditu percepimus. ciuita-
tes cum ciuitatibus, gentesue commisisse cum
gentibus: quidam non quod rebus interfuerint,
sed vana & incongrua narrantium sermones
auribus colligentes, oratorum more perscribant:
qui verò praesto fuerunt, aut Romanorum obse-
quo, aut odio Iudaeorum contra fidem rerum
falsa confirmens: scriptis autem eorum partim
accusatio, partim laudatio continetur: nusquam
verò exacta fides reperiatur historia: idcirco
statui, quae retro Barbaris antea nisi, patria lin-
gua digesta, Graeca nunc his qui Romano impe-
rio reguntur exponere, ego b Iosephus Mata-
thias

Historio-
graphi offi-
cium, &
qua ratio-
ne res ge-
stae conscri-
bendae.
& Iosephus
ipse bello
Iudaico in-
terfuit.

thia filius Hebraeus genere, sacerdos ex Hiero-
solyms: qui & initio cum Romanis conflixi, po-
ste: & q. gestus, quia necessitas exegit, interfui. Nam
cum hoc, ut dixit, bellum grauissimum exortum
est. Romanorum quidem populum domesticus mo-
tus habebat: Iudeorum autem, qui etate validi,
& ingenio turbulentis erant, manu simul ac pecu-
nia vigentes, ad id temporis. insolenter abusi sunt
ut pro tumultus magnitudine, hos possidendarum
spes, illos amittendarum partium Orientis metus
inuaderet. Quoniam Iudaei quidem cunctos et-
iam qui trans Euphratem essent, gentiles suos,
secum rebellaturos esse crediderant. Romanos au-
tem & finitimi Galli irritabant: nec Germani
quiescebant: dissensionumq. plena erat omnia post
Neronem: & multi quidem temporum occasione
Imperium affectabant: lucri autem cupidine ex-
ercitus rerum nouandarum cupidi erant. Itaque
indignum esse duxi, errantem in tantis reb. dis-
simulari veritatem: & b Parthos quidem, ac Ba-
bylonios, Arabumq. remotissimos, & ultra Eu-
phratem gentis nostrae incolae, itemq. Adiabe-
nos, mea diligentia verè cognoscere, unde capisset
bellum, quantisq. cladibus constitisset, quæne modo
desisset: Græcos verò & Romanorum aliquos,
qui militiam secuti non essent, figmentis siue adu-
lationib. captos, ista nescire. At qui historias au-
dent eas inscribere, qui præter hoc (ut mihi qui-
dem videtur) quod nihil sani referunt, etiam
de proposito decidunt. Nam dum Romanos vo-

a Post Ne-
ronem dis-
sensionum
omnia ple-
na.

b Iosephus
historiam
hanc in He-
braica lin-
gua antea
conscriptit

P R O L O G V S.

lunt magnos ostendere, Iudeorum res extenuant,
 & in humilitatem deijciunt. Non autem intelli-
 go, quónam pacto magni esse videantur, qui par-
 ua superauerint. Et neque longi temporis eos pu-
 det, quo bellum tractum est: neque multitudinis
 Romanorum, quam in ea militia labor exercuit:

¶ Romano neque ducum magnitudinis: quorum² profecto
 rum gloria gloria minuitur, si, cum multum pro Hierosoly-
 minuitur, mis desudauerint, rebus per eos prosperè gestis a-
 si quátum liquid derogetur. Nec tamen ego contentione
 pro Hiero Romanas res extollentium, gentiles meos ampli-
 solymis de ficare decreui: sed facta quidem utrorumque si-
 sudauerint ficare decreui: sed facta quidem utrorumque si-
 aliquid de- ne ullo mendacio prosequar: dicta verò de factis
 rogetur. reponam, dolori atque affectioni meae in deflen-

¶ Titi erga
 populum
 misericor-
 dia.

dis patrie cladibus indulgens. Nam quod do-
 mesticis dissensionibus est eversa, & in templū
 sacrosanctum inuitas Romanorum manus atque
 ignem Iudeorum tyranni traxere, testis est qui
 eam vastauit, ipse^b Caesar Titus: per omne bel-
 lum miseratus quidem populum, quod à seditio-
 sis custodiretur: saepe autem consulto differri pas-
 sus ciuitatis excidium. protracto obsidionis spa-
 cio, dummodo belli pœniteret auctores. Quòd si
 quis me aduersus tyrannos eorūque latrocinii
 accusatorie loqui putet, vel patrie miseriis in-
 gementem calumniari prater legem historiae, do-
 lori veniam tribuat. Ex omnibus enim, quae Ro-
 mano imperio parent, solam nostram ciuitatem
 contigit ad summum felicitatis fastigium eua-
 dere, eandemq. in extremum miserie deiici. De-
 nique

nique² omnium post condita secula res aduersas, si ^a Calamita
 cum Iudaeorum calamitatibus conferantur, supe- ^{tes} omniū
 ratum iri non ambigo. Et horum autor nullus ^à mundo
 externus est, unde nec fieri potest, ut ^à questibus ^{condito,}
 temperetur. Si ^b quis autem durior misericordia ^{cum Iudz-}
 sit iudex, r. s quidem tribuat historia, lamenta ^{orum col-}
 uerò scriptori: quanquam merito Graecorum di- ^{lata, supe-}
 fertos increpauerim, qui tantis rebus sua memo- ^{b, Historio}
 ria gestis, quarum comparatione preterita olim ^{graphi Græ-}
 bella exigua redduntur, indices resident aliorum ^{ci bellum}
 facundie detrahentes: quorum etsi doctrinam su- ^{Iudaicum}
 perant, proposito vincuntur. Ipsi uerò Assyrio- ^{silento}
 rum & Medorum gesta perscribunt, ueluti mi- ^{præterit.}
 nus rectè à scriptoribus antiquis fuerint exposi-
 ta: cum inscribendo tantum eorum viribus ce-
 dant, quantum sententiae. Erat enim unicuique
 studium, quae uidisset facta, conscribere: quoniam
 & interfuisset rebus gestis, & efficaciter quod
 promitt. bat, impleret, mentiri que apud scientes
 inhonestum esse videretur. Enim uerò nona qui-
 dem neque ante cognita memoria tradere, sui que
 temporis res commendare posteris laude ac testi-
 monio dignum est. Industrius ^c autem habetur, ^c Historio
 non qui alienam dispositionem atque ordinem ^{graphus}
 transfert, sed qui nona dicendo etiam corpus pro ^{qui dicen-}
 prium conficit historia. Sed ego quidem sumptu ^{dus.}
 ac labore maximo, qui cum sim alienigena. Græ-
 cis simul & Romanis gest. rum rerum memo-
 riam repono. Ipsis autem indigenis, ad questum
 quidem ac lites, ora patent, lingueque soluta

PROLOGVS.

a Historiæ
veritas à
Græcis ne-
gligitur.

b Antio-
chus Epi-
phanes bel-
li Iudaici
fons & au-
tor.
c Epitome
belli Iuda-
ici.

sunt. Ad historiam verò, in qua verum dicendū
est, summaq. ope negocia colligenda sunt, obmu-
tescunt: concessa infirmiorib. neq. scientibus licen-
tia scribendi res à principibus gestas. Honora-
tur itaq. apud nos historia veritas, quæ à Gra-
cis negligitur. Ab origine quidem Iudæos repe-
re, qui fuerint quove pacto ab Aegyptiis disces-
serint, quasq. regiones errando peragraverint, &
quas vel quoties incoluerint, & quemadmodum
inde migraverint, neq. huius esse tēporis, & præ-
terea superuacaneum existinaui: quoniam multi
ante me Iudæorum de maioribus huius gentis
verissima composuerunt: & nonnulli Græcorum
quæ illi scripserant, patria voce persecuti non mul-
tum à veritate deuiarunt: ex eo autem historia
principium sumam, quo scriptores eorum & Pro-
pheta nostri deserunt. Et bellum quidem meis
temporibus gestum, latius quaque potuero dili-
gentia referam: quæ verò etate mea sunt anti-
quiora, summam breviterque percurram. Quod
modò Antiochus cognomento Epiphanes, de-
uicta penitus Hierosolyma, cum triennium sexq.
menses tam tenuisset, ab Asamonei filiis expul-
sus est. Deinde quod eorum posteri de regno dis-
sentientes, ad res suas occupandas populum Ro-
manum Pompeiūq. traxerunt: quomodoque
Herodes Antipatri filius, eorum potentie finē
fecerit, auxilio Sosii. Tum quomodo Herode
mortuo, plebs in eos orta seditio est, Augusto
quidem imperante Romano, Quintilio autem
Vero

*V*aro prouinciā obtinente. Quidq. bellum anno
duodaimo imperij Neronis erupit: quāque
multa per Cestium aciderint: quantāque ad pri-
mos impetus armis Iudaei persuaferint: quoque
modo accolae permunierint: & quod Nero pro-
pter acceptas Cestij ductu clades summa rei me-
tuens, Vespasianum bello praeponeret: & quod
is cum maximo filiorum Iudaeam intrauerit,
quantūque Romanorum exercitum ducens:
quantāque manus auxiliorum per omnem ca-
sa fuerit Galileam: & quod eius ciuitatum
quosdam viceperit, alias deditio. Vbi etiam
Romanorum in bello disciplinam, curāque re-
rum, & utriusq. Galilae spacia & naturam fi-
nēsq. Iudaeae, necnon & peculiarem terrae quali-
tatem, lacusq. & fontes, captariūq. ciuitatum
mala, cum fide sicut vidi, aut pertuli, expediā.
Nec etiam miseras meas celauerim, cum scien-
tibus eas relaturus sim. Deinde quod iam fissis
rebus Iudaeorum, Nero quidem mortem obiecit:
Vespasianus autem in Hierosolymam prope-
rans, imperij causa retractus sit: quaeque signa
de hoc ei contigerint, Romaeque mutationes: &
quod inuitus à militibus imperator declaratus
sit: & quod eo disponenda reipublica gratia in
Aegyptum digresso, Iudaeorum status seditioni-
bus agitatū sit: quoque modo tyrannis succubue-
rint, eorūque inter se discordias mouerint. Et
quod ex Aegypto Titus reuersus, his Iudaeorum
fines ingressus sit: quoque modo exercitū, & quo

a Signa &
mutatio-
nes post o-
bitum Ne-
ronis,

b Hieroso-
lyma Titus
obsidet.

PROLOGVS.

in loco congregauerit: vel qualiter, & quoties ciuitatem affecerit ipso praesente seditio. Aggressus quoque numerosos, & quantos erexerit aggeres: triumque murorum ambitum & magnitudinem, siue mensuram & munitionem ciuitatis, & fani templique dispositionem: ad haec arae spatium, mensuramque verissimè dicam: festo-

a Iudaeorum mores & lustrationes.

rum quoque dierum mores aliquos, septemque lustrationes, & munia sacerdotum. Itemque pontificis vestes, sanctaque templi cuiusmodi fuerint, sine aliqua dissimulatione vel adiectione memorabo. Narrabo deinde tyrannorum in suos gen-

b Romanorum in Iudaeos humanitas.

tiles crudelitatem, Romanorumque bin alienigenas humanitatem, quotiesque Titus, ciuitatem simul ac templum seruare cupiens, ad concordiae fœdera dissidentes prouocauit. Differam verò populi vulnera & calamitates quamque multa mala nunc bello, nunc seditionibus nunc fame perpeSSI, postea capti sint. Nec verò aut perfugarum clades, aut captiuorum supplicia praetermit-

c Incendium templi ac ciuitatis excidium.

tam: vel quemadmodum templum inuito Caesare conflagrauerit: quamque multa opes sacrae flamma raptae sint: ac totius, quae reliqueras, ciuitatis excidium: & quae praecesserant portenta, atque prodigia, vel tyrannorum captiuitatem, vel qui seruitio abducti sunt multitudinem: aut cui quisque fortunae sit distributus: & quod Romani quidem belli reliquias persecuti sunt, deuietorumq. munimina funditus eruerunt, Titus verò peragrata regione cuncta restituit, eiusdemque redi-

d Romanorum de Iudaeis triumphus.

reditum in Italiam, ac triumphum. *Hæc*^a om-^a *Historia*
nia septem libris comprehensa, adnixus ne vi huius con-
tuprationem à rerum scientibus, & qui bello scribenda
interfuerunt, sustineam. studiosis veritatis magis causa.
quàm voluptati perscripsi. Narrandi autem ini-
tium faciam hoc ordine, quo capitula sunt di-
gesta.

FLAVII IOSEPHI
DE BELLO IYDAICO
LIBER I.

SVMMA CAPITVM LIBRI I.
DE BELLO IYDAICO.

- i. De vastatione Hierosolyma ab Antiocho.
- ii. De successione Principum à Ionatha vsque ad Aristobulum.
- iii. De Aristobulo, Antigono, Iuda Essæo, Alexandro, Theodoro & Demetrio.
- iiii. De bello Alexandri cum Antiocho & Arctæ, de quo Alexandro & Hyrcano.
- v. De bello Hyrcani cum Arabibus & expugnatione Hierosolymæ.
- vi. De bello Alexandri cum Hyrcano & Aristobulo.
- vii. De Aristobuli morte & bello Antipatri contra Mithridatem.
- viii. De accusatione Antipatri apud Casarem, de
Tom. ij.

ET AVII IOSEPHI

pontificatu Hyrcani & Herode bellum mon-
te.

I X. De Romanorum dissidijs post mortem Caesaris,
& insidijs Malichi.

X. De Herode accusato & vindicato.

XI. De bello Parthorum contra Iudeos & fuga
Herodi ac fortuna.

XII. De bello Herodi à Roma redeuntis pro Hier-
osolyma, & contra latrones.

XIII. De morte Iosephi & obsidione Hierosolyma
per Herodem, & Antigono occiso.

XIII. De insidijs Cleopatra in Herodem, & Hero-
dis praelio contra Arabes & ingenti terra-
motu.

XV. Herodes exaltatus in regnum.

XVI. De urbibus & aedifijs instauratis & condi-
tis ab Herode, deque munificentia qua u-
sus est erga extra gentes, eiusque felici-
tate.

XVII. De dissidio Herodis cum filijs Alexandro &
Aristobulo.

Ann. mundi XVIII. De conspiratione Antipatri contra patrem.

3802. Ante XIX. De veneno Herodi parato, & quomodo com-
Christ. nasci pertum sit.

162. XX. De Antipatri in Herodem malignis studijs
deprehenfis & ultis.

Ant. lib. 12. XXI. De aquila aurea, morteque Antipatri & He-
cap. 6. rodis.

à Antiocho

à Thobia f-

ljs motus cū

exercitu in

Iudaam ir-

rupit, ac

Hierosoly-

ma dein-

est.

De vastatione Hierosolyma ab Antiocho.

C A P. I.

VII. ^apotentes Iudaeorum inter se
dissiderent eo tempore, quo de tota
Syria cū Ptolemæo Sexto Antiochus,
qui Epiphanes dictus est, ambigebat
(erat autem illis, contentio de potentia, quod
hono-

honoratus quisque grauius ferret similib. subiugari) Onias quidam è Pontificibus postquam præuult, Thobia filios expulit ciuitate. Illi autem supplices ad Antiochum confugerunt, petentes, ut ipsis ducibus in Iudæam irrumperet. Idque Regi persuasum est, iampridem sic animato. Quare cum magnis militum copiis egressus, & ciuitatem fortiter expugnatam capit, & maximam eorum multitudinem, quibus Ptolemæus charior erat, interfecit. Datæque passim militibus prædandi licentia, ipse & templum spoliauit, & quotidianæ religionis assiduitatem per annos tres sexque menses inhi-

Pontifex² autem Onias effugit ad Ptolemæum: acceptoque ab eo in Heliopolitana præfectura solo, ibi oppidum condidit Hierosolymis simile, templumque ædificauit: de quibus iterum opportunè referemus. Veruntamen Antiocho neque præter spem deuicta ciuitas, neque populatio, neque tantæ cædes satis fuere: sed intemperantia virorum, eorumque memoria quæ in obsidione pertulerat, Iudæos cogere cœpit, ut abrogato more patrio, nec infantes suos circumciderent, porcosque super aram immolarent. quibus omnes quidem aduersabatur, optimus verò quisque propterea trucidabatur. Et^c Bacchides præsidis ab Antiocho præpositus, ad naturalem crudelitatem suam præceptis impiis obsecundans, omnimodâ iniquitatē excessit: cum & singulatim viros honorabiles verberaret, & cõmuniter quotidie speciem captæ vrbis exhiberet: donec eos atrocitate incõmodorum, qui ea patiebantur, ad vindictæ audaciam irritauit. Denique^{*} Matathias Asamonxi filius, vnus ex sacerdotibus, ex vico cui nomē Modin est, cū manu domestica (nā quinque filios habebat) fidei armatus, Bacchidem occidit: & statim

Ann. mundi
3802. *Ante*
Christ. natū
162.

Ant. lib. 15.
cap. 4.

a Onias Pon-
tifex ad Pto-
lemaum ef-
fugit.

Ant. lib. 12.
cap. 7.

b Antiochus
mores Iudæ
cos abrogat.

c Bacchidis
in Iudæos
crudelitas.
Ant. lib. 1.
cap. 7. 8.

** In Græco*
textu est
Matthias.

Ann. mundi quidem praesidiorum multitudinem veritus, in
 3802. *Ante* montes refugit. Multis^a verò ex populo sibi so-
Christ. natu ciatis, recepta fiducia descendit: commissioque
 162. *bellum in-* praelio, superatos duces Antiochi ex Iudææ fi-
fort. nibus exegit. Secundis autem rebus potentiam

a Mara- nactus, suisque volentibus, quòd ab alienigenis
thias multa eos liberasset, imperans, moritur relicto Iudææ
sibi sociatis principatu, qui filiorum suorum natu maximus
Antiocho erat. Ille autem (nec enim cessaturum existima-
bellum in- bat Antiochum) & indigenarum conflavit exer-
fort. citum, & cum Romanis primus amicitiam pe-
 pigit: Antiochumque Epiphanem iterum in fi-
 nes suos ingredientem vehementissima percus-
 sum plaga repressit. Adhuc autem feruente vi-
 ctoria, in praesidia ciuitatis impetum fecit: nec
 dum enim cæsa fuerant: habitioque cõflictu, mi-
 lites de superiori ciuitate, quæ pars sacra dici-

b Antiochus tur, ad inferiorem compellit. Fano autem poti-
moritur, & tus, & locum purgavit omnem, muroque cin-
principatum xit: & vasa nova diuinis rebus curandis fabrica-
Antiocho s ta, in templum intulit, veluti prioribus profa-
bio relin- natis: aramque aliam ædificauit, & religionibus
quit. dedit initium. Sacro *b* autem ritu vix ciuitati
c Antiochus reddito, moritur Antiochus. Regni autem eius,
post patrē & in Iudæos odij filius Antiochus hæres existi-
bitam cum tit. quare coactis peditum millibus L. equitum
numeroso autem propè v. millibus, LXXX. verò elephantis,
exercitu lu- montana Iudææ per partes aggreditur. & Beth-
laorū sines suram quidem oppidum capit. in loco verò cui
aggreditur. Bethzachariae nomen est, quà transitus erat an-
Antiq. lib. gustior, Iudas cum suis copiis occurrit. & prius
 32. cap. 14. quàm congredierentur agmina, Eleazarus *d* fra-
 15. ter eius, prospecto præter alios excelsa elephā-
d Eleazarus te, turrique maxima & munimentis aureis or-
ab Elephāto nato, illic Antiochum esse ratus à suis procul
oppressus exturrit: ruptaque hostili acie ad elephantum
moritur. vsque peruenit. sed illum quidem quem Regem
 esse

esse opinabatur, contingere, quod multum superemineret, minimè potuit, beluam verò in aluo percussam super se deiecit, & obtritus interit: nulla alia re gesta, nisi quòd magnum opus aggressus; vitam gloriæ posthabuit. qui tamen regebat elephantum priatus erat. &^a si casu in eo fuisset Antiochus, nihil plus Eleazaro præstitisset audacia, quàm vt sola spe præclari facinoris mortem videretur optasse. hoc autem fracti eius totius prælij præsagium fuit. nam fortiter quidem Iudæi diùque decertarunt: sed à Regiis secunda fortuna vñs, numeróque præstantibus superati sunt: multisque interfectis Iudas cum cæteris in Gophoniticam toparchiam refugit. Antiochus^b autem Hierosolymam profectus, ibique dies paucos commoratus, penuria vtensiliū abstitit: relicto quidem ibi præsidio, quantum satis esse arbitrabatur: cætera verò multitudine ad hyemandum deducta in Syriã. Discessu autem Regis Iudas non quiescebat: sed accessione multorum suæ gentis animatus, aggregatis etiam quos ex prælio receperat, apud vicum Adasæ cum Antiochi ducibus congregitur: factisque fortibus in prælio cognitus, multis hostibus interfectis occubuit. & in diebus paucis frater eius Ioannes occiditur, insidiis eorum captus, qui cum Antiocho sentiebant.

An. mundi
3802. *Ante*
Christ. natã
162.

a Eleazarus
vitã gloriæ
posthabet.

b Antiochus
ad Hieroso-
lymam profi-
ciscitur, præ-
sidiũq. ibi
relinquit.

Antiq. lib.
12. cap. 18.

c Iudas cum
Antiochi du-
cibus congre-
ditur & oc-
ciditur.

De successione principum à Ionatha vsque
ad Aristobulum.

C A P. I I.

Cum autem successisset ei frater Ionathas, & cum aliis quæ ad indigenas pertinerent, cautius se ageret, suamque potentiam Romanorum amicitia corroboraret, Antiochi quidem filio reconciliatur. non tamen horum ei quicquam

Antiq. lib.
13. cap. 1.

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.
Vol. 10, No. 1, January 1917
Price, Five Cents
Subscription Price, \$5.00 per Annum in Advance
Single Copies, 15 Cents
Entered as Second-Class Matter, May 26, 1902
Postpaid
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917
Authorized by Act of October 3, 1917
Copyright, 1917, by American Medical Association
Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
Second-Class Postage Paid at Chicago, Ill.
Postmaster: Send address changes to JOURNAL OF THE AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

lemæus etiam alia porta ingredi ciuitatem, sed
 à populo reiectus est, qui maturius Hyrcanum
 susceperat. & is quidem statim recessit in quod-
 dam ultra Hierichunta castellum quod Dagon
 vocatur. Hyrcanus^a autem paternum honorem
 Pontificis assecutus postquā Deo sacrificia red-
 didit, velociter Ptolemæum petit & matri si-
 mul & fratribus adiumento futurus: castellum-
 que aggressus, aliis quidem rebus superior erat,
 iusto autem dolori cedebat. Ptolemæus^b enim
 quoties premeretur, matrem eius fratresque in
 murum productos, palam ut possent conspici,
 verberabat: eosdēque præcipitandos, nisi quā-
 primum recederet, minabatur. Vnde Hyrca-
 num quidem plus timor ac misericordia, quam
 iracundia commouebat. Mater verò eius nihil
 plagis aut intentata nece perterrita, manus pro-
 tendens, filium precabatur, ne vel suis fractus
 iniuriis, parceret impio: siquidem ipsa sibi mor-
 tem à Ptolemæo propositam immortalitate
 duceret meliorem, dummodò ille pœnas eo-
 rum, quæ in domum suam contra fas adminis-
 set, expenderet. Ioannes autem nunc obstina-
 tionem matris cogitans, ac preces eius audiens,
 ad irruendum impellabatur: modò verberari
 eam, lacerarique conspiciens, effœminabatur:
 totusque plenus doloris erat. Ob hæc autem
 diu tracta obsidione, feriatu annus aduenit:
 quem septimo quoque circuitu redeuntem, a-
 pud Iudæos cessare moris est, exemplo septi-
 morum dierum. Et^c in hoc Ptolemæus obsidio-
 nis requiem nactus, fratribus Ioannis vnā cum
 matre occisis, ad Zenonem confugit, qui Coty-
 las cognominatus est, Philadelphię tyrannum.
 Antiochus autem ob ea quæ per Simonem pas-
 sus fuerat, iratus in Iudæam ducit exercitū: ibi-
 que assidens Hierosolymis, Hyrcanū obsidebat.

Ann. mundi
 3831. Ante
 Christ. natō
 133.

^a Hyrcanus
 paternū ho-
 norem Pon-
 tificis asse-
 quitur.

^b Ptolemæi
 erga Hyrca-
 ni matrem
 ac fratrem
 crudelitas.

^c Ptolemæus
 fratres Ioan-
 nis vnā cum
 matre occi-
 dit.

Ann. mundi Ille autem patefacto sepulchro David, qui Re-
 3839. *Anie* gum ditissimus fuerat, ablatisque inde pecuniæ
Christi natæ plus quam tribus millibus talentorum, & Antio-
 125. cho persuasit, datis^a eis trecentis talentis ab ob-
Ant. lib. 13. sidione discedere, primisque Iudzorum priva-
cap. 15. tis opibus alere peregrina cepit auxilla. Rur-
a Antiochus susque tamen quando Antiochus contra Medos
acceptis ab bello suscepto tempus ei vindictæ præbuit, cō-
Hircano tre festim aduersus ciuitates Syriæ perrexerit, vacuas
clauis talen propugnatoribus esse ratus: quod & verum fuit.
in ab obsidio Medabam quidem & Samizam cum proximis,
pe discedit. nec non & Sichimam, & Garizim ipse cepit, &
 super his Chuthzorum gentem, adiacentia fa-
 no loca incolentium, exemplo eius quod est
 Hierosolymis, ædificato. Cepit autem & Idu-
 mææ non paucas alias ciuitates, & præterea Do-
 reon & Marisan. In Samariam verò vsque pro-
 gressus, vbi nunc est Sebaste ciuitas ab Herode
 Rege condita, ex ^b omni eam parte concludit:
 filiosque suos Aristobulum & Antigonum ob-
 sidioni præfecit. Quibus nihil remittentibus ad
 hoc famis penuria qui erant intra ciuitatem ve-
 nerunt, vt etiam insuetam carnem cogerentur
 attingere. Igitur Antiochum adiutorem sibi ad-
 uocant, Spondium cognominatum qui cū prom-
 pta eis voluntate paruisset, ab Aristobulo &
 Antigono superatur. & ille quidem ad Scytho-
 polim vsque persequentibus eum memoratis
 fratribus effugit: hi verò in Samariam reuersi,
 & multitudinem iterum intra murum conclu-
 dunt, & ^c expugnata ciuitate ipsam diruunt: &
 habitatores eius captos abducunt. Prosperè au-
 tem gestis ita cedentibus, alacritatem refrige-
 scere non sinebant: sed cum exercitu Scythopo-
 lim vsque progressi, & ipsam peruaferunt, & a-
 cap. 16. 17. gros intra Carmelū omnes inter se partiti sunt.

De Aristobulo, Antigono, Iuda Effao, Alexandro, Theodoro & Demetrio.

An. mundi
3861.
Ante Christi
nat. 103.

CAP. III.

Secundarum^a autem rerum Ioannis & filiorum eius inuidia seditionem gentilium concitauit, multique aduersus eos collecti non quiescebant, donec aperto bello deuicti sunt, reliquum^b verò tempus Ioannes cum fortunatissime viueret, & optimè rebus per annos triginta & tres administratis, & quinque filiis relictis moritur: vir planè beatissimus, & qui nullam dedisset occasionem, cur eius causa de fortuna quispiam quereretur. Denique tria vel maximè præcipua solus habebat. nam & gentis princeps, & Pontifex erat, & præterea propheta: cum quo Deus ita colloquebatur, ut futurorum nihil penitus ignoraret quinetiam de duobus maioribus filiis suis, quòd rerum domini permansuri non essent. præuidit atque prædixit. quorum vitæ quis fuerit exitus, narrare non indignum videtur, quantumque à paterna felicitate diuerterint. Patre namque mortuo natu maior Aristobulus translato in regnum principatu, diadema sibi primus inposuit: quadringentis & octoginta vno annis ac tribus mensibus, postquam populus in eam terram deuenit seruitio quod apud Babylonios sustinuit liberatus. Fratrem verò à se secundum Antigonom (namque illum diligenter videbatur) in honore pari producebat, alios autem victos custodię tradidit. Matremque inde colligauit, ausam aliquid de potestate contendere. namque hanc rerum dominam Ioannes reliquerat. Eòque crudelitatis processit, ut victam^c fame necaret. Horum^d autem facinoram pœnas Antigoni fratris morte persoluit,

^a Seditiosi bello deuicti

^b Ioannes Hyrcanus optimè reb. per annos triginta tres administrat, moritur.

Ant. lib. 13. cap. 18.

^c Aristobulus matrem victam famem necat.

^d Aristobulus fratrem Antigonom plurimum amat.

Anno mñ. quem plurimum amabat, quémque regni parti-
3839. Ante cipem habebat. nã & hunc interemit, adductus
Christ. natũ criminationib. per maleuolos regni cõpositis.
125. Itaque primo quidem Aristobulus dictis fidem

non habebat, quin & fratrem magm penderet,
 & pleráque liuore fingi arbitraretur. Sed cum
 Antigonus ex militia clarus rediisset, festis die-
 bus, quos tabernaculis positis Deo celebrare
 mos patrius exigebat, euenit eodem tempore vt
 aduersa valetudo Aristobulum corripere. Anti-

a Antigonus gonus ^a verò circa festorũ solenniorum finẽ ar-
in honorem matis comitatus templum ad orandum quã
fratru in tẽ maximè petiuit, plũsque in honorẽ fratris ascen-
plum ascen dit ornatus. Tũque ^b delatores nequissimi Re-
dit. gem adeuntes, & armatorum pompã, & Antigo-

b Antigonus ni arrogantia priuata fortuna maiorem esse cri-
apud Aristo minabantur, quòdque maxima caterua stipa-
bulum falso tus, & illũ interficeret cõ venisset: nec enim per
accusatur. peti honorem solũ ex regno habere, cui re-
 gnum ipsum liceat obtinere. His paulatim quam

uis inuitus tamẽ credidit Aristobulus. ac ne vel
 suspicari quicquam videretur, prospiciens, & vt
 incerta prœcaueret, suos quidẽ satellites in quen-
 dam subterraneum & tenebrosum locum tran-
 sisse iubet. Ipse autem iacebat in castello. Baria-
 tẽ, post autem Antonia cognominato: & ^c vt in-

c Aristobu- ermi quidem prœcerent, occiderent autem Anti-
lus satelliti- gonum, prœcepit, si cum armis adiret. nec non
bus vt Anti & ipsi Antigono qui prœciperent misit, vt in-
gonum si cũ mis veniret. ad ^d hæc Regina satis callidum cum
armis adiret insidiatoribus consiliũ capit. nãmque his qui
occiderent, ad eum missi fuerant: persuadet, vt mandata qui
præcipis. dem Regis taceant, dicant verò Antigono, quòd
d Regina frater audisset, arma sibi cum pulcherrima in
callidum cõ Galilza, orna-ũque bellicum fabricasse: quã-
tra Antigo- ne singulatim inspiceret, morbo impeditum
num cõsiliũ, fuisse: nunc autem, præsertim cum aliò discessu-

rus sit, libenter eum videret armatum. His^a au-
 ditis, Antigonus (ne quid enim mali suspicaretur,
 fratris suadebat affectus) cum armis velut o-
 stentatum se veniens, properabat. Sed ubi ad ob-
 securum transitum, qui Stratonis pyrgus vocaba-
 tur, accessit, à b satellitibus interemptus est: cer-
 tumque documentum præbuit, omnem beneuo-
 lentiam, iulique naturæ calumniis cedere, nul-
 lamque optimarum affectionum tantum valere,
 ut invidiæ perpetuo possit obistere. In hoc au-
 tem etiam Iudam quis non rectè miretur? Effusus
 erat genere, qui nunquam diuinando aberrauit,
 neque mentitus est. Is Antigono transeunte per
 templum, mox ut eum vidit, ad natos qui ade-
 rant exclamauit (non paucos autem discipulos
 siue consultores habebat) Papè, nunc mihi pul-
 chrum est mori, quando ante me veritas interiit,
 mearumque prædictionum aliquod mendacium
 deprehensum est. Viuit enim iste Antigonus,
 qui hodie deberet occidi. Locus autem necieius
 apud Stratonis pyrgum fatus fuerat destinatus &
 ille quidem sexcentorum ab hinc stadiorum, in-
 tervallo distat. Horæ verò diei sunt quatuor: sed
 & varicationem tempus effugit. Hæc locutus
 senior, mœsto vultu & mente sollicita secum
 multa reputabat: & paulo post interfectus Anti-
 gonus nunciatur, in loco subterraneo, qui
 eodem nomine quo maritima Cæsarea, Strato-
 nis pyrgus appellabatur, & hoc fuit quod vatem
 fefellerat. Ad verò Aristobulo confestim sce-
 leris pœnitundine morbus ingrauescit: semper-
 que facinoris cogitatione sollicitus, perturbato
 animo tabescebat, donec morboris acerbitate
 visceribus laceratis subito sanguinem vome-
 rit. Hunc ergo unus è seruilis eius ministerio
 destinatus foras efferens, providentia numinis
 errauit: & c ubi Antigonus erat occisus, fundit.

An. mundi
3839. Ante
Christ. natū
125.

a Antigonus
de fratre ni-
hil mali su-
spicatur.

b Antigonus
interficatur.

c Iudas Pro-
pheta Anti-
goni necem
prædicat.

d Aristobulo
fratricidij
pœnitundine
morbus in-
grauescit.

e Seruus in
eo loco ubi
Antigonus
erat occisus,

interfectorem
cruorem ef-
fundit.

An. mundi
3862. *Ante*
Christum
natum 102.

super extantes adhuc cædis maculas cruorem
intersectoris effudit. Ululatu autem eorum qui
id conspexerant continuo sublato, tanquã puer
de industria sanguinem illic libasset, clamor ad
aures Regis peruenit: causãque requirebat: &
cũ ad eã prodere nullus auderet, ad rescien-
dum magis ardebat, ad extremum verò mini-
tanti, vimque adhibenti, verum quod erat indi-
caverunt: atque ille cum lachrymis opplesset o-
culos, quantumque poterat ingemisset, hæc di-
xit: Sperandum certè non erat, ut ^amaximũ Dei
lumen facta mea nefaria laterent. nam citò me
ultrix cognatæ cædis iustitia persequitur. Quãm
diu ò corpus improbum fratri matrique dam-
natam animã detinebis? quãm diu paulatim il-
lis libabo sanguinẽ meum? simul totũ accipiant:
neque iam meorum viscerum inferias fortuna
derideat. His dictis ilicò moritur, cũ nõ plus
anno regnasset. Vxor ^cverò fratrẽ eius vinculis
displacitis Regem constituit Alexandrum, qui
ætate maior erat, & modestia præstare videba-
tur. Sed ille potestatem adeptus, fratrem quidẽ
alterum regnum appetentem occidit: alterum
autem priuata vita contentum ablatis rebus se-
cum habebat. Præliũ etiam cum Ptolemæo co-
gnomento Lathyro cõmittit: qui oppidum Aso-
chim ceperat, & multos quidẽ peremit hostiũ,
sed victoria in Ptolemæi partes propẽsor fuit.
Postea verò quãm ipse pulsus à matre Cleopa-
tra discessit in Ægyptum, & Gadaram obsidione
capit Alexander, & castellum Amathuntis, om-
nium maximum quæ trans Iordanem sua e-
rant, vbi preciosissima quæq. bonorũ Theodo-
ri filij Zenonis habebantur. At ^dTheodorus re-
pentè superueniens, & proprias res recipit, &
sarcinas Regis aufert, Iudæorũque ferè decẽ
millia interfecit. Verũ Alexander receptis post
cladem

^aMaximum
Dei lumen
nefaria fa-
cta non la-
tent.

Ant. lib. 13.
cap. 19.

^bAristobu-
lus miserè
moritur.

^cAlexandrũ
Aristobuli
fratrem Re-
gina Regem
constituit,
qui è vesti-
gio crudeli-
ter agit.

^dAlexãder
victoriã ab
Theodoro
amittit.

eladem viribus, aggressus maritimas regiones
 Raphiam capit & Gazam, itémque Anchedoné,
 quæ postea à Rege Herode Agrippas nominata
 est. His ^a autem seruitio domitis, concitatur in
 eum festo die populus Iudzorum. Nam plerun-
 que epulæ seditiones accendunt. nec videbatur
 insidias posse comprimere, nisi conductitios ha-
 beret auxilio Pisidas & Cilicas; nam Syros mer-
 cenarios respuebat, propter ingenitam cum Iu-
 dzorum gente discordiam. Cæsis ^b autem supra
 octo millibus ex turba rebellium, Arabiæ bellū
 intulit. Ibique Galaaditis ac Moabitis subactis,
 tributóque his imposito. ad Amathunta regres-
 sus est. Cúmque Theodorum metus eius secundis
 successibus perculisset, castellū sine præsidio re-
 pertum funditus eruit. mox autem cōgressus cū
 Oboda Rege Arabum, qui locum fraudi oppor-
 tunum in Galaadensi regione occupauerat, ea-
 ptus insidiis totum amisit exercitum in vallem
 altissimam compulsus, atque obtritum multitu-
 dine camelorum. Ipse verò elapsus in Hieroso-
 lymam, olim sibi gentem infensam ad nouarum
 rerum motus magnitudine cladis accendit. Fit
 autem etiam tunc superior, crebrisque præliis
 non minus quinquaginta millibus Iudzorū per
 sex annos interfecit: nequaquā tamen victoriis
 latabatur, quoniam regni sui vires consumeret.
 Vnde armis omissis, sermōne placido cum sub-
 iectis redire in gratiam conabatur. Illi autem in
 constantiam eius morūque varietatem in tan-
 tum oderant, vt percontanti, quonam pacto eos
 sedare posset, dicerent, si moreretur. nam vix e-
 tiam mortuo daturus veniā, qui tam multa sce-
 leratè fecisset. simul ^c etiam Demetrii auxiliū.
 cui cognomen Acaro, accersuerunt. qui cū his
 maiorum præmiorum spe faciliè paruisset, veni-
 sēque cum exercitu miscetur auxiliis eius

Ann. mundi
 3862. *An-*
te Christum
nat. 102.

a Iudzorum
contra Ale-
xandrum in
festo die se-
ditio.

b Alexāder
Arabia &
Amathunti
castello bel-
lum infero,
illudque ca-
ptum fundi-
tus eruit.

c Demetrius
Iudæi in au-
xiliū venit.

proxima nocte octo millia hominum extra totam Iudæam profugerent: quorum exilij mors Alexandri finis fuit. Cum a eiusmodi factis tandem ægréque regni otium quæssisset, ab armis requieuit.

*De bello Alexandricum Antiocho, & Aretadæ-
que Alexandra & Hyrcano.*

CAP. IIII.

Rursus hæc autem fuit ei turbarum initium Antiochus, qui etiam Dionysius dictus est, Demetrii quidem frater, sed eorum nouissimus qui Seleucum generis autorem habebant. hunc Alexander nimis timens qui Arabas parato bello pulsarat, totum quidē super Antipatrida montibus proximū, & inter Ioppes littora spacium, fossa, altissima diremit. ante fossam verò murum ædificauit excelsum, turrésque ligneas, ut faciles aditus obstrueret, fabricauit: nec tamē Antiochum arcere valuit. Exustis enim turribus solis que repletis, cum suis copiis transgressus est. Vindictaque posthabita, quæ deberet eum à quo prohibitus est vlisci, protinus contendit in Arabas. Horum autem Rex in loca suæ nationi cōmodiora cedens, mox ad pugnam cum equitatu reversus (habebat autem numerum decem milium) imparatos ex improviso Antiochi milites inuadit. Valido autem prælio commisso, quam diu quidem supererat Antiochus, durabat eius exercitus, quāuis eum passim Arabes trucidarēt. Vbi verò procubuit (succurrēdo enim victis semper in periculis aderat) omnes terga dederunt: maximaque pars eorum cum in acie, tū in fuga absumitur. Reliquos autem in vicum Cana delapsos, alimentorum penuria perire contigit, præter admodum paucos. Hinc Damasceni Pto-

*An. mundi
3862. Ante
Christū nat.
102.*

*a. Alexan-
der ab armis
requiescit.*

*c Rex Ara-
bum Antio-
chi milites
ex improvi-
so inuadit.
d Alexandri
copias Ara-
bum Rex in
fugam ver-
tit, maxi-
mamq par-
tem truci-
dat.
e Damasce-
ni & Aretas
contra Ale-
xandrum.*

An. mundi
3862. *An-*
te Christum
nat. 102.

Iemzo Minnzi filio infensi Aretam sibi sociam Syriæque coeles Regem constituunt. qui bello il-
lato Iudææ, postquam pugna vicit Alexandrum,
pactione discessit. Alexander autem Pella capta

Gerasam petiuit rursus opum Theodori audiss:
triplicique ambitu circumdatis defensoribus, lo-
cum expugnauit. Necnon & Gaulanen & Seleu-
ciam, & eam quæ Antiochi Pharanx dicitur, sub
iugum mittit. Ad hæc autem capto Gamala ca-
stello validissimo, eiúsque præfecto Demetrio
multis criminibus inuoluto, in Iudæam regredi-
tur, expleto in militia triennio: ætúsque à gen-
tilibus ob res prosperè gestas excipitur. Belli au-
tem requiem secutum est morbi principium. Et

a Alexander
quartano fe-
brium recur-
su fatigatur
Ant. lib. 13.
cap. 22.

^a quoniam quartano febrium recurso fatigaba-
tur, depulsum iri valetudinem credens, si rursus
animum negociis occupasset, intempestiuz mi-
litiæ sese dedit: & ultra vires corpus laboribus
vexans, inter ipsos tumultus trigesimo & septi-
mo regni anno moritur: idque ^b Alexandræ cō-
iugi suæ reliquit: Iudæos eius vel maximè di-

b Alexandra
Alexandri
communis pie-
tatis opinio-
ne principa-
tum obtinet.

cto obedientes fore non dubitans: quòd longè
ab eius crudelitate discrepans, & iniquitati resis-
tens, beneuolentiam sibi populi comparasset.
Neque spes eum fefellit. Namque opinione pie-
tatis obtinuit muliercula principatum. Quippe
quæ morem gentis patrium probè norat, & qui
sacras leges temerassent ab initio detestabatur.

c Hyrcanus
Alexandri
filius natu
maximum
Pontifex de-
claratur,
post adregiã
dignitatem
euehitur.

Cum ^c autem duos filios Alexandro genitos ha-
beret, natu quidem maximum Hyrcanum, &
propter ætatem declarat Pontificem, & quòd
propterea segnior esset quam ut potestate regia
molestus cuiquam videretur, Regem consti-
tuit: minorem autem Aristobulum, priuatum
vivere maluit: quòd feruentioris esset ingenij.
Iungit autem se eiusdem mulieris dominatio-
ni quædam Iudæorum factio, Pharisei. qui

præter

præter alios pietatem colere putarentur, & peritius leges interpretari. ob eamque causam magis eos suspiciebat Alexandra, diuinæ religioni superstitiosè deseruiens. Illi^a autem paulatim fœminæ simplici insinuari, quosuis pro sua libidine summouendo, deponendo, itémque vinciendo, ac soluendo, iam procuratores habebantur: prorsus ut ipsi quidem regiis commodis fruerentur, expensas verò ac difficultates Alexandra perferret. Sed eadem mirè callebat res administrare maiores: itaque augendis copiis semper intenta, duplicem conflauit exercitum, neque pauca mercenaria parauit auxilia quibus non modò statum suæ gentis roborauit sed etiam metuendam se reddidit externæ potentiz. Imperabat autem aliis, verùm b Pharizis ipsa vtrò parebat. Denique c Diogenem quendam insignem virum, qui Alexandro fuerat amicissimus, interficiunt. eius factum consilio criminati, ut octingenti (quos supra memorauimus) Regis iussu tollerentur in crucem, nihilominus autem Alexandræ suadebant, ut & alios, quibus autoribus Alexander in eos fuisset concitatus occideret. Cùmque his nimia superstitione nihil abnuendum putaret, quos sibi libuisset ea specie trucidabant, donec optimus quisque periclitantium ad Aristobulum confugeret, atque d ille matri persuasit, ut his propter dignitatem parceret, ciuitate autem pelleret quos nocentes existimaret. Igitur illi quidem data sibi copia per regionem dispersi sunt. Alexandra verò in Damascum misso exercitu, quoniam Ptolemæus sine intermissione ciuitatem premebat, illam quidem nulla re memorabili gesta cepit. Regem autem Armeniorum Tigranem qui admoto Ptolemaidum milite, Cleopatram circumsedebat pactionibus

An. mundi
3862. *Ante*
Christ. nat.
102.

a *Pharisei*
Alexandra
Regina insi-
nuati paula-
tim procura-
tores habentur
cunctis-
que regis
comodis fru-
untur.

b *Alexandra*
Phariseam v-
trò paret.

c *Phariseo-*
rum inuidia
et accusatio
ne temera-
ria multi bo-
ni trucidati.

d *Aristobuli*
apud matrē
deprecatio.

An. mundi donisque sollicitat. Sed illum domesticarum tur-
1837. Ante baturum metus, ingresso in Armeniam Lucullo
Christ. natū iam dudum inde retraxerat. Inter hæc Alexan-
95. dra morbo laborante, minor eius filius Ari-
a Aristobulus stobulus, cum famulis suis quos multos habe-
seipsum Re- bat, omnesque pro ætatis favore fidissimos, uni
gē declarat. versa castella obtinuit: & pecunia quam ibi re-
b Alexāura perit conductis auxiliis Regē se declaravit. Ob
coniugē Ari- hæc miserata querelas Hyrcani mater, coniu-
stobuli cū fi- gem Aristobuli cum filiis includit apud castellū
liis carceri quod à septentrione fano adiacens, Baris antea
includit. vocabatur ut diximus, postea verò, Antonia co-
 gnominata est, imperante Antonio, quemadmo-
 dū de Augusti & Agrippæ nomine Sebaſte & A-
 grippias alia ciuitates appellatae sunt. Ante tra-
 moritur, & men Alexandra moritur, quem in Aristobulum
 Hyrcanū re fratris eius Hyrcani contumelias vindicaret:
 gni successo quem deiici regno curauerat, quod ipsa nouem
 rent confi- annos administravit. Et heres quidem omnium
 nit. fit Hyrcanus, cui regnum etiam viua commise-
 Ant. lib. 14. rat. Verum Aristobulus viribus atque authorita-
 cap. 1. te præstabat. Habito autem inter eos circa Hie-
 d. Fratres ob richunta de rerum summa conflictu, plerique
 regnum de- Hyrcano relicto transeunt ad Aristobulam. Hyr-
 certates, cer canus autem cum reliquis fuga peruenit in ca-
 zū conditio- stellū Antoniam, ibique salutis obſides nactus
 nbus in con- (erat enim ibi in custodia, ut præmisimus, con-
 cordiam re- iunx Aristobuli cum filiis) prius quam grauius
 stant. aliquid accideret, ea lege in concordiam rediit,
 Ant. lib. 14. ut regnum quidem Aristobulus haberet, ipse ve-
 cap. 2. 3. 4. rō cederet, quasi frater Regis aliis honoribus cō-
 tentus. Hoc modo in fano reconciliati, cū in
 conspectu circumſtantis populi benignissimè al-
 ter alterum complexus esset, domus permuat:
 & Aristobulus quidem discedit in Regiam,
 Hyrcanus autem in Aristobuli domum.

De bello Hyrcani cum Arabibus & expugnatione
Hierosolyma.

CAP. V.

An. mundi
3873. Ante
Christi natam
95.

Metus verò & alios eius inimicos præter spem dominantis occupat, & maxime Antipatrum iamdudum Aristobulo iniuriam. Erat autem genere Idumæus & nobilitate ac opibus gentis suæ princeps. Is a Hyrcanumgitur & Hyrcanum ut ad Aretam Regem Arabiarum confugeret eiusque auxilio Regnum recuperaret, hortabatur. & ipsi Aretæ ut Hyrcanum susciperet atque in regnum deduceret Arabia consuebat, multum obiectans Aristobulo moribus, multisque Hyrcanum laudibus prædicans, simulque admonebat quòd eum de regno recuperaret regno clarissimo præsentem, iniquitate oppressis manum porrigere: Hyrcanum autem iniuriam pati, qui principatu iure successionis sibi debito excidisset. Sic Antipater & præparatis ambobus, nocte cum Hyrcano ex ciuitate profugit: citatòque cursu in Petra oppidum quòd Petra dicitur saluus euasit: ea ciuitate proest Arabiarum regia. Ibi postquam Hyrcanum in fugit, & ad manum Regis Aretæ tradidit, multis dictis Aretæ Arabiarum Regem quo in regnum deduceretur, affecit. Erant peruenit. Antem peditum equitumque millia quinquaginta, quibus nequaquaquam restitit Aristobulus: sed primo impetu superatus, in Hierosolyma fugere cogitur: atque omnino captus esset, nisi dux Romanorum Scaurus aduersis horum temporibus imminens soluisset obsidionem, namque is ex Armenia quidam in Syriam missus erat à Pompeio Magno qui cum Tigrahe bellum gerebat. Sed ubi Damascum venit, recens à Metello & Lol.

An. mundi
3899. *Ante*
Christ. natū
65.

a Scaurustre
centis talen
dis ab Aristo
tulo acceptis
Hyrcanū &
Arabes re-
gione exce-
dere iubet.

b Hyrcanus
& Antipa
ter Pompeij
auxiliū im-
plorant.
Ant. lib. 14.
cap. 6. 7.

c Pompeius
Romano si-
mul exerci-
tu & Syrorū
instructus
Aristobulū
petit.

lio captā reperit: his inde submotis, cognitōque in Iudæa quid ageretur, illud velut ad quæstum cucurrit. Denique mox ut fines ingressus est, Iudzorum legati ad eum veniūt à fratribus, virisque vobis potius adiumento essent orantibus. Sed trecentis talentis, quæ Aristobulus ei miserat, iustitia posthabita est. Tot enim acceptis Scaurus ad Hyrcanum & Arabes legatos mittit, Romanorum eis & Pompeij nomen intentans, nisi ab obsidione desisterent. Itaque & Areta ex Iudæa in Philadelphiam recedit metu percussus, & Scaurus Damascum redit, Aristobulus autem quod captus non esset, satis sibi esse non credidit: sed omnibus quas haberet copis collectis persequabatur hostes: & circa locum quem Papyrona vocant prælio commissio supra sex eorum millia cecidit: in quibus erat & Cephailon frater Antipatri. Hyrcanus b verò & Antipater Arabū priuati auxilio, spem in aduersarios transtulerunt, & cum Pompeius Syriam ingressus Damascum peruenisset, ad ipsum confugiūt, multisque muneribus ei datis, eadem illa quibus apud Aretam vsi fuerant allegantes, magno pere precabantur ut Aristobuli violentia damnata, regno Hyrcanum restitueret, cui tam ætate quàm moribus deberetur, sed nec Aristobulus sibi defuit, corruptione Scauri fretus. Venerat autem quantum potuit ornatus cultu regio: deinde offensus obsequiis, neque ferendum existimans abiectius quàm Regem deceret utilitati seruire, à Diospoli regrediebatur. Ob c hoc iratus Pompeius, etiam Hyrcano eiisque sociis hoc precantibus, Aristobulum petit, & Romano simul exercitu & Syrorum instructus auxiliis. Cum verò Pellam & Scythopolim prætergressus Goreas venisset, vnde Iudzorum fines incipiunt per mediterranea loca subeunti-

subeuntibus: cognito ^a Aristobulum in Alaxandrium confugisse (castellum est magnificè structum, in monte præcelso situm) mittit per quos eum iuberet inde descendere. Ille autem decreuerat quia pro imperio vocaretur, periclitari potius quàm parere, sed populum videbat horrescere, & amici monebant ut Romanam vim cogitaret, quam sustinere non posset. Itaque ^b horum consiliis obediens: descendit ad Pompeium: quòdque iustè regnaret multis pro se dictis, in castellum rediit. & cum iterum descendisset prouocatus à fratre, ac de suo iure cum eo disceptasset, denuò regreditur non prohibente Pompeio. Erat autem inter spem timorèmq; medius, & veniebat quidem velut exoraturus Pompeium, ut sibi cuncta permitteret, ad montem verò reuertebatur, ne quid regis dignitati derogare videretur: quia tamen castellis eum Pompeio cedere placebat, hisque præpositos monere literis ut decederent, quibus præceperat ut non nisi manu sua scriptis epistolis obtemperarent: iussa quidem facit: sed in Hierosolymam cum indignatione discessit: bellòque ^c iam congregi cum Pompeio cogitabat. Ille autem, nec enim tempus apparatui dandum putauit, statim eum insequitur, multum quippe alacritati eius addiderat, circa Hierichuntem Mithridatis mors nunciata. Vbi pinguißima ^d Iudææ regio & palmarum plurimum ac balsamum nutrit: cuius inciso lapidibus acutis robore stillantem lacrymam ex vulneribus colligunt. Cùmque illic pernoctasset, manè ^e in Hierosolymam properabat. Itaque hoc eius impetu perterritus ^f Aristobulus, supplex occurrit, pecuniámque pollicitus, quodque semetipsum ei cum ciuitate permitteret, Pompeium mitigat læui-

An. mundi
3899. *Ante*
Christ. natū
65.

a Aristobulū
Pompeius
descendere
prouocat.
b Aristobu-
lus ad Pom-
peiū descen-
dit.

c Aristobu-
lus bello cō-
gredi cum
Pompeio co-
gitat.

** Hed. Idu-*
max.

d Pompeius
Hierosoly-
ma obsidione
cingit.

e Aristobu-
lus Pompeio
supplex oc-
currit.

An. mundi 3903. *Ante* *Christi natū* 61. *Aut. lib. 14.* *cap. 78.* *a Pompeius* *urbem* *ex parte* *facilior* *accessus* *explorat.* *b Seditio in* *urbe inter* *Aristobulū* *Hircani so-* *cios.* *c Pompeius* *in urbem ve-* *nit, eique Re-* *gia domus* *traditur. A-* *ristobulus cū* *suis in tem-* *plum conce-* *dit.* *d Pompeius* *fossā, que* *vallē, que* *replet, ac diē* *septimum* *obseruat.*

tem. Nec tamen quicquam eorum quæ promi-
fit, effectum est. Gabinium qui ad suscipiendam
pecuniam missus fuerat, ne in oppidum quidem
Aristobuli socij receperunt. His commotus
Pompeius, Aristobulum in custodiam collocat:
ad civitatem verò protectus, explorabat qua ex
parte facilior esset accessus. nam & murorum e-
ius firmitatem oppugnari posse facile non vide-
batur: vallēque pro mœnibus horribilem, fa-
cilior esset accessus ex caperetur, secundum esset hostibus in eo refu-
gium. Hoc autem diu quid faceret hæsitante,
seditio intra civitatem orta est: Aristobuli qui-
dem socij bellum geri potius Regēque libe-
rari dignum esse consentibus: qui verò cū Hyr-
cani sentirent, Pompeio portas aperiri. Metus
autem hos plures faciebat, Romanorum constā-
tiam reputantes. Denique victa pars Aristobuli
concessit in templum: & ponte qui ab eo ciuita-
ti iungebatur abscisso, ut ad vltimum vsque re-
giam domus sisteret, instruebatur. Cum autem alij Romanos
recepissent in civitatem, hīsque domum Re-
giam tradidissent ad hæc obtinenda Pompeius
vnum ē ducibus suis, Pisonem cum militibus
intromittit: isque præidiis in civitate dispositis,
quia nemini eorum, qui in templum confu-
gerant pacem persuadere poterat, omnia quæ
circum erant oppugnationi parabat: Hircano
eiusque amicis ad consilia conferenda, & ad
efficienda quæ iuberet alacriter animatis. Ipse
verò ad partes septentrionales fossāque val-
lēmque replebat omni genere materiæ per mi-
lites comportato, cum per se opus esset diffi-
cillimum propter immensam altitudinem, &
præterea Iudæi modis omnibus desuper obsi-
sterent. mansitque labor imperfectus, nisi
Pompeius

Pompeius observatis diebus septimis, quibus Iudæos religio ab omni opere manus abstinere compellit, per eos aggerem cumulare præcepisset, inhibitis à prælio militibus. Pro solo enim corpore Iudæis etiam per Sabbata pugnare licet. Igitur iam valle repleta, & impositis aggeri turribus ad motisque machinis Tyro allatis, morantur. Desuper obstantes lapidibus repelluntur, cum diutius obidentium magnitudine simul & pulchritudine præstantes, vim repugnantium sustinerent. Veruntamen Romanis tunc plurimum defatigatis, Pompeius Iudæorum tolerantiam & in aliis admiratus est: & præcipue, quod mihi ceremoniarum inter media tela versantes intermiserunt. sed velut in alta pace ciuitas ageret, quotidie sacrificia & victimas, omnemque Dei cultum diligentissime celebrant, nec vel in ipso excidio cum ad aram in dies singulos trucidarentur, legitimis religionis suæ muneribus abstinuerunt. Mense igitur obsidionis tertio vix vna turpe deiecta, in fanum irruptum est. Primus autem murum transcendere ausus est Syllæ filius Faustus Cornelius, & post eum centuriones duo Furius & Fabius cum suis cohortibus. & circumsepto undique fano, alios aliò confugiens, vel etiam paulisper repugnantes interficiunt. Vbi plurimi Sacerdotum, quamquam hostes strictis gladiis irruentes videbant, intrepidi tamè in peragendis rebus diuinis perseverabant: & in ipso libandi templumque adolendi ministerio mactabantur, saluti quoque præferentes religionis obsequium. Multos autem sui gentiles aduersæ partis studiosi trucidabant, plurimi sese in rupes præcipitabant, nonnulli furibundi cunctis quæ circa murum erant in desperatione succensis, pariter cōflagra

Ann. mundi
3903. *Ante Christum*
natum 61.

a Pompeius
aggeri tur-
res imponit.

b Iudæi inter
media tela
versantes ni-
hil ceremo-
niarum in-
termittunt.

An. mundi
3903. Ante
Christ. natū
61.

a Duodecim
Iudaorū mil
lia in tēplo
occumbunt.
b Pompeius
vnā cū suis
comitibus
Sanctū san-
ctorum in-
greditur.
c Pompeij
continentia.
d Hycanus
Pontifex de
claratur,
e Pompeius
illos qui ma
ximē belli
causa fuis-
sent, securi
percussit.
f Pompeius
multas pra
claras ciuita
tes ab impe
rio Iudaorū
liberat.

bant. Itaque Iudæorum quidem millia duodecim accubuerunt. Romanorum verò per paucos sed plures fauciati sunt. Nihil autem grauius in illa clade Iudæorum genti visum est, quàm sanctum illud arcanum, neque cuiquam prius visum alienis esse detectum. Denique Pompeius vnā cum suis comitibus in templum ingressus, vbi neminē prater pontificem adesse fas erat. quæ intus erant candelabra cum lychnis & mensis in quibus libare atque adolere moris est, & vascula ex auro cuncta spectauit: congestamque pigmëtorum molem, sacraque pecunia ad duò millia talentorum. Nec tamen vel hæc vel alius quicquam de sacrosanctis opibus siue instrumentis attigit: sed postero die post excidiū purgare templum ædituos iussit, & solennia sacra celebrare. Ipse autem Hyrcanum pontificem declarauit: quod se & in aliis rebus alacré obsidionis tēpore præbuisset, promptamque ad bellum agrestiuū multitudinem ab Aristobulo reuocasset: per quæ sicut imperatorem bonum decuit, beneuolentia potius quàm timore plebem sibi conciliauit. Inter captiuos etiam comprehensus Aristobuli socer idēque patruus tenebatur, & e illos quidem qui maximē belli causa fuissent, securi percussit. Faustum verò, & qui vnā fortiter operam nauauerant præclaris præmiis donat & Hierosolymis tributum indicit. ablatas f autem gentes etiam quas in Cælesyria ceperant ciuitates, Romano qui tunc erat præsidi parere iussit: propriisque tantum finibus circūclusit. Instaurauit autē in gratiam cuiusdam ex libentis suis Demetrii Gadatensis, etiam Gadaram, quam Iudæi subuerterant. Mediterraneas præterea ciuitates ab eorum imperio liberauit, quas præuenti non exciderant, Hippon & Scythopolim & Pellam & Samariam & Marisam.

& Marisam: itēque Azotum & Iamniā & A
 rethulam: necnon & maritimas, Gazam & Iop
 pen & Doram, & quæ pridem Stratonis pyrgus
 vocabatur, post autem ab Herode Rege clarissi
 mis ædificiis transformata, Cæsarea nominata
 est: cæsq. omnes indigenis ciuibus redditas pro
 uinciæ Syriæ coniunxit. Huius autem & Iudææ,
 cunctarūque administratione ad Egypti vs
 que fines & flumen Euphratem cum duabus le
 gionibus Scauro permissa, Romam ipse per Ci
 liciam properauit, captiuum adducens Aristobu
 lum cum familia. Erant autem filii dux toti
 dēque filij: quorum vnus Alexander ex itine
 re fugit: minor autem Antigonus cum sororib.
 Romam vectus est.

An. mundi
 3804. *Ante*
Christ. nat.
 60.

Aristob. cū
familia Ro-
mam ve-
nit.

De bello Alexandri cum Hyrcano &
Aristobulo.

Ant. lib. 14
cap. 9.

CAP. VI.

INterea Scaurus in Arabiam ingressus, ad Pe
 tram quidem regionum asperitate prohibe
 batur accedere: quæ autem circum erant, omnia
 vestabat, multis & in hoc malis afflictus. nam
 exercitum fames premebat: cui tamen Hyrcan
 us per Antipatrum victui necessaria suppedita
 bat. quem velut Aræ familiarem etiam Scau
 rus ad eum legauit, vt bellum pacatione depone
 ret. Itaque persuasum est Arabi, vt 600. talenta
 daret: atque ita Scaurus ex Arabia transduxit
 exercitum. Alexander autem Aristobuli filius,
 qui Pompeium fugerat, magna manu medio
 tempore congregata, Hyrcano gravis immine
 bat, Iudæamque depopulabatur. quem quidem
 maturè debellare posse credebat: quoniam di
 sturbatum quoque à Pompeio mutum Hieroso
 lymis remouatum esse confidebat nisi Gabinus
 in Syriam missus qui Scauro successerat, quum ga

b Arabs
Scauro re-
conciliatur.
Ant. lib. 14.
cap. 10.

c Alexander
Aristobuli
filius, contra
Hyrcanum
magnā ma-
num congre
gat.

positis regressus Alexandrium, vehementius
 urgebat obsidium. Qua re territus Alexander,
 omnibus desperatis legatos ad eum misit, & i-
 gnosci delictis orans, & quæ sibi parerent ca-
 stella Machærunta & Hyrcanium tradere non
 dubitans: quin etiam Alexandrium eiusdem
 potestati permisit. Quæ quidem Gabinus om-
 nia consilio matris Alexandri funditus eruit,
 ne rursus belli alterius receptaculum fierent.
 Aderat autem, quo suis Gabinium palparet ob-
 sequiis, viro suo cæterisque captiuis metuens,
 qui Romam fuerant abducti. Post hæc ergo
 Gabinus Hyrcano Hierosolymam deducto,
 ei que fani cura mandata, cæteris reipub. parti-
 bus optimates præfecit. Omnemque Iudæorum
 gentem in conuentus quinq. diuisit: vno Hie-
 rosolymis, altero Doris, itemque tertio, ut apud
 Amathunta respondeat, d. finatis: quarto Hie-
 rico & quinto Sephoris Galilææ ciuitas attribu-
 ta est. Singulari autem vnius dominatione Iu-
 dæi liberari, libenter ab optimatibus regeban-
 tur. Verum tamen non multo post euenit, ut
 barbarum his fieret initium elapsus Roma A-
 ristobulus: qui magna iterum Iudæorum ma-
 nu conflata partim cupida mutationis, partim
 quibus olim dilectus erat, primum occupat A-
 lexandrium: itaque recingere muro tentabat.
 Deinde cognito quod Gabinus Sisennam &
 Antonium & Seruilium duces contra se cum
 exercitu misit, in Machærunta cōcedit: vulgique
 imbellis onere deposito, solos armatos propè
 ad octo millia militum secum duxit: inter quos
 & Pitholaus erat secundarum partium rector cum
 mille viris ex Hierosolymis profugus. Romani
 autem sequebantur, habitoque confecto, ali-
 quandiu cum suis Aristobulus fortiter dimicā-
 do perseuerabat, donec vi Romanorum iubaſſi,

Anno mudi
 3903. Ante
 Christo nato
 60.

a Gabinium
 mater Ale-
 xandri bene
 scit lenire
 studet.

b Iudæorum
 Reipub. mu-
 tatio.

Ant. lib. 14.
 cap. 11.

c Aristobu-
 lus elapsus
 Roma iterum
 turbas con-
 citas.

d Aristob. c. 1
 Romanidi-
 micat.

Anno mundi 3903.

An. Christ. nat. 60.

causa sunt vitorum VM. propè verò ad duo milia, in quendam tumultum confugerunt, ceteri mille cum Aristobulo, perrupta Romanorum acie, in Machærunta coacti sunt. Vbi Rex cum

in ruinis prima vespèra retendisset, sperabat quidem aliam se manum per inducias belli posse contrahere, castellumq; bene munire. Impetum autem Romanorum suprà quàm poterat per biduum remoratus postremo capitur: &

a Romani vincunt, & Aristobulū cum filio Romanam perdunt.

cum Antigono filio qui Romæ secum fuerat victus, ad Gabinium atque inde Romam perducitur. Sed illū quidem senatus carceri inclusit, filios autem eius in Iudæam transmisit, quia Gabinius scripserat per epistolas, id pro traditione castellorum coniugi Aristobuli spondidisse.

Parato autem Gabinio bellum Parthis inferre Ptolemæus impedimento fuit. Qui reversus ab Euphrate, petebat Ægyptum, Hyrcano & Antipatro amicis usus ad omnia quæ militiæ necessitas exigebat. nam & pecuniis & armis eum & frumento Antipater & auxiliis adjuvit. Et Iudæis in ea parte vias quæ Pelusium ducerent

b Alexander Aristobuli filius ad defectionē Iudæos iterū reducit.

obseruantibus, transmittere Gabinium persuasit: alia verò Syria discessu Gabinij commotus, & Iudæos iterum Alexander Aristobuli filius ad defectionem reduxit: & maxima multitudo conflata: Romanos omnes qui per

c Iudæi ab Romanis victi.

eam terram degerent obtruncare decreuerat. Quam rem Gabinius metuens (iam enim ex Ægypto redierat) hoc tumultu instante, nonnullis dissidentium præmisso Antipatro concordiam

d Gabinius Nabathæos pugna superat.

persuasit. Cum Alexandro autem millia triginta remanserant, & ille ad bellum promptus erat. Itaque ad pugnam egreditur. Occurrunt autem Iudæi, & circa montem Iaburium cōgressi, decem millia sternuntur: ceteram verò multitudinem fuga dispersit. Eadē Gabinius ad Hierosoly-

Ant. lib. 14. cap. 13.

mam

nam reuersus (id enim Antipater voluit) rem-
 publicam eius composuit: deinde hinc profe-
 ctus, Nabathæos pugna superat, & Mithridatem
 & Orsanem à Parthis perfugas clam dimittit:
 eosque militibus aufugisse dixit. Interea Crassus
 ei successor datus Syriam suscepit. Is² in Parthi-
 cæ militiæ sumptum, & omne aliud aurum tem-
 pli quod Hierosolymis erat, abstulit, & à quibus
 Pompeius temperauerat, duo millia talentorum
 Euphratem verò transgressus & ipse perit & ex-
 ercitus eius: de quibus non est huius temporis
 commemorare. Post Crassum autem Parthos
 in Syriam properantes irruere Cassius inhibuit,
 receptus in prouinciam. Eius autè fauore que-
 sito, in Iudæam festinabat: captisq. ^b Tarichæis,
 propè ad tria millia Iudzorum abducit in serui-
 tium. Occidit autem etiam Pitholaum, seditio-
 sos Aristobuli colligentem, cuius necis sua for-
 erat Antipater. Huic^c autem nupta fuit ex Ara-
 bia nobilis fœmina nomine Cypris: vnde filios
 quatuor, Phasaelum, & Regem Herodem, & Io-
 sephum, & Pheroram, & Salomen filiam habe-
 bat. Cum autem omnium, qui vbique potentes
 essent, amicitiam hospitii familiaritatèq. con-
 quireret. præcipuè Regem Arabum per affinita-
 tē sibi sociavit: eiūsq. fidei commendans filios
 suos ad eum misit: quoniam bellum cum A-
 ristobulo gerendum susceperat. Cassius autem
 compulso ad otium per conditiones Alexādro,
 ad Euphratem reuersus est, Parthos transitu
 prohibiturus, de quibus alio loco referemus.

An. m. ndi
3917. Ante
Christ. nat.
47.

a Marcus
Crassus reli-
quum templi
aurum au-
fert.

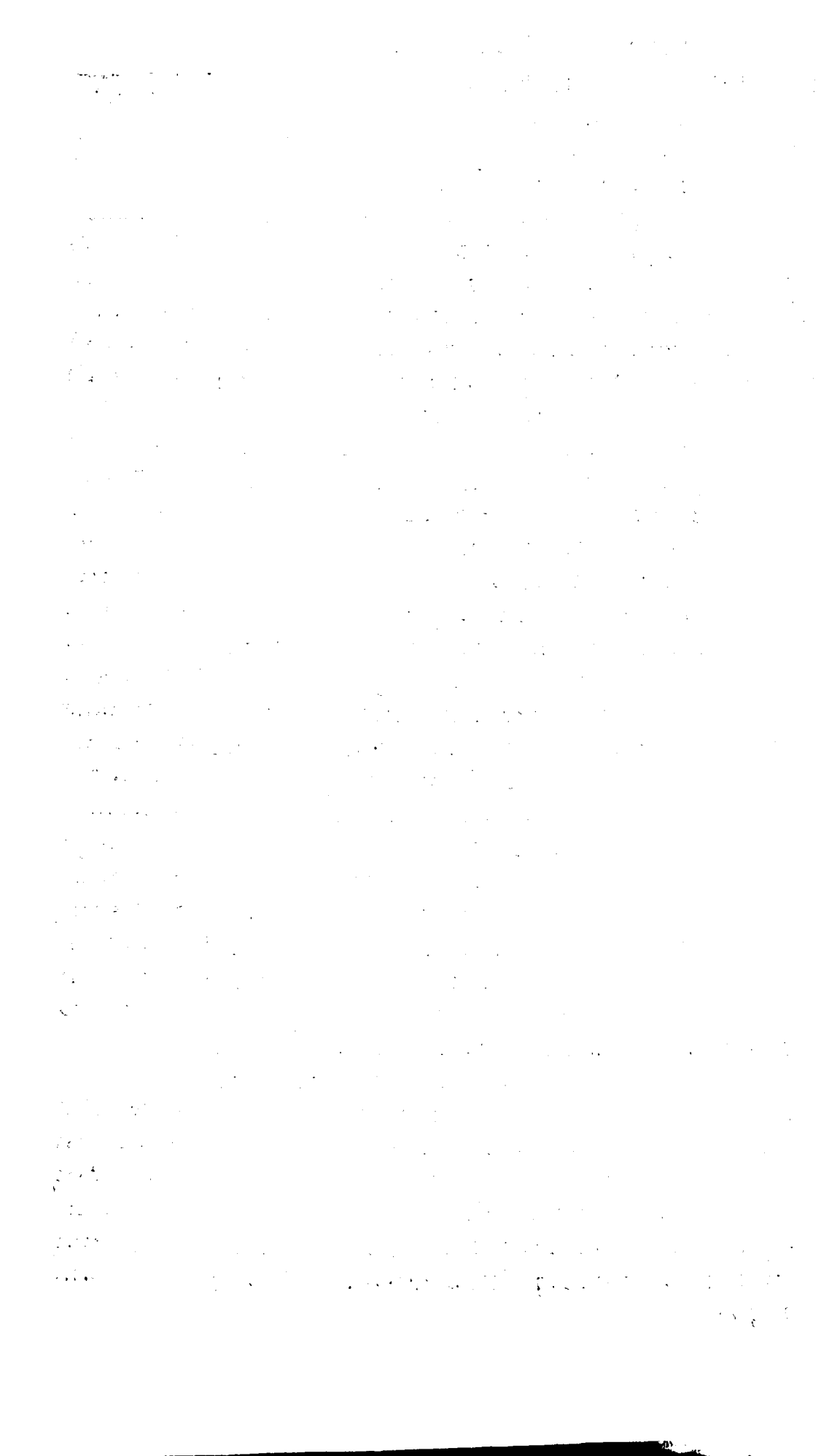
b Cassius ad
tria millia
Iudzorū in
seruitiū ab-
ducit.

c Antipatri
coniunx no-
bilis ex Ara-
bia fœmina.

De Aristobuli morte & bello Antipatri contra
Mithridatem.

C A P. VII.

Cæsar autem post senatus & Pompeij fugam
 trans mare Ionium, rebus omnibus Ro-

coplis, Pelusiū proficiscitur. Et quia transire ve-
 retur, ciuitatem obsidebat: Antipater verò in
 hac oppugnatione clarius enituit. Effracto enim
 ex parte sua muro, primus in ciuitatem cum
 suis, insiluit. & Pelusium quidem captum est, vl-
 terius autem eos progredi non sinebant Iudæi
 Egyptij, terrarum incolæ, quæ appellantur O-
 niæ. Quibus tamen Antipater non modò ne
 obstarent, verum etiam ut victui necessaria præ-
 berent militi persuasit. Vnde factum est, ut nec
 Memphis ad manus venirent, vtròque se tra-
 derent Mithridati, atq. ille Delta iam peragra-
 to pugnam cum cæteris commisit Egyptiis, in
 loco cui nomen est Iudæorum castra: cùmque
 hac omni dextro cornu liberauit Antipater,
 circumgressus fluminis ripam. Læuum enim cor-
 nu contra se positum superabat. Facto autem
 in eos impetu, qui Mithridatem persequeren-
 tur, multos occidit: tamque diu reliquos fugien-
 tes agebat, donec etiam castris eorum potitus
 est, octoginta tantum de suorum numero amis-
 sis. Octingentos autem ferè Mithridates cùm
 fugeret perdidit. Præter spem verò seruatus ex
 prælio, vacuæ inuidia, testis rerum ab Antipa-
 tro gestarum fuit apud Cæsarem. Vnde ille
 hunc quidem Antipatrum spe & laudibus inci-
 tum ad subeunda pro se pericula reddidit
 promptiorem. In quibus omnibus bellator au-
 thicissimus comprobatus est, multaque perpe-
 tus vulnera toto corpore gerebat signa virtutis.
 Postea autem quando rebus in Ægypto composi-
 tis ad Syriam rediit, & Romana cum ciuitate
 simul & immunitate donauit: aliisque rebus ho-
 norando amicissimèque tractando, dignum æ-
 mulatione reddidit: eiusdèmq. gratia etiam
 pontificatum confirmauit Hyrcano.

An. mundi
 3917. Ante
 Christ. nat.
 47.

a Mithrida-
 tu de Ægy.
 prius victo-
 ria.

b Antipater
 multa præ-
 clara facino-
 ra commis-
 sit & ad su-
 beunda pro
 Cæsare peri-
 cula sese of-
 fert.

c Antipatrum
 Cæsar Roma-
 na ciuitate
 simul & im-
 munitate
 donat.

impetrauit, vt subuersa patriæ mœnia renouare sibi liceret. Et hos quidem honores Cæsar incidendos in Capitolium misit, vt iustitiæ suæ virtutisque signum Antipatri memoriæ traderetur. Antipater^a verò vbi de Syria Cæsarē prosecutus est, in Iudæam reuersus, ante omnia patriæ muros à Pompeio dirutos reparabat: omniâque lustrando, ne quid in illis regionibus turbatum esset, nunc interminando, nunc ^b etiâ suadendo curabat, vnumquemque admonens. quòd si cum Hyrcano sentirent, in otio atque opulentia victuri essent, fortunisque suis & cõmuni pace potituri: sin spe vana ducerentur eorum, qui priuati quæstus gratia res nouas optarent, se quidem non procuratorem, sed dominum omnium, Hyrcanum verò tyrannum pro rege, itẽmque Romanos & Cæsarē hostes pro amicis & rectoribus habituri: nec enim passuros huius potestatem labefactari, quem ipsi Regem constituisent. Sed quamuis hæc diceret, tamen etiam per se, quoniam Hyrcanum segniores videret, neque tam efficacem quàm regni posceret sollicitudo, statum provinciæ componebat. Et ^c Phasaelum quidem nato maximum filiorum suorum militibus præpositum, Hierosolymæ eiûsque territorio præfecit: Herodem Antipatri verò ætate posteriorem, nimisque adolescentẽ, ^d Galilææ destinat, similia curaturum: qui ^d cùm ^d natura strenuus esset, cito materiam vbi animi magnitudinem exeret, inuenit: captũque ^e latronum principem Ezechiam, quem prædari Syria latro- maximo agmine continentia Syriæ deprehendit ipsum aliõsque latrones multos interfecit. Eâque res ad eò grata fuit Syris, vt per vicos atque oppida caneretur Herodes, veluti per eum pace reddita, & possessionibus restitutis. Ex huius denique operis gloria, Sexto etiam Cæsarĩ

*An mundi
3917. Ante
Christ. natõ
47.*

*Ant. lib. 14.
cap. 16.*

*a Antipater
patria mu-
res reparat.*

*b Antipater
subditos
suos, vt cum
Hyrcano
sentirent
admonet.*

*c Phasaelus
& Herodes
Antipatri
filij.*

*d Herodis
fortitudo.*

*e Herodes à
Syria latro-
nes depellit.*

*An mundi
3917. Ante
Christ. natū
47.*

*a Phasaelus
beneuolen-
tiam Hiero-
solyms habi-
tantium er-
ga se auget.*

*b Hyrcanus
ab inuidis
contra Anti-
patrum, eius-
que filios in-
stigatur.*

*c Herodes
ab Hyrcano
in ius voca-
tus,*

*d Herodem
Hyrcanus
absoluit.*

propinquo magni Cæsaris, & Syriam tūc admi-
nistranti est cognitus. Quin & Phasaelus fratris
indolem contentione bona superare certabat,
augendo erga se benevolentiam Hierosolymis
habitantium: atque illam quidē ciuitates possi-
dens, nihil autem contumeliosē per insolentiā
potestatis admittēs. hinc & Antipater obsequiis
regalibus ab ea gente colebatur, & honores ei
tanquam rerum domino omnes habebant. Nec
tamen ipse propterea minus fidelis aut bene-
uolus Hyrcano fuit. Verum fieri non potest, ut
liuorem quisquam in secundis rebus effugiat.
Nāque Hyrcanus, quamuis & antea tacitē sua
sponte mordebatur adolescentium gloria, ma-
ximēque rebus ab Herode bene gestis, & cre-
bris nunciis laudes eius per singula facta prædi-
cantibus augetetur: ab multis tamen inuidis, qui
regias infestare solent, quibūque Antipatri e-
iūque filiorum probitas officiebat, instigaba-
tur: dicentibus, quōd Antipatro & filiis eius re-
bus traditis, solo contentus & hac potestate va-
cuo Regis nomine sederet. Et quamdiu sic erra-
bit, ut in se Reges producat? Nec enim eos vel
simulare iam procurationem, sed certē esse do-
minos ipso reiecto: cuius nec mandatis nec epi-
stolis præter Iudæorum legem tantam multi-
tudinem peremisset Herodes: illūque cōnisi
regnet, sed adhuc priuatus sit, ad iudicium veni-
re debere, rationem tam ipsi Regi, quā patrii
legibus redditurum, quæ indemnatos occidi nō
sinerent. His paulatim accendebatur Hyrcanus.
Ad d extremum autem iracundia prodita, cau-
sam dicturum Herodem iub: t accersiti: atque
ille & patris monitu, & quod et fiduciam res ge-
stæ darent, firmata prius Galilæa præsidis, ac
Regem profiscitur. Ibat autem cum forti ca-
terua, ne vel derogare videretur Hyrcano, &
plures

plures duceret, vel inuidiæ nudus pateret. Sextus autem Cæsar adolescenti metuens, ne quid apud inimicos deprehenso mali fieret, ad Hyrcanum mittit, qui ei manifestè denunciarent, ut homicidii crimine liberaret Herodé. Hyrcanus autem qui eum diligeret, per se quoque id cupiens, absolutionem decernit. Atque is inuito Rege euasisse ratus, Damascū recessit ad Sextū, nequaquā paratus obedire si denuo fuisset accitus. Rursūmq.^a ab improbis irritabatur Hyrcanus, qui diceret iratum Herodem abiisse, & ut se contra ipsum strueret, properasse. Hæc autem Rex vera esse existimās, quid ageret nesciebat: quoniam potentiorē inimicū videbat. Cū verò à Sexto Cæsare dux militum per Syriam, itēque per Samariā declaratus esset Herodes, neque solum propter gentis fauorem, sed etiam viribus suis terribilis putaretur, in timorem extremum incidit, iamiamque illum cōtra se credens cum exercitu esse venturū. Neque opinione deceptus est. Nāque ^b Herodes intētata sibi accusationis iracundia, conflata militum multitudinem in Hierosolimam ducebat, ut Hyrcanum regno deponeret. Idque fecisset, ni pariter egressi pater & frater fregissent eius impetum, deprecantes, ut & ipse vindictam minis tantum regnum, solāque indignatione metiretur: Regi autem parceret, sub quo ad hoc potentia processisset: ac si propterea quod in iudiciū vocatus esset, indignaretur: quia tamen absolutus est, gratias ageret, neque tristibus quidem paria referret, saluti verò esset ingratus. Quod si ab Antipatē etiam momenta bellorum reputanda viderentur, iniquitatem militiæ consideraret: neque persuasus omninò de victoria bene speraret, qui cum Rege congressurus esset domestica consuetudine iuncto, & de se bene merito: sæuo autem desistit.

Ann. mundi
 3917. Ant.
 Christ. nat.
 47.

a Hyrcanus
 rursus ab
 improbis ir-
 ritatur.

b Herodes
 conflata
 militū mul-
 titudinem,
 ut Hyrcanum
 regno
 deponat Hie-
 rosolimam
 deducit.

c Herodes
 si ab Antipa-
 tro patre
 persuasus
 bello contra
 Hyrcanum
 desistit.

Ann. mundi nunquam, nisi quod malenolorum cōsiliis im-
 3922. *Ante* pulsus, vmbra ei tantum iniquitatis intentas-
Christ. natū set. Paruit his Herodes, qui speratis putauerat

42.

posse sufficere, suāsque vires demonstrare na-
 tioni. Et inter hæc discordia Romanorum circa
 Apamiam bellūque domesticum oritur: quo-
 a *Sextum Ca* niam^a Cæcilius Bassus favore Pompeij, Sextum
sarem Bas- Cæsarem dolo necauerat, eiūsque militem oc-
fu dolo ne cupauerat. Alij verò Cæsaris duces, mortis eius
cat. vlciscendæ gratia, cunctis viribus Bassum pete-
 bant. Quibus tam interempti quàm superstitis
 Cæsaris causa, quòd ambo us esset amicus, An-
 tipater per filios suos misit auxilia. Cum autem

b *Marcus* bellum traheretur, ex b *Italia* successior ante di-
Sexti suc- cti Sexti venit Marcus.
cessor.

*De Romanorum dissidijs, post mortem Cæsaris,
 & infidijs Malichi.*

CAP. IX.

Ant. lib. 14. Eodem tempore magnum bellum inter Ro-
cap. 20. manos conflatum dolo Cassij & Bruti Cæsare
c Iulius Ca interfecto, postquam triennium septemque
sar dolo Cas mēses tenuit principatum. Maximo autem mo-
ssj & Bruti tu cordis eius gratia concitato, & optimatibus
interfectum. inter se dissidentibus, propria spe quisque du-
 cebatur ad id quod existimabat esse commodi-
 us. Itaque Cassius Syriam petit, occupaturus
 militem, qui Apamiam circumsidebat: vbi &
 Marcum & dissidentes cohortes Basso conci-
 liauit, simulque obsidione liberauit Apamiam.

d *Cassius si* Ipse d verò exercitum ducens stipendium ci-
pendium ci- uitatibus indicebat: nec modus erat exactio-
uitatib. in- num. Cū autem Indzros quoque septingenta
diejs. talenta iussisset conferre, minas eius veritus An-
 tipater, filiis suis & alijs amicis maturè pecuniæ
 cogendæ curam distribuit, & inter eos Malicho
 cuidam

enidam ex amicis: ad eò necessitas vrgebat. Primus^a autem Herodes Cassij fauorẽ promeruit, qui ex Galilza parte sua, talenta centum attulit, propterea que inter eximios amicos numerabatur. At b verò ceteros tarditatis arguens Cassius, ipsis ciuitatibus irascebatur. Eòque Gophnam & Ammauntem, & duas alias ciuitates ex vilioribus depopulatus, ibat quidem quasi Malichum interfector, quòd remissior in exigendo fuisset. Verum & huius & ceterarum ciuitatum interitum repressit Antipater, centum ilico talentis Cassio delinito. Nequaquam tamen Malichus post abitum Cassij, beneficiorum Antipatri memor fuit. Sed illi ipsi, quem sæpenumero memorabat sui seruatorem fuisse, periculum moliebatur, iniquitatis suæ impedimentum abolere festinans. Itaque d Antipater & vires eius & calliditatem metuens, flumen transit Iordanem, ad vlciscendas insidias collecturus exercitum. Deprehensus autẽ Malichus Antipatri filios impudentia superat. Nã & Phasaelum apud Hierosolymam præsidis appositum, & Herodem qui custodiam curabat armorum, multis excusationibus & sacramentis circumuentos impellit, vt ipsis intercedẽtibus reconciliaretur Antipatro: atque ita denuo per Antipatrum exorato Marco, tunc in Syria militem regente, servatus est: qui Malichũ statuerat occidere, quòd nouis rebus studuisset. Cæsare vero adolescente & Antonio cum Bruto & Cassio bellum gerentibus, Marcus & Cassius exercitu de Syria conflato, quòd magnum momentum, vbi vsus poposcit, Herodes fuisset, ipsum e quidem totius Syriæ procuratorem præficiunt, equitum illi manu peditũque attributa: si autem bellum desisset, regnum quoque Iudææ Cassius se eidem delaturum esse pollicitus est.

Ann. mundi
3922. *Ante*
Christ. natũ
42.

a *Herodes*
Cassij ami-
cus.

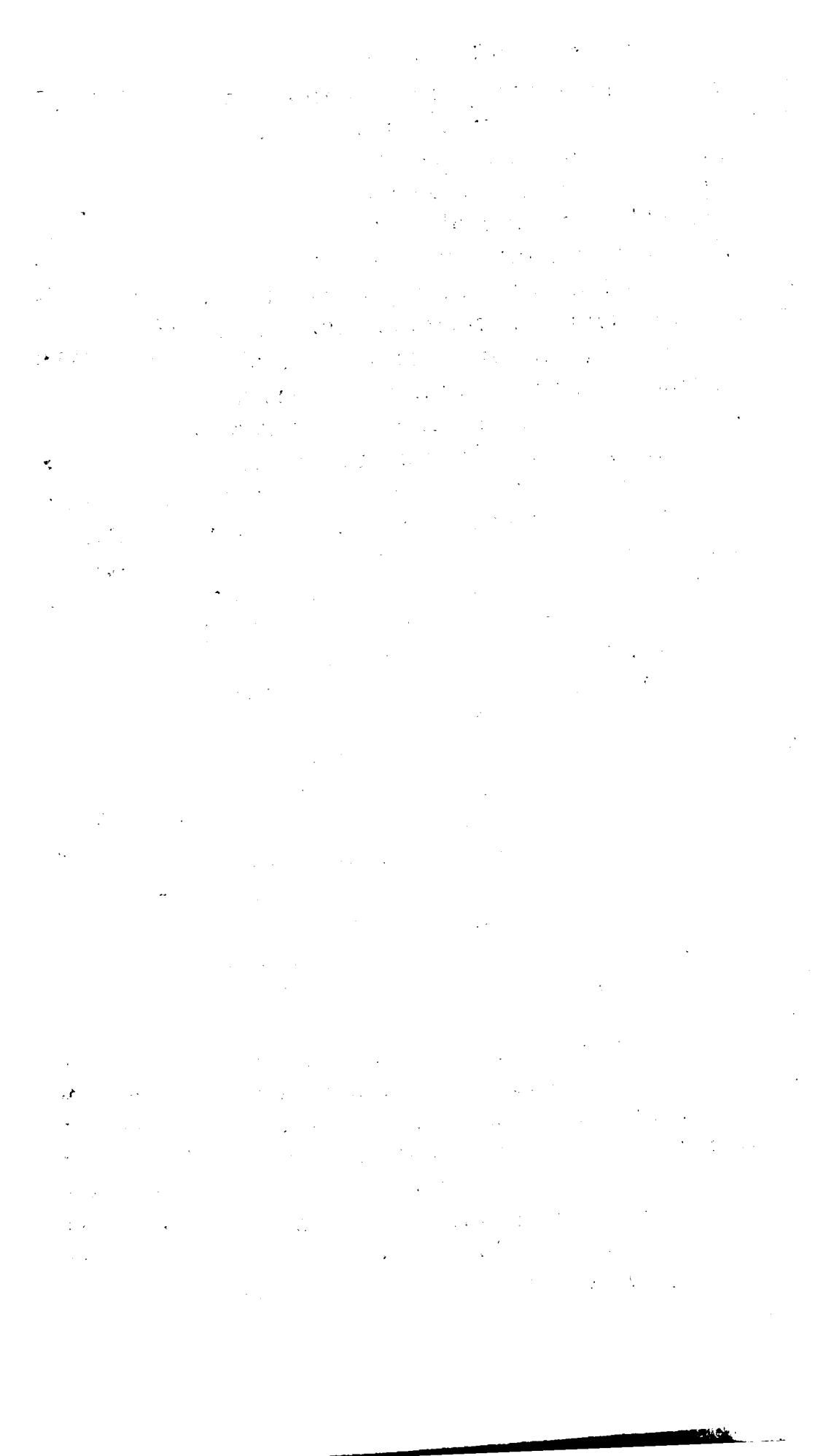
b *Cassius in*
exactionib.
exigendis
seuerus.

c *Malichus*
beneficiorũ
Antipatri
immemor.

d *Antipater*
contra Ma-
lichum col-
ligit exerci-
tum.

e *Octauius*
Augustus Iu-
lio successit.
Sueton.

f *Cassius He-*
rodis, si bellũ
desisset Iu-
dææ regnum
delaturum
pollicetur.

bus & coronis, ipse quidem hoc ultioni tempus destinauerat. Malichus autem id Tyri fore suspicabatur: & filium suum tunc apud Tyrios obfidem, statuit subducere, & ipse in Iudæam fugam parabat. Salutis autem desperatio stimulabat, ut etiam maiora cogitaret: nam & Iudæorum gentem contra Romanos excitaturum se credidit, dum bello aduersus Antonium Cassius occupabatur, deiectoque Hyrcano facillimè regnaturum. Sed^a profectò irridebat eius spè fatale decretum. Etenim quo intenderet animū suspicatus Herodes, & ipsum & Hyrcanum ad cœnam vocat. Deinde seruorum quendam instruendi conuiuij specie mittit. Sed res erat, ut tribunis prædiceret ad insidias egredi: atque illi præceptorum Cassij memores, ad littus ciuitati proximum armati gladiis occurrunt, ibique circumseptum Malichum multis vulneribus interficiunt. Hyrcanus autem statim concidit stupore dissolutus: vixque anima recepta, Herodè percontabatur, quis Malichum occidisset. Et cum è tribunis vnus respondisset, Cassij præceptum: planè, inquit, & me & patriam meam Cassius seruat incolumem: qui amborum insidiatorem peremit. Vtrum autem ex animo dixerit, an quod timore factum probaret, incertum est. Sed enim Malichum hoc modo ultus est Herodes.

An. mundi
3922. Ante
Christ. natū
42.

a Fatale decretum humanam spem irridet.

b Malichū tribuni Herodu inter-
ficiunt.

De Herode accusato & vindicato.

C A P. X.

Ant. lib. 14.

Postquam verò Cassius excessit è Syria, iterū cap. 20.
Hierosolymis orta seditio est, cum^c Felix in c^e Felix in
Phasaelum mouisset exercitū, & in Herodè fra- Phasaelum
tris pœna vellet necem Malichi vindicare. Ca- exercitum
su autem Herodes cum Fabio Romano duce mouet.

Ann. mundi apud Damascum habitabat: & ne cupiens auxi-
 3923. *Ante* lio foret, morbo impediatur. Interea ^a Phasae-
Christum lus etiam sine cuiusquam auxilio superavit Fe-
 nat. 41. licem: probrumque ingrati obiciebat Hyrcano, qui & Felici studuisset, fratremque Malichi
a Phasaelus castella occupare permisisset. Iam enim multa
Felicem su- tenuerat, omniumque tutissimum Massadam.
perat, Hyrcanoque in- Nec tamen ei quicquam contra vim Herodis
grati probrum potuit sufficere, qui mox ut conualuit, & alia re-
obycis. cepit, & illum ex Massada supplicem dimisit, & Marionem Tyrionum tyrannum ex Galilza pepulit: tria enim castella possederat: Tyriisque quos ceperat, vitam concessit omnibus: nonnullos etiam donatos abire iussit, una & sibi civitatis benevolentiam, & tyranno comparans odium. Marion autem a Cassio quidem meruerat tyrannidem, qui tot Syriz tyrannos praefecerat: sed ob Herodis inimicitias etiam Antigonom Aristobuli secum ducebat, & Ptolemaeum, propter Fabium, quem Antigonus sibi pecunia sociatum, adiutorem incepti habebat. Cuncta vero socer Ptolemaeus Antigono subministrabat. Contra quos Herodes instructus, in aditu Iudaeae commisso praelio, victoria positur: fugatoque ^b Antigono, redit in Hierosolimam, pro merito gestae rei omnibus charus, ut etiam quibus antea despectus erat, tunc in eius familiaritate sese dederint, propter Hyrcani affinitatem. Namque ^cis Herodes iam pridem ex indigenis habuerat uxorem non ignobilem, quae Doris vocabatur, & Antipatrum ex ea suscepit filium. Tunc autem duxerat Alexandri, cuius pater fuit Aristobulus, filiam Mariamque Antipatrum Men, Hyrcani nepotem ex filia, atque inde Regi familiaris erat. Sed ubi Cassio circa Philippos interfecto, Caesar in Italiam, & Antonius in Asiam discesserunt: legatis ab aliis civitatibus ad An-

ad An-

ad Antonium missis in Bithyniam. etiā^a Iudæo-
rum optimates accusatum veniunt Phasaelū &
Herodem: quòd illis rerū summā vi possidenti-
bus, nomen tantū honorabile superesset Hyrcano. Ad quæ Herodes qui præsens erat magna pecunia placatum sic Antonium affecit, ut ne verbum quidem inimicorū eius pateretur audire. Et tunc quidem ita digressi sunt. Quum autē de-
nuò Iudæorū primates centum viri, Antiochiæ proximam Daphnen ad Antonium venissent, a-
mori Cleopatræ iam seruientem, d. lecti à cæte-
ris, qui eloquentia & dignitate præstabant, ad-
uersus fratres accusationē proponūt. Responde-
bat autem Messala, causæ defensor, astante etiā
propter affinitatem Hyrcano. Auditis deinde v-
triusque partibus, Antonius percontabatur Hyrcanum, quoniam essent regendis rebus apertissimi. Cūque^c is Herodem, eiusque fratres aliis præ-
tulisset, voluptate repletus (nam & hospes eo-
rum paternus erat, humanissimēque ab Antipa-
tro susceptus, eo tempore quo in Iudæā cum Ga-
binio venerat) tetrarchas ambos declarat, totius
eis Iudææ procuratione permissa. Legatis autē
id agrè ferentibus, quindecim eorū correptos
carceri tradidit, quos etiam penè occidit. Cæte-
ros autem reiecit cum incuria: unde maior tu-
multus Hierosolymis excitatus est. Deniq. mil-
le legati iterū Tyrum in sū sunt, ubi commora-
barur Antonius in Hierosolymam paratus irruere. Et cōtra eos vociferantes, magistratus Tyri-
um directus est, data ei licentia, ut quos com-
prehendisset, occideret: præceptūque ut eorum
potestatem cōfirmare curaret, qui tetrarchæ ipsius
essent Antonij suffragio constituti. Ante hæc au-
tem Herodes vsque ad littus cum Hyrcano pro-
gressus multis eos admonebat, ne & sibi interi-
tus, & patriæ belli causa fierent, dum inconfide-

*An. mundi
3923. Ante
Christum
natum 41.*

*^a Iudæorum
optimates
Phasaelum
& Herodē
accusatum
veniunt.*

*Ant. lib. 14.
cap 21.*

*^b Iudæi ad-
uersus fra-
tres accusa-
tionem reno-
uant.*

*^c Herodem
& Phasae-
lū Antonius
tetrarchas
declarat.*

*^d Antonius
in Tyro cō-
moratur.*

Ann. mudi
3923. *Ante*
Christi nat
41.

a Seditio
Hierosoly-
mis contra
Herodem &
Hyrceanum.
b Antonius
captivos tru-
cidat.

Ant. li. 14.
cap. 22.
c Lysanias
Barzaphar
ni, ut Anti-
gonum in re-
gnum indu-
cat Hyrca-
nūmq. depo-
nat, persua-
det.

d Inter An-
tiochum &
Hyrceanum
acris pugna
Hierosoly-
mis in foro
commissa.

ratè contendunt. Illis b autem tanto magis id in-
dignè ferentibus, Antonius, missis armatis impl-
tos occidit: multos etiam vulneravit. quorum &
saucios cura, & mortuos sepultura Hyrcanus di-
gnatus est. Non tamen idèd qui effugerant qui-
escebant: perturbando enim ciuitatem, Anto-
nium b irritabant vt etiam quos in vinculis ha-
beret, occideret.

De bello Parthorum contra Iudeos & fuga
Herodis ac fortuna.

C A P. I X.

Barzapharne autem Parthorum satrapa Syriæ
biennio post cum Regis filio Pacoro detinē-
te, Lysanias patris sui mortui successor Ptolemæi
Minnæ filij, mille satrapæ talenta pollicitus &
mulieres quingentas, ei persuadet vt Antigo-
num in regnum inducerent, Hyrcanūque de-
ponerent. Impulsus igitur ab eo Pacorus, ipse
quidem per maritima loca perrexit, Barzaphar-
nem autem itinere mediterraneo iussit irruimpe-
re. Sed maritimorum Tyrij Pacorum exclusē-
runt, cum Ptolemaidense eum & Sydonij rece-
pissent. Ille autem quendam regium pincernā,
cognominē suum, equitatus ei parte attributa,
ad Iudæam iussit accedere, & exploraturum ho-
stium consiliū, & vbi vsus exegisset præsidio fu-
turum Antigono. quibus Carmelum populanti-
bus, multi Iudæi vtrò ad Antigonum confluūt,
ad expeditionem alacriter animati. Ille autem
ad locum qui Drymos dicitur, occupandum eos
præmittit: vbi d commissæ pugna depulsisque ho-
stibus & effugatis, Hierosolymam cursu pete-
bant: au&iq. multitudine, vsq. ad regiam proces-
serunt. Excepti autem ab Hyrcano & Phasaelo,
fortitacie in foro confligunt. Ibiq. hostes in fu-
gam versos pars Herodis in fanum coneludit:
custodēsque

custodésque his sexaginta viros apponit, per a
 des proximas collocatos. Sed hos quidē infen- *An mundi*
 sus fratribus populus, igne cōsumit. Herodes au- *3923. Ante*
 tē iracundia peremptorū congressus cū populo, *Christū nat.*
 multos obtruncat: inq. dies singulos inuicē sese *41.*
 per insidias incurfantibus assidue a cades erāt. a *Affiduaca*
 Instante verò die festo, qui Pentecoste vocatur, *des Hieroso*
 omnia circa templū, totaque ciuitas plebe rusti- *lymis.*
 ca repleta est, & pleraque armata. Et Phasaclus
 quidē muros, Herodes autē cum paucis domum
 regiā custodiebat. Inuasísque de improviso ho-
 stibus in suburbanis, cōplures quidē peremit, o-
 mnes autē in fugā vertit. & hos in ciuitatē, alios
 in fanū, alios in extremum vallū includit. Inte-
 rea pacis arbitrū Pacorū Antigonus petit admit-
 ti. Exoratus b autem Phasaclus & ciuitate & ho b *Parthum*
 spitio cū quingentis equitibus Parthū recepit, *Phasaclus*
 prætenu quidem cōponendæ seditionis venien- *& ciuitate*
 tē, re autē vera vt adiuuaret Antigonū. Denique *& hospitio*
 Phasaclum dolo perpulit, vt ad Barzapharnē le- *cum quingē*
 gatus de pace proficisceretur: quamuis multa dis- *in equitibus*
 suadente Herode, atq; vt insidiatorē occideret, *recipit.*
 néve se eius fallaciis dederet, admonente: natu-
 ra enim barbaros fidem negligere. Exiit c etiam
 Pacorus cū Hyrcano, quò minus suspectus effet: *c Pacori do*
 nōnullisq. relictis equitibus apud Herodē, quos *lus & inf.*
 Eleutheros vocant, cum cæteris Phasaclum pro *dia.*
 sequebatur. Sed vbi ad Galilæam venerunt, indi-
 genas quidē dissidentes atq. armatos offendūt:
 satrapam verò conueniunt satis callidē & offi-
 ciis amicitie dulos regentem. Denique postquā
 dona eis dedit, redeuntibus insidias posuit. Illi
 autem in maritimum quendam locum dedu-
 ctī, cui nomen est Ecdippon, fraudem intelli-
 gunt. Ibi enim de promissis mille talentis audie-
 runt: & quòd Antigonus plerāsque mulieres ex
 his quas ipsi haberent inter quingentas Parthis

fieri posse ut tantæ sapientiæ vitæ ex aperto circumueniretur, nocte^a Herodes cum propinquis sibi, ad Idumæam ignatis hostibus proficiscitur. Eo cognito, Parthi eum persequébantur. Et ille matrem quidē fratres suos, desponsatāque puellam cum matre, minimūque fratre prætereundū iter iussit, ipse autem caute cum famulis suis barbaros retentabat: multisque per omnes conflictus interemptis, ad castellum Massada properabat. Grauiore^b autem in fuga Parthis Iudæos expertus est. Qui cum semper molesti fuissent, à sexagesimo tamē ciuitatis stadio aliquandiu etiam acie decertauerunt. Vbi^c Herodes victoria potitus, cum multos interfecisset, ipsūque locum in memoriam præclari facinoris ædificatum, locupletissima exornauit regia, arcemque in eo munitissimam cōdidit, ac de suo nomine^d Herodiō vocauit. Et tunc quidē cū fugeretur multos sibi adiungebat. Postea verò quā Thersam Idumææ peruenit occurrit ei frater Iosephus, turbamque sequentium diminui persuadet: nec enim capacem esse tantæ multitudinis^e Massadam. Erat autem suprā quā nouē milia^f multitudo. Itaque paruit Herodes eius cōsilio & impares quidem necessitati per Idumæā dimisit cum viatico, lectissimos autem maximēque necessarios tenuit, atque ita in castellum receptus est. Deinde octingentis ibi relictis, qui mulieres defenderent, itēque cōmeatu, qui satis esset obsessis, ipse^g in Petram ciuitatē Arabiæ perrexit. Parthi apud Hierosolymam in prædam versi, in fugientium domos ac regiam irruerant, solis Hyrcani pecuniis abstinentes: quæ trecenta talenta superabant, aliorū verò spe minores inueniebantur: quoniam Herodes iampridē barbarorum perfidiam suspicans, quicquid in opibus preciosum, in Idumæam multo ante

*An. mundi
3914. Ante
Christum
nat. 40.*

*a Herodes
clam nocte
ad Idumæam
proficiscitur,*

*b Herodes
grauiores in
fuga Parthis
Iudæos expe
ritur.*

*c Victoria
Herodis.*

d Herodion.

e Massada.

*f Petra ciuitas
Arabie.*

An. mundi
3925. Ante
Christū nat.
39.

a Antigonus
auriculas
Hyrcani dē-
mus irun-
cat.

b Antigoni
Parthi Re-
gem consti-
tuunt.

c Phasaclus
ad saxum
caput fran-
git.

d Phasacli
verba prius
quam effla-
ret animā.

e Herodis er-
ga Phasacū
fratrem a-
mer.

comportauerat : eiusq. sociorum itidem quisq. fecerat Veruntamen postquā praeda positi sunt Parthi, ad hoc iniuriæ processerunt, ut omnem terram illā bello implacato replerēt, Marsa quoque ciuitate vastata: nec solum Antigonus Regem constituerent, verumetiam Phasaclum & Hyrcanum vinctos ei traderent verberandos. At ^a ille Hyrcani quidem auriculas denubus trūcat, ut ne solutus quidem mutatis rebus vnquam Pontificatum recipiat: ab integris enim celebrari sacra oportet. Phasacli ^b verò virtute præuentus est Antigonus. Qui cum nec ferri copiā, nec manus liberas haberet, ad ^c saxum fracto capite interiit: atque ita probato, quòd verus Herodis frater esset, Hyrcanúsque degenerasset, viriliter moritur: dignum ante ^a & a vita obitum assecutus. Fertur tamē & aliud quòd ex illa quidem plaga resipuerit, sed veluti curadi eius causa, missus ab Antigono medicus, venenis malis vulnus expleuerit, còque illum pacto peremerit. Virū: vis autem verius sit, præclarum habet initium. Denique aiunt eum prius quàm efflaret animam, cognito ex quadam mulierecula, quòd Herodes euassisset, dixisse: Nunc ^d bono animo discedam, qui ultorem inimicorum reliquerim. Ille quidem hunc exitum habuit. Parthi autem, quanquam mulieribus caruerint, quas maxime cupiebant, rebus tamen cū Antigono apud Hierosolymam compositis, vinctum Parthiam Hyrcanum ducunt. Herodes ^e autem obstinatus in Arabiam, velut adhuc viuo fratre suo festinabat: ut pecunias ab Rege acciperet, quibus solis exoratum iri pro Phasaclō sperabat auaritiā barbarorum. Etenim cogitabat, si Arabs minus memor fuisset paternæ amicitiae, animoque liberali parcior, vel mutuum ab eo sumere, quod redemptionis causa præberet: pignori opposito

ipsum

ipſius filio quem redimeret. Secum enim habebat fratris filiũ, ſeptem annos natum : trecentaque talenta dare decreuerat, interpoſitis precationi Tyriis. Sed profeſſo ſtadium fortuna præuenerat: & Phasaelo mortuo nequiquã fratrem diligebat Herodes. Non tamen vel apud Arabas ſaluam amicitiam reperit. Denique Malichus Rex eorũ, præmiſſis qui hoc admonerent, quam primum reuerti eum ex ſinibus ſuis iubet, ſimulatione quidem per legatos Parthos petiſſe, vt Herodem Arabia pelleret: certa verò cauſa fuit, quod vicem Antipatros debitam negare propoſuerat, neq. pro beneficiis ab eo perceptis aliquid eius filiis gratiæ rependere conſolationis egentibus. Impudentes autem verò ſuaſores habebat, qui Antipatros vellent abiurare depoſita. Erant autem circa eum potentiſſimi. Proinde Herodes ubi Arabas ex ea ſibi cauſa hoſtes eſſe deprehendit, vnde amiſſiſſimos exiſtimabat, eaque reſpondit nunciis, quæ dolor imperauit, Aegyptũ verſus recedit. & prima quidẽ vesp̄ra in quodam aggreſte fanum, dum poſt ſe relictos recipe-
ret, diuertit. Poſtero autem die cum Rhinocoluram perueniſſet, fratris ei mors nunciatur. acceptoque tanto luctu, quantum curatum æſtũ depoſuit, ibat vlt̄ius. Itaque Arabem ſerò facti poſnituit: & qui reuocarent eum, quem contumelioſè tractauerat, velociter miſit. Herodes autem in Peluſium peruenerat: ibique tráſitu prohibitus ab eius rei ſpeculatoribus, reſtores adit: & illi famam viri dignitatẽque reuerſi, Alexandriam eum proſequuntur. Ingreſſus autem ciuitatem, à Cleopatra honorificè ſuſceptus eſt, ducem ſibi militum fore eum ad ea quæ parabat, exiſtimante. Poſthabitis autem Reginæ precibus, neq. hyemis aſperitatem, neq. marina discrimina, quo minus nauigaret Romam, exiti

An. mundi
3925. *Ante Chriſtum*
nat. 39.

a Impudentes
tia ſuaſores
b Herodes
Arabas ſibi
hoſtes eſſe
prehendit.

c Herodes
cum magna
vita diſcri-
mine Romam
nauigat.

*An. mundi
3925. An-
te Christum
natum 39.*

mult. Circa Pamphyliam verò periclitatus, ma-
iore oneris parte reiecta, vix in Rhodum vehe-
menter bello Cassij vexatam, saluus euadit. Ami-
corum autem suorum, Ptolemæi & Saphinij re-
ceptus hospitio, licet rei pecuniariæ premere-
tur inopia, maximam tamen ædificat nauim tri-

*a Herodes
Romam pro-
fectus, Anto-
nium conue-
nit.*

*Anr. li. 14.
cap. 13.*

remem: eaque cum amicis delatus Brundisium,
atque ^a inde continuò Romam profectus, fami-
liaritatis paternæ gratia primùm conuenit Anto-
nium: ei que tam suas quàm totius generis cla-
des exponit: quodque affectibus suis in castello
relictis, atque obsidione cinctis, ad eum hyeme

*b Herodes
Antonium
& Casarem
sibi beneuo-
los inuenit.*

supplex nauigasset. Itaque tantæ miserationis ca-
sum miseratus Antonius, & memoria quidem
iunctæ cum Antipatro dexteræ, tum verò ipsius
qui aderat contemplatione virtutis etiam tunc
cum Regem constituere proposuit Iudæorum,

*c Herodes
coram sena-
tu Rom. lau-
datur.*

quem ipse tetrarcham antea fecerat. Non ^b mi-
nus autem quàm fauore Herodis, odio duceba-
tur Antigoni. Hunc enim & seditiosum, & Ro-
manis inimicū esse arbitrabatur. Casarem qui-
dem habebat multo quàm ipse paratius renouā-
tem Antipatri expeditiones, quas in Ægypto cū
eius pa-re pertulerat: & hospitium & in rebus
cunctis beneuolentiam: cum præter hæc ipsius
quoque Herodis strenuitatem cerneret. Verum

*d Herodem
Romani lu-
dæorum Re-
gem creant.*

tamen ^c & senatum conuocabat, ubi Messala, &
post eū Aratinus, astante Herode, patris eius me-
rita, & ipsius circa populum Romanum fidē pro-
sequebātur, quo simul hostem Antigoniū demō-
strarent: non solum quòd intra breue tempus is
diffidere cœpisset, verum etiam quòd antea
quoque populo Romano despecto, Partho-

rum suffragio regnum curauisset accipere. His
autem commoto senatu, cum Antonius etiam
bello contra Romanos gerendo uile esse dice-
ret, ^d Herodē Regē creati, omnes assentiunt. Di-
misitque

missioque senatu Antonius quidem & Cæsar egrediebantur, medium stipantes Herodem. Cæsules autem cum aliis magistratibus antecederant, caesuri hostias: decretumque senatus in Capitolio reposituri. Primo autem die regni Herodis apud Antonium cœnatum est.

An. mundi
3925. *Ante*
Christ. natū
39: —

*De bello Herodis à Roma redeuntis pro Hierosolyma,
& contra latrones.*

CAP. XII.

*Ant. li. 14^a
cap. 23.*

Eodem^a verò tēpore Antigonus apud Mas-
sadam inclusos obsidebat, aliis quidem vi-
tui necessariis abundantes, aquæ autem inopes.
Vnde Iosephus quoque frater Herodis cum du-
centis familiaribus suis ad Arabas confugere co-
gitabat: audito quòd eorum quæ in Herodem
commiserat, Malichum pœniteret: castellumq.
reliquisset, nisi circa noctem qua exiturus erat,
plurimum imbrium cōtigisset effundi. aqua e-
nim repletis puteis, fugiendi causa non erat, a-
dèd^b ut etiam ultro in Antigoni militem eru-
ptiones auderent multosq. nunc aperto prælio,
nunc insidiis neci darent: non tamen illis o-
mnia pro voto cedebant, sed ipsi quoq. interdū
cū aduerso casu reuertebantur. Interea dux Ro-
mani militis Ventidius, prohibitū missus Par-
thos à Syria, post illos in Iudæam venit: verbo
quidem, ut Iosepho & qui vnà obsidebantur, fer-
ret auxilium: re autē vera, ut pecunias auferret
Antigono. Itaque cū non lōgè ab Hierosolymis
tetendisset, quæstu expletus, ipse quidem cum
maxima exercitus parte discessit. Silonem verò
cum paucis, ne furtum deprehenderetur, si
mnes abduxisset, reliquit. Antigonus autem, spe-
rans iterum Parthos sibi adiumento fore, Silo-
nem interim placabat: ut pendente spe, nihil in
quietaret. Iam^d verò naue ex Italia in Ptolemæi-

a Antigonus
Massadam
obtin. r.

b Præliū in
ter Antigoni
milites & Io
sephum He
rodu fratrē.

c Ventidius
Romani mē
litis Duxpe
cunias au-

d Herodes
in Antigoni
monet.

An. mundi dem deuectus Herodes, non parua manu coacta
3925. Ante externorum atque gentilium, per Galilzam ad-
Christ. natu uersus Antigonum properabat, Ventidij & Si-

39.

lonis fultus auxilio: quibus Delius ab Antonio
 missus, ut Herodem in regnum deducerent
 persuasit. Horum autem Ventidius quidem tur-
 bas in ciuitatibus quæ propter Parthos euene-
 rant, componebat, Silonem verò Antigonus in
 Iudæa mercede corruerat. Non tamen Hero-
 des opis egebat: in dies enim singulos, quò ma-
 gis iter promouebat, augebantur eius copiæ. nã
 præter paucos omnis ei Galilæa consensit. &

a Herodipro a propositum habebat præmium necessarium
positu Mas- Massadam, ut primùm affectus suos obsidione
sada, & Iop liberaret, sed impedimento fuit Ioppe. Hæc e-
pe capta Hie nim prius, quòd hostilis esset, eximenda vide-
rosolymam batur: ne dum ipse peteret Hierosolymam, rece-
ptere. ptaculum à tergo aliquod inimicis relinqueret-
 tur. Silo autem iungit agmina, inuenisse gaudēs
 resistendi occasionem, quòd eum persecutio
 premeret Iudæorum. Hos autem Herodes par-
 uæ manus excursionatione perterritos, maturè in
 fugam vertit, & Silonem malè repugnantē, peri-
 culo eripit. Deinde capta Ioppe suos liberatu-
 rus ad Massadam festinabat: dum indigenarum
 alios amicitia paterna sibi sociaret, alios ipsius
 gloria, nonnullos vtriusque beneficiis debita vi-
 cissitudo: plurimos tamen spes, ut à Rege certissi-
 mo. Iamque validissimas quæsierat militum co-
 pias: sed Antigonus iter eius impediēbat, loca
 insidiis opportuna præoccupans, vnde nullum
 aut minimum afferebat hostibus detrimentum.

b Herodes
Hierosoly-
mam cingit
obsidione ac
praconis vo-
ce cur adue-
nerit, decia-
viri iubet.

Herodes autem facile receptis ex Massada pi-
 gnoribus suis & rebus, à castello in Hierosoly-
 mam perrexit. Cui se Silonis milites & multi ex
 ciuitate iunxerunt, virium eius timore perculsi.
 Castris b autem positis ad occidentem regionem
 oppidi,

oppidi, custodes eius partis ipsum sagittis & iaculis impetebant: ab aliis verò per cuneos excurrentibus primæ frontis acies tentabantur. Herodes autem primò circa muros præconis vocē declarari iussit, populi se bono & saluti ciuitatis aduenisse, pœnâque ab nullo quamuis manifesto inimico repetiituum, sed discordissimis etiam offensarum obliuionem daturum. Deinde cum allocutionibus contrariis pars Antigoni obstaret, quò minus aut præcones exaudire, aut voluntatem mutare quispiam posset, quod reliquum erat, suis imperat murorum defensores deturbare, atque illi statim sagittis cunctos ex curribus in fugam verterunt. Ibique tunc Silonis detecta est corruptio. Multi enim militum subornatis, qui rebus egere se necessariis acclamarent, pecuniâque alimentis poscerent, atque hyemandi gratia in loca opportuna dimitti (nam ciuitati proxima deserta erant. ita omnibus ab Antigono antè prouisis) & incitabat exercitum, & ipse recedere conabatur. Herodes autem non solum duces qui Siloni parent, sed etiam milites ubi plurimi essent cōueniendo, rogabat ne se destituerent, quē scirent à Cæsare & Antonio & senatu deductum, in vno die pollicitus eos penuria soluere. Deinde hæc precatus ipse agros adit: tanquāq. his exhibuit copiam commeatus, vt Silonis omnes accusationes perimeret, simulque prospiciēs, ne vel in posterum ministrare desinerent, accolæ Samariæ per epistolas admonebat (nā ciuitas eius se clientelæ dederat) vt alimenta & vinum & oleū & pecora in Hierichunta deferrēt. Hoc ubi audiuit Antigonus, statim qui frumentatu hostes prohiberent, atque insidiis opprimerent, per agros dimittit. Illique iussis obediunt, & magnā iam manus armatorum super Hierichunta

An. mundi
3925. *Ante*
Christ. natm
39.

a Silonis à
Iudais pecu
nia corrupti
dolus.

b Herodes
cōmeatus co
piam parat.

An. mundi
3925. Ante
Christ. natū
39.

a Herodes
decem cohor
tibus comita
tus Hierichunta per-
uenit.

b Romani
prada ingen
ti potiuntur.

Ant. lib. 14.
cap. 24.
c Herodes
Sephorim
ciuitatem ca
pit.

d Herodes
aduersus la
trones in spe
luncis degē
tes animum
dirigit.

fuerat congregata. Discreti autem mōtibus in
 sidebant, si qui exportarent victui necessaria spe
 culantes. Non^a tamen Herodes otiosus erat, sed
 decem cohortibus comitatus, quinque Roma
 norum, & quinque Iudæorum, quibus permixti
 erant etiam mercede cōducti trecenti, prætere
 paucis equitibus Hierichunta peruenit, & ciui
 tatem quidem vacuum habitatoribus reperit,
 quingentos verò cum mulierib. ac familiis mō
 tium occupasse cacumina, & hos quidem captos
 dimisit. Romani^b autem in reliquam ciuitatem
 irruunt, eamque diripere, cum plenas domos
 offendissent omnigenis opibus. Rex autem ap
 ud Hierichunta præsidio collocato reuersus
 est: Romanūque militem in his quæ sibi acce
 serant ciuitatibus, hoc est Idumæa, & Galilæa, &
 Samaria, hyematurum dimisit, Antigonus quo
 que Silonis corruptione meruit, ut exercitus par
 tem Lyddenses susceperent in Antigoni gratiæ.
 Et Romani quidem armorum cura soluti, rebus
 omnibus abundabāt. Herodes autem nō quies
 cebat, sed Idumæam duobus millibus peditum
 & quadringentis equitibus, misso etiam fratre
 suo Iosepho, communiuit: ne quid noui cum
 Antigono tentaretur. Ipse autem, matre cum a
 liis quos ex Massada liberauerat affectibus suis
 in Samariam translata, ibique tutissimè colloca
 ta, ut cætera Galilææ subuerteret, atque Antigo
 ni præsidia expelleret, proficiscitur. Cūque
 c Sephorim, licet vehemētissimè ningeret, per
 uenisset, facillimè ciuitatē capit, custodibus eius
 d ante aggressionē fuga dilapsis: ibique suis militi
 bus, quos hyems fatigauerat, recreatis (erat enim
 magna copia cōmeatus) aduersus^d latrones in
 spelūcis degētes direxit animū: qui pleraque il
 lius regionis incurstantes, non minoribus quàm
 belli cladib. incolas afficiebant. Præmissis autē
 tribus

tribus peditum cohortibus, vnâque ala equitum in vicum Arbelam, ipse diebus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamen eius incursum hostes extimuerunt, sed armati obuiam procedebant, peritia bellatoris fide, & ferocitate latronis. Denique praelio commisso, dextro ipsorum cornu. sinistrum Herodis in fugam pellitur. Ille autem de suo dextro circumgressus, velociter subuenit. & a suis quidem a fuga retrahit: irruendo in hostes, impetum persequentium refrenabat, donec a fronte pugnantes violentia concesserunt: qui tamen eos usque ad Iordanem cædendo persequiebatur: & magna fugientium parte perempta, cæteri trans fluvium disiecti sunt: & Galilæa metu est purgata, nisi quod in speluncis latitantes reliquerant, eorumque causa diutius ibi remorandum fuit. Quamobrem primum laboris fructum militibus rependebat, centum quinquaginta argenti drachmas singulis diuidendo, eorumque ducibus multiplicatam summam ad hyberna mittendo. Pheroræ autem fratri minimo scripsit, ut & foro venalium consuleret, murumque castellum Alexandrium cingeret: quæ ab illo curata sunt. Interea circum Athenas versabatur Antonius. Ventidius autem ad bellum contra Parthos Sionem atque Herodem accersit: mandato eis per epistolas, ut Iudææ statum ante componerent. Sed Herodes, libenter ad Ventidium Sione dimisso, ipse aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum. Istæ autem speluncæ in præruptis montibus erant, vndique inaccessæ, transversosque tantum ac perangustos ascensus habebant: saxumque ab eorum fronte usque ad fauces ultimas pertingebant, rectum vallibus imminens, ut aliquandiu quidem Rex pro loci difficultate quid ageret, incertus est.

An. mundi
3926. *Ante*
Christ. natam
38.

a Herodi de
latronibus
Victoria.

Ant. lib. 14.
cap. 25.

b Descriptio
speluncæ in
qua latrones
habita-
bant.

An. mundi
3926. Ante
Christ. natū
38.

set. Postremò autem placuit, vt molimine vteretur iàtis incauto. Etenim valentissimus quisque demissus arculis exponebatur in ostia speluncarum. Hique cum familiis eos mactabant, ignemque repugnantibus iniiciebant. Cùmque aliquos ex his conseruare vellet Herodes, vt ad se accederent, voce præconis edixit. Sed illorū neque volūtarius se quisquā ei tradidit: sed & quos vis coegerat multi mortem captiuitati prætulērunt. Vbi etiam senior quidam, septem filiorum pater, orantes cum matre pueros, vt egredi sibi ad fœdera permitteret, occidit hoc modo: Iussit exire singulos, ipse ad ostiū stabat, & prodeuntem quemque filiorum trucidabat. Herodes autem è specula hæc prospiciens, & dolore conficiebatur: & vt filiis parceret, seni dexteram cum precibus porrigebat. Ille autem dictis eius nequaquam mitior factus, insuper humilem animum Herodi exprobrauit, & post filios occidit vxorem: deiecitque desuper mortuis, postremò semetipsum præcipitem misit. Speluncis igitur & qui in his erant ita subactis, Herodes relicta exercitus parte, quantum ne quis rebellare tentaret satis esse arbitrabatur, eique parti Ptolemæo præposito in Samariam rediit: scutorum quidem tria millia, sexcentos verò equites in Antigonum ducens. Tūcque propter eius abscessum nacti licentiam, quibus a Ptolemæo Galilæam turbare mos erat, Ptolemæum² quidem ducem aggressi, nec opinantem interficiūt. Agros autem vastabant, in paludes atque in abditissima loca refugientes. Quibus cognitis Herodes maturè succurrit, & magnam quidem eorum multitudinem morte consumit. Omnibus autem castellis obsidione liberatis, huius mutationis causa multam exegit à ciuitatibus pecuniam, centum talenta. Iam verò Parthis expulsis,

expulsis, occiso etiam Pacoro, Ventidius Antonij literis monitus, equitum mille auxilia, duarumque legionum aduersus Antigonum mittit Herodi. Eorum autem ducem Machæram, ut se adiutum veniret, per epistolas rogauit Antigonus, & de iniuria Herodis multa conquestus, & pecuniam dare pollicitus. Sed is: nec enim ad quos missus fuerat, negligendum putabat, cum præsertim plura daret Herodes: in proditione quidem ei non paruit, simulata verò amicitia res Antigoni exploratum perrexit, non admisso Herodis consilio dissuadentis id fieri. Antigonus autem, quia præsensit quid cogitaret, ciuitatem ei clausit, & tanquam hostem arcebat à mœnibus, donec Machæram incepti perdidit, & in Amathuntem ad Herodem recessit. Iratus autem quòd res aliter cesserat, quosunque Iudæos offendisset interficiebat, ut nec vel Herodianus parceret: sed ut Antigonianis omnibus abutebatur. Hæc cum ægiè ferret Herodes in Machæram quidem vindicare voluit, tanquam in hostem: iracundiam verò repressit, & ad Antonium properabat, apud eum accusaturus Machærae iniquitatem. Ille autem delicta sua reputans, velociter Regem consequitur: utque in gratiam secum redeat, multis precibus efficit. Neque tamen Herodes à proposito suo reuocatus est quò minus ad Antonium pergeret: Sed cum audisset eum magnis viribus oppugnare Samosatam, iuxta Euphratem validissimam ciuitatem acius festinabat, opportunum hoc tempus esse perspicuens demonstrandæ virtutis, & ut magis magisque placeret Antonio. Denique mox ut ad eum venit, finem attulit obsidioni, multis Barbaris interfectis, magnæque prædæ parte sibi destinata: ut Antonius quidem quam eius virtutem antea mirabatur, tamen e-

An. mundi
3927. *Ante*
Christ. natū
37.

a Machæra
iniquitas.

b Antonius
Herodis vir
tutem mira
tur.

An. mundi tiam tunc magis eandem opinionem haberet,
3927. *An.* multumque ad honores eius spemque regni ad
se *Christum* deret: Antiochus verò tradere Samosatam co-
natum 37. geretur.

*De morte Iosephi & obsidione Hieroso-
lyma per Herodem, & Antigono occiso.*

C A P. XIII.

Ant. lib. 14.
cap. 25.

DUm hæc agerentur, res Herodis in Iudæa fractæ sunt. Reliquerat enim Iosephum fratrem suum, qui omnia procuraret, cum mandatis huiusmodi, ut nihil ante reditum suum aduersus Antigonum moueret, quia non firmum esset auxilium Machabæ, quantum ex delictis superioribus appareret. Verum Iosephus, ubi fratrem procul abesse cognouit, immemor præceptorum, Hierichunta cum V. cohortibus à Machabæa secum missis petit, ut maturo messiam tempore frumenta diripiat. Incursum autem hostium per montana atque aspera loca oppressus, & ipse cecidit, magnam viri fortis in ea pugna gloriam consecutus, & omnes Romani milites percunt. Reces autem lectæ de Syria cohortes erant, nec veteranorum quenkum permixtum habebant, qui belli imperitis opitulari posset. Antigonus autem victoria minimè contentus fuit, sed eo processit iracundia, ut mortuum quoque Iosephum verberaret. Denique nactus corpora mortuorum, etiam caput eius abscidit, quamvis L. talenta Phetoras frater precium redemptionis offerret. Tanta verò nouitas post Antigoni victoriæ Galilææ res occupauit, ut qui partibus eius magis faueret, productos primates Herodis studiosos lacu submergeret: multaq. in Idumæa quoque mutarentur, ubi Machabæa castelli cuiusdam instaurabat mœnia, cuius nomen est Githa. Nec horum quicquam Herodes audierat. Captis enim Samosatus

^a Antigoni
in Iosephi ca-
daver immu-
nitas.

Samofatis Antonius, & præposito Syriz Sosio
 iuffo, vt Herodem quoque aduersus Antigonū
 adiunaret, discessit in Ægyptum. Sosius autem
 duabus cohortibus in Iudæam præmissis, quartū
 Herodes vteretur auxilio, ipse cum cætera ma-
 nu militum sequebatur. Herodi^a autem degē-
 ti in Daphnen Antiochiæ, mortem fratris som-
 nia manifesta significant. Cūmq. turbatus prohi-
 lisset ē stratis: ecce nunciij cladis intrabant. qua
 re præ dolore paululum questus, maxima parte
 luctus dilata, in hostes properabat, ultra vires i-
 ter accelerans & vbi ad Libanum venit, octin-
 gentos montis accolæ assumit auxilio, vnāmq.
 his iungit Romanorum cohortem. cum quibus
 non expectata luce, Galilæam ingressus est, ho-
 stēsque obuios in eum quem reliquerant locum
 auerit. & assidue quidem castellum oppugnare
 tentabat: sed prius quā id caperet, asperrima
 hyeme coactus, in vicum proximū recepit exer-
 citum. paucis autem diebus post, auctus etiam
 alterius cohortis præsidio, quā Antonius mi-
 serat, tanto hostibus terrori fuit, vt castellum
 nocte desererent. Iāmque per Hierichunta pro-
 perans ibat, vt quamprimum interfectores fra-
 tris sui posset vlcisci, vbi etiam mirabilis ei mō-
 strūq. similis casus euenit, vnde præter spem li-
 beratus, opinionem quod Deo carus esset ade-
 ptus est. nam cum multi honorati vespéra illa a-
 pud eum cœnauissent, postquam dimissio conui-
 uio omnes egressi sunt, confestim cœnaculum
 concidit. Id autem cōmune sibi tam periculorū
 quā salutis præsagium, quantum ad futurum
 bellum pertineret, esse coniiciens mane primo
 castra mouet: hostiūmq. sex circiter millia de
 montibus decurrentes, prima tentabant agmina
 & manum quidem cum Romanis conferere
 non satis fidēbant: rapidibus autem ac telis eos

Anno mōdi
 3917. Ante
 Christ. nat.
 37.

a Herodi
 mortem fra-
 tris somnia
 manifesta
 significant.

b Herodis
 cœnaculum
 dimisso con-
 uivio conse-
 ssim cōcidit.

Anno mudi
 3927. *Ante*
Christo nato
 37.

dummodo plurimos fauciant, eminus appetebant, ubi Herodes quoque ipse præteriens, latus iaculo vulneratur. Antigonus autem se non solum audacia suorum, sed etiam multitudine superiorem videri cupiens, Pappum quendam ex contubernalibus suis cum manu militum in Samariam mittit, quibus quidem Machara erat præmium victoriæ. Herodes verò terram peruagatus hostilem, quinque municipia capit, duobusque habitatorum millia consumit. Exustisq. domibus, ad exercitum redit, circa vicum, qui appellatur Cana, tendentem. In dies autem singulos magna ei multitudo Iudæorum vel ex ipsa Hierichunte, vel ex aliis regionibus accedebat: cum hos odiū moueret Antigoni, alios ipsius Herodis præclara facinora. Enimvero multos ratione carentes mutationis cupiditas impellebat. Hos autem congregi festinante, Pappi milites neque multitudine hostium, neque impetum perterriti, acriter ad pugnam ex altera parte procedunt. Sed ubi agmina conflixerunt, ceteri quidem paulisper restiterunt. Herodes autem fraternæ cordis recollectione periculosius dimicans, dummodo eius viscisceretur autores, aduersam aciem facillimè superat, deinde semper integros aggrediendo, vniuersos in fugam vertit. Erat enim plurima occumbentium strages, cum alij quidem in vicum unde venerat cōpellerentur, nouissimus autem ipse instaret, atque infinitos occideret. postremo ruens inter fugientes hostes in vicum irrupit cum omnes domus armatis essent repletae, plenaque propugnatorum desuper recta: & quoniam foris deprehensos facillimè superabat, disturbando ædes intus abditos extrahebat, alios conuulsis obrutos tectis, multos simul necabat: si quis autem subterfugisset ruinam, eum gladiis armati milites excipiebant. tantaque

que^a cadauerum per omnes vias multitudo co-
 ecruata est, vt etiā victoribus ipsis transitus ob-
 strueretur. hanc plagam hostes ad id non tuler-
 unt, vt confluentium turba, conspectis qui in
 vico petisēt, fuga discederēt statimq. successu,
 fretus Herodes ad Hierosolymam pertexisset
 nisi cum hyemis asperitas prohibuisset. Hæc e-
 nim perficiendæ victoriæ fuit impedimentum,
 & ne penitus opprimeretur Antigonus obstitit,
 qui ciuitatem iam deserere cogitabat. Herodes
 autem ad vesperam, cum lassos amicos refi-
 ciendi corporis gratia dimisisset, ipse adhuc
 ab armis calidus, more militis lauātū ibat. Siqui
 dē vnus tantū puer eū sequebatur. Et prius quā
 in balneū perueniret, obuinus ei quidam ex ho-
 stibus gladio armatus occurrit, deinde alter &
 tertius & plures. Et hi confugerant armati ex a-
 cie in balneum, sed perculsi etiam tum metu ac
 latitantes, vt Regem viderunt, illum quidem stu-
 pore debilitati ac tremantes, cum inermis esset
 prætereunt: exitus verò quā fugerent cursu pe-
 tebant. Itaque cum alius casu, qui eos compre-
 henderet nullus adesset, Herodi autem nihil pa-
 ti satisfuisset, omnes effugiunt. Posterob autem
 die Pappum quidem, Antagoni militum ducem
 abscisso capite obtruncat: idque Phetoræ ma-
 gistro exercitus fratri suo mittit in perempti-
 onem. namq. Pappus erat qui Iosephū
 interfecerat. Vbi autem rigor hyemis cessit,
 Hierosolymam repetiit: mutisque admoto mili-
 te (annuis autem tertius agebatur, ex quo Romę
 Rex fuerat declaratus) pro templo castra po-
 suit, qua facilius erat expugnatio, & antea Pom-
 peius ceperat ciuitatem. Exercitu autem in ope-
 ra distributo, suburbanisque diuisis, tres quidem
 leuare aggeres, & super eos turres ædificare iu-
 bet. Relictis autem qui operibus instarent impi-

*Anno mōdi
 2928. Ante
 nat. Christ.
 36.*

*a Cadauerū
 multitudo
 victoribus
 transitum
 obstruit.*

*b Pappum
 Antagoni
 militum du-
 cem Hero-
 des obtrun-
 cat.*

Anno. mun gerrimis amicorum, ipse in Samariam vadit, v.
di 3929. xorem accepturus, Alexandri filij Aristobuli fi-
An. Christ. liam, sibi desponsatam, ut diximus: & dum obsi-
nat. 35. det, subcisiua opera nuptias curaturus: quippe
Ant. lib. 14. iam hostes despiciebat. Igitur ubi eam duxit, ad
cap. 12. Hierosolymam redit, auctus militum copiis: ei-
a Hierosoly- que Sosius cum magna manu equitum pedi-
ma ab He- tūque sociatur: qua mediterraneo itinere præ-
rode obfessa. missa, ipse per Phœnicen iter fecit. Vniuerso
 autem exercitu congregato, ad peditum legio-
 nes vndecim, equitūque sex millia, præter au-
 xilia Syrorum, non pro minima parte ducenda,
 propè à septentrionali muro castra collocarunt:
 Herodes quidem senatusconsulto fretus, quo
 Rex fuerat declaratus: Sosius verò Antonio, à
 quo milites quibus præerat asciret missos He-
 rodi auxilio. Iudæorum autem intra ciuitatem
 agentium populus variè turbatus erat. Nam cir-
 ca templum infirmior multitudo conueniens fu-
 rore agebatur, multāque veluti diuinitus de tem-
 poribus dictitabar: & qui audaciores essent, in
 cateruas conglobati, multis modis latrocinaban-
 tur: maximè ex locis oppido proximis victui ne-
 cessarias diripientes, neque aut equis, aut vitis
 alimenta relinquebant. Bellatorum autem con-
 stantiores obsidentibus oppositi, è muris opus
 aggerum prohibebant, & contra instrumenta
 oppugnantium, semper nouum aliquod obsta-
 culum moliebantur. In nulla re autem æquè ac
 in cuniculis superabant. Rex autem aduersus
 latrocinia quidem occultas excogitauit mili-
 tum insidias, quibus eorum reprimerentur ex-
 cursus: inopiam verò alimentorum longinquis
 transuersionibus adiuuari disposuit. Ac b pugnæ
 intenti, quamuis omnem modum audaciæ su-
 pergrederentur, Romanorū tamen peritia vin-
 cebantur. nihilominus aperte cū his, certa mor-
 te pro-

b Iudæorū
 in pugna
 constantia.

te proposita, conflegebant. Ex improviso autem Romanis per cuniculos intermedios emergentibus, priusquam muri aliqua pars dirueretur, alteram eius vicem muniebant. Proflus autem neque manibus neque machinis deficiebant, quoniam vique ad vltimum repugnare decreuerant. Deniq.^a tanto exercitu circumsidente, per quinque menses obsidium tolerauerunt: donec quidam ex his quos lectos habebat Herodes, ausu murum transgredi, ciuitatem irrupere, & post eos Sosii centuriones. Igitur ante omnia sano proxima capiebantur: & infuso exercitu plurima vbiq. mors erat: Romanis quidem propter obsidionis moras iratis: Herodis vero manu Iudaica summo intenta studio, ne quis penitus ex aduersariis euaderet. Maestabantur autem quamplurimi, & per angustiores vicos oppidi, & in domos compulsi, etsi ad templum etiam confugissent: nec vlla erat aut senectutis, aut muliebris infirmitatis miseratio. Deniq. licet Rex vbiq. mittens, rogaret vt parcerent, nemo tamen dexteram continuit: sed veluti furentes, omnem persequabantur aetatem. Ibi nunc etiam Antigonus, neq. priorem neq. presentem fortunam cogitans, domo descendit, & ad pedes Sosij prostermitur. Ille autem nihil eum tantæ mutationis causa miseratus, & intemperanter derisit, & Antigonom appellauit: neque tamen etiã custodia liberum dimisit, vt foeminam. Itaq. ille quidem vinctus asseruabatur. Herodes autem cum iam hostes vicisset, vt externa quoque auxilia compesceret providebat. Visendi enim templi, sanctorumq. eius studio, omnis multitudo peregrina fuerat incitata. Ob eamq. rem, hominis, alios precibus, nonnullos atq. etiam re frenabat: acerbior, quam si victus fuisset, existimans sibi fore victoriam, si quod videri nefas

An mndi
3929 *Anto*
Christ. nat.
35.

a Herodis
milites cum
Iudai per
quinque mē-
ses obsidionē
tolerauerūt
ciuitatem ir-
rumpunt.

b Cades in
Hierosoly-
ma.

c Antigono
Sosius capis.

Ann. mundi
3928. *Ante*
Christ. nat.
36.

esset, culpa sua visum fuisset. Mox autem etiam rapinas in ciuitate prohibuit, multa inuectus in Sosium, si vacuefacto viris & pecuniis oppido, Romani Rege se solitudinis reliquissent: qui pro tãta ciuium cæde, totius orbis terræ imperium: vile præcium iudicaret. Illo autem iustū esse dicente, vt pro labore obsidionis prædandi licentiam milites haberent: ipse de suis facultatibus mercedem singulis distributurum se asseuerauit. Atq. ita redemptis patriis reliquiis,

a *Herodes*
militib. de
suafaculta-
tib. multūpe-
curia largi-
tur.

promissa compleuit. Nam & militum quenque liberaliter, & pro merito ducis, ipsūmq. Sosium regia largitate donauit, vt nemo egens pecuniis abiret. Post hæc Sosius aurea corona Deo dedicata, ex Hiero. solymis remeauit, Antonio vincitum Antigonom ducens & bellum quidem va-

b *Antigonus*
securi obrū-
casur.
Ant. lib. 15.
cap. 1.

na spe vitæ cupidum vsq. ad vltimum diem, igna via digna securis excepit. Rex autem Herodes discreta multitudine ciuitatis, suarum quidem partium studiosos, quō magis beneuolos sibi faceret, honorificè tractabat: Antigonianus autem neci tradebat. Et quū pecunia defecisset, diuiso quicquid ornamentoꝝ haberet, Antonio eiūsq. comitibus misit. non tamē omninō ne quid pareretur redemit. Iam enim Antonius Cleopa-

c *Cleopatra*
in cognatio-
nem suam.
sauiſſa.

træ amore corruptus, in omni recupidini cesserat. Etenim^c Cleopatra, vbi tanta cognationē suam scuitia persecuta est, vt neque propinquus sanguine superesset, cadis rabiem contulit in extraneos: Sytorūmq. optimates apud Antonium criminando suadebat eos interfici, vt commodo cuiusq. possessiones dominio suo facilius quæreret. Postea verō quō in Iudæos atque Arabes vsque extendit auaritiam, vt Reges eorū Herodes & Malichus interirent, occultè moliebatur. Cui cum verbotenus annuisset Antonius, occidere quidem bonos viros tantōsq. Reges

Reges iniustum esse duxit: verum inter amicos ultra habuit: sed multa terra ex eorum præcisa finibus, & quod erat in Hierichunte palmetum in quo balsamum gignitur, & civitates præter Tyrum & Sidonem cunctas intra flumen Eleuterum ipsi dedit. Quorum a potita dominio ad Euphratem vsq. Parthis bellum inferentem prosecuta Antonium, per Apamiam & Damascum in Iudæam venit. Atque hic Herodes, licet magnis muneribus insensum eis animum mitigasset, tamen ducentis talentis annuis abscissas regno suo possessiones impetrat sibi locari: ipsamq. omnib. obsequiis placans, Pelusium vsq. deducit. Nec multum interea tempus & Antonius ex Parthis aderat, captivumque Artabazen Tigranis filium dono Cleopatraz ducebat. Nam cum pecuniis omnib. præda, Parthus ille statim condonatus est.

An. mundi
3934. Ante
nat. Christ.
30.

a Avaritia
Cleopatra.

*De insidiis Cleopatra in Herodem, & Herodis praelio
contra Arabes & ingenti terra-
motu.*

CAPUT XIII.

Concitato autem bello Asiatico Herodes quidem cum Antonio proficisci paratus erat, & aliis per Iudæam turbis liberatus. & Hyrcanio potitus, quem vicum Antigoni soror tenebat: verum tamen b à Cleopatra callidè ne periculum Antonij patriceps fieret, interclusus est. Regibus enim, ut diximus, insidias tendens, bellum in Arabas ut Herodi committeret, persuadet Antonio, quos si vicisset, Arabia, sin autem victus esset, Iudææ domina constitueretur: alterumq. potentium per alterum pessundaret. Sed eius consilium Herodi feliciter cessit. nam primò in Syros hostes ducens, magnum quem conflauerat equitatum, circa Diospolim in eos mittit, &

Ant. lib. 15.
cap. 5.

b Cleopatra
in Herodem
insidia.

An. mundi

3914.

*Ante Christi
natum*

30.

Ant. lib. 15.

Cap. 6.

*a Herodis
exercitū A-
rabes insu-
gā vertunt.*

*b Bellū A-
ctiacū inter
Antonium
& Augustū
vtrinque ge-
sum.*

*c Alia Hero-
dis calami-
tas.*

quamvis fortiter resistentes, superavit. qui cum iam victi essent, magno motu Arabes suscitantur: & infinita manus in Syriæ coeles Canathan congregati, expectabant Iudæos. Vbi Rex eos Herodes cum exercitu aggressus bellum consultius administrare tentabat, castraque muro cingi præcipiebat: non tamen ei paruit multitudo, sed^a priore victoria freti Arabas imperit & prima coitione in fugam verfos urgebant: in persecutione verò insidiis periclitatur Herodes, Canathensibus ab Athenione immissis, qui ex Cleopatrae ducibus semper ei fuerat inimicus. Namque horum incursum recreati Arabes, pugnam repetunt: iunctisque agminibus circa saxosa loca & devia Herodis militem fugant, plurimis eade prostratis. Qui verò ex prælio servati sunt, in vicum Ormizæ confugiunt. ubi etiam castra eorum cum hominibus circumventa Arabes, sicut erant plena ceperunt. Neque multo post accepta clade, Herodes aderat cum auxiliis, serius quam usus populo scit. Huius ei vulneris causa fuit, præpositorum militibus contumacia, quod iussis obedire noluerunt. non enim repentino commisso prælio vultu Athenio insidiandi tempus habuisset. rursus tamen ultus est Arabas, assiduis fines eorum incursionibus infestans: quodque semel victus est, saepe rependit. Sed^c dum inimicos persequitur, incurrat ei diuinitus alia calamitas, septimo regni anno & Actiaco bello feruente. Namque veris initio terra mota, infinita quidem pecorum, triginta verò hominum millia peremit, cum exercitus mansisset incolumis, quoniam sub diuo tendebat: ibique Arabas in maiorem audaciam fama sustulit, tristibus nunciis grauibz semper aliquid affingens. unde velut omni subuersa Iudæa, terræ obtinendæ spe, quia neminem superesse credebant, in eam irruunt, legatis prius interfectis, qui ad se venerant

venerant à Iudæis. Herodes autem aduentu hostium perterritam suorum multitudinem, tam magnitudine quàm assiduitate calamitatum fractam, ad repugnandum incitare tentabat, hæc dicens: Rationem^a habere non videtur, cui vos præsens formido perculerit. nam diuinæ quidē indignationis plagas mœrore vobis esse non minor. Ignauum autem est perpeti idem, etiam cum incursum hominum repellendi sunt. Ego enim tantum abest, ut hostes post terræ motum pertimescam, quod magis putauerim Deum hanc illis illecebram immisisse, ut pœnas redderent. non enim tantum in animis armisque freti, quantum nostris calamitatibus, veniunt. Fallax autem spes est, quæ non suis viribus nititur, sed alienis aduersis. Neque verò vel secundæ res vel contrariæ, apud homines certæ sunt: sed in utramque partem videas fortunam nutare vicissim, & exempla vobis propria demonstrabunt. Nempe prælio superiore victores, post ab hostibus victi sumus. & nunc ergo, quantum æstimare licet, illi capientur, victores se credentes. Nimis enim confidens incautus est: metus autem providentiam docet. Itaque mihi quidem hoc ipsum quod timetis, fiduciam suggerit. Nam cum ferociores quàm opus erat fuistis, & præter voluntatem meam in hostes egressi estis, Athenion insidiandi tempus inuenit. Nunc autem vestra cunctatio, & minus alacer animus, ut videtur, certamen mihi victoriâ spondet. Conuenit tamen ante prælium sic esse affectos, in ipso autem opere virtutem exercere: consceleratisque hostibus planum facere, quod neque humanum aliquod malum, neque ira cælestis vnquam deprimat fortitudinem Iudæorum, donec spiritum vitæ ducunt, vel eorum quisquam in bonis suis Arabas dominati.

Ann. mundi
3914. *Anno*
Christ. nasc
30.

a Herodis ad
militēs per-
territos ora-
tio.

b Metus
præstat con-
fidentiam.

Ann. mundi 3934. *Ante* *Christ. natū.* 30. *30.* patietur, quos aliquoties penè captiuos abdu-
xit. Nihil^a autem vos terreat rerum anima ca-
rentium metus: neque arbitremini, terræ con-
cussionem, alicuius futuræ cladis esse portentū.

2 *Altera* *pars oratio-* *nis Herodis* *de terra-* *motu.* Naturalia nāmque sunt elementorum quoque
vicia: nullūmque damnum inferunt, nisi quod
ex ipsis euenet. nam pestilentia quidem, vel
famis, vel terræmotus signū^a aliquod tardan-
te malo fortasse præcesserit: ipsa verò cū exti-
terint, sui magnitudine finiuntur. Ceterū quid
nobis amplius quā terræ concussio, bellum
nocere poterit etiam victis? Imo enim uero ma-
ximum imminemis, excidij monstrum, sponte
sua, neque alienis manibus inimicis accedit, qui
legatos nostros præter omnium hominum le-

b *Conclusio* *Herodis ora* *belli euentu* *hostias* *cecidere.* *Non^b* *enim ef-* *fugient* *maximum* *eius* *lūmē* *inuitā* *que* *dex-* *hortatio* *ad* *terram.* *sed* *continuò* *pœnas* *dabunt:* *si* *patrio* *re-* *pletū* *spiritu,* *in* *vindictā* *violari* *fœderis* *ani-* *mos* *excitemus.* *pergite* *quisque* *non* *pro* *con-* *jugibus,* *neque* *pro* *liberis,* *aut* *pro* *patriæ* *peri-* *culis* *pugnaturi,* *sed* *legatorum* *cædis* *ultores.* *Il-* *li* *melius* *quā* *nos* *qui* *uiuimus* *exercitum* *re-* *gent:* *vobis* *que* *mihi* *obedientibus,* *periclitabor* *ipse* *pro* *cæteris.* *Pro* *certo* *enim* *sciatis,* *fortitu-* *dinem* *veltram* *non* *sustineri* *posse,* *nisi* *temeri-* *tate* *lædatur.* *His* *adhortatus* *milites,* *vbi* *eos* *a-*

c *Herodes* *lacres* *vidit,* *l* *sacra* *Deo* *celebrauit:* *deinde* *cum* *ante* *pugnā* *exercitu* *Iordanem* *fluvium* *trāsgressus* *est.* *Ca-* *sacra* *Deo* *l* *tris* *autem* *Philadelphię* *positis.* *haud* *procul* *celebras.* *ab* *hostibus,* *quasi* *de* *interiacente* *castello* *con-* *tenderet,* *pugnā* *eminus* *irrisabat,* *quā* *primū* *cupiens* *congrēdi.* *nam* *&* *hostes* *præ* *miserant,* *qui* *castellum* *occuparent.* *Sed* *illos* *quidem* *Regij* *facile* *repulerunt,* *collēm* *que* *tenuerunt.* *ipse* *verò* *quotidie* *productus* *ad* *prælium* *mili-*

te, instructaque acie Arabes lacessebat. Cum^a autem nemo contra procederet (quædam enim eos vehemens formido tenebat, & ante multitudinem dux Alchemus timore obtriguerat) vallum eorum disturbat ipse aggressus: eosque modo coacti ad pugnam confusis ordinibus, mixtisque cum equitibus pedites egrediuntur: etsi multitudine superiores. Iudæis tamen alacritate impares, quamvis audaciores eos faceret victoriæ desperatio. Et quamdiu quidem restiterunt, non magna eorum cædes facta est: ubi verò terga nudauerunt, multi à Iudæis, multi verò à semetipsis conculcati perierunt. Denique millia V. in fuga ceciderunt, cæteraque multitudo intra vallum compulsæ est, eosque statim circumseptos obsidebat Herodes. & licet armis propè adesset excidium, tamen aquæ penuria vehementer urgebat. Cùmque Rex arrogantius eorum legatos despiceret, & talenta quinquaginta pro redemptione offerentibus, magis instaret: denique^b ardescere siti, catervatim ex-

Anno m. d. d. 3934. Ante Christ. nat. 30.

^a Herodes hostes adoringitur.

^b Arabes ardescere sibi ultro se laqueum tradunt.

Herodes exaltatus in regnum.

C A P. XV.

MOx autem illum excepit desueta rerum sollicitudo propter amicitiam Antonij, post victoriam Cæsaris apud Actium. Veruntamen plus timoris habebat, quàm ipse patiebatur. Nec

Ant. lib. 15.

cap. 7.

Ann. mundi 3934. *Anie* *Ebrist. natu* 30. enim Cæsar victum iudicabat Antonium, donec
 Herodes cum eo superesset. Itaque Rex pericu-
 lis decrevit occurrere: Rhodumque transmis-
 sus, ubi Cæsar eo tempore morabatur, adiit eum

sine diademate, veste quidem cultuque priva-
 to, sed fastu regio, neque dissimulata veritate
 a Herodem coram eo hæc dixit: Ego^a quidem, Cæsar, Rex
 coram Au- factus ab Antonio, fateor vtilem me fuisse Re-
 gusto Cæsare gem Antonio. Neque^b dissimulauerim, quod
 oratio. omnimodo armis quoque me grauem expertus

b Herodes esses nisi Arabes prohibuissent. Verumamen &
 coram Au- auxilia ei pro viribus meis misi, & multa fru-
 gustodissimum menti millia: sed nec accepta apud Aetium pla-
 latione re- ga, bene de me meritum deserui. Nam cum au-
 meta verum xilij minus commodarem, optimum ei consi-
 ingenuè fa- lium dedi, vnam esse dicens Cleopatraz mor-
 tetur. tem aduersorum correctionem. quam si occi-
 disset, & pecunias eis & muros ad tuitionem &
 exercitum, & memetipsum belli contra te so-
 cium pollicebar. Sed profecto eis aures Cleo-
 patraz amores, & Deus qui tibi victoriam do-
 naret obstruxit. Vnà ergo cum Antonio victus
 sum, & diadema cum eius fortuna deposui. Ad
 te autem veni, spem salutis de virtute præsu-
 mens: & ut in examen adduceretur properans,
 qualis amicus alicuius fuerim. Ad hæc Cæsar:

e Cæsaris ad lmd^c c verò saluus esto, inquit, & nunc regnato
 Herodem certius. Nam meritus es qui plurimos regas,
 responso. cum amicitiam tanta fide tueris. Experire au-
 tem. ut etiam felicioribus fidus permanear: si-
 quidem ego præclarissimam spem de tua ma-
 gnanimitate mihi promitto. Rectè tamen fecit
 Antonius, qui magis Cleopatraz, quam tibi pa-
 suit. Te namque lucrati sumus propter eius a-
 mentiam. Prior autem ab officiis cœpisti, quan-
 tum apparet, quem aduersus eorum gladiato-
 res idonea auxilia misisse Ventidius perscribit.

Quare

Quare interim tibi decreto firmitatem regni præbeo. Experiar autem ipse quoque bene tibi aliquid facere, ut non desideres Antonium. Huius sermonis humanitate Regem, ne quid de amicitia sua dubitaret, hortatus, & diadema illi imposuit, & indulgentiam decreto consignat: in quo multa magnificè in eius laudem commemoravit. Ille autem primus eum muneribus delinitum rogabat, ut Alexandrum quendam supplicem, ex amicis Antonij, iuberet absolui. Sed vicit iracundia Cæsaris, multa illum & gravia pro quo rogabatur admisisse dicentis, quibus repulit deprecantem. Postea ^a verò ad Ægyptum euntem per Syriam Cæsarem, Herodes Augustum cunctis accepit regni diuitiis: tuncque primum Cæsarem mecum eo milites recensente, circa Ptolemaidem equo vectus est, cœnâque illi cum omnibus amicis exhibuit, atque insuper exercitus eius epulis cuncta distribuit. Prospexit etiam per arida loca proficiscentibus ad Pelusium, atque inde redeuntibus aquarum copia non deesset. Nec fuit quicquam utensilium, quod desideraret exercitus. Pro his denique meritis paruum esse Herodi regnum, tam Cæsar quàm milites existimabant. Ideoque ^b postquam venit in Ægyptum, iam Cleopatra & Antonio mortuis, non solum cætero: eius honores auxit, verum etiam regno partem finium addidit, quam Cleopatra dempserat. Et præterea Gadara, Hippon, Samariam, maritimarumque insuper ciuitatum Gazam & Anthedonem, & Ioppen, & Pyrgon Stratonis: & ad hæc satellites quadringentos Gallos ei donavit, quos antea Cleopatra stipatores habebat. Nulla autem res magis liberalitatem Cæsaris incitabat, quam magnus animus accipientis. Post primam verò Actiada, etiam regionem quæ Trachon vocatur, eius ditioni

Ann. mundi
3934. *Ante*
Christ. natū
30.

a Herodis in
Augustum
Cæsarem me
rita.

b Herodis
regno Augu
stus Cæsar
finium par-
tem addit.

Ann mundi
3934. Ante
Christ. natū
30.

subdidit, eique continentem Batanzam, itemque Auranitin, ex huiusmodi causa. Zenodorus qui domus Lysanix conductor erat, non cessavit unquam ex regione quæ Trachon dicitur, latrones Damascenis immittere. Illi autem ad Varum tunc rectorem Syriæ cōfugerunt, eumque deprecati sunt, quo suas misérias Cæsari declararet. Cæsar autem his cognitis ei rescripserat latrocinium penitus curaret extinguere. Varus autem milite aggressus loca suspecta, expurgavit latronibus terram, ipsamque Zenodoro abstulit: quam Cæsar, ne latronum denuo contra Damascum receptaculum fieret, Herodi dedit, a Herodem eumque præterea totius Syriæ procuratorem constituit. Et decimo anno reuersus iterum in Syria præcibus provinciam, ne quid eo inconsulto procuratoribus liceret administrare præcepit: ac Zenodoro mortuo terram omnem quæ inter Trachonem & Galilæam erat, eidem attribuit. Quod autem maius his omnibus existimabat Herodes, à Cæsare quidem post Agrippam amabatur, ab Agrippa verò post Cæsarem. Hinc ad summum felicitatis euectus, & ad maiorem subleuatus animum, maximam prouidentiz partem obsequio pietatis impendit.

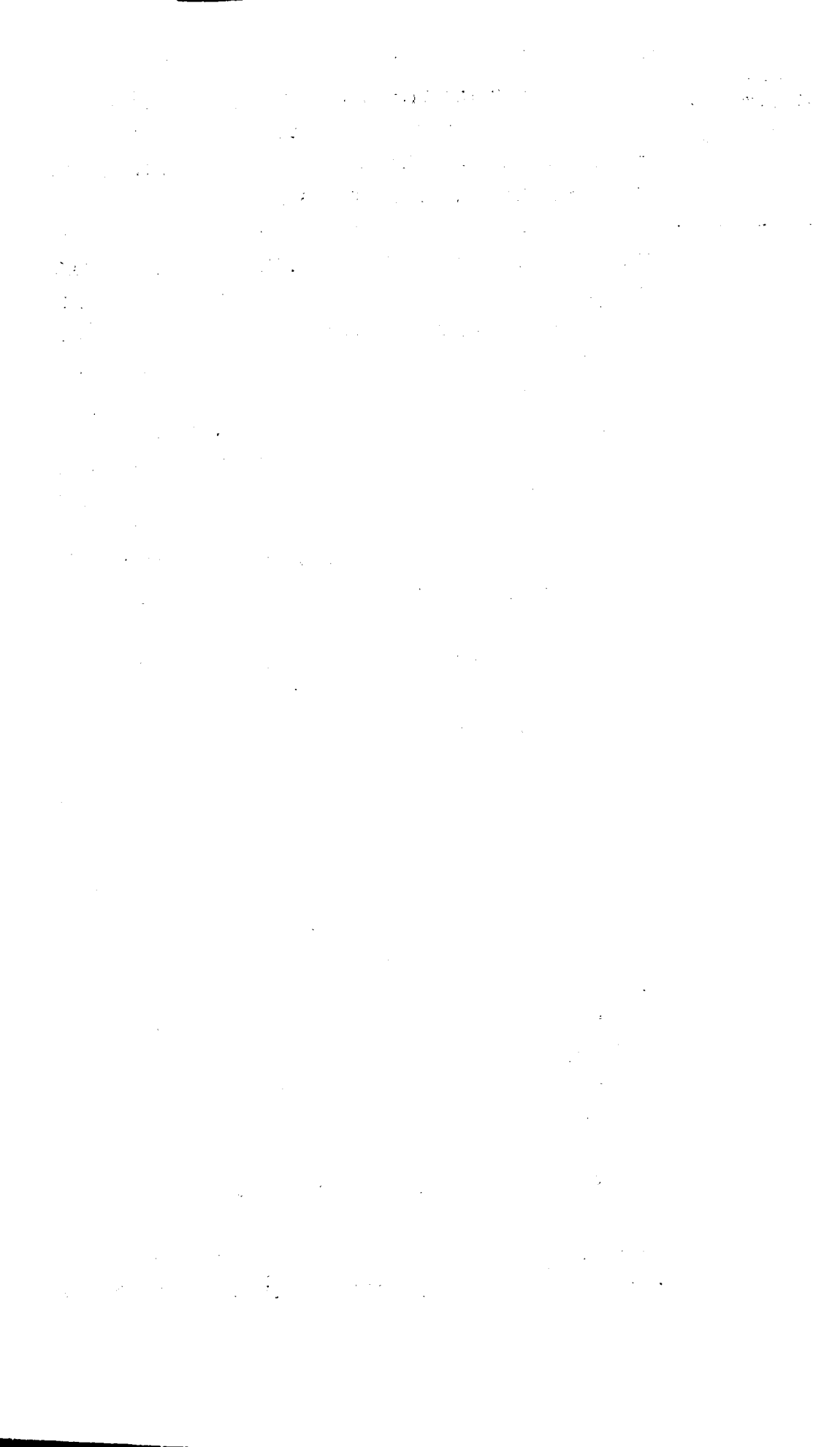
*De urbibus & aedificijs instauratis & conditis ab
 Herode, deque munificentia qua usus est
 erga exteras gentes, eiusque
 felicitate.*

CAP. XVI.

Ant. lib. 15.

cap. 10. 12.
 13. 14.

Taque banno regni sui quintodecimo, & templum instaurauit, & duplū terræ spatiū quàm b. Edificia fuerat circa templum, muro amplexus est, in ab Herode genti sumptu & magnificentia singulari. Argumento erant in ambitu sancti magnæ porticus, eisque

An. mundi
 3947. *Ante*
Christ. natū
 17.

nomnibus vocitavit. Prorsus non est idoneus regni locus, quem honore Cæsaris nudum reliquerit. Postea verò quàm fines suos templis replevit, in provinciam quoque honores eius effudit, & in multis ciuitatibus templa quæ Caesaria vocantur, constituit. Cum autem inter maritimas ciuitates vidisset vnam vetustate iam fessam, quæ Stratonos pyrgos vocabatur, & pro loci naturæ munificentia suæ capacem, totam eā candido saxo reparatam, clarissima regio decorauit, & in ea maximè innatam sibi animi magnitudinem demonstrauit. Nam inter Doram & Ioppen, quarum media ciuitas sita est, omnis ora maritima ad eò fuit importuosa, vt omnes qui ad Ægyptum ex Phoenice nauigarent, in saxo fluctuare cogentur, minas Africi metuentes, cuius etiam mediocris aura, tantas vndarum moles ad scopulos erigit, vt remeante æstu gurgitis, per aliquantum spatium maris feritas augeatur. Sed ^a Rex liberalitate ac sumptibus deuicta natura, Piræo maiorem portum fabricauit, & in eius penetralibus alias nauibus stationes fecit altissimas. Et quanquam totus ei locus aduersabatur, tamē ita cum difficultate certauit, vt firmitas quidem structuræ nequaquam mari cederet: pulchritudo verò tanta esset, quasi nulla res ardua præpedisset ornatum. Meritus enim quantum diximus portui spatium per viginti vlnas in fundum saxa demisit, quorum pleraque pedum quinquaginta longitudinis, & altitudinis nouem, & latitudinis decem, nonnulla verò etiam maiora fuerunt. Expleto autem spatio quod vnda celabat, in ducentos pedes murum dilatauit. Ex ^b quibus cætum repellendis erant fluctibus antè constructi, vnde etiam præcymia dicebantur: ceteri autem saxeo portus quo cingitur muro subiecti sunt magnis curribus

^a *Herodes*
Piræo maio
rem portum
fabricas.

^b *Dilucida*
descriptio
portus.

curribus interpositis, quatum maxima atq. pulcherrima ex nepote Cæsaris Drusiam cognomina est. Crebri autem fornices ad deducenda quæ portus haberet: præque fornicibus, & circum eos crepido saxeæ, & lata, quæ naues egredientes exciperet, deambulatio. Aditus autem septentrionalis erat. Ventorum enim pro situ loci placidissimus est boreas. Ad ostiū verò colossitres, utrinque fulti columnis: quatuor à læua quidē intrantibus stantes solida turris sustinet: dextra verò duo proceri lapides iuncti, & partis aduersæ turris magnitudinē superantes. Domus autem portui connexa candido itē lapide: parique mensura spatioꝝ civitatis viæ tendentes in portum. Contra ostium verò portus, in colle, Cæsaris templū magnitudine simul & pulchritudine præcipuum: in eoque. Cæsaris colossus nō minor quàm Iouis apud Olympiam, cuius ad exemplar factus est. Romano autē patri, & Iunoni, quæ Argis est. Oppidum^a autē provinciæ dedicavit, rebusque aduestitiis portum, Cæsari verò conditoris honorem, unde civitati nomen Cæsareæ imposuit. Quinetiā & cætera opera forū, theatrum, amphitheatrum, digna vocabulo collocavit: & quinquennali certamine instituto, nomē ei Cæsaris donavit. Primūsq. ipse in centesima nonagesima & secunda Olympiade maxima præmia proposuit ut non solum victores, sed & proximi & terrarū successores eorū regalibus divitiis potiretur. Anthedona quoque renovatam, quam bella subverterant,^b Agrippium vocavit: nimirūque benevolentia, nomen amici etiam portæ inscripsit, quā ipse in templo edificavit. Sed nec parentes suos ita quisquā dilexit. nā & patris monumentū optimo regni campo civitatē condidit, fluminum arborūmq. ditissimā, eāmq. Antipatridem^c nuncupavit & super Hierichonna castellū natura

An. mundi
3947.
Ante Chri.
ſu nat 17.

*a Casarea,
Stratonis
turris antea
dicta ab He
rode cōdita.
Ant. lib. 15.
ca. 10. 12. &
lib. 17. ca 5.*

b Agrippiū.

c Antipatridem

Anno mñ. tutum, & pulchritudine præcipuum, muro cin-
3947. Ante xit, atq. in honorem matris ^a Cyprum vocavit.
Christi natū Fratrūque ^b Phasaelo turrim cognomine Phasae-
17. lidem Hierosolymis ædificavit, cuius ambitus &
 in magnitudine liberalitas postea declarabitur.

^a *Cyprus.* Aliamque ^c ciuitatem in regione quæ à Hieri-
^b *Phasaeli* chunte in boream tenditur, Phasaelū nomina-
turri. uit. Cognatis autē & amicis æternæ gloriæ tradi-

^c *Phasaeli* tis, ne sui quidē fuit immemor, sed castellū con-
ciuitas. tra montem Arabici lateris propugnaculo per-

^d *Herodiū.* munitum, de suo nomine ^d Herodiū vocavit: tu-
 mulūmq. in mammæ formam manufactum, qui
 stadiorum sexaginta spatio ab Hierosolymis ab-
 erat, similiter nominatum munificentius accu-
 raui. Etenim rotundis quidem turribus cacumē
 eius amplexus est. Ambitū autem cōpleuit æ-
 disus regis liberalissimè exornatis: ut nō solum
 interna membrorum facies clarior esset, verūm
 etiam foris parietes ac maceræ tectāq. largis in-
 fusa diuitiis elucerent. Aquam etiā plurimam in-
 genti sumptu ex longo intervallo induxit, pētq.
 ducentos gradus marmoris candidissimi fabrica-
 uit ascensum. Erat enim totus collis manufactus

^e *Herodium* & vehementer excelsus. Quin ^e & aliam circa
castellū, pro radices eius regiam, ac diuersoria, quæ & sarcir-
rerum om- nas & amicos recipere possent, ædificavit: ut pro
nium copia rerum quidem omnium copia ciuitas esse vide-
ciuitas esse retur castellum: circumscriptio verò, domus
videbatur. regalis. Tantis autem constructis edificiis animi
 sui magnitudinem in plurimis etiam externis
 ciuitatibus demonstrauit. Namque apud Tripo-
 lim & Damascum & Prolemaidem, publicas bal-
 neas quæ gymnasia dicunt: Bibli autem murum,
 exedras verò & porticus, totāque & templa Be-
 ryti ac Tyri: necnon & apud Sidonem, & Dama-
 scum theatra condidit. Maritimis autem Laodi-
 censibus aquaductū: apud Ascalona verò Nym-
 phæ

phea siue lacus ornatissimos, & balneas, item pe-
 ristylia, tam opere quàm magnitudine miranda
 constituit. Sunt quibus etiam lucos portuque
 præstitit. Multæ ciuitates ab eo tanquam regni
 sociæ, agris quoq. donatæ sunt. Ad exhibitionem
 verò thermarum alijs redditus annuos ac perpe-
 tuos delegauit, quemadmodum Cois, ne quan-
 do beneficij gratia deficeret. Ad hæc frumenta
 cunctis ministravit egentibus & Rhodiis ad in-
 struendam classem pecunias sæpè multisque in
 locis præbuit, incensumque Pythium in meliorem
 formam reparauit sumptibus suis. Quid dicam
 eius in Lycios aut Samios liberalitatem, perq. om-
 nem Ioniam, eorum, quæ desiderasset quisq.
 largitiones? Nónne etiam Athenienses & Lace-
 dæmonij, & Nicopolitani, & in Mysia Pergamus.
 Herodis sunt plena donariis? Nónne Antioche-
 sium, Syriæ plateam, cum plena cœni ab omnib.
 vitaretur, per viginti stadia prolixam, strauit po-
 lito marmore: declinandisque imbribus, quàm
 longa esset porticibus ornauit? Sed hæc quidē
 propria quis dixerit illorum, quibus ea detulit,
 populorum? Quod autem Elidæsis præstitit, nõ
 solum Achaïæ commune, sed etiam totius orbis
 terræ munus videtur, per quem Olympiaci cer-
 taminis gloria diffunditur. Nam cum hoc de fice-
 re sumptuum videret inopia, quòdque solum ex
 veteri Græcia restabat collabi, non solum agono-
 theta ipse factus est, eo lustro, quod cum Romā
 nauigaret, offendit: sed etiam perpetuos pecu-
 niarum redditus instituit, vt nunquam eius me-
 moria agonothetæ munere fungi desineret. In-
 extricabile opus fuerit, debitorum siue tributo-
 rum remissiones exponere, sicut Phasaelitas &
 Balancotas, aliæque circa Ciliciam municipia le-
 uauit annuis pensionibus: licet multum eius
 animi magnitudinem timor fregerit, ne quam

An. mundi
 3954. Ante
 Christū nat.
 10.

a Herodis
 beneficentia
 & liberalitas
 in cum-
 mos.

b Herodes
 per uniuersum
 terrarū
 orbem clari-
 scit.

An. mundi
3954. *Ante*
Christi natū
10.

a Herodes
venator sum
mus.

b Herodes
prater ani-
mi corporis-
que virtutē
fortuna quo
que secunda
vsus est.

pateretur inuidiam: velut maius aliquid aucupa-
retur, si beneficiis amplioribus afficeret ciuita-
tes, quàm qui eas haberent. Quin & corpore v-
sus est, quod animo cōueniret, cūmq. ^a summus
venator esset, in hoc tamen ipso, equitandi pe-
ritia quæ cuperet assequebatur. Deniq. vno die
quondam quadraginta feras subegit. Est autem
apertum altrix illa regio, sed magis ceruis & o-
nagris frequentatur. Bellator autem erat, qui su-
stineri non posset. Itaque multos etiam in exer-
citatione terrebant: quibus & torquendo iaculo
directissimus, & sagittarū liberator videbatur e-
gregius. Præter ^b animi autē corporisq. virtutē,
fortuna quoque secunda vsus est. Raro enim cō-
tra votum eius, belli cessat euentus. & si quando
id accidit, non ipsius culpa, sed aut prodicione
quorundam, aut temeritate militum factum est.

De dissidio Herodii cum filijs Alexandro
& Aristobulo.

CAP. XVII.

Anr. li. 15.
ea. 3. 8. 9. &
li. 16. cap. 13.

c Herodes
Antipatrum
filium expel-
lit ciuitate,
ac Hyrcanū
auum coniu-
gis interficit

AT verò publicam ei felicitatem mœrore
inuidere domestici, & aduersi casus ex mu-
liere cœperunt, quàm maximè diligebat. Nam
quia Regis meruit potestatem, repudiata quam
prius acceperat uxorem ex Hierosolymis genus
ducentem, quæ Doris vocabatur, Mariammem
sibi coniunxit, Alexandri filiam Aristobuli filij:
vnde domus eius in discordiam venit, & antea
quidem, maximè verò postquam Roma regres-
sus est. nam ^c primum Antipatrum ex Doride fi-
lium, eorū causa quos è Mariamme susceperat,
expulit ciuitate: solis festis diebus eò commean-
di facultate concessa. Deinde autem coniugis
auum Hyrcanum, ex Parthis ad se reuersum, pro
pter insidiarum suspicionem peremit: quem ca-
ptum quidem, occupata Syria, Barzapharnes
abduxerat:

adduxerat: miserati verò gentiles liberauerant, *An mundi*
 qui ultra Euphratem colebant. Et si monitis eo *4954. An*
 um paruisset, ne ad Herodem transfret, non in- *Christū nas.*
 erisset. Verum mortis etus illecebra fuit neptis *10.*
 matrimonium. hoc enim fretus multòque am-
 lius patriam desiderans, venit. Herodem autē
 omouit, non quòd regnum affectaret, sed quòd
 p̄ iure deberetur. Quinq.^a autem filiorū quos a *Herodū ex*
 Mariamē suscep̄erat, duz fœminaz, ceteri ma *Mariamme*
 es erant. horūque minimo Romæ in studiis *liberi susce-*
 noctuo, duos maiores natu, & propter matris *pri.*
 nobilitatem, & quòd iam regnanti sibi fuissent
 eniti, regiæ producebat. Sed enim fortior a-
 noc his Mariammes suffragabatur: qui in dies
 ngulos proficiens, adeò succendebat Herodē,
 eorum nihil sentiret quæ propter dilectam si
 dolerent. Tantum namque in eum Mariam.
 nes erat odium, quātum ipse illam amabat. Ha
 ens igitur ex rebus quidem ipsis inſimicitiarū *Mariam*
 robabiles causas, ex amore verò fiduciam, in *me ex odio*
 s ei, quæ Hyrcano auo suo fecisset obſiciebat, *Herodi qua*
 uzque in fratrem Aristobulum egisset. Nec e- *Hyrcano a-*
 im vel huic, quanquam puer erat, parcebat: quē *uo fecerat,*
 ontificem in decimo sep̄imo ætatis anno crea *obſicit.*
 am, post honorē statim occidit. Atque ille qui-
 em cum sacra veste amictus ad aram accessit.
 et festo die, populus omnis illacrymauit: & ta-
 men noctu missus in Hierichuntā, ibi sicut man-
 atum fuerat, lacu submersus à Gallis interiit.
 hæc *igitur* Herodi Mariamme probro dabat, *c Falsa ma-*
 rorēq. eius & matrē maledictis atrocioribus *tru ac ſero-*
 chonestabat. Sed ille quidem amore mutus e- *ris Herodis*
 it Graui autē indignatione mulieres sæuebāt. *aduersus*
 quò maximè commoueretur Herodes, inſi- *Mariamme*
 ulabant eam adulterij: præter alia multa, quæ *accusatio.*
 erisimilia fingerentur, hæc accusantes, quod in
 Egyptū imaginem suā misisset Antonio: proque

An. mundi
4954.
Ante Cbri
Stum natum
10.

immoderata libidine, absentem se properasset ostendere viro mulierū cupidine insanienti, & qui vim posset inferre. Id veluti fulmē al. quod emissum perturbavit Herodē, maximē quidem amoris causa zelotypia succensum, deinde etiā cogitante Cleopatraz scuitiā, cuius gratia & Lyfianias Rex & Malichus Arabs erant perempti.

a Herodes
Iosepho vt
uxorem in-
terficiat,
clam man-
dat.

Non enim coniugis amissione, sed morte sua periculū metiebatur. Itaque^a profecturus Iosepho Salomes sororis suæ viro, quem fidū habebat, & pro affinitate beneuolum, commendabat vxorē: mandato ei clam, vt eam interficeret, si etiā se occidisset Antonius. Verum Iosephus non malignē, sed Regis amorem mulieri cupiens demonstrare, quod ab ea nec mortuus pateretur diuelli, secretum ei sermonem aperit. Et illa reuerso Herode, multāque inter fabulas de affectu iurante, quodque nanquā esset alterius mulieris amore captus: valde, inquit, amor erga nos tuus mandatis Iosepho comprobatus est,

b Herodis
de Mariam
me ac Iose-
pho suspicio.

quibus vt me occideret p̄cepisti. His bauditis quæ occulta credebat, amens erat Herodes ilicō nec vnquam Iosephū mandata sua proditurum fuisse ratus. nisi eā corrupisset, p̄z dolore insaniebat. Cūque stratis exiluisset, in regia spaciatur: ibique tunc Salome soror eius arrepto tēpore criminandi, suspiciōē de Iosepho confirmauit. Vnde^c Herodes immoderata zelotypia

c Mariam-
mē & Iose-
phum Hero-
des interfici
inbet.

furens cōfestim vtrumque iussit interfici. Deinde pœnitudo sequebatur insaniam: & postquā iracundia concidit, amor iterū calefcebat. Tanta vis autem cupidinis erat, vt ne mortuam quidem putaret eam, sed p̄z ægritudine tanquam viuam alloqueretur: donec processu tēporis funere cognito, mœroris magnitudine eum, quo

d Iracundia
materna fi-
lij succedūt.

superstitem dilexerat æquauit affectum. Maternæ^d autē iracundiæ succedunt filij, & immanitatem

nitatem

mitatem sceleris reputantes non aliter suspectū
matrem quā si hostis esset, habebant: idque &
anteā, quā diu Romæ in studiis erant, & mul-
to magis postquam in Iudæam reuersi sunt. Si-
quidem cum ætatibus eorum, mentium quoque
roborebatur affectio. Iam verò maturi cōiugio,
minus amittæ suæ Salomes, quæ matrem amborū
reclusauerat, filiam duxit: alter Archelai Cappa-
docum Regis. Vnde accessit etiā libertas odio,
& occasiones ex eorum confidentia delatoribus
collatæ sunt. Itaque apertius quidam cum Rege
colloquebantur, quòd ei per utrunq. fil. ūl true-
rentur insidiæ: & alter quidem ultices materni
exitij simul cum fratre armaret manus: alter ve-
rò, hoc est Archelai gener, socero fretus etiam
fugā pararet, ipsum apud Cæsarem accusaturus
Herodem. His² igitur criminationibus reple-
tus Herodes, veluti propugnaculo sibi futurum
aduersus filios, adducit Antipatrum ex Doride
susceptum: hūsq. illum præponere modis omni-
bus cœpit. Qui cum hanc mutationem tolerabi-
lem non putarent, ac priuata matre editum pro-
ficiētem viderent, indignationem cohibere
pro sua nobilitate non poterant: sed in singulis
quibus offenderentur, iram prodebant. Et ille
quidem in dies singulos magis magisq. neglige-
bantur. Antipater^b autē etiam sui causa fauora
bilis erat: nā & patri blandiri callidē nouerat, &
varias in fratres suos columnias conferebat, quæ
dam ipse dictitans, amicos verò suos ad alia di-
uulganda submittebat, donec omnino spē regni
abscidit fratribus suis. In testamento enim ipse
pertē quoque iā successor fuerat declaratus. De-
nique tanquam Rex etiam ad Cæsarem missus
est, cultūq. regio & cæteris obsequiis præter dia-
dema utebatur. Tempore autem valuit etiam
suam matrem in cubile Mariammæ inducere:

An. mundi
3556. Ante-
Christ. natū
8.

a Inimici ia
Herodum
liberum ex
Mariammæ
susceptum.
Ant. lib. 16.
ca. 4.

b Antipa-
ter exclusis
reliquis fra-
tribus, pa-
tri successor
declaratur.

*Ann mundi
3956. An-
te Christum
nat. 8.*

*a Alexandrū
Herodes a-
pud Casarē
accusat.*

*b Reconciliatio inter
Herodem &
filios facta.*

*c Herodē ge-
nerū Arche-
laus beni-
gnissimē su-
scipit.*

*d Splendida
Herodes ad
populum ora-
tione tribus
filijs regni ho-
lo cōvocato, tribusq.
norem attri-
buit.*

duob ūsque armorum generibus in fratres vsus blanditiis & calumniis, Regi obrepſit, vt etiam de filiorū morte cogitaret. Quapropter^a Alexandrū quidem secum Romam pater abstractū, veniens sibi dari reum apud Casarem postulauit. Ille autem vix deplorandi copiam nactus, & licet apud imperitissimum iudicem, tamen Herode & Antipatro prudentiorem delicta quidē patris verecundē suppressit: in se verò delata crimina fortiter diluit: periculorūq. socio fratre purgato, mox de Antipatri calliditate, & de suis iniuriis questus est: cum præter innocentiz conscientiam eloquentia iuuiretur. erat enim acerrimus in dicendo. postremò prolocutus quòd eos pater libenter occideret, crimen illi obiecit, & lacrymas quidem cunctis excussit: verum Casarem sic affectit, vt eorum accusationibus spre- tis, Herodem statim reuocaret in gratiam. Hac b autem lege reconciliatio facta est, vt adolescē- tes quidem patri in omnibus obedirent, ille au- tem relinqueret regnum cui vellet. Postea Rex Roma reuersus, licet soluisse criminibus filios videretur, nondum tamen erat suspicionibus liberatus: quoniam argumentum odij sequeba- tur Antipater, etsi verecundia reconciliatoris pa- c Herodē ge- lām proferte inimicitias non auderet. Cum au- uerū Arche- en Ciliciam præternauigans Elzufam delatus- laus beni- esset, suscepit^c eū benignissimē Archelaus, pro- gnissimē su- salute generi gratiam referens, & redintegratæ scipit. concordiz causa lætus: quippe nihil rogatus a- d Splendida micis Romæ scripserat, vt in causa dicenda suf- Herodes ad fragaretur Alexandro: & vsque ad Zephyriū de- populum ora- duxit talentis triginta donatum. Postea d verò- zione tribus quān Hierosolymam peruenit Herodes, popu- filijs regni ho- lo cōvocato, tribusq. filiis propè astantib. causā- norem attri- reddit professionis: multasq. Deo gratias agit. buit. multas et Casari, qui domus suę perturbationē sedasset:

sedasset:& quod regno maius esset, concordiam filiis præstitisset, quam ego, inquit, arctius copulabo. Nam ille quidem me regni dominum & successorum iudicem constituit. Ego autem cū mea commoditate illi gratias refero, tresque filios meos Reges designo, huiusque sententiæ meæ socium primum Deum fieri precor, deinde vos. Namque huic ætas, illis nobilitas successionē regni conciliat, & quidem magnitudo eius etiam pluribus sufficit. Quos autem Cæsar iūxit:& pater instituit observare: non iniustis eos, neque disparibus, sed meritis colentes honoribus. Nec enim tanta quis afficiet eum lætitia, cui præter ætatem obsequitur, quantum ei, quem despiciet, doloris infliget. Quos autē singulis cōiunctos esse oporteat propinquos atque amicos ego distribuā, & concordiaē sponsores illos constituam: pro certo sciens, seditionum, contentionūque causas ex contubernalium nasci malitia: hosque, si boni fuerint, affectiones tueri. Rogo autē ut non solum isti, sed etiam primates ordinum exercitus mei, in me solo si ē habeant in præsentia. Non enim regnum, sed regni honorem filiis meis trado:& iucunditate quidem quasi rectores potentur, pondus autem rerum, tamen si nolim, meū est. Cōsideret autē quisquis vestrum ætatē meam, vitæque institutum, necnō etiam pietatem. nam neque senex aded sum, ut de me citō desperetur, neque voluptatibus assuetus, quæ adolescentiū quoque vitam spatio brevioriē concludunt: Diuinitatem verō ita coluimus, ut in longum nos ævum progressuros esse credamus, quod si quis in contemptum meum filiis meis placere maluerit, etiam pro illis mihi supplicium dabit. Ego enim, non, quod invidē ex me genitis, honorificē eos haberi veto: sed quia novi hæc studia adolescentibus ferociaē

An. mundi
3956. *Ante*
Christ. natō
8.

a Herodes
filiis non re-
gnum, sed re-
gni honorem
tradit.

An. mundi 3956. *Anie* *Christ. nat.* 8.

a Herodes *ad filios ora* *tionem d. ste* *His.*

b Herodes *oratione sua* *fratrum dis* *ensionem sa* *dicium non* *suscepit.*

c Antipatri *in Alexan* *drum fratre* *dalum & inf* *dia.*

nutrimenta suggerere. Itaque sic cogitent, quod ad eos se applicant, bonis quidem apud me paratum esse primum, sed iosis verò apud ipsos et in quibus lenocinabantur, infructuosam fore malignitatem. Omnes protectio mecum, hoc est, cum filiis meis sentient. Namque ipsis expedire me regnantem, meque his esse concordem. Vos autem o boni filii, sacra primum retinentes mente naturam cuius affectiones inter feras bestias salutis sunt, deinde Cæsarem qui nos reduxit in gratiam meque tertium, quia ea quae iubere liceat rogemus fratres permanete. Iam nunc autem vobis & vestimenta & obsequia dabo regalia: Deumque oro, ut conferret iudicium meum, si concordem eritis. Hæc locutus: singulos benigne consolatus, populumque dimisit: alios conveniens dictis eius optantes: qui verò mutationis erant cupidi, ne audire quidem se quicquam similes. Fratres autem dissensio non reliquit, sed peiora suspicientes alius de alio digressi sunt. Namque Alexander & Aristobulus æque ferebant confirmatum esse Antipatro meritum, Antipater autem succedebat vel secundo loco fratres haberi. Sed tamen ille pro varietate morum, & reticere secreta novaverat, & quanto sibi essent odio muka fraude celabat. His autem pro nobilitate generis in lingua erat quicquid venisset in mentem. Et multi quidem his instigandis operam dabant, plures autem amicorum sese explorandi causa insinuebant. Itaque omne quod dictum esset apud Alexandrum, statim apud Antipatrum erat, & ab Antipatro ad Herodem cum adiectione deferbatur. Nec vel simpliciter aliquid prolocutus adolescens innoxius habebatur, sed cuncta eius verba in crimina vertebantur: maximaque minimis affingebantur, sicuti liberior paulò fuisset. Semper autem qui cum irritarent submittebas

tebat Antipater, ut mendacia sua veras occasio-
nes haberent: multi, que falso vulgatis, vnum
quid comprobatum fidem omnibus faceret.
Sed huius quidem amicorum quisque aut na-
tura taciturnus erat, aut muneribus parabatur,
ne quid occultum expromeret, nec errasset ali-
quis si Antipatri vitam malicie dixisset arca-
num. Alexandri verò familiares, aut pecunia
corruptos, aut impusos blanditiis, quibus ex-
pugnauit omnia, fures ac proditores eorum
quæ cōtra se dicerentur siue agerētur, effecerat.

Cum autem cautè vniuersa cōmisteret, astutis a
etiam criminationibus aditus ad Herodem mo-
liebatur, fratrisque personam gerens aliis dela-
toribus subornatis utebatur. Si quid in Alexan-
dri nunciaissent fauore simulato, id quod pri-
mo reprehendisset, mox otiosè astuendo Re-
gis iracundiam prouocabat: omnia ad insidias
referebat, & ut necem patris Alexander, optare
videretur. Nihil enim maiore fidem calumniis
suggerebat, quàm si eum pugnaret Antipater.
His accensus Herod, quantum in dies lingui-
los de affectu adolescentium detrahebat, tantū
adiiciebat Antipatro. In eandem verò partem
inclinati sunt etiam qui regno parebant: hi vo-
lentes alij pro imperio, sicut Ptolemæus amico-
rum clarissimus, Regique fratres, ac tota proge-
ies, omnia namque in Antipatro sita erant: &
quod Alexandro fuit acerbissimum, cunctarum
eorum perniciem, matris Antipatri consilio ge-
rebantur. Nouerca enim sauior erat, multoque
plus quàm priuignos odet, quos Regina mater
ediderat. Sed quanquam omnes, ut Antipatro
magis obsequerentur, spes inducebat: non mi-
nus tamen præcepta Regis quenque ab adoles-
centibus separabant: qui charissimis edixerat, ne
quis ad Aristobulum vel eius fratrem accede-

An. mundi
3926. *Anse*
Christ. natū
8.

Qua arte
Antipater
Alexandri
fratris ami-
cos corrupe-
rit.

An. mundi
3956. Ante
Christ. natū
8.

ret. aut se ad eos applicaret. Non solum autem
 tegalibus erat formidini, verumetiam externis
 amicis. Nulli enim Regum tantum potestatis
 Cæsar dederat, ut fugitivos suos quamvis ex ci-
 vitatibus non subiectis ei licet educere. Adoles-
 centes autem delata in se facinora nesciebant,
 hisque propterea capiebantur incautus. Nullus
 enim palam inculabatur à patre: sed affectu re-
 frigescente paulatim intelligentes, aduersus do-
 lorem asperius excitabantur. Eodem autem mo-
 do etiam Pheroram patrum, & Salomen ami-
 tam, contra illos commouit Antipater, assidue
 velut cum vxore sermocinando quibus in eos
 a *Glaphyra* instigaretur. Huius autem inimicitias augebat
 vxor *Alexā* Alexandri quoque vxor *Glaphyra*, multa de sua
 dri suspicio nobilitate cōmemorans, cunctatūque se quæ-
 ne ante con- in regno viuerent dominam esse dictitans, pa-
 ceptam ora- ternum enim genus à Temeno, maternum au-
 tionē multū tem à Dario Hystaspis filio ducere: multūque
 auget. igno- bilitatem despiciens sororis & vxorum He-
 rodis: quarum quæque propter formam, nō pro-
 pter nobilitatem esset electa. Namque multas ei
 fuisse diximus vxores quodliceret Iudæis more
 patrio plures habere, quōdque Rex pluribus
 oblectaretur. Omnibus igitur propter super-
 biam & contumelias *Glaphyræ* inuisus erat Ale-
 b *Aristobu-* xander. Salomen autem *Aristobulus*: & si so-
 lus vxori hu- cruse eius erat: ipse inimicam sibi reddidit. & an-
 militatē ge- te quidem propter maledicta. *Glaphyræ* sauien-
 neris obijcit. tem frequenter enim humilitatem generis ob-
 Ant. li. 16. iiciebat vxori: quōdque ipse priuatam, Regi-
 cap. 7. nam verò frater suus duxisset Alexander. Hoc
 Salomes filia cum fletu matri nunciauit. Adde-
 bat autem, quod aliorum quoque fratrum ma-
 tres idem Alexander & *Aristobulus*, si regnum
 obtinuissent, textrices cum ancillis facere mini-
 tarentur, ipsos quoque vicorum scribas, scilicet
 irritantes,

irridentes, quòd literarum studiis operam darent. His commota Salome, quòd iracundiam cohibere non posset, Herodi cuncta indicauit. Satis autem idonea videbatur contra generum dicens. Et præter hæc alia quædam criminatio diuulgata est, quæ succendit animum Regis. Audiuit enim Alexandrum & Aristobulum crebrò matrem implorare, casumque eius cum gemitu atque imprecationibus conqueri: ac sæpe illi quædam ex Mariammes vestimentis posterioribus diuidente coniugibus, minitari solitos esse, quòd citò pro regalibus deliciis nigris vestibus induerentur. His de causis Herodes licet constantè animum adolescentiùm formidaret, tamen ne spem correptionis abscinderet, ad se eos vocauit: Romam enim nauigaturus erat: & quasi Rex pauca interminatus, pluribus quasi pater monuit: rogauitque ut fratres diligenter, promissa priorum peccatorum venia, si post hæc meliores fierent. Illi autem criminatio-
 num inuidiam deprecando, fictas eas esse dicebant, purgationisque suæ fidem rebus ipsis posse constare: verum ipsum quoque debere, omissa facilitate credendi, aditum maledictis obstruere. nunquam enim calumniatores de fore, dum cui persuadeatur extabit. Cum his eum maturè placauissent, ut patrem, præsentem metu reiecto, de futuris morere cœperunt. Etenim cognouere Salomen sibi esse infensam, & patruum Pheroram: uterque autem sceleratus & graues erant: amplius Pheroras, qui totius quidè regni præter diadema socius esset: proprios autem redditus haberet centum talentorum, totiusque trans Iordanem terræ fructus ipse caperet, à fratre sibi dono datur. Quinetiam tetrarcham eum fieri beneficio Caesaris, idem Herodes impetrauerat: regalique coniugio dignatus erat, sorore uxoris

An. mundi
 3956. *Ante*
Christum
natum 8.

Alexander
& Aristobulus
crebrò
matrem im-
plorant, id
quod Hero-
dis animum
succendit.

Apud He-
rodem paren-
tem duo fra-
tres sese ex-
cusant.

An. mundi
3956. Ante
Christ. natū
8.

sux nuptum ei collocata. Et post illius mortem desponderat ei filiarum suarum maximam, trecentis talentis in dotem datus Sed regale matrimonium Pheroras, ancillæ amore captus, refugerat. Quamobrem iratus Herodes, filiam nuptum dedit fratris filio, qui post à Parthis occisus est. Mox autē morbo Pheroræ venia data, indignationem remisit. De hoc autem erat vetus opinio: quod etiam viua Regina Herodem opprimere voluisset veneno. Sed tūc plurimis de latoribus aditus erat, ut quamvis amantissimus fratris esset Herodes, fide tamen eorū quæ audisset adduceretur ad metū Itaque de multis qui suspecti erant habita quæstione, postremò ad Pheroræ amicos venit, quorum nulla quidem fuit de maleficiis aperta confessio, sed quòd cū amica subrepta in Parthos cogitasset effigere prodiderunt: huius autem consilij & fugæ consciū esse Aristobulum Salomes maritum: cui Rex eam tradidit, postquam superior adulterij causa peremptus est. sed nec Salome criminatione libera manserat. nam & hanc frater Pheroras accusabat, quòd cum Syllæo procuratore Obedæ Regis Arabum de nuptiis constituisset, quē inimicissimum Herodes habebat. Coniuncta autē & in hoc, & in omnibus quæ Pheroras detulerat, indulgentiā meruit itaque ipsum etiam Rex Pheroram criminibus soluit. Domus verò

a Alexander Pompeias in Alexandram transiit, totaque capi Herodi pa-
renti Eunuchis incubuit. Tres erant eunuchi Regis charissimi, & ex genere famulatus neminem id lachos corrumperebat. Vni enim vinum administrare fuit cura, pit, & quod alteri cœnam apponere, tertius autem dormiregni sit su-
turus successum eum collocabat, & cum ipso cubabat: hos turus successum muneribus maximis Alexander cupiditati
for, pradi-
cat. suæ subiecerat. Itaque postquam Regi hæc sunt
indicata, ut tormentorum coacti, & stuprum
statim

statim confessi sunt, & quibus essent ad hoc promissis induci aperuerunt: quomodo eos fessisset Alexander nullam in Herode spem habendam esse, improbo sene commemorans, & qui capillos inficeret, ut ob hoc etiam eum iuvenem putarent: verum se coli oportere, qui etiam invito eo regni esset futurus successor, neque multo post ab inimicis poenas repeteret, fortunatosque amicos suos beatosque faceret, ac prae ceteris ipsos. Quin & obsequia potentium Alexandro clam patere, militumque rectores, itemque ordinum principes occulte ad eum conuenire dixerunt. Haec Herodes adeo pertimuit, ut non auderet statim delata proferre. Sed exploratores die noctumque submittes, dicta fassaque singula scrutabatur: & de quibus suspicio esset, illico trucidabat. Itaque regnum eius acerbissima iniquitate repletum est. Nam pro suo quisque odio, vel inimicitia, calumnias finxere, multaque Regis iracundia ex discipula contra aduersarios abutebantur, & mendacio quidem confestim fides habebatur: erant autem criminationibus ipsis velociora supplicia. Denique accusabatur qui modo accusauerat, & cum eo qui ante se conuictus esset, ducebatur ad poenam. De vita namque periculum Regis questionibus breuiore compendio terminabatur. Ad hoc autem saeuitque processerat, ut nec eorum quem quam humanius aspiceret, qui accusati non essent verum etiam amicis immitissimum sese praeberet. Itaque multis etiam regno interdixit, & in quos potestatem non habebat, in eos dictis asperis sauebat. Accessit malis Antipater, collectaque propinquorum ceterum, nullum criminationis genus omisit. Tantus autem inopia sua Regem commentisque delatorum timor inuasit, ut stricto instare sibi gladio videretur videre Alexandrum,

An. mundi
3956. *Ante*
Christ. natū
18.

a Alexandrū
filium Hero
des timet.

Ant. lib. 17.
cap. 8.

b Herodis
saetia.

An. mundi Denique^a subito & ipsum correptum in vincula
3956. Ante coniecit, & in amicorum eius tormenta perre-
Christum x: multi autem tacite moriebantur, nulla voce su-
natus 8. pra conscientiam prodita. alij verò quibus men-
a Herodes dacium impatientia doloris extorsit, de patris
Alexandru eum insidiis cum fratre Aristobulo cogitasse di-
in vincula xerunt: tempusque observare, ut illo dum vena-
coniecit, & retur occiso, Romam profugerent. His tamen si
in amicoru verisimilia non erant, sed necessitate cruciatus
eius tormen ex tempore fingeantur, libenti tamen animo
ta pergit. Rex credebatur, pro consolatione accipiens victi
b Alexander filij, ne id fecisse videretur iniuste. Verum Ale-
in vinculis xander quoniam suspicionem patris nullo mo-
quatuor li- do aboleri posse arbitrabatur, ultro malis assen-
bros aduer- tiendum putavit: ac b digestis aduersus inimicos
sus inimicos quatuor libris, fatetur insidias, earumque se plu-
conscribit. rimos socios habere perscribit: ante omnes au-
c Archelaus tem Pheroram & Salomen. Hanc enim etiam stu-
Rex Cappa fus inimicos pro sibi quondam esse mixtam, cum vim nocte
docia, in lu- adhibuisset inuito. Iamque libri in manibus e-
da ad A- rant Herodis: multa & graua de optimatibus
lexandrum clamantes, cum^c maturè in Iudæa Archelaus ve-
generum ve nit, metuens genero simul ac filiz, quibus etiam
nit. prouidentissimo consilio succurrit, Regisque mi-
An. lib. 16. nas arte dissoluit. Mox enim cum eo congressus,
cap. 8. 9. ubinam est, clamat, exiabilis gener meus? aut v-
 bi parricidale caput aspiciam, quod meis mani-
 bus ipse lacerabo: addamque filiam meam bono
 marito nouo? nam etsi consilij particeps non est,
 quia tamen eiusmodi viri coniunx fuit, inqui-
 nata est. Miror autem patientiam tuam, cuius
 periculum agitur, quod adhuc uiuit Alexander:
 ego namque ita ex Cappadocia properans venie-
 bam, ut qui & illum reperirem olim dedisse sup-
 plicium, & de filia questionem tecum habe-
 rem, quam tui tuæque dignitatis contemplatio-
 ne illi desponderam. At nunc de utroque nobis
 consulendum

consulendum est: licet nimium pater sis, & ad puniendum insidiatorem filium minus fortis. Permutemus dexteras, & alterius iracundiae vicarij succedamus. Talibus increpans, quamvis pertinacem fallit Herodem. Itaque ille quos Alexander percripserat libros, legendos ei praeberet, singulisque capitulis insistens, cum eo deliberabat. Vnde occasionem sui consilij nactus Archelaus, paulatim causam in eos qui scriptis continebantur, & in Pheroram contulit. Cum autem sibi credere Regem videret, considerandum est, inquit, ne fortè adolescentulus tot nequissimorum insidiis circumueniatur, non tu ab adolescentulo. nec enim apparere causam, cur in tantum ruerit scelus, qui & nunc regno potiretur, & successionē regni speraret, nisi aliquos haberet huius persuasionis auctores, qui ad deteriores partem lubricum aetatis impellerent. Ab eiusmodi namque hominibus non solum adolescentulos falli, verum etiam senes, domosque clarissimas totaque regna solere subverti. Consentiebat dictis Herodes, iramque paulatim remittebat in Alexandro, & in Pheroram excitabatur. namque hic erat librorum quatuor argumentum, qui ubi propensiores esse Regis animum sensit, & in omnibus apud eum amicitiam Archelai praevalere, quam honestè non posset, ex impudentia salutem quaesivit. relictoque Alexandro, confugit ad Archelaum. & ille negat se videre, quo pacto eximat tot criminibus inuolutum quibus manifestè cōvinceretur Regem insidiis voluisse decipere, omniumque malorum praesentium adolescenti causa fuisse: nisi malit ommissis artibus callidis, & negandi pertinacia, de quibus insimularetur omnia confiteri, & à fratre, praeterea cui dilectus esset, veniam petere, namque ad hoc ei modis omnibus se quoque opem la-

Anno mundi 3956.

An. Christ. nat. 8.

a Archelauo & Herodes de libris Alexandri de liberant.

b Herodes in Pherorā fratrem excitatur.

An mundi
3956. Ante
Christ. nat.
8.

a Pheroras
atra ve-
ste instru-
tus cum la-
crymis ad
pedes Hero-
di accedit,
ac veniam
petit.

b Pheroras,
mediante Ar-
chelao Hero-
di iracun-
diam miti-
gat.

c Archelaus
Herodemul-
tro pro Ale-
xandro de-
precari com-
pellit.

turum. Patui b Archelao Pheroras, atrâq. veste cum lachrymis ve quam miserabilis apparet, instructus, ad pedes Herodis accessit. veniamq. meruit postulans. & se quidem sceleratum esse fatebatur, nanq. omnia quæ sibi obicerentur fecisse, horum autem causam esse diminutionem mentis atq. insaniam, ex mulieris amore conceptam. Itaque postquam stetit Pheroras suimet ipse accusator a testis, tunc cū b iā Archelaus excusando, Herodis iracundiam mitigabat, propriis vsus exemplis: etenim se quoque à fratre multo grauiora perpeßum, naturale ius dicebat anteposuisse vindictæ. Quippe in regnis, velut in magnis corporibus, semper aliquâ partem pondere ipso tumescere: quam rescidi quidem non oportere, leniter verò curari. Multa in hunc modum locutus Archelaus Herodē quidem Pheroræ placidum reddidit. ipse autem Alexandro tamdiu manebat iratus, filiâmq. ab eo distractam secum abducturum se aiebat, donec Herodem compulset ultro pro adolescentulo deprecari, ut iterum ei filiam de spōderet. Satis autem grauatim Archelaus, cui vellet eam præter Alexandrū collocari permisit: maximi enim pendere, quo iura inter se affinitatis inuiolata permaneant. Rege autem sibi filium ab eo donatum affirmante, nisi matrimonium diremisset. quod & liberos iam haberet, vxor quoque ab adolescente diligeretur: quæ si remaneret, peccatorum foret obliuio: si verò discederet, causa de omnib. desperandi: molliorem nanque fieri audaciam, si domesticis affectionibus distrahatur: vix tandem cessit, vnâque & ipse rediit cum adolescente in gratiam, & patrem eius reduxit. Proculdubio tamen eum Romam mitti debere ait. cum Cæsare collocurum: de omnib. enim sese literas ad eum fecisset. Va-

se. Vastum igitur Archelai consilium, quo generum periculo liberauit, peractum erat, & redintegrata concordia in epulis & humanitate conuictus familiariter versabantur. Ab eunte autem muneribus talentorum septuaginta, solio quoque aureo gemmis ornato & eunuchi, & concubina donat Herodes, quæ Pannych s vocabatur: itē nque amicorum eius quęque pro merito. quib & cognati Regis omnes, iussu eius Archelao dona splendidissima dederunt eumque ita ipse quā opimatus Antiochiā usque persecuti sunt. Non multo post quidā in Iudæam venit, Archelai consiliis multo potentior: qui non solum reconciliationē gratiæ Alexandro quęsitam fecit irritam: verū etiā causa fuit, ut periret. Lacerabat genere, nomine Eurycles, ad regni desiderium amore pecunię corruptus. Iam enim luxum eius regia tolerare nō poterat. Is amplissimis donis Herodi oblati, velut eorum quę aucuparetur illecebra, cum statim multiplicata recepisset, immaculatā liberalitatem nihil esse ducebat, nisi Regum sanguine comparasset. Itaque Regem adulatione falsis quę de ipso laudibus, & sermonis calliditate circūuenit: maturęque perspecto eius ingenio, dictis simul & factis quę illi placere inter primos eius amicos habetur. Nā & Rex & omnes eius comites libenter ciuem Spartz patrię causa, præcipuo dignum honore ducebant. Ille autem postquam fragilitatem domus animaduertit, fratrumque inimicitias, & quemadmodum pater in singulos esset animatus, Antipatri quidē hospitio præuentus erat. Simulata c vero amicitia fallebat Alexandrum, olim se & Archelai socium esse mentitus, quo etiam citius lie Alexandro quasi probatus abrepsit. Moxque ab eo fratri dñ, cuiusque quoque Aristobulo commendatus est. P. contra sit preditor.

An. mundi
3956. Ante
Christum
natum 8.

^a Archelaus
& cognatos
precisissimis muneribus donat
Herodes.
Ant. lib. 16.
Cap. 11.

^c Eurycles
Lacon Alexandrum apud parentē clam accusat, anteq necis ipsius existit.

^c Eurycles
amicitia si-
mulata fal-
lie Alexan-
dro, cuiusque
quoque

An. mundi
3956. *Ante*
Christ. nat.
8.

a Eutycles
necis Ale-
xandri &
Aristobuli
redempta o-
pera, accusa-
toris parti-
bus fungi-
tur.
b Eutycles
Alexandrum
apud Hero-
dem falso
accusat, &
in pericula
precipitat.

tis autem personis omnibus, aliam alio modo subibat: ac primum fit Antipatri metcenarius, & Alexandri proditor: illum exprobrando castigans, quod quum fratrum sit maximus, spei suæ negligat insidiatores: Alexandrum verò, quod Regina creatus, & regis vir coniugis, filium privatæ mulieris pateretur regno succedere, præsertim quum haberet magnam occasionem Archelaum: quæ quidem adolescenti bona fide suadere videbatur, quod amicitiam simulasset Archelai. Vnde nec Alexander quicquam metuens, & de Antipatro quæ se mouerent apud eum quærebatur: & quod nihil mirum faceret Herodes, si cum matrem illorum interemerit, ipsis quoque regnum eius auferret. quorum causa Eutycles & miserati eos & condolere simulans, etiam Aristobulum ad ea dicenda pellexit: atque ita querelis in patrem utroque deuincto, referens ad Antipatrum secreta discedit: afflicto quoque insidiarum mēdacio, quas ei fratres parasse affirmabat, ac penè iam strictis gladiis in eum irruere. Oportet hæc autem multa pecunia donatus ab Antipatro, laudator eius erat apud patrem: & extremum necis Alexandri & Aristobuli redempta opera, ipse accusatoris partibus fungitur. Cūque badisset Herodem, vitam ei se rependere pro beneficiis sibi delatis, & lucem referre dixit pro hospitio: olim Alexandrum exacuisse in eum gladium, & confirmasse dexteram: verum sceleri tanto fuisse impedimento, quod societatem facinoris assimulasset. Alexandrum enim dicere, non bene secum Herodem actum putare, quod regnum obtinisset alienum, & post matris eorum necem principatum eius dilacerasset, nisi etiam de genere coaptaret heredem, autumq. ipsorum regnum Antipatro spurio traderet. Proinde se-

met

met Hyrcani manes & Mariammes ultum ire. Nec enim decere successionem regni ab huiusmodi patre sine cæde suscipere: multis autem rebus ad hoc excitari quotidie, quia nihil sibi omnino loqui sine calumnia liceret. Nam si de nobilitate aliorum fiat mentio, sine ratione se contumeliis affici, patre dicente, solus generosus Alexander, & cui pater sit pro ignobilitate dedecori. In venationibus quoque offendere, si taceat: si verò laudet, cauillatorem appellari. & prorsus immitem sibi patrem inueniri, solique Antipatro indulgentem: ob quæ vel emori non recusare, nisi ex voto insidiæ successissent: sin cū occidisset: primum salutis occasionem fore Archelaum soterum suum, ad quem facile posset effugere: deinde Casarem, qui nunc vsq. ignoraret mores Herodis. nec enim sic ei adstaturum ut antea, patris præsentiam formidando, nec de suis tantum criminibus locutum, sed primum totius gentis ærumnas, & quod ad necem vsque tributis opprimeret vulgaturum. deinde in quibus deliciis, quibûsq. artib. patris sanguine pecuniæ consumptæ sint, & qui vel quales ex illis fuerint locupletati, quæ causa ciuitatis afflictæ. Ibi autem lamentaturum & aui & matris necē, omniâque scelera Regis retecturum: quibus cognitis nemo se iudicauerit patricidam. His Eurycles in Alexandrum falsò delatis, Antipatri laudes prosequebatur, illum solum qui patrem diligeret esse confirmans, quique adhuc insidias retardassēt. Rex autem nondum præteritæ suspicionis dolore compresso, intolerabilis iracundiæ feritate perturbatur. Iterumque a hoc tempus nactus Antipater, alios accusatores fratrib. subornauit, qui eos dicerent cum Iucundo & Tyrannio clam colloqui solitos esse, equitum Regis olim principibus, tunc verò propter quas-

Anno mundi 3956.

An. Christ. nat. 8.

a Alia falsa accusatio Alexandri & fratris, ad indignationem Herodem commouet.

*Anno mōdi
3956. Ant.
Christ. nat.
8.*

*a Diophan
tes Regu No
tarius Ale
xandri no
mine falsas
litteras con
scribit.*

*b Cou Eua
ratus.*

dam offensiones ordinibus motis. Hac denique indignatione succensus, confestim eos Herodes tormentis subdidit. illi autem nihil eorum se quæ crimini darentur, scire confessi sunt. Sed oblata est quædam velut ad præfectum castelli Alexandrij ab Alexandro scripta epistola, deprecante ut cum Aristobulo fratre se in castellum reciperet, si patrem interfecissent: tamque armis quam aliis subsidis eos vii permetteret. Hanc Alexander Diophanti commentum esse dicebat, qui Regis erat notarius, homo audacissimus & cuiuslibet manus litteras imitari percallidus. Itaque multis sæpè falso conscriptis, ob hoc postremo occisus est torto autem castelli præfecto, nec eius indicio quicquam Herodes eorum quæ delata erant verum esse cognovit. Sed quâvis nullum documentum validum præferretur, filios tamen aileuerari præcepit. Euryclem verò domus suæ pestem, ac totius sceleris fabricatorem, bene de se meritum datorémq. salutis appellans, talentis quinquaginta donavit. Ille autem prius quàm certa fama nunciaret, ad Archelaum properavit, ut dicere, quod Herodē reconciliasset Alexandro, ab illo quoque pecunias capere. Deinde in Achaiam transgressus, ad similia facinora malè quæsitis abusus est. Postremo apud Cæsarem accusatus, quod dissensionibus replevisset Achaiam, & civitates spoliaret, in exilium mittitur atque hoc eum modo pœnæ Alexandri & Aristobuli persecuta sunt. Hoc loco dignum est Cou Euaratum huic Spartiatæ cōferre. Namque hic cum amicissimus esset Alexandro eodemque tempore quo Eurycles ibidem erat advenisset, percontanti Regi super his quæ ille insimularet, iuratus nihil se ab adolescentibus audisse affirmavit. Nec tamen id quicquā miseris profuit apud Herodem, solis maledictis aures paratissimas

tissimas apertientem: cumq. gratiosissimum sibi
 iudicantem, qui secum eadem crederet. iisdemq.
 moueretur. Incitabat præterea Salome crudeli
 tatem eius in filios. Nam ad hanc Aristobulus,
 quod periculis inuolueret, quam & socrum habe
 bat & amitam, monitum miserat, ut saluti suæ
 consuleret: quasi Rex eam decreuisset occide
 re, iterum insinuatam, quorum antea fuerat ac
 cusata: quod Syllæ Arabi nubere cupiens, quæ
 sciret eius inimicum, occultè illi secreta Regis
 nunciaret. Et hoc fuit extremum, quo tanquam
 tempestate oppressi adolescentes, non secus ac
 turbine pessundati sunt. Salome enim proxinus
 contendit ad Regem, eiq. monita Aristobuli pro
 dit: atque ille ulterius durare non passus, utrun
 que filium vinxit, & separatos asseruari præce
 pit. Deinde Volumnium militiæ magistrum, &
 ex amicis Olympum descripta ferentes iudicia,
 proficisci iussit ad Cæsarem: qui postquā Romā
 nauī delati, Regis literas reddiderunt, vehemen
 ter quidem Cæsar ob adolescentes indoluit, ve
 rū potestatem in filios à patre auferendam non
 duxit. Deniq. rescribit ei, ut ipse sui dominus es
 set arbitrij: melius tamen facturū dicens, si in cō
 muni confessa propinquorum suorum provin
 ciarq. rectorum de insidiis quæreret: eosq. si de
 lato crimini reperiret astrictos, occideret, si ve
 rò fugam tantum esse meditados, mediocri sup
 plicio contentus esset. Paret scriptis Herodes: Ant. lib. 16.
 cumq. b Berytū, quo Cæsar iusserat, peruenisset, cap. 13.
 cogit iudicium. Præfederūt autem rectores qui b Herodes
 bus à Cæsare scriptum fuerat, Saturninus & Pe contra Ale
 danus legati, & cū his Volumnius procurator, xandrum
 itemq. propinqui Regis & amici, necnon & Sa Aristobulū
 lome & Pheroras, & post hos optimates Syriæ, iudiciū ce
 præter Archelaum Regē: namq. hunc Herodes, git.
 quod Alexandri socer esset, suspectum habebat.

Ant. mundi
 3961. Ante
 Christ. nat.
 8.

Ant. lib. 16.
 cap. 12.
 a Herodes à
 Salome mo
 rus utrunq.
 filiū vincit,
 & separatos
 asseruari
 præcipit.

Ant. lib. 16.
 cap. 13.
 b Herodes
 contra Ale
 xandrum
 Aristobulū
 iudiciū ce
 git.

An. m. nds
 3961. *Ante*
Christ. nat.
 8.

a Herodes
in iudicio fi
lios accusat.

b Sententia
in filios He-
rodis.

c Tiro vetus
Regis miles,
Herodis fa-
mitiam ex-
cratur.

Sed filios quidem satis prouido consilio in iudicium non produxit: sciebat enim quod si tantum visi fuissent, omni modo ad misericordiam cunctos impellerent: si verò etiam dicendi copiam pacti essent, facillimè Alexander obiecta dilueret. Igitur illi quidè custodiebantur in Platane, vico Sidoniorum. Exorsus autem Rex, veluti cum presentibus ageret, commouebatur. & insidias quidem timidè obiciebat: nam probationibus deficiebat. maledicta verò & probra & iniurias, & peccata plurima in se admissa prosequeretur: eaq. morte grauiora esse confessoribus demonstrabat. Postremò cum nemo contradiceret, semet ipsum argui miserabiliter questus, acerbamque victoriam vincere, singulos b sententiam proferre rogat in filios. & primus Saturninus condemnandos esse adolescentulos, sed non morte pronunciauit. nec enim fas esse cum tres ipse stantes habeat filios mortè alienis decernere. Idem etiam duobus legatis visum est, eosq. nonnulli alij secuti sunt. Tristem verò sententiam primus Volumnius dixit: cunctiq. post eum Herodis æmulatione, vel odio: neq. indignatione quisquam necandos esse adolescentes iudicauit. Tum autem vniuersa Iudæa & Syria suspensa quidem operiebatur huius tragediæ finem: sed nemo existimabat Herodis crudelitatem ad parricidium vsque processuram. Ille tamen filios Tyrum traxit. atq. inde naui Cæsaream deuectos, quo mortis genere perimeret cogitabat. In: crea^cvetus quidam Regis miles, Tiro nomine, qui & filium habebat Alexandro asuetum atq. amicum, & ipse diligebat adolescentulos: præ nimia indignatione mentis postremo circumiens clamitabat conculcatam esse iustitiam, veritatem perisse, naturam esse confusam, vitamque hominum iniquitatis esse plenam, & omnia

omniaque dolor contemptori vitæ dictasset. Deinde ipsum etiam Regem ausus adire: mihi verò, inquit, omnium videris esse infelicissimus, qui contra charissimos nequissimis credas. Siquidem Pheroras & Salome fidem apud te aduersus filios tuos habent, quos sæpe ipse mortis supplicio dignos esse iudicasti: neque aduertis hoc eos agere, ut iustis successoribus destitutus, cum solo remaneas Antipatro, capi faciliè Regem optantes. Veruntamen cogita, ne ille quoque militibus odiosus sit, propter eadem omnium fiatrum. Nullus enim est, qui non adolescentium misereatur, principum autem pluri mi etiam palam grauitè ferunt. Hæc dicens, simul eos quibus res indigna videretur nominabat. Rex autem statim illos & ipsum cum filio comprehendi iubet. Ibique tum alios quidam Regius tonsor, nomine Tryphon, nescio qua exagitatus infania, semetipsum indicans proficit: ac mihi quoque Tiro, inquit, iste persuasit, ut occasione tendendi nouacula te occiderem: magnaque inde Alexandrum daturum munera pollicebatur. His auditis, Herodes & Tironem eiusque filium, & tonsorem subdit quæstioni. Cùmque illi pernegarent, tonsor autem amplius nihil diceret, Tironem vehementius torqueri iussit: cùmque filius eius, patris miseratione commotus, cuncta se Regi, si eum sibi conuonasset, indicaturum promisit. Eoque relaxato, prius occidendi patrem suum habuisse voluntatem dixit impulsus ab Alexandro. Hoc autem quibusdam fictum ab adolescènte videbatur, quo tormentis eriperet patrem, nonnulli verum esse affirmabant. Herodes tamen & militum principibus & Tirone pro conclone accusatis in eos armavit populum, ut ibidem cum tonsore ignorum & lapidum ictibus interirent. Filios

An. mundi
3961. Ante
Christ. natū
3.

Ant. lib. 16.
cap. 13.

a Tironem
cum filio He-
rodes cōpre-
hendi iubet.

b Alia falsa
in Tironē &
Alexādrum
accusatio.

c Herodes
Alexādrum
& Aristobulum filios
profocari,
cū Alexan-
dro materno
auro speliens
dos iubet.

Ann mundi 3961. *Ante* *Christ. natū* 3.
 verò in Sebasten missos, quæ non longo à Cæsarea intervallo distaret, præfocari iubet: eaque rematurè perfecta, in castellum Alexandrium mortuos asportari, cum Alexandro materno a-vuo sepeliendos. Hic finis Aristobulo & Alexandro vitæ fuit.

De conspiratione Antipatri contra patrem.

C A P. XVIII.

Ant. lib. 17.
cap. 21.

Antipatrum verò, cum iam sine controuersia successionem regni spectaret, intolerabile gentis excepit odium, cunctis scientibus illum omnes fratribus suis conseruisse calūnias: nihilque minus timor eum non mediocri sollicitabat, crescente sobole peremptorum. Erant enim Alexādri ex Glaphyra filij duo, Tigrades & Alexander: itémque Aristobulo ex Berenicè Salomes filia, Herodes & Agrippa & Aristobulus, filiarque Herodias & Mariamme. Sed Glaphyram quidem Herodes cum dote sua in Capadociam dimisit, postquam Alexādri interfecit: Berenicem autem Aristobuli coniugem, auunculo Antipatri nuptum dedit: ut enim Salomen, quam infensam habebat, sibi reconciliaret Antipater, istas nuptias excogitauit. Idē a pecunia & verò etiam Pherorā muneribus aliisque obsequiis, atque amicos præterea Cæsaris ambiebat, num fauorē magnas Romam mittendo pecunias. Saturam sibi concilaret enim cum aliis omnibus apud Syriam donis expleuerat. Hoc autem magis inuisus erat cūctis, quo plura donabat, velut opes tantas non munificentia largiretur, sed metu consumeret. Itaque eueniebat, ut nec accipientium beneuolentia quicquam profecerit: quibúsque nihil dedisset, acerbiores inimicos haberet. In distributionibus autem munerum quotidie largior erat.

erat, cū prater spem videret orbos pueros ab Herode curari: quantūque ^a illum peremptorum cædis pœniteret, prolis eorum miseratione significari. Conuocatis enim propinquis atque amicis suis, & pupillis astantibus cum lacrymis opplesset oculos, dixit: Horum quidem mihi patres fortuna quædam tristis eripuit, ipsis autem orbitatis misericordia cum natura commendat. Experiar itaque, vt etsi pater infortunatissimus fui, auus tamē sim prouidentior, & à quibus post me regantur, amicissimos mihi relinquam. Despondeo ^b igitur filiam tuam Pherora maximo filiorum Alexandri, vt ei curator sis necessarius: tuo verò Antipater filio Aristobuli filiam: eris enim hoc modo pater orbatæ. Sororem verò eius meus Herodes accipiet, ex pontifice auo materno prognatus. Et de his quidē hoc sit iudicium meum, neque id quisquam dirimat, qui me amabit. Precor autem etiam Deum bono regni mei, meorūque nepotum copulare nuptias, atque hos pueros placidioribus, quā patres eorū oculis aspicere. Postquam hæc locutus est, flevit, & puerorū dexteris iūxit, benignissimēque consalutatis singulis dimisit concilium. Statim dirigit Antipater, quātōque dolore affectus esset neminem latuit pupillorum. nāmque honorem apud patrem quoque sibi derogatum existimabat: iterūque de rebus cunctis periculum fore, si Alexandri filiis præter Archelaum etiam Pheroram tetrarcham adiutorem habere licuisset. Ad hæc reputabat odium suū, & orbitatis miserationem, qua tota gens flebatur, quanto viuentium puerorum studio, & quanta memoria mortuorum ipsius scelere tenerentur Iudæi. Itaque omnimodo dirimere sponsalia statuit. & callidē quidem patri surrepere timuit, sæulenti acriterque vigilanti ad

An. mundi
3961. Ante
Christ. natū
3.

^a Quantum
Herodē per-
emptorū f-
liorū cædis
pœniteret,
prole eorum
miseratione
ostendebat.
^b Herodes
nepotes de-
spondet.

An. mundi
3961. Ante
Christ. natū
3.

a Herodis fi
lij ex septē
uxorib. susce
pti.

b Herodes
Antipatri
blanditijs
adductus,
sponsalia,
reformas.

suspiciandum. palàm verò eum supplex adire au-
 sus est, coràmque deprecari, ne se honore pri-
 uaret, quò dignum esse iudicasset, nudùmque
 Regis nomen habere veller, regni autem sub-
 stantiam penes alios esse. Nec enim posse re-
 rum obtinere dominatum, si præter auum Ar-
 chelaum, etiam Pheroras Alexandri filio socer
 esset adiunctus. Instantissimè verò precabatur
 quia numerosa esset Regia progenies, nuptias
 permutari. Nouem namque Regi vxores erant,
 sed ^a harum septē vnde filios susceperat, ijs sum-
 mū ex septē Antipatrū ex Doride, Herodem autem ex Ma-
 riamme pontificis filia: itēque Antipam & Ar-
 chelaum ex Malthace Samaritide, filiāmque O-
 lympiadem, quam frater eius Iosephus habue-
 rat, ex Hierosolymitide verò Cleopatra Hero-
 dem & Philippum, necnon ex Pallade Phasa-
 lum. Habebat autem filias quoque alias, Roxa-
 nen & Salomen, vnam ex Phædra, & alteram ex
 Elpide: duasque vxores sine filiis, consobrinam
 & fratris filiam: & præter has Alexandri & Ari-
 stobuli sorores duas ex Mariammæ. Cum igitur
 tanta prolis copia superesset, aliter nuptias iun-
 gi postulabat Antipater. Rex autem perspecto
 eius animo, quid de pupillis cogitaret, vehe-
 menter iratus est: quippe filiorum quos inter-
 fecerat casum reputans verebatur ne etiam hi
 quandoque criminationum Antipatri præmiū
 fierent. Sed tunc quidem sibi iudicibus dictis eum
 protelat. Postea ^b verò blanditijs eius adduc-
 tus, sponsalia reformauit: ac primum ipsi Anti-
 patro Aristobuli filiam collocat, filium verò e-
 ius iungit filiz Pheroræ. Hinc licebat aduerte-
 re, quantum Antipatri valuerit adulatio, quòd
 idem in simili causa impetrare Salomen nō po-
 tuit. hanc enim quamuis soror esset, atque hoc
 sæpe intercedentē Iulia vxore Cæsaris postulaf-
 set,

set, Arabi Syllæ nubere non passus est: sed ini-
 micissimam sibi fore iuravit, nisi ab hoc studio
 destitisset. posteaque inuitam Alexæ cuidam ex
 amicis suis in matrimonium dedit: eiusque fi-
 liarum vnam Alexandri filio, alteram Antipatri
 auunculo tradidit. Natarum autem Mariammes
 vna, sororis filium habebat Antipatrum, altera
 fratris Phasaelum. Sic & interrupta pupillorum
 spe Antipater, & pro sua commoditate affinita-
 tibus iunctis, expectatione certa nitebatur: ad-
 iectaque malignitati fiducia, nequaquam erat
 tolerabilis: nam quia singulorum odium vitare
 non poterat, securitatem sibi ex terrore quære-
 bat: cum præterea Pheroras ei veluti iam con-
 firmato Regi obsecundaret. Quin & mulie-
 rum conflata in aula conflictio, nouas turbas in aula con-
 excitabat. Etenim Pheroræ vxor cum matre ac
 sorore sua, necnon & Matre Antipatri, multa
 in Regia insolenter agebat, ausa etiam duas Re-
 gis filias contumeliosè tractare: cui rei maximè
 ab Antipatro erat obiecta. Itaque cum illi in-
 iuræ essent, alias quidem morigeras habebant:
 sola verò Salome aduersabatur eorum concor-
 diæ: quòdque non bono Regis coirent, apud
 ipsum insimulabat. Cognita verò eius delatio-
 ne mulieres, quòdque Herodes ægrè tulisset a-
 perto quidem conuentu & familiaritate absti-
 nuerunt, contrà verò & discordare inter se Re-
 ge audiente simulabant: cum his adeò collu-
 deret Antipater, vt palàm Pheroræ minimè
 dubitaret offendere: occultos autem cœtus &
 nocturnas commestationes agebant: earumque
 consensionem fecit observatio firmiorem: cum
 horum nihil ignoraret Salome, sed Herodi cun-
 cta nunciaret. Ille autem ardens iracundia, ma-
 ximèque aduersus Pheroræ coniugem, quod
 eam præter cæteras accusaret Salome, aduocato

Ann. mundi
 3961. Ante
 Christ. natū
 3.

Ant. lib. 17.
 cap. 3.

a Antipater
 expectatio-
 ne regni cer-
 tantur.

b Mulierum
 conflictio.

Antiq. lib.
 17. cap. 4.

An. mundi cognatorum amicorūque concilio , & alia
3961. Ante multa mulieri & filiarum contumelias crimini
Christ. natū dedit , quōdque Phariſæis mercedem contra se
3. præbuiſſet, fratremque ſibi hoſtem reddidiſſet
 expugnatum venenis. Poſtremo conuerſus ad
 Pheroram , utrum , ait , ſe fratrem an uxorem
 vellet optare ? Cūque ille ſe citius vita dixiſ-
 ſet quā coniuge cariturum , incertus quid a-
 a *Herodes* geret, ad Antipatrum ſermonem contulit : ac
Antipatro, ne cum Pherora , vel eius coniuge , aut quouis
ne cum Phe alio, qui ad eam pertineret, vnquam colloque-
torā, vel e- retur edixit. Verum ille palām præcepta custo-
ius coniuge diens , in occulto cum his pernoſtabat, me-
unquam col tuensque obſervationem Salomes , per amicos
dequeretur, in Italia degentes , ut Romam proficiſceretur,
ediciſt. effecit perlatis literis, ubi Antipatrum aliquan-
 to poſt tempore ad Cæſarem mitti oportere
 perſcriberent. Igitur Herodes nihil motatus,
 eum miſit : cunctis quæ uſui forent , magnāque
 pecunia liberaliter inſtructum , teſtamentū-
 que vnā ei portandum dedit, in quo Rex ipſe
 Antipater inſcriptus erat, & Antipatri ſucceſſor
 Herodes, ex Mariamme pontificis filia procrea-
 tus. Quin & Syllæus Arabs itidem Romam, ne-
 glecto Cæſaris præcepto, nauigauit : de his cum
 Antipatro certaturus , de quibus cum Nicolao
 cauſam ante dixerat. Non leue autem cum A-
 ræta Rege ſuo certamen habebat, cuius & alios
 amicos interfecerat & Soemum in Petra oppi-
 do potentiſſimum , redemptoque Fabato pro-
 b *Fabatus* curatore Cæſaris fautore utebatur etiam in He-
Procurator rodem. Sed maiore pecunia data Herodes Fa-
Cæſaris a batum à Syllæo alienauit : ac per eum quæ Cæ-
pus Herodē ſibi iuſſerat exigebat. Ille autem cum nihil de-
ſecretorum diſſet , accuſabat apud Cæſarem Fabatum , di-
Syllæi prodi- ſpenſatorem eſſe dicens non quæ ipſi, ſed quæ
tor. Herodi expedirent. Quibus ^b commotus ad ira-
 cundiam

cundiam Fabatus, adhuc autem apud Herodem in honore maximo habebatur, secretorum Syllæ proditor factus est: regique indicavit, quod Syllæ Corinthum eius satellitē pecunia corrupisse, eumque asseruari oporteret. Neque Rex id facere dubitavit: quoniam Corinthus iste, licet in aula Regis esset educatus, ex Arabia tamen fuerat oriundus. Igitur mox non illum solum corripit, sed etiam duos alios Arabas iussit apud eum repertos, vnum Syllæ amicum, alterum Phylarchum. Qui sediti quæstioni, magna pecunia Corintho, ut Herodem occideret, persuasisse confessi sunt: atque etiam à Saturnino Syriæ rectore interrogati, Romam transmissi sunt.

Ann. mundi
3961. *Ante*
Christ. natū
3.

*De veneno Herodi parato & quomodo com-
pertum sit.*

CAP. XIX.

AT^a Herodes Pheroræ vehementius imminabat: ut repudiaret uxorem: neque quomodo mulierem plecteret inveniēbat, cū multas in eam odij causas haberet, donec ipsum etiam fratrem cum ea supra modum indignatus eiecit. Pheroræ autem æquo animo accepta iniuria, in tetrarchiam suam recessit, iuratus vnum sibi exilij finem fore mortem Herodis, neque ad eum reuersurum esse dum vixerit. Denique nec ægrotum quamvis sæpe accitus fratrem inuisitare voluit, cum quibusdam mandatis eū quasi moriturus vellet instruere. Sed ille quidem præter spem conualuit. Postquam autem Pheroræ in morbum incidit, tum Herodis patiētia demonstrata est. Nam & venit ad eum, & humanissime curatum voluit: sed morbum superare nō quivit: intra^b dies enim paucos est mortuus.

a Herodes
Pheroram
cum uxore
eiecit.

b Pheroras
moritur, &
Hierosoly-
mis sepeli-
tur.

Ann. mundi Quem licet vsque ad vltimum vitæ diem dile-
3961. Ante xisset Herodes, tamen quòd illum quoque ve-
Christum neno peremisset, fama vulgatum est. Verùm e-
nat. 3. ius corpore in Hierosolymam deportato, luctû
 maximum cunctæ genti denunciavit, clarissimâ
 que funus sepultura dignatus est. Vnus quidem
 interfector Alexandri & Agistobuli, hunc exitum
 vitæ sortitus est. Transit autem in Antipa-

Ant. lib. 17. rz nacta principium. Quidam enim ex eius li-
cap. 5. bertis, cum Regem tristes adiissent, fratrem ip-
 sius Pheroram veneno interceptum esse dice-
 bant. nam quendam ei cibum obrulisse coniu-
 gem suam, non eo quo solebat modo condi-
 tum: eoque sumpto illum morbo protinus esse
 correptum. Venisse autem ante biduum, matris

a Venefica ac sororis eius accitu quandam^a veneficam mu-
muliercula lierculam ex Arabia, vt venenum Pheroræ cõ-
ex Arabia. ficeret amatoriû: & pro amatorio dedisse mor-
 tiferum Syllæi consilio: namque illi notam fuisse.
 Percussus igitur plurimis suspicionibus Rex,
 ancillas & nonnullas libertinas quæstioni sub-
 iecit. Ibique tum exclamat aliqua doloris im-
 patiens: Deus cæli terræque rector, in matrem
 Antipatri, quæ horum nobis malorum causa
 est, vindicet. Hoc Rex initium nactus, perseque-

b Confessio batur vltcrius indaginem veritatis. Mulier^b ve-
muliercula- rō & matris Antipatri familiaritatem cum Phe-
rum in tor- roræ eiusque mulieribus, & occultos eorû con-
tura. uentus aperuit: quòdque Pheroræ & Antipa-
 ter redeuntes à Rege, tota cum illis nocte para-
 re soliti essent, seruis omnibus exclusis & ancil-
 lis. Vna quidem libertinarum hæc indicauit.
 Cum autem ancillæ separatim singulæ torque-
 rentur, patuit omniû dicta cõgruere, quæ de cau-
 sa Romam quidem Antipater ex cõposito, Phe-
 roræ verò trans flumen secedere curauisset.

Nam

Nam sæpè illos in sermone dixisse, quòd post Alexandrum & Aristobulum ad ipsos eorúmque coniuges transiturus esset Herodes. Nec alicui posse parcere, qui Mariamque eiúsque filiis minime pepercisset: deòque melius esse, ab hac belua quam longissima fugere. Sæpè autè dixisse matri Antipatrum conquerentem, quòd cum ipse ià canus esset, pater in dies singulos iuvenesceret, seque fortasse prius quam regnare incipiat moriturum: aut si vnquam decederet, (quando autè istud futurum?) voluptatem sibi successionis omnino fore breuissimam Pullulare præterea hydræ capita, hoc est Alexandri & Aristobuli filios: sibi autem filiorum quoque spem ademptam esse patris iniuria: qui non eorum quenquam post mortem suam regni successorem, sed Mariamque filium scripsisset heredem. Qua quidem in re proflus cum senectute delirare, si testamento suo standum arbitraretur, se namque ut ex eius progenie nemo superesset curaturum. Quinetià cum omnes patres, quibus inuisi vnquam filij fuerunt, odio vincat: plus tamen cum etiam fratres odisse. Denique nuper sibi, ne cum Pherora colloqueretur, centum talenta donasse: atque cum Pheroras diceret, quid enim per nos ledebatur? respondisse Antipatrum, utinam cunctis ablatis nudos se dummodo viuos relinqueret. Verum hoc nequaquam fieri posse ut tam pestiferam bestiam quisquā effugiat, sub qua nec amicis esse palmam liceret. Denique nunc occultè, inquit, cōuenimus: licebit autem apertè, si viderimus spiritum manúsque habeamus. Hæc in tormentis ancillæ prodiderunt, & quòd Pheroras cum illis Petram fugere cogitasset. Ut omnibus autè dictis Herodes crederet, centum talentis effectum est. De his enim soli Antipatro dixerat. Igitur ante alios in Doridè Antipatri matrem pollit.

An. mundi
3961. An-
te Christum
nat. 3.

*Ann. mñdi
3961. Ante
Christū nat.*

3.

futor eius erumpit: ednque omni ornatu, quem illi donauerat, spoliata, multis comparato talentis, expellit. Deinde ita deposita, Pheroræ mulieres à tormentis recreabat. Timore autem pauidus erat, & ad omnes suspiciones excitabatur: multosque innocentes, metu ne quem nocetium prætermitteret, in tormenta ducebat. Hinc ad Samaritiam se conuertit Antipaterum, qui procurator erat Antipatti, & ex illius tormentis cõperit, necandi sui causa ex Ægypto Antipatrum venenum malum petiisse, per quendam Antiphili amicum: idque ab eo Antipatti auunculū accepisse Theudionē, ac Pheroræ tradidisse: cui mandasset Antipater, vt Herodem occideret, dū ipse Romæ abesset, ac suspicione careret: Pheroram verò venenum vxori suæ dedisse seruandū. Itaque hanc euocatam, statim Rex quod acceperat afferre iubet. Illa verò quasi allatura egressa, de testō se præcipitem dedit, vt eo modo probationes & Regis tormenta præueniret. Sed Dei prouidentia, sicut apparet, quæ ab Antipatro penas repeteret, non in caput, sed in diuersam delata partem, periculum mortis euasit. Portatāq. ad Regem, vbi resipiscere potuit (nam casus eā perturbauerat) quam obrem se præcipitasset interrogata, adiurante Rege, quòd vera dicenti remitteret omne supplicium: sin falsa promere maluisset, corpus eius tormentis absumeret, neque sepulturæ quicquam relinqueret: paulisper tacuit. deinde: quid, inquit, secreta custodio, quæ Pheroras obierit, Antipatro qui nos omnes perdidit seruitura? Audi Rex, & tecum Deus mihi testis veritatis, qui falli non potest. Cum a Pheroræ morituro lachrymans affiderem, tunc ille me ad se vocauit: En mulum, inquit, coniunx de fratris erga me animo sum deceptus. Nā qui sic me diligeret, inuisum habui, & necare cogitauit:

*a Pherora
coniunx quid
cum veneno
fit actum, in
genuè fase-
tur.*

tacuit:

taui: qui tanto nunc mei, quamuis ne dum mor-
tui, dolore confunditur. Sed ego quidem impie-
tatis precium fero: tu verò quod in eum seruas,
felictum nobis ab Antipatro venenum, huc af-
fer properè, mèque vidente consume, ne ad in-
feros quoq. vlticem huius sceleris conscientia
deferam. Ita vt iussit attuli: & magnam quidem
veneni partem sub obrutibus eius in ignem ef-
fudi: modicum verò mihi propter dubios casus,
& quæ metuerem, reseruau. His dictis, illa qui-
dem omninò paululum quiddam veneni habèn-
tem pyxidem profert: Rex verò in matrem fra-
trémque Antiphili còtulit quæstionem: Verùm
hi quoque Antiphilum ex Ægypto attulisse py-
xidem fatebantur, illùmque venenum à fratre
apud Alexandriam exerceente medicinam acce-
pisse dicebant. Totum autem regnum circum-
euntes Alexandri & Aristobuli manes, ipsi erāt
incertarum rerum exploratores atque indices,
& à suspicionibus remotissimos ad probationes
trahebant. Denique etiam Pontificis filiam Ma-
riammen, consciam esse maleficiorum patuit.
Hoc enim tortis eius fratribus demonstra-
tum est. Rex autem matris audaciam filij quo-
que pœna coercuit. Nam quem illa pepererat
Herodem, patri successorem scriptum ex te-
stamento deleuit.

An. mundi
3961. *An-*
te Christum
nat. 3

a Divina
ultio nullū
scelus impu-
nitum relin-
quit.

De Antipatri in Herodem malignis studiis
deprehensis & ultio.

CAP. XX.

Post hæc etiam Bathyllus, nonissima consilio-
rum Antipatri fides documentis accessit.
Namque is erat quidem libertus eius: aliud autē
venenum ferēs, hoc est, aspidum virus; aduen-

*An. mundi
3961. An
m. Christum
natum 3.*

*a Antipatri
in Arche-
laum & Phi-
lippum fra-
tres infidia.*

rat, aliorumq. serpentū succos: ut si prius fuisset inualidum, hoc se Pheroras cum sua coniuge in Regem armaret. Idem verò præter susceptā cōtra salutem patris audaciam, velut operam subcū suam, habebat epistolas aduersum fratres cōpositas ab Antipatro. Erant autem Romæ in studiis Archelaus & Philippus, iam adolescentuli, magniq. animi Regis filij, quos Antipater velut imminentes spei suæ remouere festinans, quasdam in eos literas ipse finxit, amicorū nomine Romæ degentium. Nonnullis autem corruptis scribere persuasit, quod multis patrem maledictis carperent, ac de Alexandri & Aristobuli acce manifestè quererentur, seq. accitos esse grauitet ferrent: iam enim pater eos redire præceperat, idque maximè sollicitabat Antipatrum. Quin etiam prius quàm proficisceretur, in Iudæa constitutus Antipater, eiusdem modi contra eos Romæ literas mercabatur: patremq. adeundo vitandæ suspicionis causa, fratres purgare simulabat: quædam falso scripta, quædam verò adolescentiæ peccata esse commemorans. Quo b quidem tempore scriptoribus epistolarum, quas in fratrum perniciem simulabat, plurimis pecuniis datis, sumptuum confundere tentabat indicia, vestem preciosam variâque stragula, poculâque argentea necnon & aurea comparando, aliâq. plurima instrumenta, ut preciorū magnitudine mercedes falsariis erogatas celaret. Deniq. ducenta talenta retulit expensa, & eorū maxima fuit occasio causa Syllæ. Vniuersis autem malis tunc minoribus maiore contentis, cum omnia quidem tormenta de patricidio, epistolæ verò de iteratis fratricidiis conclamarent, nemo tamen ex Iudæa venientium, quo loco fortunæ domus essent ei nunciauit, quamuis inter scelus probatū & ipsius reditū septē mensū interualla fluxissent.

*b Antipater
scriptoribus
epistolarum,
quas in fra-
trum perni-
ciē simulat,
ingentem pe-
cunia sum-
mā erogat.*

sent. Ita erat inuisus omnibus. Fortasse autē etiā quibus indicandi voluntas fuit per interfectorū fratrum manes obmutescabant. Denique Roma literas misit, continuo se venturū esse, quōdque honorificē dimissus esset à Cesare nunciās. Rex autem insidiatorem manibus tenere desiderans: timēnsque ne si quid præscisset, fortē caueret, ipse quoque literis benevolentiam simulans, & alia familiarissimè scripsit, & ut reversionem suam^a maturaret orauit. Nā si properasset, matris suæ quoque offensionem posset componere, quā expulsam esse nō ignorauit Antipater. Primam^b quidem iam de morte Pheroræ susceperat epistolā apud Tarentum, cūque vehementer luxerat: id autē nonnullis de patruo laudabile videbatur: sed quantum intelligi datur, causa dolores erat, quod insidiæ pro voto non cesserunt: neque tam Pherorā flebat, quā maleficiorum ministrum. Præterea metus eū qui dam ob ea quæ confecerat occupabat, ne quando fortē deprehenderetur venenum. Tunc autem in Cilicia patris epistola sibi reddita, quam supra memorauī, statim quidem festinabat: sed postquam in Celenderin delatus est, subit eum quendam materni casus cogitatio, anima iam per semetipsam diuinante. Et amicorum quidem prudentiores ei suadebant, ne prius patrē cōueniret, quā prō certo cognosceret, quibus ex causis matrē suam repudiasset: nāmque timeat, ne fortē criminibus matris adderetur. Minus autem prudentes, & uiuendæ patriæ cupidi magis, quā quid Antipatro esset utile considerantes, ut properaret monebant, ne ex ipsa mora & patri causam prauæ suspicionis, & occasionem præberet calumniantibus. Nunc enim si quid motum est, in absentem esse factum: nec enim præsentē illo quenquam id ausurū fuisse.

*An mundi
3961. An-
te Christo
natum 3.*

*Ant. lib. 18.
cap. 8.*

*^a Antipater
ut reuerfio-
nem suā ma-
turaret, scri-
bit Hero-
des.*

*^b Antipater
Pheroræ
mortem ve-
hementer la-
get.*

An. mundi
3961. Ante
Christū nat.

3.

a Antipater
Cæsarea om
nibus inui-
sus.

b Quomodo
Antipater
Roma domū
reversus ab
Herode fue-
rit acceptus.

Ab absurdum autem videri, propter suspensiones in
 certas certis bonis carere, neq. maturè se patri
 reddere, ab eoque regnum accipere, quod solo
 ipso ipse videretur. Paruit his Antipater, impellè
 te fortuna, transmissusq. in Sebastum Cæsareæ
 portum deferretur. Occurrit autem illi præter o-
 pinionem maxima solitudo cum omnes eum
 deuitarent, nullusque auderet accedere. Nam
 eisi semper æquè inuisus erat, odio tamen ve
 proderetur tunc data libertas est Multos autem
 auertebat ex Rege formido, quoniam cunctas
 iam ciuitates de Antipatro fama repleuerat, so-
 lusq. de se quid ageretur Antipater ignorabat.
 Nec enim vel clarius eo quisquā deductus est,
 cum Romam nauigaret, vel ignobilius inde su-
 sceptrus est. Enimuerò clades ille domesticas in-
 telligens, calliditate celabat, metūq. penè mor-
 tuus, vultu confidentiā simulabat. Et neq. fugæ
 spes vlla erat, neq. circumstantib. malis emerge-
 re poterat: certūq. nihil ei de domo ne ibi qui-
 dem nunciabatur: id enim Regis interminatio
 prohibuerat. Vnde interdū etiam ipse eum per-
 tentabat hilarior, aut nihil esse deprehensum,
 aut, si quid esset, hoc sese impudentia sua dilu-
 turum ac dolis, quæ sola instrumenta salutis ha-
 beret. Itaque his armatus, sine amicis in Regiam
 venit, qui à prima ianua cum iniuria sunt repul-
 si. Fortè autē Varus Syriæ rector intus aderat. In-
 gressus b deinde ad patrē, cōfirmatusq. audacia,
 velut eius salutandi causa, propius accedebat: cū
 ille obiecta manu & capite declinato, exclamat:
 Et hoc patricidæ est, ut me amplexari velis, qui
 tot maleficiis inuolutus sis. Dispereas, impiū ca-
 put: neq. me attingas prius quàm criminibus te
 exuas. Dabo enim tibi iudiciū & iudicē, qui op-
 portunè præstō est, Varum. Abi, & quemadmo-
 dū te purges in diem crastinum meditare. nam

& tempus

& tempus indulgeo calliditatibus tuis. Ad hæc metu obstupescens Antipater, quia respondere nihil potuit, reuersus est. Cum autem ad eum venissent mater & uxor, cunctas ei probationes exposuerunt. Tumque recepta mente, quo pacto se defendere cogitabat. Postero autem die Rex adhibito propinquorum atque amicorum cœlio, Antipatri quoque amicos vocat. Ipse autem cum Varo residens, cunctos in iudicium iussit adduci, in quibus erant etiam serui matris Antipatri quidam pridem comprehensi, qui ab ea litteras ad eum deportauerunt huiusmodi. Quoniam illa omnia patri tuo cognita sunt, caue ne ad eum venias, nisi aliquod auxilium à Cæsare impetraueris. Ita que his una cum aliis introductis, ingreditur Antipater. Cumque pronus ante pedes patris cecidisset: oro, inquit, pater, nequid de me præiudices, sed integras aures satisfactioni meæ præbeas. Demonstrabo enim me innoxium, si tu uelis. Ille autem magna voce imperato ei silentio, ad Vatum locutus est. Quod & tu Vare, & quouis iustus iudex, Antipatrum morte dignum iudicauerit, certè scio. Vereor autem ne mea quoque tibi sit inuisa fortuna omnique calamitate dignum de patre, qui tales filios genuerim. Atqui hoc tibi magis miserandus videri debeo, quod erga tam scelestos indulgentissimus pater fui. Nam cum illis prioribus adhuc adolescentulis regnum detuleram, eosque Romæ educatos amicos Cæsaris feceram: sed quos aliis inuidendos Regibus æmulandosque constitui, mea salutis hostes inueni, quorum tamē interitus Antipatro magis profuit. Isti enim quod iuuenis & successor meus futurus esset, maximè securitas quærebatur. ac verò hic belua, patientia mea supra quam satis erat expletus, in me satietatē suā profudit: ei que diu viuere sum visus, meaque senectutē grauiter tulit, Rexque fieri

An. mundi
3961. *Ante*
Christi nat.
3.

a Iudicium
contra Antipatrum cui
praesidet Va
ro.

b Herodis in
iudicio con
tra Antipa
trum accu
satio.

c Beneficio
rum Hero
dis in filios
collatorum re
citatio.

An. mundi non nisi patricidio passus est. quæ quidem pro-
*3961. Ante*fectò noui qua ratione cogitauit: quòd cum ex
*Christ. natu*agro abiectū reduxerim, & exclusis quos mihi
*3.*Regina pepererat filiis, regni mei vicariū declara-
 uerim. Equidē tibi Vare cōfiteor meę mentis er-
 rorē. Ego illos cōtra me filios irritaui, qui Anti-
 patri gratia spes eorū iustas abrui. Quid enim
 tātū de illis, quātum^a de isto benē sum meritus?
 cui uiuus etiam potestatem meam penē concess-
 si: apertē autem regni successionem testamento
 reliqui, & pręter destinatos ei separatim quin-
 quaginta redditus talentorum, sumptum partim
 mea pecunia subministraui: ac nuper Romam
 quoque nauigaturo dedi trecenta talenta, quē
 quē solūm ex omni familia mea, tāquam patris
 seruatorem, Cæsari com mendaui. Aut quid illi
 tantum sceleris, quantum Antipater admiserūt?
 quòdve de his habui indicium, quale demon-
 strauit huius insidias? etiam approbo, quia au-
 sus est aliquid patricida, rursūmq; veritatem
 dolis sperat obtegere: tibi Vare cauēdum: nam
 ego istam beluam noui: & quā sit verisimilia
 dicturus, iam nunc prospicio, fletūque simula-
 tos. Hic est qui me quondam monebat, vt uiuū
 Alexandrum cauerem, neque meum corpus om-
 nibus crederem: hic est qui vsq; ad cubile meū
 solebat ingredi, & circumspicere, ne quis mihi
 forrē parasset insidias: hic somni mei custos e-
 rat, & securitatis dator, qui consolaretur luctū
 peremptorum, & uiuentium fratrum beneuo-
 lentiam diiudicaret: hic propugnator & satellites
 meus. Quum eius calliditas Vare in mentem
 venit, & quemadmodum singula simulasset, vix
 me credo viuere, tānque grauē insidiato-
 rem quo pacto effugerim miror. Veruntamen
 quia fortuna quzdam excitat contra me do-
 mum meam, mihiq; amicissimi semper in-
 tensi

a Herodes
 Antipatrū
 pra reliquis
 filiis amauit
 plurimāque
 in eum bene-
 ficia contu-
 lit.

fensi sunt, ego quidem factorum iniquitatem fle-
 bo, & mecum ipse solitudinem gemam. Nemo
 autem qui meum sanguinem sitierit elabetur,
 etiam si per omnes filios, indicia ventura sint.
 Hæc dicens, ipse quidem interrupto sermone ta-
 cuit, dolore confusus. Nicolaum autem vnum
 ex amicis probationes iussit exponere. Inter
 hæc autem Antipater sublato capite, cum pro-
 stratus ante patris pedes maneret, exclamat. Tu
 pater meas partes defendisti. Nam quomodo
 ego patricida, quem tu semper servatorem te ha-
 buisse commemoras? Aut si ficta, vt dicis, simula-
 tiæque mea pietas fuit, cur in aliis tam callidus,
 in hoc adeo demens fui, vt non intelligerem,
 quod si homines lateret tanti sceleris cogitatio,
 celestem latere iudicem omnino non posset,
 qui vbique præsto esset, & cuncta conspiceret?
 An fratrum exitus ignorabam, quos ob id Deus
 ultus est, quia tibi malè cogitauerant? Quid autem
 fuit cur me tua salus offenderet. Spes regni? Sed
 regnabam. Odij suspicio? Sed diligebam. An ex te
 metus aliquis? Quin tui seruans, aliis timendus
 eram. Fortassis egestas causa fuit? Multo minus.
 Quis enim magis expensarum habuit potesta-
 tem? Si autem omnium hominum perditissi-
 mus essem, immanisque bestiarum animum gere-
 rem, certe mansueti patris beneficiis vinceret:
 quem, sicut tu dixisti, reduxeris, totque filiis an-
 teposueris, viuusque Regem declaraueris, alio-
 rumque bonorum magnitudine reddideris in-
 uidendum, o me miserum, acerbissimamque pe-
 regrinationem meam, quam longum liori tẽ-
 pus, magnamque insidiantibus spatium præbui.
 Sed tamen tibi pater tuisque rebus abieram, ne
 Syllæus tuam contemneret senectutem. Romam mi-
 hi testis est pietatis, & princeps orbis terrarum Cæ-
 sar, qui me patris amatorem sæpè vocitabat.

An. mundi
 3961. Ante
 Christ. natū
 3.

a Responsio
 & excusatio
 Antipatri.

b Antipater
 Romam &
 Cæsare pie-
 tatis testes
 allegat.

An. mundi
3961. *Ante*
Christ. natu

3.

cipe pater has eius literas. hæc fectis in me criminationibus veriores: his me defendo: hæc affectus erga te mei argumenta certissima: recordare quàm inuitus hinc nauigauerim, latentes in regno contra me inimicitias non ignorans. Tu pater imprudens me perdidisti, tu compulisti ut darem accusandi tempus inuidiæ. Verùm ad indicia veniam. Ecce adsum, terra marique nihil usquã patricida perpeffus. Sed nondum me hoc argumento diligas. nam & apud Deum, & apud te pater, condemnatum me esse scio. Condemnatus autem deprecor, ne aliorum tormentis fidem habeas, in me deferatur ignis, per viscera mea pergant instrumenta pœnatum ne parcas scelesto corpori. Nam si patricida sum, tormentorum expers mori nõ debeo. Talia cum lacrymis ac eiulatu vociferans, & omnes alios, & Varum ad misericordiam prouocauit: solùm autem Herodem, quo minus fleret, iracundia contine-

a Nicolau bat, documētis veris intentum. Ibi^a autem Ni-
iusu Regis colaus, iussu Regis, multa de Antipatri callidita-
contra An- te præfatus, & misericordiæ spem abstulit, & a-
tipatrum a- ttocissimam accusationem instituit, cuncta qui-
tracissimam dem regni maleficia illi ascribens: maximè ve-
accusatio- rò fratrum interitum, quos ipsius calumniis in-
nē instituit. terfectos esse demonstrans, etiam superstitibus eum insidiari quasi successionis capeatoribus asfirmabat. Nam qui patri venenum parasset multo minus à fratribus abstineret. Cum autem ad veneni probationem venisset, per ordinem proferebat indicia, etiam de Pherora crimen exaggerans, veluti illum quoque Antipater fratricidam fecisset, corruptisque Regis amicissimis: scelere omnem domum repleuisset. Atque b ita multis aliis dictis & probatis perorauit. Varus autem cum respondere iussisset Antipatrum, & ille nihil amplius eloentur, quam Deus testis est in.

b. Peroratio
Nicolai.

& innocentia mea, silensque iacet, venenum
 petiit, idque accipiam damnatorum capitis ex
 custodiis bibendum dedi: eoque statim mor-
 tuo, quædam in secreto cum Herode sermoci-
 natus, gesta in concilio Cæsari scripsit: postero-
 que die inde discessit. Nihilque minus Rex
 Antipatro vinculis tradito, cladis suæ nuncios
 ad Cæsarem misit. Post hæc Salomen appetisse
 insidiis arguebatur Antipater. Quidam enim è
 servis Antiphili Roma venerat, epistolas ferens
 cuiusdam Acme nomine, ancillæ Iulæ: quibus
 ad Regem scriptis, indicauerat Salomes epistola
 inter literas Iulæ reueria, clam ei beneuolen-
 tiæ causa misisse. Ipsius autem Salomes' episto-
 lis & maledicta in Regem acerbissima, & ac-
 cusatio maxima continebantur. Sed hæc ab Anti-
 patro crant fictæ: isque Acmen pecunia corru-
 ptam, ad Herodem eas mittere persuaserat. Epi-
 stola enim eiusdem mulierculæ ad ipsum scri-
 pta id prodidit, cuius verba hæc sunt. Sicut vo-
 uisti patri tuo scripsi, & alias epistolas misi,
 certo sciens, Regem sorori suæ minimè posse
 parcere, si eas recitauerit. Bene autem facies si
 consumptis omnibus pollicitationum tuarum
 nemor fuerit. Hæc epistola & quæ in Salomen
 sunt composita deprehensis, Regem subiit cogi-
 tatio, ne forè etiam Alexander falsis epistolis
 uisus oppressus: quodque penè sororè propter
 Antipatrum occidisset anxius erat. Itaque non
 ultra cunctatus, quod minus ab eo sumeret o-
 mnium causa supplicium: sed ne propositis sa-
 tisfacere, graui morbo impeditus est. De Acme
 imen ancilla, & in Salomen fictione constata,
 edidit literas ad Cæsarem, ac propterea testamè-
 ntum, mutato, exemit nomen Antipatri, Regemque
 scripsit Antipan, præteritis Archelao & Phi-
 lippo natiu maioribus. nam & hos Antipater

An. mundi
 3961. Ante
 Christi. natū
 3.
 a Venenum
 in quodam
 capitu dam-
 nato proba-
 tur.

Alia ad-
 uersus Anti-
 patrum ac-
 cusatio.

Herodes
 de Ant. pa-
 tro supplicium
 sumere cogi-
 tat, propter
 eaque nomē
 ipsius in te-
 stamento de-
 let.

An. mundi
4963. Ante
Christ. natū
I.
 infimulauerat. Cafari autem post alia pecunia-
 ria munera mille talenta, & vxori eius ac filiis,
 itēque amicis & libertis, propē quinquaginta:
 ceterisque omnibus agrorum & pecuniarum
 non parum distribuit, ac sororem Salomen lucu-
 lentissimis donis honorauit. In testamento qui-
 dem ista correxit.

De aquila aurea, mortēque Antipatri & Herodū.

CAP. XXI.

Ant. li. 17.
cap. 8.
MOrbus autem ingrauescebat, quod eum se-
 nectus pariter ac mœror vrgeret, & annos
 iam septuaginta natus esset, & filiorum cladibus
 animum adeo habebat afflictum, & nec bona va-
 letudine quicquam iucunditatis admitteret. A-
 etiozem autem faciebat ægrotudinem, quod An-
 tipater viueret. Hunc enim non obiter & aliud
 agens, sed cum ipse conualuisset, cogitabat occi-
 dere. Ad has ei calamitates accidit etiam popu-
 li quidam tumultus. Erant in ciuitate sophistæ
 duo, qui summè scire leges patrias videbantur,
 & propterea per omnem gentem maxima glo-
 ria prædicabantur. Iudas filius Sepphorzi, & al-
 ter Margali Matthias. Hos non pauci adoles-
 centium sectabantur, cum leges exponerent, &
 in dies singulos puberum exercitum congre-
 gabant. Qui cum Regem audissent mœrore ac
 morbo tabescere, apud notos loquebantur, op-
 portunum iam tempus esse, vt Deus vindicare-
 tur, fabricatæque aduersus leges patrias opera
 destruerentur. Siquidem in templo nefas sit,
 imagines, aut vultus, aut cuiuslibet animalis co-
 gnomine simulacrum haberi. Hoc propterea
 dicebatur, quod supra maximam portam tem-
 pli Rex aquilam collocauerat auream. Eam-
 que tunc monebant sophistæ vt tollerent: pul-
 chrum esse dicentes, etiam si quod inde peri-
 culum

a Iudas &
Matthias po-
pulum vt a-
quilam au-
ream tolle-
rent, hortan-
tur.

culum immineret, pro legibus patriis mori non recusare: sic enim decedentibus, & animam immortalem & bonarum rerum sensum perseverare perpetuò: minus autem fortes & sapientiæ suæ nescios amare animam imperitia: magisque morbo cupere, quàm virtute defungi. Dum hæc illi differerent, rumor subito peruiagatur, Regem ferè iam mori, vnde etiam confidentes adolescentes coronam adorti sunt: ipsòque meridie, quum plurima multitudo versaretur in templo, crassis demissi funibus, aquilam ex tecto auream securibus abscidebant. Qua re statim Regis duci nunciata, non parua ille manu comitatus ad templum currit: & propè ad quadraginta iuvenes comprehensos Regi exhibuit. Qui² primum interrogati, an aquilam ipsi auream concidere ausi essent, fecisse confessi sunt: deinde quo iubente, lege patria, responderunt. Cum verò, quid exultarent tantum, quibus mors immineret, ab his quaereretur: quia post mortè bonis plurimis frui sperarent, asseruerunt. His itaque Rex commotus magnitudine iracundiæ morbum superat, atque in concionem procedit. Deinde multum in eos quasi sacrilegos inuectus, & quod occasione legis patriæ quædam maiora cecassent, velut impios supplicio dignos esse iudicauit. Populus autem metuens ne per multos quaestio iret, precabatur, ut primum facinoris suasoribus, deinde in eo deprehensis poenæ subditis, cæteris indignationem remitteret. Tandem igitur exoratus, & ipsos Rex qui funibus demissi erant cum sophistis viuos incendi: & reliquos qui vnâ cõprehensi sunt ut truncandos carnificibus tradidit. Hinc & totum eius corpus morbo occupatum variis doloribus differebatur. nã febris qui eum non mediocriter erat, peruligo autem inter-

An. mundi
3963. *A*
Christo nato
I.

a Iuvenes
qui aquilam
auream ab-
sciderat, ab
Herode de-
ducti, exa-
minantur.

b Iuvenes
cũ Sophistis
capitis dāna
ti, interficē-
tur.

c Herodes
variis mor-
bis vexatur.
Ant. lib. 17.
cap. 9.

Ann. mundi
3963. A
Christo na-
to 1.

terabilis habebat omnem corporis superfluitatem. Assiduus autem vexabatur coli tormentis, pedesque tanquam ex intercutis vitio tumuerant. Quin & inflatio ventriculi, putredoque vitilis membri vermiculos generans, ac præterea creber anhelitus, & irrupta eum suspiria membrorumque omnium contractio fatigabat: ut, qui hæc ad diuinitatem referrent, violationem eam esse dicerent sophistarum. Ille autem, quamuis cum tot morborum cruciatibus luctaretur, vitæ tamen cupidus erat, & remediis excogitatis salutem sperabat. Denique^a Iordanem transgressus, apud Calliroen aquis calidis utebatur, quæ in lacum feracem bituminis, qui Asphaltites vocatur, effluentes, pro dulcedine potui sunt. Ibi autem corpus eius, quod medicis oleo calidiori foveri placuerat, in solium plenum demersum ita dissolutum est, ut etiam lumina quasi mortuas resoluta torqueret. deinde perturbatis qui eum curabant, ad clamorem quidem illorum respicere visus est. desperata vero salute, militibus quinquagenas drachmas, multamque pecuniam rectoribus atque amicis diuidi iussit. Cùm^b Herodimor autem rediens ad Hierichunta venisset, attractum minatur. iam bili correptus, & penè ipsi morti minabatur: factumque nefarium excogitauit. Collectos enim^c Roma literas, quibus cui nomen est Hippodromus, concludi præcipit. Deinde Salome sorore & Alexam marito eius ad se vocatis: scio, inquit, mortem meam festis teremptam, gaudiis celebraturos esse Iudæos. Verum per alios lugeri potero, & præclarissimos honores se pulchre assequi, si quæ præcipio feceritis. Hos damnatum viros qui habentur in custodia, cum animam efflauero, statim militibus circumdatos occidere: ut etiam inuita omnis mihi Iudæa, omnisque domus illacrymet. Et simul his mandatis, legatorum

rum quos Romam miserat epistolæ sunt alla-
 re, quibus Acmen ancillâ Iuliz iussu Cæsaris in-
 teremptam, & Antipatrum morte damnatū ef-
 se indicabatur. Quin & si pater eum in exilium
 dare mallet, id quoque permisisse Cæsarem, seri-
 ptum erat. Herodes autem paululum hoc nun-
 cio recreatus, doloribusque rursus victus (nā i-
 media tussisque pariter violentia distendebatur)
 fatum præuenire conatus est: sumptoque malo.
 etiam cultellum poposcit: lectum enim come-
 dere cōsueverat. Deinde^a circumspēcto ne quis^a *Herodes*
 arbiter impediret, tanquam se percussurus dex-*doloribus vi-*
 teram sustulit. Cū verò Achiabus consobri-*bus, sibi ipsi*
 nus eius accurrisset, manūque continuisset, v-*violētā ma-*
 latus maximus in regia statim, quasi Rex mor-*nos inferre*
 tuus esset, excitatus est. Eoque properē audito,*cogitat.*
 Antipater fiduciam recepit, lætūque iam custo-*Ant. lib. 17.*
 des promissa etiam pecunia, rogabat, ut se solue-*cap. 16.*
 rent atque dimitterent, quòdeorum princeps
 non solum ne fieret obstiit, sed etiam Regi ve-
 lociter nunciauit. Ille autem fortius exclamans,
 quā vires ægrotantis valebant, continuò satel-
 litibus missis^b occidit Antipatrū: mortuūque^b *Mors An-*
 sepeliri præcepit in Hyrcanio. Deinde rursus^c *ticipatri.*
 corripit testamentum, & successorem quidem
 Archelaum natu maximum Antipæ fratrem
 scripsit, terrarcham verò Antipam. Post inter-
 ium autē filij, quinque diebus exactis moritur:
 annos quidem trigintaquatuor, ex quo interfe-
 cit Antigonom, regno potitus: triginta verò &
 septem, postquam Rex à Romanis declaratus
 est. Et in aliis quidem omnibus, secunda fortu-
 na usus est, si quis alius. Regnum enim quod pri-
 vatus sibi quæsierat, tanto cōservatum tempo-
 re, filiis suis reliquit. In rebus autem domesti-
 cis infelicissimus fuit. Salome autem, antequam
 esciret mortem Regis exercitus, cum marito

An. mundi progressa, viñctos abseluit, quos occidi man-
3963. *A* dauerat: ipsum dicens {mutasse consilium
Christo nato & vñumquenque iussisse domum dimitti. At-
1. que ita post horum abitum militibus indi-
Ant. lib. 17. catur. Quibus * in concionem cum aliá turba in
cap. 12. amphitheatrú apud Hierichunta collectis, Pto-
a Militibus lemæus anuli Regis custos, quo signare solitus
ac multitu- erat, & fortunatum illum cœpit dicere, & multi-
dini Regu- tudinem consolari. Relictámque ab eo militi-
mors nuncia- bus epistolam recitauit, in qua multum roga-
tur. bat, vt beneuolo animo succëssores suos fove-
 rent. Deinde post epistolam testamentum lege-
 bat, in quo Philippum quidem hæredem Tra-
 chonis: proximarúmque regionum: terrarcham
 b Archelaus vñ, sicut suprâ diximus, Antipam: Regem b au-
 post patrú tem Archelaum scripserat, eidémque annulum
 obitum Rex ad Cæsarem ferre madauerat, assignatámque re-
 declaratur. gni administrati noticiam. Omnium nanque di-
 spositionum suarum dominum & confirmatoré
 Cæsarem esse voluit, cætera verò seruari iuxta
 superius testamentum. Quo perlecto cõfestim
 clamor secutus est omnium Archelaogratan-
 tium: militesq. per cuneos & populus adeuntes,
 suámq. promittebant, Deique benevolentiam
 precabantur. Hinc ad sepeliendá Regem operam
 e Qua muni contulerunt. Nihil e auté munificentia præter-
 ficientia He- misit Archelaus, sed omné ornatum extulit re-
 xodes sepul- gium in funeris pompa ducendú. Lectus quippe
 tus. totus erat gemmis auróque distinctus, thorax au-
 tem purpura variatus, corpusque super eum ve-
 latum itidem purpura. Capiti autem diadema e-
 rat impositum, corona verò desuper aurea, sce-
 ptrúmque in dextera, & circa lectum filij cum
 propinquis, præterea satellites agménque Thra-
 cium Germanique & Galli, velut ad bellum in-
 structi omnes antecedeabant. Cætera verò mili-
 tam manus armata, ducésque suos ordinúmque
 principes

DE BELLO IYDAIC. LIB. II. 93
principes sequebantur decenter. Quingenti au-
tem serui ac liberi odores ferebant: corpus au-
tem per ducenta stadia portatum est in castel-
lum Herodion: ibique secundum ipsius Regis
mandata sepultum est. Et Herodis quidem Re-
gis hic finis fuit.

SVMMA CAPITVM LIBRI II.
DE BELLO IYDAICO.

- I. De successoribus Herodis, & ultione direpta
aquila aurea.
- II. De pugna & strage Hierosolymis inter Iu-
daeos & Sabinianos.
- III. De Vari gestis circa Iudaeos crucifixos.
- IIII. De ethmarcha Iudaeorum instituto.
- V. De subditiōis falsōq. Alexandro, eoque de-
prehensō.
- VI. De Archelāi exitio.
- VII. De Simone Galilaeo, & tribus sedit apud
Iudaeos.
- VIII. De Pilati regimine.
- IX. De superbia Cañ, & Petronio Praside.
- X. De imperio Claudij & regno Agrippa ac
morte.
- XI. De variis tumultib. in Iudaea & Samaria.
- XII. De tumultibus in Iudaea sub Felice.
- XIII. De Praefidis Iudaea Albino & Floro.
- XIIII. De Floro seniente in Iudaea Caesariensi &
Hierosolymitanos.
- XV. De alia oppressione Hierosolymitarum dolo
Flori.
- XVI. De Politiano tribuno, & oratione Agrippa
ad Iudaeos, ad obediendum Romanis hor-
tentem.
- XVII. Decepta rebellione Iudaeorū, claudij Romani.

FLAVII IOSEPHI

- XVIII. Decade Anania Pontificis, Manaheni, & militum Romanorum.
- XIX. De Iudeorum maxima strage Casarea & in omni Syria.
- XX. De Iudeorum alia gravicide.
- XXI. Iudaei Alexandria occisi.
- XXII. De clade Iudeorum, autore Cestio.
- XXIII. De pugna Cestii contra Hierosolymam.
- XXIV. De obsidione Hierosolymae à Cestio, & strage.
- XXV. De Damascenorum sanitia in Iudeos, deq. Iosephi studiu in Galilaea.
- XXVI. De Iosephi periculis & cuasione, & Ioannis Giscalae malitia.
- XXVII. Tiberias à Iosepho recuperatur & Sepphoris.
- XXVIII. Quomodo Hierosolymita b. Iosepho preparaverint deq. Simonis Giora tyrannide.

De successoribus Herodis, & ultione direpta aurea aquila.

CAP. I.

Anno mudi

3964. A

Christo nato

2.

Ant lib. 17.

cap. 11.

a Lullus &

epula Ar

chelai.

RACHELA^o autem Romam proficiscendi necessitas urbarum novarum principium fuit. Dich. enim septem in lugendo patrem consumptis, epulisq. feralib. prolixè populo exhibitis (Hic autem mos apud Iudzos necessariò multos ad inopiam redegit: nam qui eum neglexerat, impius aestimabatur) candida veste indutus procedit ad templu. Ibique variis fauorib. exceptus à plebe, ipse quoq. in excelso tribunali. solioq. aureo residens, humanissimè vulgus admisit: eisq. & quòd sepulcrum patris sedulo curavissent, gratias egit, & quòd sibi quasi certò iam Regi, magnos honores habuissent. Verum se tamen ait non potestate solum inieum, sed etiam ipso Regis

Regis nomine tēperare, donec à Cæsare sibi fuerit confirmata successio, qui etiā testamento reum esset omniū dominus constitutus. Idcirco enim se apud Hierichuntia voluntati exercitus restitisse, cum sibi diadema voluisset imponere.

Cæteram^a pro alacritate ac beneuolentia, quæ militib. ac populo plenā se vicissitudinē relatum, si ab his quorū etiā esset imperium, certus Rex declaratus fuisset. studiūq. sibi esse, vt erga illos rebus omnibus parte melior appareret, His gauisa multitudo, statim eius mentem ma-

gnis tentare petitionib. cœpit. Nāq. alij tributa levari, alij vestigalia tolli, quidā solui custodias acclamabant. Cunctis autem postularis, in gratiam populi facilē annuebat Archelaus. Deinde celebratis hostiis, cum amicis erat in epulis. Ec-

cebat autem subito post meridiem congregati nō pauci nouarum rerum studiosi, vbi communis uictus de Rege cessauit, propria lamenta suscipiunt, flentes eorum casum, quos propter abscentiam ex porta templi aquilam autem Herodes morte damnauerat. Dolor autem non occultus erat, sed clarissimis quæstibus, fletūq. iusto & planctu ciuitas personabat, virorum causa videlicet, quos pro templo ac legibus patriis in-

teritisse dicebant. Eorum autem mortis pœnas, ubi illis quos Herodes pecunia donasset, repetendas esse clamabant: ac primum, quem is con-

stituerat pontificem reiciendum, aliūq. pietate præstantem, magisq. potum optari debere. Quibus etsi mouebatur Archelaus ad uisionem, tamen eum profectionis festinatio cōtinebat metuentem, ne si multitudinem reddidisset inimicam, motu eius impediretur. Quam obrem monendo magis quàm vi experiebatur sedare turbatos: missōque magistro militum, vt quiescerent, eos rogabat. Sed illū seditionis au-

Ann. mundi
3964. *A*
Christo nato
2.

a Archelaus
subditis suis
omnem be-
neuentiam
& fauorem
pollicetur.

b Seditio pro
pter Sophi-
stas ob absce-
sam ex por-
ta templi a-
quilam au-
team truci-
datos, coar-
ta.

Ant. lib. 17.
cap. 12.

c Archelai
in seditiones
benignitas.

Anno mōdi
 3964. *A*
Christ. nat.
 2.

a Pascha
plurima vi-
ctimarum
copia cele-
bratur.

b Tria mil-
lia Iudaorū
in Paschate
trucidantur

tores, ubi ad templum venit, prius quàm verbum faceret, lapidibus proturbarunt & aliis post eū mulcendi sui gratia missis, multos enim legabar Archelaus, iracundè omnia responderunt: neque si numero aucti fuissent, ociosi fore videbantur. Itaq. astante azymorum die festo, qui apud Iudæos Pascha vocitatur, plurima victimarum copia plenus, infinita quidem ad templum ex agris multitudo religionis causa descendit: cum illi qui sophistas lugebant in templo consisterent, nutrimenta seditioni quærentes. Hoc autem metu Archelaus, antequam omnem populum morbus iste corrumpere, cohortem militum & tribunum qui etiam seditionis principes comprehenderent, eò dirigit: contra quos omne vulgus excitatum, multos lapidum ictibus interfecit: saucius verò tribunus vix elabitur. Et illi quidem statim, veluti nihil mali actum esset, ad celebranda sacra conuersi sunt. Sed Archelao sine eade iam multitudo comprimi non posse videbatur. quonobrem totum illi inmisit exercitum, pedites per ciuitatem simul omnes, equitesq. per campum: quibcum sacrificiis occupatos singulos inuasissent, propè ad tria millia hominum occidunt: reliquam verò manum per montes proximos dissecerunt. præcones autem sequebantur Archelaum, iussu eius vnumquemque ut domum recederent admonendo. Itaq. cū et neglecta diei festiuitate, abiit. ipse aut cum matre, nec non & Popla & Ptolemæo, & Nicolaï amicis, ad mare descendit: relicto Philippo regni Procuratore, itémq. rerū familiarium curatore. Vna verò egressa est cum filiis suis Salome, fratribq. Regis filij, genèr. specie velut Archelao ad obtinendā successionem adiumento futuri: certa verò causa, quæ contra leges in templum admissa fuerant, delaturi. Interea fit illis

Cæsares

Cæsare obuiam Sabini^a Syriæ procutator, ad Iudæam veniens, ad pecunias custodiendas Herodis, quem ulterius progredi Varus inhibuit, multis accitus Archelai precib. intercedente Ptolemæo. Et tunc quidem Sabinus in gratiâ Varineq. ad arces venire pperauit, neq. thesauros paternæ pecuniæ clausit Archelao: sed vsq. ad cognitionem Cæsaris se otiosum esse pollicitus, apud Cæsaream cōmorabatur. Postea verò quàm sibi obstantiū vnus Antiochiam petiit, alter hoc est, Archelaus Romam nauiganit, maturè profectus in Hierosolymam, Regiam tenet: custodūmq. principib. itēmq. dispensatorib. euocatis, rationes pecuniarum discutere conabatur, & arces occupare tentabat. Non tamen immemores Archelai mandatorū custodes erāt, sed in obseruādo singula quæq. perseuerabant, causam custodiz magis Cæsari quàm Archelao tribuentes. Ad hoc autē Antipas quoque de regno certabat, postea iore superius Herodis testamentum firmitus esse defendens, in quo Rex ipse Antipas fuerat scriptus: eiq. se tam Salome quàm multi alij cognati, qui cum Archelao nauigant, suffragio fore promiserant. Ducebat autem secum matrē, fratrēmq. Nicolai Ptolemæū, in quo profide apud Herodem probato, nō nihil videbatur esse momenti. Namq. illi fuerat amicorū charissimus. Oratori autē Irenzo propter dicendi acrimoniam plurimū confidebat: vnde etiam qui se monuerant, vt Archelao pro ætatis merito & secundi testamenti voluntate cederet, audiendus esse non censuit. Romæ verò migrauerunt ad eum cunctorum studia propinquorum, quibus inuisus erat Archelaus, quique præcipuè liberi omnes suiq. iuris esse cupiebant: & aut Romano magistratu administrari, aut si hoc nō impetrarent, Antipam Regem habere. Ad hoc

Anno mūdi
3964. A
Christo nato
2.

a Sabinus ad
pecunias cu-
stodiendas
& arces oc-
cupandas ad
Iudæam ve-
nit.

Ant. lib. 17,
cap. 13.

b Antipas
posteriore su-
perius Hero-
dis testamē-
tum firmitus
esse defen-
dens, de re-
gnocertat.

Anno mudi etiam Sabini ope nitebatur Antipas, qui Archelaum per epistolas accusauerat apud Cæsarem, 3927. *A* Antipam verò multum laudauerat. Itaque digesta crimina Salome & cæteri qui cum ea sentirent, Cæsari tradiderunt: & post eos Archelaus gestorum suorum perscripta capitula, patrisque annulum per Ptolomæum, rationeque ad per epistolas ministracionis intronisit ad Cæsarem. Ille autem secum premeditans ea quæ ab vtraque parte dicerentur, vbi & regni magnitudinem, multitudinemque reddituum animaduertis, atque insuper Herodis familiam numerosam, perlectis etiam Vari ac Sabini literis, optimates *b* Romanorū ad concilium vocat, in quo tunc primū ex Agrippa ac filia sua natum Caium sedere iussit, filiū adoptiuum: atque itaque ita patribus prosequendi copiā dedit. Igitur Salomes filius Antipater (nam que is erat orator acerrimus eorum qui aduersabantur Archelao) accusationem proposuit, insimulans Archelaū quasi verbis quidē de regno videretur contendere, re autem vera iam dudum Rex esset effectus, & apud aures modo Cæsaris caullaretur, quem iudicē successionis expectare noluisse. Nam post Herodis mortem, quibusdā ut diadema sibi imponerēt subornatis, Regis eū more in solio aseo residentem, partim ordines militiæ permutasse, partem condonasse promotiones: & insuper his omnia annuisse populo, quæ velut à Rege impetranda petiisset: maximorūque reos criminū, quos pater suus vinxerat, absoluisse: qui cum ista fecisset, modò regni vmbra à domino postulaturus venisset, cuius sibi corpus ipse rapuisset, ut non rerū sed vocabulorum dominum esse Cæsarem demonstraret. Ad hæc ei, quod etiam luctum patris assimulasset, obiciebat: cum interdū quidem personam componeret in merore, noctū verò ad cōmessatio-

nes usque potaret. Denique seditionem vulgi ex hac indignatione constatam esse dicebat. Totius enim orationis suae vires, eorum multitudinem qui circa templum caesi fuerant, astruebat. Hos enim ad diem festum quidem venisse: ad hostias verò, quas ipsi mactandas venerant, crudeliter esse iugulatos, tantumque in templo funerum esse congestum, quantum nullum ab externis illatum bellum implacabile congefisset. Itaque huius crudelitatis Herode praescio, ne spe quidem regni unquam eum dignum esse visum, nisi cum sanae mentis inops erat, animo deterius agrotante quam corpore, & quem in secundo testamento successorem scriberet, ignorabat: praesertim qui priore testamento successorem scriptum in eisare nihil posset quod incolumi corpore, omniisque vicio purgata mente fecisset. Ut tamen qui firmus esse ponat morbo laborantis arbitrium, ipsum se Archelaum abdicasse Regia dignitate, multis in eam contra leges admissis. Nam qualem fore si acciperet à Caesare principatum, qui ante quam acciperet, tantum populum peremisset? Multa in hunc modum persecutus Antipater, multis ex numero circumstantiam propinquorum in singula crimina testibus exhibitis peroravit. Surrexit autem Nicolaus defensor Archelai, & ante omnia eadem in templo necessario factam esse perdocuit: nam quorum necis argueretur, non regni solum, sed etiam ipsius iudicis, id est, Caesaris hostes fuisse: aliorum autem criminum suos auctores ipsos demonstravit. Secundum verò testamentum idcirco ratum manere postulabat, quod Herodes in eo successoris sui hereditatem Caesarem constitueret, nam qui tantum sciret, ut rerum domino potestate sua cederet, nec unquam in heredis errasse iudicio, sed sano corde quem constitueret elegisse, qui per

*An mundi
3934. Antea
nat. Christ.
30.*

*a Antipater
totius oratio
nis suae vires
in Archelaum
exacuit.
Testamentum
agrotante
Herode mu-
tatum.*

*c Antipater
contra Ar-
chelaum.
d Nicolaus
defendit Ar-
chelaum.*

An. mundi.
3964. A
Christo nato
2.

^a Archelaus
ad genua
Cæsaris ac-
cidit.
^b Cæsaris er-
ga Arche-
laum beni-
gnitas &
humanitas.

quem constitui deberet non ignoravit. Cum au-
tem omnibus expositis, etiam Nicolaus peroraf-
set, in medium progressus^a Archelaus, ad genua
Cæsaris accidit ocyus. Quo bperbenignè Cæsar
erecto, quod paterna quidē successione dignus
esset, ostendit: certum verò nihil pronunciauit.
Sed illo die dimisso concilio, secum ipse de co-
gnitis deliberabat, utrum ex his qui testamento
continerentur, aliquem regni oporteret consti-
tui successorem, an toti familiæ distribui princi-
patum. Multitudo enim personarum egere sub-
sidio videbatur.

*De pugna & strage Hierosolymis inter Iu-
daeos & Sabinianos.*

CAP. II.

Ant. lib. 17.
cap. 14.

^c Seditio in
Hierosoly-
ma.

^d Sabinus ar-
ces occupa-
re, ac Regis
pecuniis po-
tiri conatur.

Sed antequam de his quicquam statueretur
à Cæsare, mater Archelai Malthace morbo
corrupta moritur. Et variæ literæ de Syria perla-
tæ sunt, Iudæos defecisse nuntiantes: quod Va-
rus fore prospiciens, in^c Hierosolymam postquā
Archelaus nauigarat, ascendit, ut incentores
seditionis prohiberet. Et quia multitudo cessa-
tura non videbatur, ex tribus quas ex Syria du-
xerat secum legionibus, vnam in ciuitate reli-
quit: atque ita in Antiochiam ipse remeavit. At
Sabinus cum postea in Hierosolymam venis-
set, causas nouarū rerum Iudæis præbuit: modo
vim custodibus, ut^d sibi arces traderent, adhiben-
do, nunc malignè Regis exquirendo pecunias.
Non autem solis relictis à Varo militibus fre-
tus erat, sed etiam seruatorum suorum multitudi-
ne, quos etiam omnes armatos avaritiæ mini-
stros habebat. Festo autem quinquagesimo die,
quæ Pentecoste à Iudæis vocatur: septies sep-
tem diebus exactis rediens, ex eorum numero
vocabulū nacta non religionis solennitas popu-
lum,

lam, sed indignatio congregauit. Denique con-
 cursus infinitæ multitudinis ex Galilæa, itémq.
 Idumæa & Hierichunte, trānsque Iordanē po-
 sitis regionibus, factus est: cum indigena ex ipsa
 ciuitate populus Iudæorum, & numero simul &
 alacritate præstaret: & ^a in tripartita manu ter-
 na castra collocauerunt, vna in septentrionali
 regione templi, altera in meridionali Hippo-
 dromum versus, tertiâque in occiduo prope
 Regiam tractu, circumfessósque Romanos vn-
 dique obsidebant. Sabinus autem multitudine
 pariter, eorúmque spiritus perterritus, crebris
 quidem Værum nunciis precabatur, vt quàm
 maturè ferret auxilium, quasi occasione delen-
 da legione, si quid moræ interuenisset. Ipse ve-
 rò in altissimam castelli surrim, quæ Phasaëlus
 vocabatur, euadit, fratris Herodis cognominè,
 quem Parthi necauerunt. Hinc legionariis, vt
 in hostes irruerent, signum dabat. Nam præ ti-
 more nec ad eos quibus ipse præerat, descende-
 re audebat. Eius autem præcepto milites obe-
 dientes, in templum volant, vehemētique cum
 Iudæis pugna configunt: in qua dum nemo de-
 super adiuuaret, imperitos belli peritia supera-
 bant. Postea verò quàm multi Iudæi porticibus
 occupatis, à vertice telis eos appetebant, pluri-
 mi conterebantur: & neque ex alto iaculantes
 vlciſci facilè poterant, neque cominus dimican-
 tes ferebant. ab ^d vtrisque tamen afflicti succē-
 dunt porticus, opere, magnitudine atque orna-
 tu mirabiles. ibique tum multi flamma subito
 comprehensū aut ea consumebantur, aut in ho-
 res desilientes ab ipsis occidebātur: alij terror-
 um cedentes præcipitabantur ex muro: nōnul-
 i desperata salute, incendiij periculum suis gla-
 diis præueniebant. Qui tamen ex moribus ob-
 rependo in Romano fecissent impetum, metu

Ann. mundi
 3964. A
 nato Christo
 2.

a Iudæi tri-
 partita ma-
 nu terna ca-
 stra collo-
 cant.

b Sabinus in
 altissimam
 castelli tur-
 rim euadit.

c Pugna Iu-
 dæorum cū
 Romanis.

d Romani
 porticus suc-
 cendunt.

An. mundi
 3764. *A*
naso Christo
 2.

attoniti nullo negotio subigebantur: donec omnibus aut interemptis, aut timore disiectis, thesauro Dei defensoribus destituto manus milites attulerunt, & quadringenta ex eo talenta diripuerunt: quorum quæ furto sublata non sunt, conquisiuit Sabinus. At Iudæos multo plures, magisque pugnaces, tam virorum quam opum interitus in Romanos contraxit. Obsessaque his Regia minitabantur exitium, nisi quamprimum inde secederent: Sabino, si vellet, vna cum legione abeundi copiam pollicentes. Quibus opitulabantur regionum plurimi, qui ad eos sponte transfugerant. Pars tamen bellicosior erat, Sebastenorum tria millia, hisque Rufus & Gratus præpositi, vnus peditum rector, at verò equitum Rufus: quorum vterque vi corporis atque prudentia, etiamsi nullam manum obediētem haberent, magnum tamē momentum belli Romanis addidissent. Itaque Iudæi quidem instare obsidioni, simul & castelli mœnia tentantes, & ad Sabinum clamantes, vt discederet, neu impediret habituros tanto post tempore patriā libertatem. Sabinus autem quamuis optaret euadere, fidem tamen pollicitationibus non habebat: sed eorum lenitatem, insidiarum esse illecebram suspicabatur: simulque auxilium Vari Antiq. lib. sperans, obsidionis periculum perferebat. Eodem tempore per Iudæam plurimis locis tumultus erat, multosque ad regni cupidinem tempus impulerat, Nam in Idumæa quidem duo millia veteranorum, qui sub Herode militauerant, congregati, armisque instructi cum Regis decertabant: quibus Achiabus Regis cōsobrinus, ex vicis munitissimis repugnabat, campestre prælium declinando. In Sepphori autem Galilææ, Iudas filius Ezechiz latronum principis, ab Herodo quondam Rege capti, qui

tunc

tunc illas regiones vastauerat, non parua multitudine collecta, ruptisque regiis armamentariis, & omnibus quos circa se habebat armatis, contra potentiae cupidos manus mouebat. Trans^a flumen quoque Simon quidam ex Regiis seruis, pulchritudine simul & vastitate corporis fretus, imposito sibi diademate, cum latronibus quos congregauerat ipse circuiens, & apud Hierichunta Regiam, & multa alia magnifica diuersoria igni corruptit, facile sibi praedam ex incendio comparans. Omnesque habitationes, in quibus aliquid decoris erat, concremasset, nisi Gratus Regionum peditum rector, ex Trachone sagittarios: itemque Sebastenorum pugnacissimos ducens, properasset occurrere. Vbi peditum quidem in pugna multi consumpti sunt: ipse autem Simonem compendio praenit, ardua valle fugientem, & ex transuerso percussus in ceruice deiecit. Incensa sunt autem & quaecunque Iordani proximae fuerunt sedes Regiae, apud Betharantes, quorundam aliorum manu conflata ex locis vltioribus. Tunc etiam ^b Athron- pastor quidam, cui nomen Athrongeus, regnum gauis affectare ausus est, quod ut speraret, vi corporis animaeque fiducia mortem contemnentis impulsus est, ac praeterea fratrum quatuor sibi similium robore, quorum singulis tanquam ducibus & sarrapis attributa manu armatorum, ad incursus utebatur. Ipse autem veluti Rex maiora negotia procurabat. Et tum quidem etiam diadema sibi imposuit. Non paruo autem post tempore, cum fratribus suis vastando territoria, & occidendo praecipue Romanos, itemque Regios, perseueravit: cum nec Iudaeorum quisquam effugeret, qui lucrum aliquod ferens venisset in manus. Ausi sunt etiam apud Ammanthem repperitum Romanorum agmen circumuenire, qui

Ann. mundi
3964. *A*
nato Christo
2.

a Simon Re-
gius seruum
Diadema
sibi ponit.

Athron-
pastor
quidam re-
gnum affe-
ctat.

Ann. mundi 3964. *A* frumenta legionem atque arma portabant. Vbi
nato Christo 2. *A* Arium quidem centurionem & quadraginta
 fortissimos iaculis confecere: ceteri verò in eo-
 dem periculo constituti, auxilio Grati qui cum
 Sebastenis aduenit, elapsi sunt. Multis in hunc
 modum contra indigenas, hémque alienigenas
 per omne bellum gestis, post aliquod tem-
 pus tres ex his comprehensi sunt: natu quidem
 maximus ab Archelao, duo verò qui ætate se-
 quebantur, in manus Grati ac Ptolemæi delati.
a Finis & exitus belli. Nam quartus Archelao pactione concessit. Sed²
 hic finis eos postea secutus est. Tunc autem la-
 trocinale bello cunctam inflammabát Iudæam.

De Vari gestu circa Iudæos crucifixos.

C A P. III.

Ant. lib. 17. cap. 16. *b Varus* Varus^b autem acceptis Sabini & principum
manu cōtra Iudæos fert suppressas. literis, toti legionem metuens, opem his
e Varus ca Varus^c ferre properabat. Itaque cum duabus reliquis
stellis oppi- *dis ac ciuita* legionibus, & quatuor alis equitum, in Ptole-
tibus quibus- *dum Iudæo* maïda profectus, eodem Regum atque optima-
rum potitur. tum auxilia conuenire iussit. Ad hæc à Berytiis
 etiam, cum per eorum transiret oppidum, mil-
 le & quingentos accepit armatos. Vbi verò in
 Ptolemaidem tam cætera manus auxiliorum,
 quàm propter Herodis inimicitias Aretas Rex
 Arabum non cum exiguo numero equitum pe-
 ditumque peruenit, statim exercitus partem in
 Galilæam, quæ Ptolemaidem propinqua erat, di-
 rigit, amici sui Galli filio his rectore præposito.
 Qui mox & aduersus quos ierat, omnes in fu-
 stibus oppi- gam vertit: & Sepphori ciuitate capta, ipsam
 dis ac ciuita quidem incendit, incolas verò eius seruitio
 tibus quibus- subiugauit. Varus^c autem ipse cum omni exer-
 dum Iudæo citu Samaria potitus, ciuitate quidem abstinuit,
 rum potitur. quod inter aliorum turbas nihil eam mouisse,
 de præ-

deprehendit : castris autem ad vicum positis, *Ann. mundi*
 qui appellatur Arun, Ptolemæi possessionem *3964. A*
 propterea direptam ab Arabis, & qui amicis *nato Christo*
 Herodis infensi erant, inde ad Sappho progre- *2.*
 ditur, alterum vicum tutissimum : quem simili-
 ter, omnesque reditus ibi repertos depopulati
 sunt. Cædis autem ignisque plena erant omnia,
 nec prædationi Arabum quicquam obstabat.
 Exusta est & Ammaus iussu Vari, necem Arrij a *Ammaus*
 cæterorumque indignè ferentis, habitatoribus *exusta.*
 eius fuga dispersis. Hinc ^b progressus ad Hie- *b Varus ad*
 rosolymam cum exercitu, solo visu Iudæorum *Hi rosoly-*
 castra disiecit : & alij quidem per agros abiire *mam venit*
 fugientes : qui verò intra ciuitatem degebant, *cum exerci-*
 suscepto eo, seditionis causas in alios confire *tu, at solo*
 bant, nihil quidem se penitus mouisse dicen *visu Iudæo-*
 tes, sed propter diem festum receptam necessa- *rum castra*
 rio multitudinem, in ciuitate obsessos esse po- *disiecit.*
 tius cum Romanis, quàm cum dissidentibus
 conspirasse. Ante verò obuiam ei venerant Io-
 sephus, Archelai consobrinus, & cum Grato
 Rufus, ducentes exercitum Regium, & Seba-
 stenos, & Romanos milites ornatos habitu con-
 sueto. Sabinus enim nec in os Vari venire pas-
 sus, iamdudum ex ciuitate ad mare discesserat.
 Varus autem disparitum aduersus autores tu-
 multus per agros dimisit exercitum : multis-
 que sibi exhibitis, quos minus turbulentos
 inuenisset, custodiæ tradidit : maximè ^c verò *c Varus ad*
 nocentium propè ad duo millia cruci suffixit. *duo millia*
 Adhuc autem circa Idumæam superesse decem *seditionis*
 armatorum millia nunciato, confestim Ara *cruci suffi-*
 bas domum abire iubet : quod eos non auxi-
 liantium more uti militia, sed pro sua libidine,
 & supra quàm ipse vellet, agros vastare per-
 spexit : suis autem comitatos agminibus, in ad-
 versarios properabat. Verum illi se Varo prius

An. mundi 3966. *A*nto *Christo* 4. *a Vari* *regis* *Idumaei* *factis* *ac be* *nignitas.* quàm in manus veniretur, Achiabi consilio tradiderunt. Varus² autem multitudini venia data, duces eius interrogandos misit ad Caesarem. At ille cum ignovisset exteris, in nonnullos Regis cognatos (erant enim quidam inter eos Herodis propinqui) animadvertit, quòd omnino contra Regem suum arma cepissent. Varus autem hoc modo rebus apud Hierosolymam compositis, eadèmq; legione, quæ dudum in præsidio civitatis fuerat, ibi relicta, Antiochiam rediit.

De etharcha Iudeorum institute.

C A P. IIII.

Antiq. lib. 17. cap. 17. *b Archelaum* *Iudei in ius* *vocant.* *e Aeris Iu-* *daeorum ad-* *versus Hero-* *dem eiusque* *liberos accu-* *satio.* **R**omæ^b autem Archelao alia rursus cum suæ causæ causa conflata est: qui ante seditionem permissu Vari, legati exierant, ius genti suæ liberum petitori. Erant autem numero quinquaginta, qui venerant, & astabant eis plus quàm octo millia Iudeorum Romæ degentium. Itaque convocato à Cæsare optimatum Romano- rum amicorùmque concilio in Palatini Apollinis templum, quod priuatum ipsius erat ædificium admirandis opibus exornatum, multitu- do quidem Iudeorum constitit cum legatis, cõ- tràque Archelaus cum amicis. Cognatorum au- tem amici ab utraque parte secreti erant. nam^c & cum Archelao stare propter odiũ atque in- uidiam recusabant, & cum accusatoribus con- spici pudore Cæsaris prohibebantur. Inter quos erat etiam Philippus Archelai frater, beneuolo animo duabus ex causis præmissis à Varo, vt & Archelao subveniret, etsi regnum Herodis ne- potibus eius distribui placuisset, partem aliquã mereretur. Iussis autem accusatoribus expone- re, quænam contra leges fecisset Herodes: pri- mum

mum^a non se Regem, sed omnium qui usquam
 fuissent, tyrannorum crudelissimum tolerasse
 dicebant. Deinde multis ab eo trucidatis, ca-
 pertulisse superstites questi sunt, ut beatores
 mortui putarentur. Non enim tormentis solum
 eum lacerasse corpora subiectorum, sed etiam
 gentis suæ ciuitatibus deformatis exterius orna-
 uisse, populisque alienis iudææ sanguinē con-
 donasse. Pro antiqua verò felicitate ac patriis
 legibus, nationem suam tanta egestate simul ab
 eo atque iniquitate repletam, prorsus ut plures
 ex Herode paucis annis clades sustinuerint,
 quàm omnino maiores sui, postquam ex Ba-
 bylone discessere, perpassi sunt, Xerxe tunc
 regnante ad discordias concitati. Verum se ta-
 men ad eam modestiam ex aduersæ fortunæ
 consuetudine proficisse, ut etiam successionem
 voluntariam acerbissimæ seruitutis subirent:
 qui & Archelaum tanti tyranni filium, patre
 mortuo Regem appellassent nihil morati, & v-
 nâ cum eo luxissent mortem Herodis, ac pro e-
 ius successore vota celebrassent. Illū autē quasi
 metueret, ne non certus eius filius videretur, à
 eadē triumphū milliū ciuium regni sumplisse pri-
 mordiam, & quia principatū meruerit, tot immo-
 lasse Deo hominū victimas, tot festo die replū
 cadaveribus impleuisse. Rectè igitur eos, qui de
 tantis malis superessent, aliquādo respexisse ca-
 lamitates suas, & belli lege cupere vulneribus
 excipiendis ora præbere: atq. ^bab Romanis præ-
 cari, ut iudææ reliquias misericordia dignas ex-
 istimarēt: néve quod ex ea natione restaret, his
 oblicerent, à quibus crudelissimè lacerabatur:
 sed patriam suam contungi Syriæ finibus, ac per
 iudices Romanos administrari decernerēt: hoc
 enim modo probatum iri, iudæos qui nunc ve-
 luti turbulenti ac belli cupidi reprehenduntur,

An. mundi
 3966. Ante
 nato Christo
 4.

a Herodis
 Tyranni &
 crudelissimi.

b Iudæi ab
 Romanis, ut
 iudææ reli-
 quias misero-
 cordiam di-
 gnas existi-
 marent, præ-
 carerent.

*Ann. mundi
3666. A
nato Christo*

4.

*a Nicolaus
Archelaum
coram Ca-
sare & con-
siliarijs de-
fendit.*

*b Archelaū
Cesar Iu-
dææ E. hnar-
cham consti-
tuit.*

*c Regni in-
ter Herodis
filios distri-
buitio.*

*d Ciuitates
quibus im-
perauit Ar-
chelaus.*

*e Salome
Iamnia, A-
zoti & Pha-
saelidis do-
mina.*

moderatis rectoribus obedire nosse. Iudæorum quidem accusatio eiusmodi petitione conclusa est. Cum^a autem surrexisset contra Nicolaus, primum criminibus quæ in Reges erant proposita, dissolutis, nationem cœpit arguere: quia neque gubernari facilis esset, naturæque Regibus vix pareret, vñ etiam propinquos Archelai, qui se ad accusatores contulerant, insimulabat. Sed tum quidem partibus Cæsar auditis, consentium diremit. Paucis^b autem diebus post, mediam regni partem sub ethnarchiæ nomine dedit Archelao: etiam Regem, si se dignū præbuisset, facturum esse pollicitus. Reliquam^c vero dimidiam induas tetrarchias diuisit, duobusque aliis Herodis filiis attribuit: vnam Philippo, alteram Antipæ, qui cū Archelao de regno certauerat. Huius parti cesserat trans flumē Regio, & Galilæa: quarum ducenta talenta redditus erant. Batanea verò & Trachon, & Auranitis, & quædā partes domus Zenonis, circa Iamniam, Philippo destinatæ sunt: quæ talentorum centum redditus ministrabant. Archelai verò ethnarchia Idumæam, omnemque Iudæam, & Samariam habebat quarta tributorum parte leuatam, pro munere quia non rebellasset cū cæteris. Ac^d ciuitates quibus imperaret ei traditæ sunt, Stratonis pyrgus, & Sebaſte, & Ioppe, & Hierosolyma. Cæteras autem, Gazam & Gadarā & Hippon, regno auulsas, Syriæ Cæsar adiecit. Erant autem redditus Archelai, quadringenta talenta. Quin^e & Salomen præter illa, quæ testamento Regis ei relicta erant, Iamniæ dominiam, & Azoti, & Phasaelidis idem Cæsar constituit: Regiamque apud Ascalonem largitus est: ex quibus omnibus talentorum sexaginta redditus colligebantur. Domum verò eius ethnarchiæ subdidit Archelai. Quum autem cæteris quoque

quoque Herodis propinquis testamento relicta soluillet, duas eius filias virgines extrinsecus quingentis millibus pecuniarum donauit: easque nuptum Pheroræ filiis collocauit. Diuiso autem Herodis patrimonio, etiā sibi relictas ab eo facultates ad mille talenta eis distribuit: exceptis suo nomine quibusdam rebus vilissimis propter honorem defuncti.

An. mundi
3666.

A Christo
nato 4.

*De subditicio falsoque Alexandro
eoque deprehensio.*

C A P. V.

INterea quidam iuuenis natione Iudæus, apud quendam libertinum Romanorum in Sidoniorum oppido educatus, illum se formæ similitudine, quem Herodes necauerat, Alexandrum esse mentitus, fallendi spe Romam venit. Huius autem facinoris habebat socium quandā gentilem suum, omnes regni actus optimè scientem, à quo instructus affirmabat eorum se misericordia, qui sui atque Aristobuli occidendi causa missi fuerant, similibus corporibus subditi, morti esse subreptos. Denique his multos iam Iudæos fecellerat, in Creta degentes: ac liberaliter illic acceptus. Melumque inde transmissus, ibique ampliore quaestum cumulat, etiam hospites suos magna verisimilitudine Romam secum nauigare pellexerat. postremo delatus Dictarchiam, multisque muneribus ab Iudæis eius loci donatus quasi Rex à paternis amicis deducebatur. Ad hoc enim fidei processerat formæ similitudo, ut qui Alexandrum illum viderant, planèque nouerant, hunc eum esse iurarent. Igitur omnes etiam Romæ Iudæi, visendi eius studio circumfusi properabant: & infinita multitudo per vicorum angustias, quocumque fiebat, conuenie-

Ant. li. 17.
cap 18.

a Iuueni quidam se Alexandrum quem Herodes necauerat, esse mentitus, Iudæorum plures fallit.

An. mundi
3966. A
Christo nato
4.

a Caesar ad
lescentem vi
dere cupit.

b Alexan-
drum falsū
Caesar remi-
gum nume-
ro inserit,
suasorem ve-
rò eius inter-
fici iubet.

Ant. lib. 17.
cap. 19.

bat. Tanta namque dementia multos ceperat, ut illum sella potarent, ac regale obsequium propriis ei sumptibus exhiberent. Sed Cæsar Alexandri vultum optimè sciens (accusatus enim apud eum fuerat ab Herode) & si prius quàm videret hominem, fallaciam similitudinis adverterat, hiliori tamen animi spei nonnihil indulgendum putavit: & ^a Celadum quendam, qui Alexandrum benè cognosceret, misit, ut ad se adolescentem deduceret. Qui illo conspecto, statim personæ differentiam coniectura deprehendit. Maximè verò, ubi corporis eius duritiæ, & feruilem formam consideravit, intellexit omne commentum. Valde autem commotus est dictorum eius audacia: de Aristobulo enim percontantibus, saluum quidem illum esse commemorabat: consulto verò non adesse, quia apud Cyprum degeret cauendo insidias: minus enim se circumueniri posse disiunctos. Itaque ab aliis ei separato vitam dixit à Cæsare præmium fore: si tantæ fraudis prodidisset autorem. Id autem se facturum ille pollicitus, ad Cæsarem sequitur: & Iudæum indicat, qui formæ suæ similitudine abusus esset ad quæstum. Tanta enim dona ex ciuitatibus cum singulis abstulisse docuit, quanta viuus Alexander non accepisset. Risit his Cæsar: & b falsum quidem Alexandrum, propter habitudinem corporis, remigum numero inseruit, suasorem verò eius interfici iussit. Melius autem sumptuum detrimentum pro amentia precio satis esse iudicauit.

De Archelai exitio.

C A P. VI.

EThnarchia verò suscepta, memor discordiæ superioris Archelaus, nō solum Iudæis, sed etiam Samaritanis crudeliter abusus est. No-
nōque

nóque principatus sui anno legatis contra se ab
 vtrisque ad Cæsarem missis, ipse^a quidem in e-
 xilium pellitur. Viennam Galliæ ciuitatem: patri-
 monium verò eius fisco Cæsaris adiudicatur:
 quem quidem prius quàm euocaretur ad Cæsa-
 rem huiuscemodi somnium vidisse commemo-
 rauit: Nouem^b spicas plenas & maximas à bo-
 bus comedi somniauerat: accitos deinde vates,
 Chaldeorúmque nonnullos, quidnam illo puta-
 rent indicari somnio consuluerat. Aliis autè ali-
 ter interpretantibus, Simon quidam Essenus ge-
 nere, dixerat spicas annos arbitrari, bouesque re-
 rum mutationes: eo quòd agros arando verte-
 rent ac mutarent. Ideoque regnaturum quidem il-
 lum esse tot annos, quot significasset numeros
 aristarum: varias autem rerum mutationes ex-
 pertum, esse moriturum. Hisque auditis, Arche-
 laus quinque diebus post ad causam dicendam
 est euocatus. Dignum autem memoria duxi, etiã
 coniugis eius Glaphyræ somnium, Archelai filie
 Cappadocum Regis, referre: quam cum Alexan-
 der prius habuisset vxorem, frater huius de quo
 loquimur, Herodis filius Regis, à quo ille inter-
 fectus est, sicut iam designauimus, post illius
 mortem Iubæ Regi Libyæ nuptam, eoque defun-
 cto domum reuersam, domique apud patrem
 in viduitate degentem, Ethnarches Archelaus
 vbi conspexit ad hoc amoris accensus est, vt c
 eam statim repudiata coniuge sua Mariamme,
 sibi copularet. Hæc dicitur breui tempore post
 quam in Iudæam rediit, videre visa est superstita
 tem sibi Alexandrum dicere: satis fuerat tibi Li-
 bycum matrimonium, sed tu illo contenta, rur-
 sus ad meos penates reuerteris auidissima viri
 terrij, & quod grauis est, mei fratris iuncta matri
 monio. Equidem non dissimulabo contume-
 liam, & quæ licet inquitam recuperabo. Atque

An. mundi
 4973. *A*
Christo nato
 11.

a Archelau
propter tyrā
nidem in e-
xilium peli
tur eiusq. pa
trimonium
fisco Cæsaris
adiudicatur
b Archelai
de bobus &
spicu som-
nium.

c Archelau
repudiata
Mariamme
Glaphyram
sibi copulat.
d Glaphyra
in somnio
Alexandri
videt.

Ann. mundi hoc exposito somnio, vix biduum superuixit.

3973. *A*
Christo nato

De Simone Galileo, & tribus sectis apud Iudæos.

11.

CAP. VII.

Ant. li. 18.
cap. 12.

*a Tres Iu-
dæorum se-
ctæ, quarum
Essenorum pro-
babilior.*

*b Essenorum
de coniugio
doctrina.*

*c Essenorum
bona com-
munia.*

Igitur Archelai finibus in provinciâ redactis, procurator Coponius quidam eques Romanus missus est, ea sibi à Cæsare potestate mandata. Hoc disceptante, Galileus quidam, Simon nomine, defectionis arguebatur: quia indigenas increparet, si tributum Romanis pendere paterentur, dominosq; post Deum ferre mortales. Erat autem propriæ sectæ sophista, nulla in re similis aliis. Etenim ^a tria sunt apud Iudæos genera philosophiarum: horum vnum Pharisei proficuntur, alterum Sadducei, tertium verò, quod etiam probabilius habetur, Esseni colunt, gente quidem Iudæi, verum inter se mutuo amore coniunctissimi: & qui præter ceteros voluptates quidē quasi maleficia vitarent: continentiam verò seruare, neque cupiditati succumbere, virtutem maximam ducerent. Itaque ^b nuptias quidem fastidiunt, alienos verò filios, dum adhuc molles sunt, eruditioni tradidos, pro cognatis habentes, suis moribus diligenter instituunt: nō quia coniugia vel humani generis successionem cessant perimendam: sed quia cauendam putent intemperantiam fornicariam, nullam earum viro fidem seruare credentes: Quin & diuitiarum contemptores sunt, rerumque apud eos communicatio admirationi habetur, neque inuenias alteri alterum opulentia præstare: legemque ^c sibi dixerunt, ut qui disciplinam suam sectari vellent, bona contubernio publicarent: Ita enim fore, ne vel paupertatis humilitas, vel diuitiarum dignitas appareret: sed permixtis facultatibus, velut inter fratres, vnum esset omnium patrimonium

patrimonium. Probro autem ducunt oleum, & si quis vel inuitus vnctus fuerit, munditiis corpus absterget: quoniam squalorem decoré putant, dūmodo semper in veste sint candida. Designatos autem communium rerum procuratores habent, & ad vsus omnium singulos indiuisos. Non^a est autem illis vna ciuitas certa, sed in singulas multi domicilia transferunt: & aliunde aduenientibus sectę suę professoribus, quicquid habeant promptum exhibent quasi proprium. Denique tanquam consuetissimi ad eos ingrediuntur, quos nunquā ante viderunt. Hinc est, quòd cum peregrinantur, propter latrocinia tantum armantur, neque præterea quicquam ferunt. In singulis autem ciuitatibus, ex eodem collegio specialis curator hospitum constituitur: qui eorum vestimenta ceteraque vsui necessaria tueatur. Amictus^b autem cultusq; corporis omnibus pueris, in metu, & sub cura magistris agentibus, par est. Nec verò vestitum siue calceos mutant, nisi aut omnino conscissis prioribus, aut longi temporis vsu consumptis. Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed ege- ti quisque quod habet præbens, refert ab eo quod ipse non habet: quamuis etiam sine permutatione cunctis libera sit facultas, à quibus libuerit accipiendis quod opus sit. Præcipuè^c circa Deum religiosi sunt. Namq. ante solis ortum nihil profani loquuntur, sed ei patria quædam vota celebrant, quasi vt oriatur precantes. Deinde ad quas venerunt singuli artes, à curatoribus dimittuntur. Cūque ad horam quintam studiosè fuerint operati, rursus in vnam congregantur: linteisq; præcincti velaminibus, ita corpus aquis frigidis abluunt. Atque hac lustratione facta in eadem secreta coeunt, quo neminem aliterius sectę hominem aspirare concessum

An. mundi
3973. *A*
Christo nato
11.

a Essenorum
hospitalitas.

b Amictus
cultusq; cor-
poris Essen-
orum par est.

c Essenorum
religio &
labor.

An. mundi
 3973. *A*
Christo nato
 11.

est, ipsique purificati, velut in sanctum quoddam templum in cœnaculum veniunt: quibus ibi cū silentio residensibus, pistor quidem panes ordine, vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis cocus apponit. Deinde voce cibum sacerdos anteuenit: neque gustare quenquam fas est, nisi prius Deo celebretur oratio. Post finem quoque prandij vota repetunt. Nam & cum incipiunt, & cum desinunt, quasi datorum victus, Deum laudibus canunt. Tunc veluti sacris illis depositis vestimentis, in opere vsque ad vesperam versantur. Similiterque inde reuersi cœnant, considentibus etiam hospitibus, si quos fortè interuenisse repeterint. Neque verò clamor vnquam tectum illud, neque tumultus inquietat: quum etiam loquendi ordine aliis alij cedant: eorūque silentium, extra tectū constitutis arcanum quoddam videatur venerabile. Cuius b quidem rei perpetua sobrietas causa est, quodque apud eos edendi aut potandi modus saturitate definitur. Sed quamuis aliarum rerum nihil sine præcepto faciunt cura-
b Esseni iu- uando & miserendo sui iuris sūt,
præterea ni-
hil absque
præcepto cu-
ratoris fa-
ciunt.
 toris, tamen in his duobus, hoc est iuando & miserendo sui iuris sunt. Nā & subuenire dignis, cum opus est, suo arbitrio cuique licet, & indigentibus alimenta porrigere. Sanè cognatis dare aliquid sine curatoribus, interdictum. Iidem iracundiz moderatores iusti sunt, indignationē cohibent, fidem tuentur, paci obsecundant: & omne quod dixerint, iureiurando fortius habent. Ipsum c autem iusiurandum quasi periu-
c Esseni iusiurandum vitant.
 rio deterius vitant. Iam enim mendacij condemnatū arbitrantur, cui sine Deo non creditur. Summum autem studiū veterū scriptis adhibent: ea maximè inde, quæ animæ & corpori expediant eligentes. Hinc illis morborum remedia, stirpes medicæ, quàmque vim propriā sin-
 gula

guli lapides habeant, rimantibus conquiruntur. Sæctæ verò suæ studiosis non statim cum eis vana collectio: sed per annum integrum extrinsecus commoranti, cuique eundem victus ordinē tribuunt: dolabellam quoque, & quod prædictū est perizoma, & albam vestem tradentes. Cum verò processu temporis experimentum continentia dederit, accedit etiam ad communem cibum: & paucioribus, ob castificationem scilicet, a quibus participat: neque tamen in conuiuium assumitur. Post ostensionem quippe continentia, duobus annis aliis mores eius probantur. Cūque dignus apparuerit, tunc demū in consortium assumitur. Prius d' verò quàm incipiat d' communem habere cibum magis execrationibus adiurat se primum quidem colere Deū, deinceps quoque erga homines seruare iustitiam, & neque propria spontē nocere cuiquam, neque ex præcepto obesse: quin immo: niquos omnes o. lisse, & collaborare semper iustitiæ sectatoribus, fidem omnibus seruare, maximè verò principibus. Neque enim absque voluntate Dei, cuiquam posse Principatus potentiā contingere: Si verò ipse cæteris præsit, nunquam se abusus viribus potestatis ad contumeliā subiectorum, sed neque veste aut ambizioso aliquo ornatu reliquis eminere, veritatē semper diligere, & habere propositum conuincere mentientes. Manus verò à furto, & animam putā seruare ab iniustis cōpendiis: & neque aliquid de mysteriis consecratos celare, neque profanis eorū quippiam publicare, etiā si intentata quispam morte compellat. Super hæc autē addunt, nihil se de dogmatibus aliud quàm ipsi susceperint, tradere. Fugere autem latrocinia, & cōseruatū ire simul & dogmatis sui libros & angelorū nomina. His quidē execrationibus explorāt,

An. mundi
3973. *Ante*
Christū nat.
17.

Essenorum
execratio-
nes & pa-
æa.

An. mundi & quasi præmuniunt accedentes. Deprehensos.
 3973. *A* verò in peccatis à sua congregatione depellunt:
Christo nato & qui taliter fuerit condemnatus, miserabili
 11. plerunque morte consumitur. Illis quidem sa-

*a Esseni in
iudicium dili-
gentissimi
atque iustis-
simi.*

cramentis ac ritibus obligatus, neque capere ab
 aliis oblatum cibum potest, herbas verò pecu-
 dum more decerpens, & fame exesus per mem-
 bra corrumpitur. Ob quod etiam plurimos ple-
 runque miserati, extremum spiritum agentes re-
 ceperunt: sufficientem pro peccatis eorum, quæ
 usque ad mortem adduxerit, pœnam fuisse cen-
 sentes. In ^a iudiciis verò sunt diligentissimi at-
 que iustissimi. Disceptant autem non minus
 quàm centum in vnum coacti: quod autem ab
 his decretum fuerit, immobile manet. Venera-
 tio quoque apud eos post Deum magna legisla-
 toris est: ita ut si quis eum blasphemauerit, mor-
 te damnetur. Senibus verò obedire & plurimum
 quorum decreto probabile arbitrantur officiũ.
 Cum simul denique sederint decem, nullus unus
 novem loquitur inuitis. Expuere quoque me-
 dium eorum, vel in dextram sui partem, quisq;

*b Esseni sab-
bathum dili-
genter obser-
vant.*

deuitat. Sabbathis ^b quoque operationem ali-
 quam contigisse, omnibus Iudæis diligentius ca-
 uent: neq. cibum sibi solum pridie præparant,
 ne videlicet illo die ignem accendant: sed neq.
 vas aliquod transponere audent, imò nec aluũ
 purgant: Aliis autẽ diebus fodientes foueã vno
 pede altam, scilicet, hoc est, illa dolabella quam
 radi nuper accedẽribus diximus, demissa veste
 sese diligentissimè contegentes, ne scilicet splen-
 dori diuino iniuriã faciant, in eadẽ fouea ab o-
 nere ventris leuantur, ac deinceps terrã, quã ef-
 foderant reducunt: idque ipsum faciunt in locis
 secretissimis & cum naturalis sit ista purgatio,
 nihilominus tamen solenne habent, ut quasi ab
 immundicia diluantur. Discernuntur autẽ integ-
 se

se, secundum susceptæ abſtinentiæ tempora, in
ordines quatuor: tantumque hi qui iuniores
sunt, inferiores præcedentibus æſtimantur, ut si
aliquos eorum contigerint, quasi à contractu a-
lienigenæ diluantur. Viuunt autem quàm lon-
gissimè. ita ut plurimi eorum vsque ad centena-
riam proferantur ætatem, propter simplicita-
tem victus, ut equidem puto, & institutionem
benè in omnibus ordinatam. Sunt etiam con-
temptores aduersorum: cruciatus siquidem vin-
cunt firmitate consilij. Mortem verò, si cum de-
core obeunda sit, iudicant etiam immortalitate
meliozem. Prodidit autem eorum in omnibus
negociis animos, bellum quod gestum est cum
Romanis. Tunc b siquidem per artuum confra-
ctiones & ignes, ac per tormenta omnigena
trāscentes, ut videlicet vel in legislatoris aliquid
loquerentur iniuriam, vel ciborum quippiam,
quod non solent, ederent, ad neutrum horum
potuerunt compelli: sed neque deprecari suos
tortores, aut inter ipsa flere supplicia: in mediis
quinimò cruciatibus subridentes, & eis qui tor-
menta admouerant illudentes, constantes ani-
mas, cum quadam hilaritate reddebant, scilicet
quasi qui eas essent denuò recepturi. Opinio
quippe c apud illos firmata consistit, corrupti-
bilia quidē esse corpora, materiāque eorum
non esse perpetuā: animas autē immortales sem-
per manere, & de æthere subtilissimo cōmean-
tes, quasi carceribus ita corporibus implicati,
velut quas illecebra naturalis attraxerit. Quum
verò fuerint à carnalib. releuatæ vinculis, quasi
de seruitute longissima liberatas, ita ilico lætari
eas sublimēsque ferri. Et d quidē bonas, conci-
dentes in hos Græcorum sententiis, pronuntiā:
ultra Oceanum degere, ubi eis sit reposita per-
fruitio: illic quippe esse regionem, quæ neque

An. mundi
3979. *A*
Christo nato
17.

a Essenerum
longæuitas.

b Essenerū
in bello cum
Romanis ge
stis constātia.

c Esseni autē
mas immor
tales putāt,
mortuorum
verò resur-
rectionem

d Græcorum
de animabu
mana sentē-
tia.

An. mundi
 3979. *A*
Christo nato
 17.

imbribus, neque niuibus, neque aestibus aggrauatur, sed quam Oceano oriens Zephyrus & leniter aspirans amonet. Malis autem animabus procellosa loca & hyberna delegant, plena gemitibus exercendarum sine fine poenarum. Videtur autem mihi secundum hanc ipsam intelligentiam Graeci quoque fortibus suis, quos Heroas & semidos vocauerunt, beatorum insulas sequi. Atque improborum autem animabus locum apud inferos impiorum: in quo etiam cruciari quosdam commentati sunt, Sisyphos videlicet & Tantalos, & Ixiones, & Tityos: principio quidem immortales animas esse existimantes, ob adhortationem utique virtutis, dehortationemque nequitiae: bonos quippe fieri in huius vitae conuersatione meliores, per spem bonorum etiam post lucem redhibendorum: improborum autem impetum retardari aestimantes: quoniam etsi in huius vitae spatio latuerint, post obitum tamen sint immortalia tormenta passuri. Haec sunt ergo, quae Esseni de diuinitate animae philosophantur, plane illecebram ineuitabilem eis qui semel de eorum sapientia gustauerint, reponentes. Sunt autem in eis qui etiam futura nosse promittant, sacris videlicet libris, & variis sanctificationibus, prophetarumque dictis a primis aetatibus adherentes: raro autem accidit, ut praedictiones eorum frustratio consequatur. Est autem aliud etiam Essenorum collegium, cibos quidem & mores, legesque similes cum prioribus habens, distans vero opinione de coniugio. Maxima si quidem vitae hominum partem, successumque felicitatis scilicet amputare eos qui abstineant nuptiis exhortantur: quippe si eandem velint omnes ire sententiam, defecturum confestim genus humanum. Nihilominus autem cum tanta ipsi moderatione conueniunt, ut per triennium explorent

a Prophetia
Essenorum.

b Essenorum
collegium a-
liud a prio-
re opinione
de coniugio
discrepans.

explorent valetudinē foeminarum & si constāt *An. mundi*
 purgatione apparuerint idoneæ partui, ita eas *3997. A*
 in matrimonia adsciscunt. Nemo tamen eorum *Christo nato*
 cum pręgnante concumbit, ut ostendant, quod *35.*
 nuptias non voluptatis: sed liberorum causa in-
 ierint. Lauantibus autem foeminis, ita ut viris
 perizomatium inest amictus. Tales sunt mores: *Secunda*
 huius collectionis. Duorum ² autem p̄tio- *secta Phari-*
 rum ordinum, Pharisei dicuntur, qui certio- *saorum.*
 rem legalium rituum noticiam profitentur, &
 hi primum dogma habent, ut fato & Deo uni-
 uersa deputent, & quidem vel agere quæ iusta
 sunt, vel negligere, secundum maiorem partem
 esse in hominibus profitentur, adiuuare tamen
 in singulis & fatum. Animam autem omnem
 quidem incorruptam esse, transire autem in
 alia corpora solas bonorum, improborum verò
 interminabili supplicio cruciari. Sadducei ^b por *b Tertia se-*
 rò secundus ordo, fatum omninò negant, & *cta Saduceo-*
 Deum extra omnem mali patratiōem inspe- *rum.*
 riōnemque constituunt. Aiunt autem electioni
 hominum vel bonum vel malum esse proposi-
 tum, & secundum voluntatem propriam, alteru-
 trum unicuique contingere. Animarum autem
 generaliter vel supplicia denegant vel hono-
 res. Et Pharisei quidem sociales, & qui stu-
 deant se mutua dilectione complecti: Sadducei
 verò & inter se feris moribus discrepantes, &
 conuersatio eorū circa exteros inhumana. Hæc
 sunt quæ de Iudæorum philosophis dicenda re-
 peri: nunc ad inceptum reuertor.

De Pilati regimine.

C A P. VIII.

Archelai ethnarchia in prouinciā redacta, Ant. lib. 18.
 Reliqui, id est, Philippus & Herodes, qui co cap. 5.
 gnominabatur Antipas, tetrarchias suas rege-

An. mundi

3997.

Christo nato

33.

*a Pilato Iu-
dæi patrias
ipsorum le-
ges mutari
concedere
voluit.*

bant. Salome enim moriens Iuliz Augusti cū-
iungi toparchiam quam rexerat, & Iamniam, &
in Phasaelide palmeta testamento reliquit. De-
lato autem ad Tiberium Iuliz filium Romano
imperio post mortem scilicet Augusti, qui præ-
fuit rebus annis septem & quinquaginta, mensi-
bus sex, diebus duobus, manentes in tetrarchiis
suis Herodes ac Philipus hic quidem iuxta fon-
tes ipsos è quibus Iordanis flumen exoritur, in
Pancæde condidit ciuitatem, quam Cæsaream
vocitauit: aliâmq; in inferiore Gaulanitide,
quam Iuliadem nominauit. Herodes verò in
Galilza Tiberiadem, in Petræa autem cognomi-
nem Iuliz. Missus autem à Tiberio in Iudæam
Pilatus, cum curandam accepisset regionem,
nocte intempesta operas in Hierosolymam in-
tulit imagines Cæsaris, quæ res post triduum
ingentem inter Iudæos suscitauit tumultum:
nam qui aderant stupore permoti sunt, quasi
iam profanatas leges suas viderent. Nullum e-
nim fas esse dicunt collocari in vrbe simulacrū
Ad querelam autem eorum qui in ciuitate e-
rant, subito etiam ex agris multitudo conflu-
xit. Euntes autem illic Cæsaream ad Pilatum
intentissimè deprecabantur, vt ab Hierosolymis
auferrentur imagines, & eis iura patria serua-
rentur. Pilato autem supplicantibus, abnuente
est ca domum eius proni corruerunt, & immo-
biles quinque diebus continuis noctibusque
mansere. Post autē Pilatus tribunal ascendens,
studio magno cōuocat multitudinē Iudæorum,
quasi qui eis vellet dare responsum cum subito
milites accepto signo (sic enim iam fuerat præ-
paratum) armati circumsteterunt Iudæos: cir-
cundatâque triplici acie, Iudæi quidem stupo-
ris erant pleni, videntes insperatam rerum
faciem. Tunc Pilatus denunciâs trucidan-
surum

turum se omnes, nisi imagines Cæsaris susci-
perent, annuit militibus ut educerent gladios.
Iudæi autem quasi vno consilio omnes subito
corruerunt, & ceruices nudatas excip:endis i-
stibus pararunt, vociferantes vn:uersos se in-
terfici magis velle quàm legem profanã. Tunc
a Pilatus circa religionem studium populi de-
miratus, confestim de Hierosolymis statuas
iussit auferri. Deinde verò conturbationem
alteram commouebat. Est apud eos sacer-
thesaurus, quem Corban dicunt, hunc ad indu-
ctionem aquarum iussit expendere: erat autem
inducenda aqua ab stadiis trecentis ob hoc ita-
que vulgi oriebantur querelæ: ita ut etiam Pi-
lati qui Hierosolymam venerat, cum clamore
circundarent tribunal. Ille b autem præuiderat
tumulum eorum, siquidem populo permiscuit
armatos milites, qui tunc essent priuatorum
vestibus induti, præcepitque ut gladiis quidem
non uterentur, fustibus autem acclamantes fe-
rissent. Sicque compositis rebus, dat ex tribuna
li signum, confestimque exdebantur Iudæi, quo-
rum multi quidem plagis, multi verò se inui-
cem conculcantes, in fuga misera contritione
perierunt. Tunc ad calamitatem interfecto-
rum stupens multitudo conticuit, atque c ob
hoc accusator Herodis tetrarchæ Agrippa, qui
fuit filius Aristobuli, quem pater Herodes in-
terfecit, ad Tiberium venit. Illo autem non
suscipiente accusationem, residens Romæ & ac in Caij
reliquorum quidem potentium notitias am-
biebat, maximis autem colebat officiis Germa-
nici filium Caium, cum adhuc esset priuatus.
Et quodam die inter copiosum epularum ap-
paratum, quibus eum demerebatur, ad vlti-
mum extensis manibus, aperte Deum cœpit
precari, celeriter illum mortuo Tiberio domi-

An. mundi
3998. A
Christo nato
36.

a Pilatus cir-
ca religionẽ
studium po-
puli demir-
atus de
Hierosoly-
mis statuas
auferri ius-
sit.

b Pilatus tu-
mulum se
circundantem
armatos
milites, qui
tunc essent
priuatorum
vestibus in-
duti, præcepit
ut gladiis
quidem non
uterentur, fu-
stibus autem
acclamantes
ferissent.

c Agrippa
Aristobuli
filius Tibe-
rii venit,
ac in Caij
reliquorum
quidem po-
tentium no-
titias am-
biebat, maxi-
mis autem
colebat offi-
ciis Germani-
ci filium Cai-
um, cum ad-
huc esset pri-
uatus.

An. mundi
4002. A
Christo na-
to 40.

²Tiberius
annos 22.
menses 6. ac
tres dies re-
gnat.

Agrippa
Aristobuli
filio C. Ca-
sar tetrar-
chiam tra-
dit, Regem-
que appel-
lat.

Ant. lib. 18.
cap. 14.

Herod. pe-
regrinante
secum vxore
decedit.

num cunctorum videre. Hoc cum quidam è fa-
miliatibus eius Tiberio nunciasset, statim con-
cludi iussit Agrippam, qui sub grandi xru-
mna, usque ad mortem Tiberij, in carcere per
menses sex tenebatur. Sed defuncto eo, postea
regnum annorum duorum & viginti, sex men-
sium, trium dierum, succedens ^b in imperium
C. Caesar absoluit Agrippam vinculis, & tetrar-
chiam Philippi (iam enim is decesserat) ei tra-
didit, Regemque appellavit. Cum venisset au-
tem in regnum Agrippa, Herodis tetrarchæ cu-
piditates per invidiam suscitavit. Irritabat
autem eum maximè in spem regni Herodias v-
xor, exprobrans ei socordiam, & dicens, quia
per id quod noluerat ad Cæsarem naviga-
re, careret potestate maiore: nam cum Agrip-
pam ex privato Regem fecisset, quomodo du-
bitaret illum ex tetrarcha eodem honore do-
nare? His adductus Herodes, venit ad Caium. In
quo ob avaritiam vehementer increpitus, ad
Hispaniam fugit: secutus eum quippe fuerat ac-
cusator Agrippa, cui etiam tetrarchia illius C.
Caesar adiecit. Atque ^c ita Herodes quidem in
Hispania, peregrinante secum etiam vxore, de-
cessit.

Ant. lib. 18.
cap. 15.

Caius Ca-
sar Deum se
putat & vo-
tari cupit.

De superbia Caij & Petronio praside.

C A P. I X.

Caius verò Caesar in tantum contumeliose
abusus est fortuna, ut etiam & Deum se pu-
taret, & vellet vocari. Patriam quoque suam mul-
torum nobilium cæde truncauit. Extendit au-
tem impietatem suam etiam in Iudæam: Pe-
tronium denique cum exercitu Hierosolymam
misit, præcipiens ut in templo statuas eius loca-
ret: quas nisi susciperent Iudæi, contradicentes
quidem ex his interficeret, reliquâ verò multi-
tudinem

tudinem

tudinem captiuaret. Permovebat autē hoc pro-
 fectō Deum. Et Petronius quidem cum tribus
 legionibus, multisque ē Syria auxiliariis pro-
 perabat in Iudæam ex Antiochia. Iudæorum ve-
 rō quidam non credebant famæ bellum nūcian-
 ti. qui verō credebant, nihil de resistendo po-
 terant comminisci. Celeriter ^a autem in omnes ^a Iudæorum
 peruat metus, nam iam Ptolemaidem perue-
 nerat exercitus. Est bauteh hæc ciuitas Galilææ
 littore in magno campo sita: circundatur autem
 montibus ab orientali plaga per sexaginta sta-
 dia disparatis, sed ad Galilæam pertinentibus: ^b Ptolemaï-
 à meridiana autem Carmelo, qui abest stadiis ^c pro.
 centum viginti: à septentrionali quoque monte
 qui est altissimus, quem vocant incolæ Scalam
 Tyrionum: & hic autem distat stadiis centum.
 Ab ea autē vrbe distans duobus stadiis præter-
 labitur fluuiolus, quem vocant Belem, exiguis
 prorsus: cui propē est sepulchrum Memnonis,
 habens iuxta se centum ferē cubitorum spatium,
 sed admiratione dignissimum. Est ^c enim spe- ^c Arena vi-
 cie vallis rotundæ, vitream emittens arenam: ^c trea propē
 quam cum exhauerint multæ naues, pariter Memnonis
 accedentes, locus idem rursus impletur. Venti ^c sepulchrum;
 siquidem quasi dedita opera, conuehant illuc
 de circumstantibus superciliis arenam istam, vti
 que communem: locus autem metalli, statim in
 vitrum quod susceperit mutat. Mirabilius quo-
 que mihi illud videtur, quod iam conuersæ a-
 renæ in vitrum, quæcūque pars super margines
 loci ipsius fuerit iacta, in vulgarem arenam de-
 nudò conuertitur. Igitur loci quidem illius natu-
 ra talis est. Iudæi autē cum mulieribus & filiis
 collecti in campum, in quo est sita Ptolemais,
 Petronio supplicabant, principio ob patrias le-
 ges, deinceps verō etiam pro suo statu. Ille au-
 tem ob multitudinem precantium & presum

An. mundi inflexus, exercitum quidem & statuas in Prote-
4002. A maide reliquit: procedens autem in Galilziam,
Christo nato & conuocans in Tiberiadem tam populum Iu-
40. dzorum quàm omnes eorum nobiles, & a vim

a Petronius Romani exercitus coepit exponere, & minas Cæ-
Indas exer saris: his addens, quòd & contumeliosa esset
citus Roma supplicatio Iudzorum: cum omnes siquidem
vi vim, Cæ gentes quæ parerent imperio Romano, in suis
sarisque mi- vrbibus inter reliquos Deos, imagines quoque
nas exponit. Cæsaris locauissent, soli Iudæi istud abnuerent,
 hoc siquidem quasi ab Imperio deficere esset,

etiam cum iniuria præsentis. Illis verò contra
 hæc legem morésque patrios allegantibus: &
 quia ne Dei quidem simulacrum: nedum homi-
 nis, nec solum in templo, sed neque in profano
 aliquo totius regionis loco fas sibi esset locare:
 arripieus dictum Petronius, respondit: Sed &
 mihi mei domini lex seruanda est. si eam quip-
 pe transgrediar, vobisq; parcam, iustè animad-
 uersionem subibo. Impugnabit sanè vos: non
 Petronius, sed ille à quo sum missus. nam & ipse
 æquè ac vos cogor implere quæ iussa sunt. Ad
 hæc tota multitudo vnanimiter succlamauit,
 ante legis temerationem omnem se libenter
 subire perniciem. Sedato autem eorum clamo-
 re, Petronius ait: Pugnare ergo aduersus Cæsa-
 rem estis parati? Responderunt Iudæi, pro Cæ-
 sare quidem & populo Romano se per dies
 singulos offerre sacrificia: si autem in templo i-
 magines æstimer collocandas debere cum to-
 tam Iudzorum gentem prius immolare: præ-
 bere se quippe iugulos cum mulieribus & par-
 uulis ei qui interficere voluisset. Ad hæc admi-
 ratio Petronium miseratioque peruasit, intuen-
 tem, & insuperabilem religionem victorum, &
 tantum vulgus ad mortem constanter para-
 tum. Et tunc quidem infectis omnibus recesserunt.

b Iudæorū
constantia.

runt. Postridie^a autē ac deinceps summates eorum priuatim viriūque compellans, populum quoque publicē alloquens, nunc quasi consulens admonebat, interdum etiam minabatur, extollens & virtutem Romanam & indignationem Cæsaris: inter hæc etiam suam necessitatem, cui essent exequenda præcepta. Sed illis ad nulla horum experimenta cedentibus, cum videret etiam sementem regionis intercipi (ipsum quidem anni tempus erat, & quinquaginta penē continuis diebus multitudo in vrbe otiosa morabatur) ad vltimum conuocatis omnibus, ait, sibi met periculosam rem se velle aggredi. Aut enim, inquit, Deo cooperante placabo Cæsarem, ac vobiscum saluabor libenter: aut illo in vltionem irritato, pro tanta multitudine impendam animam meam. Atque bita dimissis turbis, multa pro eo vota facientibus, Antiochiam ab Ptolemaide reuocauit exercitum: atque illinc confestim misit ad Cæsarem, referens, & quo apparatu in Iudæam irruisset, & quod tota gens supplicasset: quibus si abnuendum putaret, nosset cum viris etiam provinciam esse perdendam. Seruare siquidem ipsos legem patriam, & nouis præceptis vehementer obistere. His epistolis respondit. Caius immodicē, comminans Petronio mortem, quoniam iussionum suarum segnis executor fuisset. Sed scriptorum talium vectores per tres continuos menses contigit aduersa tempestate retineri: alij autem exitum C. Cæsaris nunciantes, prosperē nauigauerunt: denique ante septem & viginti dies epistolas Petronius accepit, finem Cæsaris indicantes, quā illi peruenirent, qui comminantiæ scripta portabant.

An. mundi
4008. *Ant.*
Christ. nat.
46

a Petronius
Iudæos iterū
compellat,
atque minatur.

b Petronius
ad Cæsarem
mittit, ac Iu-
dæorum sup-
plicationes
significat.

c Petronius
epistolas fi-
nem Cæsaris
indicantes,
accipit.

Anno mūdi
4005. A
Christo nato

43.

Ant. lib. 19.

cap. 3.

a Casus an-
nis tribus,
mensibus sex
regnat.

Ant. lib. 19
cap. 4.

b Agrippa
ab Senatu
Romano &
Claudio tan-
quam arbi-
ter eligitur.

c Senatus Ro-
mani ad A-
grippam re-
sponso.

CAio^a per dolum interempto, qui regnave-
rat annis tribus, mensibus sex, rapitur in
regnum ab eo exercitu, qui Romæ erat Clau-
dius. Senatus autem, referentibus consulis
Sentio Saturnino & Pomponio Secundo, man-
dat tribus cohortibus urbanis ut essent præsi-
dio civitati, & ipse frequens in Capitolium con-
venit: & propter inhumanitatem Caij, bellum a-
gi cum Claudio decernebat, volens imperium
ad optimates reducere: ut sicut olim, ad regen-
dum dignissimi eligerentur. Accidit b interim
ut Agrippa adveniret: quem cum & senatus
in concilium & in castra Claudius evocasset, ut
scilicet eo strenuo adiutore uteretur in qui-
bus res posceret: videns Agrippa Claudium
iam esse opibus Cæsarem, ad eum perrexit:
quem ille illico legatum ad senatum misit, in-
dicantem suum propositum, quoniam primo
quidē invitatus ab exercitu raptus sit, & iniquum
esse, si militum erga se studia tam religiosa de-
sederet, imò tutam aliter suam non esse formi-
nam: iam enim ad invidiam satis fore, quod in
regnum vocatus sit. deinde administrare para-
tum esse rempublicam non ut aliquis tyrannus,
sed ut princeps benignus: sufficere sibi quippe
honorem nominis. De singulis autem negotiis
communem omnium stare sententiam. nam et-
si non natura esset modestus, locuples tamen
moderandæ potestatis exemplum Caij morte
esse propositum. Quæ cum detulisset Agrippa,
respondit c senatus, quasi qui militi suo bonis-
que consiliis fideret, nolle se subire volonta-
riam servitutem. Sed accepto patrum responso,
Clau-

Claudius rursus misit Agrippam, nunciantem eis, se non posse adduci ut eos proderet; quorum consensu in imperium esset accitus. Inuitum autem se initurum esse pugnam aduersus eos, cum quibus configere minimè vellet: proinde eligendum esse locum extra ciuitatem in quo configerent, neque enim fas esse, propter illorum peruicaciam, patriam ciuili cæde fedari. Et Agrippa quidem ista senatui nunciavit. Inter hæc vnus ex illis militibus, qui cum patribus erant, educens gladium: Commilitones, inquit, quibus perturbati causis patriicia perpetrare cupimus, & concurrere aduersus propinquos nostros Claudium secutos? maxime cum habeamus imperatorem què in nulla re culpate possimus, & ad quem cum iustis magis allegationibus quàm cum armis egredi debeamus. Hæc dicens, per mediã egressus est curiam, omnibus se militibus consecutis. Hoc exemplo optimates deserti, in magno metu esse cœperunt. ac deinceps videntes sibi aduersationem tutam non esse, secuti milites, ad ^aClaudiũ transierunt. Occurrebant autẽ eis pro muris stricis gladiis hi qui fortunę Regis ambiciosius adlabantur: & penè accidit ut progressi quinq. interficerentur, ante scilicet quàm militum impetum Cæsar agnosceret: nisi accurrens Agrippa imminentis ei facinoris periculum nunciasset: dicens, quòd nisi coetcuisset exercitum, iam in sanguinem ciuium furentem, confestim amissurus esset omnes per quos conspicuum esset imperium, fieretq. solitudinis imperator. Hæc audiens Claudius, continuit militum impetum. Subcepit ^b autem in castris aduenientem senatum; ^c cipit & honorat. patribus confestim obtulit Deo hostias, ut mos est pro imperio supplicari. Agrippã quoq. pro

Anno mundi 4205.

A Christo nato 43.

^a Senatus cū exercitum in castra ad Claudiũ proficiscitur.

^b Claudius Senatum suscepit & honorat.

^c Agrippa regnum.

An. mundi
4008. *A*
Christo nato
46.

tinus donat regno paterno vniuerso, adiiciens ei etiam illā quæ Augustus Herodi donauerat, Trachonitidem scilicet & Auranitidem: præter hæc autem aliud quoque regnum, quod Lysaniæ vocabatur. Et populo quidem donationem hæc per edictum indicauit. Patribus autem præcepit, vt incisam æreis tabulis in Capitolio collocaret. Donat autem etiam fratrem eius Herodem, qui gener eiusdem erat, Berenicæ iunctus Regina Chalcididis. Opinione autem celerius Agrippæ dati regni census maximus affluebat: qua sanè pecunia non ille in rebus exiguis abutebatur, sed talem murum Hierosolymis circumdate cœpit, qualis, si potuisset absolui, irritam prorsus obsidionem Romanis oppugnantibus effecisset. Sed antequam impleteret opus, decessit in Cæsarea.

Ant. lib. 19. Regnavit autem annis tribus. Ante quoque cum cap. 5. tetrarchiam regeret, al. is tribus annis tenuerat

a Agrippa potestatem. Reliquit filias tres è Cypride natas, *cū regnasset* Berenicen, Mariammen atque Drusillam: filium *annis tribus* autem ex eadem ipsa coniuge, nomine Agrippam, qui cū admodū paruulus esset, *in Cæsarea* Claudius *decedit.* regnum in prouinciam redegit, in cuius procu-

Ant. lib. 19. rationem missus est Cestius Festus: post hunc autem cap. 7. 8. Tiberius Alexander: qui nihil de consuetu-

b Alexandri dine patria immutantes, gentem in pace tenuerunt.

et Aristobu Post hæc verò & Herodes, qui regnabat in *li genealo-* Chalcide decessit, relinquens ex fratris quidem *gia.* filia Berenice filios duos, Berenicianum & Hyrcanum: ex priore autem Mariamme Aristobulum. Alius quoque eius frater Aristobulus mortuus fuerat priuatus, relicta filia Iotapa. Hi quidem erant (sicut diximus) liberi Aristobuli, qui fuerat Herodis filius. Alexander autem & Aristobulus nati fuerant Herodi è Mariamme, quos ipse parens occidit. Alexandri autem posterii in maiori Armenia regnauerunt.

CAP. XI.

Anno mun-
di 4011.A Christo
nato 49.

Post obitum autem Herodis, qui regnavit in
 Chalcide, Claudius Agrippam filiū Agrippæ
 in patris sui regno constituit. Alterius autem
 provincie suscepit curam post Alexandrum Cu-
 manus, sub quo oriri cœperunt tumultus, & de
 nuo Iudæos calamitas cōprehendit. Conuenien-
 te quippe multitudine ad diem festum azymo-
 rum in Hierosolimam, stante cohorte Roma-
 na super porticū templi (armati quippe milites
 semper custodiebant festos dies, ne quid con-
 uenientes populi novare auderent) vnus^a è mili-
 tibus reductis turpiter vestimentis inclinans po-
 steriora sua vertit ad faciem Iudæorum, & ad
 hunc habitum vocem emittens similem succla-
 mauit. Ob quod factum tota cœpit multitudo
 conqueri: ita ut circumstarent Cumanū, ad sup-
 plicium militem deposcentes. Ex his autem in-
 consulti iuvenes, & quasi natura apti ad seditio-
 nes mouendas, in rixam grauissimam proflic-
 bant: continuo quippe saxa rapientes, percutie-
 bant milites. Tūc^b veritus Cumanus, ne totus
 in eum vulgi impetus fieret, plures euocauit ar-
 matos: qui cum essent porticibus immissi, me-
 tus grauis incidit Iudæis. statimq. in fugam versi,
 relicto templo refugere cœperunt. Tanta autē
 per egressus de contipatione obtritio facta est,
 ut & conculcatione mutua super decem millia
 hominum consumpta sint. Facta est autem vni-
 uersa genti luctuosa festiuitas, & planctus per
 domos singulas personabat. Successit autē huic
 calamitati latrocinantium tumultus. Iuxta Be-
 thoron quippe, per viā publicam, Stephanus
 quidam seruus Cæsaris suppellectilem quādam
 vehabat, quæ ab irruentibus latronibus direpta

^a Turpe mi-
 sitū scelus
 ac dictum
 in Iudæos fe-
 sto die.

^b Cumanus
 impetū vul-
 gi veretur.

^c Super de-
 cem millia
 hominum
 conculcatio-
 ne mutua
 consumpta.

Anno mōdi
4014. A
Christo nato

52.

a *Miles sacra
legis libros
discindit at-
que combu-
rit.*

b *Milem li-
bros combu-
rentem Cu-
manus ad
supplicium
adiudicat.*

c *Galileus in
Samaritania
interficitur.*

d *Eleazarus
& Alexan-
der Iudaorū
principes ma-
gnam tyran-
nidem exer-
cent.*

est. Cumanus autem ad inquisitionē mittens eos qui in proximis vicis essent, vinctos ad se adduci iussit, obiciens quodd latrones illos non comprehendissent: quā occasione quidam militum in vico quodā libros sacre legis offensos discidit atque combussit. Iudæi autem quasi totam religionem inflammata viderēt, vndique confluxerunt: & velut machinamento aliquo, ita vi superstitionis attracti, omnes ad vnam euocationem ad Cumanum Cæsaream concurrunt: precantes ut militem qui tantam contumeliam Deo legique eius intulisset, non relinqueret impunitum. Ad hanc ille (videbat enim multitudinem nequaquam quieturam, nisi aliqua esset satisfactio sedata) adiudicatum militem per medium populum ad supplicium iussit abduci: sicque Iudæi placatis animis recesserunt. Denuo autem Galilæorum & Samaritanorum conflictus exoritur. In vico enim quem Geman vocant, qui est in magno Samariæ campo situs, quidā Galilæus de numero Iudæorum ad festiuitatem ascendens interficitur. Ad quod factum multi ex Galilæa regione concurrerunt, ut cum Samaritanis configerent. Horum autem nobiliores conuenerunt ad Cumanum, rogantes ut antequam grauis calamitas oriretur transiret in Galilæam: & in eos qui auctores essent homicidij, vindicaret. Cumanus verò his negotiis quæ habebat in manibus postponēs illorum petitiones, sine effectu precatōres remisit. Nunciato igitur homicidio Hierosolymam, omnis multitudo commota est: & relicta diei solennitate, in Samariam vulgus impetum fecit, sine vllō duce, nec cuiquam principum suorum retinenti acquiescentes. Latrocinijs autem eorū & tumultus, quidā Dinæi filius Eleazarus, & Alexander, principes erant: qui in Acrabatenæ regioni con-

termin-

terminos irruentes, promiscuam edidere eadē,
 & à nullius ætatis exitio temperantes, vicos e-
 siam inflammauerunt. Cumanus autem hac au-
 diens, adduxit secum vnam equitum alam, quæ
 vocatur Sebastenorum, vt auxilio his qui vasta-
 bantur esset: sicque eorum multos qui Eleaza-
 rum erant secuti, comprehendit, plures quoque
 interfecit. Ad reliquam autem multitudinem,
 qui in vastandos Samaritanorum fines irruerāt,
 principes gentis de Hierosolymis occurrerunt:
 operisque ciliciis, & aspersis cinere capitibus
 precabantur, vt ab incepto desinerent: nec pro-
 pter exercendam in Samaritas vltionem, ad Hie-
 rosolymæ perniciem Romanos commouerent:
 misererentur autem patriæ suæ atque templi,
 filiorumque & coniugum propriarum, neque
 omnia pariter in discrimen adducerent, neque
 ob vnius Galilæi vindictam cuncta disperde-
 rent. His acquiescentes Iudæi, à negotio reces-
 serunt. Multi autem per idem tempus in latro-
 cinia conspirabant: sicut ferè solet insolentia
 crescere rebus quietis: per quæ in omni regione
 agebantur rapinæ, & audacissimus quisque reli-
 quis vim afferebat. Tunc ^bSamaritarum prima-
 tes ad Numidium Quadratum, qui Syriam pro-
 curabat, Tyrum venerunt, vindicari de his qui
 regionem eorum depredati fuerant postulantes.
 Præstò autem fuerant etiam Iudæorum nobiles:
 & Ionathas filius Anani, princeps Sacerdotum,
 obiecta diluens allegabat, initium quidem ru-
 multus Samaritas fuisse, qui primi homicidium
 perpetrassent: causam tamen calamitatum po-
 stea secularum præbuisse Cumanum, qui inter
 principia autores cordis nolisset vlcisci. Tunc
 Quadratus vtrunque partem interim distulit, di-
 cens se cum ad ipsas regiones venisset, diligen-
 ter singula inquiriturum: deinceps, verò pro-

An. mundi
 4014. *A*
Christ. nat.
 52.

*a In latroci-
 nia conspi-
 ratio.*

*b Quadratus
 Syriæ procu-
 rator Sama-
 ritanos & Iu-
 daeos audit.*

*Anno mudi
4015. A
nato Christo
53.*

*a Quadratus
inter Iudaos
& Samari-
tanos fert
sententiam.*

*b Claudij con-
tra Cuma-
num, Cele-
rum & Sa-
maritanos
quosdam sen-
tentia.*

*c Claudius
moritur, ei-
quo Nero
succedit.*

gressus Cæsaream, eos omnes quos Cumanus viuos ceperat, in crucem sustulit. Inde cum Lyddam venisset, denuo audiuit Samaritanorū querelas, & accitos Iudzorum decem & octo viros, quos cognouit pugnae fuisse participes, securi pereussit. Duos autem principes sacerdotum, Ionatham & Ananiam, eiusque filium Ananum, & nonnullos alios Iudzos nobiles ad Cæsarem misit: similiter autem & Samaritarum nobilissimos quosque. Pracepit etiam Cumano, & Celeri tribuno, Romam nauigare, reddituros Claudio rationem pro his quæ in Regione gesserant. His ita compositis à Lydda ascendebat Hierosolymam: & inueniens multitudinem festiuitatem azymorum celebrantem sine vlla conturbatione, Antiochiam rediit. Romæ autem Cæsar auditis allegationibus Cumani & Samaritanorum (aderat autem etiam Agrippa, Iudzorum causam magna contentione defendens: siquidem & Cumano multi potentium aderant) pronuncians aduersus Samaritanos, tres eorum nobilissimos iussit interfici: Cumanum autem in exilium deportari. Celerem autem tribunum vincitum Hierosolymam missum, Iudzis ad supplicium tradidit, vt per urbem tractus, capite plecteretur. Post hæc Felicem Pallantis fratrem misit ad Iudzos, qui & eorum prouinciam cum Samaria & Galilæa curaret. Agrippam verò de Chalcide in regnum maius transtulit, tradens ei illam quoque prouinciam, quæ Felicis fuisset. Erat autem ista Trachonitis & Batanæa & Gaulanitis. Addidit autem regnum etiam Lyfaniæ, & tetrarchiam quam Varus rexerat. Ipse autem per annos tredecim, menses octo, dies triginta administrato imperio, decessit, successorem regni Neronem relinquens, quem suadelis Agrippinæ vxoris suæ in imperiū cooptauerat, & quidem

dem cum legitimū haberet filium Britannicum ex Messalina natum, priore scilicet coniuge, & Octaviam filiam, quam ipse priuigno collocarat Neroni. Susceperat autem ex Agrippina Antoniam. Et ² Nero quidem, quemadmodum per magnitudinem felicitatis & opum, abusus sit fortuna: & qualiter fratrem suum, atque uxorem, matrēque interfecerit, post quos in omnes proximos immanitatem suam conuertit, atque ut ad vltimum per amentiam ad histriionum opera scenāque peruenerit, quoniā scio esse narratione molestum, silentio praterire melius puto.

An. mundi
4018. *A*
nato Christo
56.

a Nero fra-
trem, uxore,
matrēque
interficit.

De tumultibus in Iudæa sub Felice.

CAP. XII.

Conuertat autem ad narrāda quæ ab eo aduersus Iudæos gesta sunt. Minorē igitur Armeniam regnandam Aristobulo dedit, Herodis filio. Regno autem Agrippæ quatuor vrbes addidit cum agris ad singulas pertinentibus: in Peræa scilicet Regione, Abilam & Iuliadem in Galilæa autem Tarichzam & Tiberiadem. Reliqua autem Iudææ Felici procurāda dedit. Hic ^b principem latronum Eleazarum, qui per viginti annos regionem fuerat deprædatus, aliōsque cum eo multos cepit, victōsque Romam misit: aliorūque quos in crucem sustulit, latronum vel in communione sceleris deprehensorum popularium, fuit penē innumetabilis multitudo. Sic ^c autem regione purgata, aliud genus latrocinantium in Hierosolymis oriebatur. Hi autem sicarii vocabantur, die claro & in media ciuitate passim quosque interficientes. Potissimum verò diebus solennitate festiuis immiscebantur vulgo, sicas sub veste gestantes. His ini-

Ant. li. 20.
cap. 11.

b Eleazarū
latronū prin-
cipē Felix,
aliōsque cū
eo multos
cepit, victō-
sque Ro-
mā mittit.

c Aliud ge-
nus latroci-
nantium, die
claro & in
media ciui-
tate quosque
interficien-
tes.

An. mundi
4018. *A*
anno Christo
56.

2 Ionathas
Pontifex cū
alijs multis
interficitur.

Antiq. lib.
20. cap. 12.

De Aegyptio
pseudopro-
pheta 30. fer-
mē millia
hominum
congregat.

e Felicis de
Aegypto
visoria.

mitos interficiebant: ac deinceps collapsis hominibus, illi inter reliquos de scelere querebantur: qua fraude extra suspicionem manebant, diūque latuerunt. Primus igitur ab eis Ionathas pontifex interficitur. Post hunc autem quotidie plures exdebantur, atque ipsis calamitatibus molestior timor ciuitatem premebat. sicut enim in medio bello per singula momenta omnes mortem opperiebantur. Circumspiciebant autem eminus quosque appropinquantes: & neque amicis suis fidere poterant, dū tamen in medijs suspicionibus atque custodijs nihilominus interficerentur. Tanta erat latrocinantium temeritas, & ars quædam latēdi. Ad hæc autem alia etiam malorum collectio facta est, exde quidem abstinentium, sed cōsilijs magis impiorum, quæ pats non minus quàm liciorum felicitatem vrbis statūque corrumpit. Seductores namque homines & circumuectores, sub specie religionis nouis rebus studentes, vulgus insanire fecerunt. nam in solitudines egrediebantur. promittentes Deum signa eis ostensurum libertatis. Contra quos Felix (videbantur quippe semina defectionis esse) mittens equites atque pedites armatos, magnam multitudinem interfecit. Maiore autem plaga Iudeos afflixit Aegyptius quidam Pseudopropheta. Adueniens quippe in prouinciā, Magus cum esset, Prophetæ opinionem sibi arrogans, triginta ferme millia hominum congregauit, quos vana seductione deceperat. Et circumducens eos de solitudine in montē qui vocatur Oliuarum, inde ad Hierosolymam nitebatur ascendere; depulsoque Romanorum præsidio, in populares exercere dominationem. Vtebatur autem stipatoribus, qui ad id facinus convenerant. Præuidit igitur sanè eius impetum Felix, & occurrens

rens cum ipsis Romanis armatis, quos etiam Iudæorum reliqua multitudo iuabat, inijt conflictum. Et Ægyptius quidem cum paucis fugit. Plurimi autem qui cum ipso fuerant comprehensi atque vinculis traditi sunt. Reliqua verò multitudo in regiones proprias dispersa est. Compressis verò his etiam, sicut ferè in agro corpore, rursus pars altera tumescebat. Magis enim quidam & latrones collecti, multis afflictionem inducebant: & quasi ad libertatem vocabant, mortem apertissimam comminantes his qui Romanorum principatui obedire voluissent: ut vel reluctantes auerterent eos, qui spontaneam ferrent servitutem. Dispersi ergo per totam regionem diripiebant quorumque potentium domos, eosque insuper trucidabant: inflammabant etiam vicos, ita ut desperatione eorum tota Iudæa protinus impleretur. Et hoc quidem bellum indies ingrauescebat. Alter autem tumultus ortus est circa Cæsaream, inter Iudæos scilicet qui ibi permixti habitabant, & Syrios, seditione commota. Hi liquidem postulabant, ut eorum fieret ciuitas, Iudæum eius fuisse conditorem dicentes: erat autem Rex Herodes. Emuli verò conditorem quidem confitebantur Iudæum, ipsam verò ciuitatem fuisse gentilium vindicabant. Neque enim illic flauas & sana potuisse constitui, si ad Iudæos eam conditor pertinere voluisset. Ob has ergo causas inter se populus vterque iurgabat. Procebat autem vsque ad arma contentio: & quotidie ad confligendum audaces quique partis alterutrz profiliebant. Neque enim Iudæorum seniores cohibere tumultus gentis suæ poterant: & Græcis turpissimum videbatur, Iudæis inferiores videri. Præstabant autem hi quidem digitis & corporum viribus. Græci vero viri-

An. mundi
4020. A
nato Christo
58.

a Latrones
& Magi
multis affli-
ctionem in-
ducunt.

Antiq. lib.
20. cap. 13.
b Pugna inter Iudæos
& Syros cir-
ca Cæsareā.
c Seditiones
& caedes in-
ter Iudæos.

Ann. mundi 4024. *A* *nato Christo* 62. **lio militum : magna siquidem pars Romanæ manus, de Syria illo fuerat congregata: & quasi cognati, ad auxiliandum parati erant Syris. Prefecti autem militum curabant comprimere tumultum: & pugnaces quosque comprehensos, taureis vlciscebantur ac vinculis. Nec tamen supplicia comprehensorum, impedimentum aut timorem reliquis inferebant: idò magis hoc ipso in seditionis irritabantur augmentum. Tunc demum Felix minaci edicto præcepit contumaces quosque vrbe discedere: non parentium autem immissis militibus interfecit non paucos, quorum etiam bona direpta sunt. Manente autem seditione, nobiles vtriusque partis electos, legatos misit ad Neronem de iure disceptaturos. Successit autem ei Festus, & hos qui maximè infestabant prouinciam sollicitè persecutus, latronum plurimos comprehendit atque interfecit.**

De Praefidibus Iudææ Albino & Floro.

Antiq. lib.

20. cap. 15.

CAP. XII.

a Albinus **V**erum^a successor huius Albini non eodem modo negotiis præfuit, neque enim fuit a-
Judææ Pra- **fes** omni ma-
liquæ **liquæ** malignitatis species, quam ille præterierit.
Denique **Denique** non solum causis ciuilibus furabatur
& diripiebat **& diripiebat** bona singulorum, neque solū tri-
butorum **butorum** additamentis in commune gentem
grauabit **grauabit**: sed etiam quos ob latrocinia decurio-
seditionis **seditionis**, ut nes ciuitatum comprehenderāt, vel qui à prio-
rum tumultibus **rum tumultibus** iudiciis in custodiis erant relati, acce-
pta à cognatis **pta à cognatis** eorum pecunia, liberauit: & is so-
indignum **indignum** qui non dedisset, in carceribus quasi no-
letur, largi **letur, largi** centissimus remanebat. Per idem tempus, eo-
dione rudi- **dione rudi-** rum quoque qui res nouare cupiebant, in Hie-
rosolymis **rosolymis** creuit audacia. Ex^b quibus sanè qui
erant

erant opulenti Albinum largitione redimebāt, ut eis tumultum mouentibus non indignaretur: pars autem popularis quæ non satis gaudebat quiete, Albini participibus iungebatur. Vnusquisque ergo improborum cohorte propria circumdatus, ipse quidem inter ceteros quasi princeps latronum & tyrannus eminebat: stipatoribus verò suis ad direptionem mediocrium abutebatur. Ita fiebat, ut hi quidem quorum vastabantur domus, tacerent: illi autem qui extra incommodum steterant, metu ne similia paterentur, etiam officiis ambirent eos, quos constabat dignos esse suppliciis. In commune autem omnium fuit intercepta fiducia, & erat tunc multiplex dominatio, & semina captiuitatis futuræ iam ab illo tempore spargebantur. Cum sanè eiusmodi morum fuisset Albinus, tamen a Gessio succedens ei Gessius Florus, optimum cum per comparationem sui fecit videri. Ille siquidem plura occultè & cum fraude nocuerat: verò iniquitates suas in vniuersam gentem, palam quasi gloriaretur exercuit: ac velut non ad regendam provinciam, sed ad damnatorum poenas carnifex missus, neque rapinarum vllum modum, neque afflictionum prætermisit. In miseris autem crudelissimus erat, in turpibus verò impudentissimus. Neque enim quis ille amplius offendit fallacia veritatem, neque commentus est callidiores nocendi vias. Huic quidem viritum illatis dispendiis lucra quæ re exiguum visum est: sed totas simul despoliabat urbes, & labes populis inferebat, tantum non voce per totam regionem edicens, liberum esse omnibus latrocinari, dum ipse prædæ acciperet portionem. Denique ob illius auaritiæ contigit totam penè deserti regionem, ita ut plurimi sedes patrias relinquentes, ad ex-

Ann mundi
4028. *A*
nato Christo
66.

Antiq. lib.
20. cap. 16.

Albino suc
cedit Gess
Florus,
qui longè pe
ior est Albi

b Auaritia
Flori urbes
despoliat.

Anno mōdi
4028. A
stato Christo
66.

ternas prouincias commigrarent. Donec autem in Syria Cestius Gallus prouinciam regebat, neque ausus quispiam Iudæorum est aduersus Florum ad eum mittere legatos. Cū verò instante azymorum solennitate ipse Hierosolymam venisset, occurrens multitudo, quæ facile tricies centenorum millium fuit, precabatur, ut gentis suæ calamitatibus subueniret, & pestem illam prouinciæ Florum ut eiiceret clamitabat. Qui tamen eum sub populi ore esset, & Gallo assisteret, non solum nihil mouebatur, sed voces illas etiam diridebat. Cestius^a tamen compescens impetum populi, & edicens quod deinceps placatiorem eis Florum redderet, regressus est Antiochiam. Deduxit autem eū vsque ad Cæsaream Florus, illudens mendaciis, & Iudæorum genti bellum sedulo cōminiscens, quos scilicet solo iniquitates suos occultari posse credebat. Pace siquidē permanente, habiturum se apud Cæsarem accusatores Iudæos: verum si defectionē negotiatus fuisset, maiore utique malo abducendam à se esse inuidiam peccatorū minorum. Igitur ut gens ab Romano abrupteretur imperio, sedulo indies augebat calamitates. Per idem tempus apud Neronem Cæsarienses gentiles victores extitere, decretūque istud

^a Cestius Gallus impetum populi compescit & quod placatiorem eis Florum redderet, edicit.

^b Exordium belli Iudaici duodecimo regni Neronis anno.

contestantes literas attulerunt: perque hoc bello Iudaico dabatur exordium, duodecimo scilicet anno regni Neronis, septimodecimo autem regni Agrippæ, mense Maio.

De Floro sauiente in Iudæos Cæsarienses & Hierosolymitanos.

CAP. XIII.

Antiq. lib. 20. cap. 15. AD magnitudinem autem excitorū de eo malorum, nequaquam idoneas causas habuisse

buisse deprehenditur. In Cæsarea siquidem ha-
 bitantes Iudæi, habebant synagogam prope lo-
 cum, cuius erat dominus gentilis quidam Cæ-
 sariensis. & frequenter quidem egerant, ut ad
 eorum ius illa possessio iungeretur, multis par-
 tibus maius præcium quàm res meruerat offe-
 rentes. dominus autem loci preces eorum de-
 spexisse non contentus, ad maiorem dolorem
 ædificauit in loco tabernaculum, ita ut angustum eis
 transitum & prorsus coactum relinqueret. Pri-
 mum igitur feruentiores aliqui iuuenum pro-
 filientes, ædificationem vetabant. Cum verò
 Florus hos à prohibendo cohiberet, non habē-
 tes Iudæorum nobiles quid agerent inter quos
 etiam erat Ioannes publicanus, inflectunt Flo-
 rum oblatione octo talentorum, ut ædificatio-
 nem veraret. Ille autem ob capiendum tantum-
 modo, promittens se cuncta facturum, accepta
 pecunia statim de Cæsarea egressus est, venitque
 in Sebasten, seditioni tribuens facultatem, qua-
 si qui pugnae spatium Iudæorum summatibus ven-
 didisset. Sequenti autem die, Iudæorum sabbato,
 cum plebs ad synagogam coisset, seditiosus
 quidam Cæsariensis vas Samium ante ingressum
 eorum ponens, alites immolabat. Hoc factum Iu-
 dæos incoercibiliter accendit, & legem suam
 quippe contumeliam pertulisse, & locum ipsum
 dicebant fuisse pollutum. pars autem Iudæorum
 quæ erat constantior atque moderatior, denuo
 apud iudices esse conquerendum rebatur. Sediti-
 osi autem & iuuentute turgentes Iudæi, effun-
 debantur in rixam. Stabant autem ad configē-
 dum parati etiam Cæsariensium tumultuosio-
 res. Ex composito quippe missus fuerat, qui pro
 synagogæ foribus immolaret: sicque cōtinuo est
 pugna cōmissa. Interueniens autē Iucundus, qui
 ad prohibendū erat relictus, præfectus equitum,

Ann mundi
 4030. A
 nato Christo
 68.

2 Causa bel-
 li Iudæici.

b Periurium
 Flori, qui
 Iudæis fidē
 iurata non
 seruat.

c Cæsariensi-
 sum & Iu-
 dæorum con-
 flictus.

Ann. mundi
4030. *A*
nato Christo
68.

vas illud quidem quod positum fuerat iussit auferri, & tumultum sedare pergebat. Cum verò superatus esset præ Cæsariensium violentia, Iudæi statim libros legis rapientes secesserunt in Nabata: regio quædam eorum hoc nomine appellatur, dirempta à Cæsarea stadiis sexaginta. Primates autem eorum duodecim, cum Ioanne in Sebasten ad Florum venerunt, de his quæ acciderant conquerentes, & ut auxilio esset rogabant, quamvis reuerenter, tamen cum & de o-

a Florus Iu-
daeorū Pri-
mates 12. cū
Ioanne in
Sebasten com-
prehensos
vinciri iu-
bet.
b *Alia fax*
belli à Flo-
ro excogita-
ta.

cto talentis admonentes. Ille a verò ilico comprehensos eos vinciri iussit, arguens cur leges de Cæsarea auferre ausi fuissent. ob hoc igitur apud Hierosolymitas grauissima indignatio nascebatur: verumtamen adhuc iram suam frenabant. Florus b verò, quasi ad hoc operam suam locasset, ut bellum inflammaret, misit ad sacrum thesaurum, ut inde decem & septem talenta auferrentur, quasi eam pecuniam impensæ Cæsareis flagitaret. Tunc verò statim inuasit populum multa confusio: concurrentes ad templum, maximis vocibus nomen Cæsaris appellabant, ut à tyrannide Flori liberarentur orantes. Quidam autem seditiosorum in Florum maledicta iaciebant vltima: & canistra circumferentes stipem eius nomine postulabant, quasi inops & miserimus talibus indigeret auxiliis. His autem omnib. nihil est à cupiditate deterritus, sed multò magis ad deprædandum irritatus est. Denique cum deberet Cæsaream veniens igne belli illic nascentis extinguere, causasque tumultuū submouere, pro quo etiam mercedem acceperat pactus: tamen cum exercitu equitum atque peditum Hierosolyman contendit, ut Romanis armis ad quod volebat vteretur, ac timore & minis urbem circundaret. Tunc populas lenire eius impetum volens, obuiam militibus processit,

processit, tum solitis utique favoribus, & Florū honorare officiis paratus. Ille ^a verò promittēs cum equitibus quinquaginta centurionem, nomine Capitonem, discedere eos iussit: Nēve eū, in quem tam gratia maledicta iecissent, falso denuò honore deluderent. Oportere quippe eos, si viri sunt fortes, animique constantis, etiā in præsentem effundere contumelias: nec solū in verbis, sed etiam in armis amorem libertatis ostendere His dictis exterrita multitudo, simul etiam in armis amorem libertatis ostendere. His dictis exterrita multitudo, simul etiam militibus qui cum Capitone venerant, in medium vulgus irruentibus, diffugerunt, antequam Florū salutarerent, aut militibus officia consueta redderent. Discedentes igitur in domos, cum metu atque humilitate peruigilem duxere noctem. Florus ^b autem tunc quidem degit in regia, postridie autem aduersum eos exstructo tribunali sublimius resedit: convenientesque Sacerdotū principes, & ciuitatis vniuersa nobilitas, astiterunt tribunali. His præcepit Florus, ut omnes qui maledicta in eum succlamassent, protinus dederent: dicens in ipsos esse, nisi reos producerint, vindicandum. Ad hæc respondenti Iudæi, populum ^c quidem pacifica quæque sentire, illis verò qui errauissent in verbis, veniam conferendam postulabant. In tanta siquidem multitudine, nihil esse mirandum, offendi aliquos temerarios, & per ætatem insipientes: esse autem impossibile eorum qui deliquerint, delictum agitari, cum & singulos nimirum pœniteat, & præ timore ad negandum sint parati. debere tamen illum si consuleret gentis quieti, & vellet Rom. imperio seruare urbē, magis propter multos innoxios dare veniā etiā paucis delinquentibus, quā propter paucos improbos perturbare

An. mundi
4030. - *A*
Christo nato
68.

a Florus Iudæorum honores spernit, eosque discedere iubet.

b Florus in tribunali residet & Iudæi, ut omnes qui maledicta in eum succlamassent, protinus dederent, præcipit.

c Excusatio Iudæorum.

Ann. mundi
400. A
Christo nato
86.

a Cades per
Flori mili-
tes perpe-
trata.

b Flori mi-
lites sexcen-
tos & trigin-
ta Iudeos
una die in-
terficiunt.

multitudinem tantam bonorum. Ad hæc verò ille magna indignatione inflammatus militibus exclamavit, ut forum rerum venaliū, quod erat in superiori parte civitatis diriperent, ac passim obuios trucidarent. Illi^c verò ad lucri sui cupidinem addita auctoritate rectoris, non solū illū diripuerunt locum in quem fuerant immissi, sed in vniuersas insilientes domos, interficiebant habitatores. Fuga autem erat per angiporta omnia, & cædes eorum qui comprehendebantur: direptionis quoque nulla species præteribatur. Multos autem etiam nobiliū comprehendentes adduxerunt ad Florum, quos ille verberibus laniatos in crucem sustulit. Denique d' omnis numerus illo intersectorum die cum paruulis & mulieribus (neque enim vel latibantibus pepercerant) fuit sexcenti & triginta. Grauiorem autem facilebat calamitatem videri nouitas Romanæ calamitatis: quod enim nemo vnquam prius, tunc Florus ausus est, ut viros scilicet equestris ordinis pro tribunali flagellis cæderet, ac patibulis affigeret: quorum etiā origo Iudæa, tamen Romana dignitas.

CAP. XV.

De alia oppressione Hierosolymorum
dolo Flori.

c Berenice
Agrippa
germana
mittit ad
Florum, ac
ut a cade
defineret,
precatur.

PER idem tempus Rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus ut Alexandrum, qui Ægyptum procurabat missus à Nerone, iure hospitii conueniret. Germanam^c autem suam Berenicen, Hierosolymis inuentam, & iniquitatem militum videntem, grauis ob hoc angor inuaserat, & frequenter quidem præfectos equitum suorum, custodēsque corporis mittens ad

ad Florum precabatur, ut à cæde desisteret. Ille
 verò neque in multitudinem interfectorum,
 neque in nobilitatem precatricis, sed tantum in
 lucra sua, quæ de rapinis congregarentur, aspi-
 ciens, contempsit annuere: impetus^a autem mi-
 litum etiam aduersum Reginam efferatus est.
 Non solum quippe sub oculis eius obuios quos-
 que mulstabant atque trucidabant, sed etiam
 ipsam, nisi confugisset in aulam, interfecissent.
 Ibi autem peruigilem noctem cum intenta cu-
 stodia egit, verens utique irruptionem militum.
 Venerat autem Hierosolymam, ut vota Deo
 solueret. His enim qui morbo vel aliis necessi-
 tatibus implicantur, mos est orare per triginta
 dies, antequam immolent hostias: abstinere quo-
 que vino, & capillos radere. Quem morem Be-
 renice Regina illis exercens diebus, nudipes e-
 tiam ante tribunal stetit, deprecans Florum: &
 præter quod nihil honoris habitum est, etiam
 de vita sua periclitata est. Hæc autem facta sunt
 sextodecimo die Mensis Maij. Postridie autem
 conueniens multitudo in forum, quod erat in
 superiori parte ciuitatis, magnis clamoribus de
 his qui interfecti fuerant, querebantur: potissi-
 mùm^b autem inuidiosæ in Florum voces erant: quod^b Florum mul-
 titudo oble-
 veriti primates quique & Pontifices, disruptis
 vestibus, & viritum singulos comprehendentes,
 postulabant, ut ab his verbis, quorum causa tanta
 mala pertrulerant, desisterent, neque in maiorem
 indignationem Florum mouerent. Sicque sedata
 est multitudo, tam reuerentia precantium, quam
 propter quod nequaquam Florus ultra in eos saui-
 ret. Ille^c autem videns multitudinis tumultum
 uisum compressum, agebatur: & denuò eam in-
 ammare cupiens, Pontifices cum nobilibus ad-
 vocauit. Itaque vnum ait argumentum fore, quod
 nihil ulterius de nouandis rebus cogitaret, si po-
 rat.

An. mundi
 4030. A
 Christo nato
 86.

^a Militum
 in Berenice
 cum furor.

^b Florum mul-
 tudo oble-
 quitur.

^c Florus
 multitudi-
 nis tumultum
 compressum,
 denuò refræ-
 cat.

An. mundi
4030. *A*
Christo nato
68.

a Flori de-
lus & infi-
dia.

b Principū
& sacerdo-
tum ad po-
pulum ad-
hortatio.

pulus obviam procederet militibus de Caesarea
venientibus: veniebant autē duæ cohortes. Qui
cum convocasset populum ad occurrendum,
mandat centurionibus, & nullam salutationem
redderent obviantibus Iudæis. Ad ^a quod si
offensi petulanter quippiam essent locuti sta-
tim in eos vterentur armis. Pontifices ergo
collecta multitudine in templo, precabantur ut
occurrerent Romanis, & ante graue incom-
modum cohortes solenniter saluarent. His
hortationibus seditiosi quique abnuebant, &
ob interfectorum dolorem reliqua multitudo
iungebatur audacibus. Tunc ^b verò omnes Sa-
cerdotes omnesque Leuitę sacra vasa proferen-
tes ornatumque templi, citharistę etiam & can-
tores cum Musicis organis procidebant ante
multitudinem, & obnixissime precabantur, ut
illum templi honorem custoditum esse vellēt,
neque ad direptionem vasorum sacrorum Ro-
manos contumeliis incitarent. Erat autem vi-
dere ipsos Sacerdotum principes sparsis cinere
capitibus, & pectora disruptis vestibus nuda
monstrantes, nominatim singulos quosque no-
bilibus compellare, ac deinde in commune mul-
titudinem precari, ne ob modicum peccatum
patriam suam proderent his, qui direptioni e-
ius inhiarent. Quam enim utilitatem vel mili-
tibus esse de Iudæorum saluatione tribuen-
tiam, vel illis quę acciderant correctionem, si in præ-
senti procedere cessarent? At contrā, si officio-
se susciperent solenniter venientes, auferri Flo-
ro occasionem pugnæ: ipsos verò saluare patriā
suā, & providere ne quid ultra quā pertu-
lerant, experirentur. His addunt, quod paucis
seditiosis si tanta multitudo iungatur, hoc ma-
gis ad pacificum consilium suū deberent auto-
ritate transferre. Tali hortatu multitudinem
inflē-

infectentes, etiā ipsos seditionis autores quos-
dam quidem minis, quosdam autem sui reue-
rentia mitigauerunt: ac deinceps præcedentes
cum quiete omni populo sequente, militibus
obuiam prodierunt. Iamque a cominus factos
salutauerunt: illis autem nihil respondentibus,
seditionis Iudæorum aduersum Florum, cuius
hæc fierent consiliis, succlamauerunt. cōfestim
que b milites comprehedentes eos, cadere fu-
stibus adorti sunt: atque in fugam verfos perse-
quentes equites proculcabant. Corruiebant autē
multi quidem cum a Romanis exderentur, plu-
res autem cum se mutuò propellerent. In ipsis
autem portis grauis facta est compressio, & vna
quæque alterum præuenire cupiente tardior fu-
ga cunctis fiebat. Collabentium verò durus erat
interitus. Suffocatu enim atque conculcatu mi-
seri disperibant, & neque ad sepulturam quis-
quam proximis suis cognoscendus remanebat.
Irruebant autē etiam pariter milites immoder-
atè, eos quos cōprehendissent exdentes: & per
ingressum qui Bezetha vocatur detrudebāt mul-
titudinem, transire cupientes ut Antoniam &
templum obtinerent. Quos etiam Florus con-
secutus, eduxit de regia eos qui secum erant, &
in arcem transire nitebatur. Frustratus tamen
est eius impetus. Conuersus quippe aduersum
eos populus repugnauit, & per testa euadentes
obruiebant saxis Romanos. Qui cum supernè ve-
nientibus sagittis vincerentur, nec possent de-
scendere multitudinem quæ per angustos arcta-
tur ingressus, ad reliquum se exercitum qui
erat in regia receperunt. Seditiosi^c autē verè ea, rursus spolia
ne superueniens denuò Florus replū occuparet, ipso-
rum ante Antoniam ex templo ascendentes, porticus ferret, tam
templo ad Antoniam continentes intorcerūt, plum occu-
pantes auaritiā Flori desperatione cōpescere-
ant.

Ann. mōdi
4030. A
Christo nato
68.

*a Flori propo-
situm & cō-
siliū exi-
tus decla-
rat.*

*b Cades Eu-
dæorum.*

*c Seditiosi
verentes,
ne superue-
nientis Flo-
ri
an
tem-
plum occu-
pantes*

An. mundi
4030.

A Christo
nato 68.

a Florus Iu-
daeos in tem-
plo obsessos
insuperabi-
les videns,
ab impetu
conquiescit,
ac relicta
apud eos co-
horte, Cae-
saream regre-
ditur.

b Cestius
Gallus Syriae
Praeses, quid
facto opus
esset cum
Principibus
deliberat.
a Politianus
Hierosoly-
mam mitti-
tur, & A-
grippa occur-
rit.

rent. Nam cum diuinis inhiaret thesauris, pro-
que his in Antoniam transgredi niteretur, ubi
intercisas porticus vidit, ab impetu conquieuit
& conuocans sacerdotum principes atque cu-
ria, se quidem ait vrbe digredi, praesidium tamen
apud eos relinquere quantum ipsi voluissent.
Ad^a haec illis respondentibus, nihil nouandum
fore, si vnam tantum relinqueret apud eos co-
hortem, dum tamen non illam quae cum ciuibus
paulo ante conflixerat: ob ea siquidem quae per-
tulere populum illis militibus infensum esse:
cohorte sicut precabantur mutata, cum reliqua
manu Caesaream regressus est.

CAP. XVI.

De Politiano tribuno, & oratione Agrippae ad
Iudaeos, ad obediendum Romanis
hortantis.

Aliud autem denuo pugnae consilium com-
miniscens, retulit ad Cestium, & Iudaeos
defectionis criminatus est: impudenti menda-
cio illos perpetrasse dicens, quaecumque eos per-
tulisse constabat. Nec sane principes Hieroso-
lymorum quae gesta fuerant, tacuerunt: sed &
ipsi & Bernice ad Cestium de his quae Florus
iniquè in vrbe egerat retulerunt. Ille b autem
susceptis literis partis utriusque quid facto o-
pus esset cum principibus deliberabat. Et qui-
busdam quidem videbatur, cum exercitu in Iu-
deam Cestium ire debere, & aut vindicare de-
fectionem, si fuisset admissa, aut magis fidos red-
dere Iudeos eorumque accolae. Ipsi tamen ma-
gis placuit aliquem de suis praesire, qui & nego-
cia & consilia Iudaeorum posset ei fideliter nun-
ciare. mittit ergo tribunum Politianum, qui ab
Alexandria reuertenti Agrippae circa Iamnam
occurrere, & a quo fuisset missus, & ob quas
causas

causas indicat. Quo loci Iudæorum etiam Pon-
tifices, & reliqui nobiles, eorumque curia ad-
elle curauerant, ut circa Regem scilicet officia
nouarent. Postea verò quàm illam congrua, hu-
manitate coluerunt, conquesti sunt quàm
potuerunt flebiliter de calamitatibus propriis,
& inhumanitatem Flori explicauerunt. Quam-
licet argueret Agrippa, vascè tamen infectio-
nem suam in Iudæos transtulit, quorum maxi-
mè miserabatur, volens scilicet frenare eorum
motus: ut per hoc ipsum quod viderentur ni-
hil perpeSSI iniuriæ, ab ultionis desinerent appe-
titu. Ad hæc ergo quicunque egregjerant, &
propter sua prædæ desiderabant quietem, intel-
legebant Regis redargutionem esse plenam be-
nignitatis. Populus^a autem Hierosolymorum
sexaginta stadiis obuiam progressus, officiosè A-
grippam & Politianum suscepit. Lamentaban-
tur tamen interfectos coniuges mulieres: qua-
rum plangoribus reliquis quoque populus ad
lamenta conuersus precabatur Agrippam ut dis-
genti consuleret. Succlamabāt etiam Politiano,
ut ingrederetur urbem, videretque quæ essent à
Floro gesta: & ita ostendebant forum desertum
domosque vastatas. deinceps verò per Agrip-
pam suasere Politiano, ut is cum vno tantum
famulo ad Siloam vsque totam circuiret ciuita-
tem: quatenus ipsis cognosceret oculis, Iudæos
omnibus quidem aliis parère Romanis, soli au-
tem Floro aduersari propter magnitudinem in-
eos factæ crudelitatis. Ille igitur cum circuisset
urbem, & mansuetudinis populi sufficiens do-
cumentum teneret, ascendit^b in templum, quo
etiam multitudinē conuocauit: & cum plurimis
verbis fidem eorum circa Romanos collauda-
set, multa etiam ad conseruationem pacis horta-
tus, adorauit Deum eiusq; sancta: in eo tamē cō-

*Anno mun-
di 4730.*

*A Christo
nato 68.*

*a Multitudo
Hierosoly.*

*Agrippa &
Politiano ob-
uiam proce-
dis.*

*b Politianus
in in templum
ascēdit mul-
titudinē ad
conseruatio-
nē pacis horti-
tatur, & ad
Cestium re-
greditur.*

*An. mundi
4030.*

*A Christo
nato 68.*

*a Iudaei ab
Rege vt le-
gati aduer-
sum Florum
ad Nerone
mitteretur,
petunt.*

*b Agrippa
ad Iudeos
oratio.*

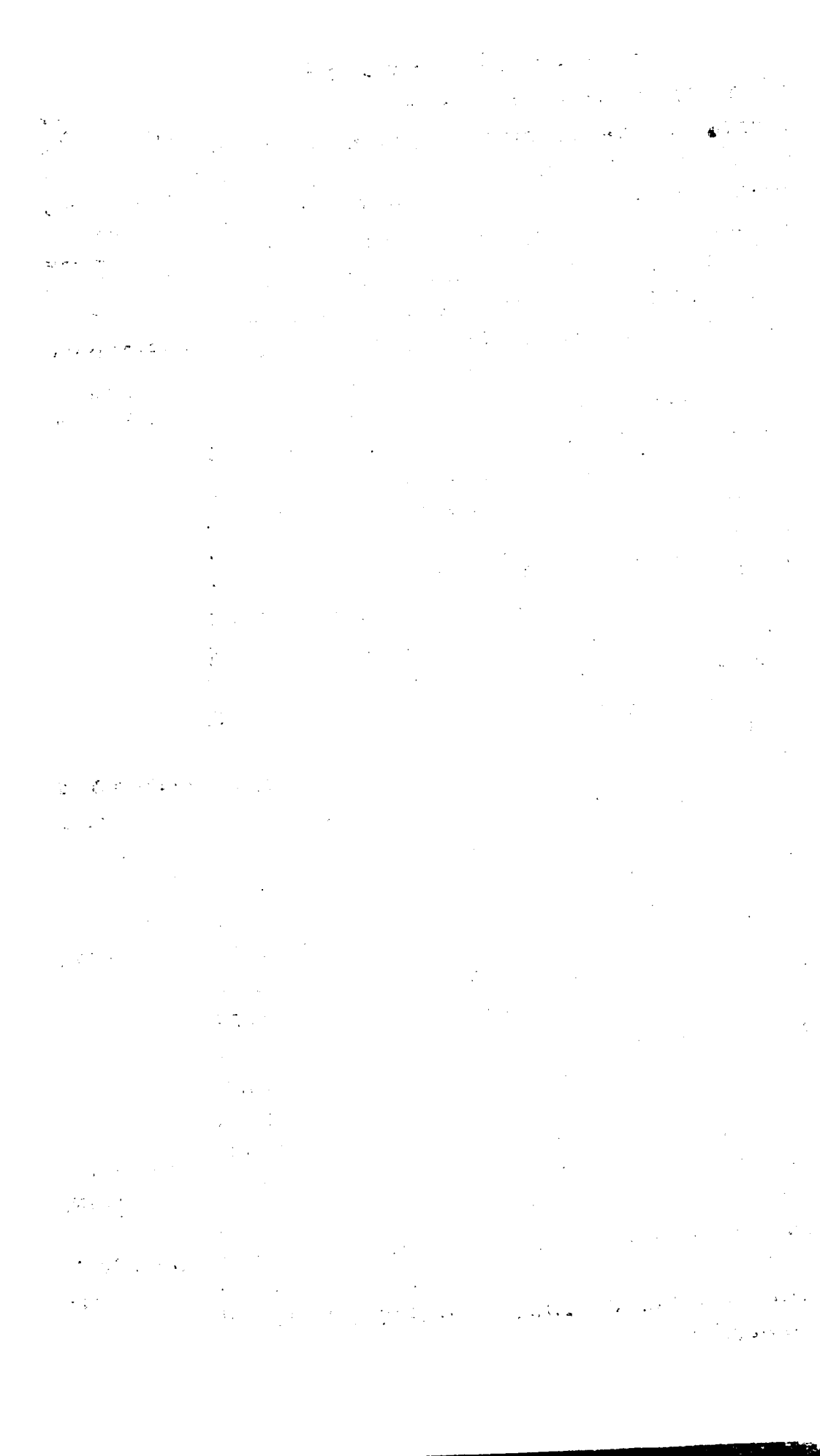
*c Agrippa
multitudinē
docilem &
attentam
reddere co-
natur.*

sistens loco, in quo licebat per religionē: sicque regressus ad Cestium est, vulgus autē Iudaeorum ad Regem Pontificēque conuersus petebat, vt legati aduersum Florum ad Nerone mitterentur, neque de tanta eade tacentes suspicionem suae defectionis præberet: visum iri quippe eos Principes capiendorum armorū fuisse, nisi præuenientes ostendissent illū esse qui dedisset exordium. constabat autem multitudinem non esse quieturam, si legationem aliquis impedisset. Ad hæc Agrippa, ordinari quidem legatos, qui Florum accusarent, inuidiosum putabat: despiceret autem Iudæos in bella commotos neque sibi expedire cernebat. aduocata igitur conclone in xystum, & in suggesto constituens germanā suā Berenicen, in Asanionæorum domo (ea siquidē xysto imminerebat contra superiorem partem vrbis: nam xysto tempus lumen erat ponte coniunctum) huiusmodi orationem habuit. Si b quidem videre in vos omnes ad pugnandū cum Romanis esse incitatos, neque populi puriorem sincerissimāque partem pacem velle seruare, neque processissimē ad vos, neque consulere confisus essem: superuacua quippe de vtilibus oratio est, quando omnium auditorum conspirat ad deteriora consensus. Quoniā verō aliquos quidem ætas malorum belli nescios facit, quosdā verō inconsiderata spes libertatis: nonnullos verō auaritia succendit, & in confusione rerum capiendum de inferioribus lucrum: quemadmodum ipsi ab hoc errore corrigantur, & non per paucorum improba consilia etiam boni desperent, existimaui oportere, vt omnibus vobis in vnum coactis ea exponerem, quæ arbitror expedire. Obstrepat autem nemo, si non ea audierit quæ ipsius fert libido. His siquidem qui sunt ad defectionē irreuocabiler incitati, licebit

licebit etiam post meos monitus manere in
 pristina voluntate. mea autem etiam ad illos
 qui audire cupiunt intercipientur oratio, nisi
 ab omnibus vobis silentium præbeatur. No-
 ui quidem quod multi & iniurias procuran-
 tium prouincias, & præconia libertatis quasi
 tragicè prosequantur. Ego autem priusquàm dis-
 cutiam qui sitis, & contra quos bellum suscipere
 tentetis, primum separabo causas, quas con-
 nexas putatis. Si enim violatores vestros cupi-
 tis uicisci, cur libertatem magna laude attollitis?
 Si verò istud ipsum seruire intolerabile duci-
 tis, superflua est aduersum rectores querela, il-
 lis siquidè vel moderatissimè agentibus, nihilo-
 minus turpe erit seruire. Considerate autem sin-
 gillatim, & videte quàm exigua sit materia bel-
 lorum. Et primum quidem ipsa rectorum confi-
 deranda sunt crimina. Colere ^a siquidem offi-
 ciis, non exasperare oportet iurgis potestatem. ^a Potestatem
 Cum verò medicorum peccatorum exprobratio ^c ciis, nec iur-
 nes maximas facitis, aduersum vos profectò eos ^c gis exaspe-
 quibus infertis contumelias irritatis. Relinque ^c rare decet.
 tes quippe & quod antea clanculo & cum qua-
 dam verecundia nocebant, palàm vos confiden-
 tèque populantur. nihil autem ita plagas coer-
 cet ut patiètia, & violatorum quies violantibus
 iniicit pudorem. Fac ^b autem eos, qui à Roma-
 nis in prouincias mittantur, esse grauiter mole-
 stos, non tamen etiam Romani omnes violant
 vos, neq. ipse Cæsar aduersum què pugnare vul-
 tis. Neque enim ex præcepto illorum improbus
 ad vos quisquam venit: neque possunt illi, quæ
 in oriente geruntur, positi in occidente conspi-
 cere, sed neque faciliè ea quæ hîc fiunt, illic au-
 diuntur. est autè importunissimùm, & propter exi-
 guas causas, tantis & ea de quibus querimur ne-
 scientibus, velle configere. Et quidè nostrorum

An. mundi
 4030. A
 Christo na-
 to 68.

b Agrippa
 Romanos
 & Cæsarem
 excusant

tationem, & adorant eos ad quos fortuna migravit. Aliæ quoque multæ gentes ad libertatem fiducia subnixæ, & multo maiores, cesserunt tamen & obediunt: vos autem soli servire dedignamini his quibus videtis vniuersa esse subiecta. Quibus^a exercitibus, quibus confiditis armis? Vbi est classis vestra, quæ peruageretur Romanorum maria? Vbi autem qui expensis possint sufficere thesauri? Contra Ægyptios fortè aut Arabas existimatis vos bellum mouere. Non circumspicitis Romanorum imperium? Non metimini vestram imbecillitatem? Nonne scitis vestram ciuitatem à conterminis gentibus frequenter esse superatam? illorum autem virtus per totum orbem inuicta percurrit, imò etiam hoc orbe plus aliquid quæsierunt. Neque enim sufficit eis ad orientem quidem totus Euphrates, ad septentrionem Ister: neque in meridie solitudine tenus per scrutata Libia, neque in occidente Gades: sed ultra oceanum alium quæsierunt orbem, & usque ad Britannias, inaccessas prius, arma & exercitum transtulerunt. Quid ergo? Vósne ditiores Gallis, fortiores Germanis, prudentiores Græcis? postremò plures estis omnibus in toto orbe degentibus? Quæ vos fiducia aduersum Romanos erigit? Sed dicet aliquis, servire molestissimum est. At quanto magis id Græcis, qui vniuersis sub sole habitantibus videbantur præstare nobilitate: & tam latam quondam prouinciam possidentes, nunc bis ternis fascibus Romanorum obediunt. Totidem autem etiam Macedones obsequuntur, quicquid multo vobis iustius deberent libertatem tueri. Quid^c autem quingentæ Asiæ ciuitates? nunquid non absque ullo præsidio, vni tantummodo rectori parent,

An. mundi
4002. *A*
Christo na-
to 40.

a *Compara-*
tio Romano
rum imperij
cum Iudæo-
rum imbecil-
litate.

b *Romani*
omnes totius
orbis partes
sue ditioni
adiunxerunt,
ac ultra O-
ceanum aliū
quæsierunt
orbem.

c *Asia ciui-*
tates quin-
gentæ Ro-
manis ob-
ediunt.

An. mundi
4040. *A*
Christo nato
68.

& fascibus consulis obsequuntur? Quid autem
pergam enumerare Heniochos & Colchos, &
Taurorum gentem: Boi poranos quoque, & ha-
bitantes circa Ponti litora nationes, Mazoticæ-
que gentes? apud quas nimirum olim neque do-
mesticus aliquis dominus nesciebatur: nunc ve-
rò militum subiiciuntur cæcum tribus millibus,
& quadraginta naues longæ, innavigabile prius
mare in pace custodiunt. Quanta autem Bithy-
nia, & Cappadocia, & Pamphyliorum gens, Ly-
di quoque & Cilices pro libertate dicere vale-
rent? tamen nunc sine armis tributa pendunt.
Quid autem Thraces? quinque quidem diebus
in latum, septem autem in longum commeabi-
lem provinciam possidentes, asperiorémque
multo quàm vestra est, ac multis partibus for-
tiorém, altissimóque gelu eos qui irruerint, re-
tardantem, duobus millibus Romanorum in
præsidio manentibus obsequuntur. Post hos
Illyrici vsque ad Dalmatiam, & Istro tenus in-
colentes, duabus tantum legionibus obediunt:
cum quibus & ipsi impetus compescunt Daco-
rum. Ipsi quoque Dalmatæ, qui tam multa
pro libertate conati, sæpiusque capti, rursus cū
maioribus opibus rebellarunt, nūc sub vna Ro-
manorum legione agunt quietem. Veruntamen
si aliquos magnæ causæ ad defectionem incita-
re deberent, Gallos a potissimum oporteret as-
surgere, quos videlicet tantis munimentis na-
tura cinxisset: ab orientali plaga ad Alpium
montibus, à septentrionali Rheno flumine, à
meridie Pyrenæis montibus, ab occidente ve-
rò Oceano. sed tali munitione gaudentes, tre-
centis & quindecim gentibus numerosi, fontes
autem (ita ut dixerim) felicitatis domesticæ ha-
bentes; omnibusque bonis totum penè or-
bem irrigantes, ferunt nihilominus vectiga-
des

a Gallorum
munimenta.

les esse Romanorum, ac felicitatem suam in eorum felicitate reponere: idque sanè ipsū, non per animorum molliem, nec propter ignobilitatem parentum (quippe qui per octoginta annos pro libertate pugnaverunt,) sed Romanorum admirati sunt horrueruntque cum virtute fortunam, qua illi plura sæpe obtinere quàm bellis, denique sub mille & ducentis milibus serviunt: quibus penè plures habuerunt ciuitates. Neque a Hispanis nascens in agris aurum, pro libertate bella gerentibus præfuit, neque tanto terrarum marisque spatio à Roma direptæ gentes, Lusitani scilicet & pugnaces Cantabri: nec vicinus Oceanus etiam accolis suis fragore terribilis: sed vltra columnas Herculis prolatis armis, & per ipsas nubes Pyrenæorum montium eluati vertex ditioni suæ hos quoque subdiderunt Romani: atque ita bellicosas gentibus, tantòque (vt dixi) spatio direptis, legio in præsidio vna satis est. Quis b vestrum non audiuit multitudinem Germanorum? virtutem quoque & magnitudines corporum (vt arbitror) sæpe vidistis. siquidem vbi que Romanicarum gentium captiuos habent. Sed illi ita ingentem spatii regionem incolentes, spiritus autem maiores corporibus gerentes, & animam quidem contemptricem, mortis indignationes autem vehementiores feris, nunc Rhenum limitem habent, & octo Romanorum legionibus domantur, & serviunt quilem qui capti sunt, reliqua autem eorum gens vniuersa salutem in fuga non in armis reponit, Considerate autem etiam Britannorum muros, qui Hierosolymæ confidit muris. Illos siquidem circumdatos Oceano, & penè non minorem, quàm noster orbis est, habitantes, Romani nauigantes redegerunt in ditionem

An. mundi
4030. A
Christo nato
8.

a Hispani
Romanorū
imperio sub
iacent.

b Germanorum
multitudo, virtus
& magnitudines
corporum
eorundem.

c Britannos
Romani in
ditionē suā
redegerunt.

An. mundi suam: quatuorque legiones tanta magnitudinis
4030. A insulam tuentur. Et quid opus est plura dicere?
Christo nato quando etiam ^a Parthi, bellicosissimum genus,
68. tantis prius populis imperantes, & tam magnis
a Parthi. opibus circumdati, obsides tamen mittunt Ro-
 manis: estque cernere, sub specie panis seruien-
 tem in Italia præcipuam Orientis nobilitatem.
 Vniuersis penè qui sub sole incolunt, Romano-
 rum arma venerantibus, vos soli bellum gere-
 tis? Neque ^b Carthaginiensium considerabitis
b Carthagi- finem, qui magnum illum Annibalem iactantes
nenses sub & ex nobili Phœnicum stirpe venientes, tamen
Scipionis sub Scipionis dextera corruerunt? Sed neque Cy-
dextera cor renzi, Lacedæmone oriundi, neque Marmari-
ruerunt. darum genus usque ad inaquosas solitudines
 protentum, neque terribiles etiam audientibus
 Syrtes, Nasamones quoque ^c & Mauri, & innu-
c Romani merabilis multitudo Numidarum virtutes im-
Mauri im- pediere Romanas. Sed tertiam partem orbis
perant. terrarum, cuius ne numerare quidem natio-
 nes facile est, quæ scilicet sub Atlantico mari
 & columnis Herculis usque ad rubrum mare
 infinitos numero & locis Æthiopas continet,
 totam tamen ceperunt armis: & præter fruges
 annuas quibus Romanam multitudinem octo
 mensibus pascunt, alia quoque vestigalia pen-
 dunt, expensas quoque deuotissimi imperio mi-
 nistrant, nihil de his quæ iubentur, sicut vos,
 contumeliosum putantes, & quidem vnâ cum
 illis tantum legio commoratur. Sed quid o-
 pus est longè petitis exemplis potentiam ex-
 plicare Romanam? cum eam possitis de vicina
 vobis Ægypto diligenter inspicere. Hæc enim
 cum usque ad Æthiopas porrigatur: opulen-
 tiamque Arabiam, contigua quoque sit Indiæ
 quinquaginta & septingentas myriadas incola-
 rum habens, præter Alexandrinorum ple-
 hem

bem, tamen vestigalia, quorum magnitudi-
 nem de censu singulorum capitum æstimari li-
 cet, deuotissimè penditans, Romanum non
 dedignatur imperium: & certè quàm magnum
 stimulum defectionis habens, Alexandriam
 scilicet, multitudine & diuitiis abundantem,
 magnitudine quoque non imparem. Habet si-
 quidem in longitudine stadia triginta, in lati-
 tudine verò non minùs quàm decem: tributo-
 rum verò multo amplius per menses singulos
 infert, quàm vos toto anno penditis: & præter
 pecuniam quatuor mensium Romanæ plebi
 annonam ministrat. Munitur autem undique
 aut incommensabili solitudine, aut in portuoso
 mari, aut fluminibus, aut cœnosis paludibus: quo-
 rum tamen omniù nihil Romana fortuna fortius
 fuit. Duæ enim legiones ciuitati insidentes, pro-
 fandam Ægyptum cum illa Macedonum nobi-
 litate frenant. Quos igitur in bella de solitudini-
 bus aliquibus socios assumetis. Siquidem o-
 mnes qui in orbe habitabili degunt, Romani
 sunt: Romani sunt: nisi fortè quis vestrum spes
 suas ultra Euphratem porrigat, & Adiabeno-
 rum regionem gentiles suos æstimet adiuto-
 res. Porro nec illi propter irrationabilem
 causam tanto se bello implicabunt, nec, si tam
 probroso operi assensum darent, Parthus ta-
 men fineret. Est siquidem ei cura tuendæ cum
 Romanis amicitia, & arbitrabatur fœdus esse
 temeratum, si quis de his qui subiecti sunt eius
 imperio, aduersum Romanos in bello proce-
 dat. Superest igitur ut ad diuinum confugia-
 tur auxilium. verùm & hoc apud Romanos est,
 sine Deo quippe impossibile esset imperium
 rationale consistere. Considerate autem, quemad-
 modum hæc ipsa erga ipsam religionem immo-
 deratio, etiam si cum longè inferioribus bellā

An. mundi
 4030. A
 Christo natq
 68.

a Alexandria
 Romanum
 imperiū nō
 dedignatur.

b Diuinū a-
 pud Roma-
 nos auxiliū.

An. mundi
4030. *Christo nato*
68.

geratis, tamen ad dispensandum sit vobis difficillima, atque eadem transgrediendo offendatis Deum, per quæ cum auxiliaturum putatis. Si enim seruesis sabbatorum consuetudinem, & ad nullum actum moueamini, facile profectò capiemini. Sic quippe etiam maiores vestri experti sunt hos maximè dies Pompeio ad bellum destinâte: in quibus scilicet hi oppugnabantur, otia gerebant. Transgredientes autem in bello legem patriam, nescio propter quid in reliquum dimicetis. Vna siquidem nunc vobis intentio est, ne quid de patria institutione solvatur. Quemadmodum autem aduocabitis in adiutorium Deum, si cultum a *Postremū* ei debitum spontè violetis? Assumunt^a *argumentū* autem singuli quique bellum, vel diuinæ virtutem *Iudeos diuiti*, vel humanis opibus confidentes. Cum verò *ni* pariter vtraque hæc, quantum ad ipsam pertinet conatque huma sequentiam, deseruntur, in manifestam *vi*mini auxilij de que captiuitatem volentes pugnare profiliunt. *fituros*, ad *Quid autem* prohibet propriis manibus filios *bellageren-* vestros coniugēsque laniare, & hanc pulcherri- *da* inutiles mam inflammare patriam? Erumpentes siquidē *esse.* in furorem, lucrabimini vel ignominiam super- *b* *Dum ad-* ratorum. Bonum^b est, ô amici, bonum est, *huc stat na-* dum adhuc stat naus in portu, præcauere tem- *in in portu,* pestatem futuram, & non eo tempore, quo in *præcauere* medias irrueris procellas trepidare. His liqui- *sempestatē* dem qui in improvisa mala inuiderint, superest *futuram, bo* ut digni vel miseratione videantur, qui veid *um est.* se in apertum discrimen iniecerint, etiam ex-
probrationibus onerentur. Nisi fortè aliquis vestrum æstimet secundum pacta confictum ire Romanos, aut postquam vicerint, moderatè vobiscum acturos, & non in exemplum aliarum gentium sacram hanc urbem inflammuros, interfecturos autem vniuersum genus vestrum.

vestrum. Neque enim qui super fueritis armis, *Anno mñdi*
 usquam locum fugæ habebitis, vniuersis sci- *4030. A*
 licet gentibus vel iam habentibus Romanos *Christo nat.*
 dominos, vel habere metuentibus. Periculum *68.*
 autem non solum vos monebit, sed etiam in
 reliquis ciuitatibus habitantes Iudæos. Neque
 enim est in toto orbe populus, in quo non ve-
 stra portio sit: quos certè omnes vobis rebellan-
 tibus, eade crudelissima diuersi quique confi-
 cient, & propter paucorum virorum consilia, v-
 niuersæ vrbes Iudaico sanguine redundabunt.
 Manet autem venia eos qui talia patrauerint,
 quòd sint nimirum vestro vitio coacti. Si verò
 eadem exequi supersederint, considerate quàm
 impium sit, aduersum tam benignos arma
 mouisse. Subeat autem vos miseratio, & si non
 filiorum vestrorum atque coniugum, saltem i-
 stius ciuitatis, quæ mater urbium vestræ regio-
 nis vocatur. Parcite mœnibus sacris, parcite ve-
 nerabilibus adytis, templumque vobis & san-
 ctæ sanctorum seruate. Nequẽ enim ulterius vi- *a Agrippa*
 stores Romani his abstinebunt, quibus primò *de futura lu*
 parcetes, nullam receperunt gratiam. Ego b *te daorum ca-*
 tor quidem sancta vestra, sacrosque angelos *lamitate pro*
 Dei patriamque communem, quod nihil eo- *phesia.*
 um consiliorum, quæ vobis viderim expedire, b *Agrippa*
 subtraxerim. vos autem decernentes quæ opor- *protestatur*
 et, mecum in pace degetis: si verò protuleritis *quod nihil*
 eas, absque me periculis subdemini. His dictis, *consiliorum,*
 stante etiam sorore lachrymauit, & multam *qua Iudæis*
 artem de eorum impetu lacrymis infregit. Suc- *videris ex-*
 lamabant autem, non se aduersum Romanos, *pedire, sub-*
 ed aduersum Florum, ob ea quæ pertulissent, *traxerit.*
 ellum gerere. Ad quos Rex Agrippa: Sed ope-
 vestra, inquit, talia sunt, qualia aduersum
 Romanos pugnantium. Neque enim Cæsari
 & Tigari dedistis, & Antonianas porticus incen-

Anno mun-
di 4030.

A Christo
nato 68.

a Agrippa
rex à Iudaeis
saxa peti-
tus, urbe
pellitur.

distis. Sapietis autem causam defectionis, si & porticus denuò construatis, & tributa reddere maturetis. Neque enim Flori hoc praesidiū est, aut pecuniam Floro dabitis. His consultis populus acquieuit, & cum Rege ac Berenice ascendentes in templum porticus adificare adorti sunt. Per vicos autem & regiones principes quique decurionesque dispersi, vectigal colligebāt, celeriterque quadraginta talenta (tantum enim erat reliquum) redacta sunt. Et belli quidem imminentes minas, eo tunc more Agrippa contempnit. Deinceps verò persuadente populo tentabat, ut paterent Floro, donec successor ei à Caesare mitteretur. Ad^a quam orationem multitudo accensa, nec à verborum in Regem contumeliis temperavit, sed protinus eum urbe pepulerunt: ausique sunt nonnulli seditiosorum etiam saxa in eum iacere. Rex autem videns tumultuantium irreuocabilem imperum, & conquerendo quòd contumeliis esset affectus, Principes quidem eorum vnā cum aliis potentibus misit ad Florum Caesarem, ut ipse ex eis eligeret, qui de tota regione vectigal exigent. ipse verò discessit in regnum.

De capta rebellionē Iudaeorum contra Romanos.

C A P. XVII.

PER idem tempus quidam eorum qui bellum maximè mouebant, congregati irruerunt in quoddam praesidium, quod vocabatur Massada: & occultè eo persuaso, Romanos omnes interfecerunt: alios autem de suis posuerunt custodes. In templo quoque Hierosolymorum Eleazarus quidam filius Ananias Pontificis, iuuenis audacissimus, dux illo tempore militum, persuasit his qui sacrificiis ministrabant, ut nullius manus aut hostia, qui non esset de Iudaeorum gente

te susciperetur. Id autem erat Romani belli seminarium atque materia. Reiecit siquidem hostias Cæsaris, quæ pro Romano populo offerri solitæ erant. Plurimum autem super hoc Pontificibus, aliisque nobilibus deprecatis, ut non præterirent eum morem, quo supplicabatur pro Regibus, nihil tamen acquieverunt, non parum quidem & suæ multitudini confidentes: robur siquidem omne res nouate cupientium, eorum voluntates iuuebat: maximè autem aspiciebant in Eleazarum, qui per idem tempus, ut dixi, princeps erat. Conuenientes bigitur potentes quique eum Pontificibus, & Pharisæorum nobilissimis, & videntes quàm grauius malis pergerent subicere ciuitatem, decreuerunt seditiosorum animos experiri: & ante portam quæ ærea vocatur, concionem aduocantes (erat autem in interiori parte templi posita, quæ respicit ad solis exortum) ac primo quidè multa de temeraria eorum defectione conquesti, & quòd tam graue bellum patriæ commouerent: deinceps irrationabilitatè causæ ipsius arguebant, dicentes, maiores quidem eorum ornasse templum & magna parte de muneribus gentium, semperque eorum qui foris essent populorum munera suscepisse: & non solum non prohibuisse aliquorū hostias (id siquidem esse impiissimum) sed etiam eas quæ viscerentur permanerentque ad præsens vsque tēpus, oblationes eorū in tēpli cultibus collocasse. At nunc eos qui Romana arma irritarent, & despoderēt eorū bella, nouū statuere morē religionis, atque cum periculis etiam eam facere ciuitatem impietatis videri: siquidè ea sit, in qua præter solos Iudæos, nullus alius immolet externus, neque ad orandum sinatur accedere. Et siquidem circa vnius alicuius privati personam lex ferretur eiusmodi, posset namicū iure nos inha-

An. mundi
4003. *A*
Christ. nat.
68.

a Iudæi Cæsaris hostias pro Romano populo offerri solitas reiciunt.

b Concio potentum ad seditiosos.

An. mundi
4003. *A*
Christo nat.
68.

a Contra illos
qui peregrina
nas hostias
ferre vole-
bant.

b Potentibus
nemo seditio
rum obtem
perat.

c Legati, con-
tra seditio-
nes ad Florū
& Agrippā
missi.

manitatis arguere: nunc autem despiciuntur Ro-
mani, & iudicatur Cæsar profanus. Vnde^a veren-
dum esse, ne qui immolandas pro illis hostias
repellunt, ipsi in reliquum etiam pro se sacrifi-
cia prohibeantur offerre: fiatq. verè extra princi-
patum ciuitas, nisi celerius resipiscētes reddide-
rint hostias, ac prius quàm ad eos, in quorum
contumeliam id tentatum est huius ausus per-
ueniat fama. Simul autem ista dicentes, produ-
cebant in medium scientissimos morum pater-
norum, sacerdotes quoque narraturos quomo-
do omnes eorum maiores exterarum gentium
semper sacrificia suscepissent. Attendebat ^b au-
tem nemo res nouate cupientium his quę dice-
bantur, sed neque procedebant in mediū altaris
ministri, vt belli materiam præparantes. Viden-
tes igitur nobiles quique seditionem eò iā proces-
sisse, vt eorum nō posset autoritate compesci, &
Romanorum armorum periculū se primos esse
sensuros in quantum poterant cōsultantes, amo-
liri causas parabant, & ^c legatos quidem alios ad
Florum miserūt, quorum erat princeps filius A-
naniæ Simon: alios ad Agrippam, inter quos no-
bilissimi Saulus, & Antipas, & Costobarus erant,
qui etiam Regem propinquitate tangebant. Pre-
cabantur autem vtrumque, vt cum exercitu as-
cenderent in ciuitatem & seditionem oppri-
merēt, prius quàm ea intolerabilis fieret. Et Flo-
ro quidem malū istud quasi bonus nuncius fuit,
volēsq. inflammare bellum, nihil respondit
legatis. Agrippa autem pariter vtrisque parcens,
scilicet deficientibus & iis aduersum quos bel-
lum mouebatur, volēsq. & Romanis conser-
uare Iudæos, & Iudæis templum atque patriam,
ad hæc autem nec sibi conducere talem contur-
bationem sciens, misit in auxilium populo equi-
tes ter mille, Auzantias scilicet, & Batanzos, & Tra-
chonitas

ehonitas sub præfecto equitum Dario, duce verò Philippo Iachimi filio. His² ergo venientibus, optimates quique cū pontificibus & omni multitudine quæ optabat quietē, superiorē occupant ciuitatem: inferiorē siquidem & templum, seditiosorum manus tenebat. Missilibus igitur & fundis indesinenter utebantur, & continua erat emissio sagittarum ex utraque scilicet parte. erat autē quando ex insidiis procurrentes cominus dimicabant. Præstabant autem audacia quidem seditiosi, belli verò scientia Regii. Et his quidem erat propositum maximè templum obtinere, profanatorēsque eius expellere. Seditiosis verò qui cum Eleazaro agebant, ut præter ea quæ obtinebant, eius superiorem inuaderent urbem. Per septem igitur dies grauis utriusque partis cædes fiebat, & neutri de eò loco quem tenebant depellebantur. Deinceps^b verò adueniente ea festiuitate, quæ Xylophorias dicitur, in qua mos est omnibus grandem lignorum materiam conuehere ad templum, quatenus nunquam ignis deficiat esca (semper enim inextinguibilis perseverat) aduersarios quidem à cultu religionis excluderunt. inter infirmiores autem vulgum ittumpentes multi licariorum (sic enim vocant latrones. gladios in sinibus gerentes) recepti audacissimè prosequerantur opus quod adorti erant. Regi^c autem audacia & multitudine vincebantur. Ita superiore ciuitate cesserunt, cū isti protinus irruentes, Ananix pontificis domum, & Agrippæ ac Berenices palatium inflammauerunt: post quod ignem archiis intulerunt, volentes omnia creditorum documenta disperdere, ne esset unde ratio creditæ pecuniæ pateret, utque omnem sibi debitum adiungerent multitudinem, & aduersum loquaces egenis præberent insurgendi facultatē

*An mundi
4030. A
nat. Christ.
68.*

*a Bellum in
Hierosoly.
ma, inter pa
cificos & se
ditiosos.*

*b Xylopho-
ria festiui-
tas.*

*c Regios se-
dit. csi vin-
cunt.*

Anno mudi
4030. A
nato Christo
68.

liberam. Fugientibus verò chartarum publico-
 rum custodibus, ignem ædibus iniecerunt: ac-
 que ita incensis civitatis nervis, in hostes irru-
 ebant. Quo loco pontificum atque nobilium qui-
 dam in cloacis latuerunt, quidam cum Regiis in
 superiorem regiam confugerunt, portas celeri-
 ter obferantes. Inter quos Ananias pontifex, &
 Ezechias frater eius erant: & illi quos apud A-
 grippam fūctos legatione diximus. Tunc er-
 go victoria & inflammatione contenti cessaue-
 runt. Postridē autem, quintadecima scilicet die
 Augusti mensis, tecerunt imperum in Antoniā:
 & omnes in eo præsidio agentes, per bīduū ob-
 sessos ceperunt atque interfecerūt, præsidiumq;
 incenderunt. postea verò transierunt in regiam,
 ad quam confugere Agrippæ milites: & in qua-
 tuor partes agmen suū diuidentes, muros euer-
 tere moliebantur. eorum verò qui intus erant,
 erūpere nullus audebat, propter multitudinem
 oppugnantiam: sed distributi per propugnacula
 & turres, subeuntes interficiebant, ac frequen-
 tes omninò latrones sub muris cadebant. Nec
 die autem confictus nec nocte cessabat: sedi-
 tiosis videlicet existimantibus in desperationem
 cogi eos qui in præsidio erant, propter inopiam
 victus: Regiis verò credentibus oppugnatores
 suos cessuros labori. Interea Manahemus qui-
 dam, filius Iudz Galilæi, callidissimi illius So-
 phistæ qui quondam sub Cyrenio exprobraue-
 rat Iudzis quod post Deum subiicerentur Ro-
 manis: assumptis quibusdam nobilium, perrexit
 in Massadam, vbi armamentarium Herodis Re-
 gis erat. eoque perrupto populares aliósque la-
 trones diligenter armavit. hisque vtens stipato-
 ribus, veluti Rex Hierosolymam reuertitur: fa-
 ctusque princeps seditionis, oppugnationem dis-
 ponebat. Machinarum autem inopia erat, nec
 poterat

poterat palatium suffodere muros supernè hostibus tela iacentibus. cuniculum igitur longè corruptum sub vnam turrim agentes, suspenderunt eam materie subiecta: ac postea in sustinentia ligna igne immisso egressi sunt. Sicque subiici-
bus exustis, turris quidem extemplo emota est. alter autem murus intus ædificatus apparuit. Regij, quippe molitiones eorum præsentientes, forte etiam de concussione turris, alium sibi murum celerius ædificauerunt. Inter hæc autem hi quidè qui oppugnabant, & statim se victores credebant, cum vidissent alium murum stupore defecti sunt. Regij tamen ad Manahemum aliisque seditionis principes mitebant, precantes ut eis discedere liceret. Quod cum solus Regis eiusq. religionis reliquis Manahemus annuisset, protinus discesserunt. Romanos autem qui soli relictis erant, grandis animi occupauit defectus. Neque enim vi contra tantam multitudinè pares erant: & precari, ut exire liceret, ignominiam indicabant: quanquam & si permitteretur, nequaquam tutum putabant. Dereliquentes igitur inferiorem locum, qui Stratopedon vocabatur, quippe quasi capi facilem, in turres Regias confugerunt: quarum vna appellabatur Hippicos, alia Phælus, tertia Mariamme. Hi verò qui cum Manahemio erant, protinus irruentes in ea loca quibus milites fugerant, si quos eorum comprehendere trucidantes, omnem reliquum apparatus incipientes, Stratopedon incenderunt. Hæc igitur acta sunt sexto die Septembris.

An mundi
4030. *A*
Christo nato
68.

a Regiueius
que religio-
nis reliquis
Manahem
mus discede
re facultatē
concedit.
b. Romani
Stratopedon
relinquentes
in turres re-
gias confu-
gunt.

De cade Anania Pontifici, Manahemi, & militem Romanorum.

C A P. XVIII.

cAnania Pō
tifici & Eze
chia fratris
mors.

Equenti eandem die Pontifex Ananias circa Euripos Regiæ domus latens capitus, & à la-

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.

Subscription price, Five Dollars per Annum in Advance.
Single Copies, Fifteen Cents.

Entered as Second-Class Matter, May 2, 1882.
Postpaid.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in
Post Office Department Notice of October 3, 1911.
Approved for mailing at special rate of postage provided for in
Post Office Department Notice of October 3, 1911.

Copyright, 1912, by American Medical Association.
Printed at the Chicago Press and Publishing Co., Chicago, Ill.

Volume 45, Number 1, January 1, 1912.
Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Subscription price, Five Dollars per Annum in Advance.
Single Copies, Fifteen Cents.

Entered as Second-Class Matter, May 2, 1882.
Postpaid.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in
Post Office Department Notice of October 3, 1911.
Approved for mailing at special rate of postage provided for in
Post Office Department Notice of October 3, 1911.

Copyright, 1912, by American Medical Association.
Printed at the Chicago Press and Publishing Co., Chicago, Ill.

Volume 45, Number 1, January 1, 1912.
Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Subscription price, Five Dollars per Annum in Advance.
Single Copies, Fifteen Cents.

Entered as Second-Class Matter, May 2, 1882.
Postpaid.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in
Post Office Department Notice of October 3, 1911.
Approved for mailing at special rate of postage provided for in
Post Office Department Notice of October 3, 1911.

Copyright, 1912, by American Medical Association.
Printed at the Chicago Press and Publishing Co., Chicago, Ill.

comprimerent bellum, sed ut cum maiori licentia gererent, interfecerunt Manahemū. Denique^a cum populus multum precaretur, ut oppugnationem militum relaxarent, vehementius insistebant, donec ulterius resistere non valentes, Metilius Romanorum praefectus & reliqui mittunt ad Eleazarum, precantes, ut solam eorum pacisceretur vitam: arma autem & reliqua quae haberent, ipsis tradentibus sumeret. Qui precationem ilico accipientes, remittunt ad eos Gorionem Nicodemi filium, & Ananiam Sadducam, & Iudam Ionathae, scilicet eis dexteras & sacramentum daturus. Quibus actis, deducebat milites Metilius: sed quandiu Romani arma retinebant, nemo aduersus eos seditiorum fraudis aliquid molitus est, postea vero quam secundum pactiones omnes scuta gladiisque posuerunt, neque quicquam ulterius suspicantes discedebant, facto in eos impetu stipatores Eleazari, comprehensos trucidabant, neque resistentes, neque supplicantes, solas autem pactiones & iuramenta quae dederant inclamantes. Et ^b hi ^b quidem ita crudeliter interfecti sunt, praeter Metilium. Hunc enim deprecantem, & usque ad circumcisionem Iudaizare se promittentem, seruauerunt solum. Detrimētum autem Romanis quidem erat leue: ex copiis siquidem amplissimis pauci fuerunt interempti: Iudaeorum autem captiuitatis illud exordium videbatur. Videntes autem graues iam instare causas bellorum. urbem autem tali facinore fuisse respersam, ex quo nimirum diuina indignatio imminebat, etiam si a Romanis nulla ultio timeretur, lugebant publice, & tristitia ciuitas premebatur. moderati autem quique, quasi pro seditiosis causas redditori, turbabantur. Siquidem ^c sabbato illam eadem contigerat perpetrari, quo scilicet die

An mundi
4030. *A*
nato Christo
68.

a Romani
ulterius re-
sistere non
valentes,
se se dedunt.

b Romani
contra pacta
uno Meti-
lio excepto
ab Iudaeis
crudeliter
interfecti.

c Cades Sab
bato perpe-
trata.

PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., MAY 1, 1914

Subscription price, Five Dollars per Annum in Advance
Single Copies, Fifteen Cents

Entered as Second-Class Matter, May 26, 1912, Post Office at Chicago, Ill., under No. 102,363

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on April 16, 1918

Postage paid at Chicago, Ill., and at additional mailing offices

Copyright, 1914, by American Medical Association

Printed at the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editor, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Business Manager, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Advertising Manager, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Subscription Manager, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

Editorial Board, J. C. Thompson, M.D., 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.

& dies quidem ducebantur in sanguine, noctes
 autem molestiores formido faciebat. Nam li- *Ann. mundi*
 cet viderentur amoliri Iudæos, tamen etiam a *4030. A*
 liarum gentium Iudaizantes cogebantur habere *nato Christo*
 suspectos: & ob hoc ipsum quod in eis videba- *68.*
 tur ambiguum, neque temerè eos placebat in-
 terfici, & rursus ob ipsam religionis commix-
 tionem quasi penitus externos timebant. Pro-
 uocabat autem ad cædes aduersæ partis, etiam
 illos qui prius fuerant mansueti, auaritia siqui-
 dem substantias cætorum passim diripiebant: &
 quasi victores eorum prædam quos trucidauer-
 rant, in domos alias transferebant. Gloriosior
 autem erat qui plura collegisset quasi scilicet
 plures virtute superasset. Erat autem cernere
 ciuitates plenas cadaueribus insepultis, & inhu-
 matos passim iacere cum paruulis senes, fœmi-
 nas autem neque pudenda contectas. Et ^a om- *a Omnis Sy-*
 nis quidem provincia plena erat inenarrabi- *ria inenar-*
 lium calamitatū. maiorum autem metus quàm *rabilium ca-*
 quæ peracta erant, facinorum imminebat. Et *lamitarum*
 hætenus quidem Iudæis aduersum alienigenas *plena.*
 conflictus erat. Incurrentes autem in Scytho-
 poleos fines, etiam ^b Iudæos qui illic habita- *b Iudæi Iu-*
 bant, experti sunt hostes. Hi enim cum Scy- *thæos hostes*
 thopolitis conspirantes, & cōsanguinitatem v- *experimur.*
 rilitati propriæ postponentes, aduersum Iudæos
 cum gentilibus dimicabant. Suspecta tamen
 eorum ipsa belli fuit auiditas. Denique Scy-
 thopolitæ veriti ne ciuitatem noctu adirent, &
 magna sua calamitate ciuibz excusarent defe-
 ctionem, edixerunt eis, vt si vellent inter eos
 firmare consensum & circa alienigenas osten- *c Scythopoli-*
 dere fidem, transirent cum omnibus filiis suis *ta tredecim*
 in lucum. quibus quæ fuerāt iussa sine suspicio- *millia Iu-*
 ne facientibus, diebus quidē secutis duob. quie- *daorum tru-*
 nerunt Scythopolitæ. tertia ^c verò nocte explo- *cidant.*

An. mundi
 4030. *A*
nato Christo
 68.

a Simō mul-
tes Iudaorū
propinquos
Scythopoli
quotidie ob-
truncat.

Simō pater-
tes, uno-
tem ac libe-
ros, denique
seipsum quo-
que truci-
dat.

ratores, alios incautos, alios verò dormientes inuadunt, subitoque omnes interfecerunt, qui fuerunt numero tredecim millia: postquam eorum bona diripuerunt. Dignum autem etiam videtur, Simonis interitum enarrare. Hic enim Sauli cuiusdam non ignobilis viri filius erat, fortitudine quoque corporis & audacia animi insignissimus: quibus utrisque ad incommoda suæ gentis abusus est. Multos^a siquidem Iudæorum propinquos Scythopoli, quotidie obtruncabat, & frequenter integros cunctos fudit, ita ut toties aciei momentum solus existeret. Comprehendit autem eum digna civili eade poena. Nam cum Scythopolitæ circumfusi Iudæis, passim per lucum eos iaculis configerent, educto Simon gladio, in nullum quidem hostium impetum fecit. Nihil enim se in tanta multitudine promoturum videbat. Exclamans autem miserabiliter: digna, inquit, Scythopolitæ his quæ gessi patior: quippe qui tam multa eade ciuium meorum, benignitati erga vos nostræ fidem feci. Dignè enim nobis externa gens infida est, qui in nostrum genus tanta impietate deliquimus. morior ergo quasi profanus propriis manibus: neque enim decet hostili manu cadere. Iste autem ipse finis mihi & sceleris digna poena, & idoneum virtutis decus erit: ut nemo scilicet hostium de meo interitu glorietur, neque insultet cadenti. Hæc dicens, miserantibus simul ac furentibus oculis circumspicit omnem familiam suam. erat autem ei vxor & filij, & prouecti in senectutem parentes. Ille^b igitur primum quidem patrem à casarie comprehendens, & super eum stans ense ipsum quæ se penetrauit: post quem non sanè inuitam matrem suam interfecit super hos autem coniugi, & filiis intulit ferrum, singulis sanè horum penè

penè occurrentibus gladio, & hostes præuenire cupientibus. Cum verò omnem suam necessitudinem crucidasset, cæsis superstans extulit dexteram, ut neminem posset latere, & totum in viscera sua ensen demersit: dignus quidem miseratione iuuenis propter robur corporis atque animi firmitatem, cæterum quantum ad fidem, quam alienigenis præstitit, digno fine consumptus.

Ann. mundi
4030. *A*
nato Christo
68.

De Iudæorum alia graui cade.

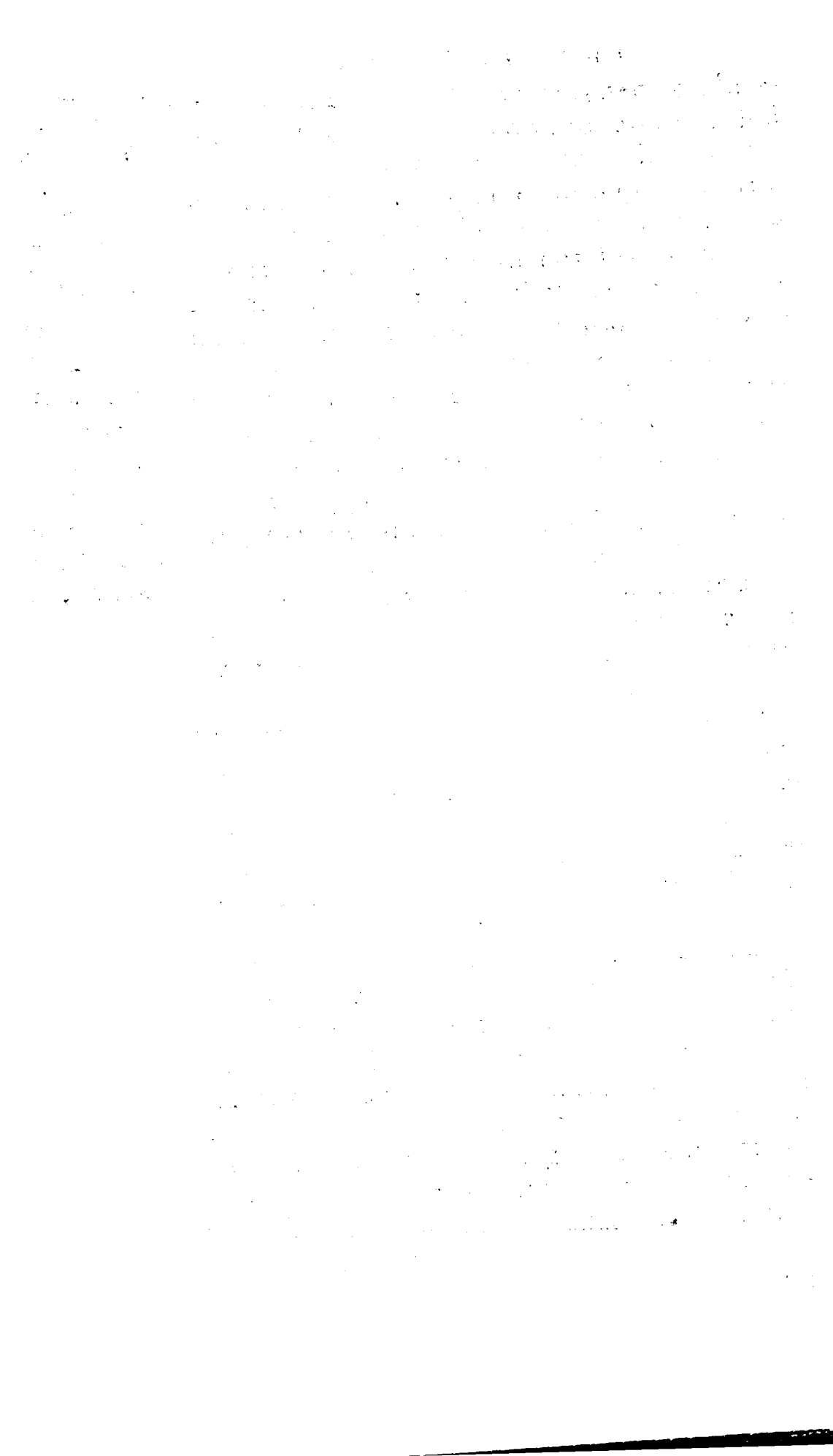
C A P. XX.

AD eadem autem quæ in Scythopoli facta a Iudæorum
est, reliquæ quoque vrbes in Iudæos apud alia cades.
se habitantes irruerant: & duo millia quingen-
tos Ascalonitæ, Ptolemais autem duo millia
interfecit. Vinxerunt quoque non paucos Ty-
rij: multosque crucidauerunt: plures autem eo-
rum victos custodiis tradidere, Hippeni quo-
que & Gadarenses similiter audacissimos qui-
dem amoliebantur, terribiles autem sollicitè
adseruabant. Reliquæ quoque vrbes aduer-
sum Iudæos singulæ, pro ut habebant, vel ti-
more vel odio mouebantur. Soli autem Antio-
cheni, & Sidonij, & Apameni, suis cohabitato-
ribus pepercerunt, & neque interficere quem-
piam Iudæorum, neque vinculis tradiderunt.
Ipsi autem & propter multitudinem suam de-
spexerunt eorum si qui motus fuissent. mihi
autem videntur magis erga eos miseratione
moti quos utique nihil moliri videbant. Gera-
seni autem neque in eos qui apud se remanere
delegerunt, quicquam gesserunt mali: & egredi
volentes vsque ad fines suos deduxerunt. Exci-
tata est autem etiam in regno Agrippæ aduer-
sum Iudæos pernicies. Ipse siquidem perrexerat

Ægyptios vsus Iudæis, præmiũ societatis tradidit eis, & habitandi apud Alexandriam facultatem, & ius ciuitatis æquale cum gentibus: permanebat autem eis honor iste apud successores quoque Alexandri: denique & in parte vrbis locum eis proprium deputauerunt, quatenus haberent conuersationem per omnia mundiorẽ à communione scilicet gentium sequestratam: præstiteruntque eis, vt etiam Macedones appellarentur. deinceps verò cum in ditionem Romanorũ Ægyptus venisset, neque Cæsar primus, neque post eum quispiam, honores quos Alexander Iudæis decreuerat minuit. conflictus autem eorum aduersus Græcos penè continuus erat: & iudicibus in multos quotidie ab vtraque parte animaduertentibus, seditio accedebatur. Tunc verò cum & apud alios turbata res esset, illic magis exarsit tumultus. Nam cum Alexandrini in concionem venissent, vt ordinarent pro certis negotiis legationem ad Neronem ferendam, occurrerunt in amphitheatrum permixti Græcis plurimi Iudæorum. Quos cum vidissent æmuli, exemplo clamare coeperunt, Iudæos hostes & exploratores esse: ac deinceps insipientes intulerunt eisdem manus: & reliqui quidem fugientes dissipati sunt, tres verò ex his comprehensos, trahebant quasi viuos incensuri. Commoti² sunt autem vniuersi Iudæi ad opem ferendam: & primum quidem in Græcos saxa iaciebant, postea verò etiam facibus raptis in amphitheatrum impetum fecerunt, comminantes quòd in ipso loco tantum simul populum concremarent: & penè minas implerent rebus, nisi iras eorum compressisset Tiberius Alexander, magistratus ciuitatis. Nec tamen ipse coercendi principium ab armis sumpsit, sed nobiles eorum quosque submit-

Ann. mundi
4030. *A*
nato Christo
68.

Seditio
Alexandria
inter Iudæos
& Græcos.

CAP. XXI.

*An. mundi*4030. *A**Christo nato*

68.

*a Ingentes**Romanorū**copia.*

Cestio^a verò iam quiescendum esse non videbatur, infensis vbiq̃ Iudæis: sed duodecimam legionem integram ex Antiochia secum ducens, & ex reliquis bina millia lecta peditum, & quatuor alis equitum: insuperque Regum auxilia, hoc est Antiochi duo millia equitum & peditum tria millia, sagittarios omnes, Agrippæ verò tantundem peditum & equitum mille, cum & Sohemus sequeretur, quatuor millibus comitatus, quorum tertia pars equitum erat, plurique sagittarij, Ptolemaida progressus est. Plurimi autem ex ciuitatibus auxilio conuenere, pericia quidem militibus inferiores, quod autem sciētiæ decrat, in Iudæis odio, itēque alacritate supplentes. Aderat autē ipse quoque Agrippa Cestio, & eorum quæ conducerēt simul & itineris princeps. Ibi cum abducta exercitus parte Cestius in validissimam Galilææ ciuitatem contendit Zabulon, quæ appellatur vitorū, & ab Iudæorum finibus Ptolemaida discernit. Cūque offendisset eam cinibus destitutam (in montes enim multitudo refugerat) omnigenū autem rerum plenam, illas quidem militibus diripiendas concessit: ipsum verò oppidum quamuis admiratus esset eius pulchritudinē, quippe domus habebat similiter, ut apud Tyrum & Sidonā & Berytum ædificatas, incendit. Deinde cursu territorio peragrato, quicquid inuenisset obuiam depopulatus est: inflammasque etiam circum eam positis vicis, in Ptolemaida reuertit. Syris^c autem adhuc prædæ inherētibz, & præcipuē Berytiis, recepta Iudæi fiducia (Cestium enim recessisse cognouerant) repente in eos qui remanserant irruunt, & pro-

*b Zabulon
validissima
Galilææ ciui-
tas direpta
& incensa.*

*c Iudæi Sy-
rorum ad
duo millia
cadunt.*

Journal of Management Education 30(6)

baat, neque, si terga dedissent, equitum poterat manus effugere: adeo ut pauci loci asporis delitescerent, amplius verò quàm duo milia cruci-
 darètur. Gallus igitur cum nihil iam tentari no-
 uitatis apud Galileam videret, Cæsaream cū ex-
 ercitu remeabat. Cestius verò cum omni manu
 reuersus in Antipatridem perrexit. Cognitòque
 nō paruam multitudinem Iudzorum in turrim
 quæ Aphæci vocabatur esse collectam, qui cum
 his congregarentur præmisit. Sed ^a prius quam
 in manus venirent, Iudæi metu dispersi sunt: eo-
 rumque castra iam desolata milites adorti, cum
 vicis circumpositis incenderunt. Ex Antipatride
 autem Cestius in ^b Lyddam profectus, vacuā vi-
 ris ciuitatem offendit. nam propter scenopegio-
 rum dies festos, in Hierosolymam populus om-
 nis ascenderat, quinquaginta verò quos ibi com-
 prehendit occisis, exustòq. oppido vltius pro-
 cedebat: pèrque Bethoron profectus, in ^c quodam
 loco, cui nomen est Gabao, castra posuit, distan-
 te ab Hierosolymis stadiis quinquaginta. Iudæi
 verò cum iam ciuitati propinquare bellum vi-
 derent, omissis dierum festorum solennibus, ad
 arma properabant: saúsque freti multitudine, in-
 compositi ad pugnam & cum clamore profilie-
 bant, ne dierum quidem septem habita ratione
 feriatorum. erat enim Sabbatū, quod apud eos
 religione maxima curabatur. idem autem furor
 qui eos ab obsequio pietatis emouerat, in præ-
 lio quoque superiores effecit. Tanto ^d namque
 impetu Romanos aggressi sunt, ut eorum & acie
 petrumperet, viâque aperta cédibus in medios
 ruerent: ac nisi ei militum partí, quæ necdum
 locum amiserat, equites ex circuitu subuenis-
 sèt, quisque nondum defecerant pedites, in pericu-
 lo totus Cestij exercitus fuisset. Interfecti sunt
 autē quingenti & quindecim Romani milites: ex

Ann. mūdē
 4030. *A*
Christo nato
 68.

*a Antipa-
 tris deuasta-
 ta & incen-
 sa.*
*b Lydda ex-
 usta.*

*c Cestius ab
 Hierosoly-
 mis stadiis
 50. castra
 ponit.*

*d Impetus
 & victoria
 Iudeorum
 contra Ro-
 manos.*

intruendum tempus inuenit, totum ^a in eos du-
 xit exercitum: inque fugā versos, vsque ad Hiero-
 solymam persecutus est. Castris autem in lo-
 co positis, qui appellatur Scopus, intervallo se-
 ptem stadiorum à ciuitate discedens, nihil per-
 tiduum aduersus oppidum conabatur: sperans
 fortasse intus degentes aliquid remissuros. In
 vicis autem circa ciuitatem, non paruum mili-
 tum manum ad rapienda frumenta dimisit.
 Quarto autem die qui tricesimus mensis erat
 Octobris, ordinatum in oppidum introduxit
 exercitum. Populus quidem à seditiosis custo-
 diebatur: ipsi autem Romanorū disciplinā ter-
 riti, exterioribus cessere partibus ciuitatis, & in
 partem interiorē templi refugerunt. Cestius
 verò transgressus Bezetham, quæ sic vocatur, &
 Cænopolim & forum quod appellatur mate-
 riarū incendit. deinde cum ad superiorem ci-
 uitatem venisset, prope aulam regiam castra po-
 suit. Et si tunc voluisset intra muros violentes
 irumpere, ciuitatem ilicò possedisset, bellūque
 finem dedisset. sed Tyrannus & Priscus præfe-
 ctus castrorū & plures equitū magistri, à Floro
 pecunia corrupti, conatum eius auerterunt: &
 ludæos intolerandis repleti cladibus contigit.
 Interea b plurimi popularium nobilissimi, & A-
 nanus Ionathæ filius. Cestium quasi portas ei
 patefacturi, vocabant. ille autem & ira fastidiens, quasi portas
 & quod non satis eis credendum putaret, tam-
 liu id neglexit, donec proditione comperta,
 editiosi Ananū quidem cum cæteris de muro
 leiectis lapidibus feriendo, in domos suas refu-
 gere coegerunt: ipsi verò per turres dispositi, mu-
 rentantibus repugnabāt. Per dies igitur quin-
 que Romanis vndique tentatibus frustrabatur
 conatus. sexto autē Cestius cū plurimis selectis,
 & sagittariis, à septentrionali tractu repleum

Ann. mundi
 4030. A
 Christo nato
 68.

a Cestius to-
 tum exerci-
 tum in lu-
 das ducit

b Popula-
 rium pluri-
 mi Cestium
 quasi portas
 ei patefa-
 ctum, vo-
 cant.

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

esse. unde eueniebat, vt multa mala per pēterentur, cum nihil contra inimicis nocerent. Tota igitur via perculsi, deiectique agmine stuebantur: donec multis occisis, in quibus erat Priscus sextæ legionis dux, & Longinus tribunus, & Æmilius Lucundus alæ Præfectus, vix in Gabao peruenirent, vbi castra prius posuerant, multis impedimētis amissis. Hic autē Cestius biduū cōmoratus inops consilij quid ageret, cum tertio die maiorem hostium vidisset numerum, & omnia circum loca plena Iudæis, tarditatem sibi obfuisse cognouit: & si adhuc ibi maneret, plures se hostes habiturum. Itaq. pro compendio fugæ, cuncta quæ militibus impedimēto erant, amputari præcepit: occisisque mulis atq. asinis, aliisque iumentis, præter illa quæ sagittas & machinas ferrent (hec enim velut vsui futura seruabat, maxime quia timebat ne Iudæis contra se capta prodessent) Bethoron versus antecedebat exercitū. At Iudæi latioribus quidem locis minus instabant: contractos verò in angustias atq. descensus, alij ab exitu prohibebant, alij postremos agminis trudebant in vallem: fusaque omnis multitudo per itineris iuga, militem sagittis operiebat, vbi etiam peditibus, quo pacto sibi met subuenirent, hæsitantibus equitum periculum promptius erat. nec enim ordinatè viam prosequi poterant, obstantibus iaculis: & ne contra hostes irent ascensus ardui prohibebant equitantibus inuij. iaculatoribus autem rupes ac valles tenebantur: in quas, deiecti qui aberrassent consumebantur: nullusque locus aut fugiendi, aut resistendi rationem habebat. Itaq. bincerti quid agerēt, ad vlulatus, quod desperati solent, fletusque conuersi sunt: quibus resonabat Iudæorum exhortatio, cum clamore latantium pariter atque samentium, totusque penè qui cū Cestio fuerat perisset exercitus, nisi nox aduenisset: qua Romani

An. mundi
4030. A
Christo nato
68.

a Iudæi hostes persequuntur, eos que in extremam necessitatem adiungunt.

b Vlulatus fletusque Romanorum, & Iudæorum exhortatio.

1. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud.

ex ciuitate enatabant. Denique Costobarus & Saulus fratres, vnà cum Philippo Iachini fillo, qui princeps erat exercitus Regis Agrippæ: inde dilapsi ad Cestium transfugerunt. Qui verò cum his in aula regia fuerat obsessus Antipas: fuga despecta, quemadmodum à seditiosis interemptus sit, alias indicabimus. Cestius autem Saulum & ceteros in Achaiam ad Neronem misit, & propriam necessitatem indicaturos, & belli causas deriuaturos in Florum, sperauit enim, & iram in illum excitatum iri, & sua pericula summouenda. Tunc autem Damasceni, eadē Romanorum cognita, Iudæos apud se degentes opprimere studuerunt: & cum eos in publicis thermis collectos haberent (nāque id olim propter suspiciones meditabantur) facilem quidem sui conatus exitum fore putabant, verebantur autem mulieres suas, ferè omnes præter paucas Iudaizantes, & eorum religione imbutas. quare hic magna cura fuit eas celandi, quid agerent, Iudæorum autem decem millia, quippe vt in angusto loco: atque omnes inermes aggreffi vna hora sine metu iugulauerunt. Qui vero Cestium fugauerant, in Hierosolymam reuersi, quos adhuc Romanorum studiosos inuenissent partim vi, partim blanditiis sibi etiam sociabā: & in templū congregati, plures belli duces eligendos esse censebant. Declaratus ē igitur Iosephus Iosephus, Gorionis filius, & pontifex Ananus: omnia quæ in ciuitate gerenda essent, imperatorem & Pontifex Ananiam namque Simonis Eleazarum, quamuis Romanorum prædā, & ereptas Cestio pecunias, & quæ in ciuitate insuper his plurima ex thesauris publicis in potestate haberet, tamen nullis necessitatibus præda essent, imposuerunt: quod & ipsum tyrānidis superbia videret efferri: eiusque studiosos siue imitatores, clarantur.

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

bat, hoc est, Iotapatam, & Bersabeæ, & Selamin, necnon & Perea, & Iapha, & Sigoph, & mōtem cui nomen est Itaburio, & Taricheas, & Tiberiada, ad hæc etiam circa Genesar lacum speluncas in ea quæ inferior Galilæa vocabatur munivit. Superioris autem Galilææ Petram quæ Achabreorum dicitur, & Seph, & Iamnith: & Meron in Gaulanitide verò Seleuciam, & Soganen & Gamalam munitione circumdedit. Solus autem Sepphoris permisit, ut murum sibi met-ipsis fabricaret: quod eos pecuniosos esse, & ad bellum promptos etiam sine præcepto videret. Similiter autem Gischalam, Iosephi iussu per se muro cinxit Ioannes Leuiæ filius. Cæteris autem castellis omnibus ipse Iosephus intererat, iubendo simul atque opem ferendo. Quin & exercitum ex Galilæa, supra centum millia virorum comparavit: quos omnes undique collectis armis veteribus instruebat. Deinde reputans, hoc maximè Romanorum inuictam esse virtutem, quod dicto essent audientes rectoribus suis, & armorum exercitationi operam darent, doctrinam quidem urgente necessitate despexit: parendi autem facultatem ratus regentium multitudine posse contingere, ita ut Romani solent, diuisit exercitum, pluresque fecit ordinum principes. Diuersisque militum generibus constitutis, alios decarchis, alios centurionibus, alios tribunis subdidit: & insuper his ipsis rectores, maiorum rerum administratores dedit. Docebantque signorum disciplinas, & prouocationes reuocationesque uaccinarum, & principia cornuum, & circumlectiones, & quemadmodum oporteret laborantibus succurrere fortiores, & cum defatigatis partiri pericula, quæque ad fortitudinem animi, corporisque tolerantiam pertinerent, in-

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

a Iosephus
Galilæos, ar-
ma instruit.

simus ac dolis plenus: & nequitia quidem nobi-
 lissimus omnium, antea verò pauper: & aliquā-
 diu malitiæ suæ impedimentum passus inopiā,
 facilè mentiri paratus, mirūque fidem adhibe-
 re mendacio, & qui fallaciam virtutem puta-
 ret, & que aduersus amicissimos vteretur: simu-
 lator humanitatis, & spe lucri appetentissimus
 cadium: qui semper quidem immoderata con-
 cupisset, spem verò leuioribus maleficiis alui-
 set. Latro enim erat sui moris, ac solitarius: dein
 de etiam comitatum inuenit audaciæ, primò
 quidem paruum, ampliorem autem proficiens.
 Curæ autem habebat, neminem ignauū ascisce-
 re: sed qui & habitudine corporis, & animi ma-
 gnitudine, bellorūque peritia præstarent, hos
 eligebat, donec cccc. virorum cateruam con-
 gregauit, quorū plures ex Tyriorum finibus, &
 vicis erant. Isque omnem Galilæam depopula-
 batur: & multos futuri belli metu suspensos la-
 cerabat. Hunc igitur iam dudū regendi milites
 cupientem, & maiora desiderantē, diu pecuniz
 retardabat inopia: cūque videret Iosephū sua
 industria lætari, persuadet ei primū, vt fabricā
 di muri patriæ sollicitudinē sibi cōmitteret. in
 qua re quæstus magnos à locupletib. fecit. Dein
 de callidissima fraude cōposita, velut oleo, quod
 non à gentilibus suis tractatum esset, vti cauerēt
 omnes apud Syriam Iudæi, vt ad confinia oleū
 mitteretur depoposcit. nummōque Tyrrio, qui
 quatuor Atticos faceret, emptis quatuor ampho-
 ris eodem precio amphoræ dimidiam venun-
 dabat, cūque ^b Galilæa ferox esset olei, maxi-
 mēque illo tēpore magna vbertate redundaret,
 in ea loca vbierat penuria solus multūque
 mittendo infinitā summam pecuniz cōgregauit
 qua mox in eum vsus est, qui hos sibi beneficiū
 præstitisset. Denique existimans si Iosephum

An. mundi
 4031. *A*
Christo nato
 69.

a Ioannes si-
mulator hu-
manitatis,
& spe lucri
appetentissi-
mus cadium.

b Ioannes
pecunia + in-
cū curus be-
neficio acce-
perat, abusi

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.
Vol. 12, No. 1, January 1913
Subscription price, \$5.00 per annum in advance
Single copies, 15 cents
Entered as Second-Class Matter, October 3, 1911
Postpaid
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917
Authorized by Act of October 3, 1917
Copyright, 1913, by American Medical Association
Printed by the American Medical Association
Chicago, Ill.

perterriti, omnes præter quatuor diffugerunt. Ipse vero dormiens, propè iam cum ignis admo-
ueretur exurgit, & monentibus eum quatuor
qui remanserant ut fugeret, neque solitudine
sua, neque illorum qui contra se venerat copiis
perturbatus, in conspectum illorum profilit, ve-
ste discissa, infusoque capiti puluere, auersusque
post tergum manibus, subque ceruici gladio anne-
xo. Hæc autem amicos ei, maximè Taricheatas ad
misericordiam commouerant, rustica vero plebs
& finitimorum, quibus molestior videbatur, non
sine maledictis eum iuebant publicas profer-
re pecunias, & facta prodicionis fateti. Nam ex
habitu eius opinabantur, nihil eorum de qui-
bus nata fuerat suspicio, penitus negaturum: &
impetrandæ veniæ causa fecisse omnia, quæ mi-
sericordiam prouocarent. At illius ista humi-
litas consilium præstruebat, & contra se indig-
nantes arte circumueniens, ut super his, unde i-
rascerentur, inter se ipsi discordarent. omnia
confessurum se pollicetur. Deinde sibi loquē-
di facultate concessa, ego, inquit, has pecunias
neque Agrippæ remittere cogitabam, neque in
propria lucra conuertere (absit enim, ut amicū
putem vnquam, qui vobis sit inimicus: aut quæ-
stum ex re capiam, quæ vos cōmuniter laderet)
sed quia videbā ō Taricheatæ, maximè ciuitatē
vestram munitionis egere, & ad extruenda mœ-
nia minus habere pecuniæ, timebāmq; Tibe-
riensem populum, & alias ciuitates raptis pecu-
niis inhiantes: pedetentim eas retinere decreui,
ut nos muro circundarem. Si hoc non videtur,
profero quæ ablata sunt, & diripienda propono
sine rectè consului: benè de vobis meritum coer-
cetis. Hæc Taricheatæ quidem ab eo dicta, cum
fauore receperunt: Tiberienses vero cum aliis
deprauando, insuper etiā mirabantur: utriusque

An. mundi

4031.

*A**Christo nato*

69.

*a Oratio Io-**sephi ad sedi-**tiosos In-**daos.*

CHAPTER I
THE DISCOVERY OF AMERICA
The first discovery of America was made by Christopher Columbus in 1492. He was an Italian explorer who sailed for Spain. He discovered the New World, which is now called America.

CHAPTER II
THE FIRST SETTLEMENTS
The first settlements in America were made by the Spaniards. They came to America in 1492. They found the land very fertile and they began to settle there. They built cities and towns. They also brought with them many things from Europe, such as horses, cattle, and sheep. They also brought with them many diseases, which killed many of the Indians.

CHAPTER III
THE INDIAN TRIBES
The Indians were the first people to live in America. They were divided into many tribes. Some of the tribes were very large and powerful. Some of the tribes were very small and weak. The Indians had many different customs and traditions. They also had many different languages.

CHAPTER IV
THE ENGLISH SETTLEMENTS
The English first came to America in 1482. They were looking for a new place to settle. They found a place called Roanoke. They built a settlement there. They were the first English people to live in America.

CHAPTER V
THE FRENCH SETTLEMENTS
The French first came to America in 1534. They were looking for a new place to settle. They found a place called Quebec. They built a settlement there. They were the first French people to live in America.

his fraude circumuentis, aliis^a verò pecunia cor-
ruptis, vt Iosephum desere rēt, persuasit. his au-
tem cognitis Silas quem Iosephus custodiz prae-
posuerat, propere de insidiis ei scripsit: atque il-
le accepta epistola, noctūque itinere maturato
matutinis ad Tiberiadem peruenit. Et cetera
quidem multitudo obuiam ei processit. Iohan-
nes autem, quamuis cum contra se venturū esse
inspiceretur, tamen missa quodam ex notis, in-
firmitate simulata, quod lectulo detineretur, ob-
sequio sese defuisse mandauit. Tiberiensibus
autem à Iosepho in stadium congregatis, & ad
eos quæ sibi scripta fuerant loqueretur, missis
armatis Ioannes iussit eum interfici. Quos cum
iam nudare gladios perspexisset, populus excla-
mauit: atque ita conuersus ad eius vocem Iose-
phus, ubi ferrum propè iugulo suo imminere
prospexit, in litus desiliit à tumulo, excelso cu-
bitis sex, in quo verba faciens cum populo ste-
terat: ascensūque inde nauicula cum duobus sa-
tellitibus suis, quæ illuc applicuerat, in medium
lacum refugit. milites verò eius, ilicò raptis ar-
mis, contra insidiatores irruerant. Mox autem
veritus Iosephus ne bello intestino concitato,
propter paucorum inuidiam ciuitas consume-
rētur, nuncium suis misit, qui eos moneret, vt
propriæ tantum saluti consulerent: neque verò
quenkum vel occiderent, vel arguerent noxio-
rum. Et illi quidē dicto parentes, cōquieuerunt.
qui verò circum ciuitatem per agros habitabāt,
iuditis insidiis & quis earū fabricator esset, con-
tra Ioannem veniebant. sed d ille prius in Gili-
ladiam patriam suam fugat receptus est. At^c Gali-
læi totis iam ciuitatibus ad Iosephum conflue-
bant, & cum multa essent armatorum millia cō-
gregata, qui se aduersus Ioannem communem
insidiatorem adesse clamabant: vnāque cum

Anno mudi
4031. A
Christo nato
69.

a Ioannes Ti-
beriensibus,
vt Iosephum
deserant, per-
suadet.

b Ioannes
missu arma-
tis, Iosephū
interfici ius-
sit.

c Iosephus in
nauicula in
medium la-
cum refugit.

d Ioannes in
Giscale pa-
triam suam
fugit.

e Galilæi ad
Iosephū con-
fluunt.

1. The first part of the report is a general
description of the project and its objectives.
2. The second part is a detailed description of the
methodology used in the study.
3. The third part is a description of the results
obtained from the study.
4. The fourth part is a discussion of the results
and their implications.
5. The fifth part is a conclusion and a list of
references.

ut quia præcauere non potuit, quatuor^a statim ciuitates ad inimicos transirent: hoc est, Sapphoris, & Gamala, & Gischala, & Tiberias: quas tamen continuò sine armis recepit, captos autem quatuor duces consiliis armatorumque fortissimos, remisit Hierosolymam: contra quos populus haud mediocri indignatione commotus, & ipsos, & à quibus præmissi fuerant, interfecisset, nisi ante fugissent.

Tiberias à Iosepho recuperatur & Sapphoris.

C A P. XXVII.

I Oannem verò iam intra muros Gischalæ, Iosephi timor custodiebat. Et b paucis diebus post b Tiberias à iterum bellauit Tiberias, habitatoribus Agrippæ d Iosepho reu Regem vocantibus. Et cum ille constituto die peratur, q ad eos non venisset, paucique Romani equites stratagematibi tum cõparuissent, à Iosepho defecerunt. His te seruat. que apud Taricheas cognitis, Iosephus qui milites frumentatum miserat, neq. solus egredi cõtra desertores, neque se continere patiebatur, metuens ne, dum ipse tardaret, regij ciuitatẽ occuparent, nec enim postero die obstante sabbato quicquam facere poterat. itaque dolo eos qui se deseruerant circumuenire cogitabat. Et portas quidem Tarichearum claudi iussit, ne quis consilium suum illis proderet, contra quos suscipiebatur. omnibus autem scaphis quas in lacu comperit congregatis (ducentæ autem & triginta fuerunt, quaternique nauis non amplius singulis nerant) maturè ad Tiberiadem nauigat. cumque tanto ab ea distaret spacio, vnde facilè videri nõ c Iosephus cõ posset, inanibus scaphis in salo relictis, septem 7. satellitibus ipse solos inermes satellites secum habens, pro Tiberiadem ius ut cõspiceretur accessit. Quem cum inimici peruenit, hodie huc maledicentes ei ex muro conspexissent, rēque per nequ perterriti, & scaphas armatorum esse plenas serret.

Anno mudi
4031. A
Christo nat.
69.

a Quatuor
Galileaci-
uitates ad
inimicos Iose-
phi trans-
eunt.

b Tiberias à
Iosepho reu-
peratur, q
stratagemat-
te seruat.

c Iosephus cõ
7. satellitibus
Tiberiadem
peruenit, ho-
die huc maledi-
cens ei ex muro
conspexissent,
rēque per-
territi, & scaphas
armatorum esse
plenas serret.

Anno mldi
4031. *Christo nato*
69.

existimantes, arma proiciunt: manúsque supplices agitantes, ut ciuitati parceret precabantur. Iosephus autem, postquam multis eos minis & exprobrationibus castigauit: primum quòd bello contra pop. Rom. suscepto, intestinis defensionibus vires suas ante consumerent, inimicorúmque vota complerent: deinde, quòd securitatis suæ curatorem de medio tollere properarent, ciuitatémq. non erubescerét sibi claudere, qui eam muro cinxisset: non repudiaturú se ait, si qui sibi satisfacerent, quibus interuenientibus amicitiam cum ciuitate firmaret. Itaque statim ad eum decem Tiberien síum potentissimi descenderunt his autem in vná receptis nauiculam piscatoriá, & procul abductis, alios L. senatores venire iussit, maximè nobiles, velut illi quoque fidem sibi præbere deberent. Deinde a calido confilio Tiberien alios obtétu fœderis euocabat: utq. maturè Tarisium potentissimos euotarú imperabat: quos .j. auexissent, in carceré collocat, & in Taricheas scapis abduxit. Reliquis autè vociferáribus, Clitum quendam esse præcipuú defectionis autorem, irámque ipsius poena illius precantibus satiari, nullum quidem Iosephus volebat occidere: suorum verò satellitum quendam Leniam egredi iussit, qui Cliti manus abscinderet. Cúm verò præ timore solú se globo inimicorú commissurum negaret, eáque causa indignati Iosephum stantem in scapha videret, ipsúmque velle descendere, ac sese supplicium sumere, ut saltem vná manú sibi concederet, orabat. nē tera gladio, que b hoc abnuente Iosepho, dummodo alteram lanam sibi libimet Clitus ipse præcideret, educto ille dextera gladio, lanam sibi truncauit, tantus cum timor

a Iosephus
calido confilio
Tiberien
Tarisium poten-
tissimos euo-
cat, & in Ta-
richeas sca-
pis abducit.

b Clitus defe-
ctionis autem
educto dex-
tera gladio,
lanam sibi
truncat.

mor Iosephi inuaserat. Ita tunc Iosephus vacuis scaphis, & satellitibus VII. populo capto, rursus Tiberiadem sibi sociavit. Paucis autem diebus post Giscalam quædum Sepphoritis defecerat, militibus deprædari permisit: omnemque prædam conquistam populis reddidit. Similiter etiam Sepphoritis & Tiberiensibus. Nam & hos captos rapinarum damno corrigere voluit: & redhibitione rerum rursus eos ad benevolentiam reuocare.

Ann mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

Quomodo Hierosolymita bello se preparauerint: deque Simonis Gioræ tyrannide.

CAPUT XXVIII.

HActenus apud Galilæam motus erat: iamque hab intestinis dissensionibus quiescentes, aduersus Romanos instruebantur. Hierosolymis a Hierosoly-
auiem Ananus pontifex & potentiores, qui non *ma status*
cum Romanorum parte sentirent, muros instaurare properabant: multaque bellica instrumenta perque omne oppidum sagittæ, aliaque arma fabricabantur: & exercitationibus iussis manus iuuenum operam dabat. Erantque vniuersa plena tumultus, magnaque tristitia moderatos occupauerat: multaque futuras clades prospicientes, letum cohibere non poterant. infestaque pacem cupientibus omnia videbantur. Belli autem innocentioribus, quæ illis placerent, ex tempore fingebantur, statumque iam tunc quasi peritura civitatis erat, antequam Romani venirent. Anano autem apparatus belli omittere cura fuit: & se- *b Simon Gioræ filius in*
ditiosorum, quos Zelotas vocabant, amentiam *ra* *ad utiliora conuertere: qui tamen victus est, & Acrabatena*
quis illius finis fuerit, in posterioribus explana- *& Idumæa*
bimus. At in Acrabatena toparchia Gioræ filius *ingentes ra-*
Simon, multis nouarum rerum cupidus cõgre- *pinas & ca-*
gatis, ad rapinas conuersus, non solum in domos *des exercet.*

An. mundi
4031. A
Christ. nat.
69.

locupletum irrumpebat, verum etiam corpora verberibus conficiebat: iamque tunc palam tyrannidem inceperat. Ab Anano autem missis aduersus eum militibus magistratum, ad latrones qui erant Masada, cum his quos habebat, effugit: ibique manens, donec Ananus & alij eius inimici perempti sunt, Idumzeam cum caeteris populabatur: adeo ut magistratus eius gentis, propter eorum multitudinem & praedarum assiduitatem, collecto milite, & vicos praefidiis tuerentur. Et Iudeorum quidem res ita se habebant.

SVMMA CAPITVM LIBRI III.
DE BELLO IYDAICO.

- I. De Vespasiani Ducis aduentu, & clade duplici Iudeorum.
- II. Descriptio Galilaeae, Samariae & Iudaeae.
- III. De auxilio Sepphoritis misso, & Romanorum disciplina militari.
- IIII. Impetus Placidi contra Iotapatam.
- V. Galilaea à Vespasiano innaditur.
- VI. Gadara expugnatio.
- VII. Iotapata obsidio.
- VIII. Obsidio Iotapatensorum à Vespasiano, & diligentia Iosephi, deque Iudeorum excursionem in Iudaeos.
- IX. De oppugnatione Vespasiani contra Iotapatam, ariete, & aliis tormentis bellicis.
- X. De iterata impugnatione Iotapatensorum.
- XI. Iapha expugnatio à Traiano & Tito.
- XII. De Samaritis à Cereale deuictis.
- XIII. Iotapata excidium.
- XIIII. Quomodo Iosephus captus vitam suam redemerit factis & verbis.

- XV. Ioppo denuò capitur.
 XVI. Deditio Tiberiadi.
 XVII. Tarichearum obsidio.
 XVIII. De lacu Genesar, & fontibus Iordanis.
 XIX. Tarichearum excidium.

*De Vespasiani ducis aduentu, & clade Iudeo-
 rum duplici.*

C A P. I.

Anno mūdi
 4031. A
 Chrifto nato
 69.

Aterum^a Neronem, ubi res apud Iudæam non prosperè gestas accepit, latens quidem, quod necesse fuit, cum timore stupor inpadit, aperte autem superbiam simulans ultro etiam indignabatur. magisque ducis negligentia, quàm virtute hostium quæ contigerant facta esse dicebat: decere se putans, propter pondus imperij tristiora contemnere, videriq. malis omnibus superiorem animum gerere: verum tamen curis arguebatur mentis eius perturbatio, cum deliberaret cuinam commotum crederet orientem, qui vnâ & Iudæos rebellantes vlcisceretur, proximâsque his nationes simili morbo correptas ante caperet. Inuenit igitur solum Vespasianum his necessitatibus parè, & qui tanti belli magnitudinè suscipere posset, virum ab adolescentia vsque ad senectutem bellis exercitatû, & qui pop. Rom. iam pridem pacasset occidentem, Germanorum tumultu cœcussum: armisq. ante illud tempus incognitam Britanniam vindicasset. vnde patri quoque ipsius Claudio præstiterat, vt sine proprio sudore triumpharet. Itaque his omnibus fretus, etatèq. illius cum petitiâ stabilem cernens, obsidèsq. fidei liberos, eorûmq. florem manus esse paterna prudentiæ, iam iû fortasse de tota Rep. Deo

*An. mundi
4031. A
Christo na-
to 69.*

*a Vespasia-
nū Nero ad
regēdos exer-
citus in Sy-
ria constitu-
tos, mittit.*

*b Vespasia-
nus & Ti-
tus multa
contra Iu-
daos auxi-
lia congre-
gant.*

*c Iudaei in
Ascalonem
copias mo-
uent.*

*d Antonius
pugnat cum
Iudaeis.*

aliquid ordinante, mittit ^a eum ad regendos e-
xercitus in Syria constitutos, multis pro tem-
pore blandimentis atque obsequiis animarum,
qualia necessitas imperare cōiuevit. Ille autem
protinus ex Achaia, vbi cum Nerone fuerat, Ti-
tum quidē filium suum mittit Alexandriam, vt
inde quintam itēque decimam legiones mo-
ueret. ipse verò transmissus ad Hellespontum,
terreno itinere in Syriā peruenit, ibique Roma-
nas vires, multāq. à vicinis Regibus auxilia con-
gregauit. At Iudæi post malā Cestij pugnam in-
sperata felicitate sublatis, animorū impetus co-
hibete non poterant: sed tanquā fortuna eos ex-
agitante perciti. bellū vltēius producebant. De-
niq. ^b omni, quanta fuit, manu pugnacissima con-
gregata, Ascalonem petierunt. ea est ciuitas an-
tiqua, DCC. & XX. stadiorum spacio ab Hiero-
solyma distans & Iudæis semper inuisa: quæ res
fecit, vt etiam tunc primis eorū incurſibus pro-
pior videretur. tres autē viros aggressionis du-
ces habebant, & corporibus & prudentia præ-
stantissimos, Nigrum Perai², & Sylam Babylo-
nium, & Ioannē Essenū. Ascalon^c verò validissi-
mo quidem muro cincta erat, sed vacua penē
præſidiis. vna enim cohors eā pediū, & vna e-
quitū ala tuebatur, cui præfectus erat Antonius.
Illi igitur ita multa velocius itinere peractō, ac
si ex propinquo venirēt, præſto erant. Antonius
verò (nec enim fore eorū impetum nesciebat)
equites iam ex ciuitate duxerat. & neque multi-
tudinē veritus vel audaciam, primas hostiū coi-
tiones fortiter sustinuit: murūque properan-
tes aggredi frenauit. Itaque ^d Iudæi, qui cū peri-
tioribus imperiti, & pedites cū equitib. cū stipa-
tis autem inordinati, leuiterque armati cum in-
struatis, plūsque indignationi quā consilio tri-
buentes, cū morigeris & nutu rectoris omnia fa-
cientibus

cientibus dimicabant, facile profligantur. nam
 ut semel eorum primæ ab equitibus turbatae
 sunt acies, fugam petunt: & murum versus se,
 tergo urgentibus incidentes, suimetipsi hostes
 erant: donec ^a omnes incursum equitum victi
 per totum campum dispersi sunt, qui fuit pluri-
 mus, totusque habilis equitantibus: quod qui-
 dē Romanos iuuit, ut magna ex de Iudæos pro-
 sternerent. nam & fugientes prævertendo, cur-
 sum in eos flectebant: & quos occupassent, cur-
 riculo transfigendo infinitos peremere. Alij
 verò alios quocunque se vertissent circumda-
 tos, exagitantes, facile iaculis opprimebant. Et
 Iudæis quidem propria multitudo, per despera-
 tionem salutis, solitudo videbatur: Romani ve-
 rò licet ad pugnam pauci essent, rebus tamen
 secundis animati, etiam superflue se putabāt.
 Et illi quidem res aduersa superare certantes,
 dum pudet citò fugere, mutari fortunam spe-
 rant. Romani autem, in his quæ prosperè age-
 rent minimè delassati, ad maiorem usque diei
 partem pugnam protrahant: donec ^b Iudæo-
 rum quidem perempta sunt decem millia, duō
 que duces Ioannes & Silas: ceteri verò plerique
 sauci, cum Negro, qui vnus restabat ex ducibus,
 in oppidum Idumææ quod Salis dicitur confu-
 gere. nonnulli tamen etiam Romanorum in il-
 lo prælio vulnerati sunt. Sed non Iudæorum
 spiritus clade tanta sedatus est, multoque ma-
 gis eorum dolor incitauit audaciam, & con-
 temnentes quantum ante pedes mortuorum ia-
 ceret, pristinis rebus feliciter gestis ad cladem
 alteram illiciebantur. denique paruo tempore
 intermisso, quod ne curandis quidem vulneri-
 bus satis esset, cūctisque aggregatis viribus, ma-
 iore cum indignatione, multoque plures Asca-
 lonem recurrerant, eadē se præter imperitiam

Ann. mundi.

4031. A

nato Christo

69.

*a Romani**Iudæos vin-**cunt, & ma-**gna clade**prosterunt.**b Decem mil-**lia Iudæo-
rum**perempta.*

Ann. mundi aliâque belli vitia, comitante fortuna. Etenim
 4031. *A* cum Antonius quâ transituri fuerant, posuisset
nato Christo insidias, ex improviso in eas delapsi, & ab equi-
 69. tibus circumdati, prius quam se ad pugnam cõ-

a Otto mil- ponerent, iterum² super octo millia procubue-
lia Iudaorũ runt: cæteri verò omnes aufugerunt: cùmque
ad Ascalo- his Niger multis dum fugeret magni animi fa-
nem occum- cinoribus demonstratis. & quoniam hostes in-
bunt. starent, in turrim quandam tutissimam compel-
 luntur cuiusdam vici, cui nomen est Bezedel.

Antonius verò cum suis, ne vel moras circum-
 turrim, quæ inexpugnabilis esset, diu tenerent,
 vel ducem hostium fortissimum viuum relin-
 querent, ignem muro supponunt. turrique in-
 flammata Romani quidem exultantes recedunt,
 quasi etiam Nigro consumpto: ille autem in ca-
 stelli specus intimum ex turri saltu demissus e-
 uasit: tridubque post sociis cum fletu eum ad
 sepulturam inuestigantibus sese ostendit, gau-
 diòque insperato repleuit omnes Iudzios, tan-
 quam Dei providentia dux eis in posterum ser-
 uatus. at^b Vespasianus Antiochiam exercitu ad-
 ducto (quæ Syriæ metropolis est, magnitudine
 simul aliâque felicitate sine dubio tertium in-
 ter omnes, quæ in Romano vrbe sunt, locum
 obtinens,) ubi etiam aduentum suum Regem
 Agrippam cum omni manu propria offenderat

c Sepphorita præstolari, ad Ptolemaidem properabat. In
benignissimè hac autem ciuitate occurrerunt ei Sepphoritæ
Romanos ciues oppidum Galilææ colentes, soli mente
suscipiunt. pacata: qui tam suæ salutis providentia solliciti,
 quàm Romanarum virium gnati, etiam prius
 quàm Vespasianus veniret, Cestio Gallo fidem
 dederant, dextrâsque iunxerant, præsidiumque
 militare susceperant. tunc quoque benignissimè
 duce suscepto, alacri animo etiam contra genti-
 les suos auxilia promiserunt: Quibus interim

Vespa-

Vespasianus præsidij causa poscentibus, equitum peditumque tantum numerum tradidit, quantum obstare posse arbitrabatur incursibus, si quid Iudæi cominovere tentassent. non enim minimum esse videbatur futuri belli periculū, auferri ciuitatem Sepphorim Galilææ maximā & in loco tutissimo conditam, totiūsq; gentis futuram præsidio.

Ann. mundi
4031. *A*
nato Christo
69.

Descriptio Galilææ, Samariæ & Iudææ.

C A P. II.

DVæ^a sunt autem Galilææ, quæ superior & inferior appellantur, easque Phœnice & Syria cingunt. Discernit verò ab occidentè Ptolemais territorij sui finibus, & quondam Galilæarum, nunc autem Tyrionum mons Carmelus: cui coniuncta est Gabaa ciuitas equitū, quæ sic appellatur, eo quod equites ab Herode Rege dimissi, coloni eò deducebantur. A meridie autem Samaritis & Scythopolis, vsque ad flumē Iordanem. Ab oriente verò Hippene & Gadaris, sed & Gaulanitis definit, qui etiam regni Agrippæ fines sunt. Septentrionalis autem eius tractus Tyro, itēque Tyrionum finibus terminatur. Inferioris quidem Galilææ longitudo à Tiberiade ad Zabulon, cui vicina est in locis maritimis Ptolemais protenditur. Latitudine autem patet à vico Xaloth, qui in magno campo situs est, vsque ad Bersaben: vnde etiam superioris Galilææ latitudo incipit vsque ad Baca vicum, qui terram dirimit Tyrionum. Longitudo verò eius à Thella vico Iordani proximo vsque ad Meroth extenditur. Sed cum tanta sint utraque magnitudine, tantisque gentibus alienigenis cinctæ, semper tamen omnibus belli periculis restiterunt. nam & pugnaces sunt ab in-

An. mundi
4031. *A*
nato Christo
69.

a Fertilitas
Galilae.

b Descriptio
regionis qua
trans flumē
est.

a Samariēsis
regionis de-
scriptio.

fantia Galilæi, & omni tempore plurimi, neque aut formido vnquam viros aut eorum penuria regiones illas occupauit: quoniam^a totæ optimæ ac fertiles sunt, omniumque generum arboribus consistit, vt etiam minimè agriculturæ studiosos vbertate sua prouocent, denique excultæ sunt ab incolis totæ, nec pars vlla est earum ociosa: quin & ciuitates ibi crebræ sunt, & vbique multitudo vicorum propter opulentiā populosa, vt qui sit minimus, supra quindecim millia colonorum habeat: prorsus^b vt etiam si quis magnitudine minorem Galilæam dixerit, quam trans fluvium regionem, viribus tamen eam prætulerit, hæc enim vniuersa colitur, tota fructuum ferax: at illa quæ trans flumē est, licet multo maior sit, pleraque tamen aspera atque deserta est, & nutriendis fructibus mansuetis inhabilis. Peræ sanè mollicies & ingenium fructuosum, campos habet cum variis arboribus consitos, tum maximè oliuetis ac vineis & palmetis excultos. irrigatur aut abundè montanis torrentibus, & fontibus aquæ perennis, quot es illi, Sirio æstuante, defecerint. Et longitudo quidem eius est à Macharuntæ in Pellam: latitudo verò à Philadelphia vsque ad Iordanem. Et Pella quidem quam supra diximus, septentrionalis eius est tractus: occidentis verò Iordanis: meridianum autem Moabitis regio terminat. ab oriente autem Arabia & Silbonitide, necnon & Philadelphia, itémque Geratis clauditur. Samariensis^c autem regio, inter Iudæam quidem & Galilæam sita est: incipiens enim à vico in planicie posito, cui nomen est Ginxæ in Actabatenam desinit toparchiam: sed natura nihil à Iudæa discrepat. nam & vtræque montosæ sunt & campestres, agróque colendo molles atque optimæ, necnon & arborib. plenæ:

plenzæ: pomisq; tam syluestribus quàm man-
 fuetis abundant, eo quod natura sunt aridæ,
 imbriumque satis habent. dulces autem per eas
 suprâ modum aquæ sunt, bonique graminis co-
 pia præter alias earum pecora lactis abundant:
 quodque maximum virtutis atque opulentia
 specimen est, vtraque viris referta est. Ha-
 rum a confinium est Anath visus, qui etiam a
 Borecos appellatur, Iudææ limes à septentrio-
 ne. Meridiana verò pars eius, sit in longitudi-
 nem metiare, adiacenti vico Arabum finibus
 terminatur, cui nomen est Iordan. Latitudo sa-
 nè à Iordane flumine vsque ad Ioppen expli-
 catur. Media verò eius est Hierosolyma: vnde
 quidam non sine ratione, vmbilicum eius ter-
 ræ, eam urbem vocauerunt. Sed nec marinis
 quidem Iudæa deliciis caret, ad Ptolemaidem
 vsque locis extenta maritimis. In vndecim au-
 tem sortes diuisa est: quarum prima est tan-
 quam regia Hierosolyma, præ cæteris inter o-
 mnes accolæ eminens, velut caput in corpo-
 re. aliis verò post hanc toparchiæ sunt distri-
 butæ. Gophna^b est secunda, & post eam A-
 crabata. adhuc Thamna, & Lydda, itémque Am-
 maus, & Pella, & Idumæa, & Engadda, & He-
 rodium, & Hierichus: deinde Iamnia & Iop-
 pe finitimis præsunt. & præter has Gamalitica,
 & Gaulanitis, & Batanæa, & Trachonitis: quæ
 etiam regni Agrippæ partes sunt. Eadem verò
 terra incipiens à monte Libano & fontibus
 Iordanis, vsque ad Tiberiadi proximum lacum
 latitudine panditur. à vico autem, qui appel-
 latur Arphas, ad Iuliada oppidum longitudi-
 ne tendit: & habitatur ab incolis Iudæis Sy-
 risque permixtis.

An. mundi
 4031. *A*
nato Christo
 69.

Descriptio
Iudææ, cu-
ius media
est Hieroso-
lyma.

b Iudæa di-
tributio.

An. mundi

4031. A

nato Christo

69.

CAP. III.

DE Iudæa quidem, & quibus esset cincta re-
gionibus, quàm maximè potui breuiter ex-
a Sepphori- posui. Quod² autem Vespasianus miserat auxi-
in Vespasia- lium Sepphoritis, hoc est equites mille, sexque
auxiliū millia peditum, Placido eos regente tribuno,
mittit: Ga- castris in magno campo positis bifariam diui-
lilaam verò duntur. Et pedites quidem in ciuitate ipsius
ignis & san- tuendæ causâ, equitatus verò in castris degebat,
guis replet. utrinque autem assiduè prodeundo, & circa eā
regionem loca omnia incurfando magnis in-
commodis Iosephum eiusque socios quamuis
quietos, afficiebant. & præterea ciuitates ex-
trinsecus depredabantur: ciuiumque conatus, si
quando excurrendi habuissent fiduciam, repel-
lebant. Iosephus tamen aduersus ciuitatem im-
petum fecit, sperâs eam posse capere: quam ipse,
antequam à Galilæis deficeret, ita muris cinxe-
rat, ut Romanis quoque esset inuicta, unde etiā
spe frustratus est, cum nec vi nec suasu Seppho-
ritas in suas partes pertrahere potuisset: magis-
que in Iudæa bellum accedit Romanis indignè
ferentibus insidias, & propterea nec die nec no-
cte ab agrorum depopulatione cessantibus, sed
passim diripientibus quicquid rerum in his re-
perissent: qui tamen cum mortem pugnacibus
semper inferrent, imbelles ad seruitium capie-
bant: ignis verò & sanguis Galilæam totam re-
pleuerat, nec quisquam expertus eius acerbitalis
aut cladis erat. vnam salutis spem fugientes ha-
bebant in ciuitatibus, quas murorum ambitus
Iosephus communierat. Titus autem Alexan-
driam transmissus ex Achaia citius quàm per
hyemem sperabatur, manū militum cuius causa
missus

missus fuerat suscepit: contentoque usu itinere, maturè ad Ptolemaidem pervenit. Cùmque ibi patrem suum reperisset, duabus quas secum habebat legionibus (erant autem nobilissimæ quinta & decima) iunxit etiam quam ille adduxit quintamdecimam. Eas autem sequebantur decē & octo cohortes: quibus accessere ex Cæsarea quinque cum vna ala equitū, & alæ quinque Syrorum equitū. Decem autem cohortium singulæ mille pedites habebant: in cæteris vero tredecim sexcenti pedites, & centeni viceni equites erant. Satis autem auxiliorum etiam à Regibus congregatum est. Antiochus enim & Agrippa & Sohemus bina millia peditum, & sagittarios equites mille præbuerunt: cum Arabiæ quoque Rex Malchus, præter quinque millia peditum, equites mille misisset, quorum pars maior erant sagittarij: ut tota manus computata cum Regijs, sexaginta millia circiter peditum equitūque colligeret, præter calones: qui plurimi sequebantur, & meditationi bellicæ allucti nihil à pugnacissimis aberant: quod tempore quidem pacis dominorum exercitationibus interessent, bellī autem pericula cum ipsis experirentur, & neque peritia, neque viribus à quoquam nisi à dominis vincerentur. quæ quidem in re nimis admirandam qui existimaverit Romanorum providentiam, ita serbos instituentium, ut non solum vitæ ministerio, sed belli etiam necessitatibus utiles sint. Quod si quis eorum aliam quoque respexerit militiæ disciplinam, profecto cognoscat tantum eos imperium non fortunæ munere, sed propria virtute quævisse. Armis enim uti non in bello incipiunt, neque solum, si necesse sit, manus movent, cum in pacis otio cessaverint: sed armis veluti natura coherentes, nullas capiunt di-

Ann. mundi
4031. *A*
nato Christo
69.

a Ingentes
copias Titus
in Iudæam
ducit.

b Diligētia
& labor Ro-
manorum
in parandis
bellis neces-
sarijs.

c Studium
indefessum
Romanorū
beligeran-
dis.

An. mundi
4031. A
nato Christo
69.

a Ordo Ro-
manorum in
castris.

exercitationis inducationis inducias, nec tempora præstolantur. Meditationes autem eorum nihil à vera contentione discrepant: sed in dies singulos militum quisque omnibus armis, tanquam in procinctu positus, exercetur: quo etiam facilius prælia tolerant. Neque enim ordo neglectus eos à consueta dispositione dispergit, neque metus stupefacit, neque lassitudo exhaust. Unde sequitur, ut semper superent, quos non itidem confirmatos inuenerint. Nec erraverit si quis eorum meditationes conflixus esse dixerit sine sanguine, contraque prælia meditationes cum sanguine. Nam ne repentino quidem hostium incursu opprimi possunt: sed quocunque in hostilem terram irruerint, non nisi permunitis castris prælio decernant. quæ^a quidem non leui opere, nec iniquo loco erigunt, nec inordinatè describunt: sed siquidem iniquale solum fuerit, complanatur: quatuor verò angulis horum dimensio designatur. Nam & fabricorum multitudo, & ferramentorum copia quæ usus constructionis postulat, sequitur exercitum. Et interior quidem pars castrorum tabernaculis distribuitur, ambitus autem eorum extrinsecus muri faciem præfert: ordinatis etiam turribus pari spatio dispositis: quarum intervalla catapultis atque balistis, & aliis machinis saxa intorquentibus, omnibusque instrumentis missilium complent, ut cuncta scilicet iaculorum genera in promptu sint. portas autem quatuor edificat, tam iumentis aditus faciles, quam ipsis. si quid urgeat, intrò currentibus latis. Intus autem castra vici spatiis interpositis dirimunt, mediisque rectorum tabernacula collocant, & inter hæc prætorium divinum templo similitimum: prorsus ut quasi repentina quædam ciuitas existat: forum quoque & opificum stationes,

stationes, & sedes militū primatibus, ordinūque principibus, vbi si qua sit inter alios ambiguitas iudicēt. Ipse verò ambitus, & omnia quæ in eo sunt, multitudine simul & scientia fabricantium opinione citius communitur: qui si res vergeat, fossa extrinsecus cingitur, depressâ cubitis quatuor, parique spatio lata. Armis autem fecti, per contubernia cum decore atque otio in tentoriis agūt: omniāque ab his ordinatè etiā alia cautèque per contubernia expediuntur: veluti si ligno aquæ opus sit aut frumento. nec enim cœna vel prandiū cum voluerit, in potestate cuiusquæ est, simul autem omnibus somnus est, excubias & vigilandi tempora buccinæ significant, neque est omnino quicquā quod sine edicto geratur. Mane autem milites quidem ad centuriones, illi verò ad tribunos conveniunt salutatum: cum quibus ad summum omnium duces vniuersū ordinum principes. Ille autem his signum aliāque dat ex more præcepta proferenda subiectis: quibus etiam in acie circumaguntur quò opus est, ac vniuersū pariter incurunt, itémque sese recipiunt. Cum hanc castris egrediendum est, tuba indicium facit: nemòque otiosus est, sed vel solo nutu moniti, tabernacula tollunt, omniāque ad profectiōem instruunt. deinde iterum tuba, ut sint parati, significat. Illi autem cum multos & iumenta sarcinis oneraverint, velut in curuli certamine signum expectant. Castra verò incendunt, eò quòd sibi alia munire facile sit, & ne quando hostibus eadem vsui sint. Et tamen tertio quoque tubæ signo indicant, ut exeat: vigendo aliqua ex causa morantes, ne quis ordinem deserat. Dexterque duci præco astans, si ad bellum parati sunt, voce patri: ter percontatur illique toties alacri & magna voce paratos esse se ref-

An. mundi
4031.

A Christo
nato 69.

a Reuerētia
& obediētia Romano
rum mili-
tum erga
Præfectos.

b Quomodo
Romani ca-
stris egre-
diantur.

An. mundi pondet, interrogantemque praeveniunt: & Mar-
4031. *Christo na-* tio quodam spiritu repleti cum clamore dexteras
to 69. erigunt. Deinde ociose & cum omni decore pro-
2. Arma Ro- gredientes ambulant suum quisque ordinem ve-
manorum pe- lut in bello custodiens: pedites^a quidem thoraci-
ditum. bus, & saleis septi, & utroque latere gladius ac-
cincti. Lævis autem gladius multo est longior, cum
dexteræ manuum palmæ non excedat. qui verò
ducem stipant lecti pedites scuta & lanceas gestant:
cætera manus hastas & clypeos longos, ferram-
que & corbem & sarculum & secutim, necnon
& habenam & falcem & catenâ, triduique viaci-
cum, ut parum interfit inter onusta iumenta &
b Arma Ro- pedites. Equitibus^b autem ad dexteram gladius
manorum e- est longior, & contus in manu, transversusque
quisque. ad equi latus clypeus: ternaque in pharetra vel
amplius dependent lata cuspidem iacula, nihil ab
hastis magnitudine differentia. Cassides verò &
thoracæ peditibus habent similes: nullumque ar-
morum genere ab equitum alis discrepant le-
cti, qui circum ducem versantur. Agmina autem
semper cui sorte id obtigerit, antecedit. Talia
quidem sunt Romanorum itinera & mansio-
c Romani nes, itemque armorum varietas. Nihil verò nec
nihil in præ- in præliis inconsultum aut subitum agant: sed
lia inconsul- omnia semper sequuntur facta sententiam: o-
tum aut subi- pusque adhibetur antè decretis. Vnde aut mi-
tum agunt. nimè peccant: aut si peccauerint, facilis est erra-
tis correctio. Fortunæ autem successibus melio-
res consiliorum, etiam si aliter successerit, arbi-
trantur eventus: quasi bonum quidem fortuitum
ad rem inconsultè gerendam illiciat: quæ verò
ante cogitata fuerint, etiam si aduersus casus ex-
ceperit, bene iam meditados exhibeant ad cau-
dum ne idem rursus eueniat: & bonorum qui-
dem fortuitarum non is autor sit cui contige-
rint, tristitiam verò quæ præter sententiâ accide-
rint

Sint, saltem rectè consulti videantur esse solatium. Armorum quidem exercitatione comparant, ut non modò corpora, sed animi quoque militum fortiores sint. Maior^a autem illis est ex timore diligentia. namq. leges apud eos non de sermone solum, verum etiam minimè negligentia sunt capitales: ducēsq; magis quàm ipsæ leges terribiles. namq. bonos honorando redimunt, ne in coercendis noxis videantur crudelēs. Tanto^b autem obsequio rectoribus parent, ut & in pace ornamento sint, & in acie corpus vnum totius conspiciatur exercitus. sic eorū copulati sunt ordines, ita circumduci sunt mobiles: & acutis auribus ad præcepta, oculisque ad signa, & ad opera manibus: vnde facere quidē semper strenui sunt, pati verò tardissimi. nec est ubi præliantes aut multitudinem hostium, aut consilia sensere ducum, aut difficultatem regionum, sed ne fortunæ quidē succubere. nam & ea certiores putant esse victoriam. Quorum igitur actus à consiliis incipiunt, consultaq. adeo strenuus exequitur exercitus, quid^c mirum si c

Ann. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

a Maior diligentia Romanus est ex timore.

b Obedientia Romanus militum victoria causa.

c Traianus Romanus imperij.

Impetus Placidi contra Iotapatam.

C A P. IIII.

Vespasianus quidem vnà cum Tito filio in Ptolemaide interim degens, ordinabat

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

exercitum: At verò Galilæam peruaferat Placi-
dus, ubi maximam eorum quos comprehendis-
set multitudinem interemit: hæc autem fuit Ga-
lilæorum imbecillior turba, animisq; deficientes:
pugnacissimos autem ut vidit, semper in ciuita-
tes confugere, quas Iosephus communierat, in
a Placidus a Iotapatam, quæ omnium tutissima erat, impe-
in Iotapatam venit: existimans eam repentino aggressu
imperii verè facillimè captum iri, magnamq; & sibi ex ea re
tit, repulsus alios apud rectores gloriam comparandam, & il-
verò ausu- lis commodum ad reliqua maturius explicanda,
git. quasi metu cessuris aliis ciuitatibus, si quæ vali-
dissima esset, occupatam vidissent. Multum tamè
opinionem deceptus est: Iotapatam enim, cum e-
ius impetum præsensissent, propè ciuitatem ad-
uenientem excipiunt: congressique cum Roma-
nis ex improviso plurimi & ad pugnam parati,
necnon & alacres (quippe ut pro salute patriæ,
item coniugum liberorumq; dimicantes) in fu-
gam eos vertunt, multosque sauciant, septem so-
lum interfectis: quia neq; inordinatè pugna de-
cesserant, septisq; vadique corporibus leuiter
fuerant vulnerati: cum Iudæi quoque magis e-
minus iaculari, quàm manus conferere inermes
cum armatis confiderent. ex ipsis autem Iudæis
tres ceciderunt, paucis præterea sauciatis. Placi-
dus igitur ab oppido repulsus aufugit.

Galilæa à Vespasiano inuaditur.

C A P. V.

b Vespasia-
nus Roma-
norum mili-
tum iter or-
dinat.

Galilæam b verò Vespasianus ipse cupiens
inuadere, ex Ptolemaide proficiscitur, ordi-
nato militum itinere, sicut Romani consueue-
runt. Auxiliatores enim qui leuius armati essent,
itemque sagittarios præire iussit, ad repenti-
nos incursus hostium cohibendos, & ut suspe-
ctas

Etas atque opportunas insidiis sylvas scrutaren-
 tur. Hos sequebatur Romani peditatus equita-
 túsque pars: post quos è singulis centuriis deni
 armaturam suam ferentes, mensurásque castro-
 rum. Post hos stratores viarum ibant, qui agge-
 ris maligna corrigerent, ac aspera complanarét,
 sylvasque obstantes præderent, ne perplexo
 itinere fatigaretur exercitus. Deinde suas, itém-
 que subiectorum sibi rectorum sarcinas, & tute-
 læ causæ multos cum his equites ordinavit. post
 quos ipse veniebat, lectos pedites equitésq. nec
 non & lancearios secum ducens equitúmque præ-
 terea suorú agmine comitatus. De singulis enim
 turmis proprios centum & viginti equites depu-
 tatos habebat. hos sequebantur, qui expugnan-
 dis ciuitatibus machinas & cætera torméta por-
 tarent, deinde rectores, itémque præfecti cohor-
 tibus tribuni, stipati lectis militibus, & post hos
 circum aquilam signa alia, quæ omnibus apud
 Romanos agminibus præest, quod & vniuersa-
 rum auium regnum habeat, & sit validissima.
 Itaque illam & Principatus insigne putant, &
 omen victoriæ quoscunque bello petierint. Sa-
 cras verò signorum effigies sequebantur corni-
 cines, & post eos acies, in latitudinem senis di-
 gesta militibus. hisque ad hærebat ex more qui-
 dam centurio, disciplinæ atque ordinis custos.
 Serui autem singularum legionum cuncti cum
 peditib. erant, mulis aliisque iumentis vehentes
 militum sarcinas. Postremum agmen, in quo e-
 rat mercenaria multitudo, cohebant armati pe-
 dites, equitúmque non pauci. Ita peracto itine-
 re, Vespasianus cum omni exercitu ad fines Ga-
 lilææ peruenit: ibique positis castris, quamuis
 promptos ad bellum milites continebat, vnà &
 ostendendo exercitum, quò hostes metu per-
 celleret, spatiumque indulgendo penitundinis,

An. mundi
 4031. A
 Christo nato:
 69.

a Aquilam
 Romani
 Principatus
 insigne &
 omen victo-
 riæ putant.

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

a Iosephus a
suis desertus
in Tiberia-
da confugit.

si quis ante prælium voluntatem mutaret, nihilo minus autē murorū instruebat obsidium. Itaq. multos quidem rebelliones fugere vel solus fecit ducis aspectus: metum verò vniuersis inculsit. Iosephi enim socij, qui nō longē à Sepphorī castra posuerant, vbi bellum appropinquare cognouerunt, & iam iāmque Romanos prælio secum congressuros, non modo ante pugnam, sed antequam hostes omninò conspicerent, fuga disiecti sunt. cum paucis autē relictus ^a Iosephus, vbi animaduertit neque se ad excipiendos hostes sufficientem manum habere, & Iudæorum animos concidisse: ac si fides his haberetur, ple-ròsque libenter ad hostes defectū ire: iam tum quidem bello omni abstinebat: quàm longissimè autem periculis abesse decreuit abductisq. qui secum remanserant, in Tiberiada confugit.

Gadara expugnatio.

C A P. VI.

VEspasianus autem, Gadarensium ciuitatem aggressus, primo impetu capit quòd eā pugnaci multitudine, vacuam reperisset. Deinde hinc transgressus interior, cunctos puberes interfecit, cum Romanos odio gentis, & cladis memoria, quam pertulerat Cestius, nullius ætatis misericordia commoueret. Incendit autem nō solum ciuitatem, sed etiam omnes circum vicos, & oppidula quædam penitus desolata, nonnulla quorū habitatores ipse cepisset. Iosephus autem, quàm tuitionis causa optauerat ciuitatem, ipse metū repleuit. Nam Tiberienses nunquam eum, nisi de omni bello desperasset, in fugam versum iri credebant: neque in hoc eos voluntatis eius fallebat opinio. Videbat enim res Iudæorum quorsum enaderent: vñque illos

illos viam salutis habere, si propositum mutauissent. Ipse verò, quamuis adhuc sibi speraret à Romanis veniam tribuendam, mori tamen sepe maluisset, quàm prodita patria, cum dedecore administrationis sibi creditæ, apud illos feliciter agere, contra quos fuerat missus. Decreuit igitur Hierosolymam primatibus, quemadmodum sese res haberent, cum fide perscribere: ne vel nimis extollendo vires hostium, timiditatis sibi timet, & mox argueretur: vel minus aliquid nunciando, Hierosolymam primatibus scribit fortasse cœpti etiam pœnitentes ad ferociam reuocaret: utque si fœdus eis placeret, citò rescriberent: aut si bellandum esset, dignum ei contra Romanos exercitum mitteret. Ille quidem hac epistola scripta, maturè mittit qui Hierosolymam literas ferret.

Iotapatæ obfidio.

C A P. VII.

VEspasianus autem Iotapatam excindere cupiens (nam in eam plurimos hostium refugisse cognouerat, & præterea validissimū hoc eorum esse receptaculum) præmittit pedites cū equitibus, qui montanum iter cœquarent, saxis asperum, ac peditibus quoq. difficile, omninò verò equitibus inuium. Et hi quidem quadrius fecere quod iussum est, latamq. aperuere exercitui viam. Quinto autē die, qui Mensis Maij vigesimus & primus erat, prior ^b Iosephus in Iotapatam ex Tiberiade venit, abiectòsque Iudæorum spiritus erigit. Cum verò transitum eius Vespasiano quidam transfuga nunciaisset, utq. mox ciuitatem peteret incitaret, veluti cum ea totā Iudæam capere posset, si Iosephum subiugasset: hoc ille nuncio pro maxima felicitate percepto Dei providentia factum ratus, ut qui hostium prudētissimus videretur, vltiò se etiam in custodiam traderet voluntariam: statim

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

a Iosephus
ab Romanis
sibi timet, &
Hierosoly-
mam prima
tibus scribit

b Iosephus
in Iotapatā
ex Tiberia-
de venit.

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

a Obsidio lo
tapata.

b In bello ni
hil est neces
sitate pugna
cium.

e Prælium
inter Roma
nos & lu
daeos tota
die commissum, nox di
remit.

quidem cum equitibus mille Placidum mittit, vnâque decadarchum Ebutium, tam manu quâ prudentia virum insignem, circumuallare ciuitatem iussit, ne clâma inde Iosephus elaberetur. Postero ^a autê die cuncta manu comitatus ipse consequitur, & post meridiem vsque acto itinere, ad Iotapatam peruenit: adductoque in septentrionalem eius partem exercitu, in quodam tumulto castra ponit, distante ab oppido stadiis septem. Consulto autem quàm maximè conspicui ab hostibus affectabat, vt visu attoniti turbarentur, quod etiam factum est: eosque tantus continuo stupor inuasit, vt muris egredi nullus auderet. At Romanos tota die ambulando fatigatos, ciuitatem statim aggredi piguit: ob eam causam duplici acie circumdato oppido, tertium extrinsecus agmen equitum posuere, omnes Iudæos exitus obstruentes. Sed ea res illos in salutis desperatione audaciores effecit: quippe ^b in bello nihil est necessitate pugnacius. Itaque postridie impetu in muros facto, Iudæi primò quidê locis suis manentes, Romanis castra ante muros habentib. resistebant. postea verò quàm Vespasianus & sagittarios & funditores, omniq. iaculatorum multitudinem adhibitam, missilibus in eos permisit uti: atq. ipse cum peditibus in aduersum collê, vnde murus expugnabilis erat, niti cœpit: tunc ciuitati metuens Iosephus, & cum eo cuncta Iudæorû profuisset multitudo: omnesque in Romanos pariter irruentes, procul à muris eos deterruere, multa manu simul & audacia patrando facinora. Neq. minora tamê patiebantur quàm faciebant, nâ quantû ipsos salutis desperatio, tantum pavor incendebat Romanos. & hos quidem peritia cum fortitudine, illos autê duce iracundia ferocitas armabat. Denique ^c cû tota die pugnatû fuisset, prælium nox diremit: in quo

in quo Romanorum plurimis sauciatis, tredecim interfecti sunt: Iudæorum autem cum sexcenti essent vulnerati, septem & decem ceciderunt. Nihilque minus, Romanis postmodum iterum irruentibus occurrunt, multoque fortius restiterunt: ex eo scilicet fiduciam nacti, quod eos pridie præter spem sustinuerant. sed eos quoque pugnaciores experti sunt, quod eorum iracundiam pudor incenderat, vinci credentiū, nisi citò vicissent. Itaque per dies quatuor Romanos minimè ab aggressionem cessantibus etiā Iotapatenorum excursus agebantur, murique fortius oppugnabantur. Et neque Iudæi vires hostiū formidabant, neque Romanos difficultas oppidi capiendi lassabat. Etenim a Iotapata paulominus tota rupes est, ex aliis quidem partibus, vndique vallibus immensis præceps, ut earum altitudinem oculis deprehendere cupientium aspectus ante deficiat. Ab vna verò tantum Boreæ parte adiri potest, vbi per transversum latus desinente montis ædificata est: quod quidē ipsū muro ciuitatis Iosephus fuerat amplexus, quo inaccessa essent hostibus superiora cacumina. Aliis verò circum montibus cæta, prius quàm in eam perueniretur, à nullo poterat conspici. Iotapata quidem sic erat communita Vespasianus autem & cum natura loci simul certandū pugnans, & cum audacia Iudæorum, incipere obfidionem acriter statuit: aduocatisque rectoribus sibi subditis de aggressu deliberabant. Cūque aggerem fieri placuisset, qua parte murus facilis erat accessui, totum ad comparandam materiā misit exercitum: oppidūque propinquis montibus excisis, magnaque vi lignorum & lapidum comparata, eratibusque ad euitanda iacula desuper missa per valles dispositis, his protecti aggerem construebant. nulli autem noxa vel minima

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

a Iotapa situs.

b Vespasianus obfidionem acriter incipere statuit.

An. mundi
4031.
Christe nato
69.

telorum erat, quæ de muro iacerentur. His autē alij terram ex propinquis tumulis eruentes, sine intermissione suppeditabant, cunctisque trifariam distributis, nullus erat otiosus. At Iudæi super eorum tegmina saxa ingentia, & omne telorum genus curabant immittere: quæ licet minimè penetrarent, magnos tamen crepitus dabant, & horribile impedimentum erat operantibus. Tunc igitur Vespasianus machinis missilium circumpositis (erant autem omnes centum sexaginta) in eos qui super murum astaret, iussit tela contendere, simulque ex catapultis lanceæ percurrere, saxaque tormentis ingentia mittebantur, ignisque & sagittarum frequentissima multitudo, quæ non solum murum, sed etiam totum intra iactum earum spatium Iudæis inaccessum fecere. Arabum enim sagittariorum manus, & iaculatores, itemque funditores & omnes machinæ tela iaciebant. Neque tamē his Iudæi prohibiti, ne desuper propugnarent, quicquid excurreti erant, sed excurrendo per cuneos more laborant, aggerum tegmina operantium detrahebant, nuntiusque distatōsque feriebat: & ubi illi cessissent, aggerē dissipabant, vallorumque munimenta cum cratibus Iosephus tibus igni tradebat: donec Vespasianus cognitis Iudæis fixis, huius damni causam ex distributione operum eorum contigisse, quod interiecta spatia Iudæis locum rancum aggrediendi præberent, adunavit tegminaria extendi coniunctisque pariter viribus obreptiones hoc præcipit, stium præpeditæ sunt. Erecto autem propemodum aggere, pauloque minus æquato propugnatorum lacerantibus, indignum esse ratus Iosephus, nihil confidens intra moliri, quod oppido saluti foret, convocata suscitavit fabros, murumque altius iubet extolli. Cumque perent, murum illi tam multis obstantibus iaculis minimè ad id altius edificare posse affirmarent, hanc eis defensionem excogitavit. Sudibus b fixis per eos boam co-

ita recentia extendi præcepit, quæ emissos tormentis lapides sinuata susciperent, quibûsque repulsa tela cætera dilaberentur, & ignis humore languesceret. hisque ante fabros oppositis, illi murum die noctûque operando ad viginti cubitorum altitudinem crexerunt, crebris etiam turribus in eo constructis, minisque validissimis aptatis. Quæ quidem res Romanis iam intracivitatem se esse credentibus, magnum incertorem comparavit, tam Iosephi molitione, quàm oppidanorum obstinatione perterritis.

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

Obsidio Iotapatænarum à Vespasiano, & diligentia Iosephi, deque Iudæorum exortatione in Romanos.

C A P. VIII.

AT Vespasianus & calliditate consilij, & hostium audacia magis irritabatur, qui iam recepta ex munitione fiducia, Romanos vtrò incursabant, inque dies singulos prælia cateruatim, & cuiusque modi latrocinales doli, & eorû quæ casus obrulisset rapinæ, aliorûmque incendia fiebant. donec Vespasianus retento milite à pugna, statuit obsidere civitatem, ut eam vsui suo retento necessariorum penuria caperet. Aut enim coactos inopia sibi supplicaturos, aut si ad finem usque in eadem pertinacia duravissent: fame consumendos eius habitatores putabat: multoque faciliores expugnatum fore, si post interval-
lum rursus anxii incubuisset. Itaque omnes exitus eorum asservari præcepit. Illi autem frumenti quidem, aliarûmque omnium rerum intus habebant copiam, præter saltem. aquæ verò penuria eos affligebat: quia neque fons erat intra civitatem, & imbre contentis habitatoribus, rara est in illo tractu æstivis mensibus

An. mundi 4031. *A* *Christo nato* 69. *pluvia* quo tempore obsessi etiam hoc vehementius afficiebantur, quod arcendæ siti fuerat excogitatum: quodque fieri, velut omnis aqua iam defecisset, agrè ferebant. Iosephus enim, cū

Iosephus *potum mensura* *ciuibus ministrat.* & ciuitatem videret abundare aliis rebus, fortēque animo viros esse, quo longiorem Romanis obsidionem faceret, quā sperabant, iam a tum potū mensura ciuibus ministrabat. illis aures conferuari aquam penuria grāuius esse videbatur: amphiorēq. cupiditatē mouebat, quod

ius bibendi liberum non haberent: ac velut ad extremam sitim peruentum esset, labori cedebant. Hoc autem modo affecti, Romanos latere non poterant, qui ex aduerso colle trans murū in vnum eos confluere locum, & aquæ mensurā accipere prospectabant, quod etiam balistarum peruenientibus telis, plurimos occidebant. Vespasianus quidem non multo post, exhaustis puteis, ipsa sibi necessitate traditum ita ciuitatem sperabat. Iosephus b autem, vt hanc eius sperā frangeret, iussit quā plurimos per murorum minas demersa vndis atque humida vestimenta

b Stratagemata Iosephi. suspendere, vt omnes repentē aqua perfluerent ex quo mœror simul Romanis ac timor erat, cum tantum aquæ viderent eos ludibrio consumeres quos potu indigere credebant. Denique dux belli etiam ipse, quia penuria ciuitatem posse capere desperasset, iterum consilium ad vim atque arma conuertit: ludæis quoque id maxime cupientibus: quod nec se nec ciuitatem saluam fore credebant, & prius quā fame vel

c Aliud consilium Iosephi. siti petirent, mortem bello optabant, Iosephus c ramen præter hoc etiam aliud consilium quod sibi copia pararetur, per quandam vallē deuiā, propterea que minus curiosè habitam à custodibus excogitauit. Mittēdo enim per occiduas eius partes literas ad quos vellet Iudæos extra ciuitatem

tatem

ratem degentes, ab his omnia vsurnecessaria, & quæ in ciuitate defecerant, accipiebat: mandato commenantibus, vt plerunque ad excubias reperent, terga velleribus testi: quo si qui eos nocte vidissent, canum similitudine fallerentur. idque factitatum est, donec eius fraudem vigilantes persenserunt, vallémque cinxerunt. Itaque tunc Iosephus non diu ciuitatē sustinere posse prospiciens, suamque pariter salutem, si vellet remanere, desperans, cū optimatibus de fuga tractabat. verū in id populus sensit, & circa eum fusus, ne sese negligeret, precabatur, in quo solo recumberent. ipsum enim saluti esse ciuitati manentem, velut omnes eius causa alacri essent animo certaturi. quod si etiam capiantur, eundē solatio fore. decere autem illum nec inimicos fugere, nec amicos deserere, aut quasi ex naui tempestate oppressa defilire. qui ad eam tranquillo mari venisset. ipsum enim magis demersurum esse ciuitatē, cum iam nemo audebit hostibus repugnare, si discessisset cui confiderent. Iosephus autē quod sibi caueret occultans illorum commodo se exitum putare dicebat. nam intra ciuitatem manendo, neque seruatis grāde aliquid se profuturum: & si caperentur, vñ cū his esse frustra periturum: obsidione verò liberatum, extrinsecus maximo eis emolumento fore. maturē enim congregatis ex territorio Galilæis, alio bello Romanos ab eorum ciuitate reuocaturum, nunc autem non videre, quid apud eos residens utilitatis afferret, nisi quod Romanos ad obsidionem magis incitaret, vt se caperent magni pendentes: quem si fugisse cognouissent, multum essent de obsidionis impetu remissuri. Non flexit his populum Iosephus, sed hoc circumfilitere se magis incendit. deniq. pueri & senes, itemque mulierculæ cum infantibus

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

Populus Iosephū, ne sese negligeret, precatur.

b Prudentia Iosephi.

c Iosephus in hoc circumfilitere se magis incendit.

An. mundi
4011. *A*
Christo nato
69.

—
T

a Cum spes
nulla salutis
est, bellum
extremum
remedium.
b Audacia
Iudaorum
in extrema
desperatio-
ne.

c Vespasia
nus per sagit-
tarios fundi-
tores Iudaos
repellit.

fientes ad eius pedes accidebant, eumque om-
nes complexi tenebant, & ut fortunæ socius sibi
remaneret, cum ululatibus supplicabant: non
invidia salutis eius, quantum ego arbitror, sed
propria spe. nihil enim se mali, remanente Io-
sepho, existimabant esse passuros. Ille autem si-
quidem paruisset, hæc preces esse ratus: custo-
diam verò, si per vim cogeretur: (multum enim
propositum discessus etiam querelarum mise-
ricordia fregerat) remanere statuit, comuni-
que desperatione ciuitatis armatus, & nunc tem-
pus esse dicens pugnam incipere, cum a spes nul-
la salutis est: pulchrūque vitam pacisci pro lau-
de, ac forti aliquo parrato facinore in memoriā
posteritatis occumbere: ad opera sese conuer-
tit. Cum b pugnacissimis ergo egressus, discitis
custodibus, usque ad Romanorum castra excu-
rebat, & nunc pelles aggeribus impositas, sub
quibus tendebant, discerpere: nunc operibus i-
gnem immittere, posterōque die similiter ac
tertio & per aliquot deinceps dies ac noctes
bellando non defatigabatur. Sed Vespasianus
Romanos his excursibus malè affectos aspiciens
(nam & terga dare Iudæis pudebat, & fugientes
insequi armorum pondere tardabantur: cum
Iudæi semper aliquid agentes, priusquam pate-
rentur, in ciuitatem refugerent) armatis impe-
rat, ut eorū impetum declinarent, neve cum ho-
minibus mortis avidis manum conferrent. Ni-
hil esse fortius desperatis. Restingui autem illo-
rum impetus, si proposito frustrentur, quasi flā-
mam si materiam non inueniat. Ad hoc oport-
ere Romanos cautius quætere victoriam, au-
gendæ possessionis causa, non ex necessitate pu-
gnantes. Per c sagittarios autem Arabum & Sy-
riæ & funditores, perque saxa tormentis emissa
plerumque repellebat Iudæos. nulla enim telo-
rum

rum machina quiescebat. Illi autem his quidē malē accepti cedebant: verū eminus missa intra iactum subeuntes, sœpius Romanis instabāt: cū neque corpori, neque animæ parcerent, sed per vicem vtrique pugnaret. suorum quique laborantibus subuenientes.

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

*De oppugnatione Vespasiani contra Iotapatam, ariz-
te, & alios tormentis bellicis.*

CAP. IX.

Igitur Vespasianus vtrō se existimans, longi-
tudine temporis, hostiūque incurſibus obſi-
deri, cū propē tam muris aggeres æquarentur
arietem admouere decreuit. Est autem ² aries, a *Ariet.*
immensa materia, malo navis assimilis, cuius
summum graui ferro solidatum est, in arietis
effigiem fabricato, vnde etiam nomen accepit.
dependet autem funibus medius ex trabe alia,
velut ex trutina, palis vtrique fultus, bene fun-
datis, rotorsum autem magna virorum multi-
tudine repulsus, iisdemque simul rursus impel-
lentibus missus, in fronte prominēte ferro mœ-
nia percutit: nec est vlla tam valida turris: aut
murosum ambitus adeō latus, vt etsi priores i-
ctus fortiter sustinuerit, assiduos vincat. Ad hu-
ius periculum rei duci Romano transire pla-
cuit vicapere oppidum properanti: quoniam
perniciosa videbatur obsidio, Iudæis minimē
quiescentibus. Itaque Romani quidem balli-
stis cæterisque missilium machinis, vt facilius
ferirentur qui de muris obstare tentassent, pro-
pius adhibitis utebantur: neque sagittarij aut
funditores longius aberant. cum verō ea cau-
sa muros nemo auderet ascendere: ipsi arie-
tem applicabant cratibus desuper itēque pel-
libus septum, tam pro sui defensione quā ma-
chinæ. Et primo quidem impetu mœnia con-

An. mundi
4031. A
Christo na-
to 69.

^a Iosephus
commētum,
quo vim ma-
china paula-
tim falleret,
excogitavit.

cussa sunt: clamorque oppidanorum, velut iam
capi essent, maximus factus est. Iosephus ^a au-
tem eundem locum saepe feriri, neque mul-
to post murum disturbatum iri prospiciens,
quo commento vim machinae paulatim falle-
ret excogitavit. Saccos enim paleis confertos,
quā semper impetum arietis ferri viderent, de-
mittere iussit ex muro: ut eo modo secundi ictus
errarent, aut etiam excepta vulnera laxa-
tas frustraretur. Quae quidem res multum Ro-
manis morae attulit. nam quocunque hi machi-
nam conuertissent, contra illi qui super mu-
rum stabant, palearum traducentes saccos, icti-
bus supponebant: nihilque murus percussio-
ne laedebatur, donec etiam Romani aduer-
sus hoc aliud machinati sunt: proceris enim
contis expeditis, in his summis fasces quibus
saccos abscliderent alligarunt. Cum autem hoc
modo efficax esset opus arietis, ac murus (qui
recens aedificatus erat) ictibus cederet, quod re-
liquum erat, Iosephus eiusque socii ad ignis au-
xilium se contulerunt: accensumque torum quod
aridae fuit materiae, tribus ex locis pariter in-
flammarunt, unaqueque machinas & propugnacu-
la ^b Romanorum & aggeres concremarunt. Illi
verò non sine malo subveniebant, audacia simul
eorum territi, & ne adiumento essent, flammis
proruentibus impediti: quae aridum nactae fo-
mitem, & praeterea bitumen ac picem, nec non
etiam sulphur. opinione citius volitabant: ope-
raque Romanorum multo labore curata, vnius ho-
ris spacio pessum dederunt. Hic etiam vir qui-
dam Iudeus, praedicatione ac memoria dignus
inventus est, Samari filius Eleazarus, cui Saab Ga-
lilee patria fuit. Is senim saxum ingens altè su-
blatum, tanta vi super arietem ex muro dimi-
sit, ut machinae caput abruperet, idque ex mediis
hostibus

^b Iosephus
machinas
& propug-
nacula Ro-
manorum
& aggeres con-
cremas.

c Eleazari
rebar & an-
dacia.

hostibus saltu ad eos delatus auferret, nulloque metu reportaret ad murum. Postremò tanquam signum quo tela mitterent, hostibus propositus, nudo corpore quinque sagittarum vulneribus fixus est: earumque nulla respecta, ubi murum ascendit, vnde iam videri ab omnibus poterat, sua audacia ibi constitit, contractusque dolore plagarum cum ariete decidit. Post hunc^a fortissimi extiterunt duo fratres Netiras & Philippus de vico Ruma Galilæi. Qui cum super milites decimæ legionis profuissent, tanto impetu vique irruerunt, ut & aciem Romanorum pertumperent, quique aduersum ierant, omnes in fugam verterent. Præter hos Iosephus quoque & cætera multitudo, raptis ignibus, machinas & refugia, cum operibus quintæ itémque decimæ, eius quæ terga dederat legionis incendunt. Cæteri autem qui mox consecuti sunt, & instrumenta & omne genus materiæ obtulerunt. Rursus autem Romani sub vespere, erectum arietem ad eam muri partem, quæ pridem quassata fuerat, appulere: ibique^b propugnatorum quidam Vespasiani plantam sagitta^b percussam leuiter vulnerat, quia vis teli spacio^c defecisset. Maximam tunc id Romanis perturbationem fecit. his enim qui propèderant viso sanguine perterritis, per omnem fama cucurrit exercitus: relictæque obsidione, plerique cum stupore atque formidine ad ducem belli concurrebant: & ante omnes Titus aderat metuens pari. Vnde contigit, ut & benevolentia circa reotem, & filij trepidatio confunderet multitudinem. facile tamen pater & timore filium, & perturbatione liberauit exercitum. superato enim dolore vulneris, & ab omnib. qui sui causa perterriti fuerant, bellum^c in Iudeos reuertitur. Incitauit. nã velut ultor quisq.

An. mundi
4031. *A*
nat. Christi.
69.

a Netira & Philippi contra Romanos audacia

b Vespasiani plantam percussam leuiter vulnerat, quia vis teli spacio defecisset.

c Bellum in Iudeos reuertitur.

An. mundi 4031. *A*
Christo nat. 69.
 peratoris omne periculum adire cupiebat: & cla-
 more alius alium adhortantes, murum pete-
 bant. Iosephus autem cum suis, licet assiduis ba-
 listarum itémque tormentorum ictibus cade-
 rent, nequaquam tamen detrecabantur à muro:
 sed flammis & ferro & saxis eos appetebant,
 qui arietem protecti eratibus impellerent. Ni-
 hil autem aut parum proficiebant, cum sine in-
 termissione procumberent in conspectu ho-
 stium positi, quos ipsi contra videre nō possent.
 nam & suis ignibus collucebant, tanquam si dies
 esset, & certum erant signum quo tela dirige-
 rent: machinisque procul non appasentibus, mis-
 silia canere non poterant. Ergo^a propterea tam
 catapultarum quàm iaculorum vi simul multi-
 transigebantur: missáque machinis saxa & mu-
 rorum minas auferebant, & frangebant angulos
 turrium. virorum autem nulli tam fortiter con-
 stipati erant, ut non usque ad extremam aciem
 saxi magnitudine ac violentia sternerentur.
 Sciet autem aliquis, huius machinæ vis quan-
 tum valeat, ex his quæ illa nocte contigerunt,
 in muro cuidam ex circumstantibus Iosepho, sa-
 xo percusso caput avulsum est, eiusque ad ter-
 tium stadium veluti funda excussa caluaria. In-
 terdiu quoque prægnantis foeminæ transsecto
 utero, ad dimidium stadium infans abactus est:
 tanta tormento vis fuit. Ergo machinis terribi-
 lior erat imperus & missilium strepitus. Crebri
 autem mortui, cum per muros delicerentur, so-
 nabant. & acerbissimus quidem intus excitaba-
 tur mulierum clamor: extrinsecus autem occu-
 bentium gemitus concrepabant: totusque ambi-
 tus muri, ad quem pugnabatur, sanguine con-
 fluebat, iamq. ascendendi poterat congestione ca-
 dauerum. montes autem resonantes, multo am-
 plius horrorem augebant: nec quicquā illi no-
 ctu

Et defuit, quod vel auribus vel oculis terrorem posset incutere. Plurimi quidem pro Iotapata decertantes, fortiter ceciderunt, plurimi etiam sauciati sunt, & tamen vix circa maturinas vigiliis murus assiduis machinarum ictibus cessit. Tumque illi quidem corporibus atque armis eā partem quæ delecta fuerat, priusquam Romani pontes apponerent, munierunt.

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

De iterata impugnatione Iotapatenorum.

C A P. X.

MANE autem Vespasianus ad occupandam ciuitatem iam ducebat exercitum, ex nocturno labore paululum recreatum. Idemque cupiens de conuulsa muri parte alios propugnatores depellere, equitum quidem fortissimos equis depositos trifariam collocat: ut recti armis dirutum latus undique obsiderent, contraque prætenderent: & cum pontes ad moueri cœpissent, ipsi priores introirent. Post illos autem pedites validissimos ordinauit. Reliquam verò equitum multitudinem secundum muri spacium per montana loca distendit, ne quis fugiens excidium ciuitatis lateret. Deinde qui hos sequerentur constituit sagittarios, paratas sagittas habere iussos: funditores quoque similiter, & appositos machinis. Aliis autem integris muri partibus scalas applicare præcepit: ut qui hos prohibere tentassent, deiectione parvis defensionem relinquerent: ceterique omnibus simul telis oppressi, violentiæ irumpentium cederent. Iosephus autem hoc consilio cognito, per murum quidem ingrem laborum fatigatos itemque senes disposuit, quasi lædi non possent: in parte verò collapsa validum & potentissimum quemque: senosque ante omnes viros, in quibus & ipse fuit, ad pericula subeunda sortitus est: hisque præcepit, ut

a Vespasiano ad occupandam ciuitatem, exercitum ducit.

b Iosephi contra hostes callidum consilium.

Anno mudi
4031. *A*
Christo nato
69.

agminum ululatus ne metu quaterentur, aures obstruerent: contra sagittarum verò multitudinem communiti protegerentur de super scutis: paulatimque recederent, donec sagittarii pharetras exinanirent. Si verò pontes à Romanis apponerentur, ipsos prosilire mandavit: atque hostibus persuasit per sua instrumenta resistere: vnumquenque verò ita certare debere, non quasi conservandam tueretur, sed quasi perditam patriam vindicaret: atque oculis suis proponere mactari senes ac liberos, coniugesque suas prope modum ab hostibus capi: vimque futuræ cladis iam nunc collectam in autores eius effundere. ita quidem in utroque disposuit. Civitatis autem vulgus imbelles, mulieres ac pueri, postquam oppidum triplici acie videre circumdatum (nullus enim ad pugnam translatus fuerat à custodiis) strictisque gladiis ad partem muri deiectam hostes instare, armisque montana loca omnia de super collucere, atque Arabum quandam

a Mulierum ac puerorum ululatus in pugna. sagittariis tela suggerere, tunc^a extremo ululatu quasi capta urbe consonuerunt, non ut impedire mala, sed ut adesse iam crederes. Quare Iosephus mulieres, ne misericordia suorum animos efformarent, intra domos cum interminatione concludit, silere iussas: ipse verò ad partem muri quæ sibi obtigerat transiit. & scalas quidem applicans animam non intendit, sed tantum speculabatur impetum sagittarum. Simul autem ac tubicines universarum legionum consonerunt, & graviter infremuit exercitus: signoque dato, missis undique sagittis lux obscurari cepit: Iosephi socii memores præceptorum, & aduersus clamorem obstructis auribus, & contra sagittarum vulnera corporibus conunitis, cum admoventur pontium machinæ, p'sbeas cursu, & antequam hostes pedem in his ponerent, occupant:

pant: eòsq. ascendere nitentes prælio deturbât,
 varia manuum itémque animi facinora demõ-
 strantes: & ne vel in extremis calamitatibus de-
 teriores illis viderétur, qui sine periculo fortes
 contra se essent, curabant. nec prius à Romanis
 diuellebantur, quàm vel caderent vel occiderét.

Itaque Iudzis perpetuo dimicantibus, cùm nec
 unde mutarent propugnatores haberent, defec-
 tis autem Romanorum assiduè substituèrentur
 pròque his quos violentia repulissent, alij suc-
 cederent: inuicè se adhortati latera copulât: pro-
 tectique desuper longioribus scutis, inexpugna-
 bilis globus effecti sunt: totaque acie velut vno
 corpore repellendo Iudæos, in muro iam pe-
 dem ponebant. Tum Iosephus, his rerum angu-
 stiis consilio necessitatis adhibito, machinis ex-
 cogitandis cum desperatione stimulat. feruē-
 tiq. oleo profundi milites iubet, scutorū con-
 iunctione defensos. id autem Iudæi multi, qui &
 paratum haberent, & plurimum, citò Romanis
 infundunt: ipsis etiam in eos ahenis missis calore

Anno mudi
 4031. *A.*
Christo nato
 69.

bullientibus. Hæc res Romanorum ardentium
 æciem dissipauit, & cum dolore sœuissimo deuol-
 uebantur à muro. siquidem facile à vertice ad
 pedes vsque sub armatura oleum per totum cor-
 pus fluebat, carnemque non secus ac flamma de-
 pascebarur: quod natura facile calesceret, seròq.
 pro sui pinguedine refrigeret, Thoracibus
 autem & galeis illigatis incendiij fuga non erat.
 Nunc autem salientes, nunc incuruati dolore, de
 pontibus decidebant. Ad suos autem contrà ni-
 tentes tutò recedere non poterant, quoniam fa-
 cile ab insequentibus vulnerabantur. Sed ne-
 que Romanis virtus in rebus aduersis, nec Iu-
 dæis prudentia defuit. Romani enim licet o-
 leo perfusi mirabilia pati viderentur, tamen in
 eos qui perfuderat ferebant, præcedentē quif-

a Romanos
Iudæi feruē
ti oleo perfu-
dunt.

Ann. mundi
4031. **A**
Christo na-
to 69.

que incurfando, tanquam ipse impetum retar-
daret. Iudæi verò progreffum eorum dolo alte-
ro deceperunt, cum feno græco decocto pon-
tium tabulara perfunderent: quibus illi dilaben-
tes retrahebantur, ut neque fugientium quif-
quam, neque aggredientium firmo poffet eniti
vestigio: fed alij quidē refupinati per ipfas pon-
tium tabulas calearentur, multi verò super ag-
geres deiicerentur: & qui eecidiffent, à Iudæis
feriebātur: qui Romanis defiliētibz conflictu
iam liberti, facilmè tela dirigebant. Cùm autem
multa milites mala in hac perpeti pugna dux vi-
deret, fub vefperā eos réuocat: quorum non pau-
cis trucidatis, plures funt vulnerati. Ex Iotapata
verò fex viris mortuis, plures quā trecenti fau-
cijs tranfati funt. Hec autem modo pugnatum
eft Iunij menfis die XX. At Vefpafianus, eorum
caufa quæ acciderant, confolatus exercitū, poft-
quam ira vidit accenfum, neque tam exhorta-
tionem quā opus depofcere, aggeres quidem
altius tollit. Tres verò turres quinquagenūm
pedum in exceffum iubet erigi, ferro vndique
altius tollis teftas, ut & pondere ftabiles effent, neque igni-
bus expugnarentur: eafque fuper aggeres collo-
cat, iaculatoribus & fagittariis, itēque leuio-
ribz miffiliū machinis plenas, funditorum
quoque fortiffimis. Qui cū non confpiceren-
tur propter altitudinem turrium & loricas, ip-
fi eos qui fuper murum aftarent facilè confpic-
uos, telis feriebant. at illi cū neque à verti-
ce venientes fagittas facilè declinarent, neque
vleifci poffent quos non viderent: altitudine
quidem turrium librata manu iacula fuperan-
te: ferro autem, quo erant fepæ, flammis ob-
ftante: ob hæc defenfionem muri deferunt: op-
pugnationēque tentantibus promptè occur-
runt. Et Iotapateni quidē ita refiftebant, quam-
uis mult.

a *Romani re-*
infecta à pu-
gna retroce-
dunt.

b *Vefpafia-*
nus aggeres
altius tollis
& turres e-
rigit.

c *Iotapateni*
oppugnatio-
nem tentan-
tibus prom-
ptè occur-
rant.

nis multi in dies singulos occumberent, neque contra mali quicquam hostibus facerent, quod eos sine periculo prohibere non poterant.

Lappa expugnatio à Traiano & Tita.

C A P. XI.

His autem diebus Vespasianus ad finitimam quandam Iotapatæ ciuitatem euocatus, cui nomen est Iappa, nouas res affectantem, & propterea, quod Iotapatænos præter spem restituisse audierat, in solescentem, mittit eò Traianum decimæ legionis rectorem, dans ei duo millia peditum & equites mille. Ille autem cum oppidum contra expugnationem munitissimum reperisset (nam præter naturam qua tutum erat etiam muro duplici cingebatur) habitatores verò eius vidisset paratos ad pugnam sibi obuios processisse, prælium cum his committit: eosque paulisper reluctatos, in fugam verit: quos vestigiis consecuti Romani, exterioris muris ambitum quò confugerant, cum ipsis irrumpunt. secundum autem murum petentibus, ciues sui clausere ciuitatem, metu scilicet, ne cum his rursus hostes intrarent. Profectò autem Deus Galilæorum clades Romanis donabat, qui etiam tunc ciuitatis eius vniuersum populum exclusum moribus propriis, ad interitum hostibus dedit anidissimis cædiū. Multi enim simul ruentes ad portas, multumque nominatim præpositos inclamantes, inter ipsas preces mactabantur, quibus hostes vnum murum, alterum ciues clauserant: & inter medios coacti murorum ambitus, multi quidem sociorum gladius transigebantur, infiniti verò à Romanis interficiebantur, ne ad vlciscendum quidem recepta fiducia. nam præter hostilem metum, etiam domesticæ proditiis eorum animos fregerat. Deniq.

Anno mundi 4051.

A Christo nato 69.

a Iappa expugnatio à Traiano.

b Iudæi ab Romanis intra duos muros conclusi trucidantur.

An. mundi
4031. *A*
Christo nat.
69.

a Duodecim
millia Iuda
eorum inte-
reunt.

b Titus cū
copiis ad Ia
phan perue-
nit.

c Vehemēs
pugna in
oppido inter
Galileos &
Romanos.

d Samaritæ
in monte
Gariz in cō
gregatio.

moriebantur, non Romanos, sed Iudæos ex-
crando, quoad^a omnes interficere numero homi-
num duodecim millia. Vnde Traianus vacuum
esse ciuitatem pugnatoribus reputans, & si qui
adhuc intus essent, nihil eos ausuros esse existi-
mans præ timore, imperatori excidium reser-
uauit. eūque per nuncios rogauit vt filium
suum Titum mitteret, finem victoriæ imposi-
turum. ille autem laboris aliquid superesse ra-
tus, cum milite filium misit, hoc est, quingentis
equitibus & peditibus mille. Quibus maturè ad ci-
uitatem prefectus sic ordinauit exercitum, vt in
læuo quidem latere Traianum constitueret, ipse
verò in dextro obsidioni præset. Itaque mili-
tibus scalas muris vndiq. applicantibus, cum pa-
lis per desuper Galilæi obstitissent, cōtinuò mœ-
nia reliquerunt. Titus verò eiūsq. comites saltu
demissi, maturè ciuitatem obtinuerūt. Tūque
vehemens cum his, qui se intus congregauere,
pugna commissæ est: nunc per angusta viarum
irruentibus validissimis, nūc fœminis ex tectorū
culminibus, quæ fortè inuenissent, tela iactanti-
bus. Et hoc quidem modo vsque ad sextam ho-
ram sustinere cōsistam. absumptis autem bel-
latoribus, cætera multitudo, & sub diuo, & per
domos, senes pariter ac iuuenes mactabantur.
Denique virilis sexus præter infantes nullus re-
mansit, qui cum mulieribus abducti sunt serui-
tio. Interemptorum quidem in ciuitate, & in
primo congressu, numerus fuit quindecim mil-
lia: captiuorum autem duo millia CXXX. Hæc
Galilæis clades contigit quinto & vigesimo die
Iunij mensis.

De Samaritæ à Cereale deuictis.

C A P. XII.

Sed ne Samaritæ quidē alieni à calamitatibus
remanere. Hi namq. in monte Garizin, qui
est

est illis sanctissimus, congregati, locis suis expectabant: belli autem minas eorum conuentus ac spiritus habere videbatur: nec saltem vicinorum malis corripiebantur, sed inconsulta suarum virium infirmitate, secundis Romanorum rebus exterriti, prona in tumultum voluntate pendebant. Vespasiano autem placebat motus antecapere, eorumque impetus pruenire. Nam etsi præsidiiis tota Samaritica regio cincta erat, tamen eorum multitudo qui coierant & conspiratio timebatur. Eaque causa Cerealem quintæ legionis tribunum, cum sexcentis equitibus tribusque peditum millibus mittit. Ille autem ad montem quidem accedere, præliisque congredi nequaquam tutum esse duxit quod hostes plurimi desuper essent: milites verò circumuallatis vndique montis radicibus, tota eos die custodiebant. Euenit^a autem aquæ tunc indigentibus Samaritis, etiam graues accendi æstus (erat enim tempus æstatis, neque se rebus necessariis vulgus instruxerat) adeò ut nonnulli quidem vna die siti morerentur, multi verò eiusmodi morti seruitium præferentes, ad Romanos transfugerunt: ex quibus cognito Cerealis, illos etiam qui adhuc perseuerarent, malis infractos, montem ascendit: & circum hostes exercitu constituta, primum eos ad fœdera hortabatur, atque ut salui esse mallet rogabat: si arma prouicissent, tutos fore promittens: denique quia persuadere non posset, aggressus eos occidit omnes. Erant^b autem vndecim millia & sexcenti. Hæc Iunij mensis vigesimo & septimo die gesta sunt: atque his calamitatibus Samaritæ oppressi sunt.

*Ann. mundi
4031. A
nato Christo
69.*

*a Aqua de-
fessus in mō
te Garizim.*

*b Vndecim
millia &
sexcenti Sa-
maritæ in-
terfecti.*

*An. mundi**4031. A
nato Christo**69.*

Iotapatenis autem diu durantibus, & præter
 spem adversa tolerantibus, quadagesimo qui-
 dem ac septimo die, Romanorum aggeres su-
 per murorum altitudinem sunt elati. quidam
 verò ad Vespasianum eodem die profugus ve-
 nit, paucitatem civium & infirmitatem simul
 eorum enuncians: quòdque diuturnis vigiliis,
 & præliis assiduis consumpti, minimè quidem
 ulterius vim ferre possent, verum dolo etiam
 caperentur, si quis instaret. circa extremam
 namque vigiliam, quando & malorum requiem
 habere viderentur, & maximè defatigatos cu-
 stodes matutinus somnus occupat, dormire eos
 dicebat, eadèque hora inuadendos esse sua-
 debat. Vespasiano autem, quia fidem nosset in-
 ter se Iudeorum, quantàque superbia poenas
 a Profugus contemnerent, transfuga suspectus erat: nam a
 quidam pan & antea quidam ex Iotapata captus, omne tor-
 citatem lo- mentorum genus fortiter pertulit, & cum ne
 Iapatenorū flammis quidem coactus, quid intus ageretur,
 & infirmi- hostibus exquirentibus prodidisset, mortem
 eorū decedens crucifixus est. Fidem tamen prodito-
 enuncias. ri coniectura faciebat, fortasse illum vera dice-
 re: ipse autem nihil ex eius fallacia magnum si-
 bi existimans esse metuendum, asseruari homi-
 nem iussit, & ad occupandam civitatem parabat
 exercitum. Hora igitur quæ fuerat indicata, si-
 lentio muros petebat: primusque incedebat
 Titus cum vno e tribunis Domitio Sabino, pau-
 b Romani cis ex quintadecima legione comitatus. Inter-
 hostibus der fectis b autem vigilibus, in civitatem ingrediū-
 mientibus tur, & post eos Sextus Cerealis tribunus, &
 urbe potiū- Placidus, subiectos sibi milites introducebant.
 tur. Atque verò occupata, cum hostes in medio op-
 pido

pido versarentur, iamque plane dies esset, ne
 tunc quidem illi qui capti tenerentur, adhuc
 excidium sentiebant, multo labore somnóque
 pariter dissoluti. Et si quis euigilasset, nebula
 visus eius hebetavit, quæ casu tunc plurima se
 circa oppidum fuderat, donec totus irrupit e-
 xercitus: solóque malorum periculo exuscitati
 sunt: morientésque demum se peritisse credide-
 runt. Romanos^a autem memores quid obsidio-
 nis tempore pertulissent, neque parcendi cui-
 quam, neque miserendi quenquam tægebat cu-
 ra. sed ex arce plebem ad prona compulsam fa-
 cilimè trucidabant, ubi loci difficultas pugna
 cibus quoque negaret copiam resistendi. via-
 rum nanque angustiis pressi, ac per declivia di-
 labentes, fluente desuper bello obterebantur.
 Id multos etiam qui circa Iosephum lecti e-
 rant, ut manibus propriis liberarentur incita-
 uit. nam cum se viderent Romanorum neminè
 posse occidere, ne Romanorum manibus oppre-
 terent, præpenerunt, & in extrema parte ciui-
 tatis congregati, semet interfecerunt. Quicun-
 que^b tamen vigilum primi captam civitatem
 senserant, in quandam turrim septentrionalem
 fuga recepti, aliquandiu quidem restiterunt.
 deinde circumfusi hostium multitudine, serò
 dextras dedere: hisque instantibus, mortè suam
 æquo animo præbuerunt. Potuissent autem in-
 cruento Romani obsidionis sine gloriari, nisi
 vnus ex ipsis occidisset centurio, Antonius c,
 peremptus insidiis. Nam quidam ex his qui ad
 speluncas confugerant (erant autem plurimi)
 rogabat Antonium, dextram sibi porrigere, ad
 fidem salutis ac præsidium, quo tutus ascende-
 ret. cumque is manum porrexisset incautè, hasta
 ille præuentum sub inguine perculit, statimque
 confecit. Illo quidem die comparentem multi-

An. mundi
 4031. A
 nato Christo
 69.

a Romanos
 neque par-
 cendi neque
 miserendi
 cura tangit.

b Pugna Iu-
 daeorum cū
 Romanis ex
 turri.

c Antonius
 à Iudeo in-
 sidys perem-
 ptus.

Anno mūdi
4031. A
nato Christo
69.

a. Quadra-
ginta millia
Iudaorum
excidij tem-
pore, pugnis-
que superio-
ribus inter-
eunt.

tudinem peremere Romani. postea verò secu-
tis diebus scrutando latebras, per cuniculos &
speluncas in omnem sauebant ætatem, præter
infantes ac fœminas. Itaque captiui quidem
mille ducenti congregati erant: quadraginta^a
verò millia connumerata sunt excidij tempo-
re pugnisque superioribus mortuorum. At Ve-
spasianus ciuitatem ipsam excindi iubet, castel-
læque eius omnia exurit. Iotapata quidem ita
deuicta est tertio decimo imperij Neronis anno,
calendarum Iuliarum die.

*Quomodo Iosephus captus vitam suam redemo-
rit facto & verbis.*

C A P. XIII.

Romani verò Iosephum requirentes, & pro-
pterea indignationis causa, & quod impera-
tori operæ pretium videbatur (captus enim ma-
xima pars belli esset) mortuos itémque abditos
rimabantur: ille autem in exitio ciuitatis fortu-
næ quodam vsus auxilio, per medios se hostes

b Iosephus surripuit, & b in quendam profundum puteum
in profundū saltu demissus est, cui amplum specus adiunctū
puteum de- erat à latere, quod supra scrutantes videre non
filiis, & in possent: ubi quadraginta insignes viros latitan-
specu deli- tes offendit, rerumque vtilium apparatus, qui
rescit. non paucis diebus sufficeret. Hostibus autem
omnia complexus, interdū quidem se osculta-
nit: nocte verò sursum ascendens, vigilias ex-
plorabat, ut fugeret. Cūque omnia vndique
ipsius causa maximè custodirentur, neque fallē-
di spes esset, in speluncam iterum descendebat:

c Vespasia- biduūque ibi delituit. Tertia verò die, capta
nus Iosepho quadam muliere, quæ cum ipsis fuerat, indica-
per tribunos tus est. Tūque Vespasianus propere duos tri-
bus, Paulinum & Gallicanum, iussos pacem
dare

datē Iosepho, & hortari eum ut ascenderet, mittit. Quibus tamen ille rogantibus, postquam ad eum venerunt, fidemque pro salute dantibus minimè paruit. Ex his autē magis quæ pati meritus esset, qui plurima cōmisisset, quàm ex naturali mansuetudine rogantium suspicionem colligens, velut ad pœnam euocaretur, timebat:

donec a Vespasianus tertium quoque tribunum Nicinorem, Iosepho notum, atque olim cōsuetum misit. Is autem, quàm mite in eos Romanorum esset ingeniū, quos semel subiugassent, referens: quòdque ipse Iosephus virtutis causa magis admirabilis, quàm inuisus ducibus haberetur: essetque imperatori studium non eum ad supplicium ducere, quòd etiam sine deditione sibi liceret exigere sed conservare potius virum fortem: his addebat, quod nec Vespasianus, si quid dolo moliretur, amicum ad id mitteret, ut rem optimam pessimæ, hoc est perfidie prætexeret amicitiam: neque semetipsum illi, ut amicum falleret, obtemperaturum fuisse. Verum Iosepho etiam post Nicanoris ditionē, milites quidem irati, speluncæ ignem submittere properabāt. sed retinebat eos belli ductor, viuum Iosephum capere plurimi pendens.

Nicanore autem vehementer instante, ubi etiam hostilis multitudinis minas comperit Iosephus, nocturna somnia reminiscitur: quibus ei Deus & futuras Iudæorum clades, & quæ Romanis essent eventura principibus, ostendit. erat autem interpretandis quoque somniis idoneus, & coniectare quæ ambigūe diuinitas dicerentur, sciebat: qui & sacros prophetarum libros nouerat, quod & ipse sacerdos esset, & parentibus sacerdotibus procreatus. Illa igitur hora quasi Deo plenus, & recentium somnio cum, quæ horrenda viderat, simulacra mente

Ann. mundi
4031. *A*
nato Christo
69.

Nicanor
tribunus Iosepho notus.

b Iosephi de
Iudæorum
clade nocturna
somnia.

c Iosephus
Deo plenus,
occul- tas pre-
ces offert

An. mundi
4031. *A*
nato Christo
69.

a Iosephus
Nicanori
consentit.
b Iudaeorum
in Iosephum
impetus.

c Oratio Iosephi ad socios.

complexus, occultas preces Deo offert. Et quia Iudzorum, inquit, labefactari tibi rem creator placuit, fortuna verò ad Romanos tota migravit, animamque meam, quæ futura prædiceret, elegisti, do quidem manus sponte Romanis, & viuo. testor autem, quod non proditor, sed tuus minister ad eos ibo. Simulque^a his dictis, Nicanori consentiebat. Verum qui vnâ confugerant Iudzorum, postquam intellexerunt Iosephum rogantibus cedere, vniuersi^b circumstantes clamabant, certè plurimum ingemiscere leges patriæ. Vbi sunt, quæ Iudæis Deus annuit, quibus mortem contemnentes animas indidit? Vita Iosephe captus es, lucemque pateris intueri seruientem? quàm citò tui oblitus es? quàm multos pro libertate mori persuasisti? falsam profecto opinionem fortitudinis habebas, falsamque prudentiæ, si salutem apud eos speras, cum quibus ita dimicasti: aut si hæc etiam certa sunt, ab illis tamen te seruari cupis. Sed quamvis te Romanorum fortuna tui obliuio. i. e. perfuderit, nos tamen patriæ gloriæ consulentes, & dexteram tibi & gladium commodabimus. Tu verò si quidem sponte moriare, dux Iudzorum: si verò inuitus, proditor morieris. Vix hæc elocuti sunt, & intentatis ei gladiis, occidendū illum comminabantur, si Romanis pateret. Timens igitur impetum Iosephus, & se Dei præceptorum proditorem esse ratus, si ea non renunciaffet morte præuentus, argumentis, eo philosophiæ necessariò tractare incipit. Et quid enim tãtopere, inquit, ô socij propriæ cædis auidi sumus? aut cur amicissimas inter se res, corpus & animam, in dissensionem vocamus? mutatum me esse quispiam dicet? sed Romani hoc sciunt. Optimum in bello mori? sed lege belli, hoc est à victoribus trucidari. Proinde si quidem

dem Romanorum ferrum deprecor, verè meo gladio meique manu sim dignus: si illi hosti suo parcendum putat, quanto iustius nos ipsi nobis pepercimus? Quippe stolidū est ea circa nos admittere, pro quibus ab illis dissensimus. Pulcrum^a enim esse pro libertate mori, & ipse fateor, pugnando tamen, & illorum manibus quā eam præripuere: nunc autem neque prælio nobis obstant, neque nos interficiunt. Itidem autem timidus est habendus, qui mortem non vult cum opus est, & qui vult cum non oportet. Præterea quis nos metus prohibet ad Romanos ascendere? nempe mortis. Ergo quæ ab hostibus dubiè suspecta formidini est, eam certam ipsi nobis irrogabimus? Verum servitutum dicet aliquis. Valde quidem nunc liberi sumus. At viri fortis est semet occidere. Imò verò ignauissimi quantum opinor. Nam^b & gubernatorem timidissimum puto, qui tempestatem metuens, ante vim turbinis nauem sponte submergit. Quinetiam^c propria manu perire, à communi omnium animalium natura discrepat, eoque modo in creatorem nostrum Deum summum scelus admittitur. Nullum est animal, quod ex industria vel per se moriatur. Si quidem naturæ lex validissima, ut velint vivere, in omnibus sita est: idcirco & qui nobis adimendum id putant, hostes ducimus, & quos nostros insidiatores putamus poena persequimur. Deum verò indignè ferre non arbitramini, cum donum eius homo despicias? Ab illo enim accepimus ut essemus: rursumque, ut esse desinamus, illi reddendum est. Corpora quidem cunctis mortalia sunt, ex caduca materia fabricata: anima^d verò semper immortalis est: Deique particula in corporibus collocata. Si quis ergo depositum hominis surripuerit locata.

*Non mundi
4031. A
nato Christo
69.*

*a Pulcrū est
pro liberta-
te mori pu-
gnando sa-
men.*

*b Similitudo
à nauis
sumpta.*

*c Propria
manu peri-
re à comuni
animalium
natura di-*

*scopat: eoque
modo in
Deum sum-
mum scelus
admittitur.*

*d Anima im-
mortalis est,
Deique par-
ticula in cor-
poribus col-
locata.*

An. mundi
4031. *A*
nato (bristo
69.

aut malè tractauerit, pessimus statim ac perfidiosus habetur: si Dei depositum ex proprio corpore quis eiecerit, eum se latuisse quem laxerit æstimabit? Et seruos quidem fugientes vlscisci, iustum creditur, quamuis nequam dominos fugerint: ipsi verò Deum fugientes, & optimum Deum, impiè facere non videbimur? An ignoratis quod eorum qui lege naturæ vita ex-eunt, acceptumque Deo debitum soluunt, cum id qui dedit recipere voluerit, perpetua laus domusque ac familia stabiles sunt? puræ autem & quæ inuocantes exaudiant animæ, retinent locum in cœlo adeptæ sanctissimum: atque inde rursum, voluentibus seculis, casta corpora iubentur incolere. Quorum verò manus in seipsos insanserunt, eorum animas tenebrosior

a Deu auto Orcus suscipit. pater autem ^a illorum Deus *res iniuria* aures iniuriatores iniuriæ per nepotes vlsciscitur. Hinc & Deo *per nepotes* inuisum est, & à sapientissimo legis nostræ con-
vlsciscitur. ditore coercetur. Denique ^b si qui se occiderint,
b Mos vete apud nos quidem vsque ad solis occasum in se-
rum cum q̃s pultos abiici decretum est, cum etiam hostes se-
qui sibi ipsi peliti fas esse ducamus: apud alios autem & dex-
violentas træ iubentur abscindi eiusmodi mortuorum,
manus intu- quæ in ipsos armatæ sunt: quoniam, ut corpus ab
lerunt. anima, ita manum esse à corpore alienam ex-
stimarent. Pulcrum est igitur, ô socij, iusta sen-
tite: neque humanis cladibus addere, ut crea-
torem omnium impietate lædamus. si salui es-
se volumus, salui simus nec enim salus apud
eos ignobilis est, quibus tantis virtutem ope-
ribus demonstrauiamus. sin mori placet, ab his
occidi perpulchrum est qui nos ceperint. Non
migrabo ego in hostium locum, ut ipse mei
proditor fiam. multò enim stolidior sim, quàm
qui ad hostes vltrò profugiant, siquidem illi
salutis suæ causæ id faciunt: ego verò interitus,

& quidem

& quidem mei. Romanorum tamen infidias vo-
 lis expeto. nam si me & post iunctas dextas per-
 mant, magno animo paratô que moriar, menda-
 cij perfidiam pro victoriæ solatio mecû auferēs.
 Multa quidem in hunc modum Iosephus, ut à
 eade propria socios dehortaretur, dicebat. Illi
 autem obstructis auribus desperatione, qua se
 iam dudum morti deuouerant, concitantur: &
 alij aliunde cum gladiis accurrentes, ignauiam
 exprobrabant: & quasi eum mox percussurus,
 quisq. adoriebatur. Ille autē cum alium nomina-
 tim vocaret, alium vultu ducis intueretur, alte-
 rius dextram prehenderet, alium precibus exo-
 raret, varia mentis affectione (ut in tali necessita-
 te) distractus ferrum^a omnium à eade sua pro-
 hibebat, nō secus ut feræ bestiæ circumclusæ, ad
 eum semper qui se contingeret, ora conuertens.
 Illorum autem, qui ducem in extrema quoque
 clade reuerendū putabant, debilitabantur dex-
 træ, gladiique de manib. elabebantur: multi cū
 manus ei afferrent, sponte frameas dimittebāt.
 Iosepho autē non defuit in desperatione consi-
 lium, sed fretus Dei prouidentia, salutem in pe-
 riculum mittit. Et quoniam mori decretum est,
 inquit, agite, cædes mutuas fortiamur: & cui ob-
 tingerit, manu sequentis occumbat, atque ita om-
 nium fortuna perambulet, neq. sua se quis dex-
 tera feriat. iniustum est enim exteris interem-
 ptis, ex aliis quenquam, si pœnituerit, saluum
 esse. Visus^c est vera dicere, & quod persuasit
 agitur: ut fors cuique obtigit, paratam ei qui se-
 queretur necem suam præbebat, quasi mox e-
 tiam duce perituro. cum Iosepho enim perire,
 vita dulcius æstimabant. Remansit autem ipse
 cum altero, siue fortuna dici poterat, siue Dei
 prouidentia. Consultôque prospiciens, ne vel se.
 sorte grauaretur, vel si nouissimus recessisset gē-

Ann. mundi
 4011. *A*
Christo nato
 69.

*a Iosephus
 vix ferrum
 à eade sua
 prohibet.*

*b Aliud Io-
 sephi consi-
 lium.*

*c Iosephi so-
 cij per sorte
 pereunt, Iose-
 pho cum al-*

tero supersti-

An. mundi
4011. A
Christo nato
69.

a Iosephus ad
Vespasianū
per Nicano-
rem ducitur.

b Exemplū
gratia & mi-
sericordia
Titī, erga
Iosephum.

c Iosephus
cum Vespas-
iano solus
colloqui cu-
pit.

d Iosephus
Vespasiano
futura pra-
dicat.

tilis ex de pollueretur: illi quidem, fide inter-
posita, ut viueret persuasit: ipse autem verò hoc mo-
do & Romanorū & domestico bello liberatus,
ad Vespasianum per Nicanorē ducebatur. Om-
nes autem Romani visendi eius gratia occurre-
bāt: & cum se circa ducem premeret multitudo,
varius tumultus erat: his exultantibus, quod ca-
ptus esset, aliis minitantibus, nonnullis autem
propius eum videre certantibus. Et qui longius
quidem abeant, hostem interficiendum esse
clamabant: qui verò propius erant, facta eius
reputantes, mutatione stupecebant. Rectorum
autem nemo fuit, qui licet ante irasceret no-
mini eius, viri aspectu non mitior factus sit. Ti-
tū verò præter alios & fortis Iosephi animus
in calamitatibus, & ætatis eius misericordia ca-
piebat: qualisque pridem fuisset in præliis remi-
niscenti, & qualis nunc sit in hostium manibus
positus intuenti, succurrebat quanta esset fortu-
næ potentia, quāque velox belli momentum.
humanarum autem rerum nihil firmum atque
perpetuum. quamobrem multos ad miserationē
Iosephi pertraxit: plurimāque salutis eius pars
Titus extitit apud patrem. Vespasianus tamen
quasi missurus eum Cæsari, ut cautissimè custo-
diretur præcepit. Quo audito, Iosephus aliquid
ei soli se dicere velle ait. Summosque ab illo
omnibus aliis præter filium Titum, ac duos am-
icos: Tu quidem, inquit, Vespasiane, tantum hoc
putas Iosephum te habere captivum: ego autem
maiorum ad te nuncius venio, præmissus à Deo:
alioquin Iudæorum legem sciebam, & quem ad-
modum duces exercituum mori deceret. Ad Ne-
ronem me mittis? quid ita? quasi qui Neroni us-
que ad te successuri sunt maneant. Tu es Cæsar
Vespasiane & Imperator, atque hic filius tuus: me
autem colligatum atque tibi assertum: nam
dominus

dominus quidem non mei solius es tu Cæsar, ve-
 sumeriam terræ marisque. ac totius hominum ge-
 neris me autem ad maiorem pœnam custodiri
 oportet, si ex tempore & subito in dominum ista
 confingo. His dictis Vespasianus statim quidem
 fidem non habere videbatur, cæq; Iosephum e-
 xistimabat salutis gratia comminisci. paulatim
 verò ad credendum impellebatur, iampridem
 illum excitante ad imperium Deo, sceptraque
 multis præmonstrante aliis portentis. Sed & in
 aliis verum esse Iosephum deprehenderat. Alie-
 ro namq; amicorum qui secretis intererant, ad-
 mirati dicente, quemadmodum (nisi hæc deli-
 ramenta sint) neque Iotapatenis de excidio, ne-
 que sibi de captiuitate quicquam diuinasset, ut
 à se itam depelleret: Iosephus Iotapatenis ait se
 prædixisse, quòd post diem septimum & quadra-
 gesimum eos maneret exitium quòdque ipsum
 Romani viuum essent in custodia reteturi. Hæc
 in secreto quæsitæ, Vespasianus ubi vera esse cõ-
 perit à captiuis, etiam quæ de se dixisset credibi-
 lia cœperat existimare: sed neq; custodiâ Iose-
 pho nec vincula remittebat: vestimentis autem
 aliisque muneribus eum donare benignissimèq;
 fouere non desinebat, etiam Tito magnam ho-
 nori eius operam commodante. Quarto autē
 die mensis Iulij Vespasianus in Ptolemaida re-
 uersus, inde in loca maritima Cæsaream perue-
 nit, Iudææ maximam ciuitatem, & quæ maiore
 incolarum partem Græcos haberet. Igitur & ex
 exercitum & rectorē indigenæ omni fauore ac be-
 nignitate suscipiunt, affectu quidem quo Roma-
 nos diligere, plus autem illorum qui excisi
 fuerant odio: unde etiam multi simul, ut de Iose-
 pho supplicium sumeret, cum clamore precabā-
 tur. Vespasianus autem de ista quidem petiti-
 one, velut ab inconsulta multitudine oblata, habet.

Ann. mundi
 4031. *A*
Christo nato
 69.

a Iosephus in
omnibus ve
rax deprehe
ditur.

b Vespasia
lia cœperat existimare: sed b neq. custodiâ Iose
pho nec vincula remittebat: vestimentis autem
neque custo-
diam nec
vincula re-
mittere: mu-
neribus vero
eum fouere
non desinit.
c Cæsareâ
maritimam
maximam
ciuitatem
in
colarum par-
tem Græcos
habet.

*Ann. mundi*4031 *A**Christo nato*

69.

a Scythopolu

nihil respondendo dissoluit. legionū verò duas quidem hyematum apud Cæsaream posuit, quod op portunā videret esse ciuitatem. Decimam verò & quintam a Scythopolim misit, ne totius exercitus molestia Cæsaream premeret. Erat autem illa quoque aprica per hyemē, quantum æstatis caloribus æstiosa, vt in planicie sita atque maritima.

Ioppe denuò capitur.

CAP. XV.

*b Ioppe sedi-
tioforum &
latronum re-
ceptaculum.*

DVM hæc autem aguntur, collecta non exigua multitudo, qui vel ab hostibus seditione defecerant, vel ex ciuitatibus euersis effugerant. Ioppen b sibi receptacula renouant, quam antea vastauerat Cestrius. Et quia terra quam vastauerat arcebantur, migrandum in mare conceperunt: ac piraticis nauibus fabricatis, in Syriam ac Phœnicen, itémque in Ægyptum cōmeantes, plurimos latrociniis prædabantur: omnibúque nauigiis inuium faciebant illarum partium pelagus. Sed Vespasianus cognito quid constituissēt, equites in Ioppen nec non & pedites miuit. hique nocte in ciuitatem, quòd incustodita erat, ingressi sunt. Eius autem habitatores, postquam irruptionem præsenferant, ne tunc Romanos arcerent, metu deterriti, naues fuga petierunt: & in his, vltra contiguum sagittæ spacium, pernoctauere. Cum verò Ioppe natura esset importuosa (nanque in asperum cæteraque arduum litus desinit, ac summis vtriusque cornibus leuiter incuruum, quæ vastè superfluit, & ingentibus procellis pelagus turbant: vbi etiam nunc c Andromedæ catenarum signis extantibus, fabulæ veteris fides ostenditur: aduersus d autem aquilo feriens littora, summos in obiectas cautes fluctus affligit, solitudinēq. intusciorem efficit stationē)

*c De Andro-
meda vide
Ouid. 4. Me-
tam.*

*d Ingenstē-
pestas inma-
ri Ioppēsē
mergit.*

in eo

in eo salo fluctuantibus Ioppenis: prima luce violentus, quem illae nauigantes Melamboream vocant flatus incumbit: & alias quidem naues inter se, alias verò collisit in scopulos. multae autem cum magna vi aduerso aestu niterentur ad pelagus (nam & litus saxi infestum, & hostes in eo constitutos timebant) sublatae in sublime gurgite mergebantur. & neque fugae vsquam locus erat, neque manentibus spes salutis: cum & mari ventorum, & ciuitate Romanorum violentia pellerentur. Itaque multi vlulatus collisis nauibus audiebantur, & multi crepitus fractis: Ioppenorum autem fluctibus pars obruti, pars naufragiis implicati moriebantur. nonnulli autem ferro se interficientes, velut id satius esset, mare praeueniebant: plurimi autem euecti fluctibus, scopulis carpebantur: ut & pelagus sanguine redundaret, omnisque ora maritima cadaueribus oppleretur: cum etiam ad litus appulso, in eo stantes Romani milites trucidarent. eiectionumque^a autem corporum quatuor millia ducenta fuerunt. Ita captam nullo praelio ciuitatem Romani funditus erunt. Ioppe^b quidem hoc modo breui tempore bis à Romanis excisa est. Vespasianus autem, ne rursus eò piratae conflueret, castris in arce munitis, ibi cum peditibus paucis equitatum reliquit: ut hi quidem locis suis manentes, eadem castra defenderent: equites verò omne circum territorium peragantes ad fines Ioppes, vicos & oppidula simul exurerent. Illi igitur praeceptis obediens in dies singulos incursando, excindebant totas regiones atque vastabant. Vbi verò Iorapatæ apud Hierosolimam casus nunciatus est, primò quidem plurimi & pro magnitudine calamitatis, & quòd nemo qui se vidisse diceret quae iactabantur aduenerat, non credebant. nec enim vel nuncius ali-

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

^a Quatuor
mille ducenta
corporum
eiecta.

^b Vespasianus Ioppen
capit, & castra
in arce
munit.

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

a Ipsa fama
per se lota-
pata exci-
dium pradi-
cat.

b Iosephus
Hierosoly-
ma perem-
ptus esse di-
citur.

c Odium, ini-
micitia, &
iracundiam
urbe erga
Iosephum.
d Vespasia-
nus in Agrip-
pa regnum
venit, ibiq.
per dies vi-
ginti recrea-
to milite, in
opulis vivit.

quis superfuerat: sed ^a ipsa per se fama excidiū
prædicabat, velox nuncia tristium: paulatimque
per finitimos veritas ambulabat, & apud omnes
ambiguitate certior habebatur. quinetiā rebus
gestis plura quæ facta non erant affingebantur:
& in excidio ciuitatis ^b peremptus dicebatur ef-
se Iosephus, quæ res maximo luctu repleuit Hie-
rosolymam: & per singulas domos itēque co-
gnationes, amissorū quisq. lugebatur à suis: lu-
ctus verò ducis publicus erat. & hi quidē hospi-
tes, alij propinquos, amicos alij, nonnulli etiam
fratres flebant: Iosephum autē vniuersi, adeò vt
per dies triginta nunquam lamenta in ciuitate
cessarent, magnāq. mercede conducerentur ti-
bicines næniarum. Tempore autem veritate re-
uelata, vbi de Iotapata quidē vt res habebat, fictū
verò quòd de Iosephi morte vulgabatur, eūmq.
vivere & cum Romanis esse compertum est, ac
supra captiui fortunam à ducibus honorari, tan-
tam in eum viuum iracundiam, quantam prius
cum mortuū crederent beneuolentiam, conce-
perunt. Et ab aliis quidem ignauiz, apud alios
proditionis arguebatur: totāque in eum ciuitas
plena erat indignatione, atque conuiciis. Vixit
autē his vulneribus excitabantur, magisq. ac-
cendebātur rebus aduersis & offensio quæ pru-
dentibus ne similia perferant cautionis & custo-
diæ causam præbet, ad alias calamitates tanquā
stimulus incitabat: & malorum semper incipie-
bat ex fine principium. deniq. maiore in Roma-
nos impetu ferebantur, velut in Iosephum pari-
ter vindicaturi. Hierosolymorum quidem habi-
tatores eiusmodi turbis agitabatur.

Deditio Tiberiadis.

C A P. XVI.

V Espasianus ^d autem studio visendi regnum
Agrippæ (nam & ipse Rex inuitabat, rectorē
simul)

Simul cum exercitu paratus accipere domesti-
cis diuitiis, ac per eos egras partes regni compe-
scere) motis ex Cæsarea maritima castris, in eā
quæ Philippi dicitur Cæsaream demigrauit: ibi-
que per dies 20. milite recreato, ipse quoque re-
rum gestarum gratias Deo referens in epulis e-
rat. Postquam verò Tiberiada quidem nouas
res cupere ac deficere Taricheas audiuit (ad re-
gnum autē Agrippæ vtrique pertinebat) decre-
to apud se vndiq. Iudeos exscindere, opportu-
num esse credidit aduersus eos exercitū ducere,
simul vt Agrippæ hospitio vicem rependeret,
potestati eius ciuitatibus creditis. Igitur filium
suum in Cæsaream, vt inde militem Scythopo-
lim traduceret. Hæc autem ciuitas Decapoleos
maxima, & Tiberiadi vicina est. Quò cum ipse
venisset, ibi filium præstolabatur. Deinde cum
tribus vltra legionibus progressus ad trigésimū
à Tiberiade stadium, in quadam mansione
conspicua nouarum rerum studiosis, cui no-
men est Enabris, castra ponit: atque ^a hinc deca a
darchum Valerianum cum equitibus 50. mittit,
qui pacifico sermone oppidanos alloqueretur,
& ad fidem inuitaret. audierat enim, quod padæ
populus desideraret: à nonnullis autem ad bel-
lum eum cogentibus, seditionem pateretur.
Itaque Valerianus vbi muro appropinquauit,
& ipse de equo desiliit, & suos comites idem fa-
cere iussit: ne laceßendi prælij causa, potius ve-
nisse videretur. Sed ^b priusquam verbum face-
ret, armati excurrere in eum seditiosi, qui erant
validiores, rectore quodam nomine Iesu, To-
biz filio, latrocinialis agmine principe. Valeria-
nus autem, neque præter mandata ducis prælio
cōgredi tutū ratus, etiam si de victoria certus es-
set: pugnamq. periculosam esse, si cū multis pau-
ci, & instructis imparati configerent, inopinata

An mundi
4031. A
Christo nato
89.

Valerius
pacifico ser-
mone oppi-
danos allo-
quitur.

b Seditiosi
excurrunt,
ac Romanos
in fugam
vertunt.

An. mundi
4031.
A Christo
nato 69.

aTiberiadi
ciues ad Ve
spasiani ge
nua supplici
ter accidūt,
et veniam
precantur.

bTiberia-
dis ciues Ve
spasiano cū
faustis omi-
nationibus
obuiam pro-
cedunt.

præterea Iudzorum stupefactus audacia, & ipse pedes refugit, & quinque alij similiter equis relictis: quos Iesus eiusque socij, veluti pugna non insidiis captos, læti in oppidum adduxerunt. Id autem veriti seniores, & qui cernere in populo videbantur, in Romanorum castra profugiunt: adhibitoque a sibi Rege, ad Vespasiani genua suppliciter accidunt, ne se despiceret obsecrantes: neque quæ paucorum esset, totius esse civitatis insaniam existimaret: sed populo parceret, qui semper amica Romanis sentiret: magisque ultum iret defectionis autores, à quibus ipsi olim ad foedus venire properantes, nunc usque ne id facerent asseruati fuissent. His eorum precibus, quanquā toti civitati propter equorum rapinam infensus esset, indulgit. nam & Agrippam videbat eius oppidi causa trepidare. Fide autem per eos populo data, Iesus eiusque socij, tutū sibi non esse rati apud Tiberiada consistere ad Taricheas confugiunt. Posterōque die Vespasianus in urbem præmittit cum equitibus Traianum, qui multitudinem, an omnes pacem cuperent, experiretur. cognito autem populum eadē sentire quæ supplices, ad civitatem ducebat exercitum Illi b autem portis ei patefactis, cum faustis ominationibus obviam prodeunt, salutis datorem ac benemeritum acclamantes. Cum vero militem angusti aditus remorarentur, muro rum partem dirui Vespasianus ex meridiano latere iussit, eoque pacto dilatauit ingressum: ut præda tamen & iniuriis abstinere, in gratiam Regis dixit: eiusdemque causa muris pepercit, spondentis habitatores eius posthac cum reliquis fore concordēs: aliisque modis malis affectam civitatem ex dissensione recreavit.

Tari-

DEinde ab ea digressus, inter ipsam a & Taricheas castra posuit, muroq. firmavit, belli sibi moras illic fore prospiciens, quod omnis a turbarum cupiens multitudo ad Taricheas confluere, munitione confisa ciuitatis, & lacu qui Genesar ab indigenis appellatur. Etenim ciuitatem ita ut Tiberias sub monte positam, qua lacu non alluebatur vndique muro validissimo, sed minore tamen quam Tiberiada, Iosephus cinxerat, cum illam quidem in principio defectionis, pecuniarum itemque virium copia communierat: Taricheis vero largitatis eius reliquie profecerunt. Scaphas autem plurimas, in lacu paratas habebant: ut in eas videlicet, si terrestri praelio vincerentur, refugerent: simulque ad nauale bellum, si opus esset, instructas. Romanis autem castra muniuntibus, Iesus eiusque socii neque multitudine hostium, neque disciplina militum perterriti, cursu in eos irruunt: primoque impetu disiectis muri fabricatoribus: ac parte aliqua ædificij dissipata, ubi armatos congregari viderunt, antequam malum aliquid paterentur, ad suos refugiunt, eosque insecuti Romani ad nauigia compulere. Et illi quidem tantum prouiderunt, unde Romanos contingere missilibus possent, anchoras laciunt: & sicut acies assolent, denique satis inter se nauibus aduersus hostes in terra constitutos, nauali praelio decertabant. Audito autem Vespasianus magnam eorum multitudinem in proxima ciuitate planicie congregatam, filium suum cum sexcentis equitibus lectis eo mittit. Qui cum infinitum hostium numerum reperisset, patri quidem maioribus auxiliis opus esse mandauit. Ipse vero equitum

An. mundi
4031. *Christo na-
to 60.*

*Oratio Ti-
ti ad milites
perterrefa-
ctos*

*h Iudæos nō
extimescen-
dos.*

*Nō sola ho-
minum mul-
tudo in bel-
lo obtinet,
sed etiam, si
vel in pau-
cis sit, forti-
tudo.*

plerosque etiam priusquam subsidia venirent
alacres esse videns, cum nonnulli eorum mul-
titudinem Iudæorum formidarent, unde exau-
diri posset constitit: & d² Romani, ait, pul-
chrum est nanque in principio sermonis admo-
nere vos generis vestri, ut qui cum quibus pu-
gnaturi simus sciatis: nostras enim manus ne-
mo unquam toto orbe hostis ullus evasit: Iu-
dæi verò ut etiam pro his dicamus aliquid, ad
hoc usque tempus victi non desatigantur: ita-
que oportet illis in adversis rebus constanter di-
micantibus, etiam nos in secundis perseveran-
tius laborare: aperta quidem fronte vobis plu-
rimum alacritatis inesse conspiciens, gaudeo:
vereor autem, ne cui vestrum tanta timorem
multitudo hostium latenter incutiat. Igitur
quisque iterum cogitet, qualis cum quibus de-
certabit: quòdque Iudæi, licet satis sint auda-
ces, mortemque contemnant, incompositi ta-
men bellorumque imperiti sunt, vulgus rectè
potius quàm exercitus appellandi, de vestra ve-
rò peritia atque ordinatione referre quid opus
est? Nempe idcirco soli armis exercemur, pacis
etiam tempore, ut ne in bello nos cum hosti-
bus numero conferamus, nam quod perpetuæ
militiæ commodum, si pares cum rudibus con-
grediamur? Quin reputate, quod armati cum i-
nermibus, & equites cum peditibus, & ducis
tuti consilio cum vagis neque rectorem haben-
tibus decertabitis: quòdque nos hæc virtutes mul-
to plures efficiant, multum autem vitia de ho-
stium numero detrahant. Nec sola hominum
lo obtinet, multitudo, quamvis pugnacissimi fuerint, in
sed etiam, si bello obtinet: sed etiam si vel in paucis sit forti-
tudo. hi enim & ordinati faciles sunt, & sibi
met subvenire: numerosæ autem copię plus in-
comodi ex semetipsis, quàm ex hostibus capiunt.

Itaque

Itaque Iudæos audacia & ferocitas ac desperatio siue mentis sœuitia ducunt: quæ rebus secundis aliquantum valent, minimis verò offensionibus extinguuntur. nos autem virtus regit, & morigera voluntas, itémque fortitudo, quæ & in prospera fortuna viget, nec ad finem vsque inter aduersa decipitur. Ad hoc maiores nobis sunt, quàm Iudæis, causæ certaminis. nam si illi pro libertate ac patria belli pericula sustinent, quid est nobis inclyta fama præstantius? & ne post orbis terræ imperium videamur hostium aduersariorum loco Iudæos habere? Præterea considerare, quòd ne patiendi quidem alicuius intolerabilis mali metus est. multos enim & obsequæ in proximo adiutores habemus. Rapere autem victoriam possumus: & quos à patre missi nobis speramus auxilio, conuenit antecapere, ut & maior sit & socium non habeat virtutis effectus. Equidem puto nunc de me ac patre meo vobisquæ pariter iudicium fieri, si ille quidem rebus antè gloriose gestis dignus fuit, ego verò eius sum filius, vósquæ milites mei. nam illi vincere consuetum est: ego verò reuerti ad eum perpetiar victus? quò pacto autem vos non puduerit, dūce vestro periculo non occurrere, non superare? appetam enim pericula, mihi credite, primusquæ in hostes irrumpā. nemo autem vestrum à me discesserit, persuasum habens, imperum meum sustentari ope diuina, & manifestissimè præsumite, quòd multo plus mixti hostibus efficiamus. quàm si extrinsecus pugnaremus. Postquam Titus hæc prosequutus est, diuina quædam alacritas militibus incidit. Et quia Traianum aduenire cum cccc. equitibus ante prælium contigit, agrè ferebant, tantumquam minueretur victoria societate. Misit autem Vespasianus & Antonium Silonem cum duobus

An. mundi
4031. A
Christo na-
to 69.

a Cause cer-
taminis Ro-
manis sunt
maiores
quàm Iu-
dæis.

b Militer du-
ci obtempe-
rare par est.

c Vespasianus
Tito au-
xilios co-
pias mittit.

An. mundi
4031.
Christo nato
69.

a Iudai inci
uitatem effu
giunt.

b Acerbadis
fensio & se-
ditio in ur-
be.

c Oratio Ti-
ti ad Roma-
nos milites.

millibus sagittariorum, ut occupato monte, qui ex aduerso erat oppido, murorum propugnatores repellerent. Et ab illis quidem ita ut praeceptum fuerat, circumuenti sunt ex ea parte subuenire tentantes. Titus autem primus perrexit citato equo in hostes, & post eum ceteri cum clamore, tanto spatio fusi, quantum aduersa acies occupauerat, unde multo etiam plures quam erant apparuerunt. Iudaei uero licet incursum eorum & disciplina conterriti, paulisper quidem primos sustinere congressus. Percussi autem contis, equorumque impetu deturbati concubantur: atque ita multis passim peremptis disperduntur, & in ciuitatem, ut quisque velocitatis habebat, effugiunt. Titus autem aliquos à tergo instans, alios per transitum occidebat, nonnullos cursu antecapiens, ictu ora transuerberabat: multos autem, alium super alium lapsos inuoluens, conficiebat: omnesque ad moenia cōfugientes praeueniens, detorquebat ad campum, donec vi multitudinis elapsi, in oppidum confugerunt. Excepit autem illos acerba dissensio. nanque indigenis, & fortunatarum suarum & ciuitatis gratia, & ab initio bellum gestum, maximēque. quod malè pugnatum fuerat, non placebat, sed populus aduenarum qui plurimus esset vim adhibebat, & inter se discordantium clamor erat, veluti iam arma caperent. Quibus auditis, nec enim procul à muris aberat, Titus exclamat: Hoc tempus est, quid moramur commilitones? Deo nobis dedente Iudaeos suscipite victoriam. Non auditis clamores? qui manus nostras euasere discordant, habemus ciuitatem, si modò properamus. Veruntamen cum velocitate animis opus est: nihil enim magnum effici sine periculo consuevit, non solum antè hostium concordiam, quos citò necessitas in gratiam reuocabit, sed

sed etiam nostrorum auxilia praeuenire debemus, ut praeter victoriam, qua tantas copias pauci superamus, etiā ciuitate soli patiamur. Simul his dictis conscendit equum, atque ad lacum decurrit, & per eum properē ciuitatē ingreditur, quem ceteri consecuti sunt. pauor autem eius audacia murorum defensores inuasit, & pugnare quidem, vel prohibere venientem, nemo sustinuit. relictis autem excubiis, Iesus quidem a sociis in agros effugit: alij verò decuriētes ad lacum, in manus hostium contrā venientiū incidebant. mastrabatur autem alij cum scaphas scanderent, itēque alij, cum iam prouectas assequi, natando conarētur, plurimāque per ciuitatem fiebat hominum cades, aduenarum quidē resistentium, qui non effugissent, indigenarum verò sine pugna, quoniam spes eos federis & conscientia quod belli consilium non habuerant, à praelio deterrebat: donec Titus nocentibus interemptis, miseratus indigenas ab interfectione requieuit. At qui in lacum confugerant, vbi ciuitatem captam viderunt, quā longissimē ab hostibus, recesserunt. Titus vero missis equitibus res gestas patri nunciat. Quibus ille compertis, quod necesse fuit, & filij victure admodum laetus, & facinoris claritudine (maxima enim belli pars videbatur exempta) tum quidem statim circumdari ciuitatem custodibus iussit, ne quis ex ea subterfugeret, ceterūque euaderet. postero autem die cum descendisset ad lacum, rates aduersus illos, qui eo refugerant, fabricari iussit, quae tam materialium copia, quā artificum multitudinem maturē contextae sunt.

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

Iesus cum
sociis in a-
gros effugit.

b Titus res
gestas & vi-
ctoriam pa-
tri nunciat.

*An. mundi*4031. *A**Christo nato*

69.

*a Fons Ior-
danis.**b Descriptio
Genesar.*

Lacus autem Genesar quidam à terra conti-
nente appellatur. x. verò stadiis in latitu-
dine patens, centumq. in longitudine, aquæ dul-
cis est atque potabilis. Palustri enim crassitudi-
ne tenuiores habet latices: & vndique in litto-
ra ac arenas desinens, purus est, ac præter hoc
temperatus ad hauriendum: & fluviò quidem
siue fonte lenior est, semper autem frigidior,
quàm lacus diffusio patitur, manet: æstivisque
noctibus eius aquæ sub diuo perflatur, nequa-
quam æstibus cadunt: id enim facere indigenis
moris est. Varia autem sunt in eo pisciũ genera,
ab alterius loci piscibus tam sapore quàm spe-
cie discreta: mediũsq. a fluviò Iordane secatur.
Ceterùm Iordanis fons Paniũ esse videtur: sed
re vera huc terra conditus fertur ex ea quæ vo-
catur Phiale. Hæc autem est, quæ in Trachoniti
dem ascenditur ad cxx. stadium à Cæsarea, ad
dextram non longè à via. Et propriè quidem ex
rotunditate Phiala dicitur lacus, totæ speciem
præferens. semper autem intra eius labra cohi-
betur vnda, nunquam deficiens vel exuberans.
Cùmque interim hoc esse Iordanis principium
nesciretur, à Tetrarcha quondam Trachoniti-
dis Philippo deprehensum est. Is namque missis
in Phialen paleis, inuenit eas apud Planum red-
ditas, vnde antea fluuius nasci credebatur. Na-
turalis quidem pulchritudo Pani, regis optibus
& Agrippæ diuitiis magnificentius accurata est.
Manifestum autem flumen Iordanis ex hoc an-
tro incipiens, Semechonitis quidem lacus palu-
des secat cœnosas: centum autem & viginti aliis
præteritis stadiis, post oppidum Iuliada, Gene-
sar b lacum medium transmensus, deinde
multam

multam per solitudinem in Asphaltitem lacum
 exit. Ad Genesar verò lacum eiusdem nominis
 terra prætenditur, natura simul & pulchri-
 tudine admirabilis. Nullam^a enim ipsa pro-
 vbertate sui negat arbuſtum, totamque plantis
 conſequere cultores. cœli verò temperies e-
 tiam diuerſis aptiſſima eſt: nuces enim, quæ ar-
 borum maxime frigoribus gaudent, infinite
 floſcunt, ubi etiam palmæ, quas nutrit ca-
 lor æſtius: has iuxta ficus & oleæ, quibus
 aura mollior deſtinata eſt: ut naturæ magni-
 ficentiam hæc eſſe quis dixerit, vim adhi-
 bentis ut in vnum conueniant inter ſe repu-
 gnantia, annique temporum contentionem
 bonam, veluti ſingula peculiari ſtudio terræ fa-
 uerent. non enim ſolum nutrit præter opinio-
 nem poma varia, ſed etiam ſeruat, egregia quæ-
 dem, & quodammodo regnantia. Vnas ſanctiſ-
 carieas ſine intermiſſione decem mensibus
 ſuggerit, cæteros verò fructus anni ſpatio ſe-
 neſcentes. Nam præter aeris lenitatem, &
 fonte quoque irrigatur vberriſſimo, qui Caper-
 naum ab indigenis appellatur. Eum nonnul-
 li venam eſſe Nili fluminis opinantur, quod
 ſimiles coracino Alexandrino generat piſces.
 Longitudo^b autem regionis ſecundum lito-
 ra cognominis lacus triginta ſtadiis extendi-
 tur, & latitudo viginti. Horum quidem natura
 cuiusmodi eſt.

An. mundi
 4031. A
 Chriſto nato
 69.

a Fertilitas
 Genesar.

b Longitudo
 & latitudo
 Genesar.

Tarichearum excidium.

CAP. XIX.

V Eſpſianus autem perfectis ratibus, impoſi-
 ta manu militum, quanta in eos qui lacu
 effugerant ſatis eſſet, vnâ prouehitur. Illi autē et Bellumna
 neque compulſi ad terram euadēdi facultatem uale contra
 habebant, infeſtis omnibus, neque nauali Tarichear.

An. mundi
 4031. *A*
Christo nato
 69.

bello pari conditione pugnandi. nā & scaphæ parvæ, atque piraticæ adversus rates infirmæ erant: & cum pauci singulis veherentur, cunctis simul instantibus Romanis appropinquare metuebant. Veruntamen circum rates nauigando, nonnunquam etiam propè accedendo, lapidibus Romanos eminus appetebant, aut cominus etiam irritando feriebant: plus autem ipsis utroque modo nocebatur, nec enim saxis quicquam præter crebros sonitus agebant, quoniam contra septos armis iaciebantur, contiguique sagittis eorum efficiebantur: & si accedere propius ausi fuissent, priusquam facerent aliquid, patiebantur, cumque ipsis nauigiis mergebantur. Multos autem vulnera inferre tentantium qui pilis contingi possent, alios desiliendo in scaphas Romani gladiis transigebant: nonnullos, concurrentibus inter se ratibus in medio deprehensos cum naviculis capiebant. Submersorum autem qui capita sustulissent, aut sagittis præueniebantur, aut ratibus occupabantur: & si desperatione compulsi inimicis adnatare tentassent, eis vel manus vel capita truncabantur, plurimisque passim ac varius erat interitus eorum: donec in fugam versi, cæteri terræ appulsi sunt, circumclusis naviculis suis. Exclusi autem multi quidem in ipso lacu telis configebantur: multos verò in terram egressos peremerunt Romani. Mixtum autem sanguine, plenumque cadaueribus cerneret totum lacum. Nullus enim saluus evasit. Acerbus autem secutis diebus odor illam regionem oppressit & facies. nam littora quidem naufragiis simul plena erant, & corporibus tumidis. calescentes autem ac tabefacti mortui, cœli tractum corrumpabant, ut non Iudæis solum ille casus mirabilis videretur, verum etiam autoribus ipsis esset

Victoria
Vespasiani
in lacu Ge-
nesar cōtra
Taricheas.

set inuifus. Iste quidem illius praelij naualis exitus fuit. Perierunt^a cum his, qui pridem in ciuitate cecidere, sex millia & quingenti. At Vespasianus, pugna peracta, pro tribunali apud Taricheas residens, aduenam populum ab indigenis secernebat, qui autor belli extitisse videbatur. & an hi quoque seruandi essent, cum rectoribus deliberabat. his autem affirmantibus eorum liberationem detrimento futuram: nec enim dimissos quiescere posse homines, qui & patriis carerent, vimque adhibere ac bellum inferre possent ad quos confugissent: Vespasianus^b salute quidem indignos esse eos, contraque seruatores suos nouerat euasuros: sed de eorum mortis genere cogitabat. Nam si ibi occiderentur, non perpeffuros suspicabatur indigenas, tot apud se supplices obtruncari: fideque interposita deditis vim pigebat afferre: verum ab amicis superabatur, nihil in Iudæos non licere dicentibus: quodque utile esset, honesto debere proponi, cum utrumque obtineri non posset. Indubitata igitur concessa licentia, solo eos itinere, quod Tiberiada duceret, exire permisit. Cumque illi facile his quæ cupierant credidissent, & quo iussu fuerat comitati, neque pecuniis suis quicquam metuentes abirent: totam ad Tiberiada usque viam Romani, ne quis euaderet, occupauerunt: eosque in ciuitatem inclusos, mox insecutus Vespasianus omnes in stadio constituit. Et seniores quidem cum imbellibus, qui mille ducenti erant, iussit occidi: iuuenum autem validissimos sex millia lectos, ad Isthmon Neroni transmisit. Cæteramverò multitudinem triginta millia & quadringentos vendidit, præter alios quos Agrippæ donauerat. nam his qui ex eius regno essent, facere quod vellet ipse permisit. Verum^c & istos Rex vèdidit. Reliquum

Ann. mundi
4031. *A*
Christo nato
69.

a Exitus na
uali praelij
in quo sex
millia &
quingenti
cecidere.

b Vespasia
nus cum re
toribus de
Iudæis deli
berat.

c Distractio
& venditio
Iudæorum.

Anno mudi
4031. A
Christo nat.
69.

vulgus erant Trachonitæ & Gaulanitz & Hip-
peni, plurésque Gadaritz, seditiosi & fugitivi, &
quibus probra pacis bellum conciliant Capti
sunt autem sexto Idus Septembris.

SVMMA CAPITVM LIBRI IIII.
DE BELLO IYDAICO.

- I. Obsidio Gamalensium.
- II. Itaburius mons occupatur à Placido.
- III. Excidium Gamala.
- IIII. Giscala à Tito capitur.
- V. Hierosolymitani excidiũ initium.
- VI. Idumæorum aduentus pro Hierosoly. &
altæ.
- VII. De clade Iudeorum ab Idumæis facta.

Obsidio Gamalensium.

CAP. I.

a Romano-
rum contra
Iudeos vi-
ctoria.

VICVNQVE autem Galilæorum
Iotapætis excisis à Romanis defece-
rant, hi se ad eos postquã Taricheatę
superati sunt, applicabant: omniãq.
Romani castella & ciuitates ceperant, præter
Giscalã, & qui mentem Itaburium occupant.
Cum his autem rebellaret Gamala ciuitas, con-
tra Tarichæas posita supra lacum, quæ ad fi-
nes pertinebat Agrippæ, itémque Soganæ &
Seleucia. Et hæc quidem Gaulanitidis regio-
nis erant ambæ: Sogane superioris partis, cui
nomen est Gaulana: & inferioris Gamala. Se-
leucia^b verò ad lacum Semechonitem, triginta
latum, & sexaginta stadiis longum, paludésque
suas ad Daphnen vsque tendentem. Quæ regio
cùm aliàs sit deliciosa, præcipuè tamen fontes
habet,

b Semacho-
nites lacus.

habet, qui minorem (quem sic appellant) Iordanem^a alentes, sub auro Iovis templo in maiorem deducunt. Soganen quidem ac Seleuciam colentes in principio defectionis Agrippa sibi fœdere sociaverat. Gamala^b verò ei non cedebat, freta locorum difficultate, amplius quàm Iotapata Iugum namque asperum, ex alto monte deductum, mediam cervicem erigit: & ubi supereminet, in longitudinem tenditur: tantum contra decline, quantum à tergo, ut cameli similitudinem præferat: unde nomen etiam duxit: nisi quòd expressam vocabali significationem indigenæ servare non possunt. Et à fronte quidem & lateribus, in valles inuias scinditur. Pars verò qua de monte pendet, paululum difficultatem refugit. Verùm & hanc partem, per obliquum excisa fossa, indigenæ inuiam fecerant. Domus autem crebræ per prona erant ædificatæ, nimioque præcipitio casuræ similis ciuitas intra se decurrebat, in meridiem vergens. Australis verò collis immensa editus altitudine, visum arcis sine muro ciuitati præbebat, supèrque superior ad profundam pertinens vallem. Fons autem intra muros erat, in quem oppidum desinebat. Quamuis^c autem natura

inexpugnabilis esset ciuitas, tamen etiam Iosephus cum murorum eam ambitu cingeret, fossis & cuniculis reddidit firmiorem. Eius autem habitatores, natura quidem loci confidentiores erant, quàm Iotapateni: sed multo pauciores, minùsque pugnaces: sitùsque freti difficultate, plures se hostibus putabant. nam plena erat ciuitas, multis in eam quòd esset tutissima, confugientibus. Vnde ab Agrippa quoque præmissis ad obsidionem, per menses VII. resistere. Vespasianus autè profectus ex Ammaunte, ubi pro Tiberiade posuerat castra (Ammaus autè

An. mundi
4031. A
Christ. nat.
69.

^a Fons Iordanis.

^b Gamala situs.

^c Gamala ciuitas inexpugnabilis & firma.

Anno mundi 431.

A Christo nato 69.

a Vespasianus Gamalā obsides.

b Agrippā Regem suū ditorum quidam lapide percussit.

c Romani Gamalam expugnant.

si quis nomen interpreteretur, aquæ calidæ vocantur. Ibi enim eiusmodi fons est, sanandis corporum vitiis idoneus. Gamalam^a peruenit, & totam quidem ciuitatem, ita vt diximus positam, custodia circumuallate nequibat. quā verò fieri posset, excubias collocauit: montemque occupat superiorem: in quo milites castris, ita vt assolet, muro circundatis, oppus aggerum postremo aggrediuntur. Et à parte quidem Orientis summo supra ciuitatem loco turris erat: vbi & quinta-decima legio necnon & quinta contra mediam ciuitatem operabatur: fossas autem decima repleuit & valles. Inter hæc Agrippam Regem, cum accessisset ad muros, eorumque defensoribus de traditione loqui tentaret, funditorum^b quidam ad dextrum cubitum lapide percussit. Et ille quidem propterea familiaribus suis circūseptus est. Romanos^c autem ira simul ob Regem suūque metus ad obsidionem protinus incitauit: nullum Iudæos crudelitatis modum in alienigenas atque hostes præmissum ire credentes, qui circa gentilem suum & eorum quæ ipsis conducerent suam, tam immanes fuissent. Aggeribus autem manus multitudine, operisque consuetudine citò perfectis, machinas applicabant. Chares autem & Iosephus (nāmq. ipsi erant oppidanorum potētissimi) armatos licet metu percussos ordinauerē: & quanquam non diu obsidionem posse sustinere arbitrabantur, quibus aqua itēque alia vsui necessaria non sufficerent, adhortati tamen eos ad mœnia produxerunt. Et paulisper quidem machinis aduenientibus repugnarunt. balistis autem tormentisq. percussis, in oppidū recesserunt. Itaque Romani tribus ex locis aggressi murum arrietibus quatunt: & qua deiectus fuerat, infusi magno cum armorum strepitu ac turbarum sonitu, ipsi quoque

insuper volantes cum oppidanis confugebant. *Anno mudi*
 illi autem ad primos aditus interim pertinaces, *4031. A*
 Romanis ne ultra progredierentur obstabant. *nato Christo*
 Caterum vi & multitudine superati, vndique ad *-69.*
 excelsa ciuitatis loca fugiunt. deinde reuer-
 tes instantibus sibi hostibus incumbunt: illi-
 sq. impingendo per decliua, locorum difficultate
 & angustia depresso interficiebant. Romani au-
 tem cum neque a vertice imminentibus repu-
 gnare, neque in partem aliquam euadere possent,
 prouos eos urgentibus hostibus, in domos ho-
 stium plano contiguas refugiebant. sed hæc re-
 pletæ labeantur, quod pondus sustinere non po-
 terant: vnâq. deiecta multas inferiores, itemque
 illæ alias deturbabant. Ea res plurimos Roma-
 norum morte consumpsit. incerti enim quid fa-
 cerent, quamuis subsidere tecta viderent, tamē
 eò conuolabant, atque ita multi quidem ruinis
 opprimebantur: non pauci verò subterfugien-
 tes, parte corporis opprimebantur. Plurimi au-
 tem puluere suffocati moriebantur. Sed ea Ga-
 malentes pro se fieri existimabant, propriâque
 incommoda negligentes, magis instabant: hostes-
 que in sua tectavergendo compellebant. qui ve-
 rò per angustos viarum cliuos cecidissent, eos
 telis desuper missis interficiebant. Et ruina qui-
 dem lapidum copiam, ferrum verò eis mortui
 hostes dabant. cælorum enim gladios auferen-
 tes, his contra semineces utebantur. Multi iam
 procumbentibus tectis, semet inde proiiciendo
 moriebantur: tergâq. dantibus, ne fuga quidem
 facilis erat. viarum namq. ignorantia, & caligine
 pulueris alius alium non agnoscentes paterre-
 bant, & circa se sternebantur. Sed illi quidē vix
 reperto exitu, ab oppido recesserunt. Vespasia
 nus autē qui laborantibus semper interfuit, sæ-
 uissimo dolore perculsus, cum super militem ue-

*a Romani
 cum iudæo-
 rum domib.
 prolabantur*

*b Romano-
 rum pluri-
 mi morte
 consumpti.*

*c Vesp. fians
 fortitudo &
 virtus belli-
 ca.*

Anno mōdi re ciuitatem videret, propriæ tuitionis oblitus,
4031. A. clām prulatim superiore in oppido locum pre-
Christo nato nendicibique inter media pericula cum paucis
69. omnino relinquitur. nec enim aderat tunc ei fi-
 lius Titus, ad Murianum pridem in Syriam mis-
 sus. Et date quidem terga, neque tuum neque

a Vespasia- honestum sibi putabat. rerum^a autem quas ab
nicum lu- adolescentia gesserat, ac propriæ virtutis memo-
dan pugna. ria, quasi Deo repletus, corpora sociorum atque
 arma condensa, & cum his bellum vnâ à verti-
 cedefluens sustinebat: & neque virorum neque
 telorum multitudinem formidans manebat: do-
 nec eius animi obstinationem hostes diuinam
 esse reputâtes, impetum remiserunt. illis autem
 iam infirmius oppugnantibus, ipse pedem refe-
 rens, non prius terga ostendit, quam extra mu-
 ros egressus est. Plurimi quidem Romani mili-
 tes in ea pugna ceciderunt, & inter eos Ebutius
 decadarchus, vir non eo tantum pralio quo pe-
 riit, sed vbique antea fortissimus comprobatus,

b Gallus cū quiq. plurimis malis Iudæos affecisset. In bea pu-
decem mili- gna centurie quidam nomine Gallus, cum de-
ribus in qua cem militibus in quadam domo latuit. Eius au-
dam domo tem habitatoribus dum cœnarent, quod in Ro-
laret. manos fuisset consilium populi sui, inter se fabu-
 lantibus, hoc audito (nam & ipse Syrus erat, &
 hi quos secum habebat) nocte illos aggreditur:

c Vespasia- omnibûsq. cinctatis ad Romanos saluus cū mi-
nus milites litibus euadit. Vespasianus autē mœrere exerci-
consolatur. tum aduersis casib. videns, quodq. nullam inte-
 rim tantam experti fuerant cladē: huiûsq. res
 magis eos pudere, quod solum ducem in peti-
 culis reliquissent: cōsolandos putabat: de se qui-
 dem nihil dicens, ne quem vel initio culpasse
 vidēretur. Oportere autem inquiens, quæ com-
 munia essent fortiter ferre, naturam belli cogi-
 tantes, quôdq. nusquam cecidit sine exuore vi-
 ctoria.

storia, iterumq. habeat fortuna regressum. Multis tunc Iudæorum millibus interfecit, exiguam pro his stipem se inimicæ pependisse fortunæ. Atq. ut iactantium esse, nimis secundis rebus insollescere, ita esse ignauorum, in offensionibus trepidare. velox enim est, inquit, in utrumq. mutatio: & ille vir fortis habetur, cuius sobrius erit animus in rebus quoque infelicitè gestis: ut idem scilicet maneat, rectis consiliis peccata corrigens. Quanquam ea quæ nunc acciderunt, neque mollicitia, neque Iudæorum virtus effecit. nam & illis pugnae melioris, & nobis deterioris, causa fuit difficultas locorum. Quam in re nimirum quis reprehenderit alacritatis vestrae temeritatem? nam cum hostes in excelsiora loca refugissent, manus continere debuistis, neque in summo vertice constituta sequi pericula: sed capta inferiori ciuitate, paulatim eos qui refugerant, ad tutiorem vobis & stabilem pugnam reuocare. nunc autem immoderata festinatione vincendi, quàm id incautè fieret, non curastis. Inconsultus autem & furibundus impetus belli, à Romanis alienus est, quibus cuncta ordine peritiâq. perficimus, Barbarisq. conueniens, & quo Iudæi maximè possidentur. Oportet igitur nos ad propriam virtutem recurrere: atq. indignæ offensioni irasci potius quàm morere. Optimum autem quisq. de sua manu solatium querat. ita enim fiet, ut & amissos vlciscamur, & in eos à quibus perempti sunt, vindicemus. Ipse autem, ita ut nunc feci, experiar æquè ac vos pugnando primus ad bella pergere, & nouissimus inde discedere. Ille quidem his dictis recte ait exercitum. At Gamalenses bene gestare, paulisper animos erexere: quæ nulla ratione, magna magnificèq. prouenerat. mox autem reputantes ablatam sibi esse fœderis spem,

Anno mudi
4031. A
Christo nato
69.

a Inconstan-
tia & muta-
bilitate for-
tuna.

b Romani
milites ordi-
ne cuncta
peritiâq.
perficiunt.

An. mundi
4031. A
Christo nato
69.

a Romani
Gamala ir-
ruptionem
iterum ten-
tant.

quódq. minimè possent effugere (iam enim vi-
étus eos defecerat) vehementer dolebant, ani-
mósque remiserant. Nec tamen quatenus vale-
bant, salutem suam negligebant: sed tam distur-
batas partes muti, qui erant fortissimi, quàm in-
tegras cæteri amplexi custodiebant. Romanis^a
autem construentibus aggeres, iterúmque ten-
tantibus irruptionem, multi ex ciuitate per val-
les deuias, qua nulli custodes erant, & per cloa-
cas diffugiebant: eos, qui metu ne caperentur
ibi remanerent, inopia consumebat. solis enim
vndique alimenta qui pugnare possent, conge-
rebantur. Sed illi quidem in huiusmodi calami-
tatibus perdurabant.

Itaburius mons occupatur à Placido.

C A P. II.

b Itaburi
montis alti-
tudo.

Vespasianus autem inter curas obsidionis,
subcisium opus aggreditur aduersus eos
qui montem Itaburiũ occupauerant, inter cam-
pum magnum & Scythopolim situm: cuius bal-
titudo quidem triginta stadiis consurgens, sep-
tentrionali tractu inaccessa est. in vertice autem
viginti stadiorum planicies pater, tota muro cir-
cundata. Hunc autem tantum ambitum quadra-
ginta diebus ædificauerat Iosephus: & alias
ei materias, & aquas suggerentibus locis infe-
rioribus. solam enim incolæ pluuialem habe-
bant. Magna igitur in eo multitudine congrega-
ta, Vespasianus Placidum cum sexcentis equiti-
bus mittit. Huic autem subeundi quidem mon-
tis ratio nulla erat. multos autem fœderis ac ve-
nix spe hortabatur ad pacem: & descendebant
ad eum ipsi quoque insidias molientes. nam^c &
Placidus eo studio mitissimè cum his loqueba-
tur, vt eos in planicie caperet: illique tanquam
dictis obediētes, ad eum veniebant, vt incautũ
aggre-

c Ars deludi
tur arte.

aggrederentur. Vicit^a tamen astutia Placidi. ce-
pto enim à Iudæis prælio, assimulat fugam: &
postquam insequentes ad magnam partem cam-
pi pellexit, reflectit in eos equitum manus: plu-
rimisque in terga versis, aliquos interfecit. se-
motam verò multitudinem cæteram, ab ascen-
su prohibet. Itaque alij quidem Itaburio, reli-
cto, in Hierosolymam refugiebant, indigenæ
autem fide accepta, quod eis aqua defecerat, &
se, & montem Placido tradiderunt.

Ann. mundi
4031. *A*
nato Christo
69.
a Placidi us
Gloria.

Excidium Gamala.

C A P. III.

A Pud Gamalam verò degentium audacissi-
mi quique fuga dispersi latebant, imbelles
autem fame corrumpebantur. At verò pugnan-
tium manus obsidionem sustinebat, donec eue-
nit secundo & vigesimo die mensis Octobris, ut
tres ex decima quinta legione milites, circa ma-
tutinas vigilas editissimam præ cæteris turrim,
quæ in sua parte fuerat, subirent: eamque oc-
cultè suffoderent: cum apposti ei custodes ne-
que adeuntes eos (nox enim erat) nec post-
quam adiere, sensissent. Idem^b autem mili-
tes, cauendo ne strepitus fieret, quinque saxis
durissimis evolutis resiliunt: subitoque turris
cum magno fragore decidit, unaque custodes
præcipitantur. At verò qui per alias custodias
erant, perturbati fugiebant: multoque evadere
ausos, peremere Romani: inter quos etiam Io-
sephum, super dirutam muri pattem quidam ia-
culo percutsum, interfecit. Intus autem in ciui-
tate degentibus, sono concussis, multus erat pa-
vor atque discursus, tanquam omnes essent ho-
stes ingressi. Tuncque Chares ægrotus & iacens
defecit, cum timoris magnitudo morbum eius

b Turri quæ
Romani
suffoderant,
cum magno
fragore de-
cidit.

Ann. mundi plurimum iuisset ad mortem. Romani tamen
4031. A prioris cladis memores, usque ad vigesimam &
nata Christo tertiam diem supra dicti mensis oppidum non
69. sunt ingressi. Titus^a autem (iam enim aderat)

a Titus du- indignatione vulneris, quod Romanos se absen-
centis equi- te perculerat, ducentis equitibus præter pedi-
ribus præter tes lectis, otiose in ciuitatem introiuit. eoque
pedes le- prætergresso, vigiles quidem ubi senserunt, ad
Etis Gama arma cum clamore properabant. cognito autem
lam intras. intus constituti eius ingressu, alij raptis liberis,
 trahentes etiam coniuges, cum ululatu & exclam-
 ationibus in arcem refugiebant: alij Tito oc-
 currentes, sine intermissione trucidabantur qui
 verò prohibiti essent in arcem recurrere, nescij
 quid facerent, Romanorum prædiis incide-
 bant. ubique autem infinitus erat morientium
 gemitus perque prona loca effusus cruor, totum
 oppidum diluebat. In eos autem, qui arcem oc-
 cupauerant, omnem Vespasianus induxit exer-

b Gamala citum. Erat *b* autem saxosus & accessu difficili-
archi vertex mus vertex, in immensum editus, & undique
saxosus & circum rupium multitudine præceps: vnde Ro-
accessu diffi- manos ad se adeuntes partim telis partim saxis
cilimus. deuolutis arcebant Iudæi, cum ipsos in excelsio
c Victoria loco positos nullæ sagittæ contingerent. Verum
Romani di ad eorum interitum, diuino munere quodam,
uino munere turbo exoritur, Romanorum quidē tela in eos
concessa. ferens, ipsorum autem à Romanis repellens, &
 obliqua traducens: ut neque in præruptis con-
 sistere propter violentiam flatus possent, cum
 nihil esset immobile, neque hostes ad se acce-
 dentes videre. Itaque supergressi Romani, eos
 circumueiunt: & alios quidem repugnante
 antecapiebant, alios manus dātes. in omnes au-
 tem vehementius sauebant, illorum memori-
 quos in primo aggressu perdiderant. Multi au-
 tem vadique circumclusi desperatione salutis

filios & coniuges & semetipsos in vallem præcipites dabant, quæ sub arce in profundum patebat. Evenit autem, ut ipsorum in se qui capti fuerant, immanitate lenior existeret iracundia Romanorum, ab² his enim quatuor millia perempta sunt: qui verò se præcipitauerunt, quinque millia sunt reperti. Neque quisquam, præter duas mulieres, saluus evasit: quæ sorores erant, Philippi filix: qui Philippus Iachimo genitus erat, insigni vito, & qui sub Agrippa Rege dux exercitus fuerat. servatæ sunt autem, quòd excidij tempore Romanorum impetum latere, nec enim vel infantibus pepercere, quorum multos singuli raptos ex arce proiciebant. Gamala quidem hoc modo excisa est, tertio & vigesimo die mensis Octobris: quæ vigesimo & primo die mensis Septembris coeperat rebellare.

Ann. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

a Nouē lu-
daorū millia
Gamala
perempta,
sola dua mi-
lieres eva-
dunt.

Giscala à Tito capitur.

C A P. IIII.

IAmque solum Giscala oppidulum Galilææ restabat indomitum: cuius multitudo pacis studio tenebatur: quòd erant plerique agricolæ, spemque suam semper in fructibus collocauerant. non parum autem manus latrocinialis permutatione corrupti erant, quo morbo etiam nonnulli civium laborabant. Hos^b autem ad defectionem impellebat atque conflabat Leuix cuiusdam filius, nomine Ioannes: homo veneticus & fallax, variisq; moribus, & immoderata sperare promptus, miròque modo quæ speraret efficiens: atque omnibus iam cognitus, quòd affectandæ sibi potentix causa bellum amaret. huic apud Giscala seditiosorum turba parebat: quorum causa populus etiam legatos fortasse de

b Ioannes
homo vene-
ficus & fal-
lax Giscala
incolas ad
defectionem
impellit.

An. mundi
4032. A
nato Christo
70.

a Vespasia-
nus non exi-
guum sibi la-
borē super-
esse de Hie-
rosolymis
prævidet.

b Titi erga
Giscala ci-
ves benigni-
tas.

c Titi ad Gi-
scale cives
oratio blan-
da.

traditione missurus, Romanorum tamen con-
 gressum in parte belli præstolabatur. At Vespasianus contra hos quidem Titum cum equitibus milie, decimam verò legionem circa Scythopolim mittit: cum reliquis autem duabus Cæsareā ipse regreditur, dandam his ex labore continuo requiem putans, ex ciuitatum copiis: eorumque corpora, itémque animos ad futura certamina existimans esse refouendos. nec enim exiguum sibi laborem superesse de Hierosolymis, præiudebat. quæ & regalis esset ciuitas, & cunctæ nationi præstaret. His autē qui ex bello fugissent in eam confluentibus, etiam naturalis munitio, itémque murorum eius constructio, non minimam ei sollicitudinem comparabat: cum virorū spiritum & audaciam, & sine muris inexpugnabilem esse cogitaret: ob eamque rem milites, velut athletas, ante certamina oportere curari. Titobantem ciuitas Giscala (equitando enim ad eam accesserat) aggressionem capi facilis videbatur: sciens tamen quòd ea vi capta, passim à militibus populus absumeretur (namque satius erat ipse iam exdibus) miserans multitudinem etiam ipse sine vlllo discrimine cum nocentibus intereuntē, pactione magis subigere ciuitatem volebat. Itaque ^c plenis hominum muris, quorum plerique perditæ factionis erant, mirari se ait, quónam freti consilio, cunctis iam ciuitatibus captis, illi soli Romanorum arma operirentur, cum viderent multo quidem munitiora oppida vno impetu fuisse subuersa: secutos autem fortunis suis potiri, qui Romanorū dextris credidissent: quas quidē etiam nunc illis ait se porrigere, neque ob insolentiā succēdere, quia spei libertatis ignoscendum putaret: non tamen, etiā si quis impossibilia velle perseveraret. Quòd si dictis humanissimis non paruissent, fidemque dextris

dextris non habuissent, experturos arma crudelia: iam iamque cognituros esse, moenia sub ludum fore machinis Romanorum: quibus fidentes, soli ex Galilæis sese ostentarent arrogantes esse captiuos. His dictis, popularium quidem neminem non modò respondere, sed ne ad murum quidem licuit ascendere: quia totum latrones occupauerant: & custodes erant portis apppositi, ne quis vel ad fœdus prodiret, vel equitum quenquam in ciuitatem reciperet. Ioannes autem accipere se condiciones ait, & aut persuasurum, aut necessitatem belli renitenti-
bus adhibitum. Illum tamen diem Iudæorum legi oportere concedi: quoniam sicut arma mouere, ita etiam de pace conuenire nefas haberent. Nam & Romanos scire, quòd ab omni ces-
saret opere dictum septem circuitio, quam si temerassent, non minus coactos, quàm qui cogerent, piaculum commissuros, ipsùmque Titum: nullum enim illi ex mora esse dispendium formidandum, quòd vnius noctis spatium propter fugæ consilium ceperit, præsertim cum id obseruare circumfidentem nemo prohibeat: sibi autem magnum esse lucrum, nulla in re despicere patrios mores. Et illum decere, qui pacem non sperantibus indulget, legem quoque seruare seruatis. His Titum Ioannes fallere conabatur, non tantùm pro septimi diei religione, quantum pro sua salute sollicitus. verebatur autem, ne statim capta ciuitate, solus destitueretur, qui totam in nocte ac fuga vitæ spem collocasset. Verùm postea Dei nutu in excidium Hiero-
solymorum Ioannem saluum esse cupientis, factum est ut nò solum induciarum causationem Titus admitteret, verumetiam in superiori parte oppidi castra poneret, ad Cydæssam, qui mediterraneus est Tyrionum vicus validissimus,

Ann. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

a Ioannis ad
Titum exhortatione re-
sponso.

b Deinutū
in excidiū
Hierosoly-
morū Ioan-
nes saluus
manet.

An. mundi
4032. A
nato Christo
70.

a Iudeorum
cum Ioanne
fugientium
pauor & ti-
mor.

Galilæis semper exosus. Noctē^a autem Ioannes, cum nullas Romanorum excubias circa oppidum videret, arrepta occasione, non solum his quos circa se habebat armatos, sed etiam senioribus plurimis cum familiis abductis, in Hierosolymam fugiebat. Sed usque ad vigesimū quidam stadium fieri posse videbatur, ut mulieres ac pueros, aliāque multitudinem secum duceret, homo quem captiuitatis, itēque salutis metus vrgeret. ultra verò procedente eo, relinquebatur. & oriebatur atrox remanentium fletus. quanto enim quisque longius à suis aberat, tātō proptiorem se hostibus esse credebat. Iamque affore qui se caperent existimantes, necessario pauitabant: & ad strepitum, quem ipsorum cursus faciebat, assiduē respectabant, velut instantibus quos fugissent: multique simul ruebāt, & circa viam plurimos certamen præcedērium conterebat. Miserabile autem: fornicarum & infantium erat exitium. Aut si quam iactarent vocem, nonnullæ virgines aut propinquos, ut se operirentur orabant. Sed Ioannis exhortatio superabat, ut se ipsos seruant in clamantibus: eoque confugerent, vnde pro remanentibus etiam si raperentur, pœnas à Romanis peterent. Multitudo quidem eorum qui fugerant, ut cuique vitium fuit, cito dispersa est. Luce verò facta Titus ad muros aderat, fœderis causa: populus b̄ autem portis ei patefactis, cum coniugibus occurrentes, tanquam bene merito, & qui custodia ciuitatem liberasset, acclamabant: simulque Ioannis fugam significantes, ut & sibi parceret obsecrabant, & eos qui ex nouarum rerum cupidis reliqui superessent, vlcisceretur. Ille autem precibus populi postulatus equitum partem ut Ioannem persequeretur, mitit. Sed eam quidem occupare nequiuere.

b Titum Gr-
seala ciues
benignè sus-
cipiunt.

quod

quòd antequam venerant, in Hierosolymam sese receperat. vnà verò fugientium propè ad duo millia perimunt: mulieres ac pueros paulò minus quàm tria milla circumactos reducant. Titus autem indignè ferebat, non statim à Ioanne pœnas fraudis exactas. irato verò animo satis esse quòd spe deciderat ad solatium putans, captiuorum & qui trucidati fuerant multitudinem, in oppidum cum fauore ingreditur: iussisque militibus minimam muri partem iure possessionis abruptere, minitendo magis quàm puniendo reprimebat perturbatæ ciuitatis autores. Multos enim propter odia domestica, vel proprias inimicitias, delatores in ergo ho- innocentia fore credebat, si dignos pœna distat excerneret: meliusque noxium relinquere me- plum. tum suspensum, quàm immeritum quenquam b Noxium cum eo perdere, existimabat. Illum enim for- relinquare tassus modestiorem futuram, vel metu suppli- metu suspens- cij, vel quod erubesceret præteritorum crimi- sum, quam num venia: sine causa verò morientium pœ- immeritum- nas, nullo modo corrigi posse. Præsidii ta- quenda cum men ciuitatem circumdedit, quæ tam nouarum eo perdere, rerum studiosos compescerent, quàm pro pa- præstas. ce sentientes quos ibi relicturus erat, maiore fiducia firmarent. Galilæa quidem tota, postquam multo sudore Romanos exercuit, hoc modo subacta est.

Hierosolymitani excidiij initium.

C A P. V.

A Pud Hierosolymam verò, ad Ioannis introi- tum, omnis populus erat effusus, & circa singulos, qui vnà confugerant, numerosa turba collecti, quas foris clades experti essent, percontabantur. Illorum autem feruens quidem adhuc

An. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

Ann. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

atque interruptus anhelitus, necessitatem significabat. Veruntamen in malis quoque sibi arrogabant: non Romanorum vim fuisse dicentes, sed spontè venisse, ut cum his ex tutiori loco pugnarent. Inconsultorum enim atque inutilium esse hominum, incautè pro Giscalis & inualidis oppidulis periclitari, cum arma vigoremque oporteat pro metropoli suscipere, atque servare: significando tamen excidium Giscalorum, etiam quam dicebant honestam discessionem suam, ut multi fugam esse intelligerent, prodiderunt. Auditis autem quæ captivi pertulere, non mediocris populum perturbatio tenuit, magnúmque id esse argumentum proprii reputabant excidij. At ^a Ioannes eorú quidem quos fugientes reliquerat causa minus erubescerebat. singulos autè circuiens, spe ad bellum incitabat, infirmitatem Romanorum assensens, propriasque vires extollens, & imperitorum ea cavillatione inscitiam decipiens, quod etiam si pennas sumerent, nunquam Hierosolymorum moenia transgredierentur Romani, qui pro Galilæorum vicis tanta mala pertulissent, atque in eorum muris machinas contriivissent. His eius dictis magna quidem corrumpebatur iuvenum manus prudentiorum autem atque seniorum nemo erat, qui non futura prospiciens, velut iam perditam civitatem lugeret.

Et ^b populus quidem in ea confusione tunc edissidia & erat. At verò per territorium manus agrestium, ante seditionem quæ Hierosolymis orta est, discordare iam cœperat. Titus enim à Giscala Cæsaream, Vespasianus autem à Cæsarea Iamnam & Azotum profectus, utramque subegit: impositisque illic præfidiis revertebatur, maximam ducens eorum multitudinem, qui se fore vere lociauerant. Singulas ^c autem civitates tumultus

a Ioannis & cū eo fugientium audacia, Iudeos ad bellum contra Romanos incitat.

b Intestina dissidia & seditiones in Iudæa.

c Iudæi in se metipsum vere lociauerant.

tumultus bellumque intestinum exagitabat, quantumque à Romanis respicissent, in semet ipsos manus vertebant: cum inter amatores belli ac pacis cupidos esset sua contentio: dudumque discordiarum pertinacia primo inter domos accenderetur: deinde inter se amicissimi populi diffiderent: & ad similia volentes quisque conueniens, aperte iam coacta multitudine rebellaret. Itaque dissensiones quidem apud omnes erant: nouitatis autem armorumque cupientes senibus ac sobriis iuuentute atque audacia præstabant. Primò autem indigenarum singuli prædari cœperunt: deinde ex composito confectis cuneis, per territorium latrocinebantur: ut quod ad crudelitatem atque iniusticiam spectat, nihil à Romanis gentiles abessent, atque ipsis qui vastabantur, illatum à Romanis excidium leuius videretur. Ciuitatum verò custodes, partim quia defatigati pigeret: partim odio nationis, aut nulli, aut minimo erant malè affectis auxilio: donec a rapinarum societate vudique congregati collegiorum latrocinialium principes, atque in agmen conflati Hierosolymis irrumpunt: quæ ciuitas à nullo regebatur: & more patrio gentiles omnes sine obseruatione recipiebat: tunc præcipuè cunctis existimantibus, vniuersos qui super influerent, ad iumentum ex beneuolentia venire. Quæ quidem res etiam sine dissensione ciuitatem postea pessundedit, eò quod iners & inutilis multitudo quæ pugnacibus sufficere possent, alimenta consumpsit: hisque præter bellum etiam seditionem famemque comparauit: aliiq. latrones ex agris eò transgressi, ac multo scruioribus quos intus inuenire sociati, nullum atrox facinus intermittlebant. Nec enim rapinis & expoliationibus meriebantur audaciâ, sed usque ad

An. mundi
4032. A
Christo nato
70.

a Latrones
in agmen
conflati Hi
erosolymis ir-
rumpunt.

b Rapina &
expoliatio-
nes luce pa-
lam commif-
sa.

An. mundi

4032.

*A Christo**nato 70.*

czdes ruebant: non etiam, neq; per noctem, aut quolibet homines, verum luce palam nobilissimos quosq. adoriendo. Nam primum Antipam Regij generis virum, & adeo potentissimum ciuium, vt etiam publicos thesauros fidei suæ permissos haberet, comprehensum custodiz tradiderunt: post hunc etiam Leuiam quendam, insignem virum, & Sopham filium Raguelis, regalis similiter vtrunq. familiz, omnesque præterea, qui præstare aliis videbantur. Grauis autem metus populum possidebat: & velut capta ciuitate, salutem propriam quisq. curabat. Illi autem clausorū vinculis non fuere cōtenti, neq. tutum arbitrabantur ea potentia viros diutius custodire. nam & ipsos, & domos eorum non paucis viris frequentari, ac per hoc ad vlciscendum esse idoneos, & præterea rebellaturum fortasse populū, iniquitate commorum. Decreto^a igitur eos occidi, mittunt quendam de suo numero Ioannē, ad czdes promptissimū, qui lingua patria Dorcadis filius dicebatur: eūq. alij decē armati gladiis secuti ad carcerem, ibi quos reperissent interficiunt. Fingebant autem huius immanissimi sceleris causam, cū Romanis eos de traditione ciuitatis collocutos fuisse, cōmunisque libertatis proditores interemisse dicebant propterea, vt audacia sua tanquam seruatores ciuitatis, ac bene de ea meriti gloriarentur. Euenit autē populum, quidem ad hoc humilitatis ac formidinis, illos verò insolentiz progredi, vt in eorū esset arbitrio etiam pontificū designatio. deniq. familiis abrogatis, vnde per successionem pontifices creabantur, incognitos atq. ignobiles cōstituebant, vt impiorum facinorū socios haberent. nā qui supra meritum summos honores adepti erant, his obediabant necessario, qui sibi eos præfixerāt: quoniā & dignitate præditos variis machinis

*a Ciuitatū
proceres à la-
tronibus ca-
pti & truci-
dati.*

*b Latrones
pro arbitrio
pontifices de-
signant.*

obinis hæcque sermonibus committebant, opportunitatem sibi ex eorum, qui se prohibere poterant, contentione captantes: donec hominum persecutione satiati, in diuinitatem contumelias transtulerunt, pedibusque pollutis in sanctum locum introire cœperunt. Iam verò populo contra eos concitato (nanque autor erat Ananus, quo maximus pontificum, itémq. sapientissimus: & qui fortassis ciuitatem conseruasset, si insidiatorum manus potuisset effugere) illi templum Dei aduersus populi turbam, castellum ac profugium sibi fecere, quod pro domicilio habebat tyrannidis. Acerbis autem malis admiscebatur etiam cauillatio, quæ præ cæteris eorum factis erat doli tentanda enim quanto metu populus tenebatur, suâsq. vires explorando, sorte pontifices creare conati sunt, cum his (vt diximus) ex familiis successio deberetur. huic autem fraudi mos antiquus obtendebatur. nam & olim sorte pontificatum deferri solitum fuisse dicebant. re autem vera, legis erat abrogatio firmioris, per eos qui ad potentiam sibi designandorum magistratum licentiâ compararet. Itaq. vna sacratatum tribuum accita quæ Eniachin appellatur, pontificem sortiebantur: casûque fors exit homini, per quem maximè eorum iniquitas demonstrata est, Phari cuiusdam, filio Samuelis, ex vico Aphthasi, non solum ex pontificibus orto, sed aperte quid esset pontificatus, propter rusticitatem penitus nescienti. Denique inuitum eum rure abstractum, vt in scena fieri solet, aliena ornauere persona: indutumque sacra veste, quid facere deberet, subito instituebant: ludumque & iocum esse tantum nefas arbitrabantur. cæteri verò sacerdotes, procul spectantes ludibrio legem haberi, lacrymas vix tenebāt, honorésq. sacrorum solui grauer ingemebant. Populus autem hanc eorum audaciam

Ann. mundi
4032. *A*
Christo nato
70.

*a Pontificis
electio contra
ritum usita
tum ab latro
nibus facta.*

*b Phares
rusticus quidam
pontificis
se declaratur.*

An. mundi non tulit, sed omnes quasi ad deponendam ty-
4033. A rannidem animos intenderant. nam² qui præ-
Christo nato stare cæteris videbantur, Gorion Iosephi filius,
70. & Simeon Gamalletis, tam singulos circumeun-
Præstantio- tes, quàm simul vniuersos in concionibus horta-
res cæteris bantur, quò tandem aliquando libertatis corru-
populum ad ptiores vltum irent, sanctumq. locum ab homi-
ultionem nibus sceleratis purgare properarent. Pontifices
hortantur. etiam probatissimi, Gamala quidem filius Iesu,
b Zelota pef- Anani autem - Ananus, populum frequenter in
simam faci- cœtibus exprobrando eius segnitiam contra Ze-
norū imma- lotas excitauerunt. ita enim se ipsi vocabant,
nitatem su- vt bonarum professionū æmuli, ac non qui pef-
perant. simam facinorū immanitatem superassent. Itaq.
in concionem populo congregato, cunctisq. in-
dignantibus occupationes sanctorum, itemq. ra-
pinas & cædes, nondum autem promptis ad vici-
scendum, propterea quod inexpugnabiles (id e-
nim verum erat) Zelotæ putabantur, stans inter
eos medius Ananus, & ad legem crebrò respe-
ctans, cum lacrymis opplesset oculos: Equidem,
inquit, mori potius deberem, quàm Dei domici-
e Anani cõ lium videre tantis repletum piaculis: atque in ac-
tra Zelotæ cessa & sancta loca sceleratorum pedibus frequen-
ardens ora- tari: veruntamen sacerdotali veste amictus, &
lio. sanctissimū venerabilium nominum ferens: vi-
uo: atque animæ amore teneor, nec pro senectu-
te quidem mea mortem sustinens gloriosam.
Igitur solus ibo, & tanquam in solitudine ani-
mam meā solam dabo pro Deo. nam quid opus
est viuere in populo, clades suas minimè sentie-
te, & apud quos mala præsentia nemo prohibet?
d Ananus siquidem spoliati patimini, ac verberati retice-
Iudei timo- tis, & ne gemitu quidem aperto quisquam pro-
rem expro- sequitur interemptos. O acerbam dominatio-
bras. nem. Quid d de tyrannis querat? Nunquid non
à vobis vestra potentia nutriti sunt? nunquid
non

non despectis qui primi erant, cum adhuc pauci
 essent, vos dum tacetis, plures eos fecistis: atque
 illis armatis quiescentes, in vosmetipsos arma
 vertistis? cum primos eorum conatus oportuif
 set infringi, quando cognatos conuiciis appete-
 bant. Vos autem negligendo, ad depradationē
 noxios irritastis, quia vastatatum ædium nulla
 ratio erat. Itaque iam domini ipsi rapiebantur,
 eisque cum per mediam ciuitatem traheretur,
 nemo erat auxilio. Illi^a autem a vobis proditos,
 etiam vinculis affecere: non dico quales & quā-
 tos, sed quod non accusatos, indemnatos vin-
 ctos nemo adiunxit. restabat eosdem videre tra-
 cidari. hoc etiam vidimus: velut è grege bruto-
 rum animalium cum præcipua quæque ducere
 tur hostia, ne vocem quidem quisquam emisit,
 nedum dexteram mouit. Patiemiini ergo, patie-
 mini, etiam sancta conculcari videntes. Cū-
 que omnes audaciæ gradus nefariis hominibus
 subieceritis, eorum præstantiam reueremini?
 nunc enim profectò ad maiora procederent, si
 quid maius quod euerterent inueniretur. Tene-
 tur quidem munitissimus ciuitatis locus, fanum
 b appellatione, re arx quædam siue castellum.
 Tanta igitur contra vos tyrannide munita, & ini-
 micis super verticem positis vt videtis, quid co-
 gitatis? aut quibus vestras sententias applicatis?
 An Romanos expectatis, vt sanctis vestris opitu-
 lentur? Ita quidem se nostræ ciuitatis habent
 res, eoque iam calamitatis ventum est, vt misce-
 reatur nostri etiam hostis. Non exurgetis o mi-
 seri respectisque vulneribus vestris, quod etiam
 feras bestias facere videmus, non vltum ibitis
 in hos, qui vos percussere? Non suas quisque
 recordabitur clades, & ante oculos positis quæ
 pertulerit, ad vltionem animos acuet? Perit a-
 pud vos (nisi fallor) affectionum omnium ca-

An. mundi
 4032. A
 Christo nato
 70.

a Latronum
 immanitas.

b Fanū aræ
 quædam si-
 ue castellū.

An. mundi
4032. A
Christo nato
70.

a Bellaliber-
tatem cau-
sam habent.

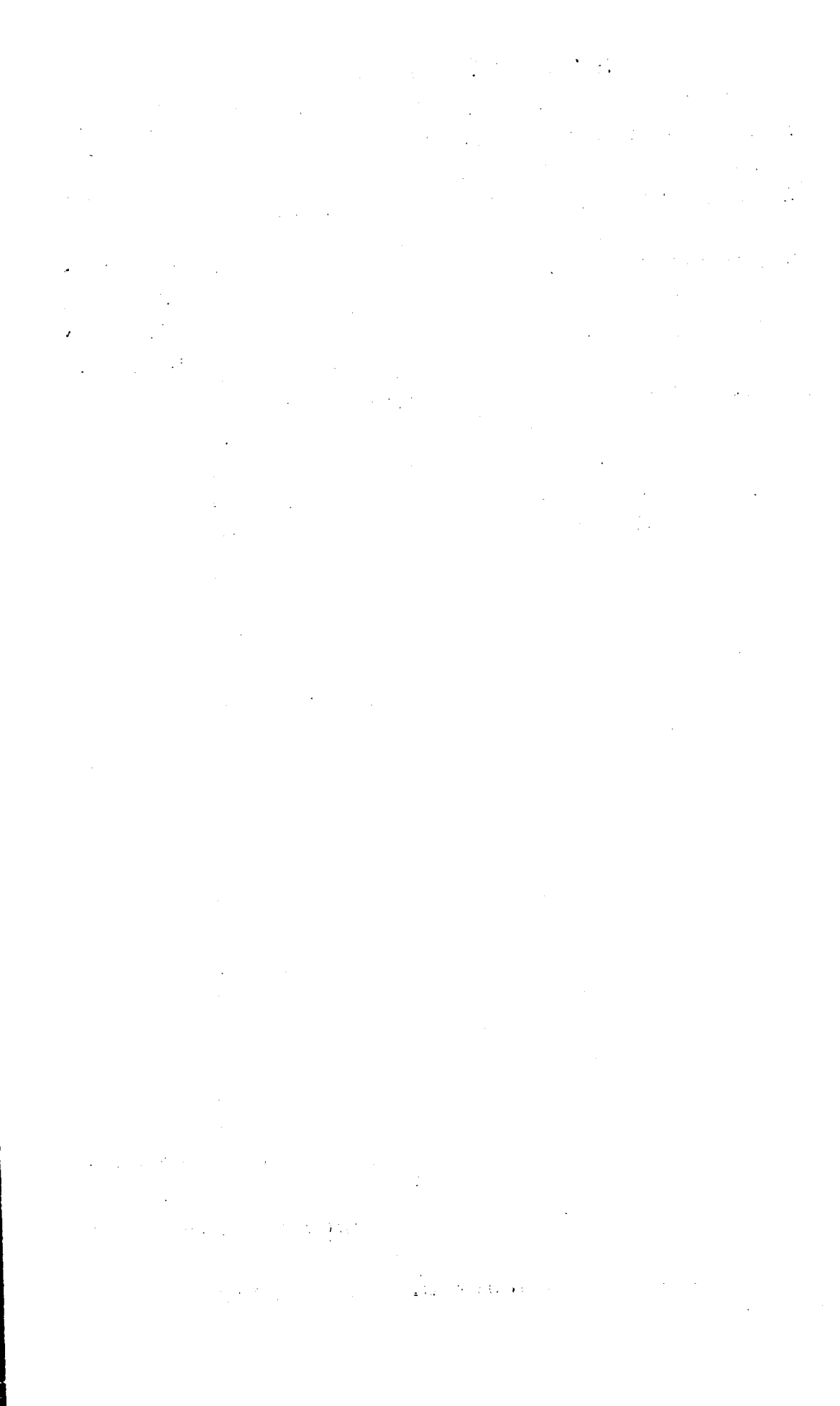
b Cōparatio
Romanorū
& Iudaeorū,
ac utriusque
partis pro-
prietas.

tissima, & maximè naturalis, cupiditas libertatis: servitutis autem ac dominorum amantes facti sumus, tanquam subiugari à maioribus didicerimus. Atque illi quidem multa & maxima bella, ut in libertate viverent, pertulerunt, ne aut Ægyptiorum aut Medorum potentia cederent, dummodo ne facerent quæ iuberentur. Et quid opus est de maioribus loqui? Hoc ipsum^a bellum, quod cum Romanis nunc gerimus, utrum commodè an contrà incommodè referam, palàm quid habet causæ, nisi libertatem? Ergo qui dominis totius orbis servire non patimur, gentiles nostros ferimus tyrannos? Quanquam externis obediētes, ad fortunam semel id referunt, cuius iniuria victi sunt. at verò pessimis suorum cedere, ignavorum est, & cupientium serviendi. Ad hæc autem, quia Romanorum mentio facta est, non vos celabo, quid dum loquor interuenerit, mentemque retraxerit: quod etiam si ab his capti fuerimus (absit autem huius dicti periculum) nihil acerbius experiemur, quàm isti nos affecere. Quo pacto autem non la chrymis dignum sit, illorum quidem in templo denaria cernere, gentilium verò spolia, qui nobilitatem huius maximæ omnium ciuitatis compilauerunt: eosque viros trucidatos videri: quibus etiam illi post victoriam obtemperassent? Et b Romanos quidem nunquam transgredi ausos esse limitem profanorum aut sacra-
 tz quicquam consuetudinis præterire: sanctorū autem ambitum, quamvis procul aspectum perhorrescere: quosdam verò & in his locis natos ac sub nostris moribus educatos, & qui Iudæ vocentur, inter media sancta deambulare, manibus adhuc suis gentili cæde calentibus? Quis igitur externum bellum metuat, ex comparatione domestici? Multo nobis æquior est hostis. nam
 si pro

si propriè rebus sunt aptanda vocabula, fortasse
 reperietur, legum quidem conservatores nobis
 fuisse Romanos, hostes verò inus haberi. Verù
 hos insidiatores libertatis exitio deberi, neq. fa-
 cinorum eorum dignum excogitari posse sup-
 pliciù, certù est. idémq; omnibus vobis, & ante
 orationē meā esse persuasum, atq. ipsis vos re-
 bus quas pertulistis, in eos esse cōmotos. pleriq.
 autem fortasse multitudinem eorum, atque au-
 daciam reformidant: & præterea quòd in loco
 superiore consistunt. Sed hæc ut vestra negligē-
 tia conflata sunt, ita nūc magis proficient, si mo-
 rabimur. nam & numerus illorum in dies singu-
 los alitur, eò quòd nequissimus quisque ad simi-
 les profugiat: & audaciam plus accendit, quòd
 nullum adhuc eius impedimentum interuenit:
 locòque superiore utentur, & quidem cum ap-
 paratu, si his tempus demus: Quòd si aduersus
 eos ire cœperimus, humiliores erunt, mihi cre-
 dite, conscientia: & celsioris loci beneficium, re-
 putatio sceletū perdet. Fortasse autem Dei pari-
 ter spreta maiestas, in ipsos tela retorserit, suisq.
 missilibus consumantur impij. Videant nos tan-
 tum modo, & deiecti sunt: quamquam pulchrū
 est, ut etiam si quod periculum immineat, pro
 sacris ianuis moriamur, ac si non liberis & con-
 iugibus, pro Deo tamen eiúsque sanctis animas
 profundamus. Præbebo autem manum, atq. sen-
 tentiam: & neq. consilium vobis vllum deerit
 ad cautionem, neque me corpori meo parcere
 videbitis. His^a Ananus contra Zelotas populum a
 hortabatur: non quidem nesciens iam expugna
 Ari vix posse propter multitudinem ac iuuentu.
 rem animorūque pertinaciam, multòque ma-
 gis propter conscientiam commissorum: nec e-
 nim cōcessum iri veniā his, quæ perpetraverāt,
 sperabāt. veruntamē quiduis perpetire stabilius

Ann. mudi
 4032. *A*
Christo nato
 70.

Epilogue
orationis A-
nani ad po-
pulum.

autem, quia vim ferre non poterant, paulatim ad templum recedentibus, irumpit vnà cum sociis Ananus. Vnde factum est, vt eos quòd ambitu exteriori expulsi essent; metus inuaderet: idèoque in murum interiore fugam recepti, maturè ianuas occluderent. Verùm Ananopotis quidem sacris manus afferre non placebat, hostibus quoque desuper tela torquentibus, nefas esse existimanti, etiam si vicisset, nō lustratum prius populum introducere. Ex omni autem suorum multitudine sex ferè armatorum millia sortitus, custodes eos in porticibus collocat, his autem qui succederent, in excubiis alios per ordinem ponit. Multi autem honestorum ab optimatibus ad idelecti, mercede conductos pauperes vice sua præsidiis destinabant. Fit autem his omnibus exitij causa Ioannes, quem ex Giscalis effugisse prädiximus, is enim dolis plenus, & vehementem dominationis cupiditatem mente circumferens, iam dudum rebus communibus moliebatur infidias. Itaque tunc eadem quæ populus sentire se simulans, aderat Anano tam diebus cum proceribus capienti consilium, quàm noctibus peragranti custodias: omniàque secreta Zelotis renunciabat, nullumque populi consiliū prius quàm caperetur, inimici sciebant eius indicio, immoderatis verò & Ananum, & populi principes placabat obsequiis, ne in aliquam suspicionem veniret affectans. Sed hæc eius honorificentia in contrarium verrebatur. Erat enim ex adulationum varietate suspectior: eoque ipso quòd etiam non accitus assiduus erat, arcum proditor habebatur. Etenim perspiciebat Ananus omnia sua consilia hostes intelligere: & quæ Ioannes faceret, suspicionem proditionis habebant, submouere autem illum non

An. mundi
4034. A
Christo nato
70.

a Zelotas ex
ues in murum
interiorem
templi ad-
gunt.

Ioannes
doli plenus
ac in um
proditor.

*An. mundi
4032. A
Christo nato
70.*

*a Ioānes fi-
dem se popu-
lo seruatu-
rum iurat.*

*b Ioānes
Zeloti con-
tra iuramen-
tum secreta
revelat.*

*c Ioānes
Zelotas ex-
gacines irri-
tat.*

erat facile, neque possibile, quod malitia prae-
valeret: ac praeter hoc multorum non ignobi-
lium, qui summis rebus adhibebantur, patrocini-
o succinctus erat. Visum est igitur ab eo sacra-
mentum benevolentiae causa perire: nihilque du-
bitans, & a fidem populo se servaturum iuravit,
neque factum eius inimicis ullum, neque consilium
proditurum: unaque deponendis rebellibus, &
manu & voluntate operam collaturum. Itaque
Ananuseiusque socii, quoniam iurato credide-
runt, nulla iam suspitione suis eum consiliis ad-
hibebant: moxque ab iisdem concordiae causa
legatus intromittitur ad Zelotas, curae namque
habebant, ne sanum culpa sua pollueretur, neve
quisquam in eo procumberet ludaeorum. Ille
autem, quasi Zelotis ac non contra pro bene-
volentia iuravisset, ingressus ad eos medius con-
stitit: & saepe dum se illorum causa in magno pe-
riculo fuisse dixit, ne quid secretorum ignora-
rent, quae in eos Ananus cum sociis cognasset.
nunc autem ingens cum ipsis omnibus subitu-
rum esse discrimen, nisi divinum quoddam pre-
stito fuerit auxilium, nihil enim iam morari A-
nanum: sed persuasisse quidem populo, ad Ve-
spasianum legatos mittere, ut ad capiendam ci-
vitatem quamprimum venire properaret, indi-
xisse autem lustrationem postero die, ut reli-
gione simulata intromissi, vel etiam vi praelio
manus confererent. Se autem non videre, quam
diu aut obsidionem sustinebunt, aut cum tanta
manu acie congredientur. Ad haec addebat,
quod ipse Dei providentia transactionis esset
causa legatus. hanc enim spem Ananum his
proponere, quod nihil suspicantes eos subito ag-
grederetur. Itaque oportere, si quis haben-
dam vitae rationem duceret, aut obsidentibus
supplicare, aut foris aliquod praesidium pete-
re.

Re Quos autem si victi essent, veniæ spes foueret, immemores audaciæ suæ credere, simul ac factores pœnituerit admissorum, in gratiam statim eos qui perpeffi sunt redituros. Sed nocentium quidem sæpè inuisam etiam pœnitundinem ferit: læsis autem iram in licentia sauiorem: imminere autem illis ait interfectorum amicos atque cognatos, totumque populum pro dissolutis legibus ac iudicis indignatione flagrantem: ubi etiam si qua pars misericordiæ fuerit, maiori eam irascentiũ turbæ cessuram. Talia quidem variabat Ioannes, terrorem incutiens multitudini. externum verò auxilium aperte quidem indicare quod diceret non audebat. Idumæos autem significabat, utque principes Zelotarum priuatim etiam commoueret, crudelitatis Ananum arguebat, ipsis eum maximè minitari confirmans.

Idumæorum aduentus pro Hierosolymitanis & assa-

C A P. VI.

Erat autem Eleazarus Simonis filius, qui et a Eleazar etiam præter alios idoneus esse videbatur & rus Zelotis rectè consulere, & quæ consulyset efficere, i. Idumæos ad tẽmque Zacharias filius Amphicali, uterque à uocari suafacerdotibus genus ducens. Hi præter cõmunes, det: etiam priuatis interminationib. cognitis, quodque Anani factio potentia sibi comparandæ causa Romanos accerseret (nam & hoc Ioannes asseruerat) diu quidem quid agerent, dubitabant, angustiis temporis conclusi, populũ enim haud multo post eos aggredi paratum esse cogitabant: externi verò subsidij facultatem, insidiarum sibi celeritate præreptam, priusque fore ut omnia paterentur, quàm auxiliariũ quisquam ita cognosceret, aduocari tamen Idumæos placuit, scriptaque breuiter epistola, quod

An. mandi
4032. *A*
Christo nato
70.

b Zelote ab
Idumæis sup
petiti sunt,

An. mundi
4032. *A*
Christo nato
70.

circumuento populo Ananus vellet Romanis metropolim prodere. Ipsi autem pro libertate dissidentes, in templo obsiderentur, minimúmque temporis salutem sibi promitteret: ac nisi maturè subuenirent: ipsos quidem Anano atque inimicis, at verè ciuitatem Romanis illèd subiugandam: pleraque nunciis ad rectores Idumæorum referenda mandant. Ad hoc autem lecti sunt duo viri strenui, & dicendi peritissimi & ad persuadendum satis idonei: quòdque his rebus esset uilius, pedum velocitate præstantes. nam Idumæos confestim parituros certum erat, quòd a turbarum cupiens, & incondita esset natio, semperque ad motus facilis atque suspensa, & rerum mutationibus læta, minimisque petentium blanditiis ad bella promptissima: & velut ad festorum quandam solennitatem. sic ad prælia properans, celeritatem autem nuncij exigebant, atque istis nihil deerat alacritatis. uterque autem Ananias vocabatur. Iamque apud rectores aderant Idumæorum. Illi autem simul epistola mandatísque attoniti, quasi furibundi circumcurrere gentem, militiamque denunciare cœperunt. Itaque mox & dicto citius multitudo conuenerat, omnesque pro libertate me-

b Idumæorū
viginti mil-
lia Hieroso-
lymam ue-
niant,

tropoleos arma rapiebant. Congregati uero autem propè ad xxm. cum ducibus quatuor Hierosolymam veniunt: hoc est Ioanne & Iacobo Sossiliis, & præterea Simone Cathlæ, & Phinea Chosoth filiis. Ananum autem profectio legatorum itémque vigiles eius latuit, sed non etiam impetus Iudæorum. hoc enim antè cognito, portas eius clausit, & muris custodes apposuit. non tamen visum est bello cum his congregi, sed verbis eis ante persuadere concordiam. Stans ergo in aduersa turri Iesus, post Ananum & Pontificum maximum. Cum e multæ, inquit, l

c Oratio &
exhortatio
Iesu ad Idu-
mæos.

varia turbæ tenuerint ciuitatem. in nulla re sic
 misera fortuna est, ut in eo quod pessimis
 etiam inopinata cōspirant. etenim perditissimis
 hominibus contra nos auxilio venistis. tanta
 cum alacritate, quanta nec in barbaros aduocan-
 te vos metropoli venire decuisset. Et si quidem
 viderem consensionem vestram similem esse
 horum hominum qui vos rogauerunt, non exi-
 stimarem impetum carere ratione. nihil enim
 æquè ac motum cognatio concordiam firmat.
 Nunc verò illi quidem, si quis eorum singulos
 explorauerit, mille mortibus digni reperientur.
 nam & ludibria & purgamenta totius rusticæ
 plebis, luxu absumptis patrimoniis suis, postquàm
 in vicis & ciuitatibus proximis audaciam exer-
 cuere, postremò in sacram ciuitatē clam in-
 fluxere ut latrones, solūque religiosum imma-
 nitate polluerunt scelera: eò que videas sine
 metu inter sancta ebrios, & auiditate ventris
 peremptorum spolia consumentes. vestra verò
 multitudo armatorūque talis ornatus est,
 qualem deceret esse, si publico vos consilio
 metropolis inuitaret, ad alienigenas laturos
 auxilia. quid igitur hoc esse quis dixerit, nisi
 fortunæ iniuriam: cum pro nequissimis con-
 uenisse & integræ nationis vestræ arma videan-
 tur conspirare? Iamdudum quidem reperite
 nequeo. quidnam fuerit, quod vos tam citò
 commouerit, nec enim sine magna causa fieri
 posuisset, ut arma pro latronibus aduersus co-
 gnatum populum caperetis. quid? Romanos au-
 distis & prodicionem? his enim quidam vestrū
 obstrepebant nunc, liberandæ metropoleos
 causa venisse dicentes. vnde mirati sumus præ-
 ter alia, noxiorum tale commentum. viros
 enim natura libertatis amatores, eòque cum
 æternis hostibus pugnare paratissimos. aliter

An. mundi
 4032. A
 Christo nato
 70.

An. mundi
4032. *A*
Christo na-
to 70.

a Depulso
commenti
Zelotarū de
opprimenda
libertate &
ciuitate pro-
denda.

b Pax morti
præstat: cate
ri tamen
paribus.

contra nos efferare non poterant, quàm vastata libertatis prodicione mentita. Sed enim vos considerare oportet, qui vos insimulauerint: fidemque in vos veritatis ex rebus communibus, non ex ficto sermone colligere. Quid enim passi, nunc demum nos dedimus Romanis, cum ab initio licuerit aut ab his non deficere, aut quia deficimus, citò redire in gratiam, priusquam circa nos omnia vastarentur? Namque iam, ne volentibus quidem nobis, transactio facilis est: cum & superbos eos effecerit Galilæa sub iugum missa, mortisque graviorem afferat turpitudinem, appropinquantes pacem mortis antepono. Semel autem bello appetitus, postquam pugna commissa est, gloriosam mortem vita captiui existimo potiorē. Sed etiam nos populi principes aiunt clam misisse aliquem ad Romanos, an etiam totum populum communi suffragio? Siquidem nobis dicant, quos amicos miserimus, qui serui fuerint prodicionis ministri. Cum iret aliquis deprehensus est, rediens captus est, literas nacti sunt. Quemadmodum autem tantam ciuium multitudinem lateremus, cum quibus omni hora versaremur? Paucis autē, atque his inclusis, qui de templo ne in ciuitatem quidem prodire possent, quo pacto sunt cognita, quæ occultè extra ciuitatem fierent? An verò nunc cognouere, quando auctorū poenæ reddendæ sunt? donec autem sine metu fuere, neminem nostrum proditorē suspicabantur? Sin ad populum causam referunt, publicū habuit nempe conciliū, nemo aberat concioni: ideoque manifestior ad vos nuncius fama citius properasset. Quid autem opus erat legatos mittere, cum certa nobis esset de transactione sententia? Et quis designatus sit dicant. Sed hæc quidē male peritu-

è periturorū, & instantes pœnas euitare cupien-
 tum causationes sunt. Quin etiam si ciuitatem
 prodi in fatis esset, id quoque ipsos qui nos cri-
 minantur ausuros opinor: quorum audacia v-
 nam malū videtur deesse proditio. Vos^a autem
 oportet, quia semel cum armis adestis, primū
 (id quod est iustissimū) adiuuare metropolim,
 & vnā nobiscum tyrannos eximere, per quos iu-
 dicia dissoluta sunt: qui calcatis legibus iura suis
 gladiis permisere: denique nobiles viros non in-
 culatos, ex medio raptos foro, primū vinculis
 cruciarunt: deinde non voce neque prece eorū
 morati, nec tradiderunt. Licet autē vobis non
 belli lege ingressis, horum videre argumentum,
 quæ dixi, desolatas domos rapinis, coniuges
 in veste lugubri ac familias peremptorum, &
 per totam ciuitatem vlulatus & fletus. nullus e-
 nim non persecutionem expertus est impiorū.
 Qui ad hoc insaniz prorupere, vt latrocinalem
 audaciam non solum ex agris atque alienis ciui-
 tatibus in hanc, quæ & caput & facies gentis est,
 sed in phanum etiam ex ciuitate transferrent.
 Denique ^b hoc sibi & ad excursus & ad persu-
 gium elegerunt, isque fiscus illis est eorū quæ in
 nos comparantur: & locus toti orbi terræ vene-
 rabilis, quique ab vniuersis alienigenis, ab extre-
 mo limite mundi venientibus, honoratur per
 hanc quæ apud nos nata sunt, portenta conculca-
 tur. Exultant autē rebus desperatis, populos cō-
 mitti populis, & ciuitatibus ciuitates, gentēque
 in sua viscera delectum habere: cū debueritis
 (vt dixi) quod factū esset optimū ac deceret, no-
 biscum nocentes eximere: atque hanc ipsam fal-
 laciā vltimū ire, quod auxilio vos aduocare au-
 si sunt, quos metuere vindices debuissent. Quod
 si eiusmodi hominum preces reuerendas puta-
 tis, attamen licet vobis armis depositis, co-

An. mundi
 4032. A
 Christo nato
 70.

^a Iesus Idu-
 maos vt in
 ciuitate con-
 tra Zelotas
 auxilium fe-
 rant, horta-
 tur.

^b Zelota tem-
 plum ad ex-
 cursus co-
 ad persugit
 elegerunt.

An. mundi
4032. A
Christo nato
70.

a Iesu Idumaeos de discordia iudicare rogat.

b Iesu ad Idumaeos orationem finit.

c Simonis Idumaeorum ducis ad Iesum orationem responsio.

gnatorum habitu introire civitatem: mediisque inter hostes atque auxiliares suscepto nomine, de nostris discordiis iudicare: quanquam reputare quid habebunt commodi, cum de manifestis ac tantis criminibus apud vos causam dicturi sunt, qui hominibus non accusatis, ne verbum quidem facere permisere. Ferant igitur hanc ex vestro aduentu gratiam. Si verò nobiscum indignari neque iudicare vultis, tertium restat, ut relictis utrisque partibus, nec nostris cladibus insultetis, nec cum insidiatoribus metropoleos maneatis. Nam etsi maximè quæquam nostrum suspicamini Romanis collocutū, obseruare vobis itinera licet, tūmq; demum tueri metropolim, cum factum aliquid huiusmodi patuerit, quale delatum est, & in autores eius, si conuicti fuerint, vindicare. Nō enim vos præcediunt hostes, iuxta civitatem sedibus positæ. Sin b horum nihil vobis gratum aut mediocre videtur, ne portarū claustra miremini, quatenus arma portabitis. Hæc quidem Iesus loquebatur. Idumæorum autem multitudo nequaquam animum advertebat, ardens itacundæ, quòd non paratum habuisset introitum, proque armis inter se duces indignabantur captivitatē esse existimantes, si ea quibusdam iubentibus deposuissent. Vnus e autem ducum Simon filius Cathæ, vix placato suorum tumultu, stans in eo loco vnde exaudiri à Pontificibus posset: non iam mirari se ait, si libertatis propugnatores in templo obsiderentur inclusi, cum illi cunctæ genti communem clauserint civitatem: & Romanos quidem fortasse, coronatis etiā portis recipere sint parati. Idumæos autem ex turribus alloquantur, captæque iubeant, pro libertate arma proijcere, cognatisque non credentes custodiam civitatis, iudices eos discordiarū

feri velint: & alios accusando quod indemnatos
 ciues occiderint ipsi totam damnent ignemi-
 nia nationem. denique^a urbem omnibus alieni-
 genis religionis causa patentem, nunc domesti-
 cis praelusistis. Valde enim contra vos festina-
 mus, & ad gerendum cum^c gentilibus bellum:
 qui ob hoc adesse properauimus, ut vos seruare
 mus liberos. Nempe taliter vos etiam hi quos
 obsidetis læsete, tamque vetisimiles puto suspi-
 ciones in illos quoque colligitis. Deinde^b qui
 Reipub. defensores sunt intus in custodia tenen-
 tes, genere coniunctissimis gentibus simul vni-
 uersis ciuitatem praelusam tyrannidem perfer-
 re dicitis, cum tam contumeliosis nos iubeatis
 obtemperare praeceptis: noménque potentia a-
 liis, qui vos tyrannos patiuntur, annectitis. Quis
 cauillationem vestris sermonis tulerit, cum re-
 rum repugnantiam videat? Etenim vobis etiam
 nunc Idumæos excludentibus ciuitate (namque
 ipsi nos à patriis sacris arcetis) rectè quis eos in-
 cusauerit qui custodiuntur in templo, quod cū
 ausi essent plectere proditores, quos viros nobi-
 les & innocentes pro societate facinoris dicta-
 tis, non à vobis incepterint, summāq. proditio-
 nis membra praeiderint? Sed licet illi molliores
 quàm res poscebat inuenti sint, nos tamen do-
 micilium Dei seruabimus Idumæi, & pro com-
 muni patria propugnabimus: tamq. fortis iruen-
 tes, quàm intus insidiantes, hostes pariter vlcif-
 cemur. Hic autem manebimus pro muris arma-
 ti, donec aut vos Romani respiciendo liberent,
 aut ipsi recuperata libertatis cura mutemini.

De clade Iudæorum ab Idumæis facta

C A P. VII

His dictis Idumæorum quidem multitudo
 clamore consensit: Iesus autem tristis re-

An. mundi
 4032. *A*
nat. Christi.
 70.

a Idumæi
quod Hiero
solymitani
clauferint
illi ciuitatē
agrē ferunt.
b Idumæorū
in Pontifces
& ciues pro
bra.

Anno mun-
di 4032.
A Christo
nato 70.

a Idumaei
propè murū
tabernacula
ponunt.
Infinita
hyems.

c Zelotes cu-
stodes inua-
dere, atq. in
ciuitatē im-
petu facto
palām por-
tas auxilia-
toribus ape-
rire conan-
tur.

cessit, cum nec Idumæos quicquam sentire mo-
deratum, & duplici bello oppugnari ciuitatem
videret. Quippe nec Idumæorum tumor & spi-
ritus quiescebat, indignè ferentium contumeliā
quòd essent ciuitate prohiberi: & quòd Zelota-
rum vires esse firmas crediderant, erubescen-
tium, postquā nihil eos sibi auxiliari posse viderent,
vt iam venisse pœniteret. Pudor autem nul-
la te penitus gesta redeundi, pœnitudinem su-
perabat. Itaque ibidem propè murum temerè
tabernaculis positis, manendum esse statuere.
Infinita enim hyems nocte illa venit, venique
violenti cum imbribus orti sunt, & crebra ful-
gura, horrendaq. tonitrua, concussaq. terræ vasti
mugitus: certūq. erat apud omnes, hominū exi-
tio mundi statum esse turbatum, neque paruum
quid rerum hæc signa portendere. Vna verò Idu-
mæis & oppidanis erat opinio: illis quidem, ira-
sci Deum militiæ causa, existimantibus neque se
posse euadere, si aduersus metropolim arma
mouissent: Anano autem cuiusq. sociis etiam sine
prælio vicisse: Deūmq. pro se bellum admini-
strare credentibus. Sed profectò falsi erant in-
terpretes futurorū, & quæ sui passuri essent, con-
tra hostes fore diuinabant. Verū Idumæi qui-
dem cateruatim densatis corporibus inuicem se
fouebant, scutisq. contextis prosecti capita mi-
nus pluuia lædebantur: Zelotæ autem magis illo-
rum quam suo periculo cruciabantur: collectiq.
deliberabant, si quā reperire subsidij machinam
illis possent. Horum autē ardentiorib. videba-
tur, vi armorum custodes inuadere: atq. in ciui-
tatē impetu facto palām portas auxiliatorib. ape-
rire. nam & custodes ex improviso, & quòd plu-
res inermes ac belli expertes essent, facile tur-
batū iri, & multitudinē ciuium difficulter colligi
posse: quoniam domi quisq. propter hyemem
conti-

contineretur. quin et si periculum aliquod inter-
 uenerit, quiduis subire satius, quàm negligere
 tot copias sui causa turpiter perituras. atqui pru-
 dentiores erant, vim adhibere dissuadebant. non
 enim sui tantum causa custodes ampliari, sed e-
 tiam ciuitatis murum videbant propter Idu-
 mæos diligentius custodiri: & ubiq. adesse Ana-
 num, omnibûsq. horis inuisere custodias existi-
 mabant, sed hoc aliis noctibus ita habuerat. illa
 verò, non sua desidia requieuerat, sed ut & ipse
 & custodum manus fato duce interirent. Nam-
 que iam nocte prouecta, & gliscente hyeme, cu-
 stodes in porticu dispositos opprimit somnus.
 At Zelotis consilium subit, ut ferris templi sacra-
 tis portarum vectes secarent. affuit autè illis, ne
 exaudiretur crepitus, ventorum sonus, & crebra
 tonitrua sanòq. degressi, ad murum clanculo ve-
 niunt, seratamque portam, quæ versus Idu-
 mæos erat, aperiunt. Illi autem primùm Ana-
 num conari aliquid suspicari, unusquisque dex-
 tram ad gladiû, quasi repugnaturû applicant ma-
 turè: deinde his qui ad se venerant agnitis, intro-
 ibat. Qui quidem, si tunc manus vertere in ciui-
 tatem voluissent, nihil obstabat quò minus to-
 tus populus interiret: tanta ira feriebantur. ve-
 rùm Zelotas primò eximere custodia festina-
 bant: illis quoque multum precantibus, qui eos
 receperant ne despicere malis obsessos quorû
 gratia venerant, neque his acerbius pericu-
 lum importarent. captis enim custodibus, faci-
 liorem illis in ciuitatem impetum fore: sed si se-
 mel eos concitassent, iam illos contineri non
 posse, quin si senserint congregentur, & per
 ascensus nitentib. se opponant. Idem igitur Idu-
 mæis visum est: iamque in templum per ciuita-
 tem subibant, cum suspensû Zelotæ aduentum
 eorum præstolarentur. Denique his ingressis, consumunt,

Anno mudi
 4032. *A*
nato Christo
 70.

a Custodes in
porticu dis-
positos som-
nus oppri-
mit.

b Idumæi no-
ctu Zelota-
rû ope Hie-
rosolymam
ingrediuntur.

c Idumæi
Zelotis in
templo sese

Anno m^udi
4032. A
Christo nato
70.

a Imanio-
tas Idumae
rū & Zelo
zarū in Hie
rosolymita-
nos.

etiam ipsi confidenter ex interiori fino progres-
si sunt, mixtiq. Idumaeis in custodes irruerunt.
Casis autem nonnullis, quos somnus oppres-
sat, omnis multitudo ad clamorem vigilantium
suscitata est, raptisq. armis ad repugnandum
non sine stupore properabant. Ac primū qui-
dem Zelotas solos conari aliquid suspicantes,
quasi eos superaturi numero confidebant: vbi
verò foris alios circūfundi viderent, Idumaeos
irrupisse sensere. Et maior quidem pars eorum,
armis pariter animisq. depositis in questibus e-
rant. pauci verò iuvenū fortiter cōmuniti, oc-
currento Idumaeis aliquandiu segniorem mul-
titudinem protegebant: alij cladem civitatis ha-
bitatoribus nunciabant. Illorum autem auxilio
venire nullus audebat, cognito Idumaeos irru-
pisse: sed ipsi quoq. irrita vociferantes, cum fletib-
us respondebant: plurimūsq. mulierum ulula-
tus suscitabatur, si quando custodum quisquam
in periculum aliquod incidisset. Quin^a & Zelo-
tz Idumaeorum clamorem geminabāt, magisq.
horribiles tempestas faciebat omnium voces.
Nemini autem Idumaei pepercere, quod natu-
ra crudelissimi ad caedes erant, & hyeme gravi-
ter afficiebantur, propterea q. his qui se excluder-
ant ut inimicis vivebantur, tam supplicantibus
quā repugnantibus infensi. Multos enim co-
gnationem referentes, utque commune phanū
reuererentur orantes, gladiis transfigebant. Nul-
lus autem fugiendi locus, neq. spes salutis erat.
Compulsi autem circa se, magis quā vi oppres-
si laniabantur, cū recedendi spaciū non da-
retur, nec interfectores à caedibus temperarent.
Incerti autem quid agerent, in civitatem se pra-
cipitabant: miseri (ut mihi videtur) eò quod fu-
giebant crudelius subeuntes exitium, donec
templum exterius sanguine redundavit. Octo
autem

autem millia & quingentos mortuos dies inuenit. Nec tamen his Iudæorum ira satiata est, sed versis in ciuitatem manibus, omnes domos diripiebant: quémq. fortuito inuenissent, morti dabant. Et ceteræ quidem multitudinis eadem superuacua esse ducebant: pontifices autem peruestigabant, & in illos pleriq. ferebantur, statimq. comprehensos obtruncabant: stantesque super eorum cadauera, nunc Anano populi beneuolentiam, nunc Iesu quæ de muro dixerat exprobrabant. Ad hoc autem impietatis progressum, ut etiam insepultos eos abiecerint: cum præsertim Iudæis tanta sepulturæ cura sit, ut etiam iudicio cruci suffixos, ad occasum solis deponant atq. sepeliant. Et b quidem non errauim, si Anani mortem dixero excidij ciuitatis fuisse principium, & ex illo die muros euersos, remq. publicam Iudæorum perisse, quo pontificem rectorémq. salutis suæ iugulatū in media ciuitate viderunt. Erat autē & alias vir laudabilis atq. iustissimus, & præter nobilitatis ac dignitatis & honoris, quo erat præditus, amplitudinē, infimis amabat æquari. Libertatis autem maxime fautor erat, & is qui populi affectaret imperiū. Commodis autē propriis cōmunes semper utilitates anteponebat, super omnia paci studens. Sciebat enim Romanos non posse expugnari: ac prospiciebat, si pacisci vtiliter nequissent Iudæi, omnino eos perituros. ut autem breuiter dicam, cum Anano viuo ad transactionē venissent. Mirus enim erat dicere, mirus populo persuadere quæ vellet. Iam verò impediētes bellantesq. subegerat. Plurimū autem moræ sub tali duce attulissent Romanis. Huic iunctus erat Iesus, illo quidem comparatione inferior, sed præstans ceteris: ut putem Deum, qui tanquam violatam ciuitatem petire flammis, purgatiq.

An. mundi
4032. A.
Christo nat.
70.

a Ananus
& Iesus Pontifices obtruncantur.

b Anani
mors excidij
ciuitatis
principium.
c Lani Anani Pontificis.

Ann mundi
4032. *A*
Christo nato
70.

sancta velle; consulto defensores eorum, & qui
ea charissima ducerent, amputasse. Itaq. paulo an
te sacris indumentis amictos, & toto orbe cele
berrima religionis autores, quiq. vndiq. in ciuit
tatem commeantibus venerabiles habebantur,
iacere nudos pradam canibus ac feris videres.
Quos quidem viros ipsam puto genuisse virtu
tem, tantum Heuiste vitiiis hensem.

SVMMA CAPITVM LIBRI V.
DE BELLO IYDAICO.

- I. De altera strage & reditu Idumaeorum, Ze
lotarumque crudelitate.
- II. De intestina discordia Hierosolymorum.
- III. De Gadarensum deditione & strage.
- IIII. De captu oppidi quibusdam, descriptioque
ciuitatu Hierichuntae.
- V. Lacus Asphaltites.
- VI. Gerasae deuastatio simul de Neronis morte,
Galba & Othonis.
- VII. De Simone Geraseno noua conspirationis
principe.
- VIII. De Galba, Othone, Vitellio & Vespasiano.
- IX. De Simonis gestu contra Zeotas.
- X. De Vespasiano in Imperatorem electo.
- XI. Aegypti descriptio & I'hari.
- XII. Vespasianus Iosephum captiuitate liberat.
- XIII. De Vit Ily morte & moribus.
- XIIII. Titus mittitur contra Iudaeos a patre.

De altera strage, & reditu Idumaeorum, Zelotarum
que crudelitate.

a Zelotarum
& Idumaeo
rum crude
litate.

C A P. I.

N A M O quidem & Iesu eiusmodi
finis euenit. Post^a illos verò tam Zelo
tz quam Idumai passim plebem, qua
line

nefandorū animalium gregem, irruendo ma-
 stabant. Et vulgus quidem in quolibet loco de-
 prehensum necabatur: correptos autē nobiles
 & adolefcentes, vinctos in carcerem concludere-
 bant, spe nonnullos eorum sibi posse sociari ne-
 ce dilata. Verum hæc nullum mouebant, sed
 cuncti mortem præoptauerant, dummodo ne
 aduersus patriam cōmunem nequissimè conspi-
 rarent: sæuissima tamen ante eadem verbera su-
 stinebant, exulcerati plagis atq. tormentis. cū-
 que iam corpus non sufficeret cruciatib. tandē
 gladium merebantur, quos autem die cepissent,
 eos in custodiam nocte ducebant: extractosque
 inde, si quos mori contigisset abiiciebant, ut vin-
 ctis aliis locus esset. Tanta autē populum paor
 occupauerat atq. formido, ut ne flere quidem pa-
 lām quisquam, siue sepelire proprium funus au-
 deret: sed erant occultæ clausorum etiam lacry-
 mæ, & ne quis inimicorū audiret, circumspectā-
 tes gemebant. paria nanq. his qui lugebantur,
 etiam qui luxissent ilico patiebantur. exigua
 verò nocte sublata terram manibus, corporibus
 iniiciebant, & nonnunquam die, si quis fuis-
 set audacior. Duodecim autem milia hoc mo-
 do nobilium periēre. Illi autem iam ob cades
 exosi, nullo pudore iudicii vim & cognitionis ca-
 uillando imitabantur. Itaq. cum illustrium quē-
 dam Zachariam Baruch filium interficere decre-
 uissent (irritabantur enim quod nequissimis i-
 nimicus nimis erat, & probis amicus, itēmq. lo-
 cuples) neque solum fortunarum eius direptio-
 nem sperarent, sed etiam remotum iri virum
 ad se deiiciendos potētem, septuaginta plebeio-
 rum honestissimos ex præcepto conuocant, iu-
 dicum specie potestate carentes, & apud eos Za-
 chariam, quasi res proderet Romanis, accusant:
 quodq. ad Vespasianum prodicionis causa mi-

An. mundi
 4032. A
 Christo nat.
 70.

a Duodecim
 milia nobi-
 lium pereunt.

Anno mudi
4032. A
Christo nato
70.

a Zacharias
a Zeloti ca
piti damna
tus.

b Septuagin
ta Iudices
pro Zacha-
ria senten-
tiam ferunt.
c Zacharias
in medio tē-
plo interfici-
tur.

d Idumai
Zelotarum
scelerata fa-
cinora qui-
dam prodit.

sisset. Sed neq. argumentum, neq. vlla probatio criminis erat. ipsi aut misisse dixerunt, & hoc haberi pro fide veritatis volebant. Zacharias autē ubi nullam spem salutis sibi relictam esse vidit, per insidias non in iudicium, sed in carcerē ductus, vitæ suæ desperationē libertate non privavit: sed exorsus veri quidē similitudinem obsecrorū derisit, & illata sibi crimina breuiter diluit: in accusatores aut oratione conuersa, omnes eorū iniquitates per ordinē persecutus est, multaq. de perturbatione rerum querebatur. Zelotæ verò obstrepentes, vix à gladiis tēperabant, speciem cauillationemq. iudicij sui vsq. ad finem permanere cupientes, & præter hoc iudices experiri, an periculoso tempore iustitiæ memores forent. Igitur omnes septuaginta pro eo sententiam ferunt, & pro eo mori, quā sibi ascribi eius interitū maluerunt. Illo verò absoluto Zelotarum clamor tollitur, & vniuersi quidem iudicibus irascebantur, qui simulationem datæ sibi potestatis non intellexerant. duos verò ex audacissimis aggressi Zachariam, in medio templo interficiunt: & illudendo, habes, inquit, & à nobis de absolutione sententiam certiotem: eūque statim in subiectam vallem de templo proiciunt. Iudices verò, cōtumeliæ causa versis gladiis ferientes, templi ambitu pepulere, cædi enim eorū pepercerant, ut dissecti per ciuitatē, nuncij fierent apud omnes seruitutis. Idumæos autē iā venisse pœnitebat, neq. his gesta placebant. Quibus collectis, Zelotarum quidam secreto indicabat vniuersa: & quæcūq. hi qui eum aduocauerant sceleratē fecissent, omnia demonstrabat arma quidem cepisse eos, quasi Romanis à pontificibus metropolis proderetur, reperisse autem nullum prodicionis indicium. Illo verò qui iurati eam simularent, & belli facin-

ra ausos & tyrannidis ab initio quidem prohibendos fuisse. Verum quia semel in societatem intestinae caedis incidissent, finem delictis adhibendum, neque vires hominibus suggerendas morem patrum destruentibus. Nam etsi portas grauiter ferrent sibi atque in oppidum aditum esse praclusum, poenas ab his qui prohibuerant esse repetitas: & Ananum quidem peremptum, vna vero nocte populum totum penè consumptum. Quarum rerum multos quidem suorum poenitere sentirent: eorum autem viderent, à quibus rogati essent, crudelitatem immensam: ne ipsos quidem per quos salui erant erubescerent. in oculis enim auxiliorum pessima facinora committere, illorumque iniurias. Idumaeis imputari, quatenus ea non prohibeant, neque ab his separentur. Debere igitur (quoniam de prodicione quae dicta sunt, calumniam fuisse parauisset, nullusque Romanorum impetus timeretur, aduersus ciuitatem verò inexpugnabilis esset potentia corroborata) illos domum recedere: malorumque societatem vitando cuncta diluere flagitia, quorum non spontè, sed decepti participes extitisset. Persuasum est Idumaeis. Et primum eos qui erant in custodiis soluunt, propè ad duo millia popularium, statimque relictà ciuitate ad Simonem veniunt, de quo paulò post commemorabimus: deinde domum ex Hierosolymis abire. Euenit autem eorum discessum virisque pariter inopinatum videri. nam & Hierosolymis populus nescius poenitudinis, paululum fiducia recreatus est, velut inimicis leuatus: & Zelotarum creuit insolentia, quasi non auxiliis caruissent, sed iis essent liberati, quorum pudore ac reuerentia criminibus temperabant. Denique nulla facinorosa mora erat facinorum mora neque cunctatio: sed festinatis quidem consiliis in rebus singulis uterentur.

Ann. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

*Ann. mundi
4032. A
nato Christo
70.*

*a Mors Go-
rioni & Ni-
gri Peraita.*

*bNigri pre-
ces reipsa
fuisse adim-
ptas, exi-
tus decla-
ras.*

ban²tur : quæ verò placuissent, ipsa cogitatione citius peragebant. Maximè autem in viros fortes atque insignes cædibus sæuebant : cum inuidia nobilitatem absumerent metu virtutum : vnâque cautionem putarent, nullum optimum superesse. Itaque² occisus est cum multis aliis Gorion, dignitate simul & genere præstans, & plus posse populum gaudens, plenusque spiritu, libertatis amator, vt nullus alius Iudzorû, quem tamen libertas præter alias virtutes perdidit. Sed ne Peraita quidem Niger eorum manus effugit, bellis cum Romanis gestis vir strenuus comprobatus : qui etiam sæpe vociferans, & cicatrices ostendens, per mediam ciuitatem trahebatur. Ductus verò extra portas, desperatam salutem, ne sepultura careret supplicabat. Illi autem prius interminati, quòd humum ei quam desiderabat concessuri non essent, mox etiam mortem intulere. Quib² tamè cum occideretur, Romanos eis ultores imprecatus est : famemque præter bellum ac pestilentiam, & ad hæc omnia ipsorum mutuas manus : eaque vniuersa cõfirmavit apud impios Deus, & quod iustissimum esset effecit, vt audaciam suam quam primò experirentur inter se dissidentes. Niger quidè occisus, quem habebant de oppressione sui metu eos leuauit. Pars autem plebis nulla erat, cui nõ ad interitum excogitabatur occasio. Námque alij quòd iam dudum aliis ciuib² restitissent interdicebantur : qui verò nihil offenderant, subitas pacis tempore causas excipiebant : Et qui omnino libere eos non adissent, pro contemptoribus : qui verò obsequentes, pro insidiatoribus habebantur : vnâque maximorum criminum & mediocrium pœna, mors erat. neque euasit quisquam, nisi aut ignobilitate aut fortunæ perhumilis.

CAP. II.

An. mundi
4032. A
nato Christo
70.

Romani autem omnes ad civitatem animos
rintendebant, hostium dissensionem lucrum
sibi esse censentes: & ^a Vespasianum, penes quē
summa rei potestas erat, incitabant, diuinæ pro
uidentiz dicentes auxilio in semet hostes esse
conuersos: veruntamen velox esse momentum,
& Iudæos citò in concordiam redituros, aut in-
testinis malis defessos, aut redactos in poenitu-
dinem. Ad quos Vespasianus ait: Plurimum eos
quid fieri conueniat ignorare, tãquam in thea-
tro cupientes quantum armis ac manibus pos-
sent ostentare potius cū periculo, quàm secum
quidquid esset vile reputare. Nam si statim ci-
uitatem aggredierentur, ipsos causam hostibus
fore concordiz, ac vires eorum etiam nunc vi-
gentes in se prouocaturos. Sin ^b operirentur, ^b Vespasianus
paucioribus ac moderatioribus his vsuros do-
mestica seditione consumptis. Deum namque
melius quàm ipsos disponere, qui sine labore
Iudæos Romanis traderet, nullòque periculo
exercitui victoriam condonaret. Proinde mani-
bus proprijs, intereuntibus inimicis, maximò-
que malo, hoc est seditione turbatis, debere se
potius periculorum spectatores esse, quàm cum
hominibus mortem appetentibus atque inte-
stina rabie insanientibus configere. Si quis au-
tem putauerit victoriz gloriam sine prælio fie-
ri viliorē, sciat, inquit, armorum incerto exi-
tu commodius esse commodè perficere quod
intendit. Neque enim manu præclaros esse mi-
nus laudabiles, qui paria gesserint moderatio-
ne atque prudentia. Simul autem dum hostes
imminuerentur, etiàm milites ex laboribus af-
fiduis recreatos valentiores ductum iri. Præ-

a Vespasia-
num Roma-
ni milites
incitant.

b Vespasia-
nus hostibus
domestica
seditione cō-
sumptis vi-
ctoriam en-
petat.

Anni mundi
4032. *A*
nato Christo
76.

terea non id esse tempus, ut maturè occupanda videatur victoriæ claustrum, nec enim armis fabricandis aut maris, vel auxiliis congregandis Iudæos operam dare, atque ideo moras differrentibus nocituras: sed bello domestico ac dissensione tumidos, miserabilliora pati quotidie, quam ipsi eos captos afficerent intromissi. Proinde siue quis securitatem consideret, sinendos esse qui semet absumerent: siue facti gloriam clatorem, nequaquam manus intestino morbo laborantibus afferendas: siquidem ratione recta diceretur, non ipsorum, sed discordiæ fuisse victoriam. Hæc Vespasianus: eique dicenti rectores militum consentiebant: moxque apparuit quam vtile fuisset eius consilium.

a Multi Iu- Namque *a* in dies singulos multi ad eum con-
dam fugiēdo fluebant fugiendo Zelotas. Erat autem fuga dif-
Zelotas ad ficilis, quod omnes exitus custodibus obside-
Vespasianū bantur. Et *b* si quis ibi qualibet ex causa depre-
confluunt. hensus fuisset, velut ad Romanos ire cuperet,
bZelotarum interficiebatur. qui tamen eis dedisset pecu-
in mortuos niam, saluus abibat: & quæ non dabat, solus
pariter atq. proditor habebatur. Restabat igitur, pecunio-
vinos crude- sis fugam redimentibus, solos pauperes ingula-
ritas. ri. Mortui verò per omnes vias coaceruabantur
ibnumeri, multique etiam transfugere cupien-
tium, rursus in ciuitate perire præoptabant.
nam spe sepulturæ in patria mori tolerabilius
videbatur. Illi autem ad hoc crudelitatis de-
uiauerant, ut neque intus, neque per itinera oc-
cis humum concederent: sed veluti cum pa-
trius legibus etiam naturæ iura disturbare pe-
pigissent, suæque in homines iniustitia diuinita-
tem quoque polluere, ita sub sole putrescere
mortuos relinquebant. Sepelientibus ante suo-
rum corpora, idem quod transfugis, imminebat
supplicium mortis: statimque sepultura indige-
bat,

bat, qui hanc alteri præstitisset: & vi breuiter dicam, nullam tam bona, quam misericordia, perierat in illis cladibus mentis affectio: hisque irritabantur noxij, quæ miseranda vidissent, à viuis in mortuos, à mortuis in viuos iracundiam transferentes. Modum autem excedente metu, superstitiibus mortui adepti requiem beatiore videbantur: & qui erant in custodiis comparatione sui cruciatus, insepultos quoque fortunatissimos demonstrabant. Omne quidem ab illis ius hominum calcabatur, ridebatur etiam diuinitas, prophetarumque responsis tanquam vulgaribus fabulis illedebant. Cum verò multa contempsissent de virtute ac vitiis statuta maiorum, etiam quæ de patria olim prædicta fuerant, vera esse exitu probauere. Vetus enim quidam sermo forebatur. tunc demum ciuitatem captum iri, sancta quoque flammis exurenda esse lege belli, cum seditio fuisset exorta, sanumque Dei propriæ manus antè violassent. Quibus Zelotæ, nihil de eorum fide dubitantes, ministros se præbuerunt.

Ann. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

De Gadarensium deditione & strage.

C A P. III.

AT^q Ioannes iam dudum tyrannidem affectans, parem cum similibus honorem habere dedecus existimabat: paulatimque sibi nequiiores adiungens, ab eorum affectione separabatur. Semper autem aliorum decretis non obediendo, suæque iubendo imperiosius, quod solus dominari cuperet non latebat. eique sociabantur nonnulli metu, alij gratia (mirus enim erat oratione atque fallacia persuadere quæ vellet) multi verò propterea quòd sibi tutum esse

*Anno mudi**403. A**nato Christo**70.**a Magna**pars contra-**ria factionis**deficit à Ioa-**ne.**bTrium ma-**lorum ingen-**tiuum tempe-**ras Hiero-**solyman.**cDe sicarijs**qui Massa-**dam castel-**lum occupa-**uerant.*

ducebant, priorum delictorum causas vni potius ascribi quam omnibus. Ad hæc quia manu strenuus erat, & bonus consilio, satellites non paucos habebat, etiam magna pars eum contrariæ factionis reliquerat. apud quos etiam liuor non nihil valebat, graue putantes, vt paulo ante pari succumberent. Plus autem metus eos, ne sub vnius potestate viuerent, exagitabat. nec enim facile sperabant eum, si semel obtinuisset, deici posse: occasionemque in se habiturum timebant, quod in principio restitissent. Proinde quisque bello potius quiduis pati decreuerat, quam sponte seruiens incipij loco perire. Hinc igitur seditio diuiditur, & Ioannes in contraria dissentientibus parte regnabat. Sed inter ipsos quidem munita omnia erant custodibus nihilque aut parum agebatur, si quando armis præhium laceſſebant. in populum verò vel maximè contentionem susceperant, & quis maiorem prædam caperet, vtrinque certabant. Cum b iaculorum ingen-
men ciuitas trium malorum ingentium tempe-
state laboraret, hoc est belli, dominationis, item-
que seditionis, eorum comparatione bellum po-
pularibus mediocrius videbatur. denique reli-
ctis sedibus patriis ad alienigenas profugiebant:
& Romanorum beneficio salutem, quam inter
suos desperauerant, assequebantur. Quartum
verò præterea malum commoratum est gentis e-
xitio. Haud procul ab Hierosolymis castellum
erat validissimum, reponendis opibus ad muni-
menta belli, tutadisque corporibus ab antiquis
Regibus ædificatum, quod Massada dicebatur:
id est occupauerant qui vocantur sicarij, quod à
rapinis amplioribus timore continebantur. Hi
cum Romanorum exercitum otiosum esse vi-
derent, apud Hierosolymam verò Iudæos do-
minatione atque discordia secessisse, maiora fa-
cinora

ei nera aggrediuntur. Die festo azymorum (qui
 apud Hebræos ad memoriam salutis, qua ex Æ- *Ann. mundi*
 gyptiorum seruitio liberati, in terram patriam *4032 a*
 deuenerunt, solenniter celebratur) nocte dece- *nato Christo*
 ptis qui sibi erant oppositi, municipium quod- *70.*
 dam Engaddi inuasere: vbi pugna quidem Iu-
 dæos antè præuentos atque dispersos, quam ar-
 ma caperent siue concurrerent, ciuitate pepule-
 re, eos verò qui in fuga defecerunt, mulieres
 videlicet ac pueros, supra septingentos interfe-
 cerant. ædibûsque deinde compilatis, fructus
 quoque iam maturos depopulati in Massada
 portauerunt. & illi quidem omnes circum ca-
 stellum vicos, totâmq; regionem populaban-
 tur, non paruo vndique perditorum ad eos nu-
 mero in dies singulos confluente: simul^a autem a *Cades &*
 concitati sunt etiam per singulos Iudææ tractus *deuastatio*
 in latrocinia, qui interim quiescebant. Ac v- *per vniuer-*
 lut in corpore, si quando principale membrum *sam Iudaâ.*
 tumor afficit, omnia pariter ægrotare neces- *b Simile.*
 se est: ita propter ciuitatis tumultum atque
 discordiam, etiam qui foris erant nequissimi
 prædæ inuenere licentiam. Singuli verò vi-
 cis propriis dilaceratis, deinde in solitudinem
 recedebant. Congregati autem & cateruatim
 coniurantes, exercitu quidem pauciores, plu-
 res verò quam latrocinialis conspiratio, in tem-
 pla & oppida ferebantur. Et sequebatur qui-
 dem, vt in bello fieri solet, ab his eos malè af-
 fici quos petiissent. verùm præueniebatur vl- *c Trâsfuga*
 tio, cum mox latrones à prædæ refugerent: nul- *Vespasianô*
 lâque pars erat Iudææ, quæ non vnâ cum Hie- *& opem fer*
 rosolymis præcellentissima ciuitate interiret. *re ciuitatis,*
 Hæc Vespasiano à transfugis indicabantur. nam *& reserua-*
 licet omnes exitus à seditiosis custodirentur, & *re populare-*
 cum quis ad eos accessisset interficeretur, ta- *liquas hor-*
 nen erant qui ad Romanos clam profugerent: tantur.

Ann. mundi
4032. *A*
nato Christo
70.

ducémque Romanorum & opem ferre ciuitati,
& reseruare populi reliquias hortarentur. mul-
tos enim, quòd benè Romanis vellent, periisse,
multos adhuc in periculo dicebant esse super-
stites. Ille autem iam tum miserans eorum ca-
lamitates, propius ad eos velut Hierosolymam
obsessurus accedit, re autem vera vt ciuitatem
obsidione liberaret, ipse autem antè reliqua su-
bigendi, nullúmque impedimentum extrinse-
cus obsidioni relinquendi. Cùm igitur venisset
in Gadara, transsambianæ regionis metropolim
validissimam, mensis Martij quarta die ciuita-
tem ingreditur. iam enim optimates, ignoran-
tibus seditiosis, legatos ad eum de traditione
miserant, tam pacis desiderio quam suis patri-
moniis metuentes. multi enim apud Gadara lo-
cupletes habitabant, quorum legationem ini-
mici nesciebant, nisi quod Vespasiano appro-
pinquante id cognouerunt. Et ciuitatem qui-
dem se retinere posse desperabant, quòd & in-
testinis inimicis numero inferiores erant, ne-
que procul abesse videbant à ciuitate Roma-
nos. si verò fugere decreuissent, sine sanguine
id facere, nulláque à noxiis poena repetita,
non honestum sibi putabant. Itaque Dolesum
comprehensum (nanque is non dignitate solum
ac nobilitate ciuitatis princeps habebatur, sed
etiam legationis autor erat) interficiunt: nimia-
que iracundia mortuo verberato, extra ciuita-
tem dilapsi sunt. Iam a verò propius accedente
Romano exercitu, Gadarensium populus Vespasiano cum acclamationibus in ciuitatem re-
cepto, fidei dextas ab eo accepit: equitúmque
& peditum præsidia contra fugitiuorum excur-
sus. muros enim prius quam id Romani peteret,
ipsi destruxerant: vt eo sibi fides esset, quod pa-
cem diligerent, si bellum gerere ne volentes
quidem

*a Gadaren-
sium popu-
lus Vespasiano cum
acclamationi-
bus in ci-
uitatem re-
cipit.*

quidem posse viderentur. Vespasianus^a autem millo Placido cum 500. equitibus ac tribus milibus peditum aduersus eos qui ex Gadaris fugerant, ipse cum cæteris militum copiis Cæsaream regreditur. At fugitiui postquam equites repente à tergo insequentes videre, prius quam in manus venirent, in vicum quendam, cui nomen est Bethenabrin, se recepere. vbi reperta non paucorum iuuenum multitudine, hisque partim volentibus, partim vi armetis, temerè contra Placidum eiusque milites profiliunt. Illi autem primo quidem impetu paululum recesserunt ea simul arte, vt eos à muro longius prouocarent de inde loco opportuno circundatos, telis agentes eminus sauciabant. Itaque fugientes quidem, ab equitibus præueniebantur Iudæi, qui verò manus conseruissent, à peditibus trucidabantur, nihil plus audaciæ demonstrantes. condensos enim aggrediendo Romanos, armis non secus ac muro septos, ipsi quidem telis aditum non inueniebant, neque sufficiebant aciem rumpere illorum autem transfigebantur telis, & immaniissimis feris similes ruebant vltro in ferrum, & sternebantur, alij gladiis ora percussi, alij ab equitibus dissipati: quoniam cura erat Placido, cursum eorum à vico intercludere assidueque prætercurrentes ea parte, cedentésq. reflectens, vnà etiam libratissagittarum ictibus utebatur: hisque proximos interficiebat. metu verò longè fugientes auertebat, donec elapsi qui fortiores erant ad murum effugere. Eius autem custodes quid agerent nesciebant. Nec enim excludi Gadarenses suorum causa pariebantur, & si eos rocepissent vnà cum his se perituros videbant. quod etiam Bethanacontigit. Illis enim compulsis ad murum, penè eam his Romanorum equites irrupere. Porris^{gnat} & ignis^b autem antè præclusis, amoto milite Placidus tradit.

An. mundi
4032. *A*
Christo nato
70.

a Placidi cū
fugitiui con
silius.

b Placidus

Bethana-

brin expu-

gnat & ignis

tradit.

An. mundi
4032. *A*
Christo nato
70.

ad vesperam vsque acerrimè oppugnato muro pariter ac vico positus est: ibique tunc vulgus quidem iners occidebatur, fortiores verò fugam petebant. domus verò à militibus diripiebantur, & vicus igni traditus est. Qui verò inde euaserant, totam secum illam regionem ad fugam incitarunt: & extollendo proprias calamitates in manus totumque Romanorum exercitum adueptare dicendo, metu omnes undique commouerunt. plurimo autem numero aucti, in Hierichunta secesserunt. hæc enim etiã tunc eorum spem salutis fouebat, quod esset valida & populosa. Placidus verò equitibus, rebûsque antè prosperè gestis fretus, eos insequabatur & vsque ad Iordanem quidem semper quos occupabat, morti dabat omnem verò ad flumen coactam multitudinem fluminis impetu prohibita quòd auctum imbribus vadum transire non poterant, aperto prælio aggreditur. Itaque neccitas eos ad pugnam compulit, quòd fugæ locum non haberent, præterque ad ripæ longitudinem, tela equitum & incursum excipiebant. à quibus multi perculsi in fluvium ceciderunt. nam ^a qui manibus eorum cæsi sunt, tredecim millia fuerunt. alij cum vim sustinere non possent, in Iordanem spontè defilierunt. erat autem numerus infinitus. & præter ea capta sunt circiter duo millia virorum ac ducenti, cum præda maxima ouium & asinorum, itémque camelorù & boum. Iudæis quidem hoc vulnus inflictum quamvis par superioribus, maius tamen seipso visum est: non solum quòd eam totam regionem quæ fugerant, exdes repleuerat, sed etiam quod refertus mortuis Iordanis peruius non erat. & Asphaltites quoque lacus repletus erat cadaueribus, quæ per multa flumina deuoluta sunt. Placidus ^b autè secunda fortuna vsus, in vicos proximos

*a Placidi de
fugitiu in
dan victo-
ria.*

*b Placidus
in Iudæos se-
cunda fortu-
na vsus.*

rimos & municipia contendit, captisque Abila
& Iuliade, & Besemoth, omnibusque ad lacum
Asphaltiten usque, idoneos ex transfugis ubi-
que collocat. deinde milite scaphis imposito,
eos qui in lacum refugerant subegit. Et trans
Iunium quidem tota regio Romanis cecidit, &
ubique omnia usque ad Machærunta deuicta
sunt.

An. mundi
4032. A
Christo nato
70.

*De captis oppidis quibusdam, descriptioque ci-
uitatis Hierichunta.*

CAP. IIII.

Hæc autem dum aguntur, motus^a circa Gal-
liam nunciatur, & quod Vindex vnâ cum
optimatibus indigenarum à Nerone defecisset,
de quibus alibi diligentius scriptum est. Vespasianum
verò ad impetum belli quæ nunciata
sunt incitarunt, iam tunc futura bella ciuilia co-
muniùsque imperij pericula prospicientem: cum si
partes orientis antè pacasset, minus Italiæ me-
uendum existimaret. Obstante autem hyeme,
per subactos interim vicos atque oppida præfi-
lia collocabat: & decuriones ciuitatibus appo-
nens, multa etiam eorum quæ vastata fuerant
restituebat. Prius tamen comitatus militum co-
iis quas Cæsaream adduxerat, in Antipatridem
venit: ibique per biduum ciuitate composita, ter-
tia die vastando, inflammando, omnemq. sub-
vertendo circum Thamnatoparchiam, in Lyd-
iam & Iamnam procedebat. Et^b cum sese vtra-
que tradidisset, constitutis illic habitatoribus i-
udeis in Ammaunta peruenit: occupatioque ad
metropolim earum aditu, castra muro circun-
dat. Quintaque in his relictâ legione cû cætera

*a Motus in
Gallia.*

*b Vespasianus vniuersam Iudeam
perscrutatur.*

An. mundi
4032. A
Christo na-
to 70.

a Vespasia-
nus in Hie-
richuntsem
peruenit.

b Sitis Hie-
richuntis.

c Magnus
campus.

manu Bethlepton toparchiā proficiscitur: eāque
& vicina regione itēque circū Idumzā igne
consumptis, castella quidē locis opportunis mu-
niuit. Captis autem duobus vicis in media Idu-
mza politis, hoc est Begabri & Caphartophan,
plus quā decem millia hominū peremit: pro-
pē autem ad mille cepit: exactaque inde cetera
multitudine, non paruam militum suorum par-
tē ibi constituit, qui omnia montana loca incur-
sando vastabant. Ipse autē cum reliquo exercitu
in Iamniā rediit: vnde per Samaritidē, ac per
Neapolim, quæ dicebatur ab indigenis Mabor-
tha, secundo Iunij mensis die in Coreā descē-
dit: ibique apertis castris, post die in Hierichū-
ta peruenit: in qua vnus ei rectorum Traianus
quem ē locis trans Iordanē ducebat milikē iun-
git, cunctis illic deuictis. Sed ex Hierichūte qui-
dem multitudo ante Romanorū aduentum in
aduersam Hierosolymis montanā regionē diffu-
gerat: non pauci autem qui remansere perimun-
tur. Desolatam verō offendit ciuitatem, cui b
in planicie sitæ nudus mons ac sterilis immi-
net, idēque longissimus à septentrionali enim
regione vsque ad Scythopolitanos agros: à me-
ridiana verō vsque ad terram Sodomiticā & A-
sphaltitis lacus terminos extenditur. totus au-
tē asper est, & quod nihil gignat, non habitatur.
Huic obiacet circa Iordanem mons alius, inci-
piens à Iuliade ac septentrionali regione, proli-
xus autē in meridiē vsque ad Bacra, quæ Petram
distinguit Arabiæ ciuitatē. In hoc est etiam
Ferreus mons appellatus, ad Moabitidem vsque
longus. Inter duos autem montes regio, quæ
Magnus^c campus vocatur, à Gennabara vico ad
lacum Asphaltitem vsque patens, habet ducen-
torum & triginta stadiorum longitudinem, la-
titudinem verō centum & viginti, mediūque
ab Iordane

que ab Iordane diuiditur. Sunt ^a autem illic duo
 lacus, Asphaltites & Tiberiensis natura contra-
 rij: namque alter salus ac sterilis est, Tiberien-
 sis vulgo dulcis & fecundus, æstatisque tempore
 illa planities ardore solis incenditur, & vitioso
 opprimitur aeris tractu omnibus circum aridis
 præter Iordanem vnde euenit, vt palmæ quæ in
 ripis sunt magis floreat, & fertiliores sint: mi-
 nus autem, quæ longè remotæ sunt. Ad ^b ipsam
 verò Hiericho latissimus fons est, rigandisque
 aruis vberimus, iuxta veterem Scaturiens ciui-
 tatem: quâ Iesus Naue filius, Hebræorû ductor,
 primam in Chananzorum terra bello possede-
 rat. Hunc fontem aliquando ferunt non solum
 terræ atque lignorum fructus, sed etiam femi-
 narum partum obtundere solitum^c, cunctaque
 pariter morbo ac peste corrumpere. Postea ve-
 rò mansueuisse, contraque saluberrimum ac fe-
 racissimum esse factum ab Helisæo quondam
 propheta, qui Helix notus fuerat atque succe-
 rat. Receptus ^e enim hospitio ab Hierichuntis
 habitatoribus, quod humaniores eos expertus
 erat, ipsos & omnem illam regionem perpetua
 gratia remuneratus est: progressusque ad fon-
 tem, lagenam fictilem salis plenam in profluen-
 tem aquam misit. Iuxta deinde ad cælum dexte-
 ram tendens, fontique immergens blanda liba-
 nina, ipsum quidem precabatur vt fluente leni-
 et, ac dulciores aquarum venas aperiret: Deum
 verò vt fecundioribus auris flumina tempe-
 aret orabat: tamque vbertatem fructuum
 quam successione prolis daret indigenis, nec
 os generis filiorum aqua deficeret, quoad iu-
 sti manerent ad has preces ex disciplina manib.
 quoque multa operatus, fontem immutauit: &
 qui antea causa erat his orbitatis ac famis, idem
 ictus ac fecunditatis autor est effectus: De-

An. mundi
 4032. *A*
Christo nato
 70.

a Duo lacus
Asphaltites
& Tiberien-
sis.

b Ad Hierichon
fons lar-
gissimus.

c Miraculum
ab Helisæo
factum.

An. mundi
4031. *A*
Christo nato
70.

a Paradisi
circa Hierichuntem optimi.

b Fertilitas
circa Hierichuntem
causa.

c Aer temperatus & calidus.

nique rigationis eius tanta potentia est, ut si attigerit modo terram, lapidior sit, aquis diu perferantibus. unde eo quæ largius abutuntur, exiguum emolumentum habent: quæ verò parcius, plurimum. Amplius tamen quam cæteri fontes spacium rigat, & septuaginta quidem stadiis longam, viginti autem latam planiciem permeat, optimos autem in ea paradisos ac densissimos educat, palmarumque irriguarum genera, tam sapore, quam nominibus varia: quarum pinguis simæ calcibus pressæ, plurimum mellis emittunt, non multum alio melle deterius: quanquam & mellis altrix est illa regio, & opobalsami ferax, quæ omnium carissimus est fructus ibi nascentium: itemque cyprum, & myrobalanum gignit: ut b qui diuinum esse illum tractum dixerit, non errauerit, ubi & larga, & optima generatur quæ sunt carissima. Sed nec in aliis ei fructibus, aliqua facile toto orbe regio certauerit: adeo multiplicatum quod satum est reddidit. Cuius c rei causa mihi videtur esse aquarum vis læta, & aeris calor: cum hic prouocet quæ nata fuerint atque diffundat: liquor autem firmis singula radicibus stringat, virēsque suggerat æstiuo tempore: quo sic perusta est illa regio, ut nihil facile procedat ac pullulet: aqua tamen, si ante solis ortum hauriatur, auræ spiritu refrigerescit, naturamque contrariam aeri sumit. hyeme verò contempescit, eaque metis mitissima efficitur. Tanta est autem cœli temperies, ut quo tempore in alia Iudeæ regione nungit, lino illic tantum indigenæ vestiantur. Distat autem ab Hierosolymis c 2. stadiis, & ab Iordane stadiis sexaginta: totumque habet à Hierosolymis spacium desertum atque saxosum: ad Iordanem verò & lacum Asphaltitem, licet humilior, æquæ tamē

men incultum ac sterile. Sed de Hiericho, quàm sit fortunatissima, satis dictum est.

Ann. mundi
4032. *A*
Christo nato
70.

Lacus Asphaltites.

C A P. V.

Commemoratione autem dignum puto, Asphaltitis^a quoque naturam exponere lacus. Is enim salsus quidem ac sterilis est: nimia verò leuitate, etiam quæ grauissima sunt, in eum iacta fluitant. de mergi autem quis in profundum nec de industria facile potest. Denique Vespasianus, qui eius visendi causa illuc venerat, iussit quosdam natandi inscios, vinctis post terga manibus, in altum proici: & euenit omnibus, tanquam vi spiritus sursum repulso desuper fluitare. Ad^b hæc mirabilis est coloris mutatio, quæ ter in singulos dies superficiem vertit, & solis radiis variata resplendet. Multis autem locis vomit nigras bituminis glebas, quæ super undam & habitu & magnitudine tauris si ne capitibus assimilēs natant. Ad eas autem cum lacus exercitores accesserint, nacti quod aggestum est, ad naues trahunt: & quia lentum est, repletas eas abrumpere nequeunt: sed quasi religata scapha, pendet à cumulo, donec menstruo mulieris atque vrina soluantur. Est autem vile non modo ad compagine natum, sed ad corporum etiam curationem multis remediis admiscetur. Longitudo lacus est quingentorum & octoginta stadiorum, qui ad Zæara vsque Arabiæ tenditur. latitudo autem centum quinquaginta stadiis patet. huic^c Sodomitica terra vicina est: olim quidem tam fructibus, quàm diuitiis ciuitatum fortunata, nunc autem omnis exusta, vix quæ habitatorum impietate fulminibus con-

a De lacu Asphaltite.

b Mirabilis Asphaltitis proprietas.

c Sodomitica terra Asphaltiti vicina est.

Ann. mundi 4032. *A* ni reliquias ignis, & oppidorum quinque videlicet imagines, & renascentes in fructibus cineres: qui colore quidem sunt edulibus similes, carpentium verò manibus in fumam dissoluntur & cinerem. Terræ quidem Sodomiticę fabula eiusmodi fidem habet ex facie.

Tertul. in apologet. cap. 39.

Gerasa duastat. simul de Neronis morte, Galba & Othonis.

C A P. VI.

a Gerasam L. Annium capit.

AT Vespasianus Hierosolymorum habitatores concludi undique cupiens, apud Hiericho & Adidam castellis erectis, verobique auxiliarium pariter ac Romanorum præsidia collocat. Mittit^a autem Gerasam L. Annium, equitatus ei parte multisque equitibus attributis. Qui primo aggressu ciuitate capta, mille iuuenû, qui ne fugerent præuenti erant, interficit: familias captiuas ducit, bona militibus prædari permittit. Incensis deinde domibus, proximos petit. Erat autem fuga potentium, & interitus infirmorum: quòdque occuparum fuissent flammis datur: omnibûsque tam montanis locis quàm tota planitie bello oppressis, apud Hierosolymam degentes exeundi copiam non habebant: cum transfugere quidem cupientes à Zelotis asseruantur: eos verò, qui etiam tunc à Romanis dissidebant, undique ciuitate vallata cohiberet exercitus. Vespasianob^b autè Cesaream reuerso, & cum omnibus copiis in ipsam Hierosolymam proficisci paranti nunciatur Nero peremptus, cum per annos tredecim & octo dies imperasset: de quo referre, quemadmodum de honesta rit imperiû nequissimis hominibus Nymphido & Tigillino, & indignissimis libentorû permissa

b Vespasiano nunciatur Neroperemptus.

Repu-

Republica, quòdque horum captus insidiis, ab
 omnibus suis senatoribus destitutus, cum qua-
 tuor libertis fidelibus in suburbanum fugerit,
 ibique semet occiderit: & quod multo post tem-
 pore, qui eum deposuerant pœnas dederint: bel-
 lúmque per Galliam quo pacto desierit: &
 quod Galba creatus imperator, Romam redie-
 rit ab Hispania, & quemadmodum incusatus à
 militibus, tanquam humilioris esset animi, in
 medio foro necatus sit, & Otho declaratus sit
 imperator, militesque suos contra Vitellij du-
 xerit exercitum: necnon & Vitellij turbas, & cir-
 cum Capitolium pugnam, & quemadmodum
 Antonius primus & Mutianus Vitellium inter-
 fecerint, & Germanorum agmina bellúmque ci-
 uile sedauerint: hæc omnia recusavi narrare, cõ-
 fidens quod à multis Græcorum itémque Ro-
 manorum ea cuncta copiosè perscripta sunt. or-
 dinis autem rerum continuandi gratia, ac ne in-
 tercisa pendeat historia, summatim singula desi-
 gnauì. Igitur Vespasianus primò quidem in
 Hierosolymam expeditionem differebat, expe-
 ctans quonam vrgeret imperium post Nerone, in
 deinde vbi Galbam imperare cognouit, nihil
 conari decreuerat, prius quàm ille quoque ad
 se de bello aliquid perscriberet. Mittit autem
 ad eum Titum filium suum & salutatum, simul,
 & ut de Iudæis mandata acciperet. Ob easdem
 causas & Rex Agrippa nauigauit ad Galbam. Sed
 dum Achaïam, quòd hyems erat, longis nauib.
 præuehuntur, interfici Galbam contigit, septè
 mensibus post & totidem diebus. Deinde Otho
 suscepit imperium, ac tres menses Rempubli-
 cam gubernauit. Agrippa verò nihil mutatione
 deteritus, Romam pergere statuit. Titus ve-
 rò dimino quodam impulsu, ex Achaïa ad Sy-
 riam manigat, & maturè inde Cæsaream venit

An. mundi
 4032. A
 Christo nato
 70.

a Galba.

b Otho.

c Vitellius.

d Vespasia-
 nus expedi-
 tionem in
 Hierosoly-
 mã differt.

e Galba in-
 terficitur ac
 Otho impe-
 rium suscep-
 tit.

An. mundi 403. *Christo nato* 71.
 ad patrem. Suspensi autem de omnibus, quasi nutante Romano imperio, Iudæorum militiam negligebant. patriæ quoque metuentes, aggredi alienigenas importunum arbitrabantur.

De Simone Geraseno nova conspirationis principe.

CAP. VII.

*a Simon Gerasenus ad latrones per-
venit.*
 Interea tamen bellum aliud in Hierosolyma excitatur. Erat Simon Gioræ filius, patria Gerasenus, ætate iuvenis, sed calliditate posterior Ieanne, à quo iam pridem ciuitas possidebatur, viribus autem corporis audaciæque præstantior ob quam ex Acrabatena quoque toparchia, cuius rector erat, pulsus ab Anano Pontifice, ad latrones peruenierat, qui Massadam occupant. Is autem primò quidem ita suspectus erat, ut cum ad inferius castellum cum mulieribus, quas secum adduxerat, transire permitterent, ipsi excelsus incolentes. rursus autem propter necessitudinem morum, fidelis esse videbatur. nam & ductor erat prædatum exeuntibus, & cum ipsis territorium Massada populabatur. nec tamen eos ad maiora exhortando meruebat, dominandi enim cupidus magnorūque appetens, quia mortem Anani comperit, in montana loca discessit: ac voce præconum servis libertate promissa itémque liberis præmio, cunctos qui ubique fuerant nequissimos congregavit. Iamque validis constatis copiis, montanos vicos disipiebat. Semper autem accedentibus pluribus sociis, audebat etiam in humilliora loca descendere, & ciuitatibus quoque iam terribilis erat: multosque potentium vis eius & prosperè gesta sollicitabant. nec iam servorum tantum siue latronum exercitus erat, sed

sed multorum etiam popularium, tanquam Regi, parebat obsequium. Excursus autem agebatur in Acrabatenam toparchiam, & in maiorem usque Idumæam. Vicum enim cui nomen est Nain mureo amplexus, ad tuitionem sui pro castello habebat. In valle autem quæ appellatur Pharan, multas quidem dilatauit speluncas, multas verò paratas inuenit, atque his conditorum prædæ receptaculis utebatur. Quin & direptos illic fructus reponebat, multæque cæteræ diuersabantur: neque dubitabatur, quòd in Hierosolymam copiis & apparatu præluderet. Unde insidias veriti Zelotæ: ac præuenire eum qui contra se cresceret cupientes, plerique cum armis egrediuntur. His autem Simon occurrit, commissoque prælio multos occidit, & reliquos compellit in oppidum. Nondum autem viribus fretus, ab obsidione deterretur. Prius autem Idumæam subiugare conatus est. Itaq. cum viginti millibus armatorum ad fines eius properabat. Idumæorum autem principes maturè ex agris viginti quinque ferè millibus pugnae iuuenum congregatis, pluribus autè qui sua seruarent domi relictis, propter scariorum qui Massadæ versabantur incursus: Simonem in finibus præstolabantur: ubi conflictu habito ac per totum diè tracto prælio neque victor neque victus abscessit. Et ipse quidem in Nain vicum, Idumæi verò domum regressi sunt. Non multo autem post, Simon cum maioribus copiis eorum fines petebat: castrisque in quodam vico cui nomen est Thecue positis, ad custodes Herodij, quod non

b Eleazarum
longè aberat, de sociis eius Eleazarum misit, ut *Simonem* socastellum sibi traderent persuasum: quem qui- *cuius in val-*
dem sine mora susceperet custodes, causæ nescij *lem se proy-*
cur venissemus autem de traditione prolo- *cit & statim*
cuius, strictis gladiis persequerentur: *b donec moritur.*

An. mundi
4033. *A*
Christo nato
71.

a Pugna Si-
monis & Ze-
lotarum.

An. mundi

4033.

Christo nato

71.

a Iacobus Idumæus patria proditor.

fugæ locum non reperiens, de muro in subiectâ vallem se proiecit. & ille quidem hoc modo statim moritur. Idumæis autem vites Simonis formidantibus placuit, priusquam bello cōgrederentur, explorare hostium copias. ad hoc autem se ministrum obtulit parato animo Iacobus: unus è rectoribus, cogitans proditiōē. Denique profectus ab Oluro. (In hoc enim vico tūc Idumæorum collectus erat exercitus) ad Simonem venit: primūque se patriam suam traditurum esse paciscitur, accepta fide quod semper ei charissimus foret. mox etiam de tota Idumæa operâ pollicetur. Ob quas res humanissimè apud Simonem cœnatus, amplissimisque promissis animatus, ubi ad suos rediit, primò Simonis exercitum multiplici numero mentiebatur esse maiorem, deinde rectoribus etiam paulatimque multitudinē vniuersa perterritis, ut Simonem reciperent suadebat, eique sine pugna rerum omnium permitterent principatū, simul autē hoc agens, & Simonem ipsum per nuncios euocabat: disciturum se pollicitus Idumæos, quod & præstitit. Nam cum iam appropinquaret exercitus, equū primus inscendit, & cū sociis corruptionis effugit, paucior autē occupat vniuersam multitudinem, ac priusquam ad manus venirēt, domum quisque suam soluti ordine recesserūt.

b Simon præter opinionē sine sanguine Idumæā intrat.

c Chebron antiqua ciuitas Abrahami domicilium fuit.

Simon b verò præter opinionem sine sanguine Idumæam introiuit: primūque aggressus ex improviso Chebron municipiū capit, in quo maxima præda potitus est, multosque fructus diripuit. Chebron autem indigenæ ferunt non eius terræ modò ciuitatibus, verum etiā Egypti Mēphi antiquiorem. denique duo millia & trecenti eius connumerantur anni. hoc c autem narrant. Abraham quoque parent^{is} Idumæorum fuisse domicilium, posteaquā Mesopotamiz sedes reliquit

liquit: cuiusque posteros hinc ad Ægyptum esse profectos, quorum etiam nunc monumenta extant in eadem ciuitate peroptimo marmore liberaliter fabricata. Cernitur autem sexto ab oppido stadio arbor maxima Terebinthus: eamque memorant ab initio mundi creati nunc usque durare. Hinc ^b totam Simon peruasit Idumæam, non modo vicus eius & ciuitates depopulando, sed excidendo, etiam territoria. nam præter armatos XL. cum millia sequebantur, ut his ne victui quidem necessaria satis essent. Ad has autem necessitates accedebat eius crudelitas & insuper iracundia, quod magis vastari contigit Idumæam. Et quemadmodum post locustas sylua cerni solet frondibus spoliata, sic eam quæ Simonis transisset exercitus, & à tergo solitudine relinquebat: & alia quidem cōburendo, alia diruendo, & quicquid in ciuitate vel in agris natum esset conterendo calcibus, aut depascendo debebant, perque terram cultam iter agendo, faciebant eam sterili duriorē, prorsus ut ne signum quidem vastatis relinqueretur, quod aliquando fuissent. Hæc omnia rursus Zelotas incitauerunt, & aperto quidem bello configere pertimere: insidiis ^c verò per itinera collocatis, uxorem Simonis rapiunt, eorumque præterea quos habebat in obsequio plurimos, deinde tanquam Simonem ipsum cepissent. in ciuitatem exultantes redeunt, continuo namque sperabant, armis eum depositis pro uxore sibi supplicaturum. Illum autem non misericordia, sed ira coniugis raptæ peruaserat. cumque ad muros Hierosolymorum venisset, ut fera laucia quæ percussores prendere nequisset, ita in quos reperisset, effundebat insaniam. denique ^d olivum sarmentorumque causa progressos è porta imberbes pariter ac seniores correptos verberabat ad necem: ut animi

*An. mundi
4033. A
Christo nato
11.*

*a Terebinthus arbor
ab initio mudi creati nunc
usq. durat.
b Simon de
populando
totam Idumæam peruasit.*

c Zelota Simonis uxorem rapiunt.

d Immanitas & crudelitas Simonis.

An mundi
4033.

A Christo
nato 71.

^a Simoni Ze-
lota mulie-
rē remissit.

indignatione id solum abesse videretur, quod non etiam vesceretur corporibus mortuorum. multis autem abscissis manibus dimittebat in ciuitatem, vnā perterrefaciens inimicos, & populum reuocare cupiens à nocentibus. Hisque mandabat vt dicerent, iurare Simonem per Deum qui cuncta regeret, quod nisi citò redderent sibi coniugem suam, muro perrupto omnibus qui in ciuitate essent similiter vteretur, neque cuiquam ætati parceret, aut ab innocentibus discerneret noxios: donec his eius mandatis, non modò populus, sed^a etiam Zelotæ metu perculsi, remisissent ei mulierem, atque ita delictus, paulisper ab assidua cæde requieuit.

De Galba Othone, Vitellio & Vespasiano.

C A P. VIII.

^b Seditio per
totum Ro-
manum im-
perium.

Non solum autem per Iudæam erat seditio bellumque ciuile, verum etiam per Italiã. In medio namque Romanorum foro Galba perempto, creatus Otho imperator cum Vitellio imperium affectante pugnabat: quem Germanicæ tunc legiones elegerant. Habito autè apud Bebriacum Galliæ Cisalpinæ prælio cum Valente & Cæcina Vitellij ducibus, primo die Otho superauit, altero Vitelliani: multisque cruciatis, & aduerzæ partis audita victoria, Otho apud Brixellum semet occidit, postquam biduū trêque menses imperium tenuit. Accesserunt autem Vitellij ducibus Othonis milites, & ipse iam Vitellius Romam cum exercitu veniebat: dum interea Vespasianus quinto die Iunij mensis Cæsarea profectus, eas^c quas nondum subegerat Iudææ partes petiuit: & in montana regione, quò primum ascendit, toparchias duas Gophniticam & Acrabatenam subegit: deinde post has Bethel & Ephrem municipia: ibique prædiis

^c Vespasianus Iudæam iterum petiit.

præfidiis collocatis, vsque Hierosolymam equi-
tabat. multos verò tunc deprehenſos necabat,
multosque capiebat. Ductim autem vnus Ce-
realis cum equitum parte ac peditum, superio-
rem quæ dicitur vastabat Idumæam, & Caphe-
tram quidem caſtellum ex itinere captum in-
cendit. alterum ^a verò quod Capharin dicitur, ^a Capharin
admoto milite oppugnabat, muro ſatis valido *ſupplices ſe*
cinctum. diutius autem ibi ſe moraturum ſpe- *Cereali tra-*
ranti, oppidani ſubitò portas aperuere, & ſup- *dunt.*
plices ei ſe tradidere. Quibus lubiugatis, Cerea ^b Chebron
lis in Chebron alteram ciuitatem antiquiſſimã *urbem anti-*
tendit, ſitam (vt dixi) in montanis locis, haud *quiſſimã Ce*
procul ab Hieroſolymis. Vi autem irumpens *realis exu-*
in eam, reliquam multitudinem, quam ibi offen- *rit.*
dit, cum puberibus interemit: oppidum verò i-
pſum exurit. Omnibusque iam captis, præter ca-
ſtella Herodium & Maſſadam & Macherunta,
quæ à latronibus tenebantur, ſola iam Hieroſo-
lyma Romanis ante oculos erat, quæ expugnan-
da reſtabat.

De Simonis geſtis contra Zelotas.

C A P. I X.

Simon autem ubi vxorem ſuam à Zelotis re-
cepit, ad reliquias Idumææ tendit perſequen-
das: & vndique circumacta natione, Hieroſoly-
mã compulſit pleròſque fugere, cum ipſe quoque
ad eam ſequeretur. Deinde muro eius obſeſſo,
ſi quem operatorum ex agris aduentẽ multitu-
dinẽ cepiſſet, interficiebat. Eratque populo foris
Simon Romanis terribilior: intus Zelotæ vtriſ-
que ſcruiores: quos etiã Galilæi nouis inuentis
& audacia factionum corrumpebant. Nam &
Ioannem ad potentiã ibi pronexerant: & Ioan-
nes eis pro potentiã quam ſibi comparauerat,
vicem referens, omnia quæ deſiderarent &

*An. mundi*4033. *A**Christo nato*

71.

*a Zelota ci-
uitatē totā
impuri faci-
noribus pro-
fanant.*

*b Omnis fu-
ga via ab-
scissa.*

*c Disidium
Zelotarum
& Idumae-
rum.*

*d Pugna Ze-
lotarum in
templo cum
Idumaeis &
populo.*

facerent permittebat. Infatiabilis autem rapi-
narum cupiditas erat, domorumque locuple-
tum perscrutatio. Cædes autem virorum & fœ-
minarum iniuriæ pro ludo habebantur: prædā
que cum sanguine deuorantes sine aliquo me-
tu, post satietatem muliebri libidine calefebāt:
comptique crines, ac fœminarum veste indu-
ti, lotique vnguentis, & ut forma placeret, oculo-
los illiti, non solum ornatum, sed impuden-
tiam quoque mulierum imitabantur: & obscœ-
nitate nimia nefarios coitus exigenter, ut in lu-
panari versabantur, ciuitatēque totam impu-
ritate totā facinoribus profanabant. Effœminantes au-
tem vultum, dexteras ad cædem promptas habe-
bant: delicatōque incessu eneruati: subita incur-
sione bellatores fiebant, & de paludamentis ver-
ficoloribus eductis gladiis, casu obuios trans-
uerberabant. Eos autem qui Ioannem fugissent,
excipiebat sæuior in cædibus Simon: quique in
testinum euasisset tyrannum, ab eo qui propè
erat occidebatur. Omnis b autem fuga via tran-
sire cupientibus ad Romanos abscissa erat. In-
ter c Ioannis autem copias quantum erat Idu-
mæorum dissidebant: separatique ab aliis aduer-
sum tyrannum tam liuore potentiz quàm cru-
delitatis eius odio armantur. deinde pugna cō-
gressi, multos Zelotarum perimunt, ceterosque
in auram regiam compellunt, quam Grapte ædi-
ficauerat. hæc autem fuerat cognata Izatz Re-
gis Adiabenorum. Vnā verò irrupere Idumæi,
atque inde Zelotis in fanum pulsas, Ioannis pecu-
nias deprædabantur. in aula enim supra dicta
& ipse degebat, & tyrannidis spolia deposue-
rat. Inter e hæc autem Zelotarum qui per ciuita-
tē dispersi erant, ad illos qui in templū fugerāt
& aggregati sunt: eosque Ioannes aduersus popu-
lum & Idumæos educere cogitabat. Istitis autem
non

non tam impetū eorum metuendus erat, cum pugna plus possent, quā confidentia, ne de templo nocte subreperent, seq. pariter occiderent, atque oppidum concremarent. Itaque collecti cum Pontificibus deliberabant, quonam pacto imperum præcauerent, Sed profectò Deus sententias eorum in deterius vertit, & interitū acerbius excogitabant salutis remedium. nam ut Ioannem deicerent, Simonem recipere statuerunt, & cum precibus alterum sibi tyrannum imponere. Itaq. decreto obtemperatur: missòq. Matthia Pontifice, rogant Simonem ut ad se intro iret, quem sæpè timerant. cum his autem precatōres erant, etiam qui Zelotas Hierosolymis fugerant, domus quisq. suæ desiderio & fortunarum. Ille^a autem nimis superbè se dominū fore pollicitus, veluti civitatem liberaturus ingreditur, cum salutis eum datorem ac defensorem sui clamor designaret, ubi verò cum suis copiis introit, mox de propria potentia deliberabat: nec minus eos à quibus rogatus erat, quā eos cōtra quos fuerat aduocatus, inimicorū putabat. Ioannes autem cum multitudine Zelotarum templo exire prohibitus, amissis etiā quæ in civitate habebat (nam statim res eorum Simon cum sociis diripuerat) salutem iam desperabat. Templum^b tamen adiuuante populo Simon aggreditur. illi autem in porticibus, perque propugnacula stantes imperum propulabant: multiq. ex Simonis parte oppetebant, multā sauciū referebantur, quoniam Zelotæ ad dexteram superioris erant, eòq. ictus impenetrabiles habebant. Et quamvis loco plus possent, turres tamen quatuor maximas fabricauerant: ut ex alto videlicet missilia torquerent: vnam ad orientalem angulum, ad septentrionalem alteram, super xystrum tertiam: in angulo alio cōtra

Anno mundi 4033.

A Christo nato 71.

a Simon magno clamore civitatem intrat.

b Simon 12. plū, in quo Zelotæ erāt, aggreditur.

Anno mudi
4033.

Christo nato
71.

a sacerdotū
officiū, quod
septimus
quisq. dies
inciperet, tu-
ba significa-
re.

ciuitatem inferiorem. Quartę verò turris supra
verticem Pastophoriorum condita erat: vbi
moris est vnum de sacerdotibus astantem post
meridiem, quod septimus quisq. dies inciperet,
tuba significare: rursusq. vespert, quod desine-
ret, nūc ferias populo, nunc vt opus faciat, denū
ciantem. Per turres autem disposuerunt balistas
saxorumq. tormenta, & sagittarios & fundarum
scientes. Itaque tunc Simon pigrius ad impetus
mouebatur, cum suorum pleriq. mollescerent:
amplioribus tamen copiis fretus, propius acce-
debat. machinarum enim missilia delata lon-
gius, multos pugnantium perimebant.

De Vespasiano in Imperatorem electo.

C A P. X.

b Vitellius
totam urbē
Romam pro
castris habet

c Vespasia-
nus imperiū
pati: sicut be-
ne imperare
nouit.

PEt idem tempus Romanos quoque sauiora
mala circumueniunt. aderat enim ex Ger-
mania Vitellius cum exercitu, aliam præterea
ingentem multitudinem secū trahens. Et cum
eum destinata militi spacia non caperent, totā
urbem pro castris habebat, omnēq. domū re-
pleuit armatis. illi autem conspectis Romano-
rum diuitis oculis insuetis, & auri argentiq. stu-
pore perfusi, vix cupidinem continebant, adeo
vt in rapinas se conuerterent, & eos qui obstarę
conarentur, occiderent. Et in Italia quidem ita
res erant, Vespasianus autem postquam Hiero-
solyms proxima depopulatus, Cæsaream reuer-
tebatur, audiit Romanorum tumultus, & Vitel-
lium principem. Hoc autem, licet ipse impetiū
pati, sicut bene imperare nosset, ad indignatio-
nem perductus est: dominūq. dedignatur eū,
qui veluti desertum inuasisset imperium. Do-
lore autem saucius cruciatum ferre nō poterat,
neq. aliis vacare bellis cum patria vastaretur. Ve-
nitamen quantum ira impellebatur ad vlcif-
cen-

cendum, tantum longinquitatis cogitatio re-
 primebat: multa enim fortunam posse noua fa-
 cere, priusquam ad Italiam præsertim hyemi
 tempore ipse transiret: plûsq. iam exescentem i-
 racundiam cohibebat. Rectores^a autem cum mi-
 litibus conuenientes, apertè iam de mutatione
 tractabant: & cum indignatione vociferantes,
 inensabant Romæ constitutos milites, & in de-
 licis agentes, qui ne famam quidem belli susti-
 neant, quibus libuerit decernere Principatum,
 & spe quæstus imperatores creare. Se autem la-
 boribus tot exactis sub galeis senescentes, aliis
 condonare potestatem, cum apud se digniorem
 habeant imperio. cui si hanc amiserint, quàm
 iustiores, vel quando referrent erga se beneuo-
 lentiz gratiam? Tanto autem Vespasianû quàm
 Vitellium iustius esse principem fieri, quanto
 illis qui eum declarassent ipsi præstarent. non
 enim se minora pertulisse bella, quàm qui ex
 Germania venissent: neq. illis qui tyrannû inde
 deducerent, in armis deteriores esse. Nullum
 autem in creando Vespasiano fore certamen.
 non enim senatum populûve Romanum, Vitel-
 lij libidines pro Vespasiani pudicitia perpe-
 ssos nec pro bono imperatore crudelissimum ty-
 rannum, aut filium pro patre optatos Princi-
 pem. Maximum enim pacis tutamen esse, veram
 in imperatore præstantiam. Ergo siue peritiz
 senectutis debeatur imperium, habere se Vespas-
 ianum: siue adolescentiæ viribus, Titum. ex am-
 borû enim ætate quod sit commodum decer-
 ptos. Non solû autem se ministraturos decla-
 rati imperij vires, qui tres legiones regûmq. ha-
 beant auxilia: sed etiam totum oriẽtem parteq.
 Europæ extra Vitellij timorem constitutam.
 atq. insuper qui essent in Italia propugnatores
 Vespasiani, fratrem atque alium filium: quorum

Anno mûdi
 4033. A
 Christo nato
 71.

^a Rectores
 apertè cum
 militibus
 conuenientes
 de mutatio-
 ne tractant.

^b Vespasia-
 ni pudicitia
 & modestia.

^c Causa im-
 pulsa eli-
 gendi Vessa-
 sianum Im-
 peratorem.

An. mundi
4033. *A*
Christo nato
71.

a Milites
Vespasianū
Imperatore
appellant.

alteri multos dignitate præditos iuvenes socia-
tum iri sperabant, alteri verò etiā vrbis esset
commissa præfectura: quæ pars ad imperij prin-
cipia non parum valeret. Postremò si ipsi cessa-
rent, senatum fortasse declaraturum eum prin-
cipem, quem cōseruatores milites dehonestar-
ent. Hæc primò per cuneos milites loqueban-
tur. deinde^a se adhortati inuicem, Vespasianum
Imperatorem appellant: eūque vt in periculo
constitutum imperium cōseruaret, orabant. Il-
li autem olim quidem rerum omniū cura fuit,
nequaquam verò imperare volebat, dignū qui-
dem se factis existimans, priuatæ autem vitæ se-
curitatem, clarioris fortunæ periculis antepo-
nens. Recusanti autem rectores magis instabāt:
& circumfusi milites cum gladiis, mortem ei
minabantur: nisi viuere vellet vt dignus esset.
diu tamen reluctatus, quod renuebat imperium
postremo cum his, qui se designauerant, minimè
dissuadere posset, accepit.

Ægypti descriptio & Phari.

C A P. XI.

MVtiano autem cæterisque rectoribus, qui
cū ad imperium inuitauerant, & exercitu
alio vociferante, vt se in hostes omnes duceret,
prius res Alexandrinas procurandas putauit:
sciens Ægyptum plurimam esse partem impe-
rij, propter frumentariam functionem: eāq. si
positus esset, vi quoq. si perstaret, Vitellium de-
liciendum sperabat, nec enim perpessurum esse
populum fame oppressam. Simul etiam duas
legiones, quæ apud Alexandriam degerent, sibi
cupiebat adiungere. Cogitabat etiam pro-
pugnaculo sibi fore illam regionem, aduer-
sus incerta fortunæ. Nam ^b & terra diffici-
^b *Terminus* *Ægypti.* lis accessu, marique importuosa est: & ab oc-
cidente quidem aridam Libyam habet obie-
ctam

Etiam, à meridie verò limitem qui Syenem ab
 Æthiopia dirimit, nauibusque inuias Nili flu-
 minis cataractas. itémque ab oriente mare ru-
 brum, ad Copton ciuitatem vsque diffusum. Sep-
 tentrionale verò munimentum habet terram vsque
 ad Syriam, & quod dicitur Ægyptium pelagus,
 totum portibus catens. Hoc quidem modo Æ-
 gyptus ex omni parte tuta est. Inter^a Pelusium ve-
 rò & Syenem, per duo millia stadiorum porrigi-
 tur. Ex Plinthe autem ad Pelusium, nauigatio
 est stadiorum trium millium & sexcentorum.
 Nilus autem ad Elephantinem oppidum vsque
 nauibus ascenditur. nanque ulterius progredi,
 ut supra diximus, cataractæ non sinunt. Portus
 autem Alexandrinus etiam in pace nauibus adi-
 tu difficilis est. nam & ostium perangustum ha-
 bet, saxique latentibus à directo cursu deflecti-
 tur: & læua quidem pars manu fractis brachiis
 cingitur: à dextera verò Pharus obiecta insula,
 turrim maximè sustinet, ad trecenta vsque sta-
 dia nauigantibus igne lucentè, ut quàm longis-
 simè difficultatem applicandarum nauium præ-
 caueant. Circum hanc autem insulam, opere in-
 structo ingentes muri sunt: quibus afflictum pe-
 lagus, & aduersis obicibus fractum, asperiores
 facit meatum, eoque periculosum per angustiam
 aditum. Intus tamen portus ipse tutissimus est,
 & triginta stadiis magnus, in quem tam quæ de-
 sunt illi terræ ad beatitudinem deuehuntur:
 quàm quæ superant ex bonis domesticis & in-
 digenis, in totum orbem diuisa exportantur. Ita
 que non sine ratione, Vespasianus Alexandrina
 rum rerum erat cupidus, ad totius imperij firmitatem
 mentum. Proinde statim ad Tiberium Alexandrum li-
 teras dedit, qui^c Ægyptum & Alexandriam re-
 gebat, indicans militum alacritatē: quodque ipse
 (quod necesse fuit) suscepto munere principa-

Ann. mundi
 4033. A
 Christo na-
 to 71.

^a Longitudo
 & latitudo
 Ægypti.

^b Turris al-
 tissima in in-
 sula Pharo,
 ad trecenta
 vsque stadia
 nauiganti-
 bus igne lu-
 cens.

^c Tiberius
 Alexander
 Ægyptum &
 Alexandriam
 regis.

An. mundi 4033. *A* *nato Christo* 71.
 tus, operam atque adiuventum eius assumeret. Alexander autem, simul ut Vespasiani legit epistolam, prompto animo, & legiones eius sacramento rogavit & populum: utriq. autem libentissimè patuere, virtutem viri ex proxima administratione scientes. Et ille quidem permissa sibi potestate, omnia quæ imperij usus exigeret, aduentui quoque principis necessaria iam parabat.

Vespasianus Iosephum captivitate liberat.

CAP. XII.

a Vespasiano communi suffragio Imperator declaratur, & corona donatur.

Opinione verò citius declaratum in oriente Vespasianum Imperatorem, ubiq. fama nunciauit. Et uniuersæ quidem ciuitates festos dies habebant, nunciq. læticiam pro eo simul & sacrificia celebrabant. legiones verò apud Mæsiam Pannoniâmq. degentes, quæ propter Vitellij audaciam paulo antè fuerant concitata, iusiurandum Vespasiano maiore gaudio præbuerunt. Vespasianus autem Cæsaream reuersus, iam Berytum venerat, ubi multæ quidem à Syria, multæq. ab aliis provinciis legationes aderant obuiam, coronas ei & gratulatoria decreta à singulis ciuitatibus offerentes. Affuit autem rector etiam provinciar. Mutianus, populorum alacritatem, iuratâq. per ipsum principem sacramenta renuncians. Vbiq. autem Vespasiani votis obsecundante fortuna, rebûsq. ad eum plurima ex parte inclinatis, cogitare cœpit, quæ sine Dei prouidentia sumisset imperium: sed iusta quædam fari ratio, ad eius potestatem circumduxisset rerum omnium principatum. Recordatus autem signa, & alia (multa enim sibi contigerant imperium præmonstrantia) & Iosephi dicta, quibus eum Nerone viuo ausus fuerat appellare imperatorem, admirabatur virum quem

quem adhuc habebat in vinculis: aduocatôq.^a Mutiano cum amicis & rectoribus aliis, primû quàm strenuus fuisset Iosephus: quantûmq. Iota patenis expugnandis propter eum laborasset exponit. deinde vaticinationes eius, quas ipse quidem timoris causa suspicaretur esse figmenta: tempus autem diuinitas fuisse, & rerum exitus probauisset. Tûmq. inhonestum esse ait, ut qui sibi augurasset imperium, vocisq. Dei minister ac nuncius extitisset, adhuc captiui loco haberetur, fortunâmq. sustineret aduersam: vocatûmq. ad se Iosephum solui, iubet. Hoc autem facto, alij quidem rectores ex ea gratia quam alienigenæ retulisset, præclara etiam de se speranda esse arbitrabantur. Titus verò, qui cum patre aderat, iustum est inquit, pater vna cum ferro etiam probro Iosephum solui, erit enim tanquam nec initio victus sit, si non dissoluimus, sed inciderimus catenas. nanq. id agi solet in his, qui non rectè fuerint victi. Eadem Vespasiano placebant. & quidam interueniens securi catenas abruptit. Iosephus^b quidem pro his quæ prædixerat, præmio famæ donatus, & de futuris iam dignus cui credendum esset habebatur.

De Vitellij morte & moribus.

C A P. XIII.

Vespasianus^c autem responso legationibus reddito, iusteq. pro meritis administrationibus ordinatis, Antiochiam venit. Et quonam primum tenderet cogitans, Alexandrino itinere præstabilius esse duxit, quæ Romæ agerentur curare. Alexandriam enim stabilem esse, Romanas autem res à Vitellio perturbari. Mittit igitur in Italiam Mutianum cum multis equitum peliûmq. copiis. qui tamen propter hyemis

*Anno mñdi
4033. A
Christo nato
71.*

a Vespasianus cum amicis & Rectoribus, de Iosepho liberando deliberat.

b Iosephus præmio famæ donatus è vinculis liberatur.

c Vespasianus Romam tendere cogitat.

Anno mudi
4033. A
Christo nat.
71.

asperitatem veritus navigare, per Cappadocas & Phrygas ducit exercitum. Inter hæc autem Antonius Primus adducta legione tertia ex his quæ apud Mæsiam morabantur (illam enim regebat prouinciam) bellum gerere cum Vitellio properabat. Vitellius autem cum magna manu Cæcinnam obuiam ei mittit. Is autem Roma profectus, quamprimum circa Cremonam Gallicæ Antonium consequitur, quæ confinis Italiæ ciuitas est: ibique conspecta hostium ordinatione ac multitudine prælio quidem congredi non audebat. discessum autem periculosum reputans, de proditione deliberabat. Conuocatis autem cæsturionibus & tribunis sibi subditis, ut transirent ad Antonium suadebat: Vitellij quidem rebus detrahens. Vespasiani autem vires extollens: & alterum nomen imperij tantum, alterum virtutem habere commemorans, ipsis quoque melius esse, si id spontè faciât, quod necesse est: cùmque se multitudine superatum iri sciant, voluntate periculum præuenire. Nam & Vespasianum quidem idoneum esse etiam sine ipsis ad reliqua vindicanda: Vitellium verò necum ipsis quidem præsentia posse seruare. Multa loquutus in hunc modum quod voluit persua sit: & cum milite transfugit ad Antonium. Eadem verò nocte milites pœnitudo simul ac metus eius, si vicisset: à quo missi fuerant, occupauit, eductisq. gladiis Cæcinnam obtruncare voluerunt, fecissentque nisi his aduoluti tribuni supplicassent. quamobrem hæc de quidem se abstinuerunt, victum autem quasi proditorem Vitellio transmittendum habebant. His auditis Primus Antonius continuo suos mouet, eosque cum armis in defeectores ducit. illi autem instructi ad prælium, paulisper quidem restiterunt. mox autem loco pulsi, Cremonam fugerunt.

Primus

a Cæcinnam
milites ut à
Vitellio de-
ficerent, &
Vespasiano
se coniu-
gerent, hor-
tatur.

b Cæcinnam
propter pro-
dicionem à
suis capitur.

Primus autem comitatus equitibus cursus eorum prævertit: & ante ciuitatem circumclusam pleramque multitudinē petemit. aggressus autem reliquos, oppidum militibus prædari permisit. in quo multi quidem hospites mercatores, multi verò indigenæ periire, totusque Vitellij exercitus, virorum triginta millia & ducenti. quin & Antonius eorum quos de Mœsia adduxerat quatuor millia & quingentos amittit. solum autem vinculis Cæcinnam, rerum gestarum nuncium ad Vespasianum mittit. qui ad eum intromissus & collaudatus est, & proditoris dedecus insperatis protexit honorib. Romanæ autē Sabinus ubi Antonium appropinquare cognouit, fiducia recreatus est: collectisque vigiliam cohortibus, nocte occupat Capitolium. luce verò facta multi nobilium sociati sunt ei, & Domitianus fratris filius, pars ingens obtinēda victoriæ. Sed Vitellius de Primo quidē minime corabat. his autem iratus qui cum Sabino defecerant, & nobilium sanguinem pro ingenta crudelitate sitiens, immitte b Capitolio quā b secum adduxerat militum manum. ubi multa ab his itēque ab illis qui templum tenebant pugnantibus, audacter admissa sunt: postremò autem Germani, quod multitudine superabant, collem obtinuerunt. Et Domitianus quidem cum multis Romanorum viris insignibus, diuina quadam ratione saluus euasit: reliqua verò multitudo tota Ianiatur. Et Sabinus quidem ad Vitellium ductus occiditur. milites autem direptis donariis, templum incendunt. Tumque postero die cum exercitu venit Antonius, cumque Vitellij milites excipiunt: & trifario commisso intra urbē prælio, omnes interiere. Procecit autem ebrius de palatio Vitellius, & ut asolet in extremis longiore luxū prodigæ mēse

Ann. mundi
4033. *A.*
nato Christo
71.

a Vespasiano
Cæcinnæ
proditoris
dedecus
insperatæ
protegit hono-
ribus.

b Sabinus
Roma Cap-
itolium occu-
pat, & à Vi-
tello deficit.

c Vitellius
interficitur.

An. mundi refertus. tractus autem per populum, variôque
4033. A contumeliarum genere dehonestatus, in media
nato Christo vrbe iugulatur, octo menses ac dies quinque po-
71. titus imperio : quem si viuere diutius contigis-
 set, vt opinor, eius luxuriz minimè sufficere
 potuisset imperium. aliorum verò mortuorum
 supra quinquaginta millia numerata sunt. Hæc
 quidem gesta sunt die tertio mensis Octobris.
 Postero autem die Mutianus cum exercitu Ro-
 mam ingreditur, & Antonij militibus à cæde re-
 pressis (adhuc enim hospitia perserutando, &
 Vitellij milites, & ex populo plurimos qui cum
 illo senserant, occidebant, examinationis dili-
 gentiam iracundia præuenientes) Dômitianum
 productum populo rectorem insinuat, vsque ad
 patris aduentum. *a Populus* populus^a autem iam timore li-
Roma. V e- beratur, imperatorem prædicat Vespasianum :
spasianû Im simulque & illum confirmatum, & Vitellium ef-
peratorem se deiectum festa lætitia celebrabat.
prædicat.

Titus mittitur contra Iudaos à patre.

CAP. XIII.

b Titus Hie CUM autem Vespasianus Alexandriam ve-
rosolymam nisset : gesta ei Romæ nunciata sunt, & le-
proficiscit- gati ei ex totò orbe congratulantes affuerunt.
tur. cumque maxima post Romam ciuitas esset, an-
 gustior multitudini videbatur. Firmato autem
 iam totius orbis imperio, rebusque popu. Ro-
 ma. præter spem conseruatis, Vespasianus in Iu-
 dææ reliquias intendit animum. Et ipse quidē
 exacta hyeme Romam proficisci parabat, resque
 apud Alexandriam maturè componere propo-
 nebat : filium *b* verò Titum cum selectis copiis
 ad excidendam Hierosolymam mittit. Qui ter-
 reno itinere Nicopolim vsque progressus, ab
 Alexandria ciuitate viginti stadiorū intervallo
 distantem,

An. mundi
4034. A
Nato Christo
72.

- XI. De aggeribus in tertium murum, & oratione
prolixa Iosephi pro deditione faciunda, &
fame obfessorum.
- XII. De Iudeis crucifixis & aggeribus combustis.
- XIII. De muro extructo ab exercitu Romano circa
Hierosolymam triquo.
- XIV. De fame Hierosolymorum & secundo aggre
extructo.
- XV. De cade Iudeorum intra & extra Hieroso
lymam.
- XVI. De sacrilegio circa templum & relatu ex ur
be cadaveribus & fame.

De triplici seditione apud Hierosolymam.

C A P. I.

ITVS quidem ad eum modum quem
prædiximus, emensa ultra Ægyptum
ad Syriam usque solitudine, Cæsareā
venerat. ibi enim exercitum decreue
rat ordinare. Illo autem adhuc apud Alexan
driam vnā cum patre imperium, quod nuper ei
Deus permiserat, disponentes, contigit^a etiam se
ditionem, quæ apud Hierosolymā erat, auctam
trifariam diuidi, & aliam partem in aliam verti.
quod vt in malis optimum quis dixerit, factum
que iustitiæ. nam Zelotarum quidem in popu
lum dominatio, quæ autor erat excidij ciui
tatis, vnde cœperit, & per quos creuerit, di
ligenter superius declaratum est. hanc autem
non errauerit quisquam, dicens seditionem in
seditione esse factam, ac veluti rabida fera,
externorum penuria, in sua viscera squire so
let: sic Eleazarus Simonis filius, qui & ab ini
tio Zelotas in templum à populo separauerat,
velut indignari simulans ob ea quæ dies singu
los Ioannes auerret, cum ne ipse quidem à cz
dibus

a Triplex a
pud Hieroso
lymam se
ditio.

dibus quiesceret : re autem vera sese posteriori tyranno subiectum esse minimè ferens, summæ rei desiderio, propriæque potentia cupiditate, ab aliis defecit: ascitis etiam Iuda Chelcia filio, & Ezronis Simone potentissimis : præter quos erat etiam Ezechias Chobari filius, non ignobilis. Horum singulos Zelotæ non exigui sequebantur: occupatæque interiori templi aditu, super eius portas in sacris foribus arma ponunt. & abundare quidem se suis necessariis confidebant: sacrarum enim rerum copia suppetebat, nihil impiû existimantibus: paucitati verò suorum timentes, plerique in locis suis occisi manebant. Ioannes ^a autem quanto superior erat virorum multitudine, tanto loco superabatur: hostesque habes à vertice, neque sine metu conabatur incursus, & præ iracundia cessare non poterat. Plus autem mali perferens, quàm Eleazari partem afficiens, tamen non remittebat. crebri enim fiebant impetus, & missilium latus, totumque polluebatur cadibus templû. Filius ^b autem Gioræ Simon, quem rebus desperatis invitatum, vltro sibi tyrannum spe auxilij populus introduxerat: & superiorem civitatem retinens, & inferioris plurimam partem, animosius iam Ioannem eiusque socios adoriebatur, quasi qui desuper impugnarentur. subiectus autem illorum manibus erat, sicut & illi superiorum. Et Ioannem eueniebat duplex prælium perferentem, lædi pariter ac lædere: quantoque vincebatur, eo quod Eleazaro esset humilior, tanto plus lædebat Simone celsior constitutus: cum inferiores aggressus etiam sola manu sine labore prohiberet: desuper verò ex fano iaculantes, machinis deterreret. Quippe balistis & non paucis lanceis utebatur, saxorumque tormentis: quibus non solum bellantes vlciscebatur,

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

a Pugna
Ioannis &
Eleazari.

b Simon &
populus cum
Ioanne in tē
plo constitu-
to pugnant.

An mundi sed multos etiam sacra celebrantium perime-
4034. A bat. Quamquam enim ad omne impietatis ge-
nato Christo nus rabidi ferebantur, tamen eos qui sacrifi-
72. care cuperent recipiebant, cum suspicione & cu-
 stodibus indigenas perscrutando. Hospites enim
 etiam qui exorassent eorum crudelitatem, post
 exituri subcissa seditionis opera consumeban-
 tur. Missilia namque machinarum, vi ad aram
a Ingens in usque templumque pervenientia, in Sacerdo-
temple ca- tes sacra celebrantes cadebant: ac multi, qui
das. properantes ab ultimis finibus terræ ad sanctis-
 simum locum venissent, ante ipsas hostias pro-
 eubuerunt: aramque vniuersis Græcis & Bar-
 baris adorandam, suo sanguine imbuere. In-
 digenis autem mortuis alienigenæ, ac sacerdo-
 tibus profani miscebantur: perque atria diui-
 na, flagnum fecerat diuersorum cadauerum
 sanguis. Quid tantum passa es ô miserrima ci-
 uitas à Romanis, qui tua intestina scelera pur-
 gaturi flammis introiere? Iam enim Dei locus
 non eras, neque manere poteras, domestico-
 rum funerum facta sepulcrum, & quæ sanum
 civili bello tumultum constitueras: poteris au-
 tem denuò fieri, poteris, si unquam vastato-
 rem tui Deum placaueris. Sed enim reprimen-
 da sunt quæ dolent, lege scribendi: quando
 non domestici luctus, sed exponendarum re-
 rum hoc tempus est. Prosequar autem seditionis
 facinora cætera. Ergo diuisis trifariam in-
 sidiatoribus, Eleazarus quidem eiusque socij,
 qui sacras primitias conseruabant, in Ioannem
 ebrij ferebantur. Qui verò huic parerent, ple-
 bem diripientes in Simonem rebellabant, cum
 ipsi quoque Simoni contra diuersæ partis sedi-
 tiosos adiumento esset ciuitas. Si b quando igitur
 ex utraque parte appetebatur Ioannes, ob-
 uertebat socios suos: & de ciuitate quidem sub-
 euntes,

Ioannes ex
utraque par-
te appeti-
tur.

tunc, missis ex porticibus telis, de templo
verò iaculantes, machinis vlciscebatur. Quo-
ties autem desuper instantiam molestia carui-
set (frequenter enim ebrietate & lassitudine
cessabant) liberius in Simonem eiusque socios
cum pluribus irruebat. Semper autem quan-
tum in ciuitate pepulisset in fugam versos, æ-
des frumenti plenas omniumque utensilium
incendebat: idemque hoc illo regrediente, Si-
mon insecutus agebat: veluti consulto pro Ro-
manis omnia corrumpere, quæ ad obsidio-
nem ciuitatis erant præparata, suarum virium
neruos abscinderent. Denique contigit vnâ e-
xuri omnia circum templum, & inter proprias
acies solitudinem atque aream pugne fieri ci-
uitatem: concremari^a autem paulò minùs o-
mne frumentum, quod non paucis annis suf-
ficere potuisset obsessis: denique fame capti
sunt, qua minimè quiuissent, nisi eam sibi met
comparauissent. Undique autem insidiatori
bus & confinibus oppugnantibus ciuitatem, me-
dius populus velut aliquod magnum corpus la-
cerabatur. Senes verò ac mulierculæ intesti-
nis malis attonitæ, pro Romanis vota facie-
bant: externumque bellum, quò domesticis
malis liberarentur, expetebant. Grauis autem
metus ac terror fœdissimus occupauerat: & ne-
que consilij capiendi tempus erat, vt volunta-
tem mutarent, neque pactionis aut fugæ spes
cupientibus. Etenim^b custodiebantur omnia:
diffidentēsque latronum principes, quoscun-
que Romanis pacatos esse, vel transfugere ad
eos velle sentirent, quasi communes hostes
interficiebant: solùmque in occidendis vita di-
gnis concordēs erant. Et pugnantium quidem
noctē diēque clamor perpetuus erat: sed metu
acerbiōses erant lugentium questus. Et assiduus

Ann. mundi
4034. *A.*
nato Christo
72.

a Hierosoly-
mitani fru-
mentū pan-
is minime o-
ne concre-
ment.

b Ingēs Hie-
rosolymu ca-
lamitas.

c Lamenta-
tio & ulula-
tus Hieroso-
lyma.

An. mundi quidem lamentationis causas, calamitates præ-
4034. A bebant: timor autem includebat ululatus: atque
nato Christo obtumescere dolore præformidine, tacito ge-
72. mitu cruciabantur: neque iam aut reuerentia
 viuis apud domesticos erat, neque mortuis cu-
 ra sepulturæ adhibebatur. Quorum amborum
 hæc causa erat, quòd de se quisque despera-
 bat. In omni enim re animos remiserant qui
 cum seditiosis non erant, quasi continuo mo-
a Seditioso dis omnibus morituri. At ^a verò seditiosi con-
rum Hiero- gesta in tumulum cadauera conculcantes dimi-
solyms im- cabant: & ex mortuis haurientes audaciã, quos
manitas. sub pedibus cernerent, immanius sæuiebant:
 sempérque aliquid in se perniciosum excogi-
 tantes, & quod visum fuisset sine miseratione
 facientes, nullam cædis aut crudelitatis viã præ-
 termisere: adeò vt etiam sacris materiis ad bel-
 lica conficienda instrumenta Ioannes abutere-
 tur. Nam cum olim fulcire templum populo
 itémque pontificibus placuisset, idque viginti
 cubitis altius ædificare, Rex quidem Agrippa ex
 monte Libano apas ei materias maximis sum-
 ptibus & labore deuexit: hoc est, ligna & ma-
 gnitudine simul & directa proceritate spectabi-
b Ioannes ex lia. Interuentu ^b autem belli opere interrupto,
lignis ad ful Ioannes his sectis, quod sufficere longitudinem
ciendũ tem- reperi, turres ædificauit: & aduersus eos con-
plum compa stituit, qui desuper à templo pugnarent, post
ratis, turres muri ambitum contra exedram occidentalem
adificat. admotas, quæ solum poterant, quod alix partes
 gradibus ex longinquo fuerunt occupatæ. Et
 ille quidem fabricatis ex impietate machinis
 subactum iri sperauit hostes. Deus verò labo-
 rem etus inutilem demonstrauit, & priusquam
 in his quicquam poneret, Romanos adduxit.
c Ordo exer Etenim ^c Titus, postquam partem ad se col-
citus Titi. legit exercitus, aliis verò vt ad Hierosolymam
 occur-

occurrerent scripsit, Cæsaream profectus est. Erant autem tres legiones, quæ pridem sub eius patre Iudæam vastauerant, & duodecima, quæ olim cum Cestio male pugnaverant, quæque licet per id fortitudine esset insignis, tunc tamen eorum etiam memoria quæ pertrulerat, alacrius ad vindictam properabat. Harum quidem quintam legionem iussit sibi per Ammaunta occurrere, decimam verò ascendere per Hierichunta. Ipse quidem cum ceteris egressus est, quas Regum quoque auxilia plura quàm dudum, multique Syri auxiliares comitabantur. Suppletum est autem quatuor legionum quantum Vespasianus selectum cum Mutiana miserat in Italiam, ex his qui cum Tito accesserant. duo namque millia de Alexandrino exercitu lecta, tria millia verò ab Euphrate eum sequebantur, & amicorum spectatissimus beneuolentia simulque prudentia, Tiberius Alexander, qui antea quidem Ægyptum administrauerat, tunc autem dignus qui exercitum regeret propterea iudicatus, quòd primus incipienti sui hospes imperio, & cum fide clarissima incertæ fortunæ sociatus est: idemque consultor in usus bellicos ætate ac peritia præcipuus aderat.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

Titus explorator Hierosolyma periclitatur.

C A P. II.

PROgredientem verò in hostilem terram Titum, antecedebant regia omniâque auxilia, post eos viarum stratores, castrorumque metatores. Deinde rectorum sarcinæ atque armati. Post a hos ipse Titus, & alios lectos habens & signiferos, quorum agmen equites sequebantur. Hi verò ante machinas ibant, & secundum illos unâ cum lectis tribuni, & præfecti cum cohortibus

a Titu in
Iudæam ve
nit.

An. mundi.

4034.

*A Christo**nato 72.*

*a Titus in ci-
uitatē, quā
iuda fuit, Iu-
daeorūque
animos ex-
ploraturus
pergit.*

*b Titus pe-
piciatur.*

Post autem circum aquilam signa, & ante signa tubicines, deinde acies senum virorum ordinibus dilatata Seruile autem vulgus à tergo cuiusque legionis, & ante hos sarcinæ. Omnium verò nouissimi mercenarij, eorūque custodes coactores agminis. Procedens autē decenter cū exercitu, ita vt mos est Romanis in Gophnam per Samaritidem venit, quæ & prius ab eius patre fuerat occupata, & tunc prædiis tenebatur. Ibi autem vnā moratus vespēram, mane inde proficiscitur: peractāque diei mansione, castra ponit in loco quem Iudæi sermone patrio Acanthonaulona vocitant, iuxta vicum quendam Gabath Saul nomine, quod significat vallem Saul, distantem ab Hierosolymis stadiis ferè triginta. Hinc ^a sexcentis propè le&is equitibus comitatus, perrexit in ciuitatem, quā tota esset, Iudæorūque animos exploraturus: si fortè se conspecto, prius quā ad manus veniretur, metu cederent. audierat enim quod erat verum, à seditiosis & latronibus oppressum populum desiderare quidem pacem: sed quod rebellantibus infirmior esset, nihil cōnari. Quando quidem per viam quæ ad murum duceret equitabat, nemo ante portas apparuit: vbi ^b verò itinere ad turrim Psephinon declinato, transuersum agmen equitum duxit, infiniti subito profiliunt, quā Muliebres turres vocantur: & per eam quæ contra monumentum Helenæ porta est egressi, equitarum intercidunt atque alios quidem etiam tunc via currentes, ne cum his qui diuertebant sese iungerent, à fronte oppositi, prohibuerunt: Titum verò cum paucis separant. Ille autem vltà quidem minus progredi poterat: à muro enim cuncta fossis patebant, & transuersi erant horti, multisque maceris impediti. ad suos autem in aggere constitutos

An mundi
4034. A
Christo nato
72.

De eruptionibus Iudeorum contra Romanos
castrametantes.

CAP. III.

a Castra Tri-
ti stadium tri-
bus ab urbe
distant.

b Seditiosi
concordiam
inter se in-
eunt.

Cæsar autem, postquam ex Ammanthe le-
gio sibi coniuncta est nocte, luce inde di-
gressus ad Scopon accedit, unde iam & ciuitas &
clara templi magnitudo conspici poterat: qua
parte septentrionalem regionem ciuitatis con-
tingens locus humilior, propriè Scopos nomi-
natus est, distans a ciuitate stadiis septem: i-
bique duabus legionibus simul, quintæ legioni
verò retrorsum stadiis tribus castra muniri iu-
bet. labore nanq. nocturni itineris attritos mi-
lites progredi visum est, ut sine formidine mu-
rum struerent. Mox autem cæpto ædificio, deci-
ma quoque legio per Hierichunta aderat à Ve-
spasiano præoccupata: ubi quædam pars arma-
torum in præsidio fuerat collocata. His autem
præceptum erat sexto ab Hierosolymis stadio
castra ponere, qua in parte mons, qui appellatur
Elzon, contra ciuitatem ab oriente situs est, altâ
que interiacente valle discernitur: cui nomē est
Cedron. Intra b ciuitatem verò sine requie con-
surgentium dissensionem, tum primum ingens
subitò bellum foris interueniens refrenauit: &
cum stupore seditiosi Romanorum castra inspe-
ctantes, trifariam distributa mala, inter se iniere
concordiam: rationemque inuicem requitebāt,
quidnam expectarent, quidve perpassi, tres mu-
ros contra vitam suam paterentur opponi: bel-
lōque tanta se fundente licentia, tanquam spe-
ctatores bonorum operum sibi que vitium resi-
derent mœnibus clausis, remissisque armis ac
manibus. In nosmetipsos profectò, exclamat, ali-
quis, tantummodo fortes sumus Romanorum
autem

autem lucro ex nostra seditione sine sanguine oppidum cederet. His^a alios atque alios congregantes exhortabantur: raptisque armis, subito in legionem decimam ruunt: perque vallem facto impetu, cum ingenti clamore murum edificantes Romanos aggrediuntur. Illi autem in opere distributi, armis ob eam causam plerique depositis (nec enim excussum Iudæos ausuros esse credebant, & si maximè vellent, animos eorum seditione distractum iri arbitrabantur) præter opinionem perturbati sunt: atque opere quisque derelicto, confestim alij recessere: multi autem ad arma properantes, priusquam se in hostes converterent, feriebantur. Plures autem Iudæis semper adiciebantur, eorum freti victoria qui præcesserant, & quod cum pauci essent, multiplex numerus & sibi & hostibus videbatur, quod secunda fortuna yterentur. Romani autem maximè ordinati consueti, & cum decore atque præceptis bellum gerere scientes ex perturbatione trepidabant. Unde tunc quoque præventi aggressionis cedebant. Si quando tamen sese converterent ab insequentibus occupati, & à cursu reprimebant Iudæos, & ob impetum minus cautos feriebant. Semper b verò b Romanos excursionē gliscēte magis magisque turbati, Iudæi castris postremò castris pulsi sunt: totaque legio tunc pellunt. in periculum ventura fuisse videbatur, nisi hoc maturè sibi nunciato, Titus eis tulisset auxilium: multisque anceps animi ignaviam, & suos à fuga reuocasset: Iudæisque à latere ipse cum his irruens, quos circa se habebat electos, multos quidem occidisset, plures verò sauciasset, omnes autem in fugam vertisset, atque in vallem præcipientes compulisset. Illi autem prono in loco multa mala perpassi postquam in adversam partem evasere, flectunt se iterum &

An. mundi
4014. A
Christo nato
72.

a Hierosolymitani Romanos aggrediuntur.

b Romanos
Iudæi castris
pellunt.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

a Pugna Iu
daeorum cum
Romanis.

b Romani à
Iudeis dissi-
pati, pulsique
in montem
refugiunt.

c Titicōtra
Iudaeos forti-
tudo.

d Metus ac
turba inter
Romanos.

^a valle intercedente cum Romanis dimicabant. Igitur ad medium diem ita bellatum est. Paulo autem post meridiem Titus his qui secum erant in subsidio collocatis, aliisque de cohortibus aduersus excurrentes oppositis, reliquum agmen ad murum in summo montis ædificandum remisit. Iudæis autem hæc fuga esse videbatur. Cùmque speculator quem in muro posuerant mictu agitato signum dedisset, frequentissima multitudo tanto imperu profiliit, ut eorū cursus immanissimis bestiis esset assimilis. Denique in aduersa acie stantium nemo impetum sustinuit: sed ^b tanquam machina percussi, continuo dissipati, pulsique in montem refugiunt. In ascensu autem medio Titus cum paucis relictus est: multumque monentibus amicis, qui pro imperatoris reuerentia contempto periculo perdurauerant, ut mortem appetentibus Iudæis cederet, neque pro his in discrimen veniret, quos ante ipsum saluos esse non oporteret: sed potius fortunam suam repeteret, quod non milnis officio fungeretur, verum & belli & orbis terræ dominus esset: néve in tanta fuga subsisteret, in quo omnia niterentur: hæc ^c ne audire quidem simulans, & ad se accurrentibus obstabat: eosque in ora feriens, cum vi obniterentur, occidebat, & per decline repente incumbens, multitudinem proturbabat. Illi autem & visibus eius & obstinatione perterriti ne tum quidem in ciuitate fugere: sed in utrumque latus ab eo declinantes, rursus fugientes insequabantur, quos tamen aggressus à latere, ipsorum quoque impetum præpediebat. Dum hæc aguntur, etiam illos qui superiora castra muniabant, ubi fugere inferiores videre, metus ^d ac turba occupat: totumque agmen dispergitur, spicantium excursum quidem Iudæorum ferri

Non posse, Titium verò in fugam versum: nec enim vñquam illo manente alios fugituros fuisse. & tanquam Panico terrore circumdari, alius aliò ferebantur: donec quidam, cum in media pugna versari imperatorem vidissent, plurimū metuentes, vniuersæ legioni eius periculum cū clamore nunciauerunt. Itaque pudore reuocati & fuga maius aliquid sibi exprobrantes, quod Cæsarem deseruissent, totis viribus in Iudæos urebantur, & semel impulsos vrgebant per decliuiam. Illi autem paulatim recedentes pugnant. cūque Romani plus possent, eò quòd superiores erant, in vallem omnes coacti sunt. Titus autem contra se positus imminerebat: & legionem quidem ad muri fabricam redire iubet: ipse verò cum his quibus antea, resistēdo hostes arcebat. Itaque si me nihil addentem obsequio, neque inuidia detrahentem, verum dicere oportet, ipse Cæsar bis totam legionem periculo liberauit, atque ita castra muniendi copiam militibus præbuit.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Iudæi recedentes pugnant & in vallem coguntur.

De intestina pugna azymorum diebus.

C A P. IIII.

Remisso autem paulisper bello externo, iterum intestinum seditio suscitauit. Azymorumq. instante die qui est Aprilis mensis quartus decimus (hoc enim se primum tempore opinantur Iudæi ab Aegyptiis esse liberatos) Eleazarus quidem cum sociis portam subaperiens, introire cupiebat ex populo, qui templum adorare cuperent. Ioannes autem die festo ad protegēdas insidias usus est: & suorum quosdam ignotiores, armis sub vestibus latentibus instructos, quorum pleriq. impuri erant, occultè inter alios fani occupandi gratia submittit. illi autem post-

b Ioannes iterum templū omnesq. eius apparatus occupat, Zeborā fugat, ac in die festo neminem cōstat.

An. mundi.
4034. A
Christo na-
to 72.

quam intrauere, vestimentis abiectis, subito armati apparuerunt. Magna verò statim turba circa templum ac tumultus erat, cum alienus quidem à seditione populus, omnibus sine discrimine putaret, Zelotæ verò sibimet solum insidias comparatas. Verum hi quidem relicta portarum custodia, & alij ex propugnaculis deli- lientes, priusquam manus confererent, in templi cloacas confugere. Populares verò ad aram delati, & circum templum appulsi conculcabantur, cum lignis passim ferroque caderentur. Multos autem occisorum inimici priuato odio, quasi diuersæ factionis socios interficiebant. Et quicumque antehac insidiatorem aliquem offenderat, tunc agnitus quasi Zelotes ducebatur ad mortem. Sed qui atrocitate magna innocentes afficerent, inducias concessere nocentibus. progressosque ex cloacis dimiserunt. ipsi autem interius templum & omnes eius apparatus tenentes, confidentius oppugnabant Simonem.

^aTripartita Seditio^a quidem hoc modo, quæ tripartita fuerat, in duas partes diuisa est. Titus autem castra propius ciuitatem transferre cupiens de Scop-
sed tio in
duas partes
diuisa.
po, contra excursus quidem lectos equites ac pedites, quos satis esse arbitrabatur, posuit: alium verò exercitum iussit totum quod erat usque muros spacium complanare. Cunctis igitur maceris ac sepibus dirutis, quibus hortos ac prædia incolæ præmunierant, omni que opposi-
b *Quicquid*
circa Hero-
solum ca-
num est, &
vallibus im-
pedimento, re-
pleta.
ta quamuis frugifera sylua excisa, repletum best
quicquid erat cauum & vallibus impeditum. sa-
xorum autem eminentissimis ferro truncatis,
humilibrem totum illum tractatum à Scopo us-
que ad Herodis monumenta fecerunt, ser-
pentium stagnum continentia,
quod olim Bethora vo-
cabatur.

HIs denique diebus Iudæi Romanis huiusmodi insidias parauere. Seditiosorum audacissimi extramuliebres (quæ sic appellabatur) progressi turres, simulato quod pacis eos studiosi pepulissent, & quod timerent impotum Romanorum ibidem versabantur: & alter sub altero vitabundi latebant. Alij verò per muros dispositi, populûmque se esse simulantes, clamore pacem implorabant, fœdusque poscebant, portasque se patefacturos esse pollicentes, inuitabant Romanos. Hoc autem vociferantes vnâ etiam contra suos, veluti portis eos abigerent, lapides iaciebant. illique se vi percurrere aditus velle simulabant, & ciuibus supplicare, cûmque ad Romanos sæpissimè ire conarentur. reuersi perturbatis similes videbantur. Verùm hæc eorum calliditas, apud milites quidem fide non carebat: sed tanquam hos in manibus haberent paratos ad supplicium, illos verò ciuitatem sibi aperturos sperarent, opus aggredi festinabant. Tito autem suspecta erat inuitatio, quia rationem non haberet. pridie nanque prouocatos eos ad pacem per Iosephum, nihil mediocre sentire cognouerat, etiam tunc igitur milites manere loco suo præcepit. Iam & verò quidam operibus appositi, raptis armis ad portas excurrere ceperant. Hi autem qui expulsi videbantur, primò quidem exdebant: deinde vbi ad turres portæ propinquabant, cursu eos circumueniunt, & à tergo prosequiebantur. qui verò in muro stabant, lapidum his multitudinem, omnigenûmque telorum simul infundunt: adeò vt multos quidem necarent, plurimos verò facerent, nec enim facilè erat à muro diffugere,

a Romanorum militum contra Titum præceptum alacritas.

An. mundi

4034.

Christo nato

72.

*a Caesaris ad
milites acris
oratio.*

*b Romani
milites Titum
pro commisi-
onibus obse-
crant.*

aliis retrò violenter instantibus. & præter hoc pudor quod rectores peccauerant, itémque meus, in delicto perseverare suadebat. Quamobrem cum hoste diu decernentes, multis vulneribus acceptis, neque paucioribus redditis, postremò eos à quibus circumventi fuerant repulere. quos tamen recedentes vsque ad Helenæ monumentum, Iudæi virgendo iaculis sequebantur, deinde insolenter fortunæ maledicentes, & Romanos vituperabant fraude pellectos: scutaque aliè sublata crispantes tripudiabant, & cum læticia vociferabantur. Milites autem interminatio principum, & Caesar iratus, huiusmodi oratione corripuit: Iudæi quidem, quos sola regit desperatio omnia cum deliberatione faciunt atque prudentia, fraudes & insidias componendo, eorumque dolos fortuna prosequitur, quod sunt morigeri: sibi que inuicem beneuoli ac fideles: Romani verò, quibus ob disciplinam & consuetudinem obediendi rectoribus fortuna famulatur, nunc contrà peccant: & intemperantia manuum debellantur: quod omniū est pessimum, præsentē Casare, sine rectore dimicantes. Certe^a. inquit, plurimum ingemiscunt militiæ leges, plurimum pater, cum hoc vulnus audierit. ille quod cum bellando sennerit, nunquam isto modo peccarit. leges autem, si cum in eos qui minimum quid præter ordinem mouerint, morte vindicent, nunc totum desertorū exercitum videant. Modò autem scituros esse eos ait, qui arrogàter egere, quod apud Romanos etià vincere sine præcepto ducis, infamiae est. Hæc Titus ad rectores locutus cū indignatione, certus erat quæ lege in omnes erat vsurus. Et hi qui abiecerunt animos, quasi iam iamque iustè morituri, circumfusa^b verò legiones Titum pro cõmilitionibus obsecrabant: paucorumque temeritatem

An. mundi 4034. *Christo nato* 72.
a Castellum David.
b Acra infe-
riorem ciui-
tatem susti-
net.
c Fōs Siloa.
d Murus ve-
tustissimus.

desinebant: collium verò alter, quo superior ci-
 uitas sedet, multò excellior & in prolixitate di-
 rectior: adeò ut quoniam tutus erat, castellum
 à David quondam Rege vocaretur (is pater Sa-
 lomonis fuerat, qui primus templum ædifica-
 uerat) à nobis autem forum superius. alter autē
 qui b appellatur Acra, inferiorem sustinet ciui-
 tatem, & vndique decliuus est. Contra hunc au-
 tem tertius collis erat, natura humilior, quàm
 Acra, & alia lata valle antè diuisus. verùm po-
 stea qua tempestate Asamonzi regnabant, &
 vallem aggeribus repleuerunt, ut templo coniū-
 gerent ciuitatem, & Acræ altitudinem easam
 humiliores fecerunt, ut ex ea quoque sanum
 supereminens cerneretur Vallis autem quæ Ty-
 ropæon appellatur, qua diximus superioris ciui-
 tatis collem dirimi ab inferiori vsque ad c Si-
 loam pertinet. ita enim fontem, qui dulcis est
 ac plurimus, vocabamus. Fontis autem duo col-
 les profundis vallibus cingebantur, & vtrinque
 obstanibus rupibus, nulla ex parte adiri pote-
 rant. Trium d verò murorum vetustissimus qui-
 dem, propter valles imminentemque his desu-
 per collem quo erat conditus, facile capi nō po-
 terat. ad hoc autem quod pro loco præstabat, e-
 tiam firmissimè structus erat, David & Salomo-
 nis, aliorumque interea Regum largissimis im-
 pensis operi insumptis. Hac autē parte incipiens
 à turri, cui nomen est Hippico, & ad eā quæ di-
 citur Xystus pertinens, deinde curiæ cōiunctus,
 in occidentalem templi porticum desinebat. parte
 autem altera ad occidentem ex eo loco ductus,
 per eum qui vocatur Betiso descendens in Esse-
 norum portam: deinde supra fontem Siloam in
 meridiem flexus, atque inde rursus in orientem
 versus, qua stagnum Salomonis est, & vsque ad
 locum pertinens, quem Ophlan vocant, cum
 orientali

orientali porticu templi coniungitur. Secundus autem murus à porta quidem habebat initium, quam Genath appellabant. hæc autem fuerat muri prioris. septentrionalem verò tantummodo tractum ambiens. usque ad Antoniam ascendebat. Tertio muro turris Hippicos principium dabat: unde ad Boreæ tractum pertinēs, deinde ad Psephinam turrim veniens contra munimentum Helenæ, quæ Adiabenorum Regina fuerat, Izatæ Regis mater, & per speluncas regias in longum ductus, à turri quidem in angulo posita flectebatur contra Fullonis quod dicitur monumentum. cum vetere autem ambitu iunctus in Cedron vallem, quæ sic dicitur, definebat. Hoc muro eam partem ciuitatis, quam ipse addiderat Agrippa cinxerat, cum esset omnīs antè nuda. exuberans enim multitudine, paulatim extra mœnia serpebat: templique septentrionali regione colli proxima ciuitati adiuncta non paululum processerat. quin & quartus collis incolebatur, cui nomen est Bezetha: situs quidem ex aduerso Antonia, fossis autem altissimis separatus: quæ de industria ductæ sunt, ne Antonia fundamenti colli coherentibus, & accessui facilis sit. & minus edita, unde etiam fossæ altitudo plurimum turribus celsitudinis adiciebat. Nominata est autem pars addita ciuitati voce indigena Bezetha, quod Latino sermone dicitur noua ciuitas. Eius autem partes incolis protegi desiderantibus, pater huius Regis eodem nomine Agrippa, murum quidem ita ut prædiximus inchoarat. veritus autem Claudiū Cæsarem, ne magnificentiam constructionis ad nouarum rerum ac discordiæ suspicionem traheret, fundamentis tantummodo iactis ab opere destitit. Nec enim expugnabilis esset ciuitas, si perfecisset muros ut cœperat. Saxa enim

*An. mundi*4034: *A**Christo nato*

72.

*a. Secundus**murus.**b Tertius**murus.**c Bezetha**quarta col-**lis.**d Agrippa**in extruen-**do muro**sumptus.*

An. mundi
 4014. *A*
Christo nato
 72.

viginti cubitis longa, & decem lata contexebatur: quæ neque ferro facile suffodi possent, neque machinis dimoueri: hisque murus dilatabatur, profecto altitudinis quoque plus habuisset, si eius magnificentia qui edificium aggressus erat minimè fuisset inhibita. Rursus autem idem murus, etiam Iudæorum studio fabricatus, ad viginti cubitos creuit: & minas quidem binis cubitis, præpugnacula verò trinis habebat, totaque altitudo ad viginti quinque cubitos erigebatur. Murum autem supereminiebant turres viginu quidem cubitis in latitudinem, viginti verò in altitudinem, quadratis angulis structæ, & sicut ipse murus plenæ ac solidæ. præterea structura ac pulchritudo saxorum nihil erat templo deterior. post altitudinem verò turrim solidam viginti cubitis elatam. cellæ desuper ac cornacula erant, aquarumque pluuialiû receptacula, & tortuosi latique singularum ascensus. Eiusmodi quidem turres nonaginta tertius murus habebat: earum autem intervalla cubitos ducentenos, medius verò murus in quatuordecim turres, & antiquus in sexaginta, diuisi erant, omne autem ciuitatis in gyro spacium triginta tribus stadiis finiebatur. Cùm autem totus admitabilis esset, tertius b murus admirabilior Psephina turri: ad septentrionem occidentemque surgebat in angulo, qua parte Titus castra posuerat. ex ea namque per septuaginta cubitos ædita, sole orto Arabia prospici poterat, & vsque ad mare, itemque ad vltima finium Hebræorum. Erat autem octo angulis. Contra eam verò turris Hippicos, & iuxta duæ, quas Herodes Rex in antiquo muro edificauerat: quæque magnitudine siue pulchritudine ac firmitate, vniuersis quæ toto orbe essent, præstabant.

nam præter naturalem animi liberalitatem,

Rex

a Tertius
 murus 90.
 turres habet.

b Psephina
 turris 70. cubitos alta.

Rex pro amore ciuitatis, operum excellentiam propriis affectibus indulgebat: personisque tribus charissimis, quarum nominibus turres appellauit, fratri & amico, & coniugi memoriam dedicando, huic quidem, ut dixi, amoris causa perempta, iis autem bello amissis, cum fortiter decertassent. Hippicos b quidem turris, amici vocabulo dicta, quatuor angulis erat. Singulae autem viginti quinque cubitos in latitudine itemque longitudine habebant, & excelsae XXX. cubitos erant nusquam inanes. supra soliditatem verò saxisque adunatam compaginem puteus viginti cubitis altus erat imbribus excipiendis: super hunc autem duplici tecto domus, viginti quinque cubitis alta, inque varia membra diuisa: & desuper eam minae quidem binis, propugnacula verò ternis cubitis ambiebant: ut omnis altitudo ad octoginta quinque cubitos numeraretur. Secunda verò turris, quam fratris nomine Phasaelon appellauerat, aequè lata fuerat ac longa, cubitis quadragenis: per totidem autem cubitos in pilae modum facta & solida eius altitudo surgebat, & super hanc decem cubitis adita porticus erat, instructa brachiis, itemque propugnaculis septa. In media verò porticu supereminens alia turris stabat, in membra magnifica & balneas diuisa, ne quid regalis ei usus videretur deesse: in summo autem propugnaculis minisque erat ornata, cum omnis eius celsitudo propè ad nonaginta cubitos tolleretur. & specie quidè videbatur assimilis Phari turri, quae Alexandriam nauigantibus ignem procul ostendit: ambitu verò ampliore dilatabatur. tunc autem tyrannicum domicilium exhibebat Simoni. Tertia pulcherrima d verò turris Mariammes (sic enim Regi-
na vocabatur) usque ad viginti cubitos fixa, per viginti alios cubitos in latitudinē tendebat: alta,

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Herodes
tres turres
nominibus
personarum
charissimarum
appellat.
b Hippicos
altitudo 85.
cubitum.

c Phasaeli
altitudo 90.
cubitum.

d Mariam-
mes tertia
pulcherrima

cherrimass.
cubitum

An. mundi & magnificentiora cæterisque ornatiora diuer-
4034. foria sustinebat: cùm id proprium, sèque di-
Christo nato gnum esse Rex putauisset, ut vxoris nomine ap-
72. pellata turris, plus haberet pulchritudinis, quàm
 quæ virorum nominibus vocitatz sunt: sicut
 illæ hac munitiores erant, cui fœmina nomen
 dederat, & cuius omnis altitudo per quinquaginta
 quinque cubitos erigebatur. Sed quanquã
 tres turres tantæ magnitudinis erant, ex loco ta-
 men, quo erant sitæ, multò videbantur esse ma-
 iores. nam & ipse antiquus murus, in quo erât,
 excelsio loco fuerat conditus, & ipsius collis ve-
 lut quidam vertex altius propè ad triginta cubi-
 tos eminebat, supra quem turres positæ mul-
 tum sublimitatis assumpserant. Mirabilis etiam
 fuit lapidum magnitudo. nec enim ex vulgari-
 bus saxis, aut quæ homines ferre possent, ve-
 rum secto marmore candido, & singulis per vi-
 ginti cubitos longis, latisque decem, ac per quin-
 que altis erant ædificatz quæ ita inter se copu-
 lata erant, ut singulæ turres, singula saxa vide-
 rentur: sic autem manibus artificum in faciem
 angulosque formata, ut nusquam iunctura com-
 paginis appareret. His autem in septentrionali
 parte positis, intus a aula regia coniungebatur:
 narratione omni præstantior. Nec enim vel ma-
 gnificencia, vel structura operis, aliqua ex parte
 superari poterat: sed tota quidè muro per xxx.
 cubitos edito cincta erat. æqualis autem distan-
 tia turribus ornatissimis ambiebatur, ornata vi-
 torum receptaculis & cœnaculis rectorum cen-
 tam capacibus. Inenarrabilis autem fuit mar-
 morum varietas in ea, collectis ibi plurimis quæ
 ubique rara videbantur, & fastigia simul proce-
 ritate trabium & ornamentorum claritudine
 mirabilia. membrorum etiam multitudo, & in-
 numeræ species ædificij, pleræque omnia sup-
 pellecti-

a Aula re-
 gia.

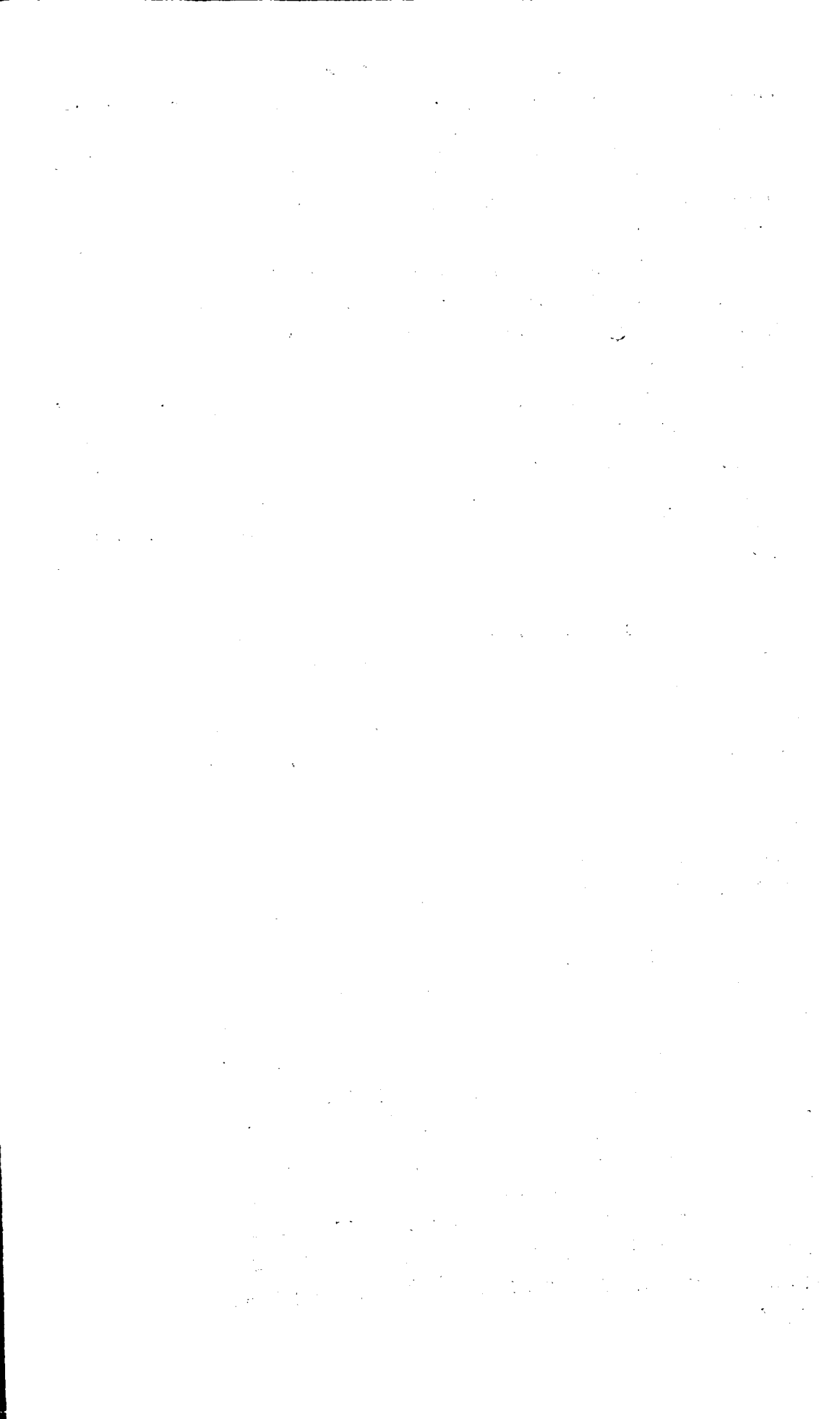
pellestilis, cum pleraque in singulis ex auro es-
 sent, atque argento. ad hæc multæ porticus, alia
 per aliam in circulum flexæ, columnæque in sin-
 gulis, & quæ inter eas sub dio patebant spacia,
 cum essent vtrique viridariis siluæque variata.
 tum prolixas ambulationes habebat, aliis euri-
 pis cinctas, cisternas vbique signorû æneorû ple-
 nas, quibus aqua effundebatur: multasque tur-
 res mansuetarû circum latices columbarû. Sed
 enim neque pro merito exponi regia, qualis fue-
 rit, potest: haberi que memoria cruciatum, refe-
 rens. quantas res latrocinialis flâma consumpse-
 rit. nec enim hæc à Romanis incensa sunt, sed
 ab insidiatoribus intestinis, ut supra memoravi
 mus in principio dissensionis, & ab Antonia qui
 dem omnia corripuit ignis: transit autem in re-
 giam triûnque turrium tecta corripuit. Fanû
 autem conditum erat, ut dixi, supra durissimum
 collem. Ecce initio quidem vix templo atque a-
 rex sufficiebat, æacens in summo planities quod
 undique præceps erat atque declinis. Cum au-
 tem Rex Salomon, qui etiam templum ædifica-
 verat, muro eius partem ab oriente cinxisset, v-
 na porticus aggeri est imposita: & manebat ex
 aliis partibus nudû, quoad seculis posterioribus,
 semper aliquid aggeris accumulâte populo co-
 quatus collis latior effectus est. Perrupto autem
 septentrionali quoque muro, tantum assum-
 pserit spacium, quantum postea totius fani am-
 bitus incluserat. Triplici autem muro colle cir-
 cumdato, spe maius opus extructum est: in quo
 longa secula consumpra sunt, omnesque thesau-
 ri sacri, quos toto orbe missa Deo munera reple-
 uerant, tam in superiore ambitu, quàm inferio-
 re templo ædificatis: cuius quod humilimû fuit,
 trecentenis cubitis munierant, in quibusdam
 verò locis pluribus, non tamen omnis altitu-

An. mundi
 4034. A
 Christo na-
 to 72.

A latroni-
 bus & inte-
 stinis infidia
 toribus aula
 regia incen-
 sa.

b Templum
 supra durissi-
 mum collena-
 conditum.

c In extruen-
 do templo o-
 mnes thesau-
 ri sacri con-
 sumpti.

ptentrione quidem ac meridie octo, quaternæ
 vtrinque videlicet, duæ verò ex oriente. Necessa-
 riò namque proprius locus, religionis causa mu-
 lieribus destinatus, muro discernebatur: altera
 quoque porta opus esse videbatur. Contrà
 primam verò, secreta erat ex aliis regionibus v-
 na porta meridiana, & vna septentrionalis, qui-
 bus ad mulieres introibatur: per alias enim
 transire ad mulieres non licebat. Sed nec suam
 portam interiecto muro transgredi licebat. Pa-
 tebat enim locus ille pariter indigenis & ho-
 spitibus fœminis, religionis causa venientibus,
 occidua verò pars nullam portam habebat, sed
 perpetuus ibi murus erat extructus. Inter por-
 tas autem porticus, à muro intro propè à the-
 sauro aduersæ, magnis & pulcherrimis colum-
 nis sustinebantur, erant autem simplices ac præ-
 ter magnitudinem nulla re ab inferioribus abe-
 rant. Portarum autem, aliæ quidem auro & ar-
 gento vndique testæ erant, itemque postes ac fron-
 tes. vna verò extra templum ære Corinthio, quæ
 multum argento inclusas & inauratas honore su-
 perabat. Et binæ fores quidem in singulis ianuis
 erant tricenis cubitis altæ, quinisdemis etiam la-
 tæ. post introitum verò, ubi latiores fiebant, tri-
 cenis vtrinque cubitis exedras habebant: exem-
 plo quidem turrium longas & latas, suprâ ve-
 rò quàm viginti cubitis celsas. singulas autem
 binæ columnæ duodenum cubitorum crassitu-
 dine sustinebant. Et aliarum quidem portarum
 magnitudo par fuit. quæ verò suprâ Corin-
 thiam posita, quò mulieres conueniebant, ab o-
 riente aperiebatur, porta templi sine dubio ma-
 ior erat, quinquaginta enim cubitis surgens,
 quadraginta cubitorum fores habebat, ornatâ-
 que magnificentior: quoniam crassiori ar-
 gento atque auro vestiebatur: quod quidem no-

An. mundi
 403.4 *A*
Christo nat.
 72.

a Locus pro-
prius reli-
gionis causa
mulieribus
destinatus.

b Portarum
alia auro &
argento, v-
na verò ære
Corinthio,
testæ.

*Anno mōdi*4034. *A**Christo nato*

72.

*a Fanum sa
crofanctum.*

uem portis infuderat Tiberij pater, Alexander. Gradus autem quindecim à muro, qui mulieres segregabat, ad maiore portā ducebāt. nanq. illis, qui ad alias portas iter dirigerent, quinque gradibus erant breviores. Ipsum verò templum in medio positum, hoc est, finum^a sacrosanctū, duodecim gradibus ascendebatur. Et à fronte quidem altitudo eius & latitudo, centenos cubitos habebat: ponē autem quadraginta cubitis angustius erat. aditus enim, veluti quibusdam humeris, utrinq. vicenum cubitorum producebantur. Prima verò eius porta septuaginta cubitis alta erat, & viginti quinque lata, neque fores habebat: cœlum enim vndeque conspicuum lateq. patens significabat, erantque totæ frontes inauratæ: ac prima ædes omnis perlebebat extrinsecus: aurōque circum interiorem fani partem splendida cuncta cernentibus occurrebāt. Cum autem interior eius pars contignatione intersepta esset, adiacens ei prima ædes patebat in altitudinem perpetuam: p̄erq. nonaginta cubitos tollebatur, cum longa quadraginta cubitos esset, ac viginti transversa. Interior verò porta tota inaurata erat ut dixi, & circum eam auratus paries desuper autem habebat aureos pampinos, vnde racemi statura hominis dependebant. & quia contignatio iam intercedebat, templum exteriore humiliter videbatur: & fores habebat aureas, quinquaginta & quinque cubitis altas, sexdecim verò latas. adhuc aulæum longitudine pari: hoc est, velum Babylonium, hyacintho, & bysso, & cocco, & purpura variatum, mirabili opere factum, neq. contemplationis expers colorum permixtione, sed velut omnium rerum imaginem præferens. cocco enim videbatur ignem imitari, & bysso terram, & hyacintho acrem, ac mare purpura: partim quidem coloribus

*b Aulæum
sive velum
Babylonium
colorum
permixtio-
ne mirabili
opere factū.*

loribus, bysso autem ac purpura origine: quoniam byssum quidem terra, mare autem purpuram gignit. eratque in eo perscripta omnis cæli ratio, præter signa. Introgressus autem inferior pars excipiebat: cuius altitudo quidem habebat sexaginta cubitos, & longitudo eundem ac latitudo viginti. rursus autem quadraginta cubiti diuisi erant. Et prima quidem pars, ad quadraginta cubitos auulsa, hæc tria mirabilia & prædicanda opera cunctis hominibus habebat, candelabrum, & mensam, & thuribulum. Septem verò lucernæ, stellas errantes significabant: tot enim ab ipso candelabro oriebantur. Duodecim verò panes in mensa positi, signorum circulum atque annum. Thuribulum autem per tredecim odores, quibus replebatur, ex mari & inhospite & inhabitabili, designabat omnia Dei esse, Deoque seruire. Intima verò templi pars, viginti cubitorum erat. discernebatur autem similiter velo ab exteriori, nihilque prorsus in ea erat positum: inaccessa verò, & inuiolata, & inuisibilis omnibus habebatur, sanctique sanctum vocabatur. Circa latera verò inferioris templi, multa erant membra peruia, triplici tecto suspenso, & ad utrumque latus, ad ea introitus à porta patebat. Superior autem pars eadem membra non habebat, quo minus erat angustior, celsior autem XL cubitis, nec ita ut inferior ambitiosa. Colligitur enim centum cubitorum celsitudo vniuersa, cum in solo LX cubitos habuerit. Exterior autem facies, nihil quod animus aut oculi mirarentur, non habebat. crustis enim aureis grauissimis undique tecta, vltra primos ortus igneo splendore lucebat: ut cum intruerentur contendentium oculi, quasi solis radiis auerterentur. Hospitibus quidem aduentibus, procul monti niueo similis videbatur. nam tecta.

*An. mundi*4034. *A**Christo nat.*

72.

*Tria mira**abilia ope-**labrum, Can-**delabrum**mensa &**thuribulum.**b Exterior**templi facies**crustis au-**rebus graui-**mu undiq.**testa.*

*Anno mudi*4034. *A**nato Christo*

72.

*a Ara sine
ferro constru-
cta.*

vbi deauratum non erat templū, candidissimum erat. In summo autem aureis verubus horrebat acutissimis, ne ab insidentibus aibus pollueretur. Nonnullorum autem saxorum eius longitudo XLV. cubitorum erat, altitudo quinque, & latitudo sex. Ara^a verò pro templo, quindecim cubitis alta, lata verò & longa cubitis quadragenis, quadratāq. stans, veluti cornutis angulis eminebat, & à meridie ascensus in eam clementer arduus resupinabatur. sine ferro autem constructa erat, nec vnquam eam ferrum tetigerat. Templum autem arāmq. cingebat ex pulcherrimo saxo loricā gratissima, vsque ad cubitum surgens,

*b Loricapopulum à Sa-
cerdotibus
segregat.*

quæ populum à sacerdotibus segregabat. Gonorrhœos, hoc est, semine fluentes, itēmq. leprosos tota ciuitas arcebat, & foeminis mēstrua soluentibus clausa erat. prædictum autem limitē, ne puris quidem mulieribus transgredi permittebatur. Viri autem, qui non per omnia castrī fuissent, ab interiori aula, & qui puri essent, à sacerdotibus prohibebantur. Qui verò ex origine sacerdotū genus ducentes, cecitatis causa munere non fungebantur, cum incolumibus intra limitē aderant, partēsq. generis consequebantur: vestibus tantum utebantur plebeiis:

*c Sacerdotes
in veteri te-
stamento
mero absti-
nentes, ac
sobrii reli-
gionis me-
tu.*

quoniam sacerdotali solus qui sacra celebrabat, amiciebatur. Ad saltare verò templūmq. accedebant carentes omni vitio Sacerdotes, veste quidem amicti byssina: maximè verò mero abstinētes, ac sobrii religionis metu, ne quid rem diuinam faciendo peccarent. Pontifex^d autē cum ipsis non tamen semper ascendebat, sed diebus quibūsq. septimis, & per singulos menses Calendis: vel si quando patria festiuitas atq. annua ab omni populo agebatur. Et sacrificabat velamine præcinctus, cōq. reclus femora, vsq. ad genitalia: theū verò habens intrinsecus demissum vsq.

*d Pontificis
vestimenta.*

ad

An. mundi
 4034. *A*
Christ. nat.
 72.

Antonia
ciuitati non
absimilis.

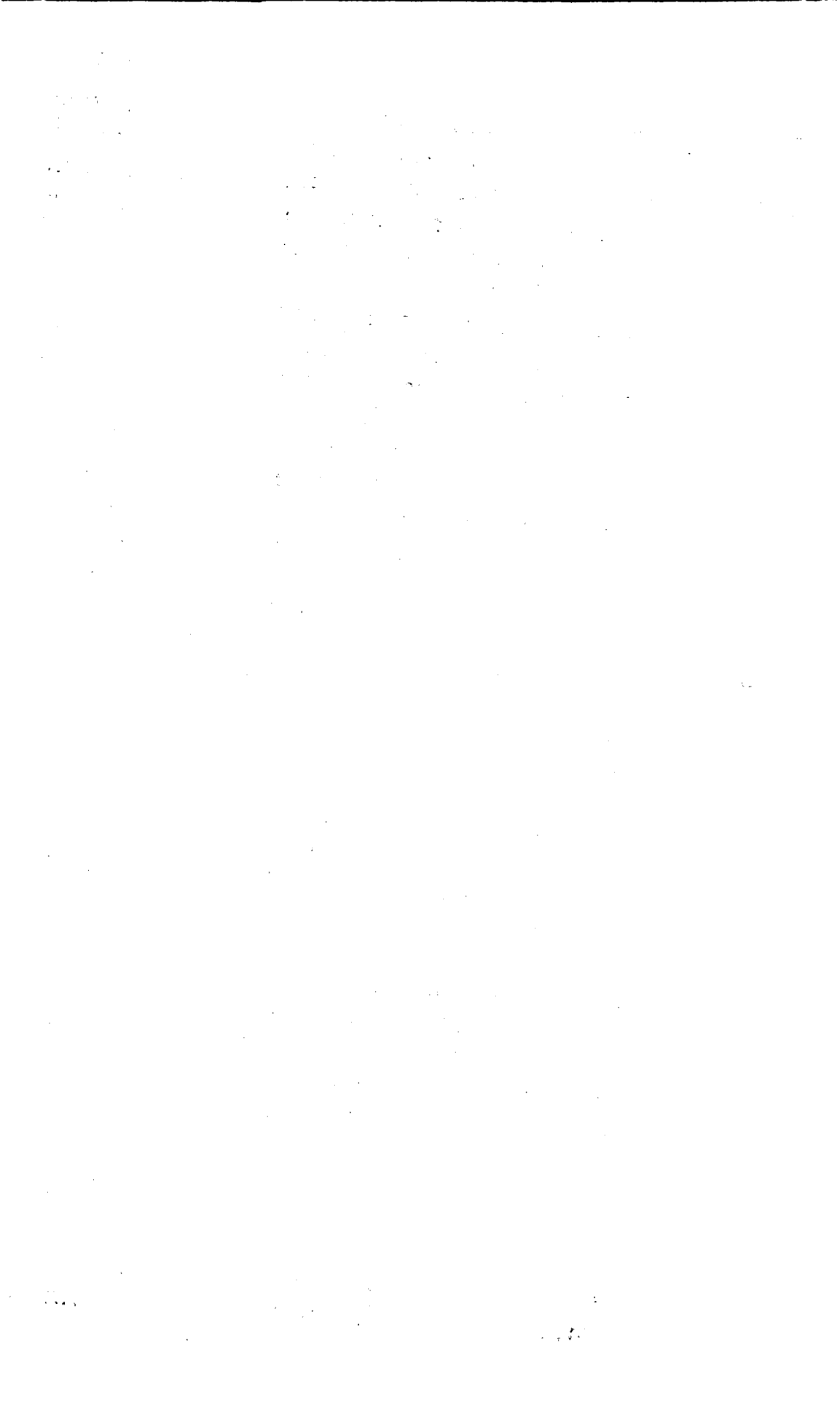
cibus saxum ipsum leuibus crustis obtegebatur, quo & decus adderet operi, & facile dilaberentur, qui vel ascendere vel descendere tentauissent. deinde ante turris ædificium murus erat cubitorum trium, intra hunc omne spacium Antoniz in quadraginta cubitos erigebatur. Intus autem regiz latitudinem ac descriptionem habebat, diuisam in omnem vsum habitationũ & speciem, id est, atria, & balnea, & aulas castris aptissimas: vt quantum ad vsum necessarium pertinet, ciuitas^a videretur, magnificentia verò palatium. instar verò turris toto habitu formata, quatuor aliis per angulos turribus cingebatur: quarum cæteræ quinquaginta cubitis erant altæ: quæ verò ad meridianum orientalemq. angulum sita erat, LXX. cubitis eminebat, vt ex ea totum templum videri posset. Quæ verò porticibus iungebatur, vtrinq. descensus habebat, vnde custodes commeabāt. semper namque in ea Rom. milites residebant: & cū armis appositæ custodes, ne quid populus festis diebus noui cōmitteret, obseruabant. castrum enim erat impositum oppido quidem templum, templo verò Antonia. In hac autem porticu custodes erant, & superioris ciuitatis aliud castellum, regia Herodis erat. Bezetha autem collis, ita vt dixi, ab Antonia separabatur: qui cum omnium esset altissimus, etiam parti nouæ ciuitatis coniungebatur, temploque septentrionali solus obstabat. De ciuitate quidem, ac muris eius, iterum scribere p̄tenius cupiens, in præsentia satis dixi.

Deditionem Iudæi recusant, & Rom.
aderiuntur.

CAP. VII

b Multitu-
do circa Si-
monem 15.
millia.

Pugnacissima hæc autem maximèq. dissentiens, multitudo circa Simonē erat, hominum de-

Ann. mundi
 4034. *A*
nato Christo
 72.

a Seditio ci-
uitatem, Ro-
mani vero
seditionem
cepere.

b Titus foris
circuies qua-
muros ag-
grederetur
explorat.

c Nicanor
ad humerum
lancum sagit-
ta percusi-
sur.

res prius casus pertulit, antequam subuertere-
 tur. qui verò eam debellarunt, maius aliquid
 perfecere. Dico^a enim, quòd seditio ciuitatem,
 Romani verò seditionem cepere, quæ multò e-
 rat moribus tutior. & res quidem aduersas suis,
 iusticiam verò rectè quis Romanis ascriberet.
 intelliget autem quòd dies cuique suggererit.
 Veruntamen his intra ciuitatem ita se habenti-
 bus, Titus^b cum lectis equitibus foris circuiens,
 quàm muros aggredideretur explorabat. Hæsitanti
 autem, quia nec ab ea parte adiri poterat pedi-
 bus, qua valles erant, & ab alio latere, prior mu-
 rus machinis firmior videbatur, placuit ad loa-
 nis pontificis monumentum (hic enim tantum-
 modo & primus humilior erat, nec secundo
 muro coniungebatur) inuadere. neglecta enim
 fuerat munitio, propterea quia non satis noua
 ciuitas frequentabatur. Sic in tertium murum
 facilis aditus illac erat: per quem superiorem
 ciuitatem, & per Antoniam, templum capi pos-
 se cogitabat. Hæc eo collustrante, quidam ex
 amicis eius, Nicanor^c nomine, ad humerum
 laeuum sagitta percutitur: cum propius vnà cum
 Iosepho accessisset: pacemque in muro stanti-
 bus (dicendi enim peritus erat) suadere tenta-
 ret. Vnde cognitis eorum conatibus Cæsar ex
 eo quod nec ad salutem se hortantibus absti-
 nuere, excitatur in obsidionem: simulque sub-
 urbana militibus vastare permittit collectaque
 omni materia, iubet aggerem construi. Tripar-
 tito autem exercitu ad opera, medios in agge-
 ribus iaculatores & sagittarios constituebat, &
 ante eos ballistas, aliàsque machinas atque tor-
 menta: quibus & excursus hostium in opera
 prohiberet, & qui ex muris obstare tentarent.
 Cæsis autem arboribus, momento suburban-
 audata sunt: Collectis autem lignis in aggerem
 cur

cum totus operi intentus esset exercitus, nec Iudæi segnes erant. populum quidem in rapinis ac caedibus constitutum fiducia tunc habebat, quòd respiraturus esset: illis aduersus hostes distractis, existimantem pœnas se ab noxiis repetiturum, si Romani superassent. Ioannes autem quamuis in externos focij sui irrumpere properarent, metu tamen Simonis manebat. Verum Simon non quiescebat, proximus enim erat obsidioni, missilibus per murum dispositis, quæ pridem Romanis abstulerat, quæque apud Antoniam capta fuerant. Sed^a horum possessio, a *Missiliis* propter imperitiam plerisque non erat utilis. *possessio Iu-* pauci autem à transfugis docti, malè utebantur *dan propter* instrumentis. Sed cum lapidibus & sagittis ag *imperitiam* gerem iacentibus militibus imminebant, per *inutiles.* que cuneos excurrentes, manus etiam conferebant. Operantes autem crates super vallum oppositæ protegebant, omnibusque legionibus contra excursus erant machinæ comparatæ mirabiles, præcipuè verò decimæ legionis ballistæ vehementiores, & tormenta saxorum, quibus non solum irruentes, sed etiam super murum stantes auertebantur. nam & singula saxa talè pondus æquabant, & ultra stadij modum torquebantur. ictus autem non solum primis quos offendisset, sed aliquândo posterioribus quoque intolerabilis erat. Iudæi sanè cauebant à lapidibus, quod erant candidi: nec tantum sono ac fremitu noscebantur, sed etiam claritudine prospiciebantur. denique speculatores in turribus præsidentes, prædicebant, quando impelleretur machina, saxumque ferretur: patria lingua clamantes, filius venit. itaque præsciebant, in quos veniret, atque ita vitabant: & hic eueniebat, ut illis declinâtibus, lapis irritus intercideret. Proinde Romani excogitant, atramêto decolorare

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

An. mundi lapides. tunc enim missi, non similiter incertos
4034. A ictus habebant, multosque simul vnus impetu
nato Christo corrumpebant. Sed ne malè quidem affecti Iu-
72. dæi, aggeris instruendi Romanis copiã dabant.

omni verò eos molitione atque audacia, die
 nocturneque prohibebant. Perfectis autem operi-
 bus, plūbo & lino ab aggeribus iacto, fabri quod
 erat ad murum spacium metiuntur. nec enim
 alioqui id fieri poterat, quoniam desuper telis
 petebantur. Cūque pares intervallo arietes
 inuenisset, eos applicant: propiusque dispositis
 a Titus ex machinis, Titus, a ne ex muro arietes prohibe-
 rentur, ex tribus partibus murum pulsari iubet.
 tribus parti Sonitu autem circumstrepente ciuitatem, cla-
 bus murum pulsari in- mor ingens civium sublatus est, itēque sedi-
 bet. tiosos paucor inuasit. Et quia periculum com-
 mune virisque videbatur, communiter iam re-
 pugnare cogitabant, vociferantibus inter se di-
 scordibus, quia omnia pro commoditate hostiū
 facerent: cum si non perpetuam concordiam si-
 bi Deus præbeat, saltem in præsentia cōtra Ro-
 manos oporteat conspirare. Simon autem præ-
 cone misso, volentibus ex templo ad murum
 egrediendi copiam dedit: idēque & Ioannes,

b Seditiosi licet minùs crederet, permisit. Ili b autem obli-
 odiorum ac odiorum, ac discordiarum suarum, in vnū cor-
 discordiarū pus coeunt: murūque amplexi, facies inde quā
 oblii, in v- pturimas iaciebant contra machinas Romano-
 rum corpus rum, contrāque impulsores arietum, eosque si-
 coeunt, ne intermissione telis petebant. audacissimi ve-
 rò cateruatim profiliētes, machinarum tegmi-
 na dissipabant: hisque appōitis irruentes, peri-
 tia quidem pauca, plura verò audacia perficie-
 bant. Semper autem aderat ad umentum laborā-
 tibus ipse Titus: & iuxta utrasque machinas e-
 quilibus ac sagittariis ordinatis, ignem quidem
 ferentes prohibebat: iaculantes verò à turribus,
 repri-

reprimebat, nocendi tempus arietibus faciens: & tamen murus iis non cedebat nisi quod quintæ legionis aries commouit angulum turris: murus autem stabat incolumis. nec enim statim cum turri periculū sensit, quæ multo altius eminebat, nullamque partem muri secum trahere poterat in ruinam. Cum autem ab excursibus paululum quiescissent, observato Romanos per opera & castra esse dispersos, quia labore & formidine Iudæos discessisse arbitrentur, excurrunt omnes quæ turris erat Hippius, porta latenter: ignemque operibus iniiciunt. Usque ad castrorum quoque munimenta, in Romanos animati procedebant. Horum autem periculo maturè, & qui erant propius excitati sunt, & qui procul aberant convenire. Romanorum autem disciplina vincebat audaciam Iudæorum: & quos prius offenderant in fugam versis, aliis qui colligerentur instabant. Grauis autem circum machinas pugna commissa est, illis incendere, his incendium prohibere certantibus, incertusque clamor utrinque tollebatur, & multi qui in fronte steterant, ceciderunt. Sed Iudæi confidentia superiores erant, ignisque opera tetigerat, incensaque omnia cum instrumentis penitus essent, nisi lecti de Alexandria restitissent plerique, præter opinionem sui viriliter dimicantes. nam gloriosissimis in hoc bello prælati sunt, donec imperator equitum valentissimis comitatus, in hostes irruit: & ipse quidem duodecim repugnatores peremit: metum autem Titus Iudæis eorum cetera multitudine in fugam versa, omnes compulsi in civitatem, eoque modoaggeres liberauit incendio. In hac autem pugna unum ex Iudæis viuum capi contigit, eumque Titus crucifigi pro muro iussit, si forte reliqui vel hoc spectaculo territi cederent. Post eius

*Ann. mundi*4034. *A**mato Christo*

72.

*a Ariet angulū**turris**commouet.**Titus Iudæos**in fugā**vertit, omnesque in ciuitatem cō-**uocat.*

Ann. mundi

404.

A-
nato Christo

72.

*a Ioannes**Idumaeorum**Dux, pectus**sagitta per-**sussus, perit.*

verò discessum, etiam a dux Idumaeorum Ioan-
nes, dum ante muros cum noto milite loquitur,
a quodam Arabe pectus sagitta percussus, con-
tinuò periit : magnúmque & Iudæis luctum, &
seditiosis mororem reliquit. nam & manu pró-
ptus erat, & sapientia nobilis.

De casu turris & duorum murorum obtentu.

CAP. VIII.

NOcte verò quæ secuta est, incredibilis tu-
multus Romanis incidit. Nam cum res tur-
res Imperator Titus quinquagenum cubitorum
construi præcepisset, ut his per aggeres singulos
positis, hinc hostes in muro stantes facilius in
fugam verteret, unâ earum spontè sua nocte in-
tempesta lapsa est. ingenti, verò sonitu facto,
metus occupavit exercitum. Cenari autem ali-
quid Iudæos suspicati, ad arma currebant, ea-
que re turba in legionibus ac tumultus erat,
cúmque nemo quid accidisset referre posset,
diu queruli alius aliud opinabantur : nullisque
interuenientibus hostibus semetipsos timebāt:
signúmque diligenter singuli à proximis requi-
rebant, tanquam Iudæi iam castra possiderent:
Panicóque terrore capti videbantur, donec Ti-
tus, cognitis quæ res erant, verùm cunctis in-
dicari iussit : tandémque tumultus eo nuncio
conquieuit. Iudæi quidem cætera fortiter susti-
nentes, malè turribus affecti sunt. machinis e-
nim lenioribus, & iaculatoribus, ac sagittariis,
saxorumque tormen, inde feriebantur. Sed
neque harum æquare ipsi poterant celsitudi-
nem, & turres excidendi spes non erat. cúmque
neque everti propter gravitatem, neque incen-
di propterea quod ferro regebantur, facile pos-
sent, ultra iactum teli fugientes, arietum impe-

tus non verabant: qui sine intermissione ferientes, paulatim aliquid proficiebant. Itaque^a muro iam cedente magno arieti Romanorum, quem Iudæi Nicon^a vocabant, quod omnia vinceret, quamvis & antea defessi erant pugna & vigiliis, cum longè ab oppido pernoctarent: tamen etiam negligentia, vel quod malè consulerent, murum sibi superuacuum esse credentes, quibus alia duo munimenta superessent, lassati^cque plurimi recessere, cum autem Romani quā primum murum Nicon pertruperat, ascendissent, ad secundum omnes Iudæi relictis custodiis refugerunt. portis autem Romani qui transierunt patefactis, exercitum recepere. Et^b hi quidem hoc modo potiri muro, quinto nonas Maij, & partem eius maximam diruunt, & septentrionalem civitatis regionem, quā ante Cestius vastauerat. Titus autem notato quā Asfyriorum castrum est, militem transfert, occupato omni quod inter Cedrona fuerat spatium: & ultra sagittæ iactum à secundo muro separatus, oppugnationem statim aggressus est. Tunc igitur partiti murum Iudæi, fortiter restiterunt. Et Ioannes quidem, eiusque socij ex Antonia & septentrionali porticu templi ab Alexandri monumento pugnabant. Simonis autem manus iuxta monumentum Ioannis aditum clauserāt, usque ad portam, qua in Hippicon turrim aqua inducebatur. Sæpe^c autem profluentes è portis, cominus dimicabant: compulsi^dque intra muros in conflictu quidem Romanorū disciplina, propter imperitiam vincebantur: in murali autem certamine superabant. eos enim fortuna atque scientia, Iudæos^d verò audacia, quam timor aleret, sustentabat: quod natura erant in calamitatibus duri. Ad hæc autem, & istis suberat spes salutis, & Romanis citæ victoriæ. neutros

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

a Nicon, id est victor, magnus aries Romanorum.

b Romani primo muro potiuntur.

c Iudæorum cum Romanis conflictus.

d Iudæos audacia sustentat.

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

autem lassitudo fatigabat, sed aggressiones, murorumque oppugnationes, & excursus crebri per cuneos, diebus totis agebantur: nullaque praeliorum species aberat, cum à prima luce incipientia utrisque insomnis & die grauior nox dirimeret: his quidem occupatum iri murum continuo metuentibus, illis verò, ne Iudæi castra peruaderent. Itaque in armis pernoctantes, prima luce utrique pugnae parati erant. Et Iudæi quidem certabant: quis esset promptior ad periculum, eoque modo gratia emineret apud duces suos. maximè verò simonis eos metus ac reuerentia commouebat, eoque modo illū singuli subiectorum colebant, ut ad semet quoque interficiendos parati essent, si hoc ille iussisset.

Remanorū
vincendi
consuetudo.

Romanos^a autem ad virtutem hortabatur consuetudo vincendi, & qui vinci non assueuerat, crebraque militiæ, exercitationesq. perpetuæ, & Imperij magnitudo: ante omnia verò Titus semper ubique præsens. nam & inertia, spectante atque opitulante Cæsare, grauissimum facinus videbatur: & ei qui benè decertasset, testis aderat, qui rependeret præmium. præterea fructus erat, vel cognosci solum principi virum fore: idcirco multorum maior viribus alacritas demonstrata est. Denique istis ipsis diebus, validissima Iudæorum acie instructa promœnibus,

b Longinus
in mediam
Iudæorum
aciem irruit
& discur-
bat.

relisque utrinque missis, quidam ^b Longinus de numero equitum ex acie Rom. progressus, in mediam aciem Iudæorum irruit: hisque dissecatis, hoc impetu duos fortissimos perimit, vnius obuiam tendentis ore percussio, alterius eodem toto quod priori extraxerat, transfixo latere refugientis: & ex mediis hostibus ad suos primus occurrit. Ille igitur ob virtutem insignis erat: æmuli autem eius fortitudinis multi extiterunt. Et Iudæi quidem negligentes quid paterentur, tantum.

*An. mundi*4034. *A**Christo nato*

72.

*a Misericordia in bello nocet.**b Titus secū dum murum capit.*

hoc agens, ad pacem hortari contradicentes socios videbatur: illi autē velut agrē ferentes, in thoracas nudos fixere gladios: hīsque percussis velut interfecti ceciderunt. Titus verò eiūque socij obstupere tanta eorū pertinacia, cū ex inferiori loco quod factum erat, verē videre nō potuissent: mirabātūrque simul audaciā, & calamitatem miserabantur. Interea Castorē ad natē quidam sagitta percutit. tūmq. ille telum extratum imperatori ostendens, iniqua se perpeti querebatur. At Titus incusato qui hoc emiserat, astantem Iosephum mittit, vt Castori dexteram porrigeret. verum is neq. se iturum, nihil enim sanum supplices cogitare, respondit: & amicos qui voluere ire prohibuit. Cū verò quidā ex perfugis Æneas, iturum sese dixisset ad eum, invitante Castore, vt etiam secum in quo ferret argentum aliquid susceperet: ad hęc ille studiosē apertō sinu accurrit: alter verò super eum saxū demisit. Et ipsum quidem, quoniā pręcauerat, ferire non potuit: sed alium militem qui aderat, vulnerauit. Cæsar verò fallaciam reputans, intellexit^a misericordiam in bello nocere, minūsq. decipi calliditate sentitiam: arietisq. impulsio-nibus, iracundia fraudis, vehementius utebatur. Castor autem eiūque socij turrim iētibus iam cedentem incendunt: pērque flammās in eiusdem missi cuniculos, iterum magni animi opinionem apud Romanos habuere, tanquā se ignibus tradidissent. Caput^b autē hac parte murum Titus, die quinto postquā primum ceperat: fugāsq. inde Iudæis, intrō cum lectis mille transiit, quos circa se habebat, armatis: vbi noua ciuitas & lanæ venditores erant, fabriq. ætarij, vestiūque mercatus, & ad murū angustæ viæ transuersæ tendebāt. Enimverò si vel statim muri disturbasset maximā pauō, vel quę ceperat lege belli vastasset,

Vastasset, nullum credo damnum victoriæ fuisse admixtum. nunc autem Iudæos exoratum iri sperans, cum liceret capere facilem discessioni aditum non dilatauit. nec enim quibus consulebat, infidiaturos sibi putabat.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

De secundo muro bis obtento à Romanis.

C A P. X.

DEnique postquam ingressus est, neque occidi quenquam permittit eorum qui comprehendebantur, neque domus incendi: sed tam seditionis, si pugnare vellent, sine populi detrimento copiâ dabat, quam ipsi populo fortunas proprias se redditurum pollicebatur. Plurimi namque petebant sibi ciuitatem seruari, templum verò ciuitati. At enim populum quidem ad ea quæ hortabatur & antea paratum habebat, bellicosi^a autem pro inertia ducebant humanitatem: Titumque imbelli animo, quod ceteram ciuitatē tenere non posset, has proponere condiciones putabant. mortem autē populo denunciantes, & si verbū quisquā de traditione fecisset, pacēve nominasset, mox interficiendum eum esse minitantes, Romanis qui introire, alij per viarum angustias obstabant, alij ex adibus: alij murum per superiores portas egressi, pugnare cœperunt. quibus rebus perturbati custodes, de muro sese demiserunt, relictisque turribus in castra recesserunt. clamor autem audiebatur militum intra ciuitatem, quod ab hostibus cingerentur: foris autem degentium clausis contubernalibus metuentium. crescentē autem numero Iudæorum, & propter locorum peritiam: viarūque scientiā prævalente, multi Romanorum trucidabantur, & ab incumbētibus ab Iudæis repellētur, cū magis necessitate resisterent. nec ut pellētur.

^a Bellicosi
Titī humanitatem pro inertia du-
cunt.

Romani
ab Iudæis
pelluntur.

Ann. mundi
 4034. *A.*
Christo nato
 72.

enim multis simul fugiendi copia per angustias
 muri patebat: omnesq. penè qui transierant, per-
 empti fuissent, nisi Titus eis opem tulisset. Dis-
 positis enim per summa viarum sagittariis, & ubi
 plus erat multitudinis affans, missilibus hostes
 abigebat: & cum eo Domitius Sabinus, vir bo-
 nus etiam in illo praelio comprobatus: duravit-
 que tam diu, sagittis eos prohibens irruere, do-
 nec omnes milites recedere. Romani quidem
 ita secundo muro potiti, ad extremam pulsi sunt.
 a *Tudais spi* Oppidanis verè qui pugnaces erant, spiritus² cre-
 ritus crescens uir: & secundis rebus amentes erant, neq. Roma-
 nos ausuros esse ad ciuitatem accedere suspican-
 tes, neque vinci se posse, si ad praelium processis-
 set. nam quia iniqui erant, officiebat eorum senten-
 tiis Deus: & neq; Romanorum vim, multo maiorem
 illa quæ posita fuerat, superesse cernebant:
 neq. famem, iam iamque serpentem. adhuc e-
 nim malis publicis alebantur, & sanguinem ciui-
 tatis bibebant. boni b autem iam dudum inopia
 laborabant, & penuria victus iam multi defece-
 rant: populi tamen interitum, seditiosi pro leua-
 mine sui ducebant: & solos eos qui pacem non
 probarent, saluos esse cupiebant, quique vivere
 contra Romanos optarent contrariam verò mul-
 tudinem, velut onus quoddam, consumi gratu-
 labantur. & ita quidem circa suos affecti erant.
 Romanos autem, quod ciuitatem iterum ingre-
 di conabantur, armati prohibuerunt, disiectis
 muri partibus obiectu corporum præmunitis:
 ac per triduum sustinere fortiter dimicantes.
 Quarto autem die Titum vehementius aggressum
 nequaquam ferre potuerunt: sed vi coacti,
 rursum quod antea refugerunt. ille c autem inte-
 rim muro potitus, totam eius septentrionalem
 partem statim deposuit: in meridiana verò per
 iurres præsidia collocauit.

c *Titus secū*
do muro ite
rum petitur.

*De aggeribus in tertium murum, & oratione pro-
luxa Iosephi pro ditione facienda, &
fame obsectorum.*

*An. mundi
4034. A
Christo nato
72.*

CAP. XI.

IAmque tertium murum Titus aggredi cogita-
bat. Videbatur autem brevissimi temporis e-
ius oblidio: spaciūque consilij seditiosis esse
dandum, si quid disturbance secundi muri aut
famis metu remitterent. nec enim diutius eis
prædas posse sufficere: & ipse ocio commodè
videbatur. Nam ^a cum dies aduenisset, quo mili- *a Titus ex-*
tibus oportebat alimenta distribui, in cōspicuo, *pugnatione*
hostibus loco ductis, iussit duces ordinato exer- *omissa pecu-*
citu pecuniam singulis numerare. Illi autem *niam singu-*
prolatis armis ex inuolutis muniti procedunt, *lu numera-*
equitibus ornatos equos ducentibus: locaq. sub *re iubet.*
urbana per multum spaciū auro argentōque
lucebant. Illo autem spectaculo nihil aut iucun-
dus suis, aut horribilius hostibus videbatur. Spe-
ctantibus enim & vetera plena erant mœnia, &
septentrionalis regio. quin & domos refertas in-
tuentibus cerneret, nullāque ciuitatis partem
quam non infusa multitudo tegebat. metus au-
tem quamuis audacissimos ceperat, omnem si-
mul exercitum armorūque pulchritudinem
conspicientes, & ordinationem vitorum. Et for-
tasse ad illam speciem seditiosi animos mutauis-
sent, nisi malorum immanitate, quæ in popu-
lum commiserant, dandam sibi veniam à Ro-
manis desperassent: imminente autem, si desti- *b Fatū innō*
tissent, morte supplicij, bello mori præstabilius *centes cum*
esse ducebant. præualebat etiam fatum, quod *nocentibus*
innocentes cum nocentibus, & ciuitatem cum *& ciuitatem*
seditiosis perire decreuerat. Quatriduo per sin- *cum seditio-*
gulas legiones alimenta consecuti sunt. Quinto *sis perire de*
autem die, cum omnia faciens Titus, nihil *creuerat.*

An. mundi

4034.

Christo nato

72.

*a Romani
operantes à
Iudaeis probi
bentur.*

*b Titus erga
Iudaeos beni
gnitas.*

*c Iosephi ad
Iudaeos ora
tio.*

Iudaeos pacatum cogitare sensisset, bifariam di-
uiso exercitu, Antoniam versus ad Ioannis mo-
numentum aggeres inchoavit: ista parte supe-
riorem ciuitatem caput iri cogitans, & per An-
toniam templum. nanq. hoc nisi cepisset, ne op-
pidum quidem tutum erat obtinere. In vtraque
autem parte duo aggeres erigebantur, à singulis
legionibus singuli. Et ^a iuxta monumentum qui
demoperantes, à Iudaeis & Simonis sociis infestā
tibus prohibebantur: ad Antoniam verò ab Io-
annis sociis cum multitudine Zelotarum, nō so-
lū quia de superiore loco pugnabant, verum
etiam quia machinis iam uti didicerant. paula-
tim enim vsus quotidianus aluit peritiam. Ha-
bebant autem balistas trecentas, & quadraginta
tormenta saxorum, quibus difficiliorem agge-
rum extractionē Romanis efficiebant. Titus ^b
autem sibi saluam fore fortunam sciens, & per-
ituram esse ciuitatem, vnā & obsidioni vehemē-
ter instabat: nec pœnitudinem Iudaeis suadere
cessabat. consiliūque factis admiscens, & ora-
tionem sœpè armis efficaciorē cognoscens, tam
ipsos ut saluari vellent rogabat, tradita sibi ciui-
tate, quæ iam capta videretur, quàm & Iosephū
allegabat, patria lingua verba facturum, sperans.
eos hominis gētilis monitu aliquid remissuros
Itaque ^c Iosephus murum circumiens, simulque
extra teli iactum stans, vnde exaudiri facilius
posset, multis orabat, ut sibi ac populo parce-
rent, templo ac patriæ, néve contra hæc fierent
alienigenis duriores. Romanos enim sancta re-
uereri, cum quibus nulla sibi societas esset, ma-
nūsque suas ad hoc vsque cohibere. ipsos verò
in his edoctos, cum seruare possent, spontè ad
eorum interitum ruere. quin potius viderent
muros concidisse firmiores, excisis verò in-
firmiores superesse? Romanorūque vires
cognoscerent

cognosceret sustinere non posse. hisque seruire non esse nouum, neque inexpertum iudæis. Nam licet pulchrum sit pro libertate pugnare, tamē id in principio decere fieri. semel autem subditum, qui multo tempore paruisset imperium, iugum excutientem, malæ mortis cupidum, non libertatis amatorem videri. Debere autem dedignari dominos humiliores, non quorum in potestate sunt omnia. Nam quid Romanos effugisse, nisi quod propter æstus aut frigora esset inutile? imò^a verò transisse ad eos vndique fortunam, a Deumque per singulas nationes ducentem imperium, nunc esse in Italia. Hanc autem validissimam legem, tam feris bestiis quam hominibus esse præfixitam, potentioribus cedere: apud eosque esse victoriam, apud quos robur fuerit armorum. Idcirco etiam maiores eorum quanquam multum & animis & corporibus & aliis subsidiis meliores cessisse Romanis: quos nisi Deum scissent illis fauere, nunquam perpetui fuissent. ipsos verò quæ tunc fretos resistere, cum ex magna parte capta sit ciuitas: ciues autem etiam si muros integros haberent, excidio pariter affecti sint. Nec enim latere Romanos quæ fames teneat ciuitatem: & modo quidem consumi populum, continuò verò etiam bellatores interituros: nam etsi Romani defierint, & ab obsidione cessauerint, neque ciuitatem strictis gladiis irruerint, iudæis tamen inexpugnabile bellum intus assidere, quod horis singulis aleretur: nisi fortè contra famem quoque arma caperent, ac dimicarent, solique possent etiam infortunium superare. His addebat, optimum esse ante intolerabilem calamitatem mutare sententiam: dumque liceret, salutare consilium sequi. Nec enim antea gestorum causa succedere

An. mundi
4014. A
Christo nato
72.

a Fortuna
& Deus cū
Romanis.

b Fames ci-
uitatem te-
net.

An. mundi Romanos, nisi ad finem usque insolentes essent
4034. A natura eos esse in imperio mansuetos, atque ira
Christonato cundix præferre quod vtile est. Vtile autem pu
72. tare, neque civitatem vacuum viris, neque deser
 tam habere provinciam: idcirco velle impera
 torē cum his dexteram iungere: nec enim cui
 quam salutem daturum si vi ceperit civitatem,
 præsertim qui nec in extremis ei cladibus roga
 ti paruerim. Breui autem murū quoque tertium
 cum Iudæis captum iri, priores qui capti sunt, fidem facere.
dexteram & quamvis perumpi tutamida non possint, fa
pit Iosephus cingere cu- mem pro Romanis pugnaturam. His monentē
ad gentiles Iosephum multi in muro stantes vituperabant,
historias multi verō conviciis, nonnulli etiam iaculis ap
transit. petebant. Ille autem cum manifestis eos calami
 tibus minimē flecteret, ad *b* gentiles transit hi
b Nechias si storias: O miseri, vociferans, vestrorūmq. auxi
ue Rex A. liatorum immemores, armis & manibus cum
gyptiorum. Romanis bellum geritis, quasi quem alium sic
 vicerimus. Quando autem non Deus omnium
 conditor, Iudæorum defensor est, si lædantur?
 Non respicietis? Vnde progressi pugnatis, quan
 tūmq. auxiliatorem violatis? Non recorda
 mini opera diuina parentum, atque hunc san
 ctum locum, quanta bella nobis aliquando per
 emit? Ego autem facta Dei narrare ausibus in
 dignis horresco: sed tamen audite, ut cognosca
 tis non solum vos Romanis, sed e iam Deo resi
 stere. Nechias qui tunc Rex erat Ægyptiorum,
 idēque Phatao vocabatur, cum infinita manu
 descendit, Regināque Saram materni nostri
 generis rapuit. Quid igitur vir eius Abraham
 proavus noster? Armis credo ultus est iniu
 riam? Atqui ccc. & xviii. præfectos habe
 bat, quorum singulis infinita multitudo pa
 rebat. An ipse quidem quiescere maluit absen
 te Deo? puras autem manus ad hunc locum
 tendens

tendens, quem vos polluistis, inuictum sibi auxiliatorem ad militiam legit? Nonne secunda vespera incorrupta Regina remissa est ad maritum? Adorans autem quem vos gentili cæde cruentastis locum, ac tremens nocturnis somniis Ægyptius exagitatus aufugit, auròque & argento amantissimos Deo donauit Hebræos. Dicam translata in Ægyptum maiorum nostrorum domicilia. Quia cum annos quadringentos tyrannis an Regibus alienigenis subiacerent, armis ac mœnibus ulcisci possent, semetipsos Deo potius permiscere. Quis nescit Ægyptum repletam omni genere serpentium, omnique morbo corruptam? Quis terram infructuosam? quis Nili defectionem, & continuas decem plagas? & ob hoc parentes nostros cum præsidio incruentos, & sine periculo deduci, quos Deus sibi sacerdotes ducebat? An non ab Assyris raptam nobis sanctam Arcam, Palæstina & Dagon simulacrum gemuit, & tota gens quæ rapuerat? corruptis verò occultis corporum, ac per ea cum cibo visceribus exhaustis, cymbalorum ac tympanorum sono manibus noxiis reportauerunt: sanctum placationibus expiantes? Deus erat qui hæc parentibus administrabat, propterea quod omissis armis ac manibus eius se iudicio permiscere. Rex Assyriorum Senacherib, cum totâ ducentis Asiæ ad hanc urbem castra posuisset, num manibus humanis cecidit? nonne ab armis quiescentes in votis erant, & angelus Dei in vna nocte infinitum deleuit exercitum? posteròque die excitatus Assyrius c. lxxxv. millia reperit mortuorum, atque ita cum reliquis Hebræos inermes, nec persequentes fugiebat? Scitis etiam in Babylone seruitium, ubi per annos lxx. populus exulans, non ante libertatem recepit, quam eam Deo Cyrus donaret; qui eos etiam

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

a Iudæi ante nos quadringentos tyrannis in Ægypto subiacent.

b Arca sancta a Assyriis raptæ, & Iudæis restituta.

c Senacherib. Rex Assyriorum.

d Babylonicæ captiuitas.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

est persecutus, iterumque auxiliatori suo sacerdotum more seruiebant. Breuiter dicam, nullum est operæ precium quod armis parentes nostri fecerint, aut non sine armis Deo permissa potestate impetrauerint. Domi autem manentes, ut placebat iudici superabant. Pugnantes verò, a Hierosolyma à Baby-loniorum urbem obsidente, contra Hieremiam Re prædicationem Sedechias Rex noster cum eo congressus est, iam ipse captus est, quam cum templo ciuitatem vidit excindi. Atqui videte, quanto ille Rex vestris ducibus, eiusque populus vobis erat moderator. Denique Hieremiam vociferantem, inuisos esse eos Deo propter delicta quæ in eum commiserant, captum iam autem nisi traderent ciuitatem. Neque Rex neque populus interfecit. Sed b vos (ut intus gesta prætermittam, neque dignè possum iniquitates vestras exponere) me qui vobis salutem suadeam, querimini, telisque appetitis irati, quod vos vestrorum commonefacio peccatorum, nec dici ea toleratis, quorum quotidie facta committitis. Idem tunc fuit, cum Antiocho qui dictus est Epiphanes, obsidente ciuitatem, multis modis offensa diuinitate, maiores nostri cum armis progressi, ipsi quidem in pugna perempti sunt. oppidum verò ab hostibus direptum est: sanctumque per triennium sexque menses penitus desolatum est. Et quid pluribus opus est? Ipsos Romanos quis contra Iudaorum gentes ad militiam prouocauit? nonne indigenarum impietas? Vnde seruire cœpimus? Nonne eà seditione maiorum, quando Aristobuli & Hyrcani furor, & inter eos contentio, Pompeium intulit ciuitati, & Romanis ea cœperunt. Deus indignos libertate subiecit? Denique tres menses obsessi, quanquam nihil quale vos in sanctum

b Iosephi in
Iudas. acris
ipatie.

c Iudas à se
ditione ma-
iorum serui-
ta cœperunt.

sanctum legesque deliquerant, & maioribus ad bellum subsidis utebantur, sese tradiderunt. Antigoni autem filij Aristobuli nescimus exitum? quo regnum obtinente, Deus iterum captiuitate persequeretur populum delinquentem. Et Herodes quidem Antipatri filius, Solum & Romanum adduxit exercitum. circumdati verò per sex menses obsidebantur, donec capti peccatorum suorum supplicia pependerunt: direptaque est ab hostibus ciuitas. Ita nunquam genti arma data sunt. Oppugnationi verò sine dubio coheret excidium. Oportet ergo, ut opinor, sacri loci possessores iudicium Deo de omnibus, permittere: manusque tunc humanas contemnere, cum à superno ipsi iudice non recedant. Vos autem quid ex his, quæ legis a Iudæorū conditor benè dixit, egistis? Quid, quod is c. in legē Dei exerratus est, prætermisistis? Quantum autem il- peccata. los, qui citò perire, impietate superastis? nam occulta dedignantur peccata, hæc est, furta, insidiæque atque adulteria, rapinis, & libus certatis, nouaque malefactorum excogitastis vias. Sanctum verò templum, factum est omnium receptaculum, & indigenarum manibus pollutus est locus, quem Romani ex tam longinquo adorabant, multa per legem nostram de suis moribus derogantes. Deinde post hæc in quem fuistis impij, hunc auxiliatorem sperastis? Valde quidem iusti estis supplices, purisque manibus adiungere vestrum rogatis. Talibus Rex noster precibus aduersum Assyriam supplicauit, cum magnum exercitum Deus una nocte prostrauit? Similia b verò Assyriis Romani committunt, b Assyriis etiam similem ultionem speretis? Nam ille Romani si- quidem ab Rege nostro accepta pecunia, ut va- milia com- litati parceret ciuitatis, neglecto iureiuran- mittunt. to ad incendium templi descendit: Romani

Ann. mundi

4034.

Christo na-
to 72.

a Deus sta-
tim vlscer
monit, cum
oportet.

b Tito fotes
qui prius a-
ruerant vbe
riores pro-
fluunt.

autem solenne poscunt tributum, quod parentes nostri eorum parentibus pensabant. Et hoc si impetrauerint, neque populantur ciuitatem, neque sancta omnino tangunt. Concedunt autem vobis familias liberas, & possessiones tenere, sacrasque leges saluas manere patiuntur. Infamia est profecto, sperare Deum talem circa iustos fore, qualis iniustis apparuit, praesertim qui statim vlsceri nouerit cum oportet. Denique Assyrios prima nocte, qua castra ciuitati admovent, fregit. Quod si etiam vestra progeniem liberaret, Romanos vero dignos poena iudicaret, confestim eis illo tempore sicut Assyriis irasceretur, quo genti manus Pompeius attulit, quo post illum Sosius ascendit, quo Galilzam Vespasianus excidit, postremo non nunc Titus ciuitati appropinquaret. Sed neque Magnus, neque Sosius quicquam passi sunt, & ciuitatem victoria ceperunt. Vespasianus autem ex bello quod nobiscum gessit, etiam imperium adeptus est. Nam b Tito quidem etiam fontes nunc vberiores profluunt, qui prius vobis aruerant. Denique ante eius aduentum scitis & Siloam & extra ciuitatem fontes adeo defecisse, ut ad utrumque aqua mercaretur, nunc autem ita hostibus nostris largi sunt, ut non modo ipsis & iumentis eorum, sed etiam hostis sufficiant. Denique huius prodigij & ante periculum factum est in excidio ciuitatis, quando supra memoratus Babylonius Rex cum exercitu peruenit, & qui captam ciuitatem incendit & templum: quamuis ut opinor nihil illi tantum, quantum vos impiè nunc, commisissent. Itaque sanctis relictis, Deum fugisse putauerim: hisque nunc adesse, quibus cum bellum geritis. An bonus quidem vir domum flagitiosam fugiet, & domiticos ederet: Deum vero malis vestris inherere

arbitra

arbitramini, qui etiam occulta conspiciat, & audit omnia quæ tacentur? Quid autem apud vos tacetur? quid celatur? quid non etiam inimicis planum factum est? Iniquitates enim vestræ velut in promptu neminem latent: Inque dies singulos, quis peior sit certamen habetis, atque ita nequitiam, ut virtutem demonstrare contenditis. Veruntamen^a reliqua salutis via est, si velitis, & diuinitas confectis ac pœnitentibus solet sese placabilis offerre. Arma proicite, pudeat vos patriæ iam dirutæ, conuertite oculos, & aspiciat eius quam proditis pulchritudinem, quale oppidum, quale templum, quàm multarum gentium munera. Quis in hæc flammæ adducit? quis hæc iam non esse desiderat? Et quid est hoc quod saluum esse debeat dignius? ô duri & lapidibus stupiores. Si hæc non veris luminibus cernitis, saltem familiarum vestrarum miseremini. Versentur in conspectu cuiusque filij, coniuges, & parentes, quos paulò post aut bellum aut fames absumpsit. Scio ob quia vnâ cum his periclitabitur mihi mater & coniunx, & familia non ignobilis, domusque olim clarissima. Et fortasse propterea me quisquâ hæc suadere crediderit. Interficite illos, accipite mercedem salutis vestræ sanguinem meum. Ipse quoque mori paratus sum, si post me resipiscitis. Hæc Iosepho vociferante cum lacrymis, seditiosi quidem neque animos flexerunt, neque tutam sibi mutationem fore iudicauerunt. Populus^e verò ad profugiendum commotus est, & alij possessionibus suis, alij rebus charissimis exiguo precio venundatis, aureos, ne latrones eos deprehenderent, transglutiebant. quum verò ad Romanos elapsi fuissent, exonerato ventre habebant vsui necessaria. Titus enim plerosque per a-

An. mundi
4034. *A*
Christo na-
to 72.

a Diuinitas
confessu ac
pœnitenti-
bis sese pla-
cabilis offer-
re solet.

b Amor &
cōstantia Iosephi
erga
patriam.

c Populus cū
pecunia pro-
fugit.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

gros, quò veller quisque pergere: dimittebatur
idque magis eos ad perfugium hortabatur.
quod & intestinis malis carebant, nec Romanis
seruiebant. Ioannes autem & Simon cum sociis
ne his magis pateret exitus, quàm Romanis adi-
tus, obstruebant, & qui vel umbram suspicionis
dedisset, continuò necabatur. Ditioribus quidē
manere etiam sicut profugere, par causā erat
pereundi: nam quasi transfugere voluisset pro-
pter patrimonium quisque occidebatur. Cum
a *Ingenus in* a fame autem crescebat desperatio seditioso-
urbs fames. rum, & in dies singulos utrumque malum am-
plius accendebatur. Et palām quidem nulla e-
rant frumenta, irrumpentes autem scrugaban-
tur domos. Et si quidem inuenissent aliquid, eos
qui negauerant verberabant: si verò nihil inue-
nissent, quasi diligentius celauissent, tormentis
b *Abundā.* iidem afficiebant. Habendi b autem argumen-
ta cibi ar- to erant corpora miserorum, cū ea quæ soli-
gumentum. dis viribus starent, abundare cibo putarentur.
Tabidi autem transfigebantur: nec rationis esse
videbatur, statim fame morituros occidere.
multi verò clam vniuersa bona sua vno frumen-
ti modio, qui ditiores essent, itēmque pauperes
hordei permutarunt. Inclusi deinde intinis æ-
dium tectis, quidam summa penoria infectū tri-
ticum comedebant panem alij conficiebant, vt
necessitas metusque monuisset. Et mensa quidē
nusquam apponebatur, sed incoctum subtrahen-
c *Miserabi-* tes igni cibum decipiebant. Miserabilis e autem
lis vitæ, di- erat vitæ. dignūque lacrymis spectaculum,
gnūq; la- cū potentiores quidem plus haberent, infir-
crymis spe- miores autem iniuriam deplorarent, quippe
ctaculum. cū fames super omnes clades haberetur: Nihil
enim sic perdit hominem vt pudor: nā quod re-
uerentia dignum est, in fame negligitur. De-
nique uxores viris, & filij parentibus, & quod
miser-

An. mundi quorū alij insidiarum falsò accusati occideban-
4034. A tur, alij quia Romanis proderent ciuitatē. Et ple-
Christo nato runque delator subornatus indicabat. quòd pro-
72. fugere voluissent. Si verò quem Simon expi-
 lasset, eū ad Ioannē remittebat: & quem Ioānes
 expoliasset, eum Simon excipiebat: sibi que inui-
 cē propinabant sanguinem populariū, misero-
 rūmque cadauera partiebantur. Et dominandi

a Dominandi quidē causa erat in vtroque dissensio, scelerum
causa in Ioā verò concordia. Nam qui ex alienis malis partē
ne & Simo- alteri, sibi totum vendicās, non dedisset, nequissi-
ne dissensio mus videbatur. Et qui non accepisset, velut boni
scelerum ve alicuius damno dolebat, quia crudelitatis parte
rò concor- caruisset. Singillatim ^b quidem iniquitates eo-
diā. rum explanare non potero: vt autem breuiter

b Iosephi de dicam, neque aliam ciuitatem vnquam talia per-
populo Iudai pessam puto, neque vllam nationem post homi-
et iudiciū. num memoriam malicia ferociorem fuisse. Pos-
 tremò etiam genti Hebræorum maledicebant,
 vt minus impij viderentur in alienos. Verunta-
 men, quod erant: & seruos se, & conuenas & de
 generis gentis aboritiones esse confessi sunt. De-
 nique ciuitatem ipsi euertere, & Romanos inui-
 tos hanc tristem admittere victoriam coegere:
 tardiusque venientem in templum ignem pe-
 nē traxere. Denique cū hi ardere superiorem
 ciuitatem vidissent, neque doluere, neque illa-
 crymauere: sed apud Romanos qui hæc parerē-
 tur inuenti sunt. Verū hæc quidem suo loco
 postea cum rerum documentis dicemus.

De Iudæi crucifixis & aggeribus combustis.

C A P. XII.

Tito autem aggeres proficiebant, quamuis à
 muro milites malè afficerentur: parte verò
 equitatus missa, iussit per valles ad alimenta cō-
 portanda exeuntibus insidias tendi. Erant autē
 in

in his nonnulli etiam pugnatōres, quibus iam minimè prædā sufficeret: maior^a verò pars ex populo pauperes, quos profugere deterrebat pro affectibus suis metus. nec clam enim seditiosis fieri posse sperabant, ut cū coniugibus ac liberis diffugerent: eosq. latronibus relinquere non patiebātur vice sua iugulādos. Audaciores autem faciebat ad exeundū fames, restabātque iam latitantes egredi, & ab hostibus capi. Deprehensi autē necessitate pugnant, metu supplicij, seròq. videbātur supplicare: post pugnam itaq. verberati, & bante mortē modis omnibus excruciatī, contra murū cruci suffigebantur. Tito quidem miserabilis videbatur ista calamitas, cū Iudæi in dies singulos quingenti, nonnunquam etiam plures caperentur. Sed neq. captos dimittere tutum erat, tantāmq. asseruare multitudinem custodum videbat esse custodiam: maximè verò propterea non prohibuit, citius eos existimans ea facie remissuros, tanquam similia passuros, nisi se dedidissent. Milites autem diuersis modis suffigebant, ira & odio & ludibrij causa: & propter multitudinem quam cepissent, iam spacium crucibus deerat, & corporibus cruces. Seditiosis verò tantum defuit, ut ea clade mouerentur, quod etiam in contrarium eis cessit, ad deterrendam reliquam multitudinem. Transfugarum^c enim familiaribus ad murum tractis, & si qui erant popularium prouiores ad pacem, & quæ paterentur qui ad Romanos profugerent, demonstrabant: & qui comprehensi tenebantur, eos supplices non captiōis esse dicebant. Ea res multos profugere cūpientium, donec verò cognosceretur, inhibuit, quæ ad Romanos properantes. Illatam enim hostibus mortem, comparatione famis re-

Anno mundi 4034.

A. Christo nato 72.

a Pauperū ex populo miseria.

b Iudæos per multos Titus cōtra murum cruci suffigit.

c Transfugarum familiaribus ad murum tractis, seditiosis quæ paterentur qui ad Romanos properantes, demonstrant.

*Anno mudi**4 34. A**Christo nato**72.*

*a Iudai ipsi
Caesari &
patri eius
maledicunt.**b Dicitur
beatus--
Ante obitu
nemo supre-
ma q funera
debet.*

quem esse ducebant. Multis autem captiuorum Titus etiam manus abscindi praecepit, eosque ad Ioanem & Simonem intromisit: ut propter calamitatem nec viderentur profugi, nec crederentur: saltem nunc desinerent admones, neve se compellerent ad excidium ciuitatis: sed lucrarentur in extremis mutata voluntate, & proprias animas, & patriam tantam & templum cuius participem non habebant. simul autem aggeres circumeundo, operantes urgebat, veluti factis verba non multo post secuturus. Ad haec in muris stantes, & ipsi Caesari, & patri eius maledicebant, morientemque se contemnere conclamabant: eamque seruituti recte praeferre, multa vero mala Romanis facere dum sperant, nec se nec patriam curantes, ut ipse diceret, perituros: mundumque Deo templum hoc melius esse: quamuis & id seruaturus sit qui incoleret: quem ipsos quoque auxiliatorem habentes, omnibus interminationibus illusatos, quibus facta non adfore: finem enim Dei esse. Talia consuecibus admiscientes vociferabantur. Et inter haec Antiochus quoque aderat Epiphanes, multos alios armatos secum ducens, & praeterea cetera stipatus qui Macedones appellabantur, omnes aetate pares & paulo maturiores adolescentibus, more Macedonum instructi armis & eruditi. unde etiam nomen habebant, plerique tamen famam gentis aequare non poterant. Omnium enim Regum qui Romanis parebant, felicissimum Comagenum fieri contigit, priusquam fortuna mutaretur. Ostendit autem ille quoque, in senecta aetate: nullum ante mortem beatum dici oportere. Ceterum filius eius adhuc eo vigente praesens se mitari aiebat quidnam esset quod Romanos adire pigebat muros, erat enim bellator ipse naturaque promptissimus, tantisque viribus

bus, ut multum peccaret audacia. Cum verò Titus ad hoc subtraheret, laborēque communem esse dixisset, sicut erat Antigonus cum Macedonibus in murum impetum fecit. & ipse quidem pro viribus suis ac peritiā cauebat tela Iudæorum, sagittis eos appetens: adolescentes autem omnes præter paucos attriti sunt. Nam pudore promissionis diutius pugna certauerant, & ad extremum multi saucij recessere: hoc reputantes, quod etiam viris Macedonibus vincere cupientibus, fortuna opus sit Alexandri. Ad Romanis enim duodecimo die mensis Maij aggeres inchoati, vix nono & vigesimo perfecti sunt, cum totos dies septem & decem laborassent. ingentes enim quatuor facti sunt, & vnus quidem qui erat ad Antoniam, & à quinta legione fuerat extructus, contra medium stagnum, quod Seruthium vocatur: alter verò à duodecima viginti cubitis distans. Decima verò legio, quæ supra memoratis præstabat, in septentrionali parte opus exercebat, ubi stagnum est quod appellatur Amygdalon. Ad hoc autem quinta decima legio discedentem cubitis aggerem fecit ad Pōtifis monumentum. Iam verò ad motis aggeribus, Ioannes sub fossa intus terra vsque ad aggeres Antoniam versus, dispositis per cuniculum sudibus, opera suspendit: illatāque sylua pice ac bitumine illita, ignem immittit: succensis autem fulcimentis, fossa repente subsedit, cumque magno sonitu in eam aggeres decidere. ac primo quidem cum pulvere fumus ex alto excitatus est, cum ignem ruina concluderet. per se verò materia qua premebatur, flamma iam clarior apparebat. Et Romanos repentini quidem facti stupor occupat: molitionem verò Iudæorum ægrè ferebant: iamque se vicisse credentium & spes eo casu refrixit, & in posterum sub-

Anno mudi
4034. A
Christo nato
72.

a Antiochi
& militum
insolentia.

b Romani
per dies se-
ptem & de-
cem agge-
res quatuor
ingentes per-
ficiunt.

*Anno mudi*4034. *A**Christo nato*

72.*a Tres viri**audaces in.**ter Iudaos.*

uenire aduersus ignem minus utile videbatur^a etiam si esset extinctus semel aggeribus deuoratis: Biduo verò post, alios etiam aggeres Simon cum sociis aggreditur. illa enim parte Romani admotis arieibus concutere murum cœperant.

Tepthaus autem quidam^a ex Garfi ortus, ciuitate Galilee, & Megastarus ex regalibus famulis Mariammes, cūq. his Adiabenus quidam, filius Nabatzi, nomen habens ex fortuna Agiras, cuius est interpretatio claudus, raptis facib. in machinas euolant. hisq. viris neq. audaciores in illo bello extra ciuitatem apparuere, neque magis horrendi. uam velut in amicos, non in agmen hostium excurrerent, nihil cunctati sunt aut substitere: sed per medios inimicos facto impetu, machinas incendere. acti autem missilib. & cladib. detrusi, non prius à periculo demoti sunt, quàm ignis instrumenta corripere. Sublata verò iam flamma, Romani quidem concurrentes è castris, auxilio properabant: Iudæi verò ex muro eos prohibebant, manúsq. cum his cōferebant, qui flammam extinguere conantur, propriis corporibus nullo modo parcentes. Et illi quidem arietes igni subtrahere, cum eorum tegmina cremarentur: Iudæi verò etiam per flammam eos retinere certabant. & quamuis feruens nacti essent ferrum, tamen arietes non amiserunt. Hinc autem flamma transit in aggeres, & auxilium præueniebat incendium. Itaq. b

*b Romani**flamma cir-**cundati ope**ra exstructa**amittunt.*

Romani flamma circumdati, quoniam seruare posse opera desperabant, in castra discedunt. Iudæi verò magis instabant, cum semper eorum numerus cresceret, ex ciuitate accedentibus adiumentis, minúsque cautos haberent impetus, freti victoria. progressi autem vsq. ad munimenta castrorum prælio cum eorum custodib. decertabant. Est enim statio pro castris per vices succeden-

Cedentium armatorum, & a acerbissima in eos
 sanctio Romanorum, ut qui loco de qualibet
 causa cessisset, occideretur. hi pœnali exitio glo-
 riola morte prælata, steterunt fortiter: eorū-
 que necessitate simul ac pudore, plurimi fugen-
 tium redierunt: ballistisq. in muro dispositis, ex
 eruitate accedentem multitudinem prohibebāt
 nihil pro cautione siue tutamine suorum cor-
 porum prouidentem. nam quoscunq. obuios ha-
 buissent, cum his congredebantur Iudæi: & in
 spicula irruentes incautē, ipsis corporibus inimi-
 cos feriebant. Sed neq. hi aetis magis quā fidu-
 cia superabant, & Romani plus audaciæ quā
 quod malè tractarentur, cedebant. Iam verò Ti-
 tus aderat ab Antonia, quò secesserat, locum a-
 liis aggeribus prospiciens: multūmq. bīnecēpatis
 militibus, si cum hostium muros obrinerent, in
 suis periclitarentur, & velut ex carcere contra
 se dimissis Iudæis, obsessorum paterentur ipsi
 fortunam, ipse cum electis militibus hostes a la-
 tere circumuenit: illi autem cum in ora feriren-
 tur, contra eum conuersi durabant, mixta verò
 acie, puluis quidem lumina, clamor verò aures
 exuperabat, neque aut amicum quisquam inter-
 noscete poterat aut inimicum. Iudæis autem
 non tam virium fiducia, quantum salutis despe-
 ratione perseverantibus, etiam Romanos pudor
 armorum & gloriæ & præsentia periclitantis
 Cæsaris reddidit fortiores. Itaq. putauerim eos
 ad extremū nīm a ferocitate animorum, vel
 totam multitudinem Iudæorum fuisse rapturos,
 nisi præuenio pugnae momento, in ciuitatem
 se recepissent. Corruptis autem aggeribus Ro-
 mani mœrore tenebantur, quod iam longum
 laborem vna hora perdidere, & multi quidem
 solus machinis captum iri ciuitatem iam des-
 perabant.

An. mundi
 4034. *A*
Christo nato
 72.

a Sanctio
Romanorū
acerbissima
in eos, qui lo
co cedunt.

b Titus mi-
litibus negli-
gentiam ex
probat.

c Iudæi in
ciuitatem
se se recipiūt

Anno mūdi
4034. A
Christo nato

De muro extructo ab exercitu Romano circa
Hierosolymam triduo.

C A P. XIII.

72.

a Titu cum
Ducibus de
Liberat.

Titus^a autem cum ducibus quid fieret deli-
berabat. Et callidioribus quidem placebat,
omni admoto milite vi muros experiri: adhuc
enim Iudæos cum exercitus parte dimicasse, v-
niuersū verò militis imperium tolerare non pos-
se, verū sagittis esse obruendos. Prudentiores
autē rursus aggeres fieri suadebāt: alij & sine ag-
geribus assideri, egressus eorum tantūmodo ob-
servando. ac ne victus intro ferretur monebāt,
& ciuitatem fami relinquere, neque cum hoste
manu configere: nec enim expugnari eorum
confidentiam posse, quibus optatum est ferro
procumbere, vel etiā sine hoc interficere: quæ
seuior est cupiditas. Ipsi autē Tito, cessare quidē
proflus tanto eum exercitu, honestum non vi-
debat: ut & pugnare cum his superuacuum, qui
semetipsos perdituri essent. Aggeres autem he-
zi, impendiorum penuria operosum iudicabat,
egressus verò ciuitatis observari, operosius. Nec
enim circundari eam propter magnitudinem
locorūq; difficultatem ab exercitu posse, &
præterea ad excursus incautum: contra manife-
stam enim viam observatam, occultas vias exco-
gitaturos Iudæos, tam necessitate quàm loco-
rum scientiā. Si quid autem clām esset illatum,
diutius obsidionem trahendam, verendūque,
ne victoriæ gloriam diminuat temporis lōgitu-
do. Hæc enim cuncta quidē effici posse, sed ce-
leritatem ante gloriam duci debere tamen si ce-
leritate vii velit & cautione, totam b muro c n-
muro cinge- gere ciuitatem. Hoc enim modo omnes exitus
ne ciuitatem posse præcludi & Iudæos aut omnibus modis sa-
lute desperatā, ciuitatem tradituros, aut fame
victos

b Titu totā
muro cinge-
re ciuitatem
cogitat.

victos facili mē capiendos. aliter enim se non
 posse quiescere. Verum & aggeres curaturum
 esse, cum infirmiores habeat qui prohibeant.
 Quod si cuiquā magnum opus & inextricabile
 videatur, cum considerare debere, quod neque
 patuum opus Romanos decebat facere: & sine
 labore magnū quid perficere, ne Deo quidē fa-
 cile sit. His dictis duces exhortatus, iubet eos e-
 xercitus in opera distribuere. Diuinus^a autē qui
 dā imperus militibus incidit: ambitūque par-
 titi, non solum rectores inter se, verum ipsi e-
 tiam ordines certabant. Et miles quidem deca-
 darcho, decadarchus autem hecatontarcho, is-
 que chiliarcho placere properabat: chiliarcho-
 ū verò offēratio, ad duces vsque pertinebat, du-
 cum verò certam: na Cæsar ipse diiudicabat. In
 dies enim singulos circuiens, opus sapissimē in-
 spiciebat. Cœptum enim à castris Assyriorum,
 vbi ipse tendebat, ad inferiorem Canopolim
 murum duxit. Hinc per Cedronem ad Eleon
 montem reuertens, à meridie montem cōple-
 ctitur, vsque ad saxum quod Peristereonos vo-
 catur. ei que proximum collem, qui super val-
 lem imminet Siloam, ac inde ad occidentē fle-
 xo ædificio, ad vallē fontis descendit. Hinc su-
 biens ad Anani Pontificis monumentū, circun-
 dato monte, vbi Pompeius castra posuerat, ad
 septentrionalem redit regionem. Et cum pro-
 cessisset ad vicum, cui nomen est Erebinthoni-
 cus post illum Herodis monumentū ab oriente
 clausum castris suis coniūxit, vnde cœperat: Mu-
 rus^b quidem vno minus quadraginta stadio-
 rum erat. Ad hoc autem foris castella tredecim
 ædificata sunt, eorum gyrus denis stadiis nume-
 rabatur. Totum autem opus triduo cōstructum
 est, vt id quidem dignum mensibus videre-
 mus, celeritas verò fide careret. Muro^c autem

An. mundi

40;4.

*A Christo
nato 72.*

*^a Romanorū
militum in
entrando
muro labor
indefessus.*

*^b Murus
vnus minus
40. stadio-
rum.*

*^c Romanorū
per castella
custodia col-
locata.*

Anno mudi

4034. A

Christo nato

72.

circumclufa ciuitate, per caſtella cuſtodibus co-
locatis, primam quidem vigiliam noctis ipſe ci-
cuiens explorabat: ſecundam verò Alexandro
permiferat: tertia verò obſigit legionum ducti-
bus. Somnos autem vigiles inter ſe ſortiebantur,
totâq. nocte per caſtellorum ſpacia circuibant.

*De fame Hieroſolymorum & ſecundo ag-
gere. extracto.*

CAPVT XIII.

a *Teſta ac
via mortui
plena.*

b *Mortui
inſepulti in
ciuitate ia-
cent.*

c *Latronum
in morten-
tes crudeli-
tas.*

Iudæis autem cum exeundi facultate, omnis
etiam ſpes ſalutis adempta eſt, auctâq. iam fa-
mes, totas domos ac familias depaſcebatur. Et
teſta quidem plena erant mulieribus ex anima-
tis, atq. infantibus: viatum autem anguſta ſenib.
mortuis. Adoleſcentes autem ac iuuenes tuti-
gidi, velot vmbra mortuorum, per fora verſa-
bantur: & ubi quem caſus occuparet, decide-
bant. Sepelire autem funera, neq. poterant præ-
labore. & eos quibus aliqua vis ſupererat, pige-
bat, & propter multitudinem mortuorum, &
quod de ipſis erat incertum. Deniq. ſuper eos
quos ſepelierant, multi moriebantur. Multi au-
tem ad ſepulchra, prius quàm fati dies veniret,
& viui properabant: neq. luctus in illis calami-
tatibus, neq. ſletus erat, ſed fame ſuperabantur
affectus. Siccis autem oculis, & corruptis ori-
bus, qui tardius morerentur, eos qui ante ſe re-
quieſcerent, iuebantur. Altum verò ſilentium
ciuitatem, plenâque mortuis nox comprehen-
derat, & latrones his acerbiores. domos enim,
quæ tum ſepulchra erant, & caduera ſpoſiabant,
& velamina corporibus detrahentes, cum riſu
egrediebantur, hiſq. glidorum mucrones pro-
babant: nonnullosq. iacentium adhuc ſpirantes,
ferro experiendi cauſa tranſuerberabant. Si
quis

quis autem manum rogasset aut ferrum sibi
 commodari, quò famem euaderet, superbis-
 simè negligebatur. Animas verò efflātium quis-
 que, in morte templum obtutibus intueba-
 tur, cum viuos relinqueret seditiosos. Illi au-
 tem, primo quidem sumptu publico iuebant
 mortuos sepeliri, cum fœtorem ferre non pos-
 sent: deinde quod non sufficiebant, in valles
 eos ex muro præcipitabant. Quas circuiens ^a Titus ex-
 Titus ubi plenas cadaueribus vidit, altamque ^{tentis mani-}
 saniam tabefactis corporibus defluentem, inge- ^{bus factum}
 nuit: & extentis manibus Deum testabatur, fa- ^{illud suum}
 ctum illud suum non esse. Ciuitas quidem ita ^{nō esse, Deū}
 erat affecta. Romani verò, cum iam nemo se- ^{testatur.}
 ditiosorum auderet excurrere (nam etiam eos
 mœror, famēsque tangebat) dies lätos age-
 bant: frumenti, aliatumque rerum necessa-
 riarum habentes copiam, de Syria proximis-
 que provinciis. multi ^b autem iuxta murum ^b Romani
 stantes, magnamque alimentorum abundan- ^{ludæis ma-}
 tiam demonstrantes, satietate sui famem ho- ^{gnā alimen-}
 stium incendebant. Seditiosis autem nihilo ^{torum abun-}
 magis calamitate cedentibus, Titus ^c reliquias ^{dantiam de-}
 populi miseratus, & properans saltem hoc li- ^{monstrant.}
 berare quod superest, iterum aggeres inchoa- ^c Titus po-
 bat, quanquam difficulter materiam reperi- ^{puli misera-}
 ret. omnes enim ciuitati proximas sylvas, ope- ^{us quod su-}
 ra prima consumpserant. à nonagesimo verò ^{pereat libe-}
 stadio milites alias congerebant: & ad Anto- ^{rare prope-}
 niam solam ex quatuor partibus, maiores prio- ^{rat.}
 ribus aggeres struebantur. Cæsar autem agmi-
 na circuiens, atque opus vrgens, quod in ma-
 nibus eos haberet latronibus ostendebat. Sed
 illis pœnitudo planè perierat: & animis ac cor-
 poribus separati, vtrisque velut alienis uteban-
 tur. Nec enim vel animas affectio mansueta, vel
 corpora dolor tangebat, qui etiam mortuam

An. mundi plebem, quasi canes lacerabant, replebântque
4034. A languentibus carcerem.

nato Christo

72.

*De cade Iudaorum intra & extra
 Hierosolymam.*

C A P. X V.

*a Simonis in
 Matthiam
 eiusque fi-
 lios crudeli-
 tas.*

D Enique ^a Simon Matthiam, per quem ob-
 tinuerat ciuitatem, excruciatum peremit.
 Boethi filius erat, ex pontificibus populo maxi-
 mè fidelis & charus. Is, cum à Zelo is malè po-
 pulus tractaretur quibus iam Ioannes accessse-
 rat, vt adiutorem Simonem reciperet, populo
 persuasit: nulla cum eo prius habita pactione,
 nec aliquid mali metuens. Ingressus autem ille,
 postquam obtinuit ciuitatem, inimicum eum
 æquè atque alios esse dicebat, qui pro se consi-
 lium dederat, velut hoc simplicitate suauisset:
 productumque eum & accusatum, quod cum
 Romanis sentiret, morte damnauit, ne purga-
 tionis quidem ei facultate concessa, cum tribus
 filiis suis. quartus enim ad Titum ante profuge-
 rat. Prius autem se occidi, quam filios obsecran-
 tem, atque hanc pro illa, quod ciuitatem ei a-
 peruisset, gratiam postulantem, vt augeret eius
^b *Ananus* dolorem, nouissimum iussit interfici. Ille qui-
^c *Simonis sa-* dem super cæsos in conspectu suo filios iogula-
^d *tellitum cru-* tur, coram Romanis productus: ita ^e enim Si-
^f *delissimus.* mon Anano Bamadi filio præceperat, qui erat
^g *Ananias* eius satellitum crudelissimus, cauillatus si quid
^h *Pontifex,* & cum iuuarent, ad quos exire voluisset. corpo-
ⁱ *quindecim* ra verò sepeliri prohibuit: Post ^k hos Ananias
^l *ex populo* quidam, pontifex, filius Masbalis, nobilis, & scri-
^m *clariore ne* ba curix, vir fortis, ex Ammaunte genus du-
ⁿ *cantur.* cens, & cum his quindecim ex populo clatiore:
^o *Iosephi pa-* necantur. Iosephi ^p verò patrem conclusum af-
^q *ter captus.* seruabant: missoque præcone denunciant, n-
 qui

quis in ciuitate degentium vel colloqueretur cum eo, vel in vnum veniret, prodicionis metu proposito: & eos qui hæc cum illo deflerent, ante quaestionem perimebant. Ista videns quidam Iudas filius Iudæ, vnus ex numero præfecto-
 Simonis, qui turrim ab eo sibi creditam custo-
 diebat, fortasse quidem nonnihil etiam mise-
 ricordia crudeliter pereuntium, magis autem
 sui prouidentia, conuocatis ^a decem fidissimis a Iuda cum
 contubernaliū: quousque tandem, inquit, hæc contuberna-
 mala sustinebimus? quā uel salutis spem habe- libus deli-
 mus, seruantes pessimo fidem? Ecce iam fames beratio.
 oppugnat. Romani verò penè intus sunt. Simon
 autem bene quoque meritis infidelis est: me-
 tûsque etiam apud eum pœnæ, & apud Roma-
 nos certa fœderis dextera. Ergo age, tradito mu-
 ro & nosmet seruemus & ciuitatem. Nihil au-
 tem graue Simon patietur, si, cum de se despe-
 raſſerit, pœnas citius pendet. His ubi decem as-
 sensi sunt, mane cæteros quos subiectos habe-
 bat, per diuersum dimittit: ne quid eorum quæ
 cogitauerat proderetur. ipse verò de turri hora
 tertia Romanos inuocabat. illorum autem alij
 præ superbia contemnebant, alij non credebāt,
 alios etiam pigebat, velut mox capturos ciuita- b Iudas cum
 tem nullo periculo. Interea ^b verò, cum Titus contuberna-
 ad murum cum armatis succederet, ante rem Si- libus à Si-
 mon cognouit, turrimque velociter occupat: mone truci-
 Romanisque eos inspectantibus custodes pere- datur.
 mit, & per murum proiecit corpora mortuo Iosephus ca-
 rum. Ibi que ^c circuiens Iosephus (nec enim ro put vulnera
 gare cessabat) caput vulneratur lapide, statim- tur lapide,
 que attonitus cadit. Excursus autem ad eius ca- statim atto-
 sum factus est Iudæorum: abreptusque esset in nitus cadit,
 ciuitatem, nisi Cæsar misisset qui eum protege- & rumor
 rent. Illis autem pugnantibus, Iosephus quidem per ciuitatē
 tollitur, parum quod ageretur intelligens. sed spargitur.

An. mundi
4034. A
nato Christo
72.

a Iosephus
curato vul-
nere respi-
scit.

b Fame, quā
Iudaei domi
reliquerant,
velociorem
apud Roma-
nos inueniūt
ad exitum
satietatem.

tiosi verò, tanquam interfecto quem maxime cupiebant, cum lætitiā conclamauerunt. Spargitur autem hic rumor per ciuitatem: ex quo residuam multitudinem moeror tenuit, verè perisse credentem, cuius fiducia profugere cogitabant. Audito autem Iosephi mater in carcere, mortuum esse filium suum, ad custodes quidem, ex Iotapatis hoc ait certò se credere, nec enim viuè potiri. Secreto autem flens, ad ancillas, hunc, inquit, fœcunditatis recepisse fructum, quod ne sepelire quidem sibi filium licuisset, à quo sepelire sperasset. Verum ne illam quidem mendacium diutius cruciauit, neque latrones refecit. Citò enim curato vulnere Iosephus resipuit: progressusque clamabat, illos sibi non multo post vulneris pœnas daturos. populum autem rursus ad fidem hortabatur. vnde populo quidem fiducia, seditiosis verò stupor incidit eius aspectu. Profugorum autem alij statim de muro necessitate profiliebant: alij velut ad pugnam cum lapidibus progredi simulant, mox ad Romanos profugiebant. Hos b autem scutor ea quam intus pertulerant fortuna consequebatur: & fame, quam domi reliquerant, velociorem apud Romanos inueniebant ad exitum satietatem. aderant namque inflati ex inedia, & velut morbo intercutis aquæ turgidi. deinde vacuata replentes corpora disrumpebantur: nisi qui periti desideria cohibuissent, paulatimque cibum desueto corpori obtulissent. Verum & eos qui hoc modo seruarentur, alia plaga suscepit. Quidam apud Syros ex transfugis deprehenditur, è fimo ventris aureos colligens. Transglutientes autem (vt suprà diximus) eos veniebant, quod cunctos seditiosi scrutabantur: & maxima vis auri fuerat in ciuitate. denique duodecim atticis comparabant, quod antea

antea viginti quinque valebat. Verum hac arte
 per vnum detecta, totis castris fama percrebuit,
 quod auro transfugæ pleni venissent. Arabum
 autem multitudo & Syri, scissis ventribus sup-
 plicium minitabantur. Et hac ego clade nullam
 credo sæuiorem contigisse Iudæis: vna^a deni-
 que nocte duorum millium patefacta sunt vi-
 scera. Et hac Titus iniustitia cognita, penè ius-
 sisset autores circumfuso equitatu iaculis appe-
 ti, nisi magna fuisset multitudo noxiorum multo.
 que plures puniendi, quam qui fuerant interem-
 pti. Convocatis^b autem auxiliariis ducibus, item
 que militum Romanorum (nam etiam militum
 quosdā hæc tangebatur invidia) utrisque iratus di-
 cebat: si qui militum suorum hæc committerent
 luci causa incerti, nec arma propria quisquā e-
 rubesceret auro argentoque facta: Arabes au-
 tem & Syri, primo in alieno bello licenter ca-
 lamitates inferrent: deinde crudelitatem in cæ-
 dibus & in Iudæos odia Romanis ascriberent.
 hac enim quosdam suorum milites infamia par-
 ticipare. & his quidem mortem interminatus
 est, si quis in eadem postea repertus fuisset au-
 dacia. ad legiones autem mandata dedit, ut su-
 spectos investigarent, atque ad se deferrent.
 Verum^c profecto auaritia contemnit omne
 supplicium, sævisque hominibus lucrandi amor
 innatus est. nullaque omnino calamitas plus
 habendi cupidini comparatur. Imò verò hæc
 aliās, & modum habent, & metu subingantur.
 Deus autem, qui damnauerat populum, om-
 nem viam salutis ad interitum verterat: deni-
 que id quod cum poena interdixerat Cæsar, oc-
 cultè in profugos admittebatur. Et si quis trans-
 fugisset, circumspectantes ante ne quis Ro-
 manorum videret, eos scindebant, & ex vi-
 sceribus questum nefarium trahebant. in pa-

*Ann. mundi**4034. A
nato Christo**72.**a Vna nocte
duorum mil-
lium visce-
ra patefa-
cta.**b Titus mi-
litibus ob sa-
cine ira-
tus.**c Auaritia
supplicium
omne contē-
nit.*

Anno mudi 4034. *A* cis autem reperiebatur, & pleróque sola spes
nato Christo consumebat. Hic quidem casus multos transfu-
 garum reduxit.

72.

De sacrilegio circa templum & relatu ex urbe
cadaveribus & fame.

CAP. XVI.

Iohannes ad Iohannes^a autem, ubi rapinæ ex populo de-
sacrilegium *I*fuète, ad sacrilegium sese conuertit: mul-
sese conuer- tæque donaria templi retinens; multaque vasa
tit, multa- diuinæ rei ministerio necessaria, crateras, &
que donaria lanceas, & mensas, ne vrceolis quidem absti-
templi reti- nuit, quos Augustus eiusque vxor miserat. Ro-
net. manorum quidem imperatores honorauerunt
 semper templum atque ornauerunt: tunc au-
 tem Iudæus etiam alienigenarum dona distra-
 hebat. ad socios autem dicebat, sine metu diui-
 nis abuti debere, qui pro Deo, qui pro templo
 militarent, & ex ipso ali. Proptereaque sacram
 vinum, & oleum, quod sacerdotes sacrificiis re-
 seruabant, tutum erat effudisse. namque in tem-
 plo & multitudini distribuit, & illi sine hor-
 rore & vngebantur & potabant. Non equi-
 dem recusare dicere, quæ dolor iubet. Puto si
 Romani contra noxios venire tardassent, aut
 hiatus terræ deuorandam fuisse ciuitatem, aut
 diluuium peritura, aut fulmina ac Sodomæ in-
 cendia passuram. multo enim magis impiam
 progeniem tulit, quàm quæ illa pertulerat. de-
 nique cum eorum pertinacia desperata, totus
 populus interiiit. Et quid est opus singulatim
 narrare clades? Manneus Lazari filius, transgres-
 sus ad Titum, per vnâ portam quæ sibi credi-
 ta fuerat centum & quindecim millia & octo-
 ginta dixit elata cadauera, ex quo die castra
 prope ciuitatem posita sunt, ex die quatuordecim

ma mensis Aprilis, vsque ad calendas Iulii. hæc autem immensa est multitudo: nec tamen ipse fuit appositus portæ, sed publicam mercedem diuidens, mortuos ex necessitate numerabat cæteros enim propinqui sepeliebant sepultura autem fuit, elatos ex oppido proicere. Post hunc autem nobiles profugi, omnia mortuorum egenorum sexcenta millia portis eiecta nunciabant: aliorum verò numerum minimè posse comprehendī, cū autem pauperibus efferendis non sufficerent, congesta in maximis ædibus cadauera esse inclusa & frumenti quidem modium veniisse talento. post autem ubi muro circumdata ciuitate, ne herbas quidem legere iam liceret. ad ^b hoc necessitatis quosdam fuisse compulso, vt cloacas rimarentur, bouūque veterem fimum alimentum haberent. stercoſque collectum, quod ne visui quidem tolerabile fuerat, cibus erat. Hæc Romani quidem audientes miserati sunt: seditioſos autem ne videntes quidem poenitebat, sed patiebantur vsque ad ea progredi. fatum enim eos reddiderat cæcos, quod iam & ipsis imminabat & ciuitati.

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

a Sexcenta
millia mor-
tuorum por-
tu eiecta.

b Boum fi-
mu, stercoſ-
que collectū
Iudaorum
alimentum.

SVMMA CAPITVM LIBRI VII. DE BELLO IYDAICO.

- I. De suffossione murerum succensione aggerum, & Sabino oppugnante murum.
- II. Romani Antoniam inuadunt, & à Iudæis repelluntur.
- III. De Iuliano Romano milite insigni fortitudine.
- IIII. Iosephi oratio pro deditione Iudaorum, & profugium eorum.

FLAVII IOSEPHI

- V. De iterata pugna extructis aggeribus, & excursionibus Iudaorum.
- VI. Romani flammis percunt dolo Iudaico, & de Arterio quodam.
- VII. De fame Iudaorum.
- VIII. De muliere qua pro fame filium coxerat.
- IX. De expugnatione muri & incendio templi.
- X. Quomodo Templum incensum est invito Tito.
- XI. De Sacerdotibus, gazophylaciisque & porticu.
- XII. De prodigijs excidium Hierosolymae praecedentibus & praesagijs.
- XIII. De imperio Titi, & sacerdotum interfec-tione.
- XIII. De praeda seditiosorum, & succensione interioris civitatis.
- XV. Superior pars civitatis oppugnatur, & confugiunt aliqui Iudaorum ad Titum.
- XVI. De occupata reliqua parte Civitatis.
- XVII. De numero captivorum, & peremptorum.
- XVIII. Hierosolyma urbis historia brevis.
- XIX. De praemio militum.
- XX. De navigatione Vespasiani, deque comprehenso Simone & spectaculo die natalis exhibito.
- XXI. De calamitate Iudaorum apud Antiocheneses.
- XXII. Quomodo Vespasianus rediens à Romanis exceptus est.
- XXIII. Domitiani gesta contra Germanos & Gallos.
- XXIII. De anno Sabbatico & triumpho Vespasiani ac Titi celeberrimo.
- XXV. Herodium & Machabaeus à Basso capta.
- XXVI. De Iudaeis à Basso interemptis & Iudaea diuendita.
- XXVII. De clade Antiochi Regis & eruptione Alanorum in Armeniam.

XXVIII. Ex-

XXVIII. Excidium Massada castelli munitissimi.

XXIX. Interitus Sicariorum, qui in Alexandriam
& Thebas profugerant.

XXX. Onia templum clausum apud Alexandriam.

XXXI. De interfectione Iudæorum apud Cyrenem.

Ann. mundi
4034. A
Christo nato
72.

De suffeffione murorū, succensione aggerum &
Sabino oppugnante murum.

CAP. I.

L A D E S quidem Hierosolymorū
in peius quotidie procedebant, cum
& seditiosi magis accenderentur ad-
uersus inclusis, postquam populum fa-

mes ipsosque iam possederat. Quin^a & multi-
tudo congestorum in ciuitate cadauerum, & vi-
su horrenda erat, odorēque pestiferum emit-
tebat, cum excursus etiam pugnantium morare-
tur. Nam veluti per aciem ruerent, plurima ex-
de excitata, conculcare mortuos cogebantur:
& qui super eos pedem ponerent, neque mise-
rabantur, neque horrebant: nec saltem sibi iu-
gurio fore putabant contumeliam mortuorum.

Gentili^b autem cæde polluti, dexteræ ad exter^b Iudæi sup-
num bellum præparabant, tanquam exprobran-
tes Deo (ut mihi videtur) supplicij sui tardita-
tem. non enim spe victoriæ maior pars eorum, ^{probrant}
sed desperatione salutis ferocius ferebatur. Ro-
mani autem quamuis plurimum in aggregan-
da materia laborarent, tamen intra viginti &
vnum dies aggeres erexerunt, attonsis omni-
bus ad nonaginta vsque stadia circa oppidum
lucis. Erat^c autem miserabilis terræ facies. ^c Iudæa de-
nam quæ antea arboribus & paradisis ornata ^{seria & deso-}
fuerat, ea tunc deserta præcis vndique arbo-
lata.

^a Multitu-
do cōgestorū
in ciuitate
cadauerum
horrenda vi-
sa.

^b Iudæi sup-
plicij sui tar-
ditatem ex-
probrant
Deo.

^c Iudæa de-
seria & deso-
lata.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Romanorū
& Iudaorū
partimor.

b Romani
Iudaorū au
daciam ve-
rentur.

c Iudaei cum
facibus ag-
gerem aggre-
diuntur, spe
decepti re-
mittant.

ribus cernebatur: nec ullus qui pridem Iudaeam viderat alienigena & suburbana pulcherrima civitatis, cum eius solitudinem tunc videret, continere lachrymas poterat, vel non gemere mutationem quantum pristinis derogasset. Omnia nanque insignia pulchritudinis, bellum deleverat: nec si quis subito advenisset, qui locum prius scierat, eum cognosceret, sed praefens quaereret civitatem. Romanis^a autem ac Iudaeis, finitum opus aggerum, par faciebat timoris initium. nanque hi, nisi eos quoque exurerent, captum iri civitatem putabant: Romani autē, fortasse nec voluntatem sibi fore illis incensis alios parare. nam & materiae defecerant: & labori quidem corpora militum, crebris verò offensionibus animi cesserant. Verum civitatis cladi bus tristius Romani quàm ciues in ea degenēs afficiebantur. ad mala enim quae hinc accidebant, etiam propugnatoribus nihilo segnioribus utebantur. Sed^b eorum spes frangebatur, cum aggeres insidiis, machinae soliditate muri, minus verò confictus audacia repugnantium superaretur: & praecipue, quod cum seditione famē. que ac bello totque malis praestantiores Iudaeorum animos inuenirent, virorū quidem inexpu gnabiles esse impetus arbitrabantur, inuictā verò animorum magnitudinē, quae calamitatibus aleretur. nam quis eos in rebus secundis sustineat, qui malis ad virtutem incitarentur? Illi quidem propterea cautius custodias praeparabant. Ioannis autem factio apud Antoniam, simul & quae futura timebantur, si dissiceretur murus cauebat, & antequam arietes admonerentur ogerem aggeribus instabat: nisi quia conatus eorum irriti diuntur, spes fieret. Aggressi^c enim cum facibus aggerem, spe decepti remeare. Nam primum ne concordare quidem eorum videbatur con-

silium

filium, paulatim & per intervalla & constanter, non sine metu profluentium, neque Iudæorum more, ut breuiter dicam. decrant enim quæ propria gentis essent audacia, cursus, & omnium simul impetus: & ut non sine offensione recederent. Languidiore verò progressi quàm solebant, etiam Romanos solito promptiores offendere: qui corporibus quidem atque armis ita undique aggeres sepsere, ut nusquam igni adinam relinquerent, animum verò ita confirmauerunt, ne quis loco antequam occumberet moueretur. nam præter omnium rerum desperationem si etiam illud opus esset exustum, acerbissimus pudor milites occupauerat, si aut calliditati virtus cederet, aut arma temeritati, aut peritia multitudini, aut Iudæis Romani. Simul autem missilia pro illis faciebant inprofluentes delata: & qui cecidisset, posteriores impediēbat, ac periculum antecedentis molliores eos efficiebat. Qui verò intra telia actum venire properassent, alij disciplina hostium & densitate perterriti, alij confixi hastis retrocedebant: & ad extremum alius alium timiditatis arguens, re infecta reuertebantur. Cautem Iulij tētata fuerat expugnatio. Iudæis autem inde digressis, Romani machinas admouere: quamuis ab Antonia saxi atque igni ferroque peterentur, & quodeunque hostibus telum necessitas attulisset. nam licet multum mœnibus Iudæi confiderent, machinasque contemnerent, tamen eas applicare prohibebant Romanos. Illi autem Iudæis studium esse rati, ne murorum infirmitate Antonia laxeretur, & fragilibus eam fundamentis suspicantes, contra certabant. Nec tamen quod feriebatur, iis obediēbat: sed ipsi quidem crebris in se missilibus iactis, cū nullis periculis desuper venientibus

An. mundi

4034.

A Christo

nato 72.

*a Audacia**& impetus**Iudæorum**decrescit.**b Iudæi feri-**ptos timidi-**tati arguen-**tes, re infe-**cta reuer-**tur.**c Oppugna-**tio Hiero-**solyma Ca-**lend. Iulij.*

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

lassarentur, arietum opus vrgebant. cum verò infetiores essent, ac lapidibus frangeretur, alij scutis super corpora concameratis, fundamēta manibus & vestibus suffodiebant. Itaque saxis quatuor obstinato labore concussis, quiescem vtrisque nox attulit. & in ea murus arietibus labefactus, ex qua parte prioribus Iohannes aggeribus insidiando murum suffoderat, subsidente cuniculo repente labitur. Verum præter spem utrorumque animi affecti sunt. Nam Iudæi quidem quibus mortorem esse oportebat, quod ruina præter spem acciderat, & aduersum eam precauti non fuerant, tanquam maneret Antonia confidebant. Romanorum autem inopinatam lætitiā ex celeri subuersione natā, cōspectus alius murus, quem intrinsecus Iohannes ædificauerat, citò restinxit. Veruntamen priore facilior oppugnatio videbatur. Tunc enim & ascensum per ruinas promptiorem, & Antonia esse infirmiores murū qui recens erat, citòque destrui posset arbitrabantur. Nemo tamen eum audebat ascendere: quod ei qui primus id tentauisset, certissimum esset exitium. Titus verò spe atque oratione putans, alacritatem pugnantium excitari, & adhortatione atque promissis sæpe quidem periculorum nasci obliuia, interdum autem mortem solere contemni, in vnum congregatos fortissimos experiebatur, dicens:

Titi ad fortissimos oratio & adhortatio. Commilitones ^bhortari quidem ad ea quæ periculum non afferunt, aperte & ipsis qui rogantur, & qui eos rogant, ignauia reprehensionem parit. exhortatione autem opus est in solis rebus ambiguis: quippe illa per se quenque gere re dignum est. Itaque difficilem vobis in murum esse ascensum ipse profiteor: quod autem vel maximè oporteat gloriæ cupidos pugnare cum difficilimis rebus, pulchrūque sit cum laude

laude mori, nec erit infructuosum si, qui primi
 fortiter fecerint, prosequar. Primum quidē vos
 illud hortetur, quod nonnullos fortasse deter-
 reat, Iudæorum a patiens animus, & in aduersis
 rebus dura constantia. Romanos enim eosque
 milites, quibus in pace bella discere, in bello au-
 tem vincere consuetum est, à Iudæis manu vel
 animo superari turpissimum est: idque in fine vi-
 ctoriae, cum etiam Dei nitamur auxilio. namque
 offensiones nostræ, Iudæicæ desperationes sunt.
 Illorum autem clades, fauore Dei vestrisque vir-
 tutibus crescunt. Etenim seditio, fames, obsidio,
 murorumque sine machinis casus, quid b sit a- b Ira Dei in
 aliud quàm in alios ira Dei, nostrumque adiumē Iudæos Ro-
 tum. Igitur non solum deterioribus inferiores manorum
 c videri, sed etiam diuinum præsidium prodere, adiumentū.
 vobis non conuenit. Quo pacto autem non tur- c Iudæorum
 pe videatur, Iudæos quidem quibus non magni ac Romano-
 pudoris est vinci, qui seruire didicerint, quo mi rum compa-
 nus in posterum id patiantur, mortem contem ratio.
 nere atque in nos medios frequenter excurrere,
 non victoriae spe, sed ostentationis gratia: nos
 autem totius penè terræ marisque victores, qui
 bus etiam non vincere probro habetur, ociosos
 sedentes, ne semel quidem in hostes aliquid au-
 daciter expertos, famem ac fortunam cum his
 armis operiri? maximè cum paruo discrimine
 totum possitis efficere. Denique in Antoniam si
 ascenderimus, habebimus ciuitatem. Nam & si
 pugnandum sit aduersum intus positos, quod
 non arbitror, attamen capiti ac respirationi ho-
 stium insedere victoriam nobis plenissimam
 repromittit. Equidem prætermissa nunc eorum
 laude, qui in bello cecidere, & immortalitate,
 qui Martio furore prostrati sunt, ex morbo
 pacis tempore mortem aliter sentientibus im-
 precor, quorum anima cum corpore sepultura

Ann. mundi
 4034. A
Christo nato
 72.

a Iudæorum
 patiens ani-
 mus, & in
 aduersis re-
 bus dura cō-
 stantia.

b Ira Dei in
 Iudæos Ro-
 manorum
 adiumentū.
 c Iudæorum
 ac Romano-
 rum compa-
 ratio.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

a Titus po-
tico more de
futura vita
loquitur.

damnatus. Quis^a enim virorum fortium ne-
scit, quod animas in acie ferro corporibus abso-
lutas, purissimum elementum æther hospitio
receptas inter sidera collocat: manesque se bo-
nos ac propitios heroas, videndos offerunt po-
steris suis? Quas verò morbus corporis tabesque
consumpsit, & si maximè probis ac piaculis
purgatæ sint, subterraneæ tenebræ operiunt, al-
tæque obliuio suscipit, corporis simul & vitæ ac
memoriæ sine circumscriptas. Quod si necessa-
riò mors homini decreta est. ad hoc autè omni
morbo leuius est, ferri ministerium, cui non vi-
deatur ignauum negare vsui, quod debito red-
diturus sit. Et hæc quidè veluti seruari nequeat,
vel qui conati fuerint profecutus sum. est autè
salutis spes in maximis quoque periculis, qui vi-
rilem animum gerunt. Primum enim quod de-
cidit patet incessui. deinde totum quod ædifica-
tum est, faciliè dissolui potest. Vósque plures
hoc opus aggredientes, alius alij pro adhortatio-
ne fietis atque subsidio: vestràque obstinatio
breui animos hostium frāget: ac fortasse nobis,
si eam tantum cœperimus, incruenta res efficie-
tur Etenim ascendentes quidem nos prohibe-
re scilicet conabuntur. si verò clam, vel etiā per
vim aliquid egerimus semel, quamuis paucos
non sustinebunt. Me^b autem profectò pudeat
nisi qui primus hoc fecerit, inuidendum remu-
nerationibus fecero: & qui vixerit quidem nūc
equalibus præsit: beatissima verò præmia se-
quantur occisos. Talia dicente Tit^c, cætera qui-
dem multitudo periculi magnitudinem timuit:
eorum verò vnus, qui in cohortibus milita-
rent. Sabinus^c nomine, genere Syrus, vir & ma-
nu simul & animo fortis apparuit: licet si quis
eum ante vidisset, quantum ex habitu corporis
ne specie quidem militem esse credidisset, era-

b Fortium
virorum re
muneratio.

c Sabinus
vir corporis
habitu par-
uus, sed ma-
nu simul &
animo fortis

enim colore nigro, exilis habitudine: sed anima quædā heroica in macro corpore, atq. angustiore viribus suis habitabat. Cum primus itaque surrexisset: dedo me, inquit tibi alacri animo Cæsar, & ante omnes in murum ascendo: atque opto quidem, ut vires ac voluntatem meam sequatur fortuna tua. quod si cœpto casus inviderit, scito me non præter spem, quod res aliter cesserit, sed quod sic decreuerim, pro te moriturū. Hic^a dictis, & scutum læua manu capiti prætendens, strictoq; dextera gladio, citra horam diei sextam murum petebat. sequebantur autem ex aliis, qui soli eius virtutis æmuli esse cupiebant undecim viri. Multo autem omnes antecedebat diuino quodam impetu excitatus, cum de muro custodes iaculis & sagittis undique infinitis appeterent, atque ingentia saxa deuoluerent, quæ nonnullos de undecim deiecerunt. Sabinus autem missilibus occurrens, licet obrueretur sagittis, non tamen ante impetum cohibuit, quàm summa muri prehenderet, hostesque in fugam verteret. viribus enim eius atque animi pertinacia territi, pluresque ascendisse rati non steterunt. Qua^b in re fortunam quis, veluti virtutibus inuideat, semperque præclaris facinoribus officiat non incusauerit? Siquidem hic vir neq. ab incepto errauit, & offensione lapidis cum maximo crepitu pronus decidit. Vnde factum est, ut ludæi reuersi, ubi solum & iacentem videre, ex omni eum parte iaculis peterent. Ille verò genibus nixus, & scuto protectus, primò quidem vlciscebatur hostes, multosq. ad se appropinquâtes sauciauit: vulnere autem multitudine remisit dexteram: & ad extremum priusquam red^cderet animam sagittis est obrutus, vir dignus cum tribus pro fortitudine qui meliori fortuna videretur. socii perit. pro^c mensura verò cœpti facinoris cecidit.

Ann. mūdā
4034. *A*
Christo nato
72.

a Sabinus cū
undecim vi
ris murum
petit.

b Fortuna
vis.

c Sabinus
cum tribus
sociis perit.

An. mundi Cæteri autem tres penè iam summa tenentes,
 4034. *A* obtriti lapidibus perierunt, & octo sauciati de-
Christo nato tracti, & in castra relati sunt. Hæc quidem tertia
 72. die mensis Iulij gesta sunt.

*Romani Antoniam inuadunt, & à Iudæis
 repelluntur.*

CAP. II.

*a Antoniam
 Romani in-
 vadunt.*

BIduo autem post, viginti de numero execu-
 bantium per aggeres militum congregati, si-
 gniferum ordinis sui, & duos quosdam ex ala
 equitum, & tubicinem vnum ad se vocant: no-
 nâque ^a noctis hora per ruinas ad Antoniam
 ociosè procedunt. occisis autem primis custodi-
 bus somno oppressis, murum obtinent, ac bucci-
 na signum dari præcipiunt: quo cæteri quidem
 vigiles subito exsuscitantur, & fugiunt priusquàm
 multitudinem quæ murum ascenderat, cerne-
 rent. nam & timor illis, & tuba imaginem quan-
 dam, vt magnum hostium numerum ascendisse
 crederent, ostendit. Cæsar autem signo audito,
 properè armat exercitum: & cum ducibus pri-
 mis lectorum ceterua comitatus, ascendit. Cum
 autem Iudæi ad templum interius confugissent,
 ipsi quoque per cuniculum irruperunt, quem
 Ioannes aduersum Romanorum aggeres aperue-
 rat. Dispositique amborum agminum seditiosi,
 tam Ioannis quàm Simonis, arcebant eos sum-
 ma vi atque alacritate repugnandi. siquidem ex-
 cidij finem putabant, locum sanctum penetrasse
 Romanos, quod & his victoriæ principiū fuit.

b Propè tem Ad ^b ipsam autem adytum validissima pugna
pli adytum committitur: his quidem templum vi occupare
validissima certantibus, Iudæis verò Antoniam versus eos
pugna com repellentibus. Et sagittæ quidem ac hastæ virisq.
mittitur. inutiles erant, strictis autem ensibus dimicabāt.

Neque

An. mundi 4034. *Christo nato* 72.

ius neque audaciam hominis esse opinante. At ille per med os ruens, quos alios aliè dissecerat, ipsos quos occupasset interficiebat: eaque facie nihil Cæsari admirabilius, aut aliis horribilius visum est. Verùm & ipsum profectò fa-
 sequebantur, quæ ab homine vitari nō possunt. Calceos namque habens, creberrimis atq. acu-
 tis clavis, ut ceteri solēt milites, fixos, dum a str-
dāstrato fa- to saxeis crustis solo curreret, habetur: magnò qu-
xen crustu cum armorū sono deiectus, in tergum fugien-
solo currit, tes reduxit. Et Romanorū quidē clamor ex An-
habetur. tonia sublatus est, saluti eius metuentiū: Iudæi
 verò multis simul gladiis & hastis undique feri-
 iebant. Ille autē multam quidem ferri vim scu-
 to excipiebat: sæpè autem conatus erigere se
 percutientiū multitudine reuolutus est, & iacē-
 tamen gladio multos perculit, nec enim citò
 peremptus est, quando galea & thorace omnia
 membra neci opportuna septus erat. namque
 b *Mors Iu-* b diu cervicem contraxerat, donec concisis aliis
liani. eius membris remisit vires, cum ei nemo aude-
 ret succurrere. Nimius autē dolor Cæsarem te-
 nuit, ubi tantæ fortitudinis virum in conspectu
 tantæ multitudinis vidit occidi: & quod locus si-
 quidem intercludebat auxilium ferre cupientē
 alios autem, ne possent, metus impediēbat. Iu-
 lianus igitur diu cum morte luctatus, cum non
 paucos interfectorum suorum saucios reliquif-
 set, agrè peremptus est: magna sui gloria: non a-
 pud Romanos tantum & Cæsarem, verùm apud
 hostes quoque relicta. Iudæi verò etiam mor-
 tui raptò corpore, Romanos in fugam versos in
 c *Heroes in* Antoniam conclusere. Fortiter autem in ei-
ger Iudæos. prælio decertauere, Alexas quidem & Gyp-
 thaus ex agmine Ioannis: ex parte verò Simo-
 nis, Maluchias, & Mertonis filius Iudas & So-
 sa filius Iacobus, dux Idumæorum: Zelotæ veri
 fratre

patres duo filij Iairi Simon & Iudas.

*Iosephi oratio pro deditioe Iudæorum &
profugiorum eorum.*

CAP. IIII.

An. mundi

4034. *A*

Christo nato

72.

Titus autem militibus suis imperat Antoniaz
fundamenta diruere, facilémque ascensum
uncto exercitui præparare. Ipse verò Iosepho
d se vocato (namque audierat eo die qui erat
mensis Iulij, 17. diuinam obseruantiam, quæ en-
elechismos vocatur, virorum penuria defuisse,
âque se populum nimis dolere) iterum Ioanni
hîci præcepit quæ ante mādauerat: quòd etiam
i quis eum pugnandi sæuus amor teneret, cum
qua placeret ei multitudine, ad bellum progre-
di liceret: dum modo non vnâ secum & ciuitas
interiret simul & templum: sanctum tamen lo-
cum violare desineret, nè in Deum nefas ad-
mitteret. Potestatis autem haberet si vellet, sacra
intermissa celebrare per Iudæos quos ipse dele-
isset. Itaque Iosephus, ne soli Ioanni hæc inti-
marètur, sed etiam pluribus, unde exaudiri pos-
set constitit, & mandata Cæsaris Hebraico ser-
mone disseruit. Multum autè eos quò patriæ par-
erent precabatur, ignémque depellerentiam
templo contiguum, Deòque vota redderent cõ-
secta. His dictis populus tristitia simul & silen-
o tenebatur. Multis b autem conuiciis tyrânus
Iosepho cum execrationib. lacerato, postremò
dididit, nunquam sibi excidium esse metuendû
quoniam Dei ciuitas esset. Atque cum exclama-
tione: sanè verò, inquit Iosephus, eam puram
deo conseruasti, inuiolatâque sancta manseret:
ec in eû cuius speras auxilium, quicquam im-
û deliquisti: sed solennia sacra consequitur. Ec-
quidem tibi quisquâ quotidianû auferat cibû,
hîpium eam hostem putabis, Deû verò, quem

*a Titus Ioã-
nem ad bel-
lum progre-
di iubet, ne
vnâ secû &
ciuitas inte-
raret simul
& templû.*

*b Ioannis in-
Ios. phum
conuicia.*

An. mundi
 4034. *A*
Christo nato
 72.

a Iechonias
voluntariā
Babylonicā
captiuitatē
astinet.

b Fato, Dei
que senten-
tia urbem
interiturā.

perpetua religione priuaueris, belli auxilia speras futurum? Et Romanis peccata imputas? quæ nostras leges etiam nunc tuentur: & quæ ipse intercidisti sacra, Deo reddi compellunt. Quis non inopinatæ mutationis causam gemat, ac defleat ciuitatem? cum alieni quidem, hostesque impietatem tuam corrigant: tu verò Iudæus, & inter leges educatus illis quoque in has sæuiores inueniaris. Atqui Ioannes etiam poenitere maiorum, non est turpe in rebus extremis: bonumque tibi exemplum patriam seruare cupienti propositum est, Iechonias a Rex Iudæorum: qui quondam Babylonis bellum sibi inferentibus sponte ciuitate priusquam caperetur excessit, & cum cognatione sua voluntariam captiuitatem sustinuit, ne hæc sancta hostibus proderet, Dei que domum videret exuri. Ob hæc sacra Iudæorum commemoratione laudatur: eumque memoria transmissa per secula semper noua immortalē posteris tradit. Bonum o Ioannes exemplar, & si periculum præstò sit: ego autem veniam quoque tibi à Romanis spondeo, dum memineras, quod gentilis moneam, & Iudæis ista promittam, spectarique oporteat, quis sit autor & vnde consilium. Absit enim vnquam me ita captiuum viuere, vt genus aut leges patrias obliuiscat. Rursum indignaris & clamas, mihi que maledicis. Etiam b acerbiora mereor, qui hæc aduersus fata suadeo, Dei que sententia condēnatos seruare contendo. Quis ignorat scripta veterum prophetarum, & responsum impendens miserrimæ ciuitati? Iam tunc enim eius excidium prædixere, cum quis homicidium gentile cœpisset. Vestrorum autem cadauerum non ciuitas tantum: sed etiam templum omne repletum est. Deus planè, Deus ipse cum Romani ignem sibi lustrationis infert, totque scelerum plenam

plenam exiit ciuitatē. Hæc a Iosepho cum fletu
& lacrymis prosequente, vox eius singultibus
interrupta est. Et Romani quidem miserati do-
lorem admirati sunt. Ioannes autem eiusque so-
cij magis contra Romanos irritabantur, illum
quoque capere cupientes. Nobilium tamen
plurimos commouit eius oratio. Et nonnulli
quidem seditiosorum custodias formidantes,
locis suis manebant, iam dudum certi de suo pa-
triter & ciuitatis exitio. Fuerunt b autem, qui ca-
pto discessionis tempore, ad Romanos confuge-
re: in quibus erant Pontifices Iosephus & Iesus.
Filij verò Pontificum, tres quidem Ismaelis,
cui apud Cyrenen fuerat captum abscissum, &
Matthiæ quatuor: alterius verò Matthiæ vnus,
qui post interitum patris aufugerat, quem Si-
mon Gioræ cum tribus filiis, vt suprâ dictum est,
interemit. Multi e autem nobiles cum Pontifi-
cibus defecere, eosque imperator cum per alia
humanè suscepit, tum sciens in alienigenis mo-
ribus illis versari molestum esse, in Gophnam
dimisit, vt ibi manerent interim, multas etiam
pollicitas possessiones cuique peracto bello se-
redditurum. Illi quidem in destinatum munici-
pium læti cum omni cautione discedunt. His
autem in ciuitate non visis tumor seditiosis i-
terum diffamatus est, quòd Romani transfugas
occidissent, vt hoc metu videlicet à fuga re-
liquos deterterent. Et paulisper quidem hæc
calliditas eorum, sicut antea, valuit, timor au-
tem profugere cupientes inhibuit. Rursus au-
tem postquam eos Titus reuocatos à Gophna
cum Iosepho murum circumire, & populo con-
spici iussit, multi ad Romanos fugiebant. In d v.
tum verò congregati, & ante Romanos stantes,
cum lacrymis atque vlulatu seditiosos rogabant
primò quidem, vt in ciuitatem Romanos su-
daos rogāt.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Iosephi
vox singul-
tibus inter-
rupta.

b Iudaorum
nobilium plu-
rimi ad Ro-
manos confu-
gunt.

c Caesaris hu-
manitas
transfugas

d Transfuga
cum lacrymis
et vlulatu
seditiosos Iu-
daeos rogāt.

Ann. mundi**4034.****Christo na-
to 72.****a Templum
castello simi-
le.****b Titus Ioan-
nem, eiusque
socios allo-
quitur.**

sciperent, patriamque seruant. si hoc dispice-
ret, saltem de fano exirent, templumque sibi li-
berarent. Nec enim ausuros sine maxima neces-
sitate Romanos ignem sanctis immittere. His
illi magis aduersabantur, multaque in transfu-
gas vociferati conuicia, supra sacras portas iacu-
la & balistas & saxorum disposuere tormenta, ve-
omne quidem circum fanum spacium multitudine
mortuorum sepulcro, templum^a vero ipsum ca-
stello simile videretur. In loca vero sancta & in-
accessa, cum armis adhuc & manibus gentili ex-
de calentibus insiliebant: & ad hanc processere
legis iniuriam, ut quam Iudaeos indignationem
oporteret exercere, si haec Romani admitteret:
ea tunc in Iudaeos propria sacra temerantes, ut
rentur Romani milites. Nemo sane fuit eorum,
qui non cum honore templum aspiceret, atque
adoraret: latronemque optaret, antequam im-
medicabile malum contingeret, poenitere. Ti-
tus autem dolens vicem eorum, iterum Ioan-
nem eiusque socios increpabat, dicens: Nonne
vos, o sceleratissimi, cancello sanctum locum pro-
texistis? Nonne literis Graecis ac nostris incisas
tabulas constituistis, quibus ne septa cuiquam
transgredi liceret edicitur? Nonne eos qui tran-
sissent, quamuis Romanus quis esset, vobis ne-
care permisimus? Quid igitur in eo etiam mor-
tuos conculcastis, o nocentissimi? Aut cur tem-
plum & externi & gentilis sanguinis confusione
polluisti? Testor ego patrios Deos, & si quis
vnumquam hunc locum ante aspexit, (nunc enim
neminem credo) itemque testor & exercitum
meum & Iudaeos qui apud me sunt, & vos-
ipsos, quod non ego vos violare haec compel-
lam: quin & si locum aries vestra mutauerit, ne-
que accedet ad sancta quispiam Romanorum,
neque quicquam in eorum contumeliam faciet.
seruabo

seruabo : autem vobis etiam templum nolen-
tibus.

An. mundi
4034. A

De iterata pugna, extructis aggeribus, & excu-
sionibus Iudaorum.

Christo nato
72.

CAP. V.

a Titus Iu-

Hæc Iosepho intermunciente principis dicta, daui nolenti
latrones ac tyranni existimantes non bene bus templū
uolentia, sed timiditate hos sermones fieri, in seruare co-
superbiam tollebantur. Titus autem, qui neque natur.

seipsum miserari eos, neque templo parcere pro-
spiciebat, rursus bellum gerere decreuit inditus.
Sed vniuersum quidem his militem, quod locus
eum non caperet, inferre non poterat. Tricenis

b autem de singulis centuriis viris fortissimis le b' Titus tre
tis. etiā chiliarchis singulis millenos attribuit: cenū de sin-
hisque duce præposito Cereali hora noctis no- gulus centu-
na iubet in custodias impetū fieri. Cū autē ipse riu viris for-
quoque in armis esset, vnāque descendere statuis- tissimis le-
set, amici eū propter periculi magnitudinē du- stū in custo-
cūmq. dicta continuerūt. plus enim operis eum dias impetū
in Antonia præsentē militū certamini facturū fieri iubet.

esse dixerunt, quā si periculū subisset : omnes
enim fore sub oculis imperatoris optimos bel-
latores. His dictis paruit. Deinde ob hoc solum
se manere locutus ad milites, vt de totū virtu-
te iudicaret : ne aut fortis quisquam indonatus
abiret, aut cōtra impunitus ignauus lateret, sed
omniū spectator ac testis fieret ipse : qui & vlcis-
cendi & remunerādi esset dominus : illos quidē
ad aciē hora qua supra memoratum est, dimisit.

Progressus c autem ad speculā in Antonia quid
fieret expectabat. Verū hi qui missi fuerant, Speculam in
non ita, vt sperabant, somno oppressos inuenere Antonia pro-
custodes : sed coortis cum clamore confestim gressus, quid
manus conseruere, excubitorum autem tumult. fieret, expe-
tu exciti cæteri cateruatim excutere. Itaque stas.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

primorum quidem impetum excipiebant Romani: qui autem illos sequerentur, in agmen proprium incidebant, multisque suorum velut hostibus utebantur. Vocis namque agnitionem confusus partium clamor, oculorum autem singulis nox ademerat: cum præterea quosdam furor cæcos, alios iracundia, alios timor efficeret: idcirco obuium quenque sine discretionem feriebant. Romanis quidem scutorum coniunctione septis, & per globos profluentibus, ignoratio minus nocebat: signi enim sui quisque meminerat. Iudæi verò disiecti tam impetus quam recessus temerè facientes, sæpe imaginem inter se hostium aliis alij demonstrabāt: cum reuertentem suum quisque per tenebras, quasi Romanum aggredientem exciperet. Denique plures à suis quam ab hostibus sauciati sunt, donec orto die, visu iam pugna discernere-tur: & in acie stantes ordine, sagittis atque telis uterentur. Neutri verò cedebant, neque labore fatigabantur. Sed Romani quidem & sigillatim, & multi simul in conspectu imperatoris de virtute certabant, illumque diem sibi quisque promotionis initium fore putabat, si fortiter dimicasset. Iudæis autem & proprium cuiusque periculum, & quod templo metuerent, ministrabat audaciam, quod tyrannus hos rogaret, alios verberaret, & ad pugnandum interminationibus incitaret. Cominus autem plerunque pugnatum est, sed citò & breui momento praelia mutabantur. neutra enim pars prolixum fugæ spatium vel persecutionis habebat. Pro suorum autem euentu ex Antonia tumultus erat, & confidere superantibus, & stare si fugerent, acclamantium, erātque veluti quoddam belli theatrum. nec enim vel Titum ad alios, qui vnà erant quicquam eorum quæ in pugna gerebantur

a Citò & breui momento praelia mutantur.

bantur latebat. Postremò nona hora noctis cœpto prælio, quinta diei dissoluti sunt, cum neutri eo loco vnde pugnam iniere certa fuga cessissent, verum^a mediam in ancipiti prælio victoriam reliquissent. Romanorum quidem plurimi nobiliter decertauerunt. Iudæorū verò parvis quidem Simons, Iudas Mertonis filius, & Simon Iosæ: Idumæiq; Iacobus, & Simon, hic Cathlæ filius, Iacobus autem Sosæ: de Ioannis autem sociis Gyphthæus & Alexas: & de Zelotis, Simon filius Iairi. At Romanorum reliqua manus, die septimo subuersis Antoniæ fundamentis, latam viam vsq; ad tēplum fecit. admotæq; b b Aggeres muro legiones mox aggeres inchoabant: vnum quatuor è regione tem-
 contra interioris templi angulum, qui ad septentrionem orientemque spectabat: alterum pli exstructi
 contra exedram, ad aquilonis partem inter duas portas ædificatam aliorum duorum vnum contra porticum occidentalem templi exterioris. alterum contra septentrionalem. Magno tamen opus cum labore ac miseriis proficiebat, cum materias à centesimo vsq; stadio deportarent. Interdum autem insidiis lædebantur, cum ipsi quidem vincendi facultate minimè cauerent. Iudæis verò propter desperationem salutis audacioribus vterentur. Nonnulli enim equitum, quoties ad ligna siue fœnum colligendum exissent, interea dum id facerent, equos suos frenis exutos pasci sinebant: quos c Iudæi per cuneos c Romano-
 erumpentes rapiebant. Itaq; cum id crebrò fieret rñ equos Iu-
 Cæsar existimans, quod erat verū, negligētia suo dai rapinas.
 rum magis quàm Iudæorum virtute rapinas cōtingere, tristi animaduersione ceteros ad equorum custodiā reuocare statuit: vnòq; milite qui equum perdiderat morte damnato, eo metu equos suos ceteris cōseruauit. Nunquā enim eos post hac in pascua dimittebant. sed tanquā na-

An. mundi
 4034. *A*
Christo nat.
 72.

a Media vi
storia in an
cipiti prælio
reliæa.

b b Aggeres
quatuor è
regione tem
pli exstructi

c Iudæi per cuneos c Romano-
erumpentes rapiebant. Itaq; cum id crebrò fieret rñ equos Iu-
Cæsar existimans, quod erat verū, negligētia suo dai rapinas.

Ann mundi

4034. *A*

Christo nato

72.

a Iudaeorum

& Romano

rum ad mon

tem Eleon

pugna.

tura his cōnexi ad necessitatem egrediebantur. Illi quidem templum oppugnabant, aggeresque erigebant. Altera^a verò die post eorum ascensum, multi seditiosorum, quos rapinae defecerant & fames urgebat, congregati, in praesidia Romanorum, quae Eleon montem versus collocata erant, circa undecimam diei horam impetum faciunt. Sperabant enim primo quidem inopinatos, deinde curandi corporis causa quiescentes, facile decipi posse. Verùm cognito illorum conatu Romani de propriis custodiis celeriter collecti obstabant eis, murum transcendere ac percurrere violenter ambitum conaris. Conflato autem vehementi praelio, & alia multa ab utraque parte fortiter gesta sunt: cum Romani praeter fortitudinem etiam bellandi peritia, Iudaei verò immoderato impetu & effrenatis animis viderentur. Dux autem his pudor erat, illis necessitas, nam & amittere Iudaeos, veluti laqueis iteritos, Romanis turpissimum videbatur: & illi unam spem salutis, si murum vi percurrere possent, habebant. & quidam ex ala equitum Pedanius nomine, Iudaeis in fugam versis, atque in vallem coactis e quo in aduersum montem à late re incitato praeteruectus, rapit unum ex hostibus fugam petentem, iuuenem & grauem corpore, & armis undique septum, talo comprehensum. Tantum se inclinavit equo currente, tantamque dexterarum vim itemque ceteri corporis, & equestris peritiae demonstravit. Iste quidem tamquam munus aliquod rapuisset, captiuum ferens, ad Caesarem venit. Titus autem vires eius qui ceperat admiratus, & captiuo quia murum aggredi tentauerat supplicio tradito, ipse templi oppugnationem curabat, utque aggeres maturè fierent perurgebat. Inter quae Iudaei aduersis praelijs malè tractati, tumesciente paulatim bello

b Pedanius

vir fortis &

equus peris-

sus.

c Captiuus

supplicio af-

flictus.

bello & in templi serpente perniciem, sicut in
 putrefacto corpore assolet, membra peste occu- *Aimo mādū*
 pata, præuenientes ne vltius procederet, ab- *10434. A*
 scindebant. Porticus^a enim parte, quæ ab Aquilone in oriẽtem pertinens Antoniz iũgebatur,
 incensa, deinde ad viginti ferẽ cubitos abrupere, immisso sanctis incẽdio manibus suis. Biduo
 autẽ post, prædicti mensis viceſimo & quarto *Christo nato*
 die, Romani porticum inflammauere: & vsq. ad *72.*
 quartum decimum cubitum igne progresso, Iudæi similiter culmẽ abiciunt, neq. omninò recedentes ab operibus, & Antoniz continentiz dirimentes, cum liceret eis ac deberent incendium prohibere. Itaq. b immisso igne, cursu me- *a Iudæi tem*
 ius otiosẽ pro sua vilitate metiebantur. Circa *plii porticus*
 templum autem nunquam prælia cessauere: sed *incendunt.*
 frequens erat paulatim contra se excurrentium
 pugna. Iisdem autem diebus, quidam ex Iudæis, *b Iudæi im-*
 vir & corpore breuis, & vultu despicabilis. *misso igne,*
 tamque genere quàm rebus aliis vilissimus, Ionathas^c nomine, progressus ad Iohannis Pontificis *cursum eius*
 monumentum, cum alia multa superbẽ ad Romanos prolocutus est, tum quem fortissimum *otiosẽ me-*
 haberent ad singulare prælium prouocauit. At *tiuntur.*
 qui contra steteret, multi quidem dedignabantur: erant autem inter eos (vt assolet) etiam qui *c Ionathas*
 rimerent: quosdam verò non inconsulta mouebat ratio, cum mortis cupido non debere con- *Romanorum*
 flicere. Nam qui de salute desperassent, eos neq. *fortissimum*
 cautos imperus habere, neque Deum vereri: & *ad singulare*
 cum his in discrimen venire, quos neq. vincere *certamen*
 magnum sit, & vinci cum dehonestamento periculoso- *prouocat.*
 sum, non fortitudinis sed ferocitatis vi- *d Pudens*
 deri. Quũ autẽ diu nemo procederet, multaq. *cum Iona-*
 Iudæos eorum timiditati illuderet, homo arro- *tha pugnat,*
 gans & superbus, Romanus, ex ala equitum no- *& interfici-*
 mine Pudens, insolentiam eius exosus, for- *mur.*

An mundi
4034. A
Christonate
72.

a Jonathan
Priscus cen
turio sagitta
transfigit.

tasse autem etiã corporis breuitate sublamis, in-
consultè profiliit: & cæteris commissa cum eo
pugna risum præbuit, à fortuna proditus. Lapsū
enim Ionathas interfecit: deinde pede supra
mortuum posito, lzua scutum, dextrâq. cruentū
gladium coruscabat: armisq. cum fremitu con-
cussis, exercitui & iacenti insultans, spectantes
Romanos increpabat: donec eum tripudiantem
vana iactantē. Priscus^a centurio sagitta trāsfixit,
eòq. facto, & Iudæorum & Romanorum clamor
varius excitatus est. Ille autem dolore in verti-
ginem tortus, supra corpus hostis incubuit: bel-
liq. felicitatem ratione carentem, quàm velox
vltio sequeretur ostendit.

*Romani flammis percunt dolo Iudaico, & de Ar-
torio quodam.*

CAP. VI.

b Iudæi' por
ticus spatium
sylvæ aridæ,
sulfure ac
bitumine
replent.

c Romanorū
in flamma
calamitat.

SEditiosi verò templum tenentes apertè qui-
dem & quotidie militibus in aggeribus po-
sitis repugnabant. Viceſimo autem septimo die
prædicti mensis, huiusmodi dolum excogitant.
Occidentalis^b porticus spatium, quod inter cul-
men & trabes erat vacuum, sylvis aridis, itémq.
sulfure ac bitumine replevere. Deinde velut op-
pressi cedebant. Quare multi quidem temerarij
fugientibus instabant, & in porticum ascende-
re positis scalis nitebantur. qui verò prudentio-
res erant, nullam fugæ causam Iudæis fuisse co-
gitantes, locis suis manebant. Verùm portitu re-
pleta his qui ascenderant, ignem immittunt Iu-
dæi excita^aq. vndiq. subito flamma Romanos
& qui extra periculum steterunt ingens stupor
inuasit, & desperatio quos incendium ceperat
occupavit. flammis^c enim cincti semetipsos re-
trosum in oppidum, alij verò in hostes præci-
pitabant: multi spe salutis defilientes in puteos,
illico

ilico debilitabantur: alios, dum conantur, prae-
 ueniebat incendium: alij ferro flammam ante-
 uertebant. statim verò & alios fugientes ignis
 comprehendebat, plurimum peruagatus. Cæsa-
 re² verò licet morientibus indignaretur, quòd
 iniussu porticum ascenderant, misericordia ta-
 men eorum tetigit. Cùmque nemo prohibere pos-
 set incendiū, hoc erat tamen solatio pereuntib.
 quia videbant eius dolorem, pro quo ipsi ani-
 mam perderent. Vociferans enim & ante alios
 proficiens, & comites suos quàm possent auxiliū
 ferre obsecrans, cernebatur. Eiusque voces & affe-
 ctiones quisque velut aliquam præclarissimam se-
 pulturam, secum auferens moriebatur. Nonnul-
 li tamen recepti in partem porticus latiore, se
 flammarum quidem periculum euasere. obsessi
 autem à Iudæis, cum diu saucij restitissent, po-
 stremò vniuersi cecidēre. Post omnes autem
 quidam iuuenis, nomine Longus, toti huic orna-
 menti fuit calamitatis: & quamuis sigillatim di-
 gni sint memoria qui periere, omnium tamen
 fortissimus demonstratus est. Quem Iudæi qui-
 dem, & quia fortis erat, & qui interficere eum
 cupiebant, ad se descendere promissa fide hor-
 tabantur. Frater verò Cornelius, qui ex altera
 parte stabat, ne gloriam suam Romanamque mi-
 litiam dehonestaret, orabat: cui magis obtem-
 perauit: sublatōque baltius gladio, ut ab utrisque
 partibus cerneretur, semetipsum occidit. Eo-
 rum autem quos ignis obsederat, Attorius qui-
 dam calliditate seruatus est. Appellato enim
 clara voce Lucio quodam, commulitōne &
 contubernali suo: hæredem te, inquit, relinquo
 totius patrimonij mei, si me exceperis. Cùm
 autem ille prompto animo accurrisset, ipse qui-
 dem qui se in eum proiecerat, vixit: Lucius ve-
 rò pondere oppressus, constrictōque lapidibus

An mundi
 4034. A
 nato Christo
 72.

a Cæsarem
 Romanorum
 in flamma
 constitutoris
 misericordia
 tangit.

a Longus se
 metipsum
 occidit.
 b Lucius
 meretur. Ar-
 torius verò
 calliditate
 seruatur.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

a Porticus
templi exu-
sta.

solo allisus, continuo moritur. Ea calamitas paup-
lis per quidem Romanis tristitiam comparavit,
in posterum tamen cautiore effecit, & aduer-
sus Iudæorum insidias iuuit, quibus plerunque
loca morésque hominum nescientes lædeban-
tur. Exusta^a est verò porticus ad turrin usque
Ioannis, quam ille belli tempore quod cum Si-
mone gerebat, supra postes qui in Xystum duce-
rent ædificauerat. reliquum verò Iudæi, post-
quam consumpti fuerant qui ascenderant, absci-
derunt. Postero autem die Romani quoque, por-
ticum qui in Boreæ parte fuit, ad orientalem
usque totam incendunt: continentem angulos
eius, quæ appellatur Cedronos, super vallem
ædificata: unde etiam profunda erat & horri-
bilis eius altitudo.

De fame Iudæorum.

C A P. VII.

In Intestinum
bellum Iu-
dæorum fa-
me percun-
tum.

Circa templum quidem ita se res habebant.
Eorum verò qui per ciuitatem fame cor-
rumpebantur, infinita multitudo moriebatur.
Inenarrabiles autem clades eueniebant. Per sin-
gulas nanq. domos, sicut aliqua vestigia cibi ap-
paruisse, bellum ilico gerebatur: & amicissimi
inter se ad manus veniebant, miseris diripien-
tes animis viaticum. Fides autem penuriæ neo-
moricatibus habebatur: sed etiam quos vide-
rent expirare, scrutabantur latrones: ne quem
fortè cibum sinu occultans quispiam, morere-
tur. Ipsos autem spes egestate victus hiantes, ve-
luti canes rabidos decipiebat: & impingentes in
ostia, tanquam ebrij ferebantur, easdémque do-
mos bis ac ter eodem momento desperatione
inquietabant: omniâque dentibus necessitas
subigebat: & ea colligentes quæ nullum, quam-
vis sordidissimum, murum animalium, non
homo-

horreret, comedere patiebantur. Denique nec
 eingulis nec calceamentis abstinuere, coriâque
 scutis detracta mandebant. Quinetiam fœni ve-
 teris laceramenta victui habebantur: cuius non
 nulli exiguum pondus quattuor Atticis venun-
 dabât. Et quid opus est famis improbitatem ex
 rebus anima carentibus demonstrare? Factum
 enim relaturus sum, neq. apud Græcos, neque a-
 pud Barbaros cognitum, & dictu quidem hor-
 rendum, auditu verò incredibile. Itaque liben-
 ter hanc calamitatem intermitterem, ne men-
 tiri me posteri æstimarent, nisi testes multos
 haberem: & fortasse frigidam referrem gratiâ,
 parcius ea differens, quorum fata perpeffa est.

Anno mun-
 di 4234.

A Christo
 nato 72.

a Calceamē-
 ta, coria scu-
 tis detracta,
 vetusq. fœ-
 num Iudæo-
 rum cibus.

*De muliere quæ per famem filium
 coxerat.*

C A P. VIII.

Mulier quædam ex numero trans Iordanem
 habitantium incolarum, Maria nomine, E-
 leazari filia de Vico Verezobra, quod significat
 domus hyssopi, genere ac diuitiis nobilis, cum
 alia multitudine fugiens in Hierosolymam re-
 cepta, cum cæteris obsidebatur. Huius alia quæ-
 dam bona tyranni diripuerunt, quæ ex trans-
 janis locis in oppidum comportauerat. Reli-
 quas verò conditorum, & si alimenta reperis-
 sent, irrupentes domum eius satellites, quoti-
 die auferabant. Grauius autem mulier indi-
 gnabatur: proptereaque sæpius raptoribus
 maledicens, & imprecans, eos contra se vehemē-
 rius instabat: cum neque iratus, neque mise-
 rans, eam, quisquam vellet interficere. Sed vi-
 ctum quidem parando aliis parabat: vnde tunc au-
 tem adempta iam erat ei etiam rapiendi facul-
 tas, famelique visceribus & medullis irrepserat.
 Plus verò quam fames iracundia succedebat. Igi-

*Am. mundi
4034. A
Christo na-
to 72.*

*a Matris
priusquam
filium acci-
dit, collo-
quium.*

*b Seditiosi
cibum à ma-
tre paratum
poscunt.*

*c Calamitas
Romani
nunciata.*

tur vi animi ac necessitate impulsus, rebus aduer-
sis contra naturam excitatur: raptoque filio,
quem lactantem habebat, miserum atque, ait, in-
fans, in bello & fame & seditione cui te serva-
vero? Apud Romanos etiā si vixeris servituras
es, fames autem prævenit servitutem: his verò
seditiosi spuiosiores sunt. Esto igitur mihi cibus, &
seditiosis furia, & humanæ vitæ fabula, quæ sola
deest calamitatibus Iudæorum. Et hoc simul di-
cens, occidit filium, coctumque medium come-
dit. ad opertum verò reliquum servavit. Ecce b
autem aderant seditiosi, & contaminatissimi ni-
doris odore capti, mortem ei statim nisi quod
parasset, ostenderet, minabantur. Illa verò bo-
nam partem se reservasse respondens, aperit fi-
lij reliquias. Illos autem cōfestum horror cœpit
atque dementia, visūque ipso dirigerunt.
At mulier: & hic, inquit, est verè filius & facinus
meum, comedite: nam & ego comedi. Nolo ut
sitis aut fœmina molliores aut matre miseri-
cordiores. Quòd si vos pietatem colitis, & mea
sacrificia repudiatis, ego quidem comedi, reli-
quum eius me manebit. Post hoc illi quidem
tremescentes exierunt, ad hoc solum timidi, vix-
que hoc cibi matri cessere. Mox autem repleta
est eo scelere tota civitas: & unusquisque ante
oculos sibi cladem illā proponens, tanquā hos
ipse admisisset, horrebat. Ab omnibus autem
quos fames urgebat, properabatur ad mortem
& beati appellabantur, qui prius quàm id pater-
rentur interisissent. Citò c autem Romanis etiam
nunciata est illa calamitas: eorūque alij non
credebant, alij miserabantur, multos autem ve-
hementius eius gentis odium cepit. Oзар au-
tem super hoc Deum placabat: siquidem Iudæis
pacem obtulisset, eisque liberam proposuisset
omnium oblivionem quæ commiserant. Illos
aut em

autem pro concordia seditionem, bellum pro pace, pro satietate atque opulentiā famem optasse: & qui propriis manibus templum, quod ipse eis seruasset, incendere cœperant, huiusmodi alimentis eos esse dignissimos. Veruntamen scelus huius nefandi victus, ruina sese patriæ operturum: neque relicturum in orbe terra, ut sol inspicat ciuitatem, in qua matres sic uiderentur. Ante matres autem patribus huiusmodi alimenta deberi: qui nec post eiusmodi elades arma deponerent. Simul hæc dicens, desperationem hostium reputabat, nec eos sanam mentem recepturos existimabat, qui cuncta iam perculissent, quibus antequam ea paterentur, mutare sententiam sperabantur.

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

4. *Regum* 6.
Ant. lib. 9.
cap. 4.

De expugnatione muri & incendio Templi.

C A P. IX.

Octauo autem die mensis Augusti, cum duæ legiones aggeres perfecissent, ad exedram occidentalem templi exterioris admoneri arietes iussit: cum diebus antè sex, qui firmissimus erat aries, parietem sine intermissione pulsando, nihil omnino profecisset. Verum & huius & cæterorum magnitudinem structura lapidum superabat Septentrionalis autem portæ alij fundamenta sustodiebant: multumque fatigati, exteriores tantum lapides euellere potuerunt, ab interioribus autem portæ sustinebantur. tamque diu mansere, donec instrumentorum & vectium conatibus desperatis, Romani scalas porticibus applicuerunt. Iudæi uero peruenienti, ne eas subire prohiberent, cum his congressi dimicabant. Et alios quidem retro depellentes precipitabant, accedentes alios subsidio succubabant. multos de scalis egre-

*An mundi
4034. A
nate Christo
72.*

*a Romanos
Iudei vin-
cunt, eorumq.
signis potiū-
tur.*

*b Simonis
satellites
duo ab eo
deficiunt.*

*c Iracundiā
Titi fides co-
hibet.*

*d Iudaerum
nemo incen-
dium extin-
guere cona-
tur.*

dientes, prius quàm se scutis obregerent, fe-
rientes gladiis præueniebant, nonnullas autem
scalas armatorum plenas, in latus declinantes,
deiciebant. Unde Romanorum quoque non
parua cædes sequebatur. Alij signis ablatiis pro
his decertabant, rapinam eorum grauissimæ
fore turpitudini ducentes. Postremò ^a tamen
Iudæi & signis potiuntur: & eos qui vnà a-
cūt, eorumq. scenderant interficiunt, cæteri verò clade in-
tereuntium perterriti descendunt. Romano-
rum quidem nemo non aliquo facto opere
procubuit. Seditiosorum autem, qui priori-
bus præliis etiam tunc fortiter pugnaverunt,
& præterea Eleazarus fratris Simonis tyranni
filius. Titus autem cum videret se alieno tem-
plo cum damno & nece militum parcere, ignem
portis subiici iussit. Inter ^b hæc autem ad eum
profugi veniunt, Ananus Ammauntius, Simo-
nis satelles crudelissimus, & Archelaus filius
Magadati: idcirco sperantes veniam, quod Iu-
dæos victores reliquerant. Titus autem, cum
hanc eorum in Iudæos crudelitatem audiuit,
vtrunque obtruncare decreuit. Dicebat enim
necessitate, non voluntate venisse: nec salute
dignos esse, incensam ipsorum causa patriam
deferentes. Veruntamen ^c cohibuit iracun-
diam fides, eosque dimisit: sed non eo loco ha-
bendos, quo etiam alios credidit. Iam verò
portis milites ignem admouerant, liquefacto-
que argento cito lignum flammæ absumpse-
rant, cum subito auctæ proximas inde porti-
cus corripuere. Iudæis ^d verò ignem creum se
videntibus, corpora simul animique cecide-
runt: & stupore attoniti, adiuuare quidem
vel extinguere nemo conatus est: stantes ve-
rò aspiciebant, nec tamen his quæ absimeren-
tur dolentes, saltem ut quod reliquum esset
saluum

Ann. mundi 4034. *A* *nato Christo* 72. *guere. Illo quidē die Iudæos labor timor que ab impetu continuit. Postero autem collectis vi-*

ribus, & recepta fiducia, per orientalem portam contra templi exterioris custodes, secunda ho-
ra diei procurunt. Illi autem primam quidem
coitionem fortiter excepere: septique scutis, à
fronte murum condensa acie imitatur: certum
tamen erat eos non diu duraturos, quod &
multitudine infestantium & animis vinceren-

Titus Ro- *tur. Cæsar autem prius quam verteretur, acies*
manis cum (nam pugnam ex Antonia prospectabat) cum e-
quitibus le- quitibus lectis venit auxilio, impetū verò eius
in auxilio non sustinuerunt Iudæi: sed primis interfectis, ple-
venit. rique fugam petunt: & cedentibus quidem Ro-

manis, reuertentes instabant: cum autem illi re-
torfissent: iterum refugiebant: donec circa ho-
ram quintam, Iudæi vi coacti templum introire
cōclusi sunt. Titus autem discessit in Antoniam,
decreto postridie mane cum omni exercitu ag-

b Templum gredi, templūque oppugnare. Sed *b id planè*
ab Romanis, Dei sententia iam dudum igne damnauerat: e-
decimo mē- uolutisque temporibus aderat fatalis dies, qui

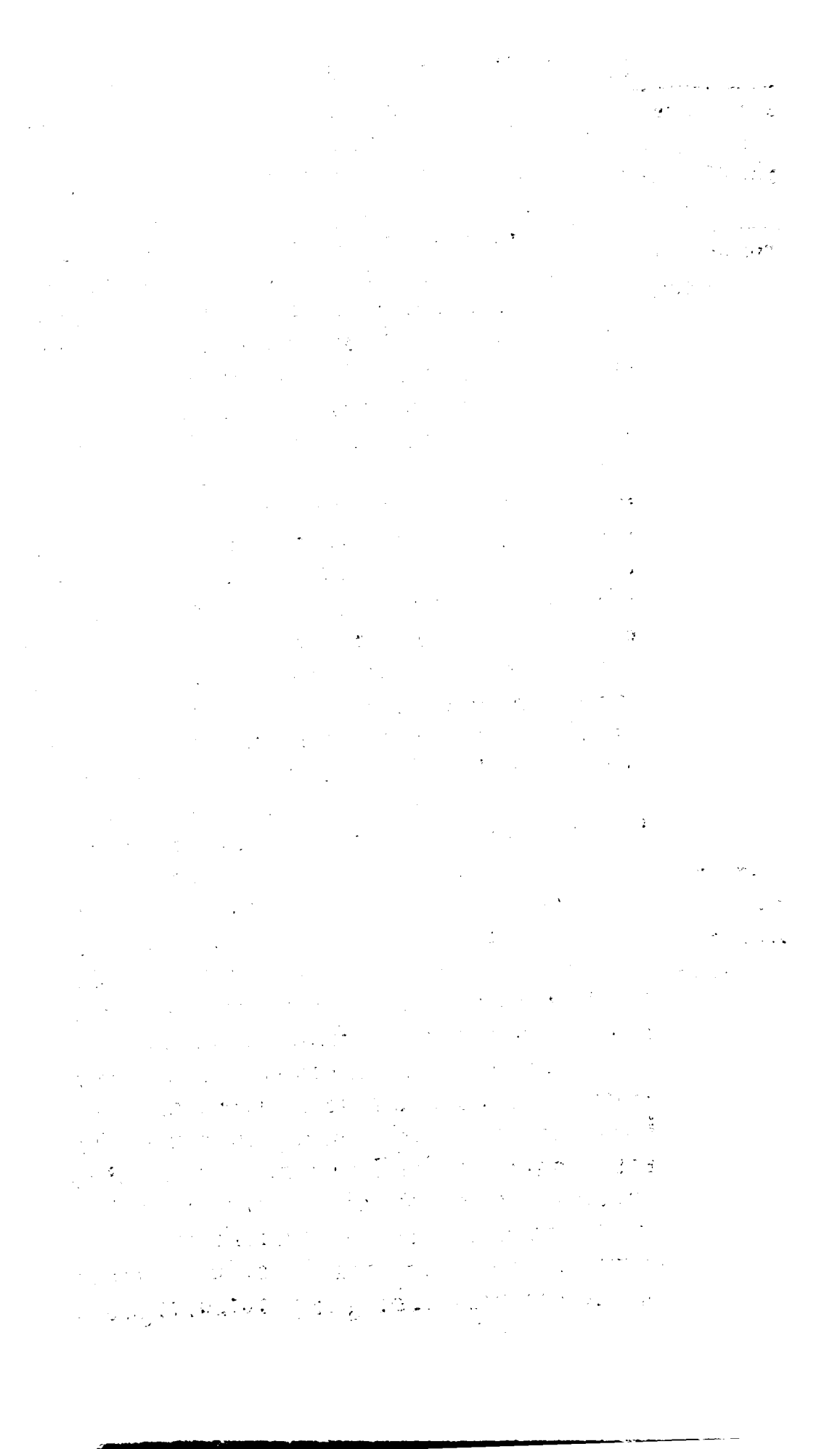
Augusti erat decimus mensis Augusti, quo etiam prius à
die, quo etiā Rege Babyloniorum fuerat concrematū. A do-
primo à Ba- mesticis autem causam principiumque sumpsit
byloniorū Re- incendium. Nam cum paulisper Titi discessu se-
ge, concre- ditiosi quieuisent, Romanos rursus aggrediun-
datur. tur, custodūq. templi cum igne exterioris fa-
mi restinguentibus pugna committitur. Hicque
Iudæis in fugam versis, vsque ad templum ac-
cesserunt.

Quemadmodum Templum incensum est
inuito Tito.

C A P. X.

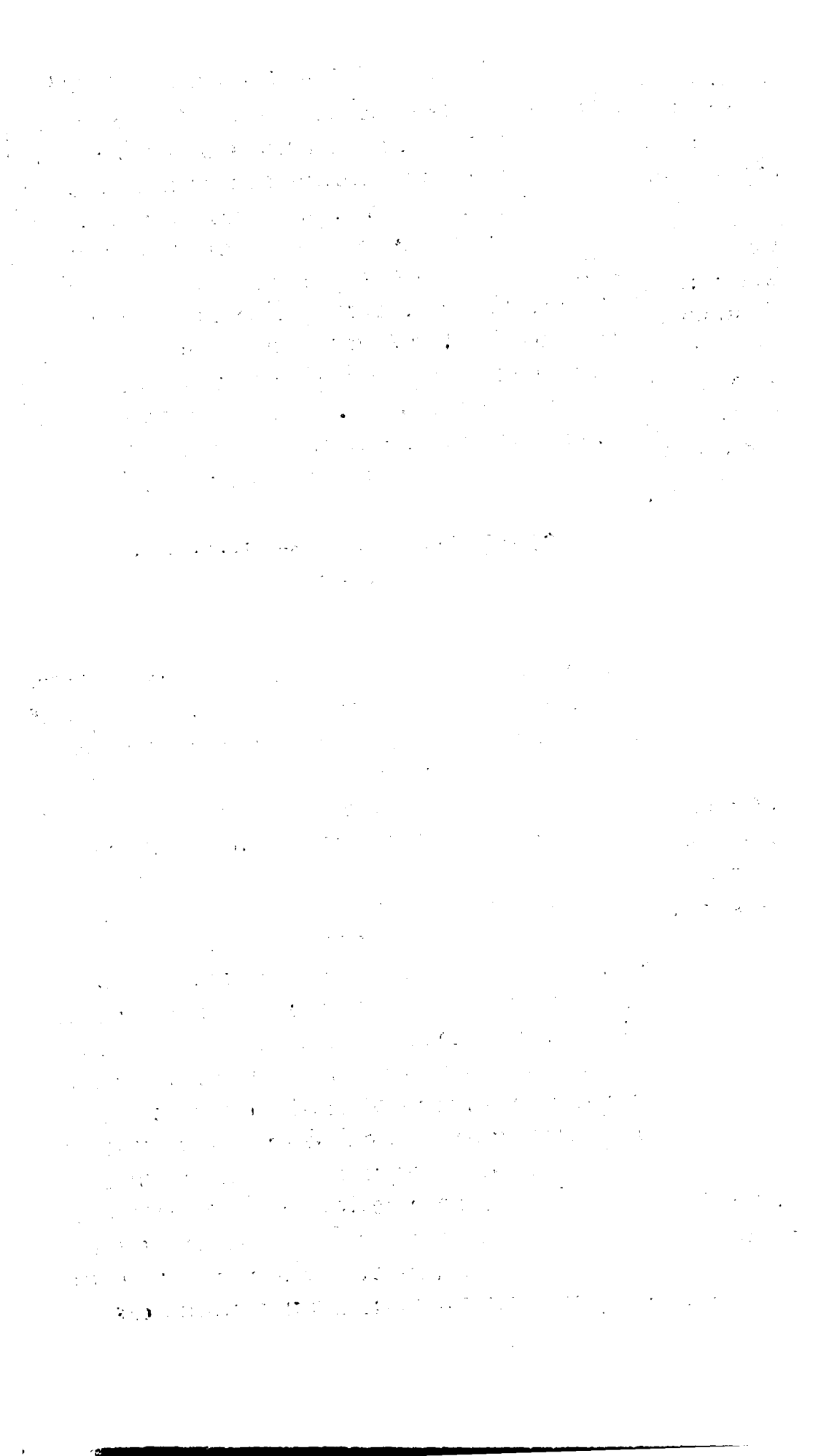
e Miles Ro-
manus inui-
to Tito, Tē-
plum incen-
dit.

Hic itaque tunc militum quidam, non expe-
ctato cuiusquam edicto, neque tantum faci-
nus

An. mundi
 4034: *A*
nato Christo
 72.

sanguis multus profluebat, & eorum corpora qui supra ceciderant delabebantur. Cæsar autem ubi neque impetum insanientium militum continere poterat, & flamma dominabatur, intro cum rectoribus ingressus, & sanctum templi, & quæcunque illic erant aspexit, ea quidem quæ apud alienigenas erat fama meliora, iactatione verò & opinione domestica non minora. Cum autem flamma nondum ex vlla parte ad interiora penetrasset: nec membra quæ circum templum erant depasceretur, quod erat verum, existimans adhuc illud posse servari, & ipse profiluit, militesque rogare ut ignem restingerent conabatur: & Liberalem centurionem de stipatoribus suis, fuisse multatos qui non obedirent iussit arcere. Illorum autem furor bellique impetus quidam vehementior, Iudeorumque odia, & Cæsaris reverentiam & prohibentis metum superabant: pleròsque autem prædaram spes incitabat, suspicantes intus omnia pecunia referta esse: quoniam fores auro factas conspicerent. Præterea quidam milites ex his qui intrauerant, quum Cæsar ad inhibendum incendium cucurrisset, ignem iam cardinibus portæ subiecerat. tumque subito, postquam flamma intus apparuit, & duces cum Cæsare discedebant, & stantes extra succendere nemo prohibebat. Templum quidem hoc modo invito Tiro exurit. Sed quamvis hoc multum quis deslendum putet, ut opus omnium quæ audiimus aut vidimus maximè admirabile, tam exstructionis genere, quàm magnitudinis, itémque munificentiae in singulis rebus, & gloriæ quæ de sanctis habebatur, maximum tamen ex fato capiet solatium: quod ut animalibus, ita operibus locisque fatum sit ineluctabile. Mirabitur autem in eo etiam circumacti temporis

An. mundi
 4034. *A*
nato Christo
 72.

a Duonobi-
les semeti-
psos in ignē
inſciunt.

bCircatem-
plum omnia
incenſa.

luminibus clauſis, poſtquam ignem templi videre, inqueſtus interim vires clamorēque receperunt. Reſonabat autem & trans fluuium regio, & montes circumpoſiti grauiorem ſonitum reddebant: & tamen erant clades acerbiores tumultu. Nam collem quidem in quo templum erat exuri radicitus quis putaret, ita vndique flamma plenum: videbatur autem ſanguis igne largior eſſe, pluresque interfectori- bus interfecti: omniſque terra cadaueribus tegebatur, & ſupra corpora mortuorum gradientes milites cuſum fugientium ſequebantur. Latrocinalis quidem multitudo, tandem pulſis Romanis, in exterius tēplum, deinde in ciuitatem euadit: populi autem quod fuit reliquum, in exteriorē porticum confugerat. Sacerdotum autem nonnulli, primum verubus, itēque ſedibus ſuis, quæ ex plumbo factæ erant, auulſis, in Romanos pro miſſilibus utebantur: deinde cum nihil proficerent, igniſque in eos euomere- tur, in parietem ſecedentes octo cubitis latum, ibi manebant. Duo^a tamen ex nobilibus, cum ad Romanos tranſeundo ſeruari poſſent, aut communem cum cæteris durare fortunam, ſemetipſos in ignem iniecere, & cum templo concremati ſunt, Meierus filius Belgæ, & Iosephus Dalxi. Romani autem, quod fruſtra ſe circum templum ædificiis parcere iudicabant, cum ipſum templum arderet, omnia^b ſimul incendunt, & quicquid ex porticibus reliquum erat, & portas: præter vnam ex parte orientali, alteram ex meridiana, quamuis eas quoque poſtea funditus euerterint. Quinetiam arculas, quæ gazophylacia vocantur, incendunt, in quibus magna vis erat pecuniæ, ac plurimum veſtium, aliæque bona, & (vt breuiter dicam) omnes Iudæorum congeſtæ diuitiæ, quod opulentiſ-

opulentissimus quisq; illuc totas domos exhau-
 serant. Venerunt ^a autem etiam in eam quæ re-
 stabat vnâ porticum, extra templum quod con-
 fugerant ex populo mulierculæ, itémque pueri
 & promiscua multitudo, propè ad sex hominû
 millia. Sed prius quàm de his Cæsar quicquam
 decerneret, vel ducibus imperaret, ita flagrâtes
 milites incendunt porticum. Hincque contigit,
 vt alij quum se ex flamma præcipitarent more-
 rentur, alios ipsa corrumpere: ex tanto autem
 numero nemo seruatus est. His causa interitus
 quidam Pseudopropheta fuerat, qui eo die præ-
 dicauerat in ciuitate, quod eos in templû Deus
 ascendere signa salutis accepturos iuberet. Mul-
 ti ^b enim à tyrannis tunc subornati Prophetæ, ^b Pseudopro-
 populo denunciabant, vt expectarent Dei auxi-
 lium, quo propterea minus profugerent, & eos
 qui supra timorem & custodiam fierent, spes re-
 tineret. Cito autem in aduersis homini persua-
 deretur. Quod si etiam malorum instantium libe-
 rationem polliceatur qui fallit, necessario qui
 ea patitur, spei totus efficitur.

Ann. mundi
 4034. *A*
Christo nato
 72.

*a Sex homi-
 nû millia in
 porticu flam-
 ma perunt.*

*b Pseudopro-
 pheta à ty-
 rannis sub-
 ornati.*

*De prodigiis excidium Hierosolyma præceden-
 tibus & præsagiis.*

C A P. XII.

DEnique ^c miserabilis populus, illis quidem
 fallacibus Deûmq; calumniantibus, credu-
 lus erat. Certis ^d verò prodigiis & futuram foli-
 tudinem prænunciantibus, neque attendebant
 animo, neq. credebant sed velut attoniti, nec
 aut oculos habentes, aut animas, edicta Dei dis-
 simulauere: modò ^e cum supra ciuitatem sidus
 stetit simile gladio, & per annum perseuerauit
 cometes: modo ^f cum ante defectionē primiq;
 belli motus ad diem festum Azymorum popu-
 lo conueniente (octauus autem dies erat Apri-
 lis mensis) nona hora nocturnâ, circum aram i-

*c Populi ex-
 cacatio.*

*d Primû pro-
 digium.*

*e Cometes
 gladio simi-
 lis.*

*f Secundum
 prodigium,*

*lumen clarif-
 simum circû*

*aram & tẽ-
 plum noctu
 effulget.*

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

temque templum tantum lumen effulsit, ut clarissimus dies putaretur: & hoc usque ad mediam permansit horam: quod imperitus quidem bonum augurium esse videbatur: factorum verò peritis, prius quam eueniret, statim diiudicatum est.

a Tertium prodigium, Eodemque festo die etiam bos, cum ad hostiam duceretur, agrum in medio fani peperit. Orientales autem porta interioris templi, cum esset in medio faneque atque gravissima, & sub vesperam vix à viginti viris clauderetur, serisque ferro vinctis obsecraretur, pessulosque altos haberet in faxeum limen demissos, vno perpetuo lapide fabricatum, visa est noctis hora se sponte patescere. His autem curriculo per custodes templi magistratui nunciatis, ascendit ille, vixque eam potuit claudere. Verum & hoc iterum ignaris quidem signum optimum videbatur. Deum namque bonorum portam sibi aperuisse dicebant. Prudentiores verò templi tutamen sponte sua dissolutum iri cogitabant: & hostium donum esse portas aperiri: solitudinemque illo ostento signari

c Quintum prodigium, inter se pronuntiabant. Post dies autem festos, cur diebus paucis, vicesimo primo die mensis Maii, visio quædam apparuit fidem excedens. Pro fama, acies bula autem fortasse quod dicturus sum habere tranantes nuntur, nisi qui viderunt superessent, & clades digna præfagiis secuta fuissent. namq. ante solis occasum visi sunt per inane ferrei currus totis regionibus, & armatæ acies tranantes nubila, & civitati circumfusa. Festo autem die, quam pen-tesosten vocant, nocte Sacerdotes intimum templum more suo ad diuinas res celebrandas ingressi, primum quidem motum, quendamq. strepitum senserunt: postea verò subitam vocem ac rustici, audire, quæ diceret, Migremus hinc. Quod autem his horribilius fuit, Iesus quidam, filius Anani, plebeius & rusticus, quadriennio prius quam bellum

bellum gereretur, in summa ciuitatis pace atq. opulencia, cum ad festum diem venisset, quo ategias in honorem Dei componi in templo ab hominibus mos est, repente exclamare cepit: Vox ab oriente: Vox ab occidente: Vox à quatuor ventis: Vox in Hierosolymam & templum: Vox in maritos neuos nouasque nuptas: Vox in omnem hunc populum. Atque hæc interdum non solum clamitans omnes ciuitatis vicos circuibat. Nonnulli autem virorum insignium, aduersum omen indignè ferētes, corripunt hominē, multisque verberibus afficiunt. Ille autē neq. pro se nec ad eos qui se mulctabant, secretò quicquam loquutus, eadem quæ prius vociferans perseuerabat. Magistratus autē rati, quod erat verū magis diuinum esse hominis motum, ducunt eum ad Romanorum præfectum: vbi plagis vsque ad ossa laceratus, neq. supplex cuiquam fuit, neque lachrymauit: sed vt poterat inclinans maximè flebiliter vocem ad singulos ictus respondebat: Væ væ Hierosolymis. Albino autem interrogantis (is nanq. iudex erat) quis esset, vel vnde ortus, aut cur ista diceret, nihil retulit. Non prius autem cessauit à luctu miseræ ciuitatis, donec eum Albini furere iudicatum dimisit. Ille autem ad belli vsque tempus neque adibat quenquam ciuitum, neque loqui visus est: sed quotidie velut orationem quandam meditatus, Væ væ Hierosolymis querebatur. Sed nec imprecatus est cuiquam, cum in dies singulos mulctaretur, nec victum offerentibus bene dicebat. Sola verò eius responsio ad omnes erat triste præsagium. Maximè autē diebus festis vociferabatur: idq. per annos septē & quinq. menses continuos faciens, neq. voce raucior fuit, neq. delassatus est, donec obsidionis tempore ipsa re perspectis auguriis ipse quieuit. Supra murū enim circūlens

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Iesu per
annos septē
& quinq.
menses vociferatur.

*An. mundi
4034. A
Christo nato
72.*

*a Iesum in
muro lapis
tormento
missus peri-
mit.*

*b Iudai si-
gna pro sua
libidine in-
terpretantes
patria exci-
dium, sibi q.
perniciem
accerfunt.*

*c Dimidio
precio pon-
tus auri ve-
nit.*

Iterum, Væ væ ciuitati ac phano populo voce maxima clamitabat. Quum autem ad extremū addidisset, vë autem mihi lapis a tormento missus eum statim peremit, animamque adhuc illa omnia lugentem dimisit. Hæc si quis reputet, profectò inueniet, Deum quidem hominibus consulere, modisq;e omnibus præmonstrare quæ sint eorum generi salutaria: ipsos autem ob dementiam suam malis voluntariis interire, quandoquidem & Iudæi post Antoniam captā quadratum phanum fecerant: cum in sacris libris scriptum haberent, capiendam ciuitatem ac templum, si tantum quatuor angulis esset effectum. Sed quod maximè eos ad bellum excitauerat, responsum erat ambiguum, idem in sacris libris inuentum, quod eo tempore quidam esset ex eorum finibus orbis terræ habiturus imperium. Id benigne illi quidem quasi proprium acceperunt, multiq;e sapientes interpretatione decepti sunt. Hoc autem planè responso, Vespasiani designabatur imperium, qui apud Iudæam creatus est imperator. Sed enim homines fatum vitare non possunt, etiam si prouiderint. At verò hi signorum quædam pro sua libidine interpretati sunt, alia contempserunt: donec patriæ excidio suæque pernicië, eorum iniquitas confutata est.

De imperio Titi, & sacerdotum interfectione.

CAP. XIII.

ROmani quidem, postquam seditiosi ad ciuitatem confugere, templo itémque omnibus circū locis ardētibus, signa in fano reposuere contra portā orientālē: hīq; ibi sacrificio celebrato, maximis cū clamoribus declarabam Titū Imperatorē. Vsq; adeò verò præda satiati sunt milites vniuersi, ut c in Syria dimidio quā pridem fuerat

fuerat pretio pondus auri veniret. Ex his autem
 sacerdotibus, qui in templi pariete perduraue-
 rant, puer sitiens à Romanis custodibus pacem
 petebat, sitimque fatebatur. Sed^a ubi illi tam
 tatis quam necessitatis miserti, dedere ei dexte-
 ram, & ipse bibit, & quam secum attulerat lage-
 na repleta, sursum refugiens abiit ad suos: rã c
 cum quisquam custodum assequivaluit, sed eius
 perfidiæ maledicebant. Ille autem nihil se præ-
 ter placita fecisse dicebat. Dexteram enim sibi
 datam, non ut apud ipsos remaneret, sed ut tan-
 tum descenderet, atque ut aquam acciperet: quæ
 cum fecerit, in fide mansisse. Astutiam quidem
 propter ætatem, maximè pueri, qui decepti fue-
 rant, mirabantur. Quinta verò die sacerdotes op-
 pressi fame descendunt, & à custodibus ad Titum
 perducti, ut salutem sibi concederet orabāt. Ille
 t autem veniæ quidem tempus illum præterisse
 fatus, perisse verò id cuius eos gratia meritò cõ-
 seruasset, decere autem sacerdotes interire cum
 templo, duci homines ad supplicium iubet. Sed
 c tyrannicum socils, quoniam bello undique te-
 nebantur, circumdati autem nusquam erat fu-
 gx copia, Titum ad colloquia prouocant. Ille au-
 tem pro humanitate naturali saltem oppidum
 seruare cupiens, & amicis præterea suadenti-
 bus (latrones enim iam moderatiores factos
 esse arbitrabantur) in parte occidua templi in-
 terioris constitit. Hic enim super Xystum erant
 portæ, ac pons qui ciuitatem superiorem tem-
 plo iungebat, isque tunc inter tyrannos ac Ti-
 tum interueniebat. Multi autem militum
 utrinque densi stabant: Iudæi quidem circum
 Simonem ac Ioannem suspensi spe veniæ: Ro-
 mani verò ad Cæsarem speculandi studio, qua-
 liter eos reciperet. Edicto autem dato militi-
 bus, Titus, ut & iracundiam & sagittas cõtineret,

*An. mundi*4034. *A**Christo nato*

72.

*a Dolus pue-
ri.**b Sacerdo-
tes veniam
petunt, Ti-
tus verò duc-
it eos ad
supplicium
iubet.**c Seditiosi
Titum ad
colloquia
prouocant.*

AMERICAN MEDICAL ASSOCIATION
PUBLISHED WEEKLY
CHICAGO, ILL., U.S.A.
Vol. 14, No. 1, January 1, 1921
Price, Five Cents
Subscription Price, \$5.00 per Annum in Advance
Single Copies, 15 Cents
Entered as Second-Class Matter, October 3, 1917
Postpaid
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917
Authorized by Act of October 3, 1917
Copyright, 1921, by American Medical Association
Printed at the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
Second-Class Postage Paid at Chicago, Ill.
Postmaster: This publication is entered as second-class matter under Post Office No. 100, Chicago, Ill., and is authorized to mail at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917.
Subscription orders, notices of change of address, notices of non-receipt, and other correspondence should be sent to the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
Claims for missing issues will only be considered if made immediately on receipt of succeeding issue.
Entered as Second-Class Matter, October 3, 1917
Postpaid
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917
Authorized by Act of October 3, 1917
Copyright, 1921, by American Medical Association
Printed at the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
Second-Class Postage Paid at Chicago, Ill.
Postmaster: This publication is entered as second-class matter under Post Office No. 100, Chicago, Ill., and is authorized to mail at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917.
Subscription orders, notices of change of address, notices of non-receipt, and other correspondence should be sent to the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill.
Claims for missing issues will only be considered if made immediately on receipt of succeeding issue.

immodicas explicastis. Venit pater meus ad patriam vestram, non ut pœnas à vobis, ob ea quæ in Cestium commiseratis, exigeret, sed monitis emendaret. Denique cum deberet, si de populâ dæ nationis causa venisset, stirpem vestram petere, atq. hanc delere ciuitatē, Galilæam & circa eam loca vastare maluit, ut pœnitendi vobis pœberet inducias. Sed hæc eius humanitas infirmitas videbatur, nostrâque lenitate aluistis audaciam. Et Nerone mortuo fecistis quod nequissimi solent, & ex intestinis nostris dissensionibus fiduciâ præsumpsistis: meq. ac patre meo digressis ad Ægyptum, ad struendum bellum tempus illud vile putauistis. Neque vos puduit perturbare principes declaratos, quos etiâ duces humanissimos fueratis experti. Deniq. ubi ad nos confugit imperium, & omnibus in eo quiescētibz, per legatos autem gratulantibus exteris nationibus, ecce iterû hostes Iudæi: & legationes quidē à vobis trans Euphratē vsque, nonarum rerum gratia missæ, mutorum autem noui ambitus: seditio etiam, tyrannorumque contentio, & bellû intestinum, quæ sola huiuscemodi nequissimos decent. Iussus ergo ab inuito patre cum mandatis tristibus ad ciuitatem venire, lætabar, cognito populum de pace sentire. Ante bellû rogabâ vos desistere, pugnantibus aliquandiu parcebâ, sponte ad me venientibus dexteram dedi, fidē seruauî confugientibus, multos captiuos miseratus, verberibus vrgentes bellum coercui, muris vestris machinas inultus admoui, semper cædis vestræ cupidos milites continui. Quoties vicî, toties vos ad pacem tanquam victus prouocaui. Cûm propè ad templum accessissem, consulto iterum legis belli oblitus parcere vos propriis sanctis orabam, templûque seruare, data vobis excûdi copia & fide salutis: vel et pugnare

*Ann. mundi*4034. *A**Christo nato*

72.

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

multi nobiles ex populo congregati, ut fidē sibi daret, Cæsari supplicarunt. Ille autem, quanquā cæteris omnibus iratus erat, mores tamen non mutauit, sed eos suscepit. Et tūc quidem omnes in custodia habebat. Regis autem filios ac propinquos postea victos Romam perduxit, fidē obsidum præstatores.

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.
a Cæsari me
res non mu
tantur.

De prada seditiosorum, & succensione inte-
rioris ciuitatis.

CAP. XIII.

Seditiosi b autem ad domum regiam profe-
b *Seditiosi*
ci, ubi (quia tuta erat) multi facultates suas *ad domū reg-*
deposuerant, & Romanos hinc pellūt: & omni *giam profe-*
bus popularibus qui eō conuenerant propēd *cti, pecunias*
octo millia & quadringentos occisis, pecuniam *diripiunt.*
etiam diripere. Viuos autem duos Romanos
milites cepere, vnum equitem, alterum peditē.
& peditem quidem interfectum per omnem
eraxere ciuitatem, velut vno corpore omnes Ro-
manos vlciscerentur, eques verò quiddam his
quod saluti foret, suadere pollicitus deducitur
ad Simonem, cūque ibi quæ diceret nō habe-
ret Ardalæ cuidam ex numero ducum traditur
puniendus. Is autē cum reuictis post terga mani-
bus, oculisque fascia obstructis, in conspectum
Romanorum veluti capite cæsurus produxit.
Verū ille dum gladium Iudæus educeret, ad
Romanos refugit. Hunc Titus quoniam ab ho-
stibus esset elapsus, non est passus quidem oc-
cidi, indignū verò esse Romanorum militem in
dicauit, quia viuis fuerat captus: & armis abla-
tis eū agmine pepulit, quæ res prudētī viro gra-
uior esse morte videbatur. Postero autem die
Romani, versis in fugam ex inferiori ciuitate la-
tronibus, omnia Siloam vsque igni tradidere. &
oppidū quidem gaudebant absumi, capinis verò

c Pena Ro-
mani militis
ab Iudeis
captis.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Iudaei in
media cala-
mitate arro-
gant. s.

b Iudaei Ro-
manis sese
trahere re-
cusant, nec
pugnare cū
ex aquo
possunt.

c Tyranno-
mā ac latro-
nū spes ulti-
ma in cloa-
ciū sita.
d Rapina ac
cades in cloa-
ciū.

carebant: quoniam latrones exinanitis prius om-
nibus, in superiorem civitatem recedebant. E-
rant a namque illis malorum quidē nulla poeni-
tudo: arrogātia autē tanquā in rebus secundis.
Denique ardere civitatem latis vulnibus aspi-
cientes, alacri voto mortē se expectare dicebāt,
quod perempto populo, incenso templo, & fla-
grante oppido, nihil essent hostib. relicturi. Sed
tamen Iosephus in extremis eorum rebus; pro
reliquis civitatis obsecrande laborabat. Sed
multa quidem in eorum crudelitatem atque im-
pietatem locutus, multa verò pro salute adhor-
tatus, nihil amplius quā elusus est quia b neq.
se tradere propter iusiurandum patiebantur, ne-
que pugnare cum Romanis ex æquo iam pote-
rant, veluti custodia circumvallati: cædisq. insu-
per consuetudo dextras commovebat. Dispersi
autē per civitatē, per ruinas latitabant, p. ofuge-
re parati insidiantes. Multi autē capiebantur, o-
mnēsque interficiebantur. nam propter inediā
fugere non valebant, mortuos autem canibus
proiciebant. Omne autē pereundi genus, fame
levius videbatur: ad d. ut ad Romanos quoque
sine licentia, etiam desperata misericordia, ta-
men fugerent: atque in seditiosos a cæde non
cessantes, spontē inciderent: nullusque in civi-
tate locus vacuus erat: sed cuncta mortuos ha-
bebant, quos fames aut latrones confecerant,
& cadaueribus eorum plena erant, qui alimen-
torum penuria vel seditione perierant. Tyranno-
nos autem fouebat, factionemq. latronum, spes
ultima sita in cloacis: quò si fugissent, minimē
inveniri posse arbitrabātur: sed peracto excidio
post Romanorum digressum prodire ac fugere
cogitabant. Id autē planē illis erat somniū. Nec
enim vel Deum, vel Romanos fuerant latituri.
Tunc quidē subterraneis freti, plura quā Ro-
mani

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

morum, abductis rectoribus quid ageret nescientem, sine custodia habebat. sed diligentioribus eam custodiis amplectebatur: & tamen custodes profugientibus ob stare non poterant.

Quamvis enim multi necarentur, plures tamen erant qui fugerent. Omnes autem suscipiebantur à Romanis, quòd Titus nimia lenitate priora praecepta neglexerat, ipsique milites ià spe lucri, & satietate, cædibus temperabant. Sola enim relicta plebe, aliud vulgus cum coniugibus ac liberis, patuo quenque pretio venundabant. Cùm multi autem distraherentur, & emptores pauci essent, quanquam voce præconis edixerat, ne quis solus transfugeret, ut eo modo familias suas educerent, tamen hos quoque recipiebat, appositis, qui ab his secernerent, si quis dignus supplicio videretur. Et infinita quidē mul-

a Ex populo titudo venit. *a populo* verò servati sunt plus
40. millia quàm quadraginta millia, quos imperator quomodo
servati. cuique gratū erat, dimisit. iisdem autem

b Iesus sacer diebus, etiam sacerdotū vnus, filius Thebuti,
dos Thebuti nomine Iesus, accepta fide salutis à Cæsare, ut de
thi filius. sacris donariis quædā traderet, egreditur, ac tra-

dit ex fani pariete candelabra duo: his quæ in templo erant posita, similia, mensasque & crateras, & pateras, omnia ex auro solido & gravissimo facta. Tradit etiam vela, & Pontificum indumenta, cum gemmis. & vasa multa sacrificio

e Phineas fa
cta pecunia
custos com-
prehensus.

comparata. Quin etiam custos sacre pecunie comprehensus, Phineas nomine, vestes & singula sacerdotum ostendit: multamque purpuram & coccum, quæ ad vsum reposita catapetasmatis servabantur. Cum quibus aliquantum cinna mi erat, casiarum pigmentorumque aliorum multitudo, quibus commixtis Deo in dies singulos adolebant. Tradita autē sunt ab eo & ex aliis opibus multa, & sacra ornamenta non pauca: quorū

gratia,

gratia, licet vi capto, ut transfugæ tamen data est venia.

De occupata reliqua parte civitatis.

C A P. XVI.

IAM verò perfectis aggeribus, Septembris mē-
sis die septimo, qui erat à cæpto opere octa-
vus & decimus dies, Romani quidem machinas
admouebant. Seditiosorum^a autē alij, qui ciuita-
tē desperauerant, muris relictis in Acrā rece-
debant, alij se in cloacas demittebant: multi di-
sposti prohibebant eos qui arietes applicarēt:
hos autem superabant multitudo ac virtute
Romani: quòdque maximum est, læti mœstos
atque iam debiles. Cùm autem pars esset aliqua
muri subruta, nonnullæque turres arietibus pul-
satæ cecidissent, statim quidem propugnatores
eorum diffugiunt: timor^b autem etiam tyran-
nos necessitate maior inuadit, nā & prius quàm
transgredierentur hostes, torpore tenebantur, &
ad fugiendum suspensī erant. Videres autē pau-
lo antè superbos, & factis impiis arrogantes, ita
tunc humiles esse ac tremere, ut miseranda es-
set, quanquam in nequissimis, tanta mutatio.
Conati sunt quidem ambitu & muro, quo mœ-
nia cingebantur, inuaso atque percupto, custo-
des peilere, atque egredi: cùm verò, quos antea
fideles habuerant, nūquam viderent, fugiebāt
quò quemque necessitas impulisset. Adeuntes
autē alij, cùm totum ab occidente murum sub-
uersum esse nunciarent, alij subiisse Romanos,
ac etiam propinquare se querentes, alij etiam
videre hostes in turribus affirmarent: metu fal-
lente conspectum, in ora prostrati: pro sua de-
mentia querebantur: ac veluti succisi nervos,
quā fugerent hæsitabant. Vnde & maximè quis,
& virtutē Dei perspexerit cōtra iniustos, & for-

An. mundi

4034. *A*

Christo nato

72.

a Seditiosorum alij in Acrā recedunt, alij se in cloacas demittunt.

c Timor & torpor tyrannorum.

An. mundi
4034.
Christo pa-
to 72.

^a Tyranni se
metipsos tui-
tione pri-
uant, ac spō-
tē de turri-
descendant,
vnde vi nun-
quam, sola
verò fame
capi pote-
rant.

^b Romani
vrbe ac vi-
ctoria po-
tuntur.

^c Integra
mortuorum
familia, &
plena mor-
tuis reſta.

tunam Romanorum. Tyranni^a siquidem semet ipsos tuitione priuauere, ac sponte de turribus descendere: vnde vi nunquā, sola verò fame capi poterant. Romani verò qui tantum in muris inferioribus laborauerant, eos quos instrumen- tis non potuissent, nunc fortuna cepere. Omnibus enim machinis tres turres validiores erant, de quibus supra memorauimus. Relictis itaque his, vel (quod est verius) Dei nutu ab his depulsi, confestim quidem ad vallem Silbam confugē- re. rursus autem vbi à metu paululum respira- uerunt, munitionem qua murus erat accinctus ex ea parte petiere. Vbi autem infirmiori auda- cia, quàm necessitate (iam enim vires eorum la- bor, metus & calamitas fregerat) à custodibus re- truduntur: & per diuersa disiecti, in cloacis deli- tescent. Romani^b verò muris potiti, signa in turribus posuere: & plausu atque læticia victo- riam & cantu celebrabant, quòd principiò finē belli multò senserant leuiorem. Denique sine sanguine murum nacti, nouissimum non esse credebant: cūmq; nullum reluctantē viderēt, pro incerto mirabantur. In angustias viarum strictis gladiis fusi, & quos cepissent interficie- bāt nullo discrimine: domosque totas, cū omni- bus qui eò confugerant, igni tradebant. Multas^c verò vastantes quas prædæ causa penetrassent, integras mortuorum familias, & plena mortuis reſta, quos fames confecerat, offendebant. Ip- sum deinde horrentes aspectum, vacuis mani- bus egrediebantur. Nec tamen eo modo perem- ptos miserantes idem etiam circa viuos patie- bantur. sed vnumquemque obuium transfigen- do, & angusta viarū cadaueribus obstruendo, to- tam ciuitatem sanguine diluere, vt pleraque in- cenſorum cædes extinguerent. Et occidentes quidem vespere cessabant, nocte verò crescebat incendium.

Incendium. Ardentibus autem Hierosolymis, illuxit dies Septembris mensis octauus ciuitati, tot clades cum obsideretur experta, quoniam his si vsa esset ex quo fuerat condita, inuidenda fuisset: nulla tamē alia re tantis infelicitatibus digna, nisi quod talem progeniem qua subuersa est, edidit. Intrō autem Titus ingressus, & alia, & ciuitatis munitiones ac turrium cautes miratus est, quas tyranni per demētiā deseruerāt. Conspecta quidem earum solida altitudine, & tēque magnitudine, subtilique lapidum compagine singulorū, quantūq; patetent vel quantum erigerentur, Deo, inquit, planē adiuuante pugnauius, & Deus erat, qui detraxit ab istis munimentis Iudæos. Nam quæ hominum manus, aut quæ machinæ ad istas valeren? Tunc quidem multa eiusmodi cum amicis collocutus est, quos verō à tyrannis victos in castellis reperit, relaxauit. Cum baute alia ciuitatis dele-ret, murōsque subuerteret, eas turres fortunæ suæ monumentum reliquit: qua commilitante his potitus fuisset, quæ capi nō potuissent. Quia ergo milites interficiendo defatigabantur, magnaque adhuc extabat supersticum multitudo, solos quidem armatos Cæsar, & qui manum opponerent, iubet interfici, reliquam verō multitudinem saluam esse. Illi autem cum his, quos occidi mandatum fuerat, etiam senes, ac debiles trucidabant: vegetos autem atque utiliores coactos in templum, in destinatū mulieribus ambitum concluserunt. Custodem autem his Cæsar apposuit vnū ex libertis, & amicum suum Frontonem, qui fortunam quam quisque meritus esset, decerneret. Ille autem latrones quidem omnes, atque seditiosos, cum alius ab alio indicaretur, occidit: iuuenes autem lectos, qui procere atque formoso essent corpore, triū

An. mundi
4034. A
Christo na²
to 72.

^a Ciuitatis
munitiones,
ac turrium
cautes, quas
tyranni per
dementiam
deseruerant,
insuperabi-
les.

^b Fortunæ
monumentū.

^c Senes ac de-
biles Iudæi
trucidantur,
utiliores re-
seruantur.

An. mundi
4034. A
Christo nato
72.

a Iudaeis
tunc distri-
buit.

pho seruabat: ex residua multitudine septem & decem maiores annis, vinctos mittit ad Aegyptum, operibus deputandos. Plurimos a autem per prouincias Titus distribuit, in spectaculis ferro & bestiis consumendos. Qui verò infra decimum & septimum annum ætatis agerent, venditi sunt. Iisdem autem diebus, quibus secernebatur à frumone, mortui sunt fame duodecim millia, quibus partim odio custodum non præbatur cibus, partim ipsi victus fastidio tenebatur. Erat autem præ multitudine hominum framenti penuria.

De numero captiuorum, & peremptorum.

CAP. XVII.

b Captiuorum
& per tem-
pus obsidio-
nis, mortuo-
rum numerus.

ET b captiuorum quidem omnium qui toto bello comprehensi sunt, nonaginta & septem millium comprehensus est numerus. mortuorum verò per omne tempus obsidionis vndecies centum millia. Horum plerique gentiles fuisse, sed non indigenæ: ab omnibus enim regionibus ad azymorum diem festum congregati, bello subito circumfusi sunt: Vbi primo quidem illis pestifera lues ex loci angustia nasceretur. deinde citius fames. Quod autem caperet tantam hominum multitudinem ciuitas, certum erat ex his, qui sub Cestio fuerat enumerati. Is enim tunc vires ciuitatis ac florem Neroni significare eupiens, contemnenti nationem à Pontificibus petit, ut si quo modo possent multitudinem numerarent. Illi autem, cum dies festus adesset: qui Pascha vocatur, quando à nona quidem hora usque ad vndecimam hostias cadunt, per singulas verò contubernia non pauciorum quam decem virorum fiunt: solum enim edulari non licet, multi etiam viceni conueniunt, hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex millia & quin-

quingentas numerauere. Fiunt autem, ut de-
 nos epulatores per singulas imputemus, vices
 centena ac septingenta millia, sancti omnes ac
 puri: nec enim leprosis siue vitiliginosis, aut se-
 mine fluentibus, quos gonorrhoeicos vocant, ne-
 que mulieribus menstruo cruore pollutis, neq-
 uale inquinatis participare sacrificia permitte-
 batur: sed nec alienigenis quidem, nisi qui reli-
 gionis causa venissent. Magna verò hæc multi-
 tudo ab extraneis congregabatur. Tunc tamen
 velut in carcerem tota gens fato conclusa est, &
 facta hominibus ciuitas bello obsidebatur. Itaq-
 superat omnem humanam, & diuinitus emis-
 sam pestem numerus peremptorum, quos par-
 tim palam occidere partim cepere Romani. Ri-
 mantes enim cloacas, & sepulchra eruentes, a Romanis
 quos offendissent iugulabant. Inuenti autem
 sunt tibi quoque plus quam duo millia, quorum
 alij manu sua, plures autem mutuis se vulneri-
 bus interfecerant, cum alios fames corrupisset.
 Foedus autem corporum odor introcunibus
 occubuerat, adeò ut statim multi recederent, alij
 plura habendi cupidine, congesta cadavera cal-
 cantes, se immergerent, multæ namque opes in
 cuniculis inueniebantur, nefasq. omnem viam
 lucri faciebat. Subducebatur autem multi, quos
 tyranni vinxerant: nec enim in extremis à cru-
 delitate cessauerant. Ultus est autem Deus v-
 trunque merito. Erat Ioannes quidem oppressus
 fame cum fratribus in cloacis, quam sæpè des-
 pexit, à Romanis dexteram sibi dari precatus
 est. Simon verò multa vi cum necessitate lucta-
 tus sicut infra designabimus, semet tradidit. Ser-
 uatus est autem alter triumpho. Ioannes autem
 vinculis sempiternis. Romani verò extremas vr-
 bis partes incendunt, murosq. subvertunt,

Anno mun-
di 4034.

A. Christo
nato 72.

cloacas ri-
sunt tibi
mantes &
sepulchra e-
ruentes, mul-
tas opes in-
ueniunt.

Simon in clo-
acis inuentus
sapiuntur.

Anno mudi

4034. A

Christo nato

72.

CAP. XVIII.

a Hierosoly
ma quinqu
es prius ca
pta, tunc ite
rum vastata
est.

ITa quidem Hierosolyma capta est, secun-
do anno principatus Vespasiani, Septembris
mēsis octavo die. Quinquies autē prius capta
tunc iterum vastata est. Aegyptiorum quidem
Rex Asochzus, & post eum Antiochus, deinde
Pompeius, & post hos cum Herode Sosius capta
urbem seruauere. Antea verò Rex Babylonio-
rum ea potitus excidit: post annos ex quo ædifi-
cata est, mille trecentos sexaginta, & menses o-
cto, & dies sex. Primus autem conditor eius fue-
rat Chananzorum dynasta qui patria lingua iu-
stus appellatus est Rex. Erat quippe talis. Ideo-
que sacerdotium Deo primus exhibuit, & sano
primum ædificato, Hierosolymam ciuitatem
vocauit, cum antè Solyma vocaretur. Chana-
nzorum quidem populo Rex Iudæorum Dauid
pulso, colendam suo populo tradidit: & qua-
dringentesimo sexagesimo quarto anno post, ac
mensibus tribus, à Babylonijs euerfa est. A Re-
ge autem Dauide qui primus Iudæus in ea re-
gnauit, vsq. ad id quod Titus fecit excidium, an-
ni mille centum septuaginta nouem. Ex quo pri-
mum autem condita est, vsq. ad excidium, anni
duo millia centum septuaginta septem. Sed e-
nim neq. antiquitas, neq. ingentes diuitiæ, neq.
per totum orbē terræ diffusa fama, nec magna
religionis gloria quicquam iuuat, quo minus
periret. Talis quidem finis Hierosolymorum
obsidionis fuit. Postquam verò quos occideret,
quidve raperet, non habebat exercitus, quod ira-
tis animis omnia deerant (nec enim parcendo
si esset quod agerent, abstinuissent) iubet b eo-
rum Cæsar totam funditus tam eruerē ciuitatem ac
templam: celsis quidem turribus, quæ præte-
alia

b Romani
totam fun-
ditus erunt
ciuitatem
ac templum

alias eminebant, Phasaelo, & Hippico, & Mariamme: murique tanto, quantum ciuitatem ab occidente cingebat. Id quidem, ut esset castrum illic custodiarum causa relinquendis: turres autem, ut posteris indicarent qualem ciuitatem, quamve munitissimam, Romanorum virtus obtinisset. Alium verò totum ambitum ciuitatis ita complanauere diruentes, ut qui ad eam accessissent, habitam aliquando esse, vix crederent. Hic quidem finis eorum dementia, qui non has res mouere tentauerunt. Hierosolymis fuit: clarissimæ ciuitati, & apud omnes homines prædicatissimæ.

An mundi
4034. A
nato Christo
72.

De præmio militum.

C A P. XIX.

Cæsar autem præsidio quidem illis statuit relinqueret decimam legionem, nonnullasque alas equitum, ac peditum cohortes. Omnibus autem belli partibus administratis, & laudare vniuersum cupiebat exercitum, pro rebus fortiter gestis, & debita viris fortibus præmia persolueret. Composito autem in medio ante castra magno tribunali, stans in eo cum procerum eminentissimis, vnde ab omni milite posset audiri, magna n illis ait habere se gratiam, quod beneuolentia erga se utendo perseuerassent. Laudabat autem, quod per omnia bella morigeri fuissent, quodque præliando fortitudinem in multis magnisque periculis monstrassent, patriæ per se amplificantes imperium: omnibusque facientes hominibus, quia neque hostium multitudo, neque munitiones regionum, neque magnitudines ciuitatum, vel audacia contra Romanos sulta, & immanitates efferæ aduersantium, pos-
sint vnquam Romanorum vires, vel manus ef-
fugere, quamuis in multis rebus aliqui fortunâ

a Titus ma-
gnam militi
bus ait ha-
bere se gra-
tiam, quod
beneuolen-
tia erga se
utendo p. r.

Anno mūdi
4034. A
Christo nato
72.

opitulantem habuerint. Pulchrum quidem esse, ait, illos etiā bellō finem imponere, quod multo tempore gestum sit. nec enim optasse his quicquā melius, cum id ingrederentur. Hoc autē pulchrius atq. præclarius, quod duces Romani & administratores imperij, ab his declaratos ac præmissos in imperiū cuncti libenter suscipiunt. & his quæ ipsi decrevere, standū putant, agentes his gratias, qui legissent. Mirari autem se eos ac diligere omnes, quia nemo viribus alacritatem habuit tardiores. Et illis tamen, qui pro maiore vi clarius decertassent, vitāq. suā condecorassent fortibus factis, & re bene gesta militiam suam nobiliorem fecissent, dixit se honores & præmia redditurum: nec ullum eorum qui plus alio laborare voluisset, iusta vicissitudine cariturum, magnāque sibi huius rei fore diligentiam, quod magis vellet honorare virtutes eorum, qui militiæ locij fuissent, quam punire peccata. Confestim^a ergo iussit eos, quorū partes sunt, iudicare, quosnā scirent fortiter aliquid in bello fecisse: & nominatim singulos appellans, præsentibus collaudabat, quāsi qui domesticis rectē gestis nimium letaretur: & coronas eis aureas imponebat, & torques longāsque hastas, & ligna ex argento tacta donabat, & vniuscuiusque ordinem mutabat in melius. Quin & ex manubiis aurum & argentum, itēque vestes, aliam prædam largiter distribuebat. Omnibus autem ita donatis, ut quisque se meritum præbuerat, votisque cum vniuerso exercitu factis, magno favore descendit, ut se ad sacra pro victoria celebranda magnāque astante bouum multitudine circum aras, immolatos omnes exercitui dedit ad epulas, ipse verò cum honoratis per triduum latatus, milites quidem alios quod quēque conueniret, dimittit. Hierosolymorum autem

custo-

a Titus fortibus militibus præmia pollicetur.
b Titus militibus prædā largiter distribuit.

c Titus sacra pro victoria celebrat.

custodiam decimæ legioni credit: neque ad Euphratem, ubi pridem fuerat, eam remisit. Duodecimam^a verò legionem, memor quòd Cestio duce Iudæis cesserat, totam Syria pepulit: erat enim olim apud Raphanazas, ad Meliten autem, quæ sic vocatur, misit. Hæc ad Euphratem in confinio Armeniæ & Cappadociæ sita est. Quas verò sibi obsequi satis esse duxit, donec ad Egyptum perveniret, quintam & quintamdecimam legiones. Deinde cum ad maritimam Cæsaream cum exercitu descēdisset, in eam manubiatarum multitudinem reposuit, captivosq. ibi asservari præcepit, quòd ad Italiam navigare tempus hyemis prohibebat.

De navigatione Vespasiani, deque comprehenso Simone & spectaculo die natalis exhibito.

CAPUT XX.

PER bidem verò tempus, quo Titus Cæsar obfidionis causa apud Hierosolimam commorabatur, ascensa navis oneraria Vespasianus Rhodum transmittit. Hinc autem veſtus triremibus, postquam omnes quas præternavigavit civitates inuissit, ab his cum votis exceptus: in Græciâ ex Ionia transit. Egressus deinde Corcyra in Iapygiam delatus est, unde iam terra iter agebat. Titus autem ex maritima Cæsarea reversus, in Cæsaream quæ Philippi vocatur, advenit, iūque ibi commorabatur, celebrans omnia genera spectaculorum: multiq. in ea captivi conempti sunt, alij bestiis obiecti, alij autem cæteratim more hostium inter se depugnare coacti. Sic Simonem etiam Gioræ filium comperit, hoc modo comprehensum. Iste Simon cum Hierosolyma obsideretur in superiore civitate conſtitutus, postquam muros ingressus exercitus

An. mundi
4034. *A*
Christo nato
72.

a Duodecima legio Cestio duce Iudæis cesserat.

b Navigatio & iter Vespasiani.

c Spectacula Cæsarea celebrata.

An. mundi
40, 4 A
Christo nato
72.

a Simon in
cloacam se
se demittit,
eam suffo-
dit, ac ruto
emergere
posse sperat.

totam vastare ciuitatem cœperat, tunc fidelissi-
mis amicorum ascitis, & lapidariis cum ferra-
mentis eorum necessitati congruis, & alimentis
quæ multis dieb. sufficere possent, vnâ eû illis
omn. b. in quandam occultiozem cloacam sese
demittit. & quoad fossa patebat, illi progredie-
bantur: vbi verò soliditas obstitisset, eam suffo-
diebant, sperantes posse vltius progressos tu-
tò emergere, atq. ita seruari. Sed hanc expecta-
tionem veram non esse, rei periculum refelle-
bat. Vix enim paululum fossores processerant,
iâmq. alimenta, quamuis parçè his vterêtur, eos
deficiebant. tunc igitur velut stupore posset Ro-
manos fallere, albis tunicis, innexâq. fibula, ac
chlamyde purpurea indutus, illo in loco ex ter-
ra editus vbi templum antea fuerat apparuit.
Ac primo quidem obstupere qui eû viderunt,
locisq. suis manebant. deinde propius cum
accessissent, quis esset percontati sunt. & id qui-
dem Simon non dicebat, iubebat autem ad se
ducem vocari, statimq. accersitus ab his qui ad
eum cucurrerant, venit Terentius Rufus: namq.
is rector militiæ relictus erat. Omni autem ab
eo veritate comperta, ipsum quidem vinctum
custodiebat: Cæsari verò quemadmodum esset
comprehensus, indicauit. Simonem quidem in
vltionem crudelitatis, qua in ciues suos amare
ac tyrannicè fuerat vsus, in potestate hostium
quibus maximè iniectus erat ita Deus posuit, non
vi subditum eorum manibus, sed sua spontè ad
supplicium adductum: propterea quòd pluri-
mos ipse crudeliter interemerat falsis crimina-
tionibus insimulatos, defectionis scilicet ad Ro-
manos. Nec enim potest itam Dei effugere
nequitia, nec inualida res est iniustitia, sed quan-
doque sui temeratores vlciscitur, & grauiorem
pœnam ingerit criminosis, cum iam se libera-

b Nequitia
iram Dei ef-
fugere ne-
quit.

tos esse crediderint, eo quod non statim luere commissa. Id etiam Simon didicit, postquam in iras Romanorum incidit. Illius^a autem ascensus à terra, magnam etiam aliorum seditiosorum multitudinem iisdem diebus fecit in cloacis deprehendi. Cæsari autem maritimam Cæsaream reuerso, victus Simon oblatu^s est. & illum quidem triumpho, quem Romæ acturus erat, seruari iussit. Ibi autem moratus, fratris sui natale diem clarissimè celebrabat, multam partem damnatorum alius honori attribuens. Numerus^b enim eorum qui cum bestiis depugnarunt, quisque ignibus cremati sunt, & inter se digladiatores periere, duo millia quingentos excessit. Omnia tamen Romanis videbantur. hæc licet mille modis illi consumerentur, minus esse supplicij. Postea Cæsar Berytum venit (hæc autem est ciuitas Phœnices prouinciæ, colonia Romanorum) & in hac quoque diutius demoratus est, maiore^c vsus claritudine circa natalem patris diem, tam magnificentia spectaculorum, quam sumptibus aliis excogitatis, cum etiam captiuorum multitudo eodem quo antea modo periret.

An. mundi
4034. *A*
Christo nat.
72.

a Magna se
ditiosorum
multitudo
in cloacu
deprehensa.

b In specta
culo Cæsareæ
2500. *Iudæi*
perierunt.

c Titus Vespasiani nata
le celebrat.

De calamitate Iudæorum apud Antiochenſes.

CAPVT XXI.

EVenit autem per idem tempus, Iudæos qui apud Antiochiam reliqui erant, acerba & exitiosa pericula perpeti, concita in eos Antiochenſium ciuitate, tam propter criminationes illatas eis in præſentia, quam propter ea quæ fuerant non multo ante commiſſa, de quibus neceſſarium mihi videtur pauca prædicere, ut etiam quæ poſteà geſta ſunt, conſequenti nar ratione referamus. Iudæorum namque gens multum quidē totius orbis indigenis aſſeminata eſt. Pluriſimum autem Syris viciſſitudine permixta ſeminata.

d Iudæorū
gens multū
totius orbis
indigenis aſ
ſeminata.

*Anno mūd
4034. A
Christo nato
72.*

*a Antiochus
Iudæus sedi-
tioſus ma-
gne calami-
tatis in An-
tiochia au-
tor.*

præcipuè apud Antiochiam verſabatur, propter
ma- nitudinem ciuitatis, maximè verò hiſ libe-
rum domicilii facultatē Reges, qui poſt Antio-
chum fuerant, præbuerunt. Namque Antiochus
quidem, qui Epiphaneſ dictuſ eſt, vaſtatiſ Hie-
roſolymis templum ſpoliauit. Qui verò poſt eſſe
regnum aſſecuti ſunt, quicquid æneum in do-
nariſ fuit, hoc Iudæiſ apud Antiochiam degen-
tibuſ reddidere, in eorum ſynagoga dedicatum:
conceſſeruntq. vt pari cum Græciſ iure ciuita-
tiſ vterentur. A ſecutiſ quoq. poſtea Regibuſ
eodem modo tractati & multitudine profece-
re, & exſtructione itémq. magnificentia mune-
rum templum clariuſ reddidere: ſempérq. reli-
gione ſibi ſocianteſ magnam paganorum mul-
titudinem, eſiam illoſ quodammodo ſui partē
fecere. Quo tempore autem bellum fueſat con-
clamatum, & recenſi, in Syriam Veſpaſianuſ
delatuſ eſt nauigio. Iudæorum verò odiū apud
omneſ pullulabat, tunc^a vnus eorum Antiochus
quidam plurimum patriſ cauſa honorabilis (e-
rat enim princepſ apud Antiochiam Iudæorum
cum Antiochenſium populuſ concionaretur in
theatro, progreſſuſ in medium, patrem ſuum &
ceteroſ deferabat, inſimulanteſ eoſ quod vna no-
te totam ciuitatem incendere ſtauiſſent, & ve-
lut huiuſ conſilij partecipec quorſdam hoſpiteſ
Iudæoſ tradidit. Hiſ autem auditiſ, populuſ irā
cohibere non poterat: ſed in eoſ quidē qui
traditi fuerant, ignem iuſſit afferri: ſtatimq. om-
neſ in teatro concremati ſunt. In multitudine
verò Iudæorum properabat irruere: ſi eoſ cele-
riter vlti eſſent, patriam ſuam ſeruatum iri exi-
ſtimanteſ. Antiochuſ autem iracundiam magiſ
accendere, mutataſ voluntatiſ argumentum,
quodq. Iudæorum moſeſ odiſſet, exhibere ſe
credenſ, ſi paganorū ritu ſacrificaret: idēq. iuſſit
& cate-

& ceteros compelli facere: renuendo enim manifestos insidiatores fore. Huius autem rei periculo ab Antiochenſibus factō, pauci quidem conſenſerunt, alij verò qui noluerunt, perempti ſunt. Antiochus^a autem acceptis à Romano- rum duce militibus ſæuius inſtabat ſuis ciui- bus, nequaquam eos die ſeptimo ab opere ceſ- ſare permittens, ſed omnia cogens facere, quæ diebus alijs agerent. Tàmque^b validam neceſ- ſitatem impoſuit, ut non modò apud Antiochiã ſeptimi diei feriæ ſoluerentur, ſed ab hoc ex- ordio in cæteris quoque ciuitatibus ad breue ſimiliter tempus fieret. Iudæis^c autem apud An- tiochiam tunc eiſmodi mala perpeſſis, altera denuo calamitas accidit: de qua narrare conati, hæc quoque perſecuti fuimus. Nàmque quod quadratum forum exuri contigit, & archiæ mo- nimētōrūque receptacula publicorum, itē- que bāſilicas, vixque ignis inhibitus eſt ſuper omnem ciuitatem magna nimis vi ruens, huius facti Antiochus Iudæos accuſat & Antiochen- ſes, quos ſcilicet ſi his infeſti antea non fuiſſent, recenti tamen ex incendiij tumultu facile calum- nia perpuliſſet, multò magis ex anteaſtis fidem habere dictis ſuis perſuaſit, ut penè ſe viſiſſe ignem à Iudæis iniici arbitrarentur: & tanquam furore correpti magno cum ardore cuncti ad- uerſus eos qui accuſabantur, impetum face- rent. Vix autem motus eorum potuit reprimere Collega adhuc iuuenis legatus poſtulanſ ſibi d Homines permitti referre ad Cæſarem geſta. Rectorem quidam no- namque Syriæ Cæſennium Pætum iam quidem centiſſimi ne Vespasianus ad eam miſerat, nondum autem ceſſitate de- lle peruenerat. Habita verò diligenti quaſtio- bitorum fo- rum & ſcri- ptæ publica conſciis fuit. omne^d autem facinus admilere congremanſ.

An. mundi
4034. A
nato Chriſto
72.

a Antiochus
ſuis ciuibz
perſidus.

b Antiochus
ſeptimi diei
feriis Iudæis
interdicit.

c Iudæis a-
pud Antio-
chiam alte-
ra calamitas
accidit.

d Homines
quidam no-
centiſſimi ne
ceſſitate de-
bitorum fo-
rum & ſcri-
pta publica
congremanſ.

Ann. mundi
4034. *A*
nato Christo
72.

homines quidam nocentissimi necessitate debitorum: rati quod si forum & scripta publica concremassent, exactione liberarentur. Iudæi quidem pro suspensis criminationibus futura expectantes, magno timore fluctuabant.

Quomodo Vespasianus rediens à Romaniam exceptus est.

CAP. XXII.

a Vrbs Roma summa cum alacritate & claritudine Vespasianum suscepit.

Titus^a autem Caesar à patre sibi allato nuncio, quod vniuersis quidem Italix ciuitatibus desiderabilis peruenisset: maximè verò, quod vrbs eum Roma summa cum alacritate & claritudine suscepisset, in maximam lætitiā voluptatēque translatus est, curis de co-
ita, vt sibi erat suauissimum liberatus. Vespasianum enim etiā longè absentem, omnes homines Italix voluntatibus vt præsentem colebant: expectationem suam, quod nimis eum venire cupiebant, pro eius aduentu ducentes, & omni habentes necessitate liberam erga illum beneuolentiam. Nam & senatus memor calamitatum, quæ mutatione principum contigissent, optabat imperatorē suscipere senectutis honore bellicorumque gestorum maturitate decoratum, cuius præsentiam sciebat soli salutis subiectorum commodaturam: & populum malis intestinis sollicitus, magis eum venire cupiebat: tunc se calamitatibus quidem pro certo absoluendum esse confidens, antiquam verò libertatem cum opulentia recepturum. Præcipuè milites ad eum respiciebant. hi enim maximè bellorum per illum patratorum nouerant magnitudinem imperitiā verò aliorum dum experti atque ignauiam, magna quidem

se opta

se optabant tuspitudine liberati. cum verò qui se & seruare & honestare solus posset, recipere precabantur. Cum a verò hac beneuolentia diligeretur ab omnibus, honore quidem præceptis viris vltèrius expectare intolerabile videbatur, sed eum longissimè ab vrbe Roma conuenire ante properabant. Nec tamen quisquam moras eius conueniendi ferebat, sed ita simul omnes effundebantur, & vniuersis facilius & promptius ire quàm manere videbatur, vt etiam ciuitas ipsa tunc primum inter se iucundam sentiret hominum charitatem. Erant autem pauciores abeuntibus remanentes. Vbi verò eum appropinquare indicaretur quaque mansuetè singulos suscepisset, qui præcesserant, nunciatum est. omnis iam reliqua multitudo per vias cum coniugibus & liberis præstolabantur: & quò transiens aduenisset videndi eius voluntatem, vultuque lenitatem omnium generum vocibus prosequerantur, benemeritum & salutis datorem, solùmque dignum Romanorum principem appellantes. Totà verò ciuitas veluti templum erat, fertis atque odoribus plena. Cum verò vix per circumstantem multitudinem in palatium venire potuisset, ipse b quidem penatibus diis aduentus sui gratulatoria sacra celebravit. Vertunt autem se ad epulas turbæ, perque tribus & cognationes & vicinias conuiuia exercentes. Deo libabant, & ab eo precabantur ipsum Vespasianum quàm plurimum temporis in Romano imperio perseuerare, & filium eius, & qui ex his nascerentur seruari inexpugnabilem principatum. Vrbis qui de Romana Vespasiano ita suscepto, statim maxima felicitate crescebat.

Ann. mundi
4035. *A*
nato Christo
73.
a Vespasiano Romani obuiam procedunt.

b Titus aduentus sui gratulatoria sacra celebrat.

*An. mundi*4035. *A**nato Christo*

73.

*a Defectio-
nis Germa-
norum &
Gallorum ab
Romanis
causa.*

ANte hæc verò tempora, quibus Vespasianus quidem apud Alexandriam erat, Titus verò Hierosolymam obsidebat, magna pars Germanorum ad defectionem mota est: quibus etiam Gallorum proximi conspirantes, magnam spem contulerant, quod etiam Romanorum dominio liberarentur. Germanos^a autem deficere velle bellumque inferre, sustulit primo & natura bonis consiliis vacua, parua spe appetens periculorum, deinde odium principum, quoniam solis sciunt gentem suam vi coactam servite Romanis: nec non equidem maximam tempus eis fiduciam dedit. Nam cum viderent Romanum imperium crebris imperatorum mutationibus intestina seditione turbari, omnemque his subditam orbis terræ partem pendere ac nutare cognoscerent, hoc sibi optimum tempus ex illorum rebus adversis atque discordiis oblatum esse putaverunt. Id autem consilium dabant, & hac eos spe decipiebant. Clasicus quidam & Civilis, ex eorum potentissimis: qui olim quidem res novas cupiebant: occasione autem inducti, suam sententiam prodidere. Iamque alacriter affectæ multitudinis periculum facturi erant: verum maxima parte Germanorum defectionem pollicita, & cæteris fortasse non dissentientibus, veluti quadam divina providentia, Vespasianus ad Petilium Cerealem, qui pridem Germaniam rexerat, litteras mittit, quibus eum consulem declaravit, iussitque ad Britannias administrandas proficisci. Igitur^b ille quò iussus erat abiès, audita rebellionem Germanorum, eos iam congregatos aggressus magna clade affectit, deposuæque amenia ad sobrietatem

b Civilis Germanos ad sobrietatem

tem coegit. Sed etiam si ille ad ea loca non peruenisset, tamen haud multo post erant supplicia luituri. Nam ut primum defectionis eorum nūcius allatus est Romam. Domitianus Cæsar hoc audito, non sicut alter in illa ætate fecisset (nam admodum adolescens erat) tantam rei magnitudinem suscipere non detrectauit: sed à patre habens ingenitam fortitudinem, & supra ætatem exercitatus, ilico tendebat in Barbaros. Illi autem expeditionis fama perculsi, ei se permiserunt: lucrum hoc ex ea re maximum nacti, ut sine clade pristino iugo subicerentur. Omnibus ergo circa Galliã ut oportuit ordinatis, ne faciliè rursus unquam turbarentur, Domitianus clarus atque insignis, ætatem superantibus factis, & patrium decus afferentibus, Romam regreditur. Cum prædicta verò Germanorum defectione, iisdem diebus etiam Scytharum conuenit audacia. Nam qui appellantur Sarmatæ, maxima multitudine clam transgressi flumen Istrum, violenti atque saevissimi propter inopinatum impetum multos Romanorum quos in prædiis offendere, interficiunt: & consularem legatum Fonteium Agrippam, qui fortiter his obuius pugnaverat, occidunt: proximâsq. regiones totas ferendo, atque agendo, omniâque incendiando perneabantur. Vespasianus autem hoc facto, & vastitate Mœsiæ cognita, Rubrium Gallum mittit pœnas de eis sumpturum. à quo multi quidem in præliis trucidati sunt. qui verò salui esse potuere, cum timore domum refugere. Hoc autem bello magister militum finito etiam futuri temporis cautioni consuluit. Pluribus enim & maioribus prædiis loca circumdedit, ut omnino Barbaris esset impossibilis transitus. In Mœsia quidem ea celeritate debellatum est.

Ann. mundi
4035. *A*
nato Christo
73.

a Domitia -
ma Titi fra-
ter.

b Scytharum
& Sarmatarum
impetus in Roma-
nos.

An. mundi
4035. A
nato Christo

De anno Sabbatico & triumpho Vespasiani ac
Titi celeberrimo.

CAP. XXIIII.

73.

a Titus per
omnes Syria
ciuitates ma
gnificentissi
ma specta
cula cele
berr.

Princeps a verò Titus aliquandiu quidē Be
ryti commorabatur, ita vt diximus: inde au
tem reuersus, & per omnes quas obiret Syria
ciuitates magnificentissima celebrans spectacu
la, Iudæorum captiuis ad ostentationem cladis
eorum abutebatur. Conspicit autem in itinere
fluvium cognitione dignissimum. Is fuit me
dius inter Arcas & Raphanæ Agrippæ regni
ciuitates. Habet autem quoddam peculiare mi
raculum. Nam cum sit quando fuit plurimus,
neque meatu segnis, tamen interpositis sex die
bus à fontibus deficiens, siccum exhibet locum
videre. Deinde quasi nulla mutatione facta, se
ptimo die similis exoritur: atque hunc ordinem
semper eum obseruare pro certo compertum

b Sabbati- est. Vnde b etiam Sabbaticus appellatus est, à
eius fluminis. facto Iudæorum septimo die sic denominatus.
c Titi ad Ciuitatis c autem Antiochenſium populus post
Antiochiā quam Titum aduentare cognouit, manere
aduentus. quidem intra mœnia præ gaudio non sustine
bat. omnes autem obuiam ei pergere propera
bant, & vsque ad tricesimum vel eo amplius
stadium progressi, non modò viri, sed etiam
feminae cum pueris expectabant. Et cum ap
propinquantem vidissent, ex utroque via la
tere stantes dexteras cum salutatione tendebant:
multisque fauoribus exultantes, cum ipso re
uertebantur. Crebro d autem inter omnes a
lias laudes precabantur, vt Iudæos expelleret
ciuitate. Titus quidem nihil precibus istis in
dulsit, sed otiosè quæ dicebantur audiebat. In
serti autem quid sentiret, quidve facturus esset,
Iudæi magno & atroci metu tenebantur. Nec
enim

d Ciuiū con
tra Iudæos
ad Titū pre
cog.

enim commoratus est Antiachæ Titus, sed continuo ad Zeugma Euphratem versus iter contendit. Quò missi etiam ab Rege Parthorum Vologeso venire, auream ei ferentes coronam, quod Iudæos vicisset. Eaque suscepta etiam cōuiuium exhibuit regiis, atque ita Antiochiam remeavit. Senatu verò & populo Antiocheni multum petentibus ut in theatrum veniret, ubi omnis eum multitudo præstolabatur, humanissimè paruit. Rursus autem fortiter iisdem instantibus, & crebrò postulantibus expelli ciuitate Iudæos, ingeniosè respondit, patriam eorum dicens, quò expellendi fuerant interiisse, nullumque iam esse locum qui eos reciperet. Vnde ad aliam petitionem sese conuertunt Antiochenes, quòd priorem impetrare non potuerunt. Aeneas enim tabulas eum precabantur eximere, quibus incisa essent priuilegia Iudæorum. Sed ne id quidem Titus annuit. verum in eodem statu relictis omnibus quæ habebant apud Antiochiam Iudæi, ad Ægyptum inde discessit. Iter autem agendo cum ad Hierosolymam venisset, tristèmq; solitudinem quam videbat, antiquæ ciuitatis claritudini compararet, disiectorum operum magnitudinem & veterem pulchritudinem recordatus, miserabatur^a excidium ciuitatis, non sicut alius fecisset exultans, quod talem ac tantam funditus excidisset, verum multa imprecans seditionis autoribus, & qui hanc pœnam ei inferre coegerat: ita certus erat, quod nunquam virtutem suam voluisset punitorum calamitate clarescere. Bx h magnis enim diuitiis, non minima pars in ruinis adhuc inueniebatur. Quædam enim eruebant Romani, plura verò captiuis indicantibus auferiebant, aurum atque argentum, aliâque instrumenta preciosissima, quæ domi-

Ann. mundi
4035. *A*
nato Christo
73.

a Titus Hierosolyma excidium miseratur.

b Romani ex magnis diuitijs non minimam partem in ruinis inueniunt.

Ann. mundi
4036. *A*
nato Christo
74.

ni propter incertam belli fortunam terræ con-
didere. Titus autem propositum iter ad Ægy-
ptum tendens immensa velociter solitudine,
peruenit Alexandriam : de re tōque ad Italiam
navigare, cum se duæ legiones comitarentur, v-
tranque vnde venerant remisit : quintam qui-
dem in Mœsiā, quīrtā verò decimā in Pan-
a *Simonem* noniam. Captiuorum^a autem duces Simonem &
& *Ioannem* Ioannem, & alios numero septingentos viros
& *alios, nu-* electos, tam magnitudine corporum quā pul-
cro septin- chritudine præstantes, ilico ad Italiam porta-
gentos vi- ri præcepit, cupiens eos in triumpho traduce-
ros, Titus re. Peracta verò nauigatione pro voto, simili-
ad *Italiam* ter quidem Roma in eo suscipiendo erat affe-
portari præ-cta, & occursum exhibuit ei quos patri. Claritu-
cipit. dinem verò Tito pater attulit, qui venit obuiam,
eūque suscepit. Multitudini autem ciuium di-
uinam quandam lætitiā suggerebat, quod
videbat in vnum tres conuenisse. Non multis
autem diebus post, vnum communem trium-
phum ob res gestas agere statuere, quamuis
vtrique senatus proprium decreuisset. Prædi-
cto autem die, quo futura erat pompa victo-
riæ, nemo ex tam infinita ciuitatis multitudi-
ne domi remansit. Omnes autem cūm exis-
sent, loca vbi tantum stare possent occupaue-
rant, quantus spectandis imperatoribus mo-
dus sufficeret concessio necessario transitu. Cun-
cta verò turba militari ante lucem per turmas
atque ordines progressa cum rectoribus suis,
& circa ostia constituta non palatii superioris,
sed propè Iſidis templum (ibi enim principes
nocte illa quiescebant) prima iam aurora in-
cipiente procedunt. Vespasianus & Titus lau-
ro quidem coronati, amicti verò patria veste
purpurea : & ad Octauianas ambulationes trans-
eunt. ibi enim senatus, & ducum procures,
& ho-

b *Vestes*
triumphales
Vespasiani
& *Tit.*

& honorati equites, eorum præstolabantur ad-
 uentum. tribunal autem ante porticus factum
 erat, sellæque eburnæ in eo præparatæ. Quò
 cum ascendissent, confederunt. Statimque eos
 militaris fauor excepit, multis virtutem testi-
 moniis prædicans. Illi autem inermes erant,
 in veste serica laureis coronati. Perceptis autem
 laudibus eorum Vespasianus, cum dicere adhuc
 vellent, silentij signum dedit. Magnâquo om-
 nium quiete facta surrexit, & amictu magnam
 partem capitis adopertus, solennia vota cele-
 brauit: idemque Titus fecit. Perfectis autem vo-
 tis, Vespasianus in commune omnes breuiter
 allocutus, milites quidem ad prandium, quod
 his ex more ab imperatore parari solet, dimit-
 tit. ipse verò ad portam recedit, quæ ab eo quod
 per illum semper triumphum pompa duci-
 tur, nomen accepit. Ibi & cibum prius capie-
 bant, & triumphalibus vestibus amicti, diis ad
 portam collocatis, cæsa hostia, inter spectacu-
 la transeuntes triumphum ducebant, ut multitu-
 dini facilius præberetur aspectus. Pro merito
 autem narrari multitudo eorû spectaculorum
 & magnificentia non potest, in omnibus quæ
 quisque cogitauerit, vel artium factis, vel diui-
 tiarum opibus vel naturæ nouitate. Nam penè
 quæcunque hominibus qui vsquam sunt fortu-
 natis paulatim quæsitæ sunt, aliis alia mirabilia
 atque magnifica, hæc vniuersa illa die Romani
 imperij magnitudinem probauere. Etenim ar-
 genti aurique necnon eboris in omni specie o-
 perum multitudinē, non ut in pompa ferri cer-
 neres, sed ut ita dixerim omnia fluere. & alias
 quidem vestes ex rarissimis generibus purpuræ
 portari, alias diligentissima pictura variatas arte
 Babylonica: gemmæ autē clarissimæ tam multæ,
 aliæ coronis aureis, aliæ allis operibus inclusæ

An. mundi
 4036. *A*
Christo nato
 74.

Vota &
prandium
ante trium-
phum.

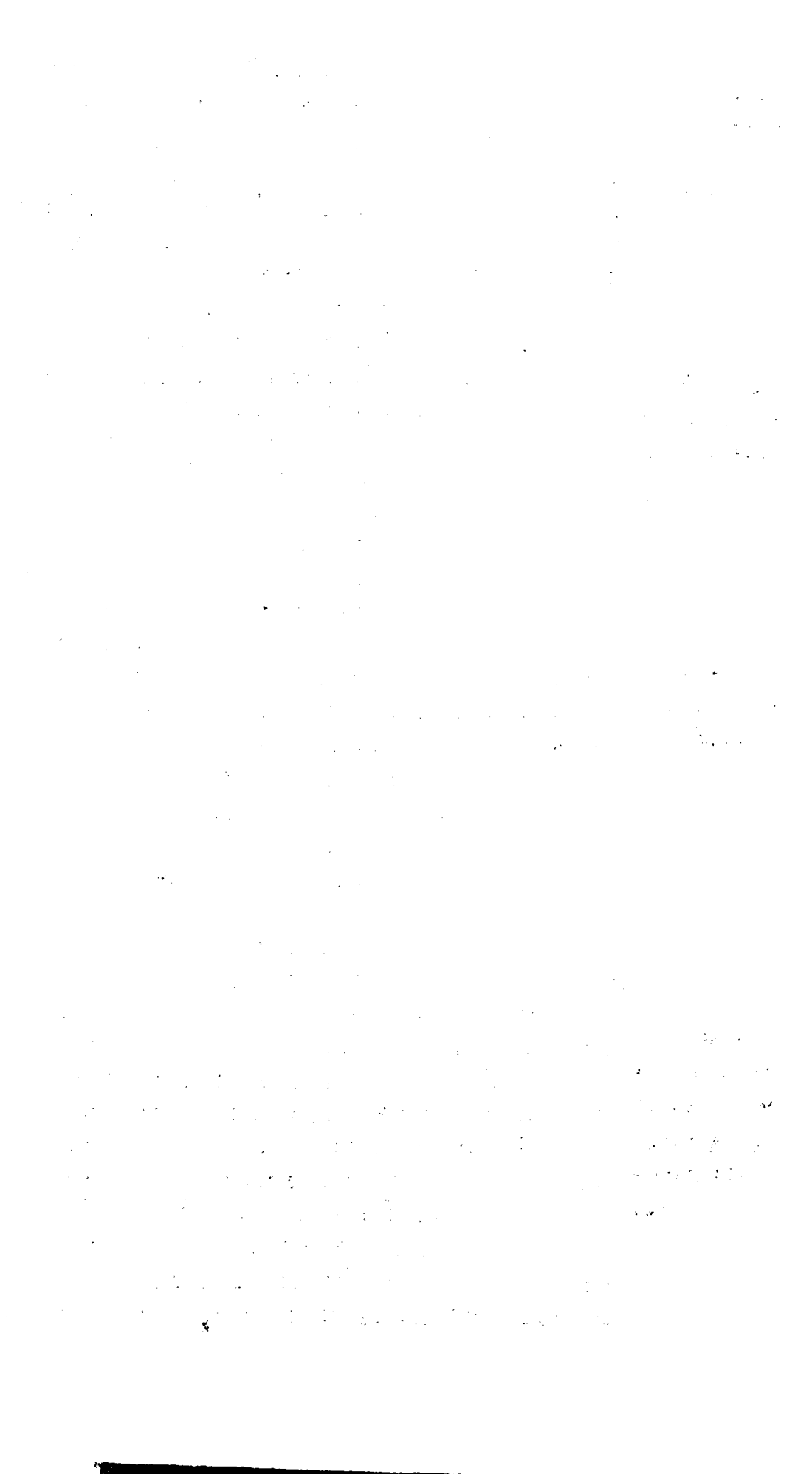
Triumphus
magnificen-
tia.

Vestes pre-
tiosissimæ.

An mundi
4037. A
Christo nato
75.

traductæ sunt, ut appareret frustra nos earum
 usquam rerum esse aliquid suspicati. Fereban-
 tur enim simulacra, quæ illi Deos habent, & ma-
 gnitudine mirabile, & arte non defensoriè fa-
 cta horumque nihil non ex pretiosa materia.
 Quin & animalium diuersa genera produceban-
 tur, propriis ornamentis induta. Erat autem e-
 tiam quæ singula portaret magna hominû mul-
 tudo, purpureis vestibus atque inauratis orna-
 ta. Ipsi etiam qui ad pompam fuerant ab alia
 turba discreti, præcipua & mirabili ornamen-
 torum magnificentia culti erant. Insuper his,
 ne captiuorum quidem vulgus inordinatum vi-
 deres, sed varietas & pulchritudo quidem vestitu
 natam ex fatigatione corporum deformitatem,
 oculis subtrahebat. Maximè autem stupori erat
 pegmarum^a quæ portabantur fabricatio, pro cu-
 ius magnitudine timendum viribus portantium
 occurrentes putabant. multa enim in tertium
 nidum quartumque surgebant: & magnificentia
 fabricæ cum admiratione delectabat: multis au-
 rata veste circumdatis, eum aurum præterea fa-
 ctum atque ebur omnibus esset affixum. Multis
 autem imitationibus bellum aliter in alia diui-
 sum, certam sui faciem demonstrabat. Erat enim
 cernere vastari quidem fortunatissimam ter-
 ram, totas verò interfici acies hostium: & alios
 fugere, alios captiuos duci: murosque excellētes
 magnitudine machinis dirui, & castellorum ex-
 cindi munimina: & populosarum ciuitatû mœ-
 nia disturbari, exercitumque intra muros infun-
 di: cædisque omnia loca plena, & eorum qui ma-
 nu resistere non poterant preces, ignemque tem-
 plis immissum, ædiūque super dominos post
 multam vastationem euerfiones: atque annis
 tristitiam, defluentis non in arua culta, neque ad
 hominum vel pecorum potum, sed per terram
 ex

a Pegmatū
fabricatio.

*An. mundi*4037. *A**Christo nato*

75.

*a Vespasia-**nus Paci tē-**plum adifi-**cat, de quo**vide Hero-**dianum lib.*

I.

mi conuiuiorum instructi erant apparatus. Hūc enim diem vrbs Romana celebrabat, victoriæ quidem in hostes gratulatorium, finem verò malorum ciuiliū & spei bonæ pro felicitate principium. Post triumphos verò, & Romani imperij firmissimum statum, Vespasianus^a Paci templum ædificari decreuit. Itaque mira celeritate, & quæ hominum cogitationem superaret, effectum est. Magna enim diuitiarum largitate vsus, insuper perfectis id picturæ ac figmentorū operibus exornauit. Omnia namq. in illud sanū collecta ac deposita sunt, quorum visendorum studio per totum orbē, qui ante nos fuerunt, vagabantur: quomodo aliud apud alios situm esset, videre cupientes. Hic autem reposuit etiam quæ Iudæorum fuerant instrumenta, his se magnificè ferens Legem verò eorum, & penetralium vella purpurea in palatio condita seruari præcepit.

Herodium & Macharus à Basso capta.

C A P. XXV.

IN Iudæam verò legatus missus Lucilius Bassus, suscepto à Cereali Vetiliano exercitu, castellum quidem Herodion cum præsidio dedicatione cepit. Post autem omni manu militari collecta: muki autem in partes diuisi erant, & legione decima bellum inferre Macharum statuit. Valde enim necessarium videbatur id excindi castellum, ne multos sui munimine ad defectionem inuitaret. Nam & salutis spem habitatoribus certam, & aggredientibus hæitationem atque formidinem natura loci præstare maximè poterat. Nam ipsum quidem quod muro cinctū est, saxosus est collis, in proceram altitudinem surgens, & ob hoc etiā capi difficilis videtur: sed ne vel accedi posset cō natum excogitat, quæ

quæ vallibus eum ex omni parte vallauerat, quarum altitudo oculis comprehendi non posset: nec transire erat facile, nec aggestu ulla ratione compleri possibile. Nam ea quæ ab occidente fecat vallis, sexaginta stadiis distenditur, unde Asphaltites lacus ei limitem facit. ex hoc verò tractu ipse Machærus altissimo vertice supereminet. A septentrione autem & meridie, valles magnitudine quidem supradicta cingunt. similiter verò sunt inextricabiles ad oppugnationem, eius verò vallis quæ ab oriente est, altitudo non minor centum cubitis inuenitur: monte verò ex aduerso Machæranti posito terminatur. Ea loci natura perspecta Rex Alexander, primus in eo castellum communiuit, quod postea Gabinus bello cum Aristobulo gesto deposuit. Herodi autem regnanti, omnibus locis dignior cura visus est, & constructione tutissima propter Arabum præcipuè vicinitatem. namque opportunè situs est, eorum fines prospectans. Magnò ergo locum muro amplexus ac turribus, ciuitatem illic fecit incolis, unde in arcem ipsam ferebat ascensus. Quin & circa ipsum verticem rursus murum ædificauerat, turresque in angulis sexagenorum cubitorum erexerat. In medio autem ambitu regiam struxerat, magnitudine simul habitationum & pulchritudine locupletè. Multas verò cisternas recipiendis aquis abundèque suppediandis, locis maxime idoneis fecerat: veluti cùm natura certaret, ut quod illa situ loci expugnabile fecerat, ipse manu structis munitionibus superaret. Insuper enim & sagittarum multitudinem machinarumque reposuit: & omnem apparatus excogitauit, qui habitatoribus posset magnæ obsidionis præstare contemp-
tum. Erat autem in ipsa regia tuta mirabilis magnitudinis: à nulla enim sicu vel celsitudine

An. mundi
4037. *A*
Christo nato
75.

a Herodes
Machærun-
sem magno
muro ac tur-
ribus ample-
ctitur.

b Sagittarum
machina-
rumque mul-
titudo in ar-
ce.

c Rura mira-
bilis magni-
tudine.

fundit: qui mixti lauacrum suauissimum præ-
 bent, multisq. morbis ac vitiis salutare: maximè
 verò neruorum curationi conueniens: habetq.
 idem locus metalla sulfuris & aluminis. Bassus
 autem contemplatus vndique regionem, valli
 orientali repleta accessum parare statuit: opus-
 que inchoauit, properans aggerem quampluri-
 mum extollere, facilèmq. per eum oppugna-
 tionem facere. Qui^a verò intus fuerant depre-
 hensi, ab externis segregati Iudæi, illos quidem
 coegere, inane vulgus esse existimantes, inferio-
 rē observare ciuitatē, ac pericula priores excipe-
 re: superius verò castellum ipsi occupatū tene-
 bant, & propter munitionis firmitatem, & ut sa-
 luti suæ cōsulcrent. Impetraturos enim se veniā
 opinabātur, si locū tradidissent Romanis. Prius
 autem volebant spē declinandæ obsidionis ex-
 periendo conuincere: deoq. b atacti animo in
 dies singulos excursus habebant, & cū his quos
 fors obtulisset confertis manibus, multi morie-
 bantur, multosq. Romanos interficiebant. sem-
 per autē utriusque ex tēpore plus victoriæ capta-
 batur: Iudæis quidem, si incautiores aggrederen-
 tur: in aggere autem positis, si improuisum ex-
 cursum eorum bene septi armis exciperent. Sed
 non is erat finis obsidionis futurus. Res autem
 quadam fortuitō gesta, inopinatam castelli tra-
 dendi necessitatē Iudæis imposuit. Erat^c inter
 obseſſos iuuenis & audacia ferox, & manu stre-
 nuus, Eleazarus nomine. is autem fuerat excus-
 sus nobilis, multos egredi aggestūmq. prohibe-
 re cogitās, & in præliis semper grauitè Roma-
 nos afficiens: audaciāq. sua socios prosequēs, im-
 petum quidē facilem his periculo autem vacuū
 discessum efficiebat nouissimus recedendo. Ita-
 que discretā quodam die pugna & utraque par-
 te digressa, ipse tanquam despiciens omnes, exi-

Ann. mundi
 4037. *A*
Christo nato
 75.

a Externi
Iudæi infe-
riorē ciuit-
atem occu-
pant.

b Iudæorum
cum Roma-
nis cōflictus.

c Eleazarus
Iudæus au-
dacia ferox,
& manu stre-
nuus.

Bassum nūcius venit, siue inuidia salutis eorum
siue formidine, ne eorum fuga causam ipsi præ-
starent, sed fortissimi quidem fugientium, qui
præcesserant, euasere, reliquorum & autem viri
quidem mille septingenti perempti sunt, mu-
lterculæ verò & pueri in seruitium ducti. Spon-
siones autem cum his qui castellum dedidere
habitas, Bassus conseruandas esse ratus, & ipsos
dimisit, & Eleazarum reddidit.

An. mundi
4037. A
Christo nato
75.
a Iudeorum
1700. ab Ro-
manis perem-
pti.

*De Iudæis à Basso interceptis & Iudæa
diuendita.*

CAP. XXVI.

His b autem administratis, in saltum, qui ap-
pellatur Iardes, ducere properabat exerci-
tū. multi enim illuc congregati esse nunciaban-
tur, qui pridem tempore obsidionis, ex Hiero-
solyms & Macharunte profugerant. Ergo cum
ad locū venisset, neque falsum fuisse nunciū re-
perisset, primò quidem omnem locum cum e-
quitibus cingit: ut si quis Iudæorū conatus fuis-
set euadere; fugiendi per equites copiam non
haberet: pedites autē syluam iussit cadere, in
quam confugerant. Hoc modo ad necessitatem
adducti sunt fortiter aliquid faciendi, velut ex
Iudæi certamine fortasse fugam etiam reperi-
rent. Itaque simul vniuersi, & cū clamore impe-
u facto, in eos à quibus cincti fuerant, irruunt.
Illi autē fortiter excipiebant: multaque his au-
lacia, illis cōtentione vsis, diu quidē præliū tra-
ctum est, non autē similis evenit finis pugnae cec-
atibus. Nā Romanorum quidē xii. tantū conti-
it occūbere, neq. multos sauciari: Iudæorū ve-
ò ex illo prælio nullus euasit. Sed & cū nō es-
ent pauciores tribus millibus prostrati sunt o
3000. pro-
ines: eorūque dux Iudas Iairi filius, de quo
strati.
iprā meminimus, qui ordini cuidā præpositus

b' Iardes syl-
ua ab Roma-
nis cincta.

c Iudeorum
3000. pro-
strati.

An. mundi
4037.
Christo nato
75.

cum Hierosolyma obsideretur, quibus demer-
sus fuerat cloacis, latenter effugit. Eodem verò
tempore Cæsar etiã ad Liberium Maximum scri-
psit (erat autè procurator (ut omnè terram ven-
deret Iudæorum, nec enim civitatè in ea condi-
dit propriũ feruans sibi eorũ agrum. Solis autè
octingentis militibus illie relictis, locum dedit
quem intulerent, qui vocatur Ammaus, distans
a Stipendiũ autè ab Hierosolymis 30. radiis. Stipendiũ a ve-
Cæsar Iudæis rò vbicunque degerent Iudæis indixit binãsq;e
indicit. drachmas singulis annis deferre in Capitolium
iussit, ita ut antehac Hierosolymorum templo
pendebant. Et res quidem Iudæorum illo tem-
pore hunc statum habebant.

*De clade Antiochi Regis & eruptione Atanorum
in Armeniam.*

CAP. XXVII.

I Am verò quarto Vespasiano administrante
Imperium, contigit Comagenes Regem An-
tiochũ in maximas clades cum tota domo in-
currere, ex causa huiusmodi. Cæsennius b Petus,
Cæsennius qui tunc Syriã administrabat, siue re vera, seu
Petus Syria propter inimicitias Antiochi (certum non val-
administra- de patefactum est) literas ad Cæsarem misit, An-
tor corã Ca- tiochum dicens deficere, ab Romanis cum E-
fare accusat. piphane filio deceptu esse. pactis habitis cum Re-
ge Parthorum, propterea que debere illos antè
capere, ne si priores novas res adorti essent, to-
tum Romanorum imperiũ bello perturbarent.
Non erat autem Cæsar huiusmodi nũcium ad
se perlatum, neglecturus. Nam vicinitas Regum,
maiore negotiorum providentia dignum esse fa-
ciebat. Samosata enim Comagenes maxima ci-
uitas iuxta Euphraten sita est, ut esset Parthis (eo
namque id cogitauere) facilis transitus, tutũ
autem receptaculum. Fide igitur habita, & po-
testate

An. mundi 4037. *A* teris seruare se ex hostibus erat necessarium.
Ebriste nato 75. *A* fiuntque omnes equites decem, qui cum his v-
Epiphani na transgressi sunt flumen Euphratem. hinc a
ad Vologe- sine metu profecti, cum ad Vologesem Partho-
sem Partho- rum Regem venissent, non quasi profugi despecti
rum Regem sunt, sed ac si fortunam pristinam retinerent, omni
fuga. honore dignati sunt. Antiochum^b vero, ubi Tar-
b Antio- sum Ciliciz venit, misso Centurione Petus vin-
chucapitur. ctum Romam transmisit. Vespasianus autem ita
 Regem ad se deduci non passus est: dignius esse
 ratus, veteris amicitiz habere rationem, quam
 belli occasione inexorabilem iracundiam serua-
 re. Itaque iubet ei iter argenti auferri vincula,
 intermissaque interim profectioe Romam, a-
 pud Lacedæmonem degere: magnos vero ei pe-
 cuniarum redditus præbet. ut non modò copiosè, sed
 etiam regiarum victum haberet. His Epiphanes &
 ceteri cognitis, qui patri ante metuebant, ma-
 gna cura & inextricabili animos relaxarunt, &
e Antiochus ipsi quoque spem reconciliandi cum Cæsare cõ-
cum Cæsare cepere. Cum autem etiam Vologeses de his scri-
reconciliatur. pisset ad Cæsarem (nec enim quamuis feliciter
 agerent, extra Romanum viuere patiebantur im-
 perium) & cum Cæsar his mansuetè facultatem
 dedisset, Romam venerunt. patre autem ad eos ex
 Lacedæmone statim aduecto, cum omnis honor
 eis haberetur, ibi mansere. Alanorum autem
 ratio, quòd quidem Scytharum sint, iuxta flumen
 Tanain & Mæotides paludes sedes habentes,
d Alani Me- iam quodam loco memorauimus. His^d vero
diã terram temporibus igitur consilio, ut terram Mediam,
prædandicau & vltius prædandi causa peruaderet, cum
sapernadit. Rege Hyrcanorum colloquuntur. nimque is
 est illius transitus dominus: quem Rex Alexan-
 der ita fecerat, ut portis ferreis clauderetur: A-
 ditu autem sibi præbito, vniuersi nihil suspican-
 tibus Mediis incumbunt: eorumque fides popu-
 los,

losos, omnigenumque pecorum plenos diripiebant, cum resistere nullus auderet. Nā qui regnum eius terræ obtinebat Pacores metu percussus in difficiliora loca refugiens, ceteris quidem bonis omnibus cesserat: vix autem ab illis coniugem ac concubinas suas captas, datis centum talentis redemerat. Summa ergo facultate sine pugna prædabundi, & usque ad Armenia vastantes omnia præcessere. Eius autem Tyridates Rex erat. Qui cum his obuius bello conflisset, non multum absuit, quin vivus in illa acie caperetur, Procul enim quidam misso eum laqueo circumdatum tracturus fuerat, nisi celeriter gladio rupisset laqueum, atque ita effugisset. Illi autem pugna multò magis efferati, terram quidem depopulati sunt: magnam verò hominum multitudinem, aliāque ducentes prædam ex utroque regno ad sua domicilia rediere.

An. mundi
4038. A
Christo nato
76.

a Armenia
vastatur.

Excidium Massade castelli munitissimi.

C A P. XXVIII.

A Pud Iudæam verò mortuo Basso, Flavius Silus in administratione succedit & aliam quidem terram bello subactam videns, vnum autem adhuc rebelle superesse castellum, omnique in illis locis habeatur manu collecta, aduersus id militem mouit. Nomen est autem castello Massada. Princeps verò sicariorum à quibus fuerat occupatum, erat vir præpotens Eleazarus, ex origine Iudæ, qui non paucis Iudæis persuaserat, ut ante diximus, ne professionem facerent, quando censor Cyrenius in Iudæam missus est. Tunc enim sicarii conspirauerunt in eos, qui Romanis dicto audientes esse vellent: omni que modo his quasi hostibus vie-

1. *Chlorophyll a* and *Chlorophyll b* were determined by the method of Arar and Collins (1971).

mensa nefaria vescebatur, & legitimā patriam-
 que exterminauerat castimoniam: ut iam sit mi-
 nimè mirum, si mansuetudinis communionem
 minimè seruabat hominibus, qui Dei pieta-
 tem furore contempserat. Rursus^a Simon Gio-
 rz, quid mali non cōmisit, quāve liberorū cor-
 porum iniuria temperauit, qui eum creauere ty-
 rannum? Quæ verò eos amicitia, quæve cognatio
 ad quotidianas cædes nō ferociiores effeci?
 namque alienos quidē malè tractare, inerti ne-
 quitia opus esse arbitrabantur: clarissimam ve-
 rò gloriam parere crudelitatem in familiaris-
 simos existimabant. Horum furoris æmuli, e-
 tiam^b Idumæi fuere: illi enim sceleratissimi pe-
 remptis Pontificibus, ne qua pars cōseruaretur
 pietatis in Deum, totum quod ex ciuitatis facie
 supererat, abscidere, summāque per omnia
 iniustitiam induxerunt: in qua illud hominum
 genus, qui^c Zelotæ appellati sunt, vixit: qui no-
 men factis verum probauerunt. Omne enim
 malitiæ facinus æmulati sunt, nullo in æmula-
 to, quod ante commissum memoria tradidit,
 prætermisso quamuis nomen sibi ex bonorum
 æmulatione imposuissent: qui eos quos læde-
 rent, propter efferā sui naturam cauillando fal-
 lebant, qui malorum quæ maxima essent bona
 ducebant. Itaque^d debitum vitæ finē inueniēre,
 merita illis omnibus pœna Dei voluntate de-
 creta. Cuncta enim quæ natura hominis posset
 ferre supplicia, in eos vsque ad extremum vitæ
 terminum congesta sunt, quæ variis perem-
 pti cruciatibus pertulere. Fortasse dixerit ali-
 quis minora eos quā commiserere perpeffos,
 verū quæ tandem dignatantis sceleribus pœ-
 na affici poterant? De illis autem qui in eo-
 rum crudelitatem inciderunt non est huius tē-
 poris pro merito conqueri. Rursum igitur ad

An. mundi
 4038. A
 Christo na-
 to 76.

^a Simon Gio-
 ra filius.

^b Idumæi.

^c Zelotæ.

^d Debitus
 vitæ finis In-
 deorum.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
CHICAGO, ILLINOIS
JANUARY 1950

TO THE PRESIDENT OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
FROM THE FACULTY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO

WE, THE FACULTY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO,
DO HEREBY RESOLVE TO
RECOMMEND TO THE BOARD OF TRUSTEES
THE FOLLOWING RESOLUTION:

RESOLVED, THAT THE UNIVERSITY OF CHICAGO
SHOULD CONTINUE TO SUPPORT
THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
IN ITS EFFORTS TO
PUBLISH THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

AND TO CONTINUE TO SUPPORT
THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
IN ITS EFFORTS TO
PUBLISH THE JOURNAL OF THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

quod restat verticis est non in acutum finē co-
 acti, sed ut habeat in summo planiciem. In hac
 primus quidem Ionathas Pontifex castellum
 ædificavit, & appellavit Massadam. Post autem
 Herodi magno studio fuit loci illius structio.
 Nam & murum per omnem eius gyrum erexit,
 stadiorum spatio septem, è candido lapide fa-
 ctum & duodecim altum, latumq. octo cubitis:
 & viginti septem turres quinquagenorum cubi-
 torum in eo stabant: ex quibus aditus erant in
 ædes circa omnem murum intus ædificatas.
 Rex enim verticem, quod fecundus omnique
 planicie mollior esset, culturæ destinaverat: ut si
 quando externorum alimentorum penuria cō-
 tigisset, ne hac quidem laborarent, qui salutem
 suam castello credidissent. Quin & regiam sibi
 ædificaverat, ab occidentalis partis ascensu, in-
 tra moenia quidem arcis positam, vergentem au-
 tem ad septentrionem. regis verò murus erat
 magnus ac firmissimas quatuor celsitudine sexa-
 genorum cubitorum in angulis turres habebat.
 Memboram autem intus, & porticum itemq.
 balnearum varia erat & sumptuosa cōstructio,
 columnis quidem è singularibus saxis undique
 substitutis, parietibus autem membrisq. solida
 compage lapidum variatis. Ad singula verò ha-
 bitacula, & in summo, & circa regiam, & ante
 turres multos magnosq. puteos in scopulis exci-
 derat, custodes aquarum: tantam molitus abun-
 dantiam, quantam qui fontibus uterentur habe-
 rent. Fossæ verò iter ex regia in arcem summam
 lucebant, quas foris nemo cernebat. Sed ne ma-
 nifestæ quidem viæ facilem sui usum præbere
 hostibus poterant. Nam orientalis quidem via
 iatura est inaccessa, ut supra memorauimus,
 occidentalem verò, magna in angustia posita
 arri conclusit, quæ non minore mille cubito-

Anno mudi
 4038. A
 Christo nato
 76.

a Vertem
 fecundus,
 omniq. plani-
 cie mollior.

b Regia He-
 rodis.

c Turris ver-
 tus occiden-
 tem intru-
 it.

di metus Herodes conditam Massadam, extremum belli contra Iudæos Romanis opus reliquit. Nam quia foris iam locum omnem muro cinxerat dux Romanorum, sicut suprâ diximus, ac ne quis effugeret diligentissimè procurauerat, incipit oppugnationem, vno atum loco repperito, qui aggerum iactum posset excipere. Nam post eam turrim, quæ iter ab occidente, quod ad regiâ summumq. montem duceret, præcludebat, erat quædam continentia saxi vastior latitudine, multumq. porrecta: celsitudine autem Massadæ trecentis cubitis inferior, quam Leucen appellabant. Hanc igitur Sylua ut ascendit ac tenuit, aggerem apportare militibus iussit: illis autem alacri animo & magna manu operantibus, solidus ad ducentos cubitos erectus est tumulus. Verum neque firma, neque sufficiens machinis ferendis hæc mensura videbatur: sed super eum tribunal, constructis saxis ingentibus, factum est, altum itemq. latum cubitis L. Erat autem & aliarum machinarum fabrica illis assimilis, quas primò quidem Vespasianus ad oppugnationes, postea verò Titus excogitauerat: & turris sexaginta cubitorum effecta est, tota ferro conseptra, vnde multus balistarum tormentorū iaculis Romani citò eos replere qui de muro pugnabant, & caput exerere prohibuere. Simul autem ingenti etiâ ariete fabricato, Sylua crebro murū pulsari iubet: ac vix quidem tamē aliquā eius deiecit partē interruptam. Citò autem præuenere sicarii muro intus altero constituto, qui ne machinis quidē simile aliquid pateretur: mollis enim adhuc erat, & impetus laxate violentiâ poterat, hoc modo constructus. Trabes proceritate magnas, & quæ sectæ sunt continentes composuere: earū autē ordines erant duo similes, tantumq. distantes quanta esset muri la-

Anno mundi 4038.

A Christo nato 76.

a Circa Massadam unus tantum locus, qui aggerum iactum excipere possit.

b Ingenti ariete fabricato, Sylua crebro murum pulsari iubet.

1. The first part of the paper discusses the importance of the study of the history of the United States. It is argued that a knowledge of the past is essential for a full understanding of the present and for the development of a sound policy for the future. The author points out that the study of history is not only a means of satisfying a natural human curiosity but also a practical necessity for the citizen of a democratic society.

2. The second part of the paper is devoted to a discussion of the methods of historical research. It is shown that the historian must be able to collect and evaluate evidence, to interpret the facts, and to present his conclusions in a clear and convincing manner. The author emphasizes the importance of the use of primary sources and the need for a critical and objective approach to the study of the past.

3. The third part of the paper deals with the question of the role of the historian in society. It is argued that the historian has a duty to provide a truthful and accurate account of the past, and that he should use his knowledge to help the public to understand the forces that have shaped the world in which we live. The author also discusses the importance of the historian's moral and ethical standards.

4. The fourth part of the paper is a summary of the main points of the paper. It is concluded that the study of the history of the United States is a vital and rewarding pursuit, and that it is essential for every citizen to have a knowledge of the past if he is to be a responsible and active member of the community.

mos iubeat. Ne igitur nos dehonestemus, ante
 quidem seruitute intolerabiles poenas subituri:
 si viuos in Romanorum potestatem venire con-
 tingat. primi enim omnium ab his defecimus,
 & nouissimi cum his bellum gerimus. Puto au-
 tem & hanc nobis à Deo gratiam datam, vt be-
 nè ac liberè possimus mori, quod aliis non eue-
 nit præter spẽ superatis. Nobis autem certum
 est, orto die futurum excidium. Libera est au-
 tem strenua mortis conditio cum affectibus:
 nec enim prohibere id hostes possunt, qui profe-
 cto nos optant viuos abducere, neque nos illos
 iam possumus superare pugnando. Nam^a fortas-
 se quidem ab initio statim oportuit, quando li-
 bertatem defendere cupientibus omnia & à
 nobis ipsis acerba peioraq; ab hostib. eueniebāt,
 de Dei voluntate conicere, & scire, quod ami-
 ca ei quondam Iudæorum natio damnata esset
 interitu: manens enim propitius vel saltē no-
 bis leuiter infensus, nunquam tantorum qui-
 dem hominum perniciem neglexisset: sacratissi-
 mam verò urbem suam igni hostium excid. ôq.
 prod. disse. Nos autem soli scilicet ex omni ge-
 nere Iudæorū sperauimus seruata libertate su-
 perare, tanquam nil in Deum deliquissemus,
 nulliusque culpæ participes fuisset, qui alios
 quoq. docuimus. Itaq. videtis quemadmodum
 nos vana expectasse redarguit, fortiore nobis
 speratis rebus malorum necessitate illata. Nec
 enim quicquā nobis castelli natura inexpugna-
 bilis profuit ad salutem, sed & alimentorum co-
 plam, & armorum multitudinem, aliūque ha-
 bentes abundantissimum apparatus, ipso Deo
 manifestissimè auferente spem salutis perdid-
 mus. Ignis enim qui ferebatur in hostes in ædi-
 ficatum à nobis murum non spōtè reuersus est.
 Sed hæc multorum ira sunt criminum, qui fu-

Ann. mundi
 4038. *A*
Christo nato
 76.

r Eleazarus
iram Dei in
populum Iu
dæorum fa-
cietur.

b Pena cri-
minum, qua
furore capti
Iudæi contra
gentiles au-
ferunt.

neque cunctari neque expectare monitorem. *Anno mñdũ 4038. A*
 Olim enim & à primo sensu nos erudire sacra *Christo nato 76.*
 patriæ orationes, maiorum quoq. nostrorum
 factis & animis confirmantibus, perseverabant:
 quod vivere hominis est, non mori, calamitas.
 Nam mors quidem libertatem animis præstans,
 ad proprium purumque locum eas dimittit, ab
 omni clade futuras intactas. Donec^a autem mor a *Anima*
 tali copore vinctæ sunt, vnâque malis eius im- *mortali cor-*
 plentur, quod verisimile dicitur, mortuæ sunt. *pore vincta.*
 Diuino enim cum mortali societas turpis est.
 Multum^b quidem potest anima iuncta cum cor *b Virtus a-*
 pore: instrumentum enim facit suum, latenter *nima.*
 id mouens, & ultra mortalem naturam gestis
 producens: Veruntamen cum pondere, quo in
 terram detrahitur, quodq. ab ea pendet, absolu-
 ta, proprium locum receperit, tunc beatam &
 vndiq. liberam participat fortitudinem, huma-
 nis oculis, vt ipse Deus inuisibilis manens: nec
 enim cum est in corpore, conspicitur. Nam & ac-
 cedit occulta, neq. rursus cum recedit videtur,
 vnâ quidem ipsa habens incorruptam natu-
 ram, corpori autem causam præbens mutatio-
 nis. Nam quod anima attigerit, hoc viuit atque
 viget: vnde verò digressa fuerit, hoc marcidum
 moritur: tantum immortalitatis ei superat. Et
 huius orationis argumentum vobis sit somnus: *c Somnus*
 in quo se collectæ animæ, nusquam eas distra- *immortali.*
 hente corpore, iucundissimam quietem agunt: *tati anima*
 cum Deo verò pro cognitione degentes, vbiq. *argumenta.*
 adsunt, ac multa futura prædicunt. Cor igitur
 mortem timere conueniat, qui somni diligimus
 quietem: quemadmodum autem non sit demen-
 tissimum, breuitatem vitæ sequentes, sibi met
 inuidere perpetuam? Oportebat quidem nos
 domestica institutione meditados, aliis esse ex-
 emplo promptæ voluntatis ad mortem. Atta-

qui Cæsaream incolebant Iudæi: ac ne defecturos quidem ab illis, dum diem septimum celebrarent, aggressa Cæsariensium multitudo, neque repugnantes, cum cōiugibus ac liberis mactauerunt: nec vel ipsos erubere Romanos, qui nos tātummodo hostes, quod defeceramus, putabant. Sed dicet aliquis, Cæsariensibus semper cum suæ ciuitatis Iudæis fuisse discordiam; tempusque nactus vetus odiū exsaturasse: quid^a ergo de Scythopolitanis dicemus? Nobiscum enim illi propter Græcos bellū gerere ausi sunt, ac non cum propinquis nostris Romanos ulcisci. Multum igitur his fides illorum ac beneuolentia profuit: si quidem ab ipsis cum totis familiis acerbissimè trucidati sunt, ac pro auxiliis gratias ei reddidere: nam quæ illos à nobis pati prohibuere, hæc passi sunt, velut ea ipsi committere voluissent. Longum fiet, si velim nunc separatim de singulis dicere. Nostris enim, quòd Syriæ ciuitatum nulla est, quæ non Iudæos apud se habitantes occiderit, nobis quàm Romanos plus inimicos. Vbi etiam Damasceni, cum ne causam quidem probabilem confingere potuissent, ciuitatem suam eade nefaria replevere, octodecim^b millibus Iudæorum cū coniugibus ac familiis ingulatis. Eorum autem multitudinem plagis in Ægypto peremptorum 60. millium numerum audiebamus excedere. Illi quidem fortasse in aliena terra, cum nullum inuenissent hostibus aduersarium, ita sunt mortui. At omnibus qui domi cum Romanis bellum susceperere, nihil deerat eorum, quæ spem totam possent præbere victoriæ. Arma enim & muri, & castellorum inexpugnabiles fabricæ, atque interriti spiritus ad pericula pro libertate subeunda, cunctos ad defectionem reddūt fortiores: sed hæc ad paucum tempus cum suffecis-

Ann. mundi
4038. *A*
nato Christo
76.

a Calamitas
Iudæorum
Scythopolis.

Octodecim
millia Iudæorum in
lata, &
60000. in
Ægypto
perempta.

Ann. mundi
4038. *A*
nato Christo
76.

a Iudeorum
ab Romanis
captorum ca
lamias.

b Hierosoly-
ma Iudae
metropolis
radicitus ex
fundamentis
crepta.

sent, seque sustulissent, maiorum malorum ex-
titere principium. Omnia enim capta sunt, o-
mniaque hostibus succubuerunt, velut illorum
nobilioris causa victoriz, non ad eorum salu-
tem, a quibus instructa fuerant, apparatus sint. E-
in praelio quidem mortuos beatos existimari o-
porteret, repugnantes enim & libertate non per-
dita periere. Eorum^a verò multitudinis, qui
Romanis subiugati sunt, quis non misereatur
quisve non antequam illa patiatur, mori pro-
peret? quorum alij torti, tamque igne quam ver-
beribus excruciatii periere, alij semes à bestiis
ad secundum earum cibum viui seruati sunt: il-
lorum quidem miserrimi habendi sunt, qui ad
huc viuunt, qui sæpe mortem optantes non ac-
cipiunt. Vbi est autem illa magna ciuitas? Aut v-
bi est quæ totius gentis Iudææ metropolis fuit
Tantis quidem murorum septis munitissima, to-
verò ante muros castellis turriumque obiecti-
mœnibus tuta, bellique apparatus vix capiens
tot autem virorum pro se pugnantium multitu-
dinem continens, quid nobis facta est, quæ Dei
habere incolam credebatur? Radicitus^b ex fun-
damentis erepta est, solaque eius monumenta
restant, eorum à quibus excisa est imposita reli-
quias castra. Senes verò infelices ad cineres té-
pli assident, & paucæ mulieres ad turpissimam
pudoris iniuriam ab hostibus reseruata. Hæ
secum reputans quisquam nostrum, aspiceret
solem durabit, etiam si vivere sine periculo pos-
sit? Quis inimicus adeo patriæ, quis tam imbel-
lis, aut parcus animæ, ut cum non pœniteat huc
usque vixisse? Atque vtinam omnes fuisset
mortui, prius quam illam sacram ciuitatem ho-
stium manibus videremus excindi, prius quan-
templum sanctum tanta impietate funditus erui-
sed quoniam spes nō instrenua nos illexit, quo-
fort

fortè poterimus pro ea hostes vicisci: nunc au- *Anno mōdi*
 tem evanuit, ac solos necessitati dereliquit, mo- *4038. A*
 ri benè properemus, nostrimet ipsi misereamur, & coniugum liberorūque dum nobis li- *nato Christo*
 cet à nobis ipsi misericordiā capere. Ad a mortem *76.*
 nanque ipsi nati sumus, & quos ex nobis ge- *a Ad mortē*
 nuimus, eāque fugere ne fortissimi quidem *nati sumus*
 possunt. iniuria verò & servitus, & videre con- *eāque fu-*
 iuges ad turpitudinem duci cum liberis, non est *gere ne for-*
 malum hominibus ex naturæ necessitate pro- *tissimi quidē*
 fectū: sed hæc sua timiditate perferunt, qui ante *possunt.*
 mori cum licuit nolere. Nos autem multum
 freti fortitudine, à Romanis defecimus: & po-
 stremo nunc illis ad salutem hortantibus, non
 parvimus. Cui bigitur non est eorum iracundia *b Eleazarus*
 manifesta, si nos viuos subiugare potuerint? Mi- *Judeis Ro-*
 serandi quidem adolescentes erunt, quorum *manerū cru-*
 vires corporis ad multos sufficient cruciatus: *delitātē ex-*
 miserandi autem prouectiores, quorum ætas *popit.*
 clades ferre non poterit. Videbit alius coniugē
 abduci, alius manibus reuinctis vocem filij pa-
 trem implorantis exaudiet. Sed dum liberi sunt
 & gladios habent, pulcrum ministerium nobis
 præbeant, expertes servitutis hostium. Moriamur
 c liberi, cum filiis & coniugibus vita dece- *c Mori li-*
 damus. Hæc nobis leges præcipiunt, hæc nos *ber, apud In-*
 coniuges & filij deprecantur, horum necessitatē *deos honor*
 Deus misit, his contraria Romani volunt, & ne *& gloria.*
 quis nostrum antè excidium pereat, timent. Fe-
 stinemus igitur eis, pro sperata potiundi nostri
 voluptate, stuporem mortis admirationēque
 relinquere audaciæ.

Adhuc eum orare cupientem omnes inter-
 pellabant: & effrenato quodam impetu pleni,
 ad opus incitabant: ac veluti larvis exagitati, a-
 lius alium antecapere cupiebat: hoc specimen
 esse fortitudinis, rectique cōsiliij existimātes, ne

An. mundi 4038. *A* quis extremus remanere videretur. Tantus
nato Christo 76. amor inuasit. Sed nec, id quod aliquis putauit,
 cum facinus accederent obtusi sunt, verum

a Iudaorum
propria ca-
da amor.

eam seruare sententiam, quam cum dicta perciperent, habuerunt: proprium quidem charumque affectum retinentibus cunctis, rationi vercedentibus, quia iam optimè filiis consuluisse. Simul enim valere vxoribus cum amplexu dicebant, ac liberos gremiis captos extremum lactymantes osculabantur: & simul tanquam manibus alienis iussa peragentes volentes eos configebant: malorum quæ subditi hostibus passuri fuerant cogitationem, habente pro solatio necessitatis ad eadem. Denique nemo hac audacia minor inuentus est. Cuncti autem coniunctissimos transfixere: miseri, quibus id necesse fuit, quibûsque filios atque vxores occidere, malorum omnium videbatur esse leuissimum. Igitur neque horum iam factorum dolorem tolerantes, & interfectos læsos existimantes, si vel breuissimum tempus eis

b Iudai uni
uersis bonis
in unum cō-
gestis ignem
onijciunt.

superuiuerent, cito b quidem vniuersis bonis in vnum congestis ignem iniiciunt, sorte verò ex numero suo decem lectis omnium percussoribus, vniuersi etiam propter liberos ac coniuges prostratos compositi, eosque complexi manibus, parato animo se mactandos præbebant in felicissimum illud exhibētibus ministerium.

c Sorte decē
lecti reli-
quos Iudæos
trucidant.

Isti cætem intrepidè cunctis occisis, eandem sortis legem in sua quoque morte statuerunt, vt cui obligisset, nouem peremptis semet super eos occideret. ita omnes sibi confidebant, quod neque in audendo, neque in sustinendo facinore, præstaret alius alij Et ad extremum cæteri quidem se neci supposuere: vnus verò atque nouissimus, circumspecta multitudine mortuo-

am, ne quis fortè in multa cæde superesset qui
 az manus egeret: vbi cognouit omnes perem-
 tos, ignem quidem immittit regiz: vehementi
 erò manu toto per se transacto gladio, iuxta
 os affectus occubuit. Et illi quidem perie-
 ant, nullam credentes animam ex numero suo
 omanis subditam reliquisse. Latuit autem vna
 mulier senior, & alia quædam Eleazari cogna-
 a, plurimum doctrina sapientiâque mulieribus
 æstans, & quinque pueri per cuniculos qui a-
 uam sub terra potui ducebant abditi, cum a-
 j cædibus occupatas mentes haberent, qui e-
 ant non genti numero & sexaginta, cum mu-
 eribus simul ac pueris. Hæc autem calamitas
 cta est Aprilis mensis quintodecimo die. Ro-
 mani^a autem adhuc pugnam expectantes ma-
 e aggeribus scalarum pontibus iunctis muros
 ggrediebantur. Cùm verò hostium neminem
 iderent, sed vndique versum acerbam solitu-
 linem, ignemque intus ac silentium, quid fa-
 tum esset conicere non poterant: & ad extre-
 num velut impellentes ictum arietis, vlulatum,
 i quem fortè prouocarent, dederunt. Clamo-
 em autem sensere mulieres, & ex cloacis emer-
 æ, factum Romanis vt erat indicarunt, altera
 arum quemadmodum dicta vel gesta fuissent
 omnia narrante manifestè. Non tamen Roma-
 ni facilè his verbis adducebantur, ausi magni-
 tudinem verisimilem non credentes. Ignem
 erò extinguere conabantur, pcrque hunc viâ
 ectantes cito in regiam peruenere: conspectâ-
 ue multitudine mortuorum, non vt in hosti-
 us gauisi sunt: sed^b consilij fortitudinem, & ob-
 inatum in tanto numero rebus ipsis contem-
 tum mortis admirabantur.

Ann. mundi
 4038. *A*
nato Christo
 76.

a Romanis
pugnam ex-
pectant.

b Romanis
consilij for-
titudinē &
obstinatum
contemptum
mortis ad-
mirantur.

Ann. mundi
4038. *A*
nato Christo
76.

Interitus Sicariorum, qui in Alexandriam &
Thebas profugerant.

CAP. XXIX.

Huiusmodi autem petacto excidio, in castel-
lo quidem præsidium dux reliquit, ipse ve-
rò cum exercitu ad Cæsarem profectus est. Nec
enim quisquam supererat in illis regionibus
hostium, sed iam tota Iudæa belli fuerat lōgin-
quitate sabuersa: multisque suorum etiam pro-
cul incolentibus sensum perturbationis ac pe-
riculum exhibuerat. Nam & circum Alexandria
Ægypti ciuitatem postea contigit multos Iu-
dæorum perire. His enim qui ex factione fica-
riorum illuc effugere potuerunt, non satis erat
saluos esse: verum & illic nouas res conabātur,
vt libertatem defenderent, & Romanos quidem
nihil se meliores putarent, Deum verò solum
Dominum dicerent. Cum autem quidam iis Iu-
dæorum non ignobiles aduersarentur, illos qui-
dem mactauēre, aliis verò instabant, ad defe-
ctionem eos hortantes. Eorum autem videntes
confidentiam principes seniorum, iam cohibe-
re tutum sibi non esse arbitrabantur: sed con-
gregatis omnibus in congregationem Iudæis, fi-
cariorum ^b temeritatem publicabant, illos o-
mnium malorum causa esse demonstrantes: &
nunc aiebant illos, quod nec si fugissent certam
spem salutis habituri viderentur: à Romanis e-
nim cognitos statim perituros esse, sibi debita
calamitate replere eos qui nullius fuissent de-
licti participes. cauendum igitur ab eorum exi-
tio multitudinem monebant, & vt pro se Ro-
manis ipsorum traditione satisfacerent. His di-
ctis, prospecta periculi magnitudine paruere,
multoque impetu ficanos aggressi corripuere,
quorum sexcenti quidem statim capti sunt: qui
verò

a Sicarij no-
na calamita
sit autores.

b Iudæi con-
tra fcario-
rum temeri-
tatem con-
ueniunt.

verò in Ægyptum Thebásque illius tractus elapsi sunt, non multo pòst comprehensi reducti sunt: quorum non est qui duritiam siue confidentia siue pertinacia voluntatis sit dicenda, nò obstupescat. Omni^a enim genere tormentorum & vexatione corporum in eos excogitata, ob hoc solummodo vt Cæsarem dominum facerentur, nemo cessit, neque dicere velle visus est: sed omnes illa necessitate validiorem sententiam conseruauere, tanquam brutis corporibus non animis etiam cruciatus ignémque susciperent. Maximè verò puerorum ætas, miraculo spectantium fuit: nec enim vel eorù quisquam commotus est, vt dominum Cæsarem nominaret: vsque adeò corporum infirmitatè vis audaciæ superabat.

An. mundi
4038. *Anato Christo*
76.

a Variator
mentorū &
vexationum
genera, in
cos excogi-
tata, qui Cæ-
sarem domi-
num facerē
recusant.

Onias templum clausum apud Alexandriam.

C A P. XXX.

LVpus tunc Alexandriam rector administra-
bat, & de hoc ad Cæsarem motu velociter
retulit. Ille autem inquietum Iudæorum circa
res novas studium cauendum esse existimans,
ac veritus ne rursus in vnum congregarentur, &
quosdam sibi adiungerent, præcepit Lupo, vt
templum Iudæorum, quod esset apud Onion
(quæ sic appellatur) ciuitatem destrueret: Hæc
autem est in Ægypto: quæ ob hanc causam &
coli cœpit, & nomen sumpsit. Onias b Simonis b Onias an-
filius, vnus ex pontificibus, ex Hierosolymis fu-
niente Pro-
gatus, Antiocho Rege Sytiæ cum Iudæis bellum *lemao in*
gerente, Alexandriam venit: & à Ptolemæo su-
scipitur humanissimè, propterea quod Antio-
cho erat inimicus: ait se gentem Iudæorum *Ægypto op-*
etius auxilio sociaturum, si dictis suis obtem-
perasset. Cum autem Rex ea quæ possent fieri *pida & tem-*
plum cōdit.

Ann. mundi
 4038. *A*
nato Christo
 76.

a Onia tem-
plū in A-
gypto extru-
ctum.

annuisset, rogavit ut in aliqua parte Aegypti tēplum sibi ædificate permitteret, & more patrio Deum colere. Ita enim & Antiochum magis odiosum Iudæis, qui templum apud Hierosolymam vastauisset, ipsique benevolentiores eos fore, eoque multos ad eum religionis diligentia colligendos. Paruit his Ptolemæus, eique locum dedit centum & octoginta stadiis à Memphis distantem: Heliopolitanus autem ille tractus dicitur: vbi castello fabricato, Onias^a templum quidem dissimile ei quod est in Hierosolymis, currim autem similem extruxit, ingentibus saxis sexaginta cubitis erectam. Arx autem fabricam secundum patriam imitatus est, & donariis similiter exornauit, præter candelabri confectionem. Candelabrum enim non fecit, sed informatum aurum lychnum tanquam iubaris luce radiantem, de aurea catena suspēdit. Totum verò circa templum spacium cocto latere circumdedit, saxeas portas habente. Concessit autem Rex etiam multum agri modum, ac pecuniæ reditus: ut & Sacerdotibus esset copia ad multa, quæ Dei cultus desideraret. Non tamen hæc Onias sana voluntate faciebat, sed erat ei contentio cum Iudæis apud Hierosolymam degentibus, præpter fugæ memorem iracundiam: & hoc templo ædificato, arbitrabatur ad id se omnem ab Hierosolymis multitudinem reuocaturum. Fuerat autem olim prædictio quædam annis nongentis septuaginta: Esaiasque prædixerat huius templi futuram in Aegypto constructionē à quodam viro Iudæo. Templum quidem ita fuerat ædificatum. Lupus baurtem rector Alexandriæ susceptis literis imperatoris cum ad tēplum aduenisset, nonnullis ablatiis donariis templum claudit. Postmodum Lupo mortuo Paulinus, qui eius potestati successit, neque

b Lupus baur-
tem rector
templū
claudit.

neque donatorum quicquam reliquit (vehementer enim Sacerdotibus comminatus est, nisi omnia protulissent) neque ad templum religionis causa adire volentes admisit: sed clausis foribus ita inaccessum fecit, ut ne vestigium quidem divini cultus in eos resideret. Tempus autem fluxerat, usque clausum templum, ex quo fuerat conditum, anni trecenti triginta tres.

An. mundi
4038.
A Christo
nato 76.

De interfectione Iudæorum apud Cyrenem.

C A P. XXXI.

Avdacia verò ficatiorum, veluti morbus qui Adam, etiam ea quæ circum Cyrenem oppida erant, contigerat. Elapsus enim ad eam Ionathas homo nequissimus, arte textor, non paucis imperitorum ut se attenderent persuasit: perduxitque eos in solitudines, cum signa & umbrarum imagines se polliceretur ostendere. & alios quidem hæc agendo atque fallendo latebat. dignitate verò præstantes Cyrenensium Iudæorum apparatus eius & profectiorem Pentapolitanæ Libyæ rectori Catullo prænunciant. Ille autem equitibus ac peditibus missis, inermes faciliè comprehendit: & magna quidem pars manibus interit, nonnulli autem viui capti, ad Catullum perducti sunt. Autor autem consilij Ionathas tunc quidem potuit effugere: multum verò ac diligenter per omnes quæsitus regiones captus est, adductusque ad Catullum, sibi quidem moram pœnæ moliebatur. Catullo autem iniquitatis præbuit occasionem. Nam ipse quidem locupletissimos Iudæorum falso insimulans, autores sibi huius consilij fuisse dicebat. Catullus autem criminationes flacri animo suscipiebat, remque delatam multi-

a Ionathæ sc-
ciorum pars
manib. inte-
rit. nonnulli
viui capti
ad Catullum
perducuntur.

Ann. mundi
4038. *A*
Christo nato
76.

a Catullus
tria simul
Iudaeorum
millia truci-
dat.

b Iosephus a
Ionatha hor
ratu Catulli,
falso accusa-
tur.

c Ionathas
prius verbe-
ratu viuis
exustus est.

modè cumulabat, tragicis etiam verbis exaggerans, ut & ipse quoddam bellum Iudaeorum confecisse videretur: quòdque hoc atrocius est, prae-
ter credendi facilitatem, etiam doctor erat calumniandi sicariis. Denique² cum iussisset Iudaum quendam Alexandrum nominare: cui iam dudum infensus odium publicauerat, etiam vxore eius Berenice criminatibilibus implicata, hos quidem priores occidit, deinde omnes simul pecuniarum copiis eximios, tria simul millia trucidauit. Et hæc securè facere arbitrabatur, quod eorum patrimonia redivitis Cæsaris adiungebat. Ne^b verò vel alibi degentium quisquā Iudaeorum eius in iustitiam confutaret, etiam longius mendacium propagavit: ac Ionathæ nullisque aliis qui comprehensi fuerant persuadet, novarum rerum accusationem viris inter re probatissimis Iudaeorum, apud Alexandriam, Romamque degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt, vnus erat Iosephus qui hæc scripsit. Non tamen Catullo fictio ita versperauerat cessit. Nam Romam quidem venit, Ionathan cæterosque victos ducens, finemque arbitrabatur esse questionis apud se ac per illū conflatam calumniam: Vespasianus autem rem suspicatus, veritatem requirebat: cognitòque non iure hominibus accusationem illatam illos quidem Titi studio criminibus soluit, meritò^c verò pœnam in Ionatham statuit: prius enim verberatus, viuis exustus est. Catullo autem tunc quidem ob lenitatem principum obtigit ne quid amplius castigationis experiretur: non multo autem post, multiplici morbo & insanabili correptus, acerbissimè tortus est non corporis tantum cruciatum sustinens. sed erat ei maior animi morbus & grauior. Terroribus enim expauescebat, & crebrò videbat sibi instā-

tes umbras eorum quos peremerat, & clamitabat. Cumque se tenere non posset exiebat stratis, tanquam tormentis sibi & flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiente malo, exiisque defluentibus, ac intestinis exhaustis, ita est mortuus: nulla re alia magis diuinæ providentiæ facto indicio, quam quod nequissimos vlciscatur. Hic ^a nobis est finis historię, quam a Septem ^{to} promissimus nos cum omni veritate tradituros, ^{brerum de} cognoscere cupientibus, quemadmodum hoc ^{bello Iudaico} bellum Romanis gestum est cum Iudæis, & qua ^{ca, conclusa} liter sit quidem expositum lectoris, ut dicant, relinquantur: de veritate autem confidenter dicere non pigebit, quod eam solam scopum mihi per omnia quę scripsi proposuerim.

FLAVII IOSEPHI DE
bello Iudaico Libri septimi &
ultimi Finis.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

INDEX RERVM ET VER-
BORVM IN HOC FLAVII
IOSEPHI SECVNDO VOLV-
mine memorabilium fidelissimus
ac locupletissimus.

A

- A**blemus 303. a
Accusatio & epistola
falsa legatorum cōtra Iose-
phum 20. a
Acris pugna commissa in foro
Hierosolymis inter Antio-
chum & Hyrcanum 53. b
Aduentus Vespasiani in Ga-
lilaam 28. a
Aedificia ab Herode condita
67. b
Egyptius pseudopropheta 30
fermè millia hominum con-
gregat 113. b
Egypti terminus 206. b lon-
gitudō & latitudo 207. a
Egyptus unde dicta 301. b
Egyptiorū idololatria 310. a
Egyptij bestias natura re-
pugnantes colunt 312. a
Agrippium 69. a
Agrippa erga Philippum co-
mitas & benignitas 13. b
Agrippa Aristobuli filius Ti-
berium odit, ac in Cai Ca-
ligula amicitiam sese infir-
mat 107. a
Agrippa ab Senatu Romano
& Claudio tanquam arbi-
ter eligitur 110. a
Agrippa regnum 110. a
Agrippa cum regnasset annis
tribus in Casarea decedit
110. b
Agrippa ad Iudeos oratio
120. b
Agrippa de futura Iudeorum
calamitate prophetia 125. a
Agrippa rex à Iudeis saxis
petitus, urbe pellitur 125. b
Agrippa procurator spoli-
atur 139. b
Agrippa in extruendo muro
sumptus 219. a
Alexander victoriam ab
Theodoro amittit 38. b
Alexander Aristobuli frater
Rex cōstituitur, qui è vesti-
gio crudeliter agit 38. b
Alexandri iracundia & cru-

I N D E X.

delicias immoderata, qui o-
tingentos captiuorum cru-
cifigit 39.b
Alexāder Antiochum De-
metriū fratrem timet 40.
a
Alexander ab armis requie-
scit ibid.
Alexander Aristobuli filius,
contra Hyrcanum magnam
manum congregat 45.a
Alexander 10000 peditum,
& 1500 equitum congre-
gat 45.b
Alexander cum hostibus pra-
lio decertat, & sex millia
militum amittit 45.b
Alexander in vinculis qua-
tuor libros aduersus inimi-
cos conscribit 76.b
Alexandrum in somnio Gla-
phyra violat 102.a
Alexandri & Aristobuli
genealogia 110.b
Alexander 320.a
Alexandria seditio inter lu-
deos & Græcos 132.a
Alexandria pars ora mariti-
ma 319.b
Alexandra mors 436
Amarulenta diſſeria à Ti-
berienſibus in Iosephū iacta
22.b
Amor multitudinis erga Io-
sephum 21.a
Annaux exusta 99.a
Ananias vir malus & ma-

liscus 20.b
Anania Pontificis & Eze-
chie fratris mors 128.a
Ananias Pontifex, & quin-
decim ex populo clarioreſ
necantur 241.b
Ananus & Iesus Pontifices
obtruncantur 191.a
Anani Pontificis laus 191.a
Ananus Simonis ſatellitum
crudeliſſimus 241.b
Anaxagoras 336.b
Angeli equites igneo fulgore
radiantes 343.a
Antigonus apud Aristobu-
lum falſò accusatur 37.b
Antigonus interficitur 38.a
Antigonus Aristobuli filius,
ab Herode fugatus 52.b
Antigonus auriculas Hyrc-
ani dentibus truncat 55.
b
Antigonum Parthi regem cō-
ſtituunt 55.b
Antigonus Maſſadam obti-
net 57.a
Antigoni in Iosephi cadauer
immanitas 60.b
Antigonus ſecuri obtruncatus
63.b
Antiochus Epiphanes bell
Iudaiciſens & author 31.
b
Antiochus à Tobia filiis mo-
tus cum exercitu in Iudeam
irrumpt, ac Hieroſolym
dominatio 33.

Antio

INDEX.

- Antiochus mores Iudaicos vehementer luget* 87.a
abrogat 34.a
Antiochus post patris obitum *Antipater Casarea omni-*
cum numerofo exercitu lu- *bis inuisus* 87.b *eius mors*
daorum fines ingreditur 34.b 92.a
Antiochus moritur, & prin- *Antipatris deuastata &*
cipatum Antiocho filio relin- *incensa* 134.a
quit 34.b
Antiochus ad Hierosolymam *Antipas Archelaum per*
proficiscitur, praesidiumque *epistolas apud Caesarem ac-*
ibi relinquit 35.a *cusat* 95.b
Antiochi & militum insolentia 338 a
Antiochus squalidis satoribus *Antonius Herodē & Pha-*
conflictatus, exspirat, 356.a *saelum tetrarchas declarat*
suis cibus perfidus 273.a *53.a in iyro commoratur*
cum coniuge & filiabus in *ibid. Herodis virtutem mi-*
Ciliciam fugit 282 a *ratur* 60.a *pugnat cum Iu-*
tur 282.b *cum Casare re-* *daeis* 144.b *à Iudaeo in filiis*
conciliatur *ibid.* *peremptus* 162.a
Antipater cum copiis Ale- *Antonia descriptio* 224.a
xandro obuiam procedit 45 *Antoniam Romani inua-*
b eius coniunx nobilis ex *dunt* 248.b
Arabia femina 47.a
Antipater patria muros re- *Antonius Cleopatra mari-*
parat 49.a *tus* 321.b
Malichum colligit exercitū 51.a
Malichi instinctu venenū *Apion veram patriam &*
bibit 51.b *genus suum abiurat* 319 a
patris successor *Apionis mors* 327.b
declaratus 72 a *Aqua defectus in monte*
Alexandrum fratrem do- *Gariz in* 161.a
lus & infidia 73 b *Ara sine ferro constructa*
pecunia *223.b*
& donis hominum fauorem *Arabs Scauro recōciliatur*
sibi conciliare conatur 81.b *45.a*
eius in Archelaum & Phi- *Arca sancta ab Assyriis ra-*
lippum fratres infidia 86.b *pta & Iudaeis restituta* 223.a
Antipater Pherora mortem *Archelaus post patris o-*
bitum rex declaratur 92.b
Archelai luctus & epula
93 b
Archelaus subditis suis omni-

I N D E X.

benevolentiam & fauorem pollicetur 94. a *eius insidiosos benignitas* 94. a
Archelaus propter tyrannidē in exilium pulsus 102. a
Archelaus de bobus & spiciis seminium 102. a
Archelaus repudiata Mariamne Glaphyram sibi copulat 102. a
Arna vitrea prope Memnonis sepulchrum 108. a
Areta Hyrcano 50000 militum tradit 42. a
Aries 156. a
Aristobulus & Antigonus Sebasten civitatem obsidione cingunt 36. b
Aristobulus matrem vinctam fame necat 37. a *fratrē Antigoni plurimum amat* 37. a *miserē moritur* 38. b
eius apud matrem deprecatio 41. a *seipsum regem declarat* 41. b *bello congredi cum Pōpeio cogitat* 41. a *Pompeio supplex occurrit ibid. cum familia Romam vehitur* 45. a *cum Romanis dimicat* 46. a *elapsus Romā iterum turbas concitat* 46. a *cum filio à Pompeij studiosis perimitur* 47. b
Armenia vastatur 283. a
Ars deluditur arte 176. b
Asia ciuitates quingenta Romanis obediunt. 122. a

Asini apud Iudaos qui a cantur 322
Asphaltites & Tiberienus lacus 199
Asphaltitis mirabilis proprietates 200.
Asphaltites stagnum 306
Athenensium mores 336
Athrongaeus pastor quidam regnum affectat 98.
Avaritia supplicium omnino contemnit 213.
Augustus Herodem Syri procuratorem constituit 67.
Aula regia 220.
Aulaum siue velum Babylonium colorum permixtionem mirabili opere factum 222.

B

Baccharadix quomodo buellenda 279.
Bacchidis in Iudaos crudelitas 34.
Babylonica captivitas 213.
Babyloniorum rex Hercules fortitudine & rerum gestarum magnitudine precessit 304.
Babylonia muri ex latere cocto & bitumine constructi 305
Bassus Sextum Casarem delonecat 50.
Belus primus rex Assyriorum 304.
Bellum Asiaticū inter Antonium & Augustum utriusque gestum 64.
Bel

INDEX.

Belli fax alia à Flore ex-
ogitata 116.b
Bellum nauale contra Ta-
icheas 172.a
Berosus historiographus ge-
tere Chaldaeus 303.b
Boum finus stercoſque col-
ectum Iudaorum alimentum
 24.a

C

Cecinna propter prodi-
cione à ſui capitur 208.b
Cades aſidua Hieroſolymis
 4.a
Cades ſabbatho perpetrata
 29.a
Cades per Flori milites
perpetrata 117.b
Cades & deſtatio per v-
uerſam Iudeam 196.a
Caeſaris erga Archelaum
benignitas & humanitas 96.b
Caeſar Ariſtobulum capti-
u vinculis ſoluſ 47.b
Iu-
da Ethnarcham Archelaum
inſtituit 100.b
Caeſaris mores non mutan-
ur 265.a
citus intransfu-
as humanitas 251.a
Caius annu tribus menſibus
regnauit 109.b
Calamitates Iudaui inferu-
ur ab exteris & incolis 3.b
Calceamenta, coria ſcuti
tracta, veluſque ſænum Iu-
deorum cibis 256.a
Caeſar Iudaus verſus ac

ſubdolus 229.a
Caeſius ſtipendium ciuitati-
bis indicit 50.b
Caeſius ad tria millia Iu-
deorum in ſeruitium abducit
 47.a
Caeſius in exactionibus exi-
gendis ſeuerius 51.a
Centum armatorum millia
contra Iosephum concurrunt,
 139.b
Cercalis Chebron urbem
antiquiſſimam exurit 204.a
Ceſſij inopinata fuga la-
tronum fiduciam recreat 135.b
Ceſſij ſtratagema 136.b
Circa Hierichuntem optimi
paradiſi 199.b
ferilitatis
cauſa, ibid. aer temperatus,
ibidem
Ciuiibus direpta bona reſti-
tuuntur 23.a
Claudius moritur, eiſque Ne
ro ſucceſſit 112.b
Cleopatra in cognationem
ſuam ſeuſita 63.b
auaritia
 64.a
Cleopatra in Herodem in-
ſidia 64.a
Clitus Tiberiade ſeditionis
autor 13.a
ſiniſtram ſibi pra-
cidit ibid.
Cometes gladio ſimilis 261.a
Confefſio muliercularum in
tortura 84.b
Conſultatio Hieroſolymita-
norum legatorum aduerſus

INDEX.

Iosephum 17.a
Contra mendacium impu-
denter expositum nihil dicen-
dum 317.a

Criminum à Iusto Iosepho
obieciorum depulsio 23.b

Cruenta victoria in qua 50
millia Iudaeorum interficiun-
tur 132.b

Cumanus impetum vulgi
veretur 111.a

Cyrus Nabidum expellit à
Babylone 305.a

Cyprus 69.b

D

Dabaritteni Ptolemai u-
xorem spoliant 10.a

Damasceni Iudaeorum de-
cem millia una hora iugulāt
137.a

Dauidis & Solomonis po-
tentia 326.b

Dauid in siti crebro expeti-
tam aquam libere recusat
342.b

Dauidis de siti exemplum
342.b

Decem millia hominum cō-
culatione mutua consumpta
111.a

Dei lumen maximum ne-
faria facta non latent 38.b

Demetrius Iudaeis in auxi-
lium venit 39.a

Demetriū & Alexandri pu-
gna, qua Demetrius superat
39.b

Descriptio spelunca in qua
latrones habitabant 59.

Diuina ultio nullum sca-
lu impunitum relinquit 86.

Domitia Domitiani Casa-
ru uxor 29.

Dora Phoenicia ciuitas e-
non dum a 325.

Duo millia seditiosorum
Galilea ab Romanis truci-
datis 135.

Duo nobiles semetipsos
ignem iniciunt 260.

Duo & viginti libri sac-
29.b

Duratio legum apud Iu-
daeos 383.

E

Eleazar ab Elephan-
t oppressus moritur 34.
vitam gloria posthabet 35.

Eleazarus & Alexandri
Iudaeorum principes magna
tyrannidem exercent 111.

Eleazar a robur & auda-
cia 156.

Eleazarus capitur 780.
horribiliter flagellatur 345.

Eleazar a constantia 344.
ultima verba in igne 345.

Epitome belli Iudaici 31.

Essenorum prophetia 105.

Eurycles Alexandri fit prae-
dicator 78.

Exordium belli Iudaici du-
decimo regni Neronis ann-
115.b

INDEX.

F

F Abatus procurator Cæsari
 apud Herodem secretorum
 Sillæ proditor 83. b
Fabula de Ioue & Pallade
 335. a
Fanum sacrosanctum 222. b
Fatale decretum humanam
spem irridet 52. a
Felix in Phasaelum exerci-
titum mouet 52. a à Phasae-
 lo superatur *ibid.* b
Felix Eleazarum latronum
principem, aliosque cum eo
multos capit, vinctosque Ro-
manam mittit 113. a
Felicis de Ægyptio victo-
ria 113. b
Filiorum apud Iudæos e-
ductio 299. a
Flori auaritia vrbes despo-
liat 115. a
Flori periurium qui Iu-
dæi fidem iurata non ser-
uat 116. a
Flori milites sexcentos &
triginta Iudæos una die in-
terficiunt 117. b
Flori dolus & insidia 118. b
Fons Iordanis 68. a
Fontes aquarum calidarum
 179. b
Fortium virorum remu-
neratio 247. b
Fortuna vbi 248. a
Fortuna monumentum
 68. a

G

G Abareni Ioanni sese ad-
 discunt 10. a
Gabinus Nabathaos pugna
superat 46. b
Galba 701. a
Galba interficitur, ac Otho
imperium suscipit 201. a
Galilaorum erga Iosephum
fides ac beneuolentia 7. b
Galilæi Tiberiada inua-
dere postulant 8. a
Galilaorum in Ionatham
& collegas ira & furor 18. b
Gamala in Romanorum
fide perstat 5. a
Gamala situs 174. a
Gamala ciuitas inexpu-
gnabilis & firma *ibidem*
Gamalam Vespasianus ob-
sidet 174. b
Gamalam Romani expu-
gnant *ibid.*
Gaudium beatorum in vi-
ta æterna 336. b
Genesar descriptio 171. b
fertilitas 172. a *longitudo &*
latitudo *ibid.*
Gentilium leges 338. a
Germanorum multitudo,
virtus magnitudines corpo-
rum 123. a
Gestus Florus succedit Al-
bino, qui longè peior est 115. a
Gischala incensa atque di-
ruta 4. b
Gorionis & Nigri Perusia

INDEX.

mors	193.b	sarem merita	67
Gracorum de anima hu- mana sententia	105.a	Herodes Pirao maiore portum fabricat	68
Gracorum cum Iudaeis cō- paratio	297.b	Herodium castellum p rerum omnium copia ciuit ess. videbatur	69
H		Herodis in cunctis benef centia & liberalitas	70.
Herodes à Syris latrones depellit	49.a	Herodes venator summu 70 b	
Herodes Castij amicus	51. a	Herodis ex Mariammeli beri suscepti	71
Herodes patri necem vl- cisci cogitat	51. b	Herodes Iosepho ut uxore interficiat clam mandat	71.
Herodis tribuni Malichū interficiunt	52. a	Mariammem & Iosephum interfici iubet	ibid
Herodi infidia struſta	54. b	Herodes filius non regnum sed regni honorem tradit	73 a
Herodis victoria	55. a	Herodis saeuitia	76.
Herodes Arabs sibi hostes esse deprehendit	56. a.	Herodes Alexandrum fi- lium timet	76.
cum magno discrimine Romam manigat, ibid. coram senatu Romano laudatur,	ibid. b	Herodes Alexandrum in vincula conicit	76. b
Herodes in Antigonom mouet	57. a	in Phe- roram fratrem excitatur	77.
Hierosolymam cingit obsidione, ac praconis voce cur aduenerit, declarari iubet	57. b	nepotes despondet	82. a
cōmeatus copiam parat	58. a	Antipatri blanditiis adductu sponsalia reformat	82.
Sephorim ciuita- tem capit	ibid. b	Herodis filij ex septem u- xoribus nati	82.
aduersus latrones in speluncis degentes animum dirigit	58. b	Herodes variis morbis va- xatus	91.
de la- xonibus victoria	59. a	Herodi atra bilis mortem minatur	91.
Herodis exercitum Ara- bes in fugam vertunt	64. b	Herodes doloribus victu sibi ipsi violentas manus in- ferre cogitat	92.
Herodis ad milites perter- ritos oratio	65. a	Herodes, quia munificenti sepu	
Herodes ante pugnam sa- cra Deo celebrat	65. b		
Herodis in Augustum Ca-			

INDEX.

<i>pukus</i>	92.b	<i>Hyrcauus & Antipater</i>	
<i>Herodis tyrannis & crude-</i>		<i>Pompeij auxilium implorant</i>	
<i>itas</i>	100.a		42. b
<i>Herodes peregrinante se</i>		<i>Hyrcauus Pontifex, Anti-</i>	
<i>um uxore decedit</i>	107.b	<i>pater verò Iudæa procurator</i>	
<i>Herodis regia</i>	285.a	<i>declaratur</i>	48. b.
<i>Hierosolyma ab Herode</i>		<i>absoluit</i>	49 a
<i>obsessa</i>	62.b		
<i>Hierosolyma status per-</i>			
<i>turbatus</i>	143.a		
<i>Hierosolymus ingens c. la-</i>			
<i>mitas</i>	212.a		
<i>Hierosolymitaxi Romanos</i>			
<i>aggrediuntur</i>	215.a		
<i>Hierosolyma murus tri-</i>			
<i>um</i>	218.a		
<i>Hierosolyma quinquies prius</i>			
<i>capta, tunc iterum vastatur</i>			
	269.b		
<i>Hierichuntis situs</i>	198.b		
<i>Hitami & Salomonis pro-</i>			
<i>blemata</i>	302.a		
<i>Hispani Romanorum im-</i>			
<i>perio subiacent</i>	123.a		
<i>Historiographus qui dicē-</i>			
<i>dus</i>	31 a		
<i>Historia veritas à Græci-</i>			
<i>negligitur</i>	31.b		
<i>Historia Antiquitatum</i>			
<i>quinque millium annorum</i>			
	194.b		
<i>Honorati ac diuites ad ty-</i>			
<i>annos perducuntur</i>	235.a		
<i>Hostia veteris testamenti</i>			
	31.b		
<i>Hyrcauus paternum hono-</i>			
<i>ris Pontificis asequitur</i>	36.a		

<i>Iacobus Idumæus patriæ</i>	
<i>proditor</i>	202.b
<i>Iapha expugnatio à Ira-</i>	
<i>iano</i>	160.a
<i>Iardes sylua ab Romanis</i>	
<i>cincta</i>	281.a
<i>Idumæi</i>	284.a
<i>Iechonias voluntariam Ba-</i>	
<i>bylonicam captiuitatem susti-</i>	
<i>net</i>	257.b
<i>Iesus latronum princeps</i>	
<i>8 b Iosepho bellum inferi</i>	8.b
<i>à Iosepho capitur</i>	9.a
<i>Iesus Saphia filius infidias</i>	
<i>Iosepho struit</i>	10.b
<i>Iesus per annos septem &</i>	
<i>quinque vociferatur</i>	262.a
<i>Iesum in muro lapu tormē-</i>	
<i>to missus perimit</i>	262.b
<i>Iesus sacerdos Thebuti fi-</i>	
<i>lius</i>	266.a
<i>Impudentia suasores</i>	56.a
<i>Impetus & victoria Iu-</i>	
<i>dæorum cōtra Romanos</i>	134. a
<i>Imperatores & magistra-</i>	
<i>tus quomodo colendi</i>	322. b
<i>Incendium templi ac ciui-</i>	
<i>tatis excidium</i>	32.b
<i>Incendium Hierosolymitanū</i>	

templū	259.a	conuertit , multāque donati	
Indorum sapientia profes-		templū retinet	243.
iores seipsos concremant	288.b	Ioannū in Iosephum conui-	
Ingens in templo cadit		tia	250.a
211.b	-	Ioannes & Simon in cloaca	
Inguinis morbum Aegyptij		inuenti capiuntur	269.
sabbatistm vocant	318.b	Ioannes Giscala	283.b
In bello nihil est necessitate		Ionathas Iosepho scribit	16.a
pugnacius	152.b	Ionathas eique adhaerentium	
In spectaculo Casarea	2500	delus 19.b astus 20.a	
Iudas percutit	272.a	Ionathas cum suis capitur	
In extruendo templo omnes		22.a	
thesauri consumpti	222.a	Ionathas & collegarum ad-	
Intestina dissidia & sedi-		uersus Iosephū consilium	22.a
tiones in Iudaea	180.b	Ionathas à Tryphone per-	
Ioannis infidia	7.b	infidias captus interficitur	35.b
Ioannes Hyrcanus optimè		Ionathas Pontifex cum aliis	
rebus per annos triginta tres		multis interficitur	223.b
administratis, moritur	37.a	Ioppe seditionis & la-	
Ioannū erga Iosephum in-		tronum receptaculum	166.b
uidia & infidia	140.b	Ioppen Vespasianus capit,	
Ioannes Tiberiensibus ut		& castra in arce munit	167.a
Iosephum deserant persuadet		Ioppensis ingens tempesta	
141.a missu armatis Iose-		in mari mergit	ibid.
phum interfici iubet, ibid. in		Iordanis fons	171.b
Giscala patriam suam fugit		Iosephi genus	2.a
ibid.		Iosephus Matthia filius im-	
Ioannes dalis plenus ac ci-		perij C. Caesaris anno prima	
uium proditor	185.a	mundi verò 401. à nato Chri-	
Ioannū superbia & ambitio		sto 39. natus	2..
195.a		Iosephus à pueritia discipuli	
Ioannū & Eleazari pugna		nis incumbit	2..
211.a		Iosephus Pharisaicus , ibid	
Ioannes Idumaeorum Dux ,		Iosephi naufragium	13..
peritus sagitta percussus, perit		Iosephus regis facultate	
227		recuperat	6.b
Ioannes ad sacrilegium sese		Iosephus Galilea Praef	
			70

INDEX.

70. viros sibi adiungit 7. a
 Iosephus triginta annos na-
 tus, nulli mulieri vim infert,
 & nihil sibi obtrudi patitur
 7. a
 Iosephi erga hostes benigni-
 tas 7. b
 Iosephum Ioannes interfice-
 re conatur 8. a
 Iosephi religionis cura 9. a
 eius erga Iesum benignitas
 9. a frumentum in Galileam
 transmittit 9. b Ptolemao
 spolia reddere conatur 10. b.
 infidias euadit 11. b in alio
 periculo versatur, ibid. se-
 ditionem in Gamala concitat
 13. b
 Iosephi somnium mirabile
 15. a calliditas 16. a
 Iosephus absque sanguine
 effuso seditionem compefcit
 19. a
 Iosephi discrimen 19. b
 Iosephus centum legatos
 Hierosolyma mittit 19. a
 Iosephi cum Iesu colloquiū
 21. a
 Iosephus penè oppressus in-
 opinato periculo euadit 21. b
 Tiberiadem capit 23. a Re-
 gios in fugam compellit 27. a
 cum Tito Romanis proficisci-
 tur, & à Vespasiano honorifi-
 cè excipitur 28. b multos ca-
 priuos liberat 28. a
 Iosepho perpetua Caesarum

benivolentia manet 29. a
 Iosephi tertia uxor 29. a
 Iosephus bello Iudaico in-
 terfuit 29. b
 Iosephus Historiographus
 utriusque Galilae rector de-
 signatur 137. b Galilaeas ar-
 mus instruit 138. a
 Iosephus à suis desertus in
 Tiberiada confugit 151. b in
 Iotapatam ex Tiberiade ve-
 nit 152. a in Iotapata rema-
 net 155. a
 Iosephi prudentia 155. a
 Iosephi contra hostes calli-
 dum consilium 158. a
 Iosephi de Iudaorum clade
 nocturna somnia 263. a
 Iosephus Vespasiano futura
 pradicat 165. b Hierosolymis
 peremptus esse dicitur 167. b
 è vinculis liberatur 208. a
 Iosephi erga patriam amor
 & constantia 233. a
 Iosephi pater capitur 241. b
 Iosephi vox singultibus in-
 terrupta 251. a
 Iosephi castitatis exem-
 plum 341. a
 Iotapa obsidio 28. a
 Iotapata obsidio 152. b. fi-
 tus 153. a
 Itabury montis altitudo
 176. b
 Iudaei seditiosi 3. a
 Iudaei necessitate ad bellum
 coguntur 3. b

INDEX.

<i>Iudai à Romanis deficiunt</i>	<i>riuntur</i>	130. a
14. a	<i>Iudaorum alia cades</i>	131. a
<i>Iudaorum mores & Instra-</i>	<i>Iudai hostes persequuntur,</i>	
<i>tionēs</i>	<i>eosque in extremam necessi-</i>	
32. b	<i>tatem adigunt</i>	136. a
<i>Iudaeum contra Alexan-</i>	<i>Iudaorum decem millia</i>	
<i>drum festo die seditio</i>	<i>perempta</i>	145. a.
19. a	<i>etiam illa</i>	
<i>Iudai à Demetrio victore</i>	<i>ad Ascalonē occumbunt, ib.</i>	
<i>deficiunt</i>	39. b	
<i>Iudai inter media tela ver-</i>	<i>Iudaea descriptio, cuius me-</i>	
<i>santes nihil caeremoniarum</i>	<i>dia est Hierosolyma</i>	147. a
<i>intermittunt</i>	<i>distributio</i>	ibid.
44. a	<i>Iudaorum audacia in ex-</i>	
<i>Iudaorum duodecim millia</i>	<i>trema desperatione</i>	155. b
<i>in templo occumbunt</i>	44. b	
<i>Iudaorum Reipub. mosa-</i>	<i>Iudai Romanos feruenti o-</i>	
<i>tic</i>	<i>leo perfundunt</i>	159. a
46. a	<i>Iudai ab Romanis intra</i>	
<i>Iudai ab Romanis victi</i>	<i>duos muros conclusi trucidan-</i>	
46. b	<i>tur</i>	160. a
<i>Iulius Caesar dolo Cassij &</i>	<i>Iudaorum duodecim millia</i>	
<i>Bruti interficitur</i>	<i>intereunt</i>	160. b
50. b	<i>Iudaorum quadraginta mil-</i>	
<i>Iudaorum in pugna constā-</i>	<i>lia excidij tempore, pugnisque</i>	
<i>tia</i>	<i>superioribus intereunt</i>	162. b
62. b	<i>Iudaorum in Iosephum im-</i>	
<i>Iudas & Matthias popu-</i>	<i>petas</i>	165. b
<i>lum ut aquilam auream tol-</i>	<i>Iudaorum distractio & vō</i>	
<i>lerent, hortantur</i>	<i>ditio</i>	173. a
90. b	<i>Iudai in semet ipsos manus</i>	
<i>Iudaorum tria millia in</i>	<i>vertant</i>	180. b
<i>Paschate trucidantur</i>	<i>Iudai Romanos castris pel-</i>	
94. b	<i>lunt</i>	215. a
<i>Iudai Archelaum in ius</i>	<i>Iudaorum cum Romanis</i>	
<i>vocant</i>	<i>pugna</i>	215. b
99. b	<i>Iudaorum cum Romanis</i>	
<i>Iudaorum tres sectae, quarū</i>	<i>conflictus</i>	228. a
<i>Effenerum probabilior</i>	<i>Iudaeos audacia sustentat</i>	
101. b	228. a	
<i>Iudaorum constantia</i>		
108. b		
<i>Iudaici belli causa</i>		
116. a		
<i>Iudaorum cades</i>		
119. a		
<i>Iudai Syrorum vicos ac fi-</i>		
<i>nitimas civitates praein-</i>		
<i>vasant</i>		
129. b		
<i>Iudai Iudaeos hostes expe-</i>		

INDEX.

Iudæorum in Legem Dei
peccata 234.a

Iudæa deserta & desolata
245.a

Iudæorum ac Romanorum
comparatio 247.a

Iudæorum patiens animus,
& in aduersis rebus dura cō-
stantia 247.a

Iudæorum & Romanorum
ad montem Eleon pugna 253.
b

Iudæi Romanos vincunt,
eorumque signis potiuntur
257.b

Iudæi in media calamitate
arrogantes 265.b

Iudæorum 1700.ab Roma-
nis perempti 281.a

Iudæorum octodecim millia
in Syria ingulata, & 60000.
in Ægypto perempta 289.a

Iudæorum contra Alexan-
dram constantia 307.b

Iudæi quando Iudæam oc-
cuparint, & urbem Hiero-
solyman adficarint 316.a

Iudæi prorsus nullas ima-
gines ferunt 322.b

Iudæi cur animalia con-
sueti sacrificent, nec carnibus
suillis vescantur 327.a

Iudæorum iura & liberta-
tes 329.b

Iudæorum in Lege constan-
tia 337.a leges antiquissima
337.b

Iudaicarum legum origo
339.a

Iuliani insignis fortitudo
249.a mors 249.b

Iuppiter 335.a

Iustus ob facinora capitis
damnatur 24.b

Iuuenes cum Sophistis ca-
pitis damnati, interficiuntur
91.a

Iuuenes qui aquilam an-
ream absciderant, ab Herode
deducti, examinantur 91.a

Iuuenis quidam scilicet Alexā-
dram, quem Herodes necaue-
rat, esse mentitus, Iudæorum
plurimos fallit 101.a

L

Lacedæmonij 121.b

Lacedæmonij peregrinos
expellunt 336.b

Latrones in agmen conflati
Hierosolymis irrumpunt 181.a

Latronum immanitas 183.a

Latronum in morientes
crudelitas 240.b

Legati ad Iosephum cum
militibus mittuntur 14.b

Legati contra seditiosos ad
Florum & Agrippam missi
126.b

Latrones & magi multis
afflictionem inducunt 114.a

Leges graues Iudæorum
334.b

Longus semet ipsum occi-
dit 255.a

I N D E X

<i>L. Annus Gerasam capit</i>	200.b	<i>minum</i>	302.b
<i>Lucij mors</i>	255.a	<i>Mensa aurea ponderis ta-</i>	
<i>Lupus Iudaic tēplum clau-</i>		<i>lenti magni</i>	278.a
<i>dit</i>	292.b	<i>Messenes Amenophis fi-</i>	
<i>Lydda exusta</i>	134.a	<i>lius</i>	315.a
<i>Lycurgus Lacedaemoniorum</i>		<i>Militem in Berenicem fu-</i>	
<i>legislator</i>	334.a	<i>ror</i>	118.a
M		<i>Milites duci obtemperare</i>	
<i>Maedones</i>	121.b	<i>par est</i>	170.a
<i>Machara iniquitas</i>	60.a	<i>Miraculum ab Helisao fa-</i>	
<i>Magna fuditioforum mul-</i>		<i>ctum</i>	199.a
<i>titudo in cloacis deprehendi-</i>	272.a	<i>Misericordia in bello nocet</i>	
<i>Malichus beneficiorū An-</i>		219.b	
<i>tipatri immemor</i>	51.a	<i>Mithridatis de Aegyptiis</i>	
<i>Malichus Hyrcano sese</i>		<i>victoria</i>	48.a
<i>adiungit</i>	51.b	<i>Mori liber, apud Iudaeos</i>	
<i>Manahemus cum Princi-</i>		<i>bonor & gloria</i>	290.a
<i>pibus interficitur</i>	128.b	<i>Mors natu maximi fratris</i>	
<i>Manethon Aegyptius hi-</i>		349.a Secundi, ibid. tertij,	
<i>storiographus</i>	299.b	<i>ibid.b quarti 350.a quinti,</i>	
<i>Manethonis de Aegyptiorū</i>		<i>ibid.b. sexti 351.a septimi</i>	
<i>leprosis fabula</i>	310.b	352.b	
<i>Manethonis figmenti de-</i>		<i>Moses leprosus non fuit</i>	
<i>pulsio</i>	312.a	314.a	
<i>M. Antonius Dux</i>	45.b	<i>Moses à Moy quod Aegy-</i>	
<i>M. Crassus reliquos tem-</i>		<i>ptiis aquam significat, dictus</i>	
<i>pli aurum auferit</i>	47.a	314.b	
<i>Marcus Sexti successor</i>		<i>Mosis vita</i>	328.b
30.b		<i>Motus in Gallia</i>	198.a
<i>Massade situs</i>	284.b	<i>Mulierum in aula confi-</i>	
<i>Matathias Romanis sibi</i>		<i>ctio</i>	83.a
<i>faciat Antiocho bellum in-</i>		<i>Mulierum ac puerorum v-</i>	
<i>ferit</i>	34.b	<i>lulatus in pugna</i>	358.b
<i>Memandri Ephesij testimo-</i>		N	
		<i>Nabulassar, Nabucho-</i>	
		<i>donosoris parens, Baby-</i>	
		<i>loniorum & Chaldaeorum</i>	
		<i>rex</i>	

I N D E X.

vex 303.b
 Nabuchodonosor patri in
 regno succedit 304.a
 Nabuchodonosoris succes-
 sor 304.b
 Nabuchodonosor Tyrū ob-
 fidet 305.9
 Nemo ante obitum beatus
 dici debet 237.b
 Nequitia iram Dei effu-
 gere nequit 271.b
 Nero fratrem, uxorem, ma-
 trēmque interfecit 113.a
 Neronem propter res gestas
 apud Iudaeam, cum timore stu-
 por innadit 144.a
 Nicanor ad humerum la-
 num sagitta percutitur 225.b
 Nicolans defendit Arche-
 laum 96.a
 Nicon, magnus aries Ro-
 manorum 228.a
 Nobilium duodecim millia
 pereunt 191.a
 Nomina Regum Aegyptio-
 rum sibi succedentium 301.a

O

Octavius Augustus Iulio
 successit 51.a
 Onias Pontifex ad Ptole-
 maum effugit 34.a
 Onia templum in Aegypto
 extructum 292.b
 Oppugnatio Hierosolymae
 Calend Iulij 246.a
 Ordo Pontificum apud In-
 daeos qui fueris 297.a

Origo legum apud Gracos
 329.a
 Osarsiphus Dux Anaris
 311.a
 Osarsiphus postea Moses
 vocatus 312.a
 Oetho 201.a

P

Paricidolus & insidia
 34.a
 Palatium Tiberiadis in-
 census 6.b
 Pappum Antigoni militum
 ducē Herodes obtruncat 62.a
 Parthi 123.a
 Passio septem filiorum &
 matris 341.a
 Pauperum ex populo mise-
 ria 237.a
 Pedamas vir fortis & e-
 ques peritus 253.b
 Pegmatū fabricatio 277.b
 Persarum mores 337.a
 Petra ciuitas Arabia 55.a
 Pharisaorum inuidia &
 accusatione temeraria multi
 boni trucidantur 41.a
 Pharisaorum secunda secta
 106.a
 Phasaelus & Herodes An-
 tipatri filij 49.a
 Phasaelus ad faxum caput
 frangit 51.b
 Phasaeli turris 69.b. ciui-
 tas, ibid.
 Pheroras atra veste instru-
 ctus cum lacrymis ad pedes

I N D E X.

Herodis accedit, ac veniam petit 77. b

Pheroras moritur, & Hierosolymis sepelitur 84. a

Philippus Iacimi filius 13. b

Phineas sacra pecunia cuffos comprehensus 766. b

Phœnices & Cadmus Gracarum literarum inventores 295. a

Pikatus Iudæos seditiosos compescit, eosque fustibus ferriri iubet 107. a

Placidus contra Iosephum 15. b

Placidi victoria 177. a

Placidi cum fugitivis conflictus 197. a

Placidus Bethanabrin expugnat & igni tradit 197. a

Pœna vim inferentis virgini 332. a

Pompeius instructus Romano simul exercitu & Syrorum Aristobulum petit 42. b

Pompeius Hierosolyma obfidione cingit 43. a

Pompeius una cum suis comitibus sanctum sanctorum ingreditur 44. b

Pompeij continentia 44. b

Pompeius multas præclaras civitates ab imperio Iudeorum liberat 44. b

Pontificis vestimenta 123. b

Porticus templi exusta 235. b

Portus dilucida descriptio 68. b

Potestatem colere officiis, nec iurgium exasperare dicet 121. a

Præclara testimonia de Commentariis Iosephi 25. a

Prælium inter Antigoni milites & Iosephum Herodis fratrem 57. a

Primum prodigium 261. a

Profectio Iosephi cum copiis contra Gabara 17. b

Psephina turris 70. cubitos alta 219. b

Pseudopropheta à tyrannis suorumnati 261. a

Ptolemæi erga Hyrcani matrem ac fratrem crudelitas 36. a

Ptolemæus fratres Ioannis unâ cum matre occidit ibid.

Ptolemæus Herodis militum Dux interfectus 59. b

Ptolemaidis descriptio 108. a

1. *Ptolemæus Lagi* 320. a

2. *Philadelphus, ib.* 3. *Emergetes* 370. b 4. *Philometor* ibid. 5. *Physcon,* ibid.

Pudens cum Ionatha pugnat, & interficitur 254. a

Puerorum constantia 347. b

Pugna inter Iudæos & Syros circa Casaream 114. a

Pugna Iudæorum cum Romanis 197. a
Pugna

INDEX.

*Pugna Vehemens in oppido
inter Galilaos & Romanos* 160. b

*Pulchrum est pro libertate
mori, pugnando tamen* 164. a

Purificationes corporũ 332. a

Q

*Qua arte Antipater A-
lexandri fratris amicos
corruerit* 74. a

*Quadratus inter Iudeos &
Samaritanos fert sententiam* 113. b

Quartum prodigium 761. b

*Quae urbes Iudei receperint
inhabitandas* 45. b

Quintum prodigium 261. b

R

*Rapina accides in cloa-
ciu* 265. b

Ratio affectus domina 353. a

*Reconciliatio inter Hero-
dem & filios* 72. b

Reges pastores vocati 300. b

*Regis ad septem fratres ex-
hortatio* 347. b

*Regionis descriptio qua trās
flumen est* 146. b

*Regni inter Herodis filios
distributio* 100. b

*Romanorum in Iudeos hu-
manitas* 32. b

*Romanorũ de Iudeis trium-
phus* ibid.

*Romani vincunt, & Ari-
stobulus cum filio Romam per-
ducitur* 46. b

*Romani Herodem Iudeorũ
regem creant* 56. b

*porticus
succendunt* 97. a

*Britannos
in ditionem suam redegerunt* 113. a

Mauris imperāt 123. b

*Romanum imperium Ale-
xandria nõ dedignatur* 124. a

*Romani contra pacta uno
Metilio excepto ab Iudeis
crudeliter interfecti* 129. a

Romanorum ingentes copia 133. a

*Romanorum contra Iudeos
victoria* 133. b

*Romani Ioppen capiunt &
incendunt, & octo millia quap-
dringentos interficiunt* 135. b

*Iudeos vincunt, & magna ca-
de prosterunt* 145. a

Romanorum ordo in castris 148. b

*Romanorum militum reue-
rentia & obedientia erga
praefectos* 149. a

*Romani castris quomodo
egrediantur* 149. a

Romanorum peditum arma 149. b. equitum, ibid.

*Romani nihil in praliis in-
consultum aut subitum agunt* 149. b

Romani imperij tractus 150. a

*Romani aquilam Princi-
patus insigne & omen victo-
riae putant* 151. a

Romanorum iaculorum vis

I N D E X.

157.b		Sadducaeorum tertia secta	
Romanorum praelium cum		106.a	
Iudaeis in ponte	158.b	Saite ciuitas ad orientem	
Romani milites ordine cū-		Bubastu fluminis posita	300.a
stapertiāque perficiūt	176.a	Samariensis regionis descri-	
Romanorum vincendi con-		ptio	146.b
suetudo	228.b	Samaritarum in monte	
Romani ab Iudaeis urbe pel-		Barizin congregatio	260.b
luntur	210.a	Scaurus Romanorum Dux	
Romani per dies septem &		42 a	
decom aggeres quatuor ingen-		Scythae	337.a
tes periciunt	238.a	Scythopolita tradecim mil-	
Romanorum sanctio acer-		lia Iudaeorum trucidant	150.a
bissima in eos qui loco cedunt		Scythopolis	166.b
239.a		Scythopoli Iudaeorum cala-	
Romani Iudaeorū audaciam		mitas	289 a
verentur	245.b	Sebastē expugnatur, dirui-	
Romanorum & Iudaeorum		tur, eiusque habitatores ab-	
partimor	245.b	ducuntur	36.b
Romanorum equos Iudaei ra-		Secundum prodigium	261.a
piunt	253.a	Seditio aduersus Iosephum	
Romani calamitas nun-		10.b	
tiatur	256.b	Seditio Hierosolymis contra	
Romanus miles in uito Tito		Herodem & Hyrcanum	52.b
templum Hierosolymis inum		Seditio propter Sophistae	
incendit	258.b	ob abscissam ex portu templi	
Romani cloacas rimantes		aquilam auream trucidatos,	
& sepulchra eruentes, multas		coorta	94.a
opes inueniunt	269.a	Seditio in Hierosolyma	96.b
Romanorum notitia serò a-		Seditiosi bello deuicti	37.a
pud Gracos peruenit	299.a	Seditiosorum Hierosolymis	
Ruta mirabilis magnitudi-		immanitas	212.b
nis	279.a	Seditiosi concordiam inter	
		se ineunt	214.b
		Seditiosi ad domum regiam	
		profecti, pecuniam diripiunt	
		265.a	

S

Sabbaticus fluius	275.b
Sabinnus cum tribus sociis	
peris	248.a

- Seleucus & Nicanor 343.a.
 Semechonites lacus 133.b
 Senatherib Rex Assyrio-
 rum 223.a
 Senes ac debiles Iudaei tru-
 cidantur, utiliores reservan-
 tur 268.a
 Sententia in filios Herodis
 80.b
 Sephoritarum discrimē 4.a
 Sepphoru & Tiberias ma-
 ximae Galilearum urbes 23.b
 Sepphoris expugnatio 25.b
 Sepphoris mœnia Iosephus
 expugnat 26.b
 Sepphorita benignissimè Ro-
 manos suscipiunt 145.b
 Septem librorum de bello
 Iudaico, conclusio 294.a
 Septem fratrum ad Antio-
 chum oratio 348.a
 Septem fratres ad mortem
 fortiter perseverandam sese in-
 vicem hortantur 353.a
 Septimum prodigium 261.b
 Seruus in eoloco ubi Anti-
 gonus erat occisus interfecto-
 ri cruorem effundit 38.a
 Sexcenta millia mortuorum
 portu eiiciuntur 224.a
 Sicarij noua calamitatis au-
 tores 291.b
 Signa & mutationes post
 obitum Neronis 32.a
 Sila Regis satellitum Prae-
 fectus 27.a
 Silonis à Iudaeis pecunia cor-
 rupti dolus 58.a
 Similitudo à nauta sumpta
 164
 Simon satelles, Iosephum
 excitat 11.a
 Simon per insidias à Iose-
 pho capitur, & abducitur 22.b
 Simon infidijs Ptolemai ge-
 neri sui captus & interfectus
 35.b
 Simon Cendebeum vincis
 ibid.
 Simon regius seruus diade-
 ma sibi ponit 98.a
 Simon parentes, uxorem,
 ac liberos, denique seipsum
 trucidat 130.
 Simon Giora filius in Acrab-
 batena & Idumaea ingente-
 rapinas & caedes exercet 1439
 a
 Simon in locis montanis cū-
 ctos nequissimos congregat
 201.b
 Simonis & Zelotarum pu-
 gna 202.a
 Simonis immanitas & cru-
 delitas 202.a
 Simonis contra Ioannem ca-
 stra 225.a
 Simonis in Matthiam eius-
 que filios crudelitas 241.b
 Simon proditor patriae 343.a
 Simon Giora filius laqueo
 circumdatus per forum trahi-
 tur 278.a
 Silua Dux Romanorum

INDEX.

<i>Massadam obsidet</i>	284. b	<i>inferre cogitant</i>	22. a
<i>Situs superioris Galilae secundum mundi plagas</i>	146. a	<i>Tiberias iusti patria</i>	24. a
<i>inferioris longitudo & latitudo, ibid. fertilitas, ibid</i>	b	<i>Tiberias ferè direpta</i>	26. a
<i>Socrates ciuis Atheniensis</i>	336. b	<i>Tiberius annos 22. menses sex, ac tres dies regnavit</i>	107. b
<i>Sodomitica terra Asphaliti vicina</i>	200. a	<i>Tiberius Alexander Aegyptum & Alexandriam regit</i>	207. a
<i>Sofus Antigonum capis</i>	63. a	<i>Timor & terror tyrannorum</i>	267. a
<i>Spectacula Caesarea celebrata</i>	271. a	<i>Tiro vetus Regis miles, Herodis faustici execratur</i>	80. b
<i>Splendor iustorum</i>	355. b	<i>Tironem cum filio Herodes comprehendi iubet</i>	81. a
T		<i>Titi erga populum misericordia</i>	30. b
T <i>Emplum supra durissimū collem conditum</i>	221. a	<i>Titus Hierosolyma obsidet</i>	37. a
<i>Templum castello simile</i>	251. b	<i>Titum Giscala ciues benigne suscipiunt</i>	179. b
<i>Templum Hieros. sanguine & igne repletur</i>	260. a	<i>Titus Hierosolymam profiscitur</i>	209. b
<i>Temporum ratio apud historiographos inaequalis</i>	318. a	<i>Titi exercitus ordo</i>	212. b
<i>Tertium prodigium</i>	261. b	<i>Titus in Iudaeam venit</i>	213. a
<i>Testamentū agrotante Herode mutatum</i>	96. a	<i>periclitatur, ibid. b. cum hostibus fortiter pugnat</i>	214. a.
<i>Testimonium Galilaeorum de Iosepho</i>	18. b	<i>hostes fugat, & ad suos incolumis redit, ibid.</i>	
<i>Theophrastus</i>	306. a	<i>Titi contra Iudaeos fortitudo</i>	215. b
<i>Thucydides scrupulosissimam sui temporis historiam conscripsit</i>	296	<i>Titi erga Iudaeos benignitas</i>	231. b
<i>Tiberiadis urbis seditio</i>	4. a	<i>Titus sacra pro victoria celebrat</i>	270. a
<i>Tiberiensium ad Agrippā litera</i>	12. a	<i>Titi ad Antiochiam aduentus</i>	275. b
<i>eorum seditio & desertio, ibid.</i>			
<i>Tiberienses Iosepho bellum</i>			

- Tres viri audaces inter Iu-
 daeos 238.b
 Tria mirabilia opera, cæde-
 labrum, mensa & thuribulum
 223.a
 Triplex apud Hierosolymā
 seditio 210.b
 Triumphus magnificentia
 277.a
 Tyrannorum ac latronum
 spes ultima in cloacu sita
 265.b
- V
- V**ari tyrannus & regni
 cupido 3.a
 Varus tyrannidem & po-
 tentiam occultare conatur 5.b
 Varus 70. Iudæos unā cum
 ipsis legatis interficit ibid.
 Varus Romanis contra Iu-
 daeos feris suppetias 98.b
 Varus ad duo millia sedi-
 tioforum cruci suffigit 99.a
 Vari erga Idumæos facili-
 tas ac benignitas 99.b
 Varus 70. Iudæos in itinere
 interficit 131.b
 Vespasianus & Titus multa
 contra Iudæos auxilia con-
 gregant 144.b
 Vespasianus Taricheas ob-
 sedet 169.a
 Vespasiani victoria in lacu
 Genesar contra Taricheas
 72.b
 Vespasiani fortitudo & vir-
 tus bellica 175.a. cum Iudæis
- pugna, ibid.b
 Vespasianus universam Iu-
 daeam perscrutatur 198.a in
 Hierichuntem peruenit 198.b
 Vespasiani pudicitia & mo-
 destia 206.a
 Vespasianum Imperatorem
 milites appellant 206.b
 Vespasianus communi suf-
 fragio Imperator declaratur
 207.b
 Vespasiani nauigatio & i-
 ter 271.a
 Vespasiani & Titus trium-
 phales vestes 276.b
 Vespasianus Pacis templum
 edificat 278.b
 Vestes pretiosissima 277.a
 Vitellius 201.a
 Vitellius interficitur 209.a
 Vitellius fleusque Roma-
 norum, & Iudæorum exhor-
 ratio 136.a
 Vna nocte duorum millium
 viscera patefacta 243.a
 Vna nascendi & moriendi
 omnibus ratio 352.b
 Vndecim millia & sexcen-
 ti Samaritæ interfecti 161.a
 Urbis aduersus Iudæos mo-
 uentur 131.a
- X
- X**thophoria festiuitas
 127.a
- Z
- Z**abulon validissima Ca-
 lileæ ciuitas direpta &

INDEX.

<i>Incesa</i>	113. a	<i>Zelota Simonis uxorem re-</i>	
<i>Zacharias à Zeloti capiti</i>		<i>mittunt</i>	203 b
<i>damnatur 192. b, in medio</i>		<i>Zelotarum pugna in tem-</i>	
<i>templo interficitur, ibidem</i>		<i>ple cum Idumaeis & populo</i>	
<i>Zelota Simonis uxorem ra-</i>	204. b		
<i>piunt</i>	203. a	<i>Zelota</i>	284. a

FINIS INDICIS VO-
luminis secundi.

